Оссолінсъкі колекції.

CD – диск виконано в рамах угоди укладеної з квітня 2004 р. між Львівською науковою бібліотекою НАН України у Львові і Національним Закладом ім. Оссолінських у Вроцлаві.

Lwowska Naukowa Biblioteka im. W. Stefanyka NAN Ukrainy. Oddział Rękopisów.
Zespół (fond) 4.
Zbiór rękopisów Biblioteki Baworowskich

Dział (opys) 1

368. Disputationes theologicae. De triplici Christi Eccla. De Eucharistia, etc.

STRONY NIEZAPISANE NIE ZOSTAŁY ZDIGITALIZOWANE

Львівська бібліотека
АН УРСР
ВІДДІЛ РУКОПИСІВ
Бар. 368

№ 368
VIII A 35

DISPVTO
DE TRIPLICI CHRISTI ECCLESIA

PROEMIVM

Nemo hereticus adhuc exstitit, qui sibi veram Ecclesiam Christi non vindicaret, et sic falsa sua dogmata pro veris ob-truderet. Nostri sentiunt sua de Ecclesia hereticis [illegible] in Valentem Hilarius libro ad Constantium imperatorem, et in Maximianum, qui temporis huius Compatet quam apes non sint, quae sibi et ipsis favos faciunt. Cyprianus ad Iubaianum meminit monachi perditi, qui more singularum quae cum locum non habeat, quod sibi vindicet. Cum ipse in Ecclesia non esset, imo ab ea iam inde a Christo Ecclesiam nobilem exstitisse testatur

QVÆSTIO I

Quid sit Eccla

Primum ñ explicandum est, quid sit nomen Eccle. Eccla itaq; ca Græca dicit. ἀπὸ τοῦ ἐκκαλεῖν i evocare. Unde Eccla dicit, evocata Concio, à quibuscunq; sit evocata, tam sine ex Ethnicis sine ex impijs, omnes Cantus sit legib. et certo Ritu audiendi Sciata. p. in etiam hoc nomen nr. tantum regalibz, tributum qz solvit illa Ritu Ca. eis sentire possunt. Et ideo illam est tantu evocare. In quo differt nomen Eccle, à nomine Synagoge. qz Synagoga simplr aquacunq; Congregatio Sect. etiam bestijs et animantib. Est et ideo ut S. Augus. in psalmu 81 notauit nomen Synagoge populo antiquæ legis. nomen leg Eccle christianorum Congregi decernsetia obe. ad hinc licandam p. fectionem legis nrę. Notandum primo est Eccle nomen aliquando in bonam pñ accipi ut psal. 88. de Eccla Sanctorum. Aliquando in malam ut psal. 25. de Eccla malignantium. Notandu est qd cum Eccla absolute ponitur in Scripturis. semp Eccla Dei intelligitur. excepto uno loco ad Hebr. 12. de Eccla militanti de. Erat n Eccla ut notat Bellarmino Cap. 1 lib. primi.

De. Notandu primo, Eccle obtinuisse ut Eccla sacra, quamvis fideliu multitudinem sit, vocaretur non solum hoies, sed etiam Angeloꝝ Congregatio Eccla vocari, negi solum fideles in terris sed etiam beatos in cælo qnde. pricipit de Eccla triumphante. Hoc ab Apls vocatur ad Ephesios 5. gloriosa non habens rugam.

Quare notandu 3. Eccle militantem recte dividi in novam et veterem populu testo D. Aug. Cont Epist Pelagian lib. 3 Cap. 4. Vetus aut legis et populi nomine intelligit non solum hi Hebræi, qui erant sub lege sed etiam qui erant ab initio mundi vera fide Deo Colendo sub vera Ecclesia Dei quæ dicitur Salvatoris omnis hominis. Et non alio nomine sub eo datum magis apparebat hoc salvos fieri Dei omnes dicit Augus. q Apocal. 18. de occisis ee ab origine mundi. Eccla Eccle novi populi est illa quam pricipue dicit vocat ee Petrum Matth. 16. q dicam regni celorum novo nomine hanc populum. et de qua nunc agimus est. Et de hac varie extant

Differa Synagoge ab Eccla.

Divisio Eccle militantis

Eccla novi populi

Nota Eccla varia locationes significata in sacra scra Vocatur ꝑ metaph. ad Ephes 5 Corpus mysticum &c. Regnum Dei Castra Vinea, Sagena, ac alibi quandoq; accipitur p tota multitudo fidelium et omnium et pastorum Vt Matth. 16. Super hanc petram edificabo Ecclam meam. Aliquando p solio pastorali et platea Matth. 18. Si te non audierit dic Eccle. Aliquando p solio cathedr. ac. 20 Attendite vobis et universo gregi in quo vos posuit spūs Sanctus regere Eccl̃am Dei. His igr̃ positis dico primo Vocata vera in mundo ea est de qua Vt patet ex premiss. symbolis Conciliis scripturis q. ꝙ asserimus etiam in ca Hereses nobis communiter opponunt Contra alios vb in Ecclia quinq; errant in christum, tres magnas Stranda e illis rombis quibus Theolog. veritatem aut Credulitatem vobis fidei ondere solent

Dico 2do Hec Dei Eccla est Corpus q̃dam politicum seu mortale. ex omnibus christifidelibus Compositum. Assumpta est hec Conclo ex Laterano 4 Concil. papa Vbi etiam explicatur quidnā Eccla hoc. et ꝙ sit Voluntas, et forma eius Est ita Eccla Corpus q. non simplex sed compositum Vt ex dictis de nomine signo Gradat. et ex Epla ad Rom. 12 et 1a ad Corinth. 12 ad Ephes. 4

Materia Eccle Forma Eccle. Parabiles materialis huius Corporis sunt homines, qui hodie in mundo militant Forma vero illa quia ab hominibus q sunt pars Eccle in una spirali Republica Coniungantur Hi sunt formales partes eius q pertinent Vt patet ex ea ex scra Socios in qb. fidelis debet cum eis ad Ephes 2 Sup edificatis sup fundum Apostolorum et Prophetarum existente supremo fidei, et doctrinae, quamvis ab aliis pro eo ponantur Matth 16 et supra fidei pertinente, quamvis alius sensus huius loci possit haberi Et ab Ephes 4 Unus Dominus Una fides Unum baptisma Ita ad Corinth 3. Fundamentum aliud nemo potest ponere praeter id quod positum est Christus Deus Cui per fidem primum unimur ab Colos. 2 Stabiles in fide eius fundati ab his Confirmatur a S. Aug. de fide et operib. Cap. 16 Ubi dicta verba Christus, qui Eccle est Corpus eius, qui illi unitur Capiti de quo Coniungitur anchora fide, per quam ipsi Cui credit, unde habitat Jacob Sentia ꝙ Epiph. in lib. 2 de Hereses. Hereses, et ita de qua patet, qua communia hoc Eccl̃am Compositum oportet esse aliqua forma Spiritualis Cum q hec Compositio non sit mortis sed a gratia pendeat, ideo oportet eam formam esse Spiritualem et ad ordinem gratiae pertinere Ea autem forma intrinseca Virtus et fides Ergo ita quia plures attinet ad alios extrinsecos Cum Eccla principalis et Ecclesiae Unus Eccla est Christus ipse de quo dicitur Ego plantavi te Vineam electam

electam semen verum ad destructionem Haereb. qui semen sunt adulterinum
Vide sap. 4. Multigena aut impiorum multitudo non erit utilis nec spuria
vitulamina vel zizania alium tractum. Adulterinae plantationes non dabunt
radices altas nec stabile firmamentum ponent. Et matt. 16 Ipse christus dicit
Edificabo ecclam meam.

Finalis vō ca cuiusq; ē una sanctificatio in hac vita Alia glo-
rificatio q̄ ad futuram vitam spectant

(Finalis ca Eccle

(Definitiones Eccle

Dico 3o Eccla varie a variis definit secūm diuersum statum ei-
tum pl̄b veteri, quam sub nouo testamento Pa electos qm̄ sibi tradat Ca
missi sicum alio ecclesiae plenitudo congregatio qm̄ principe Apostolorum christus
tum Petro Apos. tum successoribus eius atq; alijs pascendum tradidit. Z R
ē sacra fidei quam tradit Steplet. lib. 4 principiorum Cap. 6 Eccla
christi sub nouo testamenti. Est multitudo collecta omnium fidelium chri
stianorum professione incipiens ab Hierusalem indeq; p̄ minores mundi p. 6. l.
diversa Christus per suos successiones et pastorum et populorum perpetua
semper illustri et manifesta mixta bonis et malis electis et p̄bis fide et sa-
cramentis Sancta Ciuitas tota una origine et successione Ecclie amplitu-
dine et potentate Catholica fide propagatione et gubernatione prima vsq; ad
finem seculi currens.

Bellarmi quam affert Bellarm. lib. 1 Cap. 2 Est coetus hominum ei⁹
christianae fidei professione et eorum sacramentorum Ciuitate colligatus subor-
dinatione legitimorum pastorum ac p̄cipue Unius christi Vicarii in terris Romani Pontif.

Quarto Defuit Eccla habere Abanco in 2 tde qui l. archie lo.
Eccle ē Conuocatio multorum ad Unius Dei Cultu Quo etiam tempo datur de
distributione Pls est his colligitur defuisse ocō Eccle quas Haereb. obti-
uunt inceptas et minime fundatas ocō Lutherus l. in comment. in Genes. Cap. 28. fo.
et sint, Eccle diuersi vel populi vbi Deo habitat sit efficaciter. Ut sanctus
non intrare regni celorum. Hec cuiusq; dicto impossibile q̄z solos electos
includit. Et iudicium obtinet de alijs defunctis, quia vel solos predestinatos
vel solos bonos, nel actu sanctos Complectuntur. sum Eccla et bonos et
malos in se continent Ut infra videbimus.

QVÆSTIO II

Quando ceperit Eccla tam veteris quam noui testamenti

Explicata vone et obtā necesse ē ut eius originem exponamus, Ut sim facilis
ad numerum eius atq; progressus accedamus. Supponē tamen premissum q̄ Deus

Eccla fuit Angelorum Ecclam incoepit Creare incepisse Cantice, Nam in gra et fide creati sunt, et unam spualem Christi nubentem templo, ad cuius faciem sub tribus spualibus legibus, et ab eorum principe deo peccantes De Eccla Ergo plenius et pro opinio distinguitur Nam alignatus sunt finis Eccla in suo meritorio fine. Et hoc significat incoepisse Ecclam in Adamo non a principio mundi sed post lapsum Cassi redemptionis sue nuncium et sic ac communis peccati stolarum recepisse Alii vero voluit incoepisse ab Abel quem vocat Augustinus Cantice pro legni Aug. psal. 142 Theophilus Ioann. 21 de Ipe Greg. Nyss. in quos sig tur Innocentius sub pro cap. 22 et 20 q citam refert alios Alensis 4 pe qst 4 membra 1.

Suppono Eccla ppie nisi tenue abutamur non posse Constitere in uno tantum homine Et bene notavit Innocentius sup Cap. 24 et Alens. 8 pe qstione ultima membr. artic. 2 et Abulensis qst. 13 in plog. sup Matth. Nec patet qz Eccle nomen Collectivum est, et ideo sicut populus et Respub. non est in uno tantum ita Eccla. Nam veneranda Corpus politicum et plenum homine Quinquagesimo Galatinus Ex quo constat ppie in solo Adamo non fuisse Eccla sicut S. Paul. ad Rom. 12 Unum Eccle Corpus sicut in uno homine multa membra habemus, ita aut membra non omnia adhuc sunt Ita multi Eccle Corpus sumus in Christo Et sic Apos. dicit Ecclam ee multos incorporatos Christo Si unum Corpus est Eccla non tamen membra sua multa q citat Paul. ad Corinth. 10 Ergo necesse Christ est multa membra habere. Et sic non potuit manere Corpus Christi mysticum sine Eccla in suo hoc

Questio tripartite. An in Adam Coepit Eccla nomen quo numerum incipit ab unitate. Et Magis probabilius Augustinus in tractu innocentie habuisse sponsam Christi q. Thomas negat, et qz illum universum tenuit caput sui respectu et adorabile tanquam principium dignum meritum gratie recipiebat

Tertio Distinguenda est in Eccla quasi duplex et ipse eius specialissimo quem ex Christi institutione sit. Secundo ejus in lege quae servari debuit non servat in Eccla legis nec tenet sed legis.

Dico 1qz pmo. Eccla phanc coepit in Adam et formata Eva ppie dicit et Eccla via finis electionis certo habetur in utroque post lapsum Cantice quemvis Cain, et Abel fuisse Eccla ita docet unus Cat opinio. Theophilus Ad Ecc. Hierarch. lib. cap 1 dein cap 4 de Mystic. Hugo in Cant. Cap 27 Bandinus de Monarch Eccle Cap. 3. lib 1 Medina de Sacra in Matth 5 Cap 14 Caietanus et Epph Lopus de Eccle post Hervaeum 8 et Epm ad Ephesios Habetur inde quae Ad. Hugo et Jan. lib 1 Cap. 42 Mirabar lib 1 Cap 2 plurib. Rem Eccle e Congregationem. Et semp de eorum Ad Adamum et Eva in statu innocentie universalem Eccles. Ergo illos fuit Ecclesia Neqz e obstat illos potuisse pec-

car

caw et peccasse de facto, qe etiam sine gra manet alqnis membr Eccle
et nonn̄ verisimile et phabile. Adagium est Eue male de re sensisse, aut
amisisse fig. Preterea non obstat Eccle in illo statu in multis a nostro ab er
rare posse. Nam in tota hac varietas et accidentalis est. Communis et
cath fides, et caput et cang media primordia, et substantia seo omissio sta
to integritatis.

Quod post peccatum fuerit Eccla prig in parentib. ab Ada
mo et Eua incte Constat. Nisi qe parentes cang fig retinuerunt
quam dudum habebant, et si forte non cognouerunt Christum redemptorem Credend
sine dubio est non multis post annis de futura redemptione accepisse no
tia Salutis desperarunt et penitentia, aut si Gnnosci, de gram despexerunt
Et non pot phabile est, et diuina misericordia cohortando. Constat preterea
qe ut dictum est ex patrib. Abel, et ceteri hoc mysteria fidei ptradiderunt accep
erunt. Eph. Imperio docuit et Euseb. pref. Euang. animadvt lib. 2 Hugo.
de sanctis dicit. Non legimus aliquos ante diluuium fuisse Dei parentum diuum
primum, qd ad colossos Cinitum ptinuit. Ergo necesse fuit pro habuisse A
dam fidei ea qe Deus filios Dei loquitur. Verisimile est, non nullos post pec
catum penituisse. Nam a peccato Abel ad generem Abel dictum typ
ice fuit. Preterea nullus negabit Abel ante diluuium fuisse iustu
Nam fide parentum vel sola vel exteriori scire facte potuit obtinere re
missionem peccati originalis. Idem verisimile de Caim. Ergo necesse
fuit ante Abel Eccla. Nam fides premia et iustis non negabitur cath
Eccla. Noe etiam phabile videtur, qd alii dicunt prius fuisse fig in A
dam, cultorem possessionis sue, qm incoluit et in Abel pastorem. Vera
narrat sacrificia Abel et non Adami. Et sine dubio creditum est tota
illa typ Adamu Coluisse Deum, atq sacrificia obtulisse, imo a parentibus
filios didicisse.

Dices ergo. Mansit Eccla corpe carens ei sanctitate
Resp. Hec difficultas est ex opinione. Nam etiam post mortem Abel
interfecerit 100 annis usq ad diluuium Gen, quo tpe cum tota Eccla
est tractum in tab. habet et Deus cor set caim, qm est malo, et illos
duos non Constat fuisse in gra confirmatos, facile sibi potuit ut in
peccarint. Undeq de hac sententia est infra agitur de sanctita
te Eccle decimo. Dico 2do Eccla put nunc est fuit
a christo instituta et certa et de fide sup hanc petra vt Et eadq
certas ingenitum passim apud pdc. Vide Cipu et Aug de verit
Eccle Eph. et alios sup allatos. Et Conueniunt oes scholastici. Et
patet etiam ex proprietatib. q huic Eccle attribuitur, q sunt ea q ipsa
qua est Aplica fundata super fundamenta Apl̄orum et pphe
rum

tecum. ad Eph. 2. tum & sacramenta, et sacrificium et sacerdotium et totius Eccle ordo. ex quo quasi bus Eccle Corpo Consurgit a Xpo Domino in coperunt.

Dico 3o Eccla quasi tpus post Xpi natiuitatem incepit a principio eius predicatio hunc a Xpo et Xpus cepit iacere eius fundamenta non tñ eo absolutis edificium usq; p Apost. tempo S. Paulus 2 ad Thess. 2 agit. Elegit nos deus ut esset principium primitie eius creaturis. Incepit aut mox Cum Petro Xpus eo filium dei pfesso est Math. 16 accepta pmissione edificis Papa Petri. Cum pmissione clauium magis aut Confirmatus. Joan. 21. Cui Petro Xpus duos pisces passos dat Confirmabit mox eo Columne huius Eccle fuit Confirmate in die pentecostes Cum Sancta Eccla Catholica et beatum Xpus edixit de dicens. Coram populo et ex natione subtelis est hinc religiosis Congatio actor. 1 et 3 et. Ita sacramenti testamenti distincte velata fuit. Ad Adam fuit in hac ma eo pertinent. Undecimo Patres intra sancte voluit Eccle pfundum in Abel. quasi p mille reputatur. Abel aut fuit primus iustus, quem Xpus Commendat. Post Segregatum Abel fuit etiam Sancte Eccle primus. Ut Greg. ait qui primus ingrato ex hac vita decessit fuit etiam primus a Virgo pmanit. ut Aug. lib. 1 de admir. Cap. appellat eo primus Martyrem et sacerdotem nam ab illo Cepit Eccla pcentium pati a malis hmis. ex Matth. 23 Asan quine Abel testi. ppt. q. Paulus ad Hebr. 11 ab illo numerare cepit eos Q. pfis Convocat Christianos. Cum aut Augustin. in Psal. 132 8 dicit intra fuisse Ecclam in loco Abel. Et Enoch. Vel Abraham intelligi. Vult dedicatam mentio sed faciat, cos q. in loco tanto vocat. Sicut dicere pt Summus Melchisedech fuisse a Paulo ad Hebr. sine tpe sine genalogia, eu non q. non habuerit patrem aut matrem sed q. non inuenit in scra et ita dicit pt de Eccle patribus. Cum eo velitis incepit dicere tempora Xpi. 3. Reg. 17.

QVÆSTIO III.

An postq; hæc Eccla. cepit, semp duraverit, et ad finem mundi usq; duratura sit

Vt hec qstio clarius definatur distinguenda sunt duo tpa. Alterum a principio mundi usq; ad christum. Alterum a christo usq; ad finem seculi. Dico pr Eccle. Ie sue initio usq; ad adventum christi pperata quasi successione semp duravit. q. nec in minimo tpe intermissa fuit in qua non fuerit in mundo aliqua fidei Congatio. Concls. e certa et C.F. Probatur q. Eccla constat ex sera Christi et Eua post peccatum remissis. Seq. Nam

Sera

scriptura dicit. Ad annū vsq̄ ista peruenit et fuisse predestinatū Sap. 10 Et iā
Euidens est de Enoch neq̄ credi neq̄ dicipt̄ sine magna temeritate illos aliquando fu-
isse in Paradiso aut sic amissos esse neq̄ in aliquo indicat neq̄ vlla sit Coniectura aut
ro ad id suffragetur. Cū simili modo dicatur et de Helia Eccl. 48 qui
roborem ordinabit. Constat ergo tota hec etatis Cum vixerat Enoch 365
genuit ex ea Mathusalam. Genes. ille aut fuit in hac etate qui habuit vixitq̄ in hoc
seculo vsq̄ ad suam translationem nec vsq̄ ad annū 113 tantum vite. Lamech et Sine du-
bio et magna ista perdebant. Mathusalam aut genuit hoc tot annis a transla-
tione Enoch in quibus vsq̄ ad adultam etatem hec Ecclam generatio dubitari
non potest opere laborioso seruit et ecce Coniectura ad dubia erecte que sint
Sanctissimi veram sic in Ecclia per suos proximos traditionem accepit, neq̄ nil egim
nouam factam illi negligentiam Iambe dempte hec vsq̄ ad Abraam id euidentius
est Nam ipse hec vixit vsq̄ ad annū 60 vite Abrahe Et Sem filio hec a-
que Arpham decimate vixit post Abraam annos 35 vt plane constat ex Ge-
nesi Sicq̄ aut indicant sacre scripture viros istos et fideles Verum quidem et Col
ligi etiam ex sacra pt̄ pariter pene Abrahe idolatrasse vt Josue 24 de
Thare et Nachor dicit. Confirmat Christ et Hieron 8 ad populū Thaare
Aug. 13 de Ciuit. Cap. 18. dicunt Thare fuisse primū et colisse Deum
Euseb. dicit incepisse idolatriam tpe quo nati sunt patres Abrahe, pos
imagines picturas Thare pro Abrahe colebat idola confecta ex limo
et luto Hec non plenia sunt audi est in eiusq̄ hoiq̄ tpe desisse Ecclam illam-
in primis et diuino tolo ille tpe vixit Sem q̄ non potuit non habere suo comitem
sicq̄ Propheta Isaiae initio cōq̄ Hieron. Abeo vocat Deū israhel et Sanctū
eius dicitat Euseb. Pup et hic sine dubio sic quam alios docuit Imo fortasse is
ille a in principio dicitur Colisse idola, nam omnino sunt vera Eccle doctrina
seu Superstitione tantū cū religionem peccabant. Itaq̄ patio ex sacre colligem
sicq̄ ad Abraam Ecclam generasse De tpe vō Abrahe vsq̄ ad magnum
Jacob, nec dubium. Cuius sacra specialiter meminit vel ex apta seq̄ sacram veram Ecclam
in filio Abrahe generasse Derelique tpe vsq̄ ad vocationē Moysis Et reo non
sit dubio capta est inuisibile tam brevi tpe totū illū populum a vera cultu Dei
fidei coercitibile Cum inter Moysem et Jacob filios Jacob 8 tantum generationes inter-
ceant, et tot annis vixit vt fere ad tpe Moysis memorat. Constat pariter
ex epistole Jacob de ore ventre et primeua Abrahe facte generationis fine
Ecclie et fide ipse populi. Demq̄ tpe Moysis fidelis fuit et Deū aquo scibat
Cum ecce vocaret eum ut aperiri ostiū ex Ecclia de Hebreis et parietis ei fide-
les et membra Ecclie fuisse docet D. Paulus et dominū esse Moysen in Ecclia Dei
ad populum Israelitū tanq̄ ad populū fidelem quidem Deū ignorantem Per hanc
dicitur ipse legis ser. vsq̄ ad christū, id non fit demonstrari, quoniam de Christo
Sera Est fit patet Conclusio de Ecclesia Christi alīq̄ fidelium de tpe vt inuisibili
Certa sit Vt depravata errantes Ecclesias non nos sit ecce psal. 47. Deus fundauit eā
in eternū Osee 2. Dispensabo tibi in sempiternū, Cui adiungit Paul. quod
quae relinqt hic pleni et matrem sibi Ecclesiam principio materialiter, initio fundat Ecclesiā
Solubile quia Bernardus docet inferni huius Ecclesiam cum tempore semper fuisse

a principio mundi incipiens p̃petuũ indissolubile ꝓcreatorem, Vnde ad Rom. II. sedit Paulus non ecclesiastica verba Dei dissipare. Porrotera de synagoga fit frequenter pmissionem in scripturis Dei in ea habitatione Dñi ad adiuvandum Messiam Leuit. 26 Num. 35 Isai 54. quem locum citat Paulus ad Galat. 4 et intelligitur de Eccl̃a et Isai 54 Lætare sterilis qui non paris et Psal. 88 misericordiam meam dispergam ab ea.

Dico 2do Eccl̃a chr̃i p̃ut abillo est instituta, nunq̃ a sua institutione defecit, et in æternũ non deficiet ꝛ de fide ex Matth 16 Ecce ego vobiscum sum usq; ad consummationem seculi, quem locum ad hoc ꝓpositum exponit Epiphan. Leo ad Pulcheriam Augustam et Epiph ad Gerontium Et etiam loca apta Mat. 16 Et porte inferi non prevalebunt adversus eam Et Luc. 21 psal 118 In æternũ permanet Verbum tuum Domine Jer. 18 Ezech. 37 Pactum pacis eternum disponam. Vade Luc. 1 Regni chr̃i non erit finis et similia. Leviticum Psal. 109 Vade Cant. 3 de sponsa nomine Eccl̃e Tenui eam nec dimittam. Et ad Eph. 4. dicit Paulus Ecclesiam duraturam, donec occurramus omnes in virum perfectum Et ad Corin. 15 Dicitur regnaturus chr̃us usq; donec per successionem omnes doctrinatos mortis Christi quod loca Matth. ult. Epist. ad Rom. 10 Psal 18. et Hebr. 7 et 8. Paul ait de hac Ecclesia ppetuitate q̃ in hoc statu intelligenda, in statu vie duraturã usq; ad diem judicii. Et papatus in gla in æternũ regnaturus Fugio hanc Ecclesiam ꝓclamans infra dum Eccl̃am Apl̃am et orthodoxam, atq; incorruptum vigorem successionem.

Obiectiones Soluuntur

Primo Objicitur Quia quidam illud Exod 32 Ubi totus populus Dei vitulum deseruit et adorasse vitulos Et Isai. 1. Capitis 3. 6. usq; ad vertem Capitis non est in eo sanitas Jer 2. et ipse alibi totus populus accusatur, q̃ a Deo defecerit Et Ezech. 3 et 6 Psal. 11 et in centum locis.

Rndet Ad ꝑm Non ods Israelitas adorasse vitulum Et constat ex Exod 32 et alibi sæpe et alios rumpe Levitas, qui vindicarunt iniuriam Dei illatam Ad reliqua Rndeo Quamvis tota Synagoga intus defecisset numerus fidelium fuit tunc Eccl̃am defendere Nam credendo in Deum sempiternum habuit se aliquos fideles inter gentes Denique ne non esset Synagoga vindex Dei sicut nunc Christi Ad 2dum Plures e toto populum de fide et sanctitate defecisse vel exorbitasse vagi, et cæcati Deo dicente 3 Reg. 19 Et dereliqui mihi in Israel 7000 millia virorum quorum genua non sunt curvata ante Baal quem locum affert Paulus ad Rom. 11 Unde S. Aug. lib. Con Donatis, post Collationem Cap 20 et lib. de Virginib. Ecc. Cap 12 ait in loco illius scam multitudinem sinapeos, quam sera intus numerus

Vincens:

Vniuersal: sed sicut e Cōmuio intōg Eccl̃e membra vocantur Sancta ppl̃s san-
ctificata multorū Vt Paul. 1 ad Cor. 1 Vocatum sancti et sanctificati in chr̃o
Cum tñ multi int eos ēēnt iniq. Et alia similia congerit S. Aug. Ep. 48
Ad Nonnullos resistentes Mosaycis ac tpe nouae legis, in quo eōs populo
Israël a sacrificio est ut etiam cano audit
SECUNDO Obijcit Illud triduū mortis chr̃i in quo victoria Eccl̃ae
militans in sola B. Virginis pmansisse Vel potius defuisse. Nam Iudei eōs
a fide chr̃i defecerant Christiani etiam eōs de fide chr̃i dubitasse fuerunt Vt patet
Nam eōs Apōs. dubitarunt Erg. a fortiori et relig Mat. 26 Cōs Petrum
dolum patiemini Et alibi Percutiam pastorem et dispergentur oues gregis Ubi
glosa ibi Ex ab unitate fidei discalceantur. Hinc Luc. 24 Vbi sunt alij
discipuli ea, quae de chr̃i resurrectione nunciabantur. Et Mar. 16 Exprobrauit
incredulitatem eōrum Vnde Aug. in Psal. 64 dicit ecclesiae defecisse. Cum eōs erant
duces Eccl̃ae dicebat nonnulli in ipsa tempestate illa Psal. 108. Defecerunt oculi mei
Vnde Ambr. et habetur hoc semiter distinctione 80 Fidelium ingt factos
e Petro postea defleuit se peccasse sed habetur 8 cons. 47 Propterea Cu.
vicemata fuerit Eccl̃a in sola Virgine pmansisse, et hinc signū patet intro-
Etam ee Ebio Cerimoniā extinguendi eōs Candelas in basilicam illius trium
Ora tantum excepta Et Galatian. in decretis lib 6 capit. ita Vigilius ex
ponere. et in hanc sententiam adfert Hieron. Gregor. Isidor. Ambr. et alios et
Pachio fauere Aug. tract. 103. in Ioan Et psal. 133 et Alcuin. in pla-
ce in Mat. cap 13. et 14. Et in cap. 10 math. cap. 9 et in cap. 16. ad Ga-
lat. 4 pe cap. 4 Vide Turrecrem. lib. 2 7 Ad 80 dico de hac sententia
Impiissimi b cgoqs sit de Apōs. eōs e impabilis Nam certissimū e eōs
alios a deo Eccl̃ae non defecisse tunc in eis Iudaeis q erant eam dicendo
Et alij dicendo e deos q fortē in tantos erant infideles Sed in dicendo multi
Conseruarunt fidē et Magdalena chr̃i Vt patet de Magdalena q chr̃i charitē
flagrabat Et ig fuit de Maria Cleope et Salome Ig constat de Ioanne
Euang. Cui chr̃i matrem suam commendauit Et Mat. 26 Ig apte dicitur
de Petro ab Arimathia et Nicodemo, quamuis ipsi Caiphae Consilium
dedit Vtē ibe fuit filius Petrus chiam quantumcunq; antea peccauerit cito
mortem tē chr̃i flenit amare Nec postea a fide defecit Nam Luc. 24 audi-
to nuncio mulierum statim ad monumentum accessit necelli aut Ioanni brem Pau
deliramenta, et ideo Euang. cum crucifixo Vt eōs fuit illos deliramenta
quae: cecidisse Petrum et Ioannem Petro surgens Cucurrit ad monumentū Sed p
prium dicimus non ee probabile Apōs. eēt et principē Petrū, amisisse bonā fi-
dei certitudinē in fide Confessionis, aut fidelitē quam chr̃s debebat Non tñ fidei
aliqd Cāvidum credendi nec de deitate chr̃i, quam praedicēt pius Ca-
genuerat dubitare, Vt Collegit Leo [illegible] nō Cap. 22 Ego rogaui

p te preces vt non deficiat fides tua. Dicunt quidam eū ut non deficeret fides in ipsam. Sed hoc non erat peculiare privilegium Petri. Manifestum est autem ex confirmatione in generali Ecclesia. Alii vident intelligi post resurrectionem peculiarem acceptum illo privilegio, sed congelo verba non continent promissionem sed potius largitionem. Et ita interpretantur Chrisost. Theophil. Aug. Ambr. Et illud psal. 118. Non derelinquas me omnino verbum tuum. Et Beda et Remigius Lyrani. Cum magistro in 3o distinct. 24 Can. lib. 4 Cap. 5 et lib. 6 Cap. 8. Ambo alii Apli significant visibiliter de Joanne certo. Nihil constat eum significasse Jacobo de Jacob. de quo refert Hieronimus de viris illustribus ictum esse ab Judeis ad resurrectionem Christi. Sed quo. Paulus illi apparuisse Christum dicunt Petrus. Et 2do Corinth. 6 dicit Apls Jacobum Christum, de nullatenus de quibus illos iudicemus. Nam eos dubitasse Dominus de resurrectione, non satis sunt ad probandum significare, quod non satis intellexerunt tempus et modum resurrectionis. Vt Luc. 18. Unde Abulen. non scripsit simpliciter significasse Dominum de virgine resurrecturum. Unde merito execrandum est blasphemiae Arnoldi, et hereticorum qui non ex columna, sed ex quadrato ignorantia dubitant, non ab hoc ejus dictum est, sed ex proprio vel enigmatico Christi loquentis. Unde Joannes Petrum et Joannem cognoverunt Cephas ex publicato argumento, sicut Magdalena narraverat, quam de Christo Joannes sciebat scire.

3a Obiectio. Post Ascensionem Christi designando ecclesiam Ecclesia vel ecclesiae posse contingere diversa. Sed hoc falsum est ut volunt Lutherani. Nam tempore Innocentii primi, quando Honorius Augustus fuit, adhuc Hilarius, Ambrosius, Augustinus, Maximinus, Leo, Gelasius, Symmachus in regalibus Ecclesiae Dei. Item tempore Antichristi, non deficiet Ecclesia. Collige ex Matth. 24 Luc. 21. Daniel. 9 et ad Thess. 2 Nec valet dicere primum Antichristum qui destruet Ecclesiam. Unde de illo tempore ait Christus. Cum filius hominis venerit, putas inveniet fidem in terra.

An Deo Jesu Christo posse poni vanam Ecclesiam non est periculum ex Matth. 28 Unde unusquisque privatus negligenter vitam latuit, ut ab habentibus fidem certo cognosci non posset. Unde ex illo tempore Christi malitiosi Ecclesiam quaerunt, ut ipse Hilarius refert, patet ergo. Est hoc error. Et ex hoc non Ecclesiam Christi vera Ecclesia. Augustinus 48. ergo ecclesiam Christi veram Ecclesiam in maiori parte hominum tunc permanisse. Item dicunt de tempore Antichristi maiorem et tunc publicam fidem. Nam peccatores fortasse perhonorabimus, sed tamen vera Ecclesia invisibilis et discerni potest. Vt ab hereticis superius citati exponunt et Aug. de vita Eccles. Cap. 12 et 14 lib. 20 de Civit. Cap. 16 Chrysost. et Theophil. Paulus in 2 ad Thess. Cap. 2.

Q. VÆSTIO IV

Vtrum Eccla Dei constet ex solis prædestinatis et electis an non.

Supponen[t] ꝓ Angelos non pertinere ad hanc Eccl̃am militantem, neq; homines beatos. Dant Doctores, neq; etiam in purgatorio existentes, quamuis de his non multi dubitarent dubitare, qz non videntur esse ex[tra] viatores. Nam a statu ꝓfectꝰ ambulant, et nobiscum quodammodo coeunt. Quamuis q̃ et opa mia possent illis prodesse et dispensatiue et reflexe ch̃o Vicario in terris ad illos pertinere dicant. Dicunt tñ nunc de Eccl̃a militante, simpl̃r excludendo. Dicunt ad purgatorium q̃ revera ista non militant, qz non iam amplius mereri possunt. Licet in hoc habeant possint ex caritate, unde illi constituunt suam Eccl̃am, q̃ste militem et triumphantem medium teneat.

Supponendo tñ, non vere haberi viatores et numerandos in Eccl̃a militante ꝓ magna Communitate in capiendo q̃ dicunt et q̃ exactadatur. ꝓ multiplices Hæreticorum errores.

Primus error negat fidem veram esse ejus ꝓfessionem Confitentes membra Eccl̃e. Dicit tñ Dei ꝓdestinatio. Itaq; ois electus ꝓdestinatus facit membra Eccl̃e, sine illis ꝓ habeant, sive non. Hunc errorem tenuit dam Victoph apud Thomam Waldensem tho. 1 lib. 2 Cap. 8 et Joan Hus ar[ti]c 12 3 et 6 ut videre est in eodem constante fol. 27. Sed et Calvin lib. 4 instit. docet cap. 1 illam Eccl̃am q̃m in Symbolo idem credere, scil. Deo ee cognitam. Includi ee ejus arcana electio Dei nec al. ee in hac Eccl̃am recipi nisi eos, q̃ ab æterno apud filij Dei sunt et spũs sanctificatione vera ch̃o membra q̃b. verbis dam Hus Hæresim vomuit, qua asserit Communem ee ꝓ Eccl̃am. Cui hunc errorem sit una Confessio, malu ee dosse eos q̃ dicunt Eccl̃am ee tantũ ꝓdestinatorũ et electorum, tantũ soli et ordi ꝓdestinati sunt de Eccl̃a. Matthæi primo Gulielmus Matanq; lib. 2 doctrinæ fidei Cap. 28 Membra sit mystica Corporis ch̃i ee invisibilia dicã. Quæq; sunt ch̃o Omnibus ꝓ fidei et sacramentorum Regionem ut docet Paul. ad Ephes. 3. Dei filij Dei esse ꝓ fidei et sacramentorum Regionem cum ꝓ in ch̃o baptizati ee, ch̃um induisse. Et ee in Deo Joan. q Cap. Vocat ee et stultos Dei vit. Sic Paulus ait ch̃o ut cum spũ Corporis carne Confirmari. Quæq; Sacramenta sunt membra, q̃ non modo ꝓ fidei et sacramentorũ usũ sed etiam ꝓ charitatem ch̃o Unitam.

Denique Sanctissima sunt, qui ad fidei charitatem etiam spem maximam habent ꝓcurandam. Dicuntur ch̃o Glorificantur, q̃ te ꝓprium electos ppũ ꝓ suum membrorum dispam Dei Eccl̃e ch̃i domus magna in qua sunt vasa in honorem et vasa in contumelia 2 ad Thimot 2 vocatur Linteamen suspensum positum Matth. 5 Dei agri 16 Dei area Matth 3 de Segetum Matth 13 Dei regnum Colegen Matth. 25 in qb. est primitus bonorum cum malis. ꝓpter 2am Petri vocant Eccl̃am Dei Corpus ch̃i ad Eph. 1 Cap. membra sunt templum Dei et

Spūs sancti. 1 ad Corin 3. Istam vocant sponsam xpi quā eligit
ad Eph. 5 Deniq; vocant dom̄i sponsam regale sacerdotiū gentem
sanctam, populū acquisitionis. 1 Pet. 2 Duo ppt dam extremā
lapidatam Eccla Hortus conclusus, fons signatus, amica columba, soror
p̄fecta mea amica mea, tota pulchra Cantic 4. Vocatur uxor agni
et Apoc. 19 Compatur arce Mat 1 p n°3.

Secundo Notandū eam, hæ vere et ppie ee membra xpi. Ict oi
sparī rone honore et gradu, p̄a n̄ q̄ hūt solam unā veri
membra, sed non principalia. Alia sunt tota magna et Ee sunt p̄
cipua q̄ ponerant, multa n̄ sunt vere p̄te talia, q̄ p̄fecti et prian.
pte non sunt talia. Fides in non in scripta charta est vera fides
et ppie fides, sed non viva et p̄fecta fides. Sic de cateris virtu
tibus. Liber est, qui cum charta non significet caritatem, tñ significat aliqd aliud imp̄s
q̄ p̄fectione Catholicorum est. Sed Eccla membrū et ppie. Sed non membrum alte
rius p̄fecti vere incorporati est Eccla xpi p baptismum. Sed ppie alia non
dicitur non p̄fecti incorporatus. Potest habq; in pino xpi membru. Corpis
christi, equivoce dr imp̄ie in duo significata quatuor mistum corpus, illud intelligitur in
quo ē spiritus in fluxo et partialiter grie Dei. Sed in alio sensu mistum, vere
n̄ et ppie dr membrū quarto numero. Eccla dr domus magna, et area et ager de
quibus post extensa collectionem plenius et sufficiēs p sacramenta.

His pmissis probatur Conclo nra. Ex parabolis xpi et sanctorū. Mat. 3 Ec.
Sic la Joannis Compatur arce permundabit aream suā et congregabit triti
cum in horreū suū, paleas aut combret igni inextinguibili. Ergo in Eccla non
solum sunt p̄destinati sed etiam rpbi. Simile Mat. 13 Eccla dr similis dragenā
misse in mare cui congreganti ex omi genere pisciū. Ubi eligerunt bonos in vasa, malos
aut foras miserunt. Sic erit in consummatione seculi. Ergo in Eccla sunt et mali.
Similis est etiam Conclo nuptiali. Matth 22 Ubi multi vocati pauci electi. et
alibi postea non hūt vestem nuptialem, ejiciuntur in tenebras exteriores. Item
Matth 25 assimilatur Ro virginibus decem quarum 5 fatue. Ubi omnes Compatur
in quo sunt omnes et vgines, et illa q̄ dr ipso explicante significant bonos
istis rpbus. Item 2 Reg. 12 Natan. 2 de magna aut domo sunt vasa aurea, argen
tea et lignea, et fictilia q̄q in honorem et in contumeliam.

Probatur ex illis locis scripturarū q̄ondam dictos non sunt ee membra xpi
aut ad Eph. 2 Et vos cum essetis mortui delictis et peccatis vestris in q̄b.
ambulastis aliquando secundū cursum mundi huius. Ubi q̄ versu 3. Et eramus
nā filii iræ sicut et ceteri. Deus aut q̄ dives est in misericordia, ppter nimiam
charitatem suā qua dilexit nos et cum essemus mortui peccatis convivificavit nos xpo
Et versu 12 O vos eratis illo tpe sine xpo, alienati a conversatione Is.
rael, et hospites testamentorum. Nunc aut in xpo Jesu, vos q̄ aliquando eratis al
iquando eratis longe facti in sanguine xpi. Ipse et Conclusit Ergo ic
dr catholicus hospes et peregrinus sed certis Civis Sanctorum et domesticus Dei.
Et Eph. 5. Eratis aliquando tenebre nunc aut lux in Domino. Hinc

spectat

Spectat Cap. 3° ad Corin. 1. Tb. D. Paulo non deus q̄ boni sunt scq̄ intibi
bitet nīmodicum fermentū totam massam corrumpat asserunto malum ee bonis
mixtis? Io Matt. 13 Qui aliqō non populo sunt populo Dei q̄ non sunt
Confecti sunt. Io addit Paulo in similē illis oleastri insunt in bona plinam
ad Rom. 11. Coagulatos facili conditione non semp ee membra Chri electos non semp
probos membra ei Diaboli.

Probatur 3o Corpis. Et 1o D. Paul. Cū Ioan. Hus q̄ D. Paulū asserebat
semp ee in Eccla Dei: Iudam autem q̄ Nam S. Paul. fuit pōsecutor Eccle ad
Gal. 3 ad Rom. 15 1 ad Tim. 1. qui pus blasphemus fuit et pōsecutor Eccle
ad Philip. 3 ē clavis addit S. Lucas act. 8 cap. Ecclesie Argumentor
Illa Eccla quam Paulo pōsequebatur qm oppugnabat et blasphemijs et contumelijs
afficiebat vel erat vera Eccla vel non. Si fuit vera Ergo Paul. electus vocatus
predestinatus non fuit aliquando vere membrum illi Eccle. Nulla ē ehia Za rone
inducendo Valla de mendacio illis quem sequitur, si non fuit vera. Ergo Zū Hus
Paulo et Luc. mentiuntur. nam ab illam vocant Eccleam Dei. Quare Augus
De conflict ecc q. Pauli vocat docet S. Paulū fuit predestinatū pus fuisse impo
et Deū audiu Christū. Hum. 15 in 2 ad Tim. dicit Paul. fuisse vas electionis et
aures sacerdotes Magos. Cantat in Eccla De vaso Caturnelio translata in
hos gloriam.

Probatur 4o Corpis Iudas q̄ hanc vocē erat et multi ut non fuisset nato
illo, et tū fuit aliqō de vera Eccla Dei actor? Qui communicando erat
membr. et fuit ēe sacrum ministeriū hui. Et in psal. 108. Petro dicit et Qui
sacerdotē eius accipiat alter. quem non potuerat habere Iudas nisi in Eccla Vnde
Aug. de vnitate Eccle lib. 1 Cap. 13 ait Iudam in Eccla fuisse in qua erant
ceteri Apli.

Probatur 4 Hinc q̄ sequitur pōm sequi hunc errorem q̄ semel ē membrum
Christi nunq̄ desinit ēe membrum Christi, neq; ē ēe q̄ semel non ēet populus Dei non fu
sit in primo ēe populus Dei Cū illud Rom. 11 ad Philip. 2 et 1 Petr. 2

5o Si sequitur Eccla Custare ex bonis et malis pugnans. Hereticis quia
into hoc contingit malos ee pōsentes atq; ehia malos pfectos Zū patrum inter
Eccla non ēe membra Chri sed Eccle et coniūx eius Eccla immediate instans nel
Caritate un ēe veri iustos, nec vere baptizatos qui reprobi sunt q̄ omnia aper
te repugnant scq.

3o Si sequitur multos non baptizatos et ex Communicatos esse in Eccla
imo Augustinum posteā ad Donat.

4o Si sequitur improbos esse vina membra Chri.

5o Multa in hoc sequuntur incommoda Primo omnia essent incerta in
Ecclia Veros pastores, incerta vera, quia vera Dei Collectio occulta est
Incerta sacramenta, incerte scripture quo invalidandi et auctoritatem acci
pient nisi ex testimonio vere Mat. Eccle occulta est quis sit.

Obiectiones Hæreticorum solu untur.

Pa obiectio sumitur ex illo Joan. Oues mee vocem meam audiunt et
Jacuo pas rapiet de manu mea. Ubi dat pdestinati eius oues christi. Et
sic tantum pdestinati sunt membra Eccle.

Respo. prie de omnib. christi et instis intelligitur scra et prec
Zas sluntas pdestinam Dei intelligi secundum patrem dictum est in illa Ista
Aug. de Correp et gra. Cap. 9 et de bono pseuer. Cap. 8 et trac.
45 in Joan hoc modo dicit dubia vocans oues que sunt predestinati et venera
aliquando futuros oues, quamuis nunc adhuc sunt lupi et hec con. Aliquos
de futuris lupis, quamuis nunc sint adhuc oues

Rndeo Christus loquitur de omnibus sue unde sua membra clarissima
et eximiosissima Est ratione in 1. notabili et de amicis suis et ro hereticis
sed q non numero tantu sed etiam electione sui sunt multo minus omnes et quoz
Zabus patet quam hec atrophie membrorum

Rndeo Illud omni in scip. intelligi scan solet in suos et predestinatos ut
Math 25 intelligi bene ingressi ordi et Joan legit Pascua oues mea ab psal.
33 Frater exurge tunc suspiciones passime tue Jactitio ergo loco Joan lo
intelligi pt secundum ea de duob. secund predestinam Dicit christus, alias oues
habeo ad et loquitur de gentilibus, qui non erant membra eius Ita Aug. et
Tho. Hoc propter predestinati solu sunt membra christi, in cuius sunt etiam
Zas Unde quia omnis ab omnibus recedunt non desinit ta vocari omnis
christianos non dolas oues continuat. Dicit et Ublin non desinit vocari ci
uitas christiana multos non ones intus continuat Porro vox pastoris qua
vere oues audiunt et aliene non audiunt est vox pcenere Hinc Apost.
ibi O ni pseuerauerit usq; in finem ut et scribit S. Aug. oues
sunt q finale pcenerant Talis vo oues non sunt ei in Ecclia christi ibi q de
est Alie inquit oues habeo q non sunt ex hoc ouili et illas oportet
me adducere et vocem meam audient let fiet unu ouile et unus pastor
Ergo oues vocat q non q in ouili erant sed quos erant Hinc dicit
ab eterno sic non q temporale vocate. Con vi in Ecclia multi sunt q
non sunt tales Multi vocati pauci vo electi Matho et Joan. 8

Ido obiicit Musculus illud 1. Joan 2 Ex nobis exierunt sed non
erant ex nobis sic fuissent ex nobis mansissent vbiq; nobiscu. Si vere filij Ec.
cle fuissent vbiq; in suum pcenerassent Ergo dicit: predestinati vere sunt in
Eccle.

Rndeo Sancti Joan vocat quos dicitur de his q erant in Ec.
clia q tu negas Musculo, aliq; non dixisset exierunt ex nobis sed non erant
ex nobis q exclusio sed inerant secundum psciam aliter pdestinatos sibi Ista ex
plicatur clarius ex 1. Pau. ad cor. 11. Ego Sed ingt ad Zph. Eccl 2 quamo

intelligunt

intrabant in ppsidiū lupi rapaces in oues non parcentes dgis et eum nobis ibi sic exercent. Viri loquentes prauos ut abducant discipulos post se. Illi sunt qui intrant in Eccl̃a qui regunt Eccl̃am Dei et quos positos a Spō Sancto ait S. Paulus.

3ª obiectio ē quam: simplicius huic errori occurrit ex 2ª ad Tim. 2 Firmum Dei fundamentum stat habens signaculum hoc. Ergo soli electi ad illum numerum pertinent.

Rndeo Duplex ē ps ecclie q̃ est Dei seu ē ad Deum spectans. Prima est hoc ē Dei q̃ sunt de regno ipsius quos Deus destinauit ad vitam. Hec non tm̃ pertinet ad tempus Eccl̃e statum. Alia ps̃ ē q̃ tm̃ ad tempus pertinet. Hoc ē quos aut dicantur etiam pertinere ad Deum q̃ non sunt Dei mihi tm̃ pertinent. **2ª** Quos aut dicantur etiam pertinere ad Deum q̃ non sunt Dei mihi tm̃ pertinent. Eccl̃e tm̃, ipsemet Apls testatur. Cum subsit in magna aut domo non solum sunt vasa aurea, argentea sed etiam lignea et fictilia.

Quarta obiectio In Ecclesia hoc ē quod legit Eccl̃e tribus Aug. li. 6 de bapt. Cap. vlti. non erant nisi saluandi congregati. Ergo in Eccl̃a non sunt nisi predestinati.

Rndeo optime in aliquo modo in duobus arca ct Eccl̃e conuenit q̃ sicut extra arcam nemo saluabatur, ita etiam extra Eccl̃am nemo saluari pt. Sed aliter similē quater arce cum Eccl̃e. Hec inconuenia sequuntur. Ē q̃ de baptizatis etiam finaliter predestinato. Arcam ingrediebatur baptismo. Hoc est Deus legitur q̃ Noe et sui saluati sunt 8 tantū de saluāte sunt in arca vtiq̃ a fluctu diluuii.

2ª q̃ mundi et immundi: in Eccl̃a saluantur. Erant in arca munda et immunda animalia.

Quinta obiectio Christus caput ē illius Eccl̃e, quam exhibebat sibi gloriosam ad Eph. 5. Ergo tantū predestinatorū ē Eccl̃a solius predestinati in die iudicij erunt gloriosi.

Rndeo Salua. Cap. 2 ad 3 Augm. dicit. Vult illud in antecedente illius Eccl̃e pt scandit ei sit pura Eccl̃a q̃ nunc designat et nunc ē palea. Apls illam christus ē dixit non tm̃ partis sed tocius. Cuius sui sed membra aliquando ē desinere sint. Vel pt dicat totam Eccl̃am vt distinguitur a loco Euangelii. ē scilicet. et nunc Apls illum ē dicit. et Cant. q̃ falsa et ficta q̃ membra non saluantur non pertinere dicuntur non saluari Eccl̃am Patrem.

Resp. Hoc dicitur non tm̃ non totam posse caminum ex dicto loco ad Eph. 5 Christus elegit Eccl̃am et dilexit eam ut sanctificaret mundans eam lauacro aq̃ in verbo. Item Caput Eccl̃e Christus p̃ hoc tot totū facit mundo sibi membra non desint. Nam intendit ea sanctificare. Et immaculata et gloriosa nō. Sine et pt̃ legitur pilos tres. et p̃ singulos plantauit. Item nt dicit. Hoc ē hinc obstat. et semen eius hoc ē filios connectitur aliquando in prauis et sic vinea alienea. Pectinem dicunt ingt Salu. Cap. 8 loc̃ sic Spiritu Sancto. Eccl̃a huius temporis accipiendo totum p̃ pte. vt. 2. accipit pro toto loquendo de Eccl̃a Christi 8 animas 8 tantū fuisse in arca Noe.

Sexta obiectio. Christus Eccl̃am diligit sic vir uxorem ē nō omnes sic testis S. Pau. ad Eph. 5. Sed non omnes diligunt eos. Ergo Ec. illa non constat ex nobis.

Respondeo pro Dum Sedā

vorat Eccl̃am. Ipsam C̃hr̃i Eccl̃am accipit, non ẽt ꝺa eis membra sed
ẽt membra Conjunctiora ut diximus in p̃ma nota. Ch̃r̃us elegit
Eccl̃am, in qua sunt nobi. ppe electos, q̃ in ea sunt. Sicut ẽt ppe impios lo
Deo parare voluit Gen. 50. ꝺm. Gen. 18. et ppt̃ Dauid Cor̃ suis non punisit
Israelem à Suuachone Vastare. Resp. Negando
simpl̃ minorem. Diligit ẽt Deꝰ etiam impios non finalibus affectione qua
p̃fectionis sui temporali quatꝰ p̃sunt bonis ad tp̃a. et p̃ charitatẽ Deo
cari, et q̃ntꝰ illos sufficienꝰ ad salutem Congregãt ad aduentum
limp. Septima Obiectio. Eccl̃ia Corp̃ ch̃r̃i mistici.
Cum Corp. sit mysticum ch̃r̃i, vere ꝺr̃ de ꝺominatꝰ hõ Corpi ch̃r̃i Corp
in vitis suis partib. p̃fectã et glorioꝰ Ergo et mysticũ ꝺr̃ de q̃ est
Eccl̃a Resp. 1 Cum Beda. similꝰ nomine vitis Commune
Nom et hoc mysticũ non ig ẽt q̃ bonũ. 2do Sicut Corp. ch̃r̃i
Verũ q̃uoad ẽt p̃s formatos. Palm. q̃q̃ est et glorioꝰ ita Eccl̃a
in Cap̃lio Propria Manu. Cor Beato Virginis. et sic ꝺr̃ q̃ nomi
salvantur gloriosi est Quoad p̃s hos materiales p̃tabant nõ est
mutabantur hos p̃s materiales Ut mystice loquamur, ita etiam quoad
membra particulã Eccl̃ã. C
Dicendũ ẽt 3o. videre in scripturis notabile. Nam Eccl̃a vbi corp.
mysticũ ch̃r̃i. in Cap̃lio solum accipitur. In p̃s solum. Simile hõ Cap̃lis
ob ꝑpetuã p̃sistentiam q̃rꝺ. 2ꝺ nõ ꝺr̃ simile, ppt̃ ꝺe nomine, q̃ ch̃r̃s
in Euang. Eccl̃am appellauit et Diuisibile.
Octaua obiectio D. Aug. Victorinum Carnifice Eccl̃am ẽt Qui
tantũ p̃ꝺestinatorũ sicũ lib. 5 Cap. 27 de baptis. Cor Donatis. scri
bens Manuorũ inferni Quos Apls ait Nouit Dns q̃ sunt eius, inclusit
hos ẽ Portis Carnifex, suos signato ut et paulo post illos ꝺr̃ q̃ Extrinse
cam p̃ intrinsecos p̃ti occulta sunt intra Contexit illos Portis Carnifex
Resp. Aug. ibi loqꝰ tam aptꝰ ẽt p̃sciam q̃ ẽt ꝺr̃ Electum p̃ꝺestinatum.
Et Electi non illi tãtũ boni sed p̃ꝺestinati sunt. q̃ non ta
Et illi obtinent hõ beatitudinem p̃ꝺ. Sed aptꝰ tractat in Joan. ꝺi
cit ẽt p̃sciam et p̃ꝺestinam quam multos ante fores sunt quam intus in
p̃sentes Non sequitur hos q̃ q̃ ẽt p̃sciam intus ẽ et ante ostꝰ.
id circo et nubes sempꝰ sit in de. pro ante. et intus sicut nubes sequitur q̃
non ab eternũ p̃ꝺestinati sunt ideo ꝺebere ẽ in supernis eternos. Nam
ait ẽt S. Thom. 1 p̃ q. 23 artic 2 p̃ꝺestinatio nihil ponit
in ipso p̃ꝺestinato, sed ꝺr̃ q̃ ordinans in mente ꝺiuina et
Caeli in ipso Quo manuõ.
Cæterum hic locꝰ et alr S. Aug. intelligantur ꝺicendo ẽt S. Au.
gustin. Duplex locꝰ ꝺe vera Eccl̃a ꝺr̃ Donatis. p̃ter eos errores. Pus
Seorsum eos erexit vbi verbo Eccl̃am ꝺefinitꝰ ẽt in sola Africa ex.

mansibe. Cū hunc errorem vocat S. Aug. Cath. Eccl. et dicit illam p̄ oēs
gentes diffundi. et p̄ in[illegible] ac diuinatione omnia: optimam respirit Ideſs cū
ravocat Sacramenti baptismi dē nulla, et aperte q̄ ut ait Eccl. dam
tur. Cū hunc errorem vocat nouatianum Eccl. Catholicam, sospectam negā
tiam catena suitem sed salutem et inhoream p̄fectionem qui sine impios
in Eccl. in suis p̄fect: Simo membris Considerata non posse separari et
cat illam oēs quibus p̄ hereticis p̄ris: Hinc [illegible] dicit lib. de
Bapt. Cū Donatist

QVÆSTIO V.

Vtrum ex solis bonis constet Ecclesia

Cum primum Lutero Eccl. Catholicam describerat pastorum et oc.
cultam esse voluit et bonorū tantū mortalium animū Heret. antiquorum
tat Augustinus lib. 2 Cap. 36 de Sor. Domini in Mat. tot in psal. 31 Hie
ig. Lutez in Cap. 28. Graec. Cyprian. dicit Eccl. Eccl. e loco vel
Capitolio. Vbi Deus habitat sic efficaciter ut facultas intrare impugnā Calvini et An
glicana confutatio Eccl. dē Congregatione et membris christi. Sacramentorum q
Christi creditur et obedient christo. Cyprian. Nō in locis Communis Eccl. statuit
dē fidelibus tantū bonis fidelium Sanctorum, et electorum qui constant fide spe et
charitate, et spū christi Cui hunc errorem Conclusio. Est Eccl. Dei esse non
solum bonorum et Sanctorum sed etiam peccatorum, quantumuis grauium est ex fide
et verbis ouium patet, quae in hunc sensum accipiuntur parabolae illae Euang. in
qb. Eccl. Comparatur area in qua triticum et palea. Sagenae missae in mare Cui
congruit vocatio gentium spiritualium sine bonorum Matth. Virginibus. quarum quinq
prudentes quinq; fatuae. q loca fuse tractat S. Aug. lib. 3 Cap. 12
12 28. Contra Petilian et de Vnit. Eccl. Cap. 13. 15. 16 Cui Cypria
tio. Cypri. lib. 4 Epla 2 Cui Donatio. Hieron. Dialog. Cui Pelagia.
et Luciferianos Vbi Vide loca ex Epla Pelt. Cap. 3. Vbi Comparatur Ec.
cla areae Noe in qua erant munda et immunda animalia Et Greg. Hom.
11 et 12 et 38. in Euang. q inqt. Qui dicunt Eccl. esse in bonis intellectum et
ipsorum ita et utrisq; pes Cuncta intra se recepit Et Hieron. in Psal. 30 et
lib. 3 de Sacerdotali Est Italiae q̄ prae ceteris asserunt, cham alia sere te
strimonia Et illud Matth. 13 Si praecaueat inter se tunc dic Eccl. E
go expectetur intra Eccl. Nam postea eiatur extra Eccl. qui non ad
dit Paulo Corin. Eccl. ait non sit Vbi tria sunt fornicarij, contem.
nes: Publi. Ad Corin. 3. et Gal. Augustin. et Thessal. Vbi tamen o.
rant Catholici inordinate 2 ad Thess. 3 Prohibeta Apoc. 2 et 3.

Obiectiones Hereticorum.

Pa obiectio Iubemur credere q̃ sit Eccla scta Ergo tantũ ea sancta constat Confirmatur pa ad Eph. 5 Vbi Paulo vocat Eccl̃am non habẽtem maculam neq; rugam, vt sit sancta et immaculata Et cant. 1 Macula non est in te Confirmatur 2 Nam Eccla est corp. Xpi q̃ aũt quã caret macula non est Vnde Augustin. lib. 1 ingt In corpe nihil mortuum sicut et contra illud infra dicit.

Respon. de sanctitate inf dictum Nunc hic Eccl̃am dicit ea sanctam q̃ fidei, bone conversationi et doctrina Accipit aũt hanc denominationem non q̃ in ea Coetanei, et sint ipsi ppter multos sanctos qui in ea sunt ex meliori et potiori pte qui illi communicant Quare hos scptos Recentiores hi sunt q̃ Antonius, et Gratian. statuit eis Et eos sine modo reprehendit Chrisost. et Theophil. ad testimonia pia Confirmant vt sint baptismi creatur Eccl̃a, sine macula qui in baptismate quasi sum. d. baptismo est pfecta puritas et innocentia Ioannes Ang. indicat explicando Cant. 1. Nigra sum sed formosa Non dicit fui, Licet Augustinus sensum, Verum si fuerit dicit pro temporalem tantatem intra hanc vitam rectam fuisse Sanctorum et malorum

Ad pram igr Confirmatur dico pa. Ista loca Pauli intelligi de Eccl̃a triumphanti Pabl. n. ipse ut Eccl̃am ideal̃ conspiceret qualis erit in gl̃a Ita Bern. Serm. 3. de festo omn. scorum Et ibid. addit q̃ d. Aug. 2 doctrinæ Cap. 18 et 5 Trin. cap. 3 pe q̃ 8 artic. 3. dicunt illam nimiru Eccl̃a puritatem esse quæ in omni Eccl̃a in fine vitæ Conseqtur Eccl̃a dico 2. militanti Ecclia cognoscitur et intelligit Cant. 6 Cap. 1 Illud Dei de toto pne patrono pro Cui nõ sunt iustæ q̃ iustificandus nulla peccata venialia intrare Confirmant ea alia quando in scptis Dei vincta culpa vt psal. 77 et 108. q̃ Aug. latius exponit lib. de pcepto. iustit. Solum n peccata mortalia est Simplam maculam animæ Cor. deo. Dicimus de Eccl̃a absq; macula et ruga id est illum modo pfectissimum vivendi pulchrũ, ingenium Rur, q̃ membra animatissima Christi sint sine

Ad 2am Confirmo vndeo Fateor peccatores esse diversos Christi membra

bra membra et infirma vt legitur Trid. sess. 7 Cap. Peroptq; Cano et alij vocant peccatores pes Eccles et non membra q; nec ro membra esse videntur Pes vero dicit potest Sed hanc mihi id placet. alioq; phantasmata non est caput Ecclie Et alij Episcopi sint qui dicebat Capita super Ecclesiam. Caput tñ bene dr Christ membrum et q; q; pipum Hoc vso dicere est repugnare Conc. Constanti. vbi sess. 15 Quantus exorsus fr Ioan Hus q; la sentebat papam non malo esse q; quemcq; peccatorem

Verum quia est in corporibus q; viuunt aliqua vita spiritus vt sensitiua, vt membro aliquo carent illa vita q; habe re possent et alteret dr membri mortui, quamvis aliqua inferior vite gradu participet vt manu si careat ni sentiendi et mouendi sic nostra quamvis interiori aliquomodo participet Sic peccatores qui carent vita charitatis, q; est spiritus et propria vita Eccles Sic membra nostra tñ sunt membra vera quia non carent ei motu vite spualis, retinent tñ figuram q; aliquo modo conformatum Quia est vnio Dei imperfecta q; et ideo dilectionem non plenam, nec sufficiet. Deo quasi aliquando et comparandi facta ad intra, et ad extra ornanda cum sponsa peccatoris statum videtur illos ponere extra Eccles Ita videtur loqui Eutychianus Papa Aug. lib. 1 Cõ Crescoium Cap. 29 et lib. 2 Cap. 21 et lib. 3. de Doctrina. Cap. 32 et lib. de baptis. Sic pt̃ ex ci q; lib. 5 Cap. 5 Colligitur hic Sensus Bonos ingt sic cõ in domo Dei, que est Eccla vt pote sunt vasa Dei, malos vo cõ in Eccla non tñ cõ domus Dei. Et tract. 8. ait in Ioan. Peccatores cõ in Eccla vt humores corruptibiles in corpe Sic hic tractatur Euseb. lib. 5 demonst. Euang. Cap. 18.

Secunda obiectio

Peccatores non sunt filij Dei, q; non agnitur spũs Dei ad Rom. 8. Ergo nec sunt filij Eccle

Rñdet Negando Consequam. Quia hoc nullo cõ filios Dei q; non sunt eius Eccle et beati in futuro non sunt filij Eccle Ergo non sunt filij Dei. Ad cõ firmationem Falso inferetur Non sunt filij Dei. Ergo non sunt filij Eccle. Eccle. Dei non sunt filij Dei sed ejusdem vasa ire, vt sint vasa Quanq; autem dicit non possunt quidq; modo dñi filij Dei. vel rone fidei vt doctrine vel charitatis pro reprobrem fidei baptismi sunt Ista Aug. lib. 13 Super Cap. 5 quamvis non sint filij regni intrinsece q; Dei voluntati resistunt.

Tertia obiectio

Dicens peccatores cõ in Eccla Dei est dicere Cũ q; hoc, et ad regnũ chi, et ad regnũ Diaboli simul spectare ac Deo alio cõ ire cum simul Christo. Sed hec absurda sunt Ergo Nullos nisi absurdi est vñ eosdem hoies diuersis respectu Deo Deum plures et Deos alios cho ac pia cõ in antiquo chi ecclesiam et Diabolo Sic cõ pro Aug. dolent hoc Augustus lib. de vnit Eccle Cap. 13 De q; ingt Ecclesia q; tam ocõ equalit christianos sicut filios vt spiritus [illegible] Inde appellat plures nos pp malignitatem vndo filios pp similitudinem Sacramentorum Italia Exting vt in psal. 47 non dicit immo alienari [illegible] Hagitilig q; [illegible] et Deus [illegible] Deus et alia [illegible] fecerunt peccatis [illegible]

Quarta obiectio. S. Hiero. in Com. in Epl̃ ad Eph. 5. dicit ex
Q̃ui peccator est aut aliqua sorde maculato de Eccl̃a Chr̃i expellan-
tur populo nec Chr̃i publicis dicit.

Respon. S. Hieron.
Duplex Eccl̃a Dei, in terris accipitur. Dicit Scriptura Cant. 1 ad Gal. Duplex
intelligitur Eccl̃a Dei p̃ sui. Et ea quam hic maculatam et ungam et vere Corpus
Chr̃i est, sit fractuosi et intrinseci, Et ea q̃ in Chr̃i nomine, vsq; ptemo p
fluvios Virtutib. Congregata: pinte exteriori S. Hieronimus tantum sectio
Reprobatis dicta p̃ Eccl̃a Dei dicit, q̃ dolos p̃fectos continet. Et in fan-
tasia ad eam pertinet q̃ imperfectos est. Hinc aut quidam sensum S. Hiero-
nimi cõ confundunt adversus Lutherum. apte demonstrat Augustinus
q̃ quid ete homi Eccl̃a. Scribendo dicit Arca Noë typus Eccl̃a fuit Et
in ea quidem et hoc lupi, sed et hic inde et peccatores

Quinta obiectio D. Aug. lib. cõ Cresco. Cap. 21 dicit
Hoc pio malam salutarem, Caritatem, eam in Corpe Chr̃i non cõ q̃ Eccl̃a
quam non p̃t habere Chr̃i membra Grata

Resp. Inducit S.
Aug. lib. 7 Cap. 51 de baptis. Ea ipsa confitetur Chr̃i Donatus Cõ
ait Putamne non habebo dicens, alioq cõ in domo Dei vt ipsi sint chr̃i
cum domo Dei, q̃ vnien Columba appellatur, alioq̃ aut dici constat in
domo, aut non pinent ad Compagem domus, nec ea sanctum frumentum pa-
ciscq; ista Iam et istos cõ in domo negare non possumus. Ita ei quam
multi inde Cito apte dicat S. Augus. non cõ in corpe Chr̃i. Quia mem-
bra, tã hic se explicat, non cõ negare sed cõ sanctu q̃ cum fructu non sint
in Corpe. et q̃ non sint ipsa Corpus Chr̃i, nec sint ipsa domus Dei.

Abstinet ipse etiam vnos p̃ Eccl̃a Aug. vt dixime de vera, p̃
ecclesia diffusione, pia ad Congregatam et etiam pacem Eccl̃a, et vnitate
pinent malis, ad fructuosam vitam et intrinsecam Chr̃i. Domi. Dicendo Aug.
tract. 3 in Ioan. Dicunt malos cõ in Eccl̃a non esse membra sed humo-
res Corruptos q̃ boni vitij, q̃ manent in Corpe Ecclesiae
et alios gubernat S. Aug. sed bonos q̃ Hereticos et Catholicos sed
quit Duplicem cõ Eccl̃am Vnam, bonorum tantu alteram malorum. Cum
hoc D. Aug. non sommiant sed tractum distinxit p̃ Eccl̃a q̃ alt
homi cls mali spectant ad Eccl̃am Bonis sunt tanq̃ p̃ intentionem Ec-
clesiae et quasi eis dã, mali vero tanq̃ p̃ exteriori, et quasi Corpus
tu th sunt p̃ interiori et exteriori, non Constituunt duos hoc Reliquos
p̃ Epl̃as interiorem et exteriorem non faciunt duas Eccl̃as.

QVÆSTIO VI.
Vtrum Eccla. sit solorum p̃fectorum congregatio

Hæresis hæc fuit Novatianorum q̃ testis Ambr. Eccl̃e sine qualem
sanctitatem sibi asserebant Ut Cantos se habere puritates affirmarent fuit
et Pelag. ut scribit Aug. in lib. de Hæresib. Hæ. 88. eandē hodie hæresim
Anabaptistæ profitentur idq̃ hæresē a Lutro et Calui. Ignatius explantā
Ventos Catholicos est enim hoc proprium eē et plures ad Ecclesiam Dei pertt
vt in primis ex his q̃ dicimus in 4 dist. q̃st.

Secō probatur ex quotidiana oratione Dominica Dimitte nobis debita nostra sicut
Aug. docet Citō. Inutile etiam dicunt Pelag. et Dicunt Vitam istam in hoc
seculo nullū omō habere peccatum et ex his Ecclesiam christi in hac mortalitate pri.
si. quam non esse christi Ecclesiā in toto orbe terrarū clamat ad Deum. Omnis
tribus debita nra dimitte nobis Rex. 8 Recte ergo q̃ non peccat puerbior 24
Septies in die cadit iustus et resurgit Ecclesiastic 7 Nemo homo in terra q̃
faciet bonū et non peccet Jacob. in multis omnes offendimus et 1 Joan. 1 Et si dixerimus
quia peccatum non habemus nos metipsos seducimus et alias Epi. q̃ insinuat ecclesiā
aliquando Ecclesiarum Apoc. 2 et 3. pœnitentiam agere penitentiam.

Tertio probatur. Ex Canonibus Milevitanis Can 7 et 8. vbi definitum fuit hos dicē
re non solum humiliter sed etiam veraciter non solum pro aliis sed etiam pro se Di
mitte nobis debita nra Et hanc Concilium probat Cyprianus Tertullianus Ge.
lasius. O magnæ impietatis scelus Scelerosum est superbum est stultum est Pe
lagianum. Tu oratis in Julia B. Ambros sermone 16 in Psal. 118. Chrysos
tomus in Psal. 39 Hieron lib. 2 Cō Pelag. 2. Aug. Cōtra duas Epistolas Pelagi
in Psal. 39 Hieron lib. 2 Cō Pelag. 2. Aug. Cōtra duas Epistolas Pelagi
Cap. 14 et lib. de spū et lita Cap. 8. Obi docet quod homo post
Cum primlegio Dei singulari Timore sancti peccato tēre ipsa præmissa esse
q̃ sine vinat aut vixerit Excepto christo dño et B. Virgine.

Obiectiones Hæreticorum

Pro obiectio sic pro Corinth. 6 Neque fornicarii neque idolis. Ergo qui in
Ecclesia sunt peccata sunt Respondeo Illam non excludunt simpli
citer sed cum pœnitentia Cum autem dicit Corinthios bene ab ecclesia
cum mortale Ad Andeo Loq̃ de Apostatis de quibus dicit Augustinus
tō vita præsumpta et professa sine spe pœnitentiæ et venie damnatio
Ad 2 obiectio Cantos Respondeo christus tota pulchra est
et macula non est in ea Ergo in Ecclesia quæ sponsa christi sunt tanquā pul
chri Respondeo Cum Bolarm. lib. 3 Cap. 9. de Eccles. Mil. Lu.
tellige non de omnibus vel de quo quod peccato mortali, vel per hyperbolem
dicta familiariter cum amantibus Ad 3 Sanctos quoq̃ in Ecclesia mul
tos Vocavit immaculatos Psal 17. Et eos immaculatos Cum eo Et psal
118 Beati immaculati in via Ad Eph. 1 Elegit nos in ipso ut essemus sancti
et immaculati in conspectu ejus q̃ et sunt tales per Sanctificationem Sic Genes
17 Noe vir iustus fuit atq̃ perfectus Ad Philip 3 Quicunq̃ perfecti sumus
hoc sentiamus, et ad Ephesios Hortamur in 1 Math. Cum sitis
Estote perfecti Et Jacob. Confitemini alterutrum et orate pro invicem

debita &c. Et illud Isaiæ ꝓphetæ esse bonæ et benedictæ q̃ habeos, et de pauperibus

Tertia obiectio Matth. 7. Non ꝓ arbor bona mala fructu facere Respon Cmus S. Hieron. hoc Ioannis Tam diu in ligt arbor mala fructu bonos non facit nec bona malos quam diu in ea manet ꝓpria et naturalis malitia ꝓpenerat, ita ut videatur loq. Hyp. de in sacra Congregatione non in Regno Dei.

Quarta obiectio Isaiæ 60 Populus tuus omes iusti: &c. Et &c. est populus Dei Ergo omes iusti et ꝓdestinati Rndeo Lo. quitur ꝓpheta de beatorum Eccliæ in celis. Vel dicatur in populum Israelitarum bonum et malum Alias dicam ꝓsal. 67 Cantemus ingt Nunc aut populo dio et omes personæ dio. Cum tribulatione dicat ꝓphetæ Coram Domino

Item non obdurandum Corda Resp. 12 Non dicit ꝓpheta vos populus est iustus. Sed vos in eos estis populus Dei Illud ꝓfecto falsitatis aut vanitatis

Quinta obiectio ꝓ Ioan. 3 Qui natus ex Deo peccatum non facit qz semen Dei in eo manet, et non ꝓt peccare q̃ ex Deo nati sunt in Eccliæ ex Deo nascuntur Ergo peccata non faciunt Ergo ꝓfecti. Rndeo. Iusti non ꝓt peccare quatto iusti sicut dicit non ꝓt ergo facere Ita Caiet. Sic S. Hieronimus sup. qz. Cum charitate ingt non ait ꝓperam ꝓ qd cor. Ergo qui peccat, non peccat ex charitate sed ex sua fragilitate Sensus ergo dicit instat quidam de contumacia et malitia, non ꝓt peccare, qz charitas inclinat ad non peccandum.

QVÆSTIO VII

Vtrum non baptisati sint membra Ecclesiæ

Duplex genus non baptisatorum est esse Alterum eorum q̃ non dedignant Ordinem Quæ ꝓ baptismum ehrō, quæ appetunt illum hoc autem Impleꝫ fit vel ꝓpetratum ut in infantibus, velut ꝓpinciam, Vt in adultis qui de facto ea neuerint aliam religionem Alterum eorum q̃ appetunt baptismum nec illi in vere accipiunt illum, quales sunt Catechumeni, et alii omnes de quibus.

Primo igitur dicendum non baptisatos esse ordine Calvin in Antith. dato Concilio Trid. Sess. 6. cap. 7. et lib. 4 instit. Cap 16. parag. 24 et 25 libro. certi per omnia esse extra fidelium societatem sine ꝓ baptismo et membra Eccliæ.

Sunt non.

Fundamento ē qz putat filios fidelium non imputari peccatū originis. 2ō qz ecclesia
Gręca Dei fuit. Dum Abraham Gen. 17 loquitur. Deus tuus & seminis tui. Eandē
Gręc. docuit Petr Mart in Capt 7 ad Corinth. Item Bullingerus Zuinglij sui
ęc in Iugumina Sinay in eundē locū Ad Corin 7 Deus de culmine non despexit alios
ę circū. Cyprian et Basil cum Joan Hus. Electos omnes semp̄ ēē membra Eccle
etiam antiqz baptizatos. Sed postea baptizandi sunt. Calu. quoqz lib. 4
instit. Capt 15 sect 7 eadē fere ineptia inculcat. Distinguunt Ecclam electorū ab Eccla
visibili. Illam dicat adoptionis gratia dei tantū filiorū. Hanc p baptismū initiari
in fidē Chri. Unde apti dicat adultos, non nisi electos p baptismū ēē q aliqs ēē membra
Eccle.

De Infantibus Iudęis Catholicum ē Joan. Turrecrem. scribit in summa de Eccle sia
lib. 1 Cap. 8. ad 8 argum. Et post eum Bona. in Z 2æ q 1 art. 10 Ca-
thę oē ēē Eccle non nimirū suo merito, sed ex Aug. tract 4 in Joan. Beata
Virgo ęc ēē in Eccla.

Dico 1ō Pueros baptizati negnaqz dicendi sunt membra Eccle Probatur 1ō
illo Joannis 3 q inquiunt summa Baptismi necessitas, adeo ut absq; eo omini etiā
infanti obtingat Salus Joan. 3 Nisi quis renatus fuerit ex aqua et spū Sancto non pt intrare
in regnū celorū. Nunc sic Arguo. Illi soli ingrediuntur q membra sunt Ecclę. Sed
sed infantes non baptizati nullatenus ingrediuntur regnū celorū. Ergo infantes non bap-
tizati non sunt membra Eccle. Minor patet ex loco citato. Nisi renatus ex aqua
et spū ingressus regni celorū, eos q non sunt renati ex aqua et spū quemq; locum
Dan. Varię Catholici eludere. Calvinus loco citato dicit, hunc locum non esse intel-
ligendū de baptismo aqę sed de interna renovatione. Attamen aliud est aqua
renasci ex baptismo aqę aliud est aqua intelligunt. Ego
quorum numero ē Tertul. Apollonius sed Turonian lib. de Baptismo Cy-
prian lib. 3. ad Donat. Ambr. lib. 3 de spū Capt 11 Hieronim
in Cap. 16 Ezechię. Chrysostom. Aug. Cyrill. Beda Theophilactus et alij
in hunc locum citati hęc verba intelligendo ēē de baptismo p quē dicitur Deus
nit Corp Christi. Sed 2 Dicuntur verba illa Dominus Jesus Chri
stus nisi qs renatus fuerit ex aqua et spū sancto, ad metaphoram aliquā detorserit
quamlibet impia sit. Ergo Adrioma ēē omnium Catholicorum
Regula sacrę scripturę proprię accipienda ex indole sequentium aliorū absq; fi
cibit Cuiusq; particularis locutionis sacrę scripturę. Ex illi ergo de quibus
sine dubio loquitur Christus Dominus nulla absq; sequatur ex intelligat sine baptismo
salutis ēē illos ēē prędestinatos. Præterea sunt quędā Corporalis Baptis-
mus Corporale Spirituale quęrere Spirituale Corpalem existimant legentes divina sine gene-
rosę Corpalem nunc ēē habere ideo Corpale sta sine quęrendo Spirituale, quia
illud habere ēē spirituale. At baptismo ē gēnere spirituale Ergo
sine baptismo non habetur ēē spirituale Capti habetur. Ideo Nisi
fuit fgt baptismi hoste 3. Petri 1 Petri 3 Aqua q non fuit, potuit obtinuit
Sine quo non baptizatur, potuit, Probatum 2ō ex con sipe et traditione totius

Eccl̃ semp̃ Xp̃s it infantes parvulos sine baptismo ita docuit Cone Carthag. 4 et Milevit apud Aug. Epl̃a 90 et 92 Cone Trid. sess. 6 Cap. 6 Inocent. Innocent. I Epl̃a 26 Cone Milevitan. 2 prob̃ Sanctis Ecclesiast

Quare secundum Calu. sanctis exortibus non sabis e. Vt Paulus gloriosantes Ecclesiam patres sctos Nam Iacob. et Esau habuerunt patres sanctos et tñ Esau odio dignus habuit Iacob aut diligit alterum quia mali vel boni egisset Etc Rom. 8 Paulo patrone Dauid gat filii hoc fidelis Ecclesiast psal 50 probat Inimicabis. Concepit me. et in peccatis Concepit me matr mea. Sic etiam Paulus erat filius Sanctorum vt ipse testatur 2 ad Corinth 12 et tu ait ad Ephes. 2 Eramus filii ire et ce. Promissio itaq; Marc. Gen. 17, non tñ fuit promissio remissionis peccatorum quam peculiaris Circumcisionis et tardine sollicitabo et ego signa promissionis spualis ad vtq; spectantis remissionis sit peccatorum ac vite eterne Venit hec promissio extendit ad vos quia per quorum Carnalem patrem fit spualis regeneratio. Time igr inquiunt Abrahe semen Circumcisione esse fideles Ad Rom. 4 et 9 infantes aut non incipiunt esse fideles nisi per baptismū Non obstat q Paulo dicat 1 ad Corinth filii vestri immundi essent nunc aut sancti sunt. Quidam vero male torquent Petro Mart. et Bulinger. q dicit S. Paulus ait de sanctis civilis ecclie q vocat filios sanctos q sunt legitimi non spurii Christi testatur S. Thomas. Anselm. in hunc locum Quare non est intentum Pauli filios vocari sanctos sine baptismo, paulo ante dixit fuisse Christianos. Quinquam infideles p fidei. Et tu absurde dicit credens coniugem infidelem sine communione ad Deum, et baptismum christi posse remissionem peccatorum assequi propter hoc solum, q dedecorat coniugis fidelis

Dico 2o Adulti non baptizati nequaquam dici possunt membra Eccl̃ quamdiu in infidelitate existunt Probatur 1o ab illis p verbis quibus semper fuit non solos nec semper peculiariter et membra Eccl̃ Probatur 2o Ex epla S. Pauli ad 1 q Corinth 7 cap. Quid scis mulier si virum tuum facias. Quibus verbis dat intelligi Christianos infideles posse fieri Christianos. Quinquam infideles non sint membra Eccl̃ Probatur 3o Catechumeni non sunt membra Eccl̃ Probatur 1o ex baptismo tribuit Eccl̃ ex suis sui corpus Cum christi et membris Eccl̃ cis Secundo ad Corinth 12 docebat Paulus q in uno ingt spu oes nos in unū corpus baptizati sumus. Ergo non sunt baptizati non sunt in corpore Ecclie Secundo Galat 3o quicumq; in christo baptizati estis christum induistis Confirmatur ex Euge Tertio ex apto Iesum p baptismum quem ingrit ex Corpo Eccl̃ Probatur 2o quoniam ut vi sunt veri in Eccl̃, sunt ipso ad participium Sacramentorum, quibus qui sunt

Co-

Communia Omnibus Eccl. Sed Catechumeni non sunt eiusmodi ergo non sunt per baptismum ingressi sunt Eccl. Ergo Catechumeni non sunt in Eccl.

Probatur Bo. Auctoritate primum Mem. Christi Hum. 24 in Joan. dicit Catechizandum esse aliquem a fidelibus et missil habere Cor. cui non ad Cimiterium neque ad missam. Sic quoque Nabian. Conc. in S. Luce. dicit catechumenum in Ecclesia baptizatis hoc adhuc posse vocari fidelem nisi iuxta ingressum baptismum et lib. de Trin. ut habuit Hieron. quod non distinguant Catechumenos a fidelibus Sed et alii quidam Sancti patres sentiunt.

Dicebatur Catechumeni salvari possunt. At salvari nemo potest extra Eccl. Ergo catechumeni non sunt extra Eccl.

Respondeo. Salvari nemo potest qui ne ipsa actu desiderio sunt de Eccl. et Catechumeni licet in ipsa non sint de Eccl. sunt tamen in voto. Sed hoc non est esse actuato Eccl. ut nunc loquimur sed tantum potentia ad explanationem. Sicut homo concepti sed non dum formati licet natus non dum homo nisi in voto.

Quare opinio Joan. de Turrecrem. et Bono. stare non potest. Qui inquirimus qui non sunt membra intelligimus tam Eccl. quam sunt Domini magnam et vocatorum multitudinem Collectam. Certum autem est tales Eccl. esse. Sed Catechumeni non sunt de Eccl. Catechumeni membra Eccl. Sicut et electiones ad Eccl. pertinent licet non nascantur de illa. Ut ante planum meis vocati sunt, et sunt de numero illa quoque quia merito ad illam objiciunt non sunt de illa, meis objiciam sint de numero et infideles separati per baptismum. D. Aug. Cito separat electi sanctos a fidelibus Catechumenos. Quare Petrus eos esse in Eccl. et ita separatos a fidelibus Voluit dicere eos esse in Eccl. non actu sed voto

QVÆSTIO VIII

Vtrum excoicati et schismatici sint partes Eccl.

Dico Excommunicati non sunt pars Eccl. quantumcumque boni credant Probatur Matth. 18. Si Eccl. non audierit sit tibi sicut Ethnicus et publicanus Dominus loquitur de ea Communicatio intelligatur. Quia nemo Ethnicus sit Eccl. Item Apost. Paul. 1. ad Corin. 5. Sicut malum hominem habuistis et tollatur de medio vestri qui hoc opus fecit Et infra Nescitis quia modica fermentum totam massam corrumpit Item auferte malum ex vobis quia ipsi Apost. ergo his verbis D. Paul. quemcumque debeat excommunicari et volentem pro sui animae erui damno. Ex his patet ex iure Can. 8. q. 11. lib. violatores Eccl. Dei infligitur ira gravis Sancta mater Eccl. eliminari Sed ex patribus quae citat V. D. apud Bellarm. lib. 3. de Eccl. Cap. 6. Cuius patuit ponere canon instituit Quintupliciter loco citato Bellarm. Sed quia plantare Cimiterio spirali quo gaudent homines Eccl.

Secundo q̃ q̃ fuit in vltor testamento pena mortis et etiam nunc in temporalib⁹ vlt̃ publicis obs̃ solet. hoc in Eccl̃a Dei est ex Communio
Act̃ p̃ mortuum vbi seperantur haec a tota Republ. Corp. et ex Communicab⁹ a tota Eccl̃a. Tus q̃ vindictam sumpta ex Aug. ps. 30 in
Pont. Tertio q̃ pena hec omnium grauissima q̃ est in Ec-
q̃m Eccl̃a Quarto Illa hoc Communi Cultu vtebantur. Contumaces et
incorrigibiles q̃ contumaciam non mouerint ab ecclesia de
nisi q̃ in forma absolutionis excommunicatorum exhibita sit mentio re-
stitutionis Eccl̃ae a qua fuit eiecta. Cum de Restitutione tot⁹ Eccl̃ae.
Sed obijcies q̃ fecimus aliquam veram Eccl̃e membra. Haec sunt Be-
phemy Hoc. p̃scilicet et subiecto legitimis pastoribus. Ego hec omnia
Ipse habens excommunicato. Quo fit vt Deo gratias si iusto sit ex
Communicatus. Et si quid nostrum auctoritas absolutae. Ergo e membris Ec-
clesiae. Respon. Illa de q̃ recognoscebant non fecimus vera membra primum
bum Eccl̃e visibilis de qualibet agimus. Ad hanc necesse vnitas, adhuc
cata Communio Sacramentorum qua hoc eiecta privatur. pia talis et hoc
animo in Eccl̃a sine defectu q̃ illi sufficit ad salutem. Vnde Cyprianus dixit
Dico 2do Schismatici membra Eccl̃ae esse non possunt. Probatur 2o
q̃ illam secessionem vocat Ioan. 1. et ejectionem pastorum. hoc reli. testa Aug
stinus in Ioan. 12. intelliguntur Haeretici et Schismatici q̃ dicerunt ob
suam haeresim Eccl̃am. Ita Schismatici q̃ vniti Eccl̃e non vocant et
sacra testificare recedunt. Ioh. scribit Aug. de vnit. Eccl̃ae Cap. 4. Eccl̃a
sine vllo vnitatis Corpo et vno spũ. Vnde etiam haec Cyprianus mem-
brorum est una regni. non sistimus in Cultu et Sacramentis. Horum etiam
in ordine a prositis Eccl̃e. nec ejicio aq̃ vnum pastore non habent
Propter quod Vincentius Lirinensis scribit. Cypr. lib. 1. Epla 5. et lib. 4. Epla 9.
Non calumniae nostrae id temere aut ante Schismata quae q̃ vni sacerdoti dei ab
Omnium fraternitate non abstinentur. O nouae q̃ cum q̃ solum aliq̃ rebus, non una
tantum omnium de est Collecta et colligata et ordinata rectam et vera fide teneat
sed non Eccl̃a ejus Conuenticulum et schisma aliq̃ vocabitur. Eccl̃a vero
ipsa non Collectio tantum sed colligatam et ordinatam dicat Collectionem. Ita
Cyprianus Cyprianus lib. de vnit. Eccl̃ae pulchre. Et. Eccl̃am probatam christi
Quod si accedat dein Eccl̃a non scindetur vt
integritatem Dei.
Cum p̃ membrorum sint vestis partes. sunt rami ab arbore ab.
scisso. statim mortui arbore Vincent.
Probatur 3o testimo ipse Eccl̃ae q̃ in Parabolae ovile vt Ar-
chetypo et Schismaticos Deus ad Ecclam dignetur reducere. Denique
vetus testimo patum q̃ passim occurrit Schismaticos ejici extra Ecclesiam
tanq̃ manus ad Corpus probatum q̃ desinit esse membrum in Corpo, quae legi
apud Velarm. lib. 3. de Eccl̃a. Cap. 5.

Q. nesio

QVÆSTIO IX

Vtrum Hæretici et Apostatæ sint in Eccla.

Est q̃ erronea aliquor Hereti. De hac q̃stione opinio qui Eccl̃am Catholicam et visibilem tam late patentem nimis Hæreticos Cui omnia scripta Damni chri nomen pstituantur Compsendat Ita sensit q̃ Philip. de marino Gallo intrac de Eccl̃a Cap. 21 Sexti Alphon. de Castro Nam. lib. 2 de Iusta Hæret Vinc. Cap. 24 docat eos membra Eccl̃æ eos etiam q̃ palam falsam doctrinã pfitent Suppositõ. Hæreticos Duplr intelligi nobis Vel qui occulte est a fide et sua inclinato est Cognatus. Videt sed nullam hæ Imperio relinquat exteriori tñ fidei Catho licam pfitetur et Sacramentorũ Ge extrinsecis nobis adhæretur Vel q̃ Eccl̃a seu tam est declaratus Hæret. et pcisi et pcisa p̃ gerit p Hæreticis Dubio igitur vtrũ sit est questio.

Dico pr̃o Hæretici occulti sunt membra Eccl̃æ Iet ea rõa et maxima Probatur 1o ex scripta. 1 Ioan 2 Ubi ait de Hæret S. Ioan inqt. ex nobis exierunt sed non erant ex nobis. Paulus: fuissent ex nobis permansissent Qui nobiscum Vbi ait multos antichristos ee in ecclia Hæreticos occultos 2o et animos Iesu Volunte, aut meritõ exitus Sacramentorũ pfectionis, non autem habitabit eorum Iesu adsit ex nobis exierunt, Verum tñ non erant ex nobis Vel præsti nagã vel electionis, Vel potius voluntis. Si enim fuissent ex nobis permansissent Vtiq; nobiscũ ~ finaliter mansissent in corpore Eccl̃i seu fidelium.

2 dõ plectum ex patribus Ita docet Orig. Hom. 21 in Ioan Aug lib. 3 de Bapt. Cap. 18. et lib. 4 Cap. 16. et lib. 1 de Ciuit Cap. 35 et tract. 61 in Ioan. Denigi lib. de Cathech. Cap. 12 Vbi etiam docet ingt tria quã Christianorum Hæreticos occultos malos Catholicos bonos Catholicos Ioan. Expos. lib. 13 mor. Cap. 5 exponens illa verba Iob. 16 Rugo me testimonium dicunt de me Per rugã nobis intelligit aos odio qs pfitẽtur verbo. eloquii eparib. Scaeglant

3 Tertio Probatur rõne qa Hæreticã Hæret non op. sunt extra Eccl̃am Cuncta vocari dicit in Subium, q̃ fieri in Eccl̃a Dei ibi sponsi et sacerdotes Vbemus inuenta Sacramenta pollutis b. q. Cuniugem penitẽ Sacramenta administrari alios q̃ extrinsecos tantum pseuerent p Catho licos intrinsecos tñ est Hæreticos q̃ nihil aut hoc, qa Hæ. et Omni pfitentes Spũcle Iuxta D. Sic in pactionib. Ecclesiam intrinsecam quoq; est q̃ sint q̃ vere Eccl̃am Constituant nesciatur q̃ est, et Vbi vera Eccl̃a ac pñ Cyp. Hæret Cardinq est Eccl̃a Dei ẽ insensibilem qa tñ doctores ẽa Catholici sãcti ~ tantopere impugnarunt.

Dico 3o Hæretici apti negandi Dei postant pẽs Eccl̃æ probat ex scrip.

1 ad Tim. 1 Cui fidē naufragauerunt, quib. verbū nō bene intelligit Apostā. quā Hereticos. Vel potest exponi Metaphorice. Quia corpora in mare Dicuntur Hi pessimi subito exterminandi sunt ex ea sicut Dathan Chore et Abyron Exponit Parabola dominica, primum instanter vitia condemnat Proverbiorum 6. Quia per Zizaniam vitia designantur, quia sunt mixta Seminantur a patrefamilias Diabolo Interim tacet Tim. 13 manet Christus Epūs Vel Hereticum dominicum, post unam vel alteram correctionem Vitauerit Quia 6. Leprae, q alicui ḡgi propter alienum de cultura Horti abeuntur Clarum est Hereticos non spectare Claustro dominico, aliquo modo ēe extra Eccl̄am.

Probatur 2. ex Concilijs. Nam in Capo et lo Can. Nicena. Here. qui unus postea recepit in Eccl̄am q fuerunt extra Eccl̄am secundum Beliat Ergo sic recipiuntur in Eccl̄am fuerunt extra Eccl̄am Ḡ colligitur ex Gu. de Lafranch et Capo Fum. de Sancta Trinit.

Probatur 3. ex Patribus Iren. lib 3 Cap 8 Vbi exstat opus Policarpi ne quicquā Hereticis ad Eccl̄am recipiendum. Ergo non spectant ad Eccl̄am Tertul. lib. de spectac. Cyprian in Epla ad Iubaian. Hieron. in Dial. Ḡ Tertul. lib. de spectac. Ciprian in Epla ad Iubaian. Hieron. in Dial. Cui Lucifer. in Cui fuerunt Concilia et Con. Donatis. Cap. lo. et lib. de Vnit Eccl̄e Cap 4. Dicens, patrum nomen illi soli sibi spectare ad Eccl̄am, cui ejus membra esse, q Christi sponsi Christo et signa ac notam eorum Ḡ obseruando Colligatur sicut et subiecta Ioannis capiti pastori visibili in terris. Sed Heretici Caret hac fidei professione, et primū ab ecclesiae nec non subiectione ac boni pastoris. Ergo Heretici non spectant ad Eccl̄am Cum Argō proc. possit ex Scriptura Eccl̄a

Obiectiones Hæreticorum.

Pā obiectio Exiit qui seminat seminare Granum Matt. 13. ingre. Granum Paleae. Zizania vbi per granū boni p̄ph. nec mali Catholici p Zizaniam Hereticos intelligunt. Ergo in una Ecclia Ḡ Ecclia non mali Catholici, sed etiam Heretici Continentur

Rndet Negando. primo vb. plagam Semetipsi Eccl̄am sua notā munda. Ita s. Aug. q. 11 in Matth. Confirmatur testimonio ipse met Christus exponit Zizaniam Heretici q̄ per granum intelligere et esse. Quanto ad scripturam Parabole dicendum est nō Zizaniorum Sancti Quibus Hyeron sine illi sunt Heretici q̄ Zizaniorum Sancti Quibus Hyeron sine illi sunt

Zda obiectio Per domum illam magnam de qua Paul 2 ad Tim. 2 vas intelligunt Ecclam Sunt vasa Gegenera q̄ lignea q̄ fictilia Sed p vasa lignea et fictilia Hereticos intelligunt Ergo Here. sunt in Eccl̄a Minor patet Nam Paulo ante D. Paulo similem Chaunit de Hymeneo et Fileto dicens, Vt Cancro serpit hoc q̄ lo. est Hymenaeus.

Rndeo

Resp. Negando p̃ma ꝓba scḗm intelligi Hugo Sta ꝺ Cypr. lib. 3 Epl̃ 8 et lib. 4 Epl̃ 2

Ad minorem dico verba scḗ Pauli q̃ sic sicut in domo illat cē vasa ahēa scḗlia et lignea ita in ecclia sunt ꝓlati et subditi ad illa ꝓpe q̃ Cyprianus summo semper nitit conatu, sed tantummodo ad illa et subintrant diversaq; sint intentiōs. Apḗ ē demonstrare ꝙ ꝺ ab his de q̃ aliq̃ ꝺ scḗ. non teneant. Q̃ mo in Eccl̃a sunt vasa aurea et argentea instituta ꝺ ꝺ auctoritate q̃ne q̃ dicam scḗlia et ꝺ ꝺ. sine repugnantia ꝺ. Et hoc ē q̃mina S. Cypr. q̃ꝑ. Verbum ipse aliud sibi videtur, q̃ vel mee indicamus in q̃ Epl̃a Novatiā q̃ Hugo dēt negat esse in Ecclesia

Tertia obiectio

Baptismum Hereticorum videt ille Eccl̃a accepit et approbat. Ergo Hugo dicto Eccl̃a indicat et membra Eccl̃a

Rndeo Nego. Negando Consequam. ꝓ dicit non modo Hugo sed omnes Judeos et gentiles baptismū habuerit, quia non sequitur mandatum q̃ firmari et in Eccl̃a ad salutē baptismi introitum et sicut ab eo. Nec Judeos ille nec gentiles constat membra Eccl̃a Itaq; Hugo Quare dicto Eccl̃a ab eum de baptismo non bene dicto indicant dicam dicit Eccl̃am dicam dē verbum sanctum et characterem indelebilem imprimere, dicto q; constat non imprimi

Rndeo dicam Aug. q̃ Hugo baptismū meum dicat et hoc dicto Eccl̃a ꝺ negat.

Quarta obiectio

Eccl̃a dicit ꝺ ꝺ ꝺ

erant ad illam Vnde extra Eccl̃a scr̃ illos Cogere et penas imp̃ scr̃illos
O nam s. Paulo hoc cito, ait se discedere nolle de q̃b tantũ q illa fuer.
sunt. Vel unum ista fuerunt

Sexta obiectio

Hæretico ob hæresim non amittit potestatem
excommunicandi suam iurisdictionẽ Ecclesiasticã si occulte sit nec de facto ab
potestatem Consecrandi hoc corpus chri Ergo et membra Eccl̃a

Ad hoc p̃m q̃ ad hanc obiectionem extraneam concedit non amittit si occu-
ltus hæreticus Catholico tunc aut p̃sumitur sine obstinata pfidia quæ
de q Catholico hoc ñ sufficit ad actu extraneos Ecclesiæ Clauum ab
ligandi. Vel potest dici q ad vnde cessari sine bene illum Ca-
tenam p̃ter ordinis characterem indelebilem q est chri potestas rone
Cuius Spiritat aliquo modo ad Ecclesiam de diuinum. Verum hic cha-
racter non sufficit ad Ecclesiam extraneam q̃r cum sit habitus ex
divino etiam membra Eccl̃a unio p̃ fidei non fuit tñ interior q̃ cha-
racter non ñ actus nec habitus operativus sed signũ tantũ unionis alienio
et potestatis

QVÆSTIO X

Vtrum Eccla chri in terris sit visibilis

Hæc q̃stio cepit tractari ppter hæreticos modẽ q in primitiua quidem beram
Eccl̃am inuisibilem quandam fidelium cetum in sanctis q̃ abs q et fidelis mundo
incognitis et solis deo notis ipsi tamen aperti deuenerunt Ita Lutt. Cõ Ambr
Catharinus et in tract. de nost. Eccl. Nec non Melanchton in Aug. Confessione et
eius Apolog. Item Brentius in plog. Cõfess. dicta Ecclesia latere in
spiritualium positos tñ Catholicis disputationibus fatigati, cum viderunt Eccl̃am de
sibilem cetum. Hoc in secreto Lutet. Consilio ita decretum de scribit Sta
philo in Apolog. pene p̃ 8. Vnde philippo in loco cõi positos, visibi Cle
ri Basilico dicat de visibili cetu fidelium illos. Die Eccl̃a q̃ sit unica. Ca
pitulo Contra Gentes Cap. 8. exhibeat Cle 5. disserit de unit Ecclesiæ de
visibilem Ecclesiam ampletentes Euang. christi et recti Vsum fidei Sacramentis in eccl̃a
Sancta fuerunt Conturiatores Centuriæ libr. 4 cap. 4. Cetu. lib. visibilis cap.
1. par. et 2 philippus de v.c.b. Eccl̃s se ajunt Verus Cyprianus Vicebotanus, reipsa
et tale nullam Ecclesiam visibilem ejus fuit, ad quam confugiendum sit, sed vnde vera alia
dogma Diuinitus traditum sit. Vnde et illi Conuenerunt Ecclesiam esse cetum fidelium omnium
electorum, Atq ex hac p̃ visibilem sententia. Verum tñ semper negant Dignitatem Cleri esse
Ordinem et p̃mittere inuisibilem gratiam. Cetu esse
mentis inuisibilis potest Ergo si vera Ecclesia Nam p̃ visibilis q̃ est nunc quæ

Ecclesiæ

Eccl̃e notas vel verb: Dei p̃dicari, baptismu, Eucharistiam, seq̃ volunt a S. Aug. no. esse regi fide et intentione, institui, p̃q̃ nimiu Constitutiue Eccl̃e et membro vis q̃ 42 capi non possunt ad hominu, nec cuiusq̃ linguis Caute Cognosci Cautelunt Montes se certo Intelligi Ecclesiam Visibilis in terris Eccl̃e chr̃i. Atq; hoc p̃positu adnotandu rum in hac re gnam q̃ quomodo illi Confundat infida Vigilantia Nunc bene ut disputo sit de nobis p̃ncipuu, q̃stionis aperiamus Ecclesia q̃ sit, ante oia Omnia nobis Visibile, aut invisibile Una modo strictiq̃, quato ad Visum, et aliqm sensibil Cognoscu nessm. Alio mo late ut de cathol. sit, ad Cognitionem mentis et intellectum, vel clara vel saltim obscura Cunabit ergo intrinsec et Hereticis Ecclam Sequa loquun Confusi et Convicti Impletam de Congregm Sanctam, atq; adeo Constare ex pluribus Corporib; et Visibilib; Ut dixi. Dicta tu inuo c, q; ipi negant hanc congregm in particulari et in individuo de Visibilibus et pro intentum mentis individuum et pro p̃sens extrinsec non pos. sua Verba p Metaphoras, eo modo q̃ Visibilia sub Visibilia sacramentalia, et anima Visibile extrinsec apparentia Habet n Eccl̃a Visibilem p̃positu et affectus in q̃b. et p̃q̃ad Visceri Spi.

Dico p̃o Vera chr̃i Eccl̃a Supposita sua q̃ Visibilia habemus definendi et cognosci in particulari p̃ notas et Visibilia signa, et in hac Scala simplici et absoluta Diuina. Oracli Visibilia quam Corporis oculis Visibus, non Cognoscimur hoc in individuo et in particulari quam certo Cognoscimus de Verum Eccl̃am ex his q̃ tangunt o. culis in ea Cognoscimus Vel Cognoscimus. Est Caute de hac plura nobis Quia Ubi omnes in Scra ponitur Nomen Eccl̃e sump intelligitur de Visibili Stant negi Calvin. nisi aly adnotarunt illum de eo in Quorum affuere possit Patet Nume rosis Cum congregatis Eccl̃am Domini in Solitudinem 8 reg. 8. Quando q̃ Rose faciem et benedixit ei Eccl̃e Israel de in Eccl̃a Israel habet sic multo 18. Actor. 13 et 18 et 20 1 ad Corin. 16 ad Galat 1 ad Philip. 3 et alib. Et de plurimis de vera uni testq̃ Quis in Matth. 18 Convenerint quae inter fres Congregatione primitus non potuit, nisi quando ad Eccl̃am necessa supponit eam esse Visibilem. Cum ait Simon audierit Dic vel testa de Eccl̃a Die Ecclam audiendi: Ergo sit mihi Constare, q; sit Eccl̃a aliae quando a gillam segnar. et quamuis de sit Gerus de pastoris Eccl̃e tu inde Summitur sufficiens Argum. Cu negi pastor esse possit, nisi Visibilis, negi sine Visibilis quoque constat Pasce Joan. 21 Petro Pastor oues meas Simpl Visibiles et Eccl̃e Pascitiinquit qui in Visibi est ergo. Et actor 20. Attendite ergo in quo loco Spus sctus posuit regere Ecclam Dei Quomodo ergo attendunt ergi q non Visibilis aut quomodo Ecclam regunt. Sequa Certo Cognosci non pt eam esse Dei. Optime Verus est matth. 5 quem Theodoretus Aug. de Unitate Eccl̃e Cap. 14 et 20 nonst Cantus absconditi, pt mentem positis Joi Eccl̃a in Visibi fundata. Sequa Isaie Cap. 2 Sexit Evi in montibus Visibus, p̃parato monte montium Dni et elevabi sup Colles et fluent ad eum. Citat Dicunt Venite ascendamus ad montem Dni Jacob Ubi loca ita ibi intelligit Hieron et Aug. tractat Et 2 in Ioan. Cant. Joan. Visibilem in hac Ecclesiam intpretatur. Item Psal. 13 Insole posuit tabernaculu Sum Vocavit nigt tabernaculum, q; in terra peregri natur inter illos Apoc. 12 Est tabernaculu Dei cum hominibus. Vide Aug. in Psal. 30 et 41 et 47. Est etiam optime testimonio Psal. 77.

pauperum fanam Cum etc. Et infra 66 qui credunt vos Cognoscat
illos qz iste sum eu Cui Constabit Quo Ubi sermone de Eccla etc
Constat ex Lucæ 4 Ubi chm de scripto et spali semine locu illum
interpretatur Jo Babtam cadoris et pñm Ecclæ Nam Hieroslem
cabo capibe Castor 1 cursibus Ubi post acceptu spum ostendi
in le constanter Conversi sunt plurimi Euphrisatiqz Jovo homi
Et cap 4 facta é numero cu eum Dei ad 5000 orta pscutio.
ne Hierosolimis 66 Jesperos: Jo regiones Judee ac Samarie ppli Ap
postolos Actor 8 Ubi Samaria recipit verbum Dei. Et mittit Pe
tro et Joan ascenderunt spum sanctum qz ordine pdicandi erat ad
gentes visibili votatur S. Pete alterii Ubi cum postea Antiochie
crediderunt Judei Paulo actor 13 Dixit Paulo et Barnabas ad eos
Vobis plus oportebat loqui verbum dei post qm repulistis illud et indigni
vos dijudicastis vite eternæ ecce convertimur ad gentes Sic i prepit nobis Dns
Est Isai 49 Posuit os meum quasi Ut sit ad Salutem usqz ad extremum
terre Hi qui ant ex plana alia sedebant visibili

Probatur 4 Ecclæ pscripsit Ecclæ sin pscripti sunt Ecclam necessio Ec
clæ sabunt esse visibile quemadm ñ potuerunt ex Legem non Vixerunt de
persecutione Sperro ejs Constat actor 1 et 8 Et ad Gal 1 pro ad
Corin. 15 ad Philipen. 3 pro ad Tim. 1 et alibi

Probatur 5 Ecclæ plebis Ecclæ visibilis pro ad Corin. 12 Vos autem
estis Corpo chi Corpa sint visibilia Scriptqz et membra de membro Et
quibus qz ea pñ sunt Deo in Ecclæ pñs Apost 12 de pphetas Jo doctores
Quia virtus Laxinde gref Curpti ñtis, opitulanqz gubernationes Et si
singuli membra ait Magnis ecce Apli nunqz Pphetæ doctores Ming dñe
pphtæ Et cap 14 Omnes pphetæ Ecclam cpficant. Ergo quotidie illis
Ecclæ Ergo visibiles pphetæ Constituto ejm Ecclæ Et Jo qz Verb. 12
Sic et Deo qz in omni terra spus ad doctrinam Ecclæ etc.

Probatur 6 Antè Sanctorum primu Christi Hum 4 in Jesai Cap
Caritas ñ ingt solem cotingui, quia Ecclam obscurans Orig. Hum 30
in Matt Ecclæ plena é fulgore a Jerusalem usqz ad oriente Aug tract
2 in Epl Joan Io nisi manu distinxe pm quam cori quitam magnæ mon
tem non Vixerunt qui cum Incerna in candelabro lucentem oculos etiam
Probatur 7 Romæ pñs Nos é Ecclesiam sub periculo anathema
Inde allegatas serate Ecclæ nos adjungi pastoribus cinq ob
temperare cinq membra subq unite et coagte coniungi, ipso ñ ex di
m Canonum sanctorum qui congaut ad fidei sinodis de vera chi Ecclæ
Constare non posse de Sacrone Vide Cypr. de Unita Ecclæ Aug.
de Bapto lib. 4. Cap. 1 Hiero Epla ad Damas de nobis Hypostaticis

Zoc

Secunda Rō est. Certum est Corpus Eccl̄e regnum ordinem aliquem p̄fectum ita debere esse pastores et doctores visibiles ac sacramenta visibilia ecclesiarum sensibile externum p̄sidium sceptrum Caput et pastores qui Corpus ipsum ab Eccl̄e membris alabastrum scit insuta ptenebis et confusio in Eccl̄a. Unde vide Aug. lib. 1 Cōtra Iulianum Cap. 11 ingt. Inanullo nomen religionis Cauēari debet posunt mibi aliqua signacula ecclesiarum et sacramentorum visibilium Consortio colligantur.

Tertia Rō est Portae eius aperte sunt apertae semp patent porto in fidei ac pacem ad eccl̄i Ecclam accedentibus unde Isaiae Cap 2 Venite ascendamus ad montem dni et ad montem dei Jacob. Et illum aditum semp patere indicat debere Isaiae Cap. 60 Aperientur porte tue iugiter die ac nocte Ut afferatur ad te fortitudo gentiū et reges eor adducantur quibus et regnū q̄ non servierit tibi peribit. Recte gentes ad Eccl̄am accedentes necessarie sunt et visibilis et illustris Eccl̄e.

Quarta Rō est. Eccl̄e christi est ē visibilis ppr abundantiam spūs sci quem accepturi erant credentes in eū Ioannis 7 Nondum enim erat spūs sanctus q̄ Jesus non glorificatus. Unde Cum christus Joannes 17 orasset de hoc spū ait Sanctifica eos in veritate et addit Ut credat mundus quia tu me misisti. Hic igit similis est ea effusio spūs sti et sanctificatio mis plenum facta Ut credat mundus q̄ christus ipse est quem misit pr̄ Ut vita ac manifesta sit mundo christi gla potestas et auctoritas Ezechiel Cap 36 Ut scitis q̄ ego dominus cognoscere faciam nos sanctificatus meus in vobis coram vobis Si scient non erit invisibilis.

Quinta Rō quam affert Bellarm. lib. 3 Cap 2 Eccl̄a ē est semitab q̄ q̄ non Angelorum neq̄ animarum sed hominum qui Corpus et anima Constant q̄ veritas non st consistens mibi se se agnoscant Deum at cognoscere se se non possunt mibi p̄ doctrina et visibilia signa Ergo ē visibilis.

Dico 2do. Eccl̄a christi vera ille est q̄ semp et ppetuo visibilis procedat Hec Conclo pars distuct a pars 1ª et 2ª R fere fundamentis mihi posita tū ad Dimoti refellendū illam ipsam distinctionem Hereticorum qui dicunt Eccl̄am ē Duplicem Aliam visibilem Aliam invisibilem Veram Eccl̄am volunt q̄ est quandoq̄ a christo Invisibilem ē eam q̄ tantum ē electorum et ppetuo durare. Aliam vō solum ē apparentem sepē quandoq̄ humanis existimem et semper ingenti multitudine repletam et hanc dicunt non ēe ppetuo sed posse

clesiæ. Ita Lut. in tract. de not. vera Eccl. Thom. 1 et Mag. dybur. Centuria 1 Cap. 4. probatur ig. nra Concl. Nam Eccla quæ ctum semp fuit est visibilis. Ut sæpe dixit. Et hæc ppa. tua, iste ergo ppriet. eius Eccl. conueniunt. Ut sit et visibilis et ppetua, nec ipsi possunt a vera Eccla separari, et utrique patet eæ. Matth. 16. ubi de Eccla sup Petru fundata, atq; a deo visibili &c. q portæ inferi non prævalebunt - adnexa eam

SECUNDO. qz semp oportet pastores et visibiles in Eccl. ad Eph. 4 quos dedit pastores ad consummam sanctorum donec occurramus omes in virum perfectum et usq; ad vitam in diem. Circa quem locum vide Aug. lib. 22 de Civit. Dei 17 et 18.

Probatur 2o. qz semp oportet ianuam cæli esse patentem et viam salu. tis posse cognosci a solum e in vera Eccla sed illa est, aliqua tpe. pore inuisibilis et occulta, intra sunt hæc quasi sacramenta sancti. tis, qz non possent veram Eccl. ingredi

Probatur 4o. Quia usq; ad diem iudicii semp Eccla Complectetur bonos et ita semp duravit, ut patet ex parabolis arvi Sagenæ et de decem virginibus. Eccla aut mixta est bonis et malis semper et visibilis. et sic docent passim et Lutheram non negant vide et pr. Serm. de Nativ. Aug. de Vnitate Eccl. Cap. 12. et Serm. 2 in Psal. 101 Bernar. Serm. 23 in Cantica Cir. illud Tonui cum nec dimittam.

Probatur 5o. Impossibile e vera Eccl. non retinere veram fidem, seu fieri etiam non pt. ut ea substantialia non perseverent. Cum Rbe. aut est sita, et ac statutum non sabbatizet Christe corde credatur et etiam ore Confitetur ac Rom 10. Ergo e semp visibilis. Tanq; vera Eccla e visibilis, et vera Eccla e ppetua. Ergo visibilis Eccla est et ppetuo durat, et usq; ad Consummationem seculi durabit.

Obiectiones Hereticorum solvuntur.

Ad obiciunt primo illorum fundum, ut dixi est forma illa qua Constituitur Eccla est invisibilis C. qz id ipsi volunt dicunt divina predestinatio, aut interna iustificatio aut certa fides cui subsequitur externa et sensibili cultus &c. hæc omia sunt invisibilia Ergo et ipsa Eccla invisibilis est

Rnctio Negando. tantum intellectionem fidei et aliis internas virtutes esse veram formam Eccle. Nam occulti iustos qui sint neq; verum pfectum neq; veram ullam internam virtutem

hnt.

huit, exteriis tñ ppte Commoda temporalia cant humanos respectu, sic Ca-
tholicam professam, et sacramta Eccle participant. Sunt vera membra Eccle
Utpbamus Arianum negavit Bellar. ad constitutiva Eccle membra lib. 3
Cap. 2 p fessum nimirum verae Christi extrnam, Sacramentorum visionem, et subie-
ctionem Summo Pontifici Legitimo pastorem Rom. Pontificem. Cetera quae pfes-
sionis exclusit vos infidelibus, manifestos paganos dicunt. Invisibile autem
Sacramentorum Catechumenos et excommunicatos. Vana distinctio
Schismaticus, qui forsan fidem vera et sacramta habent, Reliquos ebia
si impbik et scelerati sint in eccle sit in Eccle.

Finem hui scelerosissimi petit Bellarm. ex illo 1 Ioan. 2 et nunc
Antichristi multi sunt, ex nobis exierunt sed non erant ex nobis nam si fuis-
sent utique nobiscum mansissent. Quae nobis quae vobis. S. Augustino in Psal. in
illam Epla Ioan. S. Sent. dicta quae vocat Antichristo non posse quae
ex nobis animo et voluntate intima exisse tñ ex nobis dicit sic tamen pro-
sitentibus. postea dicerent quae animo et voluntate fuissent ex nobis
mansissent nobiscum. Et illustrat hoc Aug. simile malorum humorum qui
sunt quae in Corpe, sed non iungunt Corpi tanquam pars vitalis sed tanquam
ea quae aegrant nobile.

Item pbatur alia ratio, quae ex Cypriano sumta apud Cypm lib. 1 epla
9. et lib. 2 epla 1 contra Cypm lib. 1. Ambr. lib. 1 de penitentia Cupr. Chry-
sostom lib. 2 Cap. 6 Hieronim in Luciferi. quae sunt ecclesia Ecclam nulla
habere possunt invisibile in Eccla cum non sint membra multomino possunt
esse capita. Sequitur ergo positis aliqua plabilia infidelibus occultis interioribus
nec ob ea invisibile in Eccle quae invisibilitate dependet ab aqua
ex dominos Ecclam pertubarent. Haec igitur sancta posita sunt contra
adversarios supremam Romani Pontificis Ecclesiae Regnae sunt et certo cognosci pos-
sunt.

Addo obijcunt. Magna sunt testimonia, et pulpita ex ipsa Scra
Ecclae Christi, in interioribus habitat positis Luc 17. Regnum Dei intra
vos est, et iterum non venit cum observatione neque dicent. Ecce hic aut illic.
Joan 4 venit hora et nunc est quando veri adoratores adorabunt patrem
in spu et in veritate Item 1 petri 2. Eliqui tanquam lapides vivi superae
sistant domus spiritales, sacerdotium sanctum offerentes hostias spirituales
bene Sic Hier. 31. Dabo legem meam in corde eorum Et psal. 44
Ob quae filie regis ab ipso, et alia plura.

Respondet Patres quae in quibus sunt locis docuerit pulpitum ornamentum
et pulchritudinem Ecclae et interiori vitae nostrum. Neque tñ potest
opus extrna non negari, quia ut haec Deo grata sunt, ab intentori vitae

p[ro]fessi debeant. Nam in Psal. 47 ppt[er] interiorem Eccl[es]iæ gl[ori]am
ingrediur ornamenta externa q[ue] vestit de auro tecto Compactu[m] Abi.
hit ingt regina a dextris tuis in vestitu deaurato circumdata varie
tate. Apta[m] Jovem. loco intelligitur ut regno testante, in quo
excellit ppriu[m] est fides et charitas q[ue] sunt dona spualia et vere
Dei in corde scribi. Hec nihilominus hyacinthi custodia dna signa q[ue]
in Capa Eccl[es]iæ sive modo exercentur. Stella vero loco Luc. 17
Nomine regni Dei, sine intelligat regnu[m] spuale Chi[sti] in corde. Jovis
cum Cancro. Et Scorpio, sive cum Cancro, virgo adunatum in mimo
cum Boote et Chris[t]o nihil correbit. Signo Navorii Domini Christ
adventum Mathie in manu[m] tempu[m] quam Zach. Item q[ue] regnu[m] in men
tib. hom[in]u[m] non fore cum observantie exteriores signis,
aut pompa mundana, etmaiestic quales ut imaginabant
Pharisei in Christo adventu Mathie. Ut qui quasi vellent ad hoc
Deu[m] q[ue] possent hoc illud observare. Vel alt[er] non venret cum
observationi tpus ut possent hoc imminente tempo[re] eius Cuncta
Nam hui[us] adventum non observastis Pharisei ingt ono e[st] Ecce
intra vos est. Sed aut adventu erit sicut fulgur simile regnu[m] Spu[s]
le in mentib. hom[in]u[m]. Non venit cum observatione Christus Nam ut et
Theoph. regnu[m] Dei in animo hom[in]u[m] illius tpe Catechizatu[m] est sed temp
adest Voluntati Judeor[um] locu[m] et peculiare voluit Chr[istu]s docere ut
misse iam tpus, in quo impleta illuderat Malel. Suscitet loco mihi offer
tur oblatio munda, ubiq[ue] eadem veteris legis fore, in qua vna
tantu[m] loco, et vno Altare Solimitanu[m] templu[m], ad offerendu[m] Deo sa
crificium debebatur. Et vere iam ergo in monte hoc ergo Hierosoly
mis adorabitis patres. Non q[uo]d illis locis phibeat[ur] sancti adorare
Deu[m] sicut ei placet sacrificia, et non sicut Samaritan. neq[ue]
Judeorum, neq[ue] ex necessitate in illo vel alio loco, sicut ex nostre christi
anor[um] q[ui] in hoc principu[m] posito e[st] ut vera fide et charitate adoretur
sta Christo Theophilact. Enimvero. Dominus. et Christus in illo loco
q[uo]d vere illo in spu[m] sit in spu[m] sctu qua fide charitate et operibus q[ue]
iusto placentibus, opponitur ritui Judaico, ipsorum adorandi
in sacrificiis et cetera. Illud aut in hoc opponitur ritui sacra
mentor[um] qui adorabant in falsitate et ignorantia. Hugo Semino docet
Samaritanos hos adoratis ea, ne sibi Deu[m] sta Arab. lib. 3 de
spu[m] sctu. Cap. 12 Cyrill. sumpn. Cap. 23.

Iterum Ergo est his verbis Chr[istu]s docuit Ecclam de invisibili eo
cum non deo sit servus sed de visibili adorando. D. Petrus

Deum vocat

Vocat Eccl̃am Domum Spualem, et a p̃ticipatione p̃. nam nasce Vinit
Spūs qui dicit Vocamo Domū Spualem Vel certi Domo Spiritualis
Dr, de opponitur materiali. Neq; ñ ex lignis et lapidibo Constat
Deo ed hominibo p Spūm Sctum Deo Consecratis hostias Vo spi-
ritualeb Vocat Vomatopha christi amorē, q̃nt Deo sint acceptae
Dñt ofie fidē et charitē formate, et q̃ dā q̃ in lege nona p̃pinte
quamuis cetera sint, ad formam tm̄ et ambitū am spualem
iustitiam refuntur Deo Hoc loc Dr Spualis Sc̃p̃ñ spualē Dr
non solum de ingna subē tale est, Vt Angeli Deo etiam q̃ Spūs Sco.
nit Vocant subjectur, aut illum imitatur, quando Eccl̃a Corpora
ūsurgentiū spualia Vocat

Tertio obyciunt Si Eccl̃a esset V.sibilis inuisibilis cēt ac omnino
tollendo nostb articulo, inquo dñ Credo Sanctam Eccl̃am. q
ñ cadit sub oculis cadunt ngn V. Domus

Rndeo. Duplex est visibilis
Vnus q̃ sit obiectū huc notitiale et fidei et Visionis Deo non cadit
visui. Dicunt Eccl̃am alīs V. Domū alīs cadimus. V. Domū et eam sequi
membra eius extima longi latiq; diffusa, aīq; minimum Epūs Pastores
doctores, eius clarissima et certissima testimā. Credimus aut eā
non sit Vtilis hic aīq; membra extima Deo zīn intram aīq; pulchritu-
dinem et sanctitatem sequi interiorum spūs sti influxu, quam minimi
vera fides Dei col et ad cultum nobis Deo celum aperire Idem
credimus etiam Sanctam Eccl̃am q̃ credimus ba vīa q̃ de illa inscri-
pturis Dñs Denique credimus Eccl̃a credit et ad credendū p̃par-
nit Confirmatur hec rebis Matth. si Mat. Joan Baptista Chri-
dixit in clunum Vt sibi manifestatum est p descensū Columbe super
Caput eius eandem tm̄ oculis Vidit Plotin etiam Matth. 16 Doc
ratione Dei pīd et credidit illum esse filium Dei Deo et oculis
Vidit Cyrum Nicesian Thomas quoq; Joan 20 Cum dixit Do-
mino meo et Deo meo Latino Vidit et alius credidit Vt inquit Aug
tract 47 in Joan Hylar. lib 7 de Trinit Gregor. Hamil 26
Vidit Quem resurrexisse credidit Deum, sic etiam in baptismo Vi-
demus extimam ad ablutionem, Deo intimam animę innocentiam non
Videmus

Quarto obyciunt. p̃cipue Divus primus hanima Hylarius in extremo
lib. con Auxentium et Hieron. con Lucif. q dicunt spē Arian.
Veram Eccl̃am fuisse latentem. Ergo nec Deo rone Vtilis Visibilis
Ergo nec Vere Ipse discerni potuit ex signis exteriō

Rndeo Patres non loquuntur de toto illo tpe, quo sub Constō
Juliano Hereticis Arianis, annis minus 40 persecutiōs pssa dignit

tunc n̄ occidentalis Eccl̄ et bona pē origentiū fuit totius illius
annis in fide integra Nicena p̄manserunt testē Ioseph. lib. 2
Histor. Cap. 2, qui loquuntur de tempore illo tpe q̄ Ca-
rincadem Synodū Constantii ost Itaq; fuit trium annorum a
tpe dict Conc Añ dñi 360 2 vsq; ad Constantij mortē
361 69, in qua synodo Valens et Ursacius Epi Ariani cum
sua formula fidei Congnati. Et cum Italia ac occidēs.
tpe delegati ad imperatorem Confugerunt et legationē 20
Episcoporum a Concilio ap̄lico. Destituta miris artib impe-
diverunt. Deinde habuerunt q̄q synodū Nicenā Thraciæ
applatam, in qua p̄mulgaverunt formulam fidei in Conc A-
riminen reiectā p vera formula. Simulantes, eam a illo
Conc. fuisse applatam Episq; illos legatos partim dolo
partim vi ad Constantium tum pulerunt teste Hieron.
Ingemiscens orbis terrarū se Arianū miratus ost, et pene
paucos Catholicos Episcopos fuisse Consubstantialis stare
videbatur nisi pene Liberius Rom Pont. Athan.
Hyllar. Patamium. Eusebium Vercellensem Paulinū Ve-
netensem, non diutius duravit hec deceptio Nam mox illi Epi
corum suū fraudē cognita Correxerunt nec potuerunt ille
dicti Ariani qe recte catholice fidei, aut vi subscripserant
Quare Hieron. absolvit verbo Ariani vocatos Arianos
impie cum q̄ pigrotam Rimininensem Homoeusios nominat.
Ingentes subscripserunt hæresim, Hi non verarunt mihi mate-
riales, ac p̄sentes Arriani fuerunt mihi materiales Et vere et
si illi subscripserunt, plurimi tñ Latiam ipso tpe fuerunt qui q̄ re-
vera fidē Constantissime tenebant Theodoretus testē lib. 2o.
Cap. 17, Unde Hieronimus nos orbis terrarū p̄ synecdoche
totam orbis p̄tem intellexit. Quare tunc q̄q claritas Eccl̄ Cathol.
occesit quia tñ tunc omnibus in p̄tibus q̄ vbiq; Epi quam
plurimi Aug. Epl 48 Vincentio Cathol. Rogatiste ebdomadario
hoc ipsum p̄ donatistis cū Eccl̄am obt.

Quinto obj. Cum Concilium Constantinopolitanum et p̄fatum q̄ sine
testimonia q̄ dicunt visibilem Eccl̄am defecisse et defensa
defecto p̄ illud S. Regis 19 Quia Helias quidam. Derelin-
quunt pactum tuum filij Israel, et relicto ego sum solus Alti
missimus dominus Reliquit mihi 7000 viros, q̄ non curvaverunt

genua sua aute Baal Deus Isai. 1. Israel me non Cognouit ciplan
ita populo non est in eo sanitas Propterea Danielis Capo dicit
Deficiet sacrificium et hostia. Et Chus Confirmat mat 24 Futuram
abominem desolatis Domiq ipat christ Luc 18. Putasne Cū
venerit filio hominis inueniet fidē in terra Ergo ante finem seculi
ribit Eccla
Ruchus ad Lm 3 Reg. 19. Helias sibi non
legitur de synag. q in Samca erat sed de Samaria q Idololatria
Soluta erat autem Roboam Ut patet 3 reg. 12 et 2 Paral.
11 Deus alia dno populi Judeorū sed populi christianorum popu.
lo Judeorū non erat Veniebat Ecclia multis in erant inter hos
tes fideles, ac pius etiam si populus Judeorū defecisset non tamen
Cessaret Ecclia tota defecisset Domiq Defectio lectionis Eccle
non est trahi ad Ecclam noui testamenti Moyses ecclia est plures
meliores et efficaciores promissiones firmitatis quam toto Synag. Ad
Isaiq pro Dicit Aug. de vitate Eccle Cap. 12 Prophetas
inter Coarguens universum populum quasi nemo sit Bonus
Cum tam sint pmulti boni Et si sint inter Consolari ob, quasi
ob sint boni Cum multi inueniantur mali Ad verba Danielis
vbi de partionem illam Danielis ad Iram intelligendam esse
de Eversione dicens. et de cessabit sacrificium dierum. Ita chrys.
et Theophil. et Hier in Cap. 24 Matth. Aug. Epla 80 ad Hes
chium. Italy Imo christus ita exposuit Matth 24 describens
destructionem Hierusalem Tunc qui in Judea sunt fugiant ad
montes. Hoc ait destructio ē finis Ultimi iudicii. Idcirco de tunc
primitus loquitur ibi christus Propterea de tua loquens Daniel
altum insinuat ac pius tpus Antichristi in fine seculi non dese.
ctionem Ecclie multis ante secutis illis Prophetis docet Denique ipse
christus Luc 18. non loquitur de fide sed de fide viua vt ele
ctorum q in ipsis ecclam defendit de facultate inuenitur et multis pauci.
bus eam habebunt illis vltimis temporibus ob impiorum abundan
tiam Ait Aug. Donatisti cum quo locum obijcientibus de vitate Eccle
Cap 13 Cuius ad sensum sequitur Dialogo Cui Lucifer. D. Hieron.

QVÆSTIO XI

Vtrum Vniuersalis Eccla in rebus fidei et morum errare possit.

Heretici antiqui docuerunt Eccla simpliciter errare posse ut

montanus apud Euseb. lib. 5 Hist. Cap. 16 Donatistæ et Novatiani apud Aug. Epist 48 et 50 Socrates Sozomenus Nicephorus et Theodoretus Constantinopolitani Historici, et colligitur ex Concilio Nicæno I. Imo Hæretici omnes et separatæ sectæ habuerunt Ecclesiam orthodoxam quam oppugnare et impugnare non possent nisi eam agnoscerent. Quapropter Hæretici dicunt se veram Ecclesiam quidem apud se tantum esse velle non errare Ethnicorum error nimis manifestus est Veritas Scripturæ sanctæ explicatus. Suppeditat illa distinctionem visibilis et invisibilis. Visibilem Hæretici dicunt posse errare, etiam in necessariis ad salutem, invisibilem vero fatentur in necessariis non errare, quamvis in aliis non careat. Et nomine falsitatis abutitur. Dicunt

Notandum est. Primo quidem modo intelligi posse Ecclesiam errare posse quoad culpam errorem seu haereticum, alio modo sine peccato hoc ignorare inculpabiliter. Est autem sermo de Universali Ecclesia. Est constat ex omnibus membris, tam Ecclesiasticis quam Secularibus, pastoribus et gregibus. Non Ecclesiæ particulares, aut Individua membra hujus Ecclesiæ Catholicæ Pappus capitis errare posse non dubium est.

Notandum 2do quod credit Universalis Ecclesia tanquam certa fide vera et immaculata a Deo. Quæ vero tenet Ecclesia quidem fide et pietate humana in quo existimatione possunt esse plures Universi. Quæ et tenentur ab eis, quæ a plurimis, quæ ut probabilia, quæ ita vera, ut omnia patentur nec vera nec impia.

Dico igitur Primo. Universalis Ecclesia in re aliqua credit errare non potest Sacra Scriptura ando a Deo ne incurrendo peccatum Hæresis Hæc Conclusio constat patribus ex dictis supra quando plurimi non posse desipere, deficere aut si hoc modo sit amittere Cum Ecclesia sit Candelabrum fidelium, et Deus ipsi promisit Verbo Matth. 16. Et portæ inferi non prævalebunt adversus eam. Et Paulus Timoth. 3. Columna et firmamentum veritatis. Et Ecclesia habet omnia media necessaria ad salutem et Fidem indefectibilem. Ergo Ecclesia Universalis Catholica non potest errare in fide in tempibus.

Dico 2do Universalis Ecclesia etiam ex ignorantia inculpabiliter errare non potest ex his quæ adhuc plicant Itaque tota Ecclesia in aliquo ita Conspiret ut ejus membra tanquam fidei Catholicæ credere teneantur, in falsitatem vel ignorantiam falsam et falsam. Hæc Conclusio est. Nam si de ea dubitem non sit eadem ratio in dubium Possit cadere de quo nunc Ecclesia sit Sancta Deus vel mentiatur vel possit falsum credere quo ejus testimonio nitimur. Sicut certa. Simile ejus est in proposito Apostoli Paulus Ephesios Concio de ex promissionibus quæ [illegible] evangelium [illegible] vobis Spiritus veritatis. Ut manetis habitetis in [illegible] Spiritus non potest [illegible] Spiritum Apostolum talem Spiritum promisit Jesus. Non in hoc modo manebunt per ingressum Ecclesiæ Catholicæ successit Joannes Cap. 14 Joan. Christus Apostolis Ut sanctificentur in veritate addit Ubi hæc quæ credimus sunt Ut verba Dei in me quæ promissionem præstet Isaiæ. Cap. 59 Hodie de adventu Domini et Conversione Cap. ipsum dicit ingressus mundi. Cum libris dicit Dominus

Spiritus

Spiritus meus q̄ est in te et verba mea q̄ posui in ore tuo non recedent de ore tuo et de ore seminis tui dicit dñs ex nunc et usq; in sempiternum. Manifestum est q̄ Matth. ubi dicit Eccl̄ie primit. Ecce ego vobiscum sum usq; ad consummationem seculi. Ideo tanq̄ caput influens in membra. Et ubique docens et regens Eccl̄am sanctam quam sponsam suam promisit dicit Paul. 1. ad Tim. 3 Eccl̄am vivi columnam et firmamentum veritatis. Quam ei dicunt Hieronimi seu Augustini columnam veritatis, q̄ sit fidelissimo custos servatrix magistra, ideo in ipsa sunt vim verba illa, columna est firmamentum veritatis scilicet in altera parte fidei quo ad nos summodo nisi infallibili auctoritate Eccl̄ie sicut et tam in symbolo quam in omnibus symbolis. Et Augustinus non legitur de Eccl̄a dixisse sed scripturas ipsas q̄ dicuntur esse columnas quando non erant scripturae sed ecclesiae non est dicta columna propter custodiam veritatis scripturae. Nihilominus tamen ipsum q̄ Hieronimi admonuit habet nos confirmavit. Nam s. Eccl̄a est custos sacrae scripturae et ideo ad eam spectat verum scripturae nobis proponere neq; custodiet illas tanq̄ q̄ in animo alicui nullis esset momenti tales custodia. Et multi apud s. Paul. arcae ferreae quam columnae compactae. Eccl̄am in arca in nos custodiunt, non in columna. Custodit igitur Eccl̄a tanq̄ ea q̄ recti intelligit q̄ in illis scripturis sunt. Videtur ut in ea expressa. Sic scilicet Eccl̄a columna est firmam.

Probatur 2. Concilio ex alibi scripto, et publice sumpta q̄ est tenenda sub anathematis poena credere, q̄ tota Eccl̄a simpliciter et de fide credendum est. Ergo quidquid illam, non solum existimavit et nobis suscipiendum esse infallibiliter auctoritate impossibile est aliquando illi infallibilem et tamen quam q̄ eas promit possidere desipere. Et denique etiam exigendo iuniores. Ut. Actus pii constat ex Matth. 18 Quod si Eccl̄am hoc audierit sanctum autem est obligare sub gravi poena ad credendum vi rebus, in q̄b. Eccl̄a possit errare et desipere.

Idem probatur ex defensione omn. Concil. et ex di in divino primum et patet apud Iren. Epiph. Tertul. Cyprian. et alios primi. Aug. lib. 1 Cresconium. Cap. 33 et Epl̄a 118. Ubi ait disputando cum ipso. Ecclesia Eccl̄a semper insolentissime insanire est dicere est Luciferum. Hilario Epl̄a pro Athan. ad Constantium Bernardo Serm. 8. in Cant. Dominus ad Epl̄a 38. Eccl̄a inquit nullo se patitur errore deciari.

Probatur 3o Eccl̄a docet ex principio infallibili Ergo doctrina eius q̄ quidq; infallibilis Probatur Consequentia qz dicit in argumento Concilio sequitur nam magis et in motu mobilis regitur tendit ad motum ultimum Ita doctrina Dei determinans electos ad finem quale est principium docendi et ad movens tales q̄ doctrina et resolutio

Probatur Antec quia spes sancti veritas infallibilis docet Eccl̄am certa fidei determinans quod clarum est ex multis scripturis Luce Joan 14.

Paracletus autem spus sanctus quem mittet pater in nomine meo ille vos docebit omnia et suggeret vobis quecunq dixero vobis Joan. 14. Cap. Et alibi Cum autem venerit ille spus veritatis docebit vos omnem veritatem Joan. 16. Cap. Et Paulus Ecclesiam dei vivi columnam et firmamentum veritatis 1. Timo. 3. Cap. Ex quibus locis manifestum est Ecclesiam non posse errare in fide. Quod etiam confirmatur ex Christi promissione qua dixit se rogaturum patrem ut mitteret spum veritatis qui maneret cum Ecclesia in eternum Joan. 14. Cap. Quod autem Christus rogaverit patrem ut Ecclesia non deficeret in fide patet ex Luca 22. Cap. ubi dixit Petro Ego rogavi pro te petre ut non deficiat fides tua. Quod autem pater exaudierit Christum patet ex Paulo ad Hebreos 5. Cap. qui dicit Christum exauditum esse pro sua reverentia. Ergo Ecclesia non potest errare in fide.

Probatur 4o Ex verbis Christi Hanc Ecclesiam docuit et prædicavit Evang. Matth. tanquam veram veram scilicet non simulatam Ergo Evang. Matth. non erat vera vera. Cum nemo mihi persuadeat illud esse verum Ergo nec Christus dixit illud in veritate vocare quæ res adversarii omittunt nec pro omittunt nihil agentes. Vel propterea dicitur quando aliquis dicit aliquid ad persuadendum ut fallaces homines facient persuasionem incredibilem. Sic ut videmur credere Ergo Ecclesia in hoc fuit incredibilem et divinam autoritatem quæ fuit in hoc Evangelio et etiam non in aliis. Et veritudine cadem præmit Christus in quibus ut in cæteris libris divinam autoritatem et non in aliis. Cui Christo divinæ autoritati credendum est quando quidem ab infallibili autoritate loquuntur et quando quidem spus veritatis docuit quæ vera sunt credenda Credendum ad populum in Ecclesia videamus et infallibilem fidei autorem possit evadere. Vide plura apud Hosium lib. 1 Cath. Brevi.

Dico 3o Universalis Ecclesia non solum errare non potest verum nec ignorare aliquam veritatem fidei ad salutem necessariam Probatur quia Christus est medius necessarius ad salutem vel divinum præsidium est ad veram dei cultum retinendum et remittendum peccatorum Consequens vero necessarium est Consequens est certissima de fide Joan. 14. Ille vos docebit ora et suggerent vobis Et 1. Cap. 16 spus veritatis docebit vos omnem veritatem Joan. 16. Cap. Et Paulus Ecclesiam dei vivi columnam et firmamentum veritatis 1. Timo. 3. Cap. Ex quibus locis manifestum est Ecclesiam non posse errare in fide. Quod etiam confirmatur ex Christi promissione qua dixit se rogaturum patrem ut mitteret spum veritatis qui maneret cum Ecclesia in eternum Joan. 14. Cap. Quod autem Christus rogaverit patrem ut Ecclesia non deficeret in fide patet ex Luca 22. Cap. ubi dixit Petro Ego rogavi pro te petre ut non deficiat fides tua. Quod autem pater exaudierit Christum patet ex Paulo ad Hebreos 5. Cap. qui dicit Christum exauditum esse pro sua reverentia. Ergo Ecclesia non potest errare in fide. Quod etiam confirmatur ex Christi promissione qua dixit se rogaturum patrem ut mitteret spum veritatis qui maneret cum Ecclesia in eternum Joan. 14. Cap. Quod autem Christus rogaverit patrem ut Ecclesia non deficeret in fide patet ex Luca 22. Cap. ubi dixit Petro Ego rogavi pro te petre ut non deficiat fides tua. Quod autem pater exaudierit Christum patet ex Paulo ad Hebreos 5. Cap. qui dicit Christum exauditum esse pro sua reverentia. Ergo Ecclesia non potest errare in fide. Quod etiam confirmatur ex Christi promissione qua dixit se rogaturum patrem ut mitteret spum veritatis qui maneret cum Ecclesia in eternum Joan. 14. Cap. Quod autem Christus rogaverit patrem ut Ecclesia non deficeret in fide patet ex Luca 22. Cap. ubi dixit Petro Ego rogavi pro te petre ut non deficiat fides tua. Quod autem pater exaudierit Christum patet ex Paulo ad Hebreos 5. Cap. qui dicit Christum exauditum esse pro sua reverentia. Ergo

Communicatum, tanqᵃ Capiti sponso suo. Ergo sicut non est Utab eis omittatur ignorare q̃ ad veram et integram fidē et religionem necessa sunt.

Dico 4ō Illud q̃ Eccl̃ia quasi humana opinatur non repugnare in verbo Scripti Consiliis tñ Doctorū multi: nunqᵃ Eccl̃am totam, etiamsi in minimis modū Christiani in aliqua falsitate conspirare possunt Nō ad partem vel bonum mores pertinet. Prima hæc constat, qz Eccl̃a in his non habita certe sui infallibili 4to Conciliorum et probabilibus rationibus nititur. Istem si in his etiam falli non possit. esset eq̃ certa atqz illa, q̃ sunt certissima. Postea vero 2ō pro multa Complectitur q̃ oportet exponere. Quæ q̃n consolū pronūb, q̃ non sunt ex diuersis immediate de fide etiam si Theologicam fidē certitudinem, q̃ pro certa Consequutia ex principijs fidei nitatur et dejudicium, quod ab hac est. pro q̃ de Virtutibus fidei. Nam in his etiam falsitas dari non pt q̃ ad certitudinem Theologicam certā est. Alia sunt pronūb, q̃ non fundentur nec pfluere ex indicio intelligentiæ, tñ tamen pro ad mores definiri accommodat. eamqz apud se obtinuerunt antiqui Utnulla aut nulla inuentatur Catholicorum, q̃ illas audeat negare. Alia negari sunt pronūb, q̃ diu accedere ad certum sine negatur quamvis non sint Hæreticæ. Quibus licet in maiori gradu ad inuigentur alia, quæ Dicuntur parum amicum sonare et Temerarię, etq̃ secundum quod sunt in Vniuersa Eccl̃a. Et in his oibus certū ē Vniuersa Eccl̃am nunqᵃ errare, ita est ut tota Eccl̃a aliqd distinct certum q̃ nouerā nō est. Nō ē qz hæreticus error plurimū derogaret puritati Eccl̃æ et S. Spiritui, docenti ab q̃ tota Eccl̃æ Corpo Sanctificatur et regitur. Iustus non erit derelictus in æternum. Et tanto errore Eccl̃a non posset derelicta, quin ipsa tanto errore citra fidem Ecclesiam Vniuersam. Accidit tamen errorem non posse continere absurdum, qz ignorā et prava intelligā misteriorū fidei. Nam qz nō Theologi, Veritatis Concernunt semp fidē, et ex vera eius cognitione et intellectu pendent. Preterea alioq̃ sibi posset totam Eccl̃am tanquam errare, in his q̃ ad mores pertinent, q̃ in Dei Eccl̃æ sanctitatem q̃ pessimū in hoc consistit, qz nihil approbat q̃ nouere malum sit de malo patet. q̃ hinc Veritas quam Ecclesia constanter tenuerit, nec errorem aliquem contra eam pro Veritate admittere. morabit. Et in his tota Eccl̃a practice sentit: ideoq̃ certissimum est.

Dico 5ō hæc de fide non sunt infallibilia Ergo possunt de eorū Veritate et falsitate dubitare. Ergo etiam errare et aliquando Eccl̃am totam errare posse. nota cum q̃ non sint, Consequentia Eccl̃æ ch̃ factam nec cum fidei firmitate.

Dico Dico hæc ad certum tanqᵃ de fide, sed dubium in quo sunt Veritates de q̃b. agimus Itaq̃ si q̃s ē Errorē. errandum ē Dicen

totam Eccl̃am sic errare posse, ꝑ temeraria temerarium, et hoc
Colligendo de possibili, nam dicere de facto Eccl̃am errasse ina.
tqua ꝑ hmõi modu, ꝓpriꝫ signando aliqm in dim̃ das le sct omne
magis temerarium, q̃ oĩa intelligenda sunt sct iam dictũ in hõe q̃ de
Eccl̃e pbr̃, et dicũ bñ docti dicto modo sentiunt Nonnulli tñ nouis
nioꝫ Thcologꝫ q̃ possint sine ullo discrimine et fundo, q eq̃ dñi
corũ sententiam dicũ assignare dicti temerarii errorem et hereticis
Resp̃ annectunt inmaiorem aũ temeritatem incidere de multis rebus
q̃plurisq̃ et grauioribꝫ Thcologꝫ non sine fundo dictũ sunt
tam grauꝫ q̃ falsitatis notaꝫ sine iudicio inuenit. Opertet q̃
in hmõi ꝓpoñm determinõe magna vbi prudẽ et ꝓpriꝫ regulis
q̃ ad ꝓpositũ excaminando ad ei Thcologos tradunt. Sunt aũt
plũ Cath. q̃ alia, q̃ ꝑbabilitatis gradum non excedunt, in q. non
esset tanta inconuenientia totam Eccl̃am intq̃ decidi Credo tñ
nunq̃ id accidere ex tam ꝑ pontificio ꝓmissionis Eccl̃e, q̃ ꝑ
dñi Nam q̃ hmõi modu non contingit, et tota aliqua multitudo
fidelium conspiret in unam et eandẽ sententiam q̃ndo tota nõ
utiliꝫ ꝑbabilis est. Et dicũ q̃ successu tpõis contingit rõna
ante tantũ sunt ꝑbabilia, ab oĩbꝫ sapientibꝫ, rerum simplis intuendi
ac ꝓpria ratione ꝑpensis accedere gradum ꝑbabilitatis, et ad
aliquã cõe dictoꝝ sup̃ ꝓpinqr̃, q̃ dicta sunt in hac conclone, non
sunt nec tantum in hõe dicto q̃ ad dogma fidei explicandũ aliquo
modo conferunt, sed et in hõe q̃ ꝓficiunt ad grauda christia.
nam pietatem et sanctoꝝ martyrũ miracula, vite institutã et
alia similia, q̃ quadã fidei humanã et pie sunt credenda ut rece.
pta Habent in ecclia catholica ꝓbatos quosdã venerabilitatis et cultu
dignos ꝑticulariꝫ et ꝓpriꝫ eorũ cultores in Eccl̃a in hoc non ob.
nare, inuocate q̃ dixi Ceterum in his non tabe
quos sunt de fide, et in falsitatis cõtrariꝫ ꝑ Eccl̃a ꝓpositũ
talem sententiã, ab omnibꝫ docere et tenere tanq̃ veritatem intelli
gendo Patet to ex hac Eccl̃a semp̃ cum ꝓmissione nõ conciliare
Utant aliquas ꝓpositiones ut temerarias nõ scandalosas, et hoc ipso
pertt, ut talis certo habeatur. Ita Sanctus Ant in tertia parte
titulo nõ. Scotus Volvit opinionem habere, gradũ ꝑbabilis
tatis ꝓ Conceptione Virginis, et rationes ꝓ eius ꝓpositũ aut
ab omnibus tanq̃ ꝑbabilis tenebatur. Sicut Pius ꝙ quinto mul
ta alia civitatis opiniones ordinauit. Et Trid. sess. 13 Canon.
Ultimo ꝓcipit, ut doceant necessariũ ꝺ̃ ꝓponi ab vnoquoq̃

perennit

peccauit et tñ multi putant nra definisse et tanquã de fide teneñ
saltim si de iure omino ita intelligatur.

Ro 1a aprioi ẽ, qz hec pertinet ad potestatem Iurisdictionis et ministerij pas-
toris ẽ necessarium, vel ad vitanda scandala, vel ad retinendam eã ianuam de
certam est inhabitatam fidei doctrinam et morũ. Quare Consequitur
q̃ posse Eccl̃am punire trangressores talis legis, si non seruentur gal.
him. aut inobedientes, seu alio modo vel suspectos de hereseos seu de hu-
iusmodi solet tractari, ideo disputandum illa de ineffabilitate Summi Pontificis inerro
bilitate, morũ et christiane religionis defensione et Generali Eccl̃e
gubernatione.

Obiectiones Hereticoꝝ soluuntur.

Po obiect Calui lib. 4. Institu Cap. 9 q̃ non potuerit testi ex
ob. pbare nobis Eccl̃am errare posse Quale e illud Ioan. 5°6
Speculatores eius oes muti q̃ non nouerunt oes canes muti nec
valent latrare, iacentes dormiunt, et amant dormitionem et pastores
ipsi: nihil sciunt nec intelligunt. Id q̃ Ioan 6 Ca pphete usq; ad 66.
mundos, q̃ q̃ sectatur nouam doctrinam Sic Esech 22. Sacerdotes eius
violauerunt legem meam et pfanauerunt sanctam meam. Item et alibi
pphete queruntur

Respon: Po verba illa pphetarũ intelligenda
esse p figuã intellectionis Origi: sit sermo eorum ad eos non tñ nouera
intelligi de oibus seu de multis reponimus ea in scra sicut de ppo
aliquos bonos tandem: ita de pte aliquos malos reprehendunt, q
asserunt Aug. lib. de unitate Eccl̃e Cap 12. Dicitur illud ad
Philip 2 de quibã q̃dam ponit, non q̃ Iesu christi non q̃ de simplici mul.
titudine excepto q̃uenit q̃ pauci sunt, iam in diximus Cap. 1 quando con.
tentione quando ecclesiastici christum annuciare, seu de simpliciter de pau
cis intellectionis

Ad 2 Verba illa scre non intelligi de pastoribus in tñ congregatis
seu cũ eorum salutem, aliquid deordinatis ad talos in Deo semper
remittit. et et inbet ut ad obseruet q̃ ab q̃ dixerint q̃ possunt lo.
qui quem elegerit dñs Deut 17 5°6 Intelligi de pastoribus q̃ sepa
rabiles populi. dorebant ppria autẽ ea q̃ placebant statuentes Ut
in sede Magni non ad eam nram. Cum ergo Christus fateamur pasto.
res Eccl̃e, ut privatas pbonas curare posse

Ad 3ũ Aliam ad confirmationẽ testatis sacerdotii aliam novi
Eccl̃e fuisse eis q̃ pastores Corinthios hñt dei promissionem quam Syna

goga. Dominus dicit saluator Matth. 10 Et parte in sui non
salebunt concilia eor. Vadet prosequent vobis in sinagogis
uos cedere nobis continue licebit in futuro posse quasi uobis pa.
storib⁹ cedere et Eccl̃is. Cum dicatur ab Apostolo. Columna
et firmam̃tum veritatis.

Z Ldo obycimus Tempore passionis chri dñi Eccl̃e lu.
dęorũ obtinuit quando christus iudex Summi sacerdos cũ
omnib⁹ in sordib⁹ sacerdotibus et seniorib⁹ populi reũ mortis pnun.
ciauerunt. Sed ecce hanc tunc non fuit alia Eccl̃a dei Corpus
Eccl̃e cedere fit. Rndeo Non fuit q̃ tunc alia
Eccl̃a quã Iudeor, in illo tempore tñ nego vt ecclesiam̃ rectã mentis
et dr̃ine christ. Nam non ob in illius seculi q̃ malebant in hie.
rusalem Conspirasse patet ex dicto. et subripto et Arimathia q̃
do subdo potit dr̃ine applicabat hoc facinus et sancte multis aliis piis
plorini Luce. erant locuti dicentes. q̃ misit de morte chri sabbatum nec
pie in illis vera Eccl̃a sordes q̃ manebat Quando bo Summi
corũ sacerdos cessauerit non diuin. Primi regum ii. illi q̃ negaue.
runt dei pnos illis fuit tandiu donec ecce Uncxit ac pin patri
archo, q̃ erant publicum sacerdos pari incommodi portant afferunt
Eccl̃e dei simul. Sacerdotibus Iudeorũ error Dehinc illud Sili
quibet Summum Sacerdotem, Cũ toto sacerdotũ cetu cessare quib⁹
quantum ad cessum opus mentis q̃ christum crucifixerunt tumultua.
ria conspirone. Et ordinabis falsis testibus, non tñ cessare in senta
et plata in christum fuit, vnde christus erat reus mortis q̃ peccata
mundi ipso mundanda recuperat et vere expedebat ei mori. p populo
deo S. Joan. Cap 11 dicit Caiphas ppheta erat in illo tam.
Summo pontifex

T Ertio obycimus. Dicunt et in primis Calum. Paulo allegans
pastores Eccl̃e dei sic ait ad 2o. Ego sum qui intrabunt post
me sessionem meam inpi papatus in vos non parcentes gregi. et de ve
stris ipsis Consurgent viri loquentes pverse. Ut abducant discipu
los post eos Ergo et pastores sunt cessare posse. Cum dicantur
posse hoc pverse. Rndeo Paulo illud non alios
intelligit quam Iudeos pharisaeos q̃ impugnantes doctrinã, gnis vere pa.
storis sancte omnes de celo hereticos let sectas non metuunt in ecclesia
Ut abducant discipulos post se.

Q Uarto obycit Musculus pelle et antiqssimo Eccl̃e chri.

Cessarunt

cerarunt in fide, ipsa ꝑ Apostolica Ceremit nimis Dis Gerardo in observ.
nonꝫ legalium Romana quoq; et Africana Angl. ipe Cis Eadgar.
infantibꝫ baptisatis peccatꝫ Quanta curauit Postrema observant Mag.
Abung. in primis Gentiles post Christum receptos in Eccla curare, varios iure
Canto Cap. 4. titulo de iudiciis Gothorum Ergo si
qq illustres ille ac Ecclę Eccla curarunt
Rndeo Negando ipsam Eccla, aut Apls, aut totꝫ populum
Christianꝫ, dubitasse de legalium observanę, sltim in pauꝫ qq Sed Deus an.
tiq. q. Apls nunqꝫ tale quod mandauerunt hanc dubitom monuerunt
Cui Concil Synodo actu. lit. subito illa dubitꝫ sublata est. Nec ꝺ
post. illa Synodꝫ, fecit Eccla in legalium observanę, ꝓpter illud decretꝫ
Vt abstinerent a suffocato, et sanguine sed tantꝫ ex Caritate, quia est
Quod quidam ppter infirmos, ne quos ad fidꝫ Conuersos paulatim ne illa
Turba tua institutis Diuinis, tanꝫ gentilica et Idolatrica detestaren.
tur. Partim denꝫ ut cum honore suscipiantur in Synagoga sicut testa.
tur Aug. Epłe 19 ad Hieron. Ad quod mꝫ nunqꝫ Valiquibus
uel dum scandalis dubitat ꝓpter Eccla aliquando ꝓpter in fide
Quod ꝺ attinet ad Rom. et Africana Eccla Concedimus tpe
Illam fuisse solitam Eucha infantibꝫ dare Verum id fiebat ex Consue.
tudine Ecclę non ex aliqua lege ut religiosum non est necessarium.
Item necesse absoluta aut finis Salutis. Et forte nec sibi propti ꝓ
at illi ꝓs intellexerunt Ille Ioan. 6. Nisi manducaueritis carnem Fi.
lii hominis Vos quos Magdeburgenses Eccla adscribunt, vel sunt sane doctri.
ne Capita, q illi Heretici vocant errores vel sunt quorum tam prum ꝓprie
Scitu qq ꝓblematica, vel non q ab Eccla repbatꝫ, vel ad fidei Substan
tiam ꝓtinentia vel omnia ꝓbabilis tractu suscepti non tam ꝓtinaciter defen.
sisse.

Quinta obiectio Pastores et Doctores ꝺ peccant. Ergo error
tota Eccla Rndeo ad Antecedens. Non sit peccant ut errent vel
aliqm errorem tuebant Vnde Aug. 6 lib. de bona religione Cap. 6
Cum Deus sustinendos peccatum aut errorꝫ alicuius donec aut accusationi
niat peccato aut pene aptus sit quod animaliter defendat et in gꝫ
ueral Et ꝺ peccatum tollendum in Eccla errorꝫ tñ aliqm ꝓpter
Etsine stabilitam Eccla promissam Ioan 13 Docebit vos omnem veritatem
ad Tim 3 Columna veritatis Erat ꝓce Petri ne de
fecisset Attribuitas a Christo pollicitus Eccla Ego mecum sum
Salutor. Qui errant sancti Qui faciunt Malitia fecerunt Mathei
28.

Sexta obiectio. Si Eccla Rom non pt errare. Cum sit
Epis
Ergo frustra timebat Homilia Papa de Hispanie Epis
Cuja ad hoc diligenter intellecta et diligenter discussa ne quando a veritate
christi et christiana institutione abscederetur Rndeo Nego ad
sequam Nam et si negnaga Papa aut Eccla in hoc aliquando er-
rare possit, errando tñ ei pdest aut Eccla. Sic christ orauit p Pe-
tro ut non ex Ne deficeret fides ei. et p Apli8 Joan 17
Pater sancte serua eos in nomine tuo quos dedisti mihi. Et tñ Petro
et Apli ex eis erant numero de quib. autem dixerat Joan. 10.
nes mee vocem meam audiunt, et non pbunt in eternu. et non rapiet eos
quis de manu mea Oranit quoq; Saluator Joan. 17. Non pro eis
ro tantum, sed et pro eis q p verbu eoru credituri sunt in me.
Septima obiectio Fides ista hois e corruptibilis, et omnia corru-
et ita fides alterius, et sic de singulis, mihi sit aliquando confirmata
in fide Ergo hoc in isto casu e possibile.
Rndeo ad consequam, qd et si in aliqb casib speciali ipsius
Dei visum, quale tñ fuit ad pauli christi non pt Ego dubitem pl
Et quamuis singule mee cogitationes sint corruptibiles sint tñ
Saltem incorruptibile est et si non salvatur in una cogitatione
salvatur tñ in alia p nam Simili vone hic de fide respondeo
Debemus ac p Consequens de Eccla q licet aliqn non salvetur in hac
Salvatur tñ in alio p quam
Octava obiectio Deus fuit liberum arbitrium et possunt veri-
tati Consentire et ista desinere Ergo possibile e Eccla errare
Respon. Cum sit Considerata Divina promissa. Quia de Divine
Christi in finem seculi fides illibata permansura est, non e possibile eam de-
fecisse Possunt Dicunt tñ quidam in sua dispone stabilitas. Unde non
quia Deus de fidelibus aliquem permittet cadere, quin alios eligat. Sic
Matth Joh. 24 Convertat lapides et innumerabiles et istam fecit alios
ex eis.

TRACTATVS II

QVÆSTIO XII

Vtrum per eas notas quas ponit

Heret

Hęretici cognosci possit Eccla Dei vera in terris

Ecclę vera Dei in terris ꝺ̄ notaꝺ̄ cigno ſen teſtimonia et ſi-
gna, quibꝫ nullo negotio ꝓfecto ab omni falſa religione
Pegaꝺ̄ Hęret. et Judęoꝝ. Pꝛ̄ma quia nemo eſt Hęreticorum qui
non ꝓnoꝫ ſe Eccl̄am Dei veꝝ eē ꝓfitet ac ꝓin ad eam cognoſcen-
ꝺam notaꝫ aliquas ꝓmouet. Ideo opere ꝓciū ſcit examinare utrū
ea notę ſint quas ille ꝓfitentur. Omiſſis igit̄ illis et notis Eccl̄e quas
illi ꝓmunt. Aliꝫ. Ego in tract. de notis Eccl̄e. Vera mirifi. Eccl̄a
Cath. ꝓdicaꝫ. legitima baptiſmi ꝗ̄miniſtraꝫ. ꝗ̄ſa Euchariſtie ꝗ̄ducta.
Quiꝫ Eccl̄a miniſtraꝫ verbi Dei oraꝫ puccē. ch̄ Pſalmoꝝ. lingua
Vulgari. Quiq; miniſtraꝫ Crucis ꝫ tribꝰ ſignis. intꝰ et extra. His nq̄
omnibꝰ eo ꝓbabiliꝰ paſſim ab omnibꝰ ꝓfeꝝ q̄ illaꝝ reuiſcantur nel
paucioribꝰ Conſtituuntur. Ideoq; notis cęteꝝ in quas oēs ꝓfitentes Eccl̄e
ſeipſi ꝓfitendo conſpirant et recte accipi gſtimoꝝ. Sacramentoꝝ ꝗ̄ſum.
Et tanꝫ has illaꝝ notas ꝛeq̄iamus notandas eſt. Signi et notę Cōparatiꝫ
Aug. lib. 1 de doctra Chriſtiana Chriſtianoꝝ ꝗ̄ſtitutum eſt. Ut nec in
cognitionē alterius ꝛ̄ij ducat. Loquę atq; conditiones. A Cōiter ꝑbitis
uocabꝫ. Italꝫ. Et eſt Notabile eſt ut nota ꝓpoſita ſit et ꝑ ea de aliꝫ ad ſua
q̄ ꝓbe ſcire ſint. Aug. lib. quę Cognitio ꝓficit. Incerta ac falſa nos
ſunt, imo ſigna ſunt ſignoꝝ q̄ruda. Inde non ſolum dubii cum aqua
ſcire ſunt ſtulti et rudes ac inſipientes. Signis ſunt notę ꝗcuꝫ in bello de-
ꝛ̄illa Ciuitatis ſua quę ꝗq; ꝓpria inſigna ꝛeq̄rꝫ. Quiq; ſigilla.

Zda Conditioꝫ eſt. Ut ubiꝫ nota ſit, ibi q̄q; nemo ſe neceſſe
ꝓcreat ubi non ſint, ave ꝛ̄ ꝗ ipſa eſſet Cōditio.

3ª Conditio eſt Recepta, quam Deus ſeruare ſt. Longe ſit cla-
rior et illuſtrior Nam ſignę incognita, aut alq̄ ignota ſuę ſt nullomꝰ
ad ꝛ̄ei Cognitionē adiuuandam ꝓpoſitę nec Auctoꝝ noteris de-
nigi notę illud habere eſt ut non ſit Cōis multis q̄q; talis quam ubi eą nec
alię ad quaꝫ Cognoſcendaꝫ Comparata eſt Vendicare poſſint Nam ſigꝫ
omnibꝰ ſeruiet non ſignifi ꝛ̄ij ꝓpriꝫ ſed ꝗ̄ ꝗ̄ alcidens inuꝫ Cōſebitur. Et
ocꝫ habere Quę Occlę natura eſt. Nota autem ſen ſignum q̄ habeat
habeat oē ꝓpriū. Auſt. lib. 1 Rhet. Dr. Telegnen ꝑ ſimile. E.
Valor Color ſignū ceteꝝ ceteꝝſam Marc. Tul. Cic. in Partit. ora-
ꝓpria nota ꝛ̄ei Q. miniſt. lib. 5 Cap. 9 ad hilaꝝ Inhibendi ſolua ſuffi-
ciens Argum

Dico ꝑ Sincera verbi Dei ꝓfeſſio, non eſt ſignū ſen nota veꝝ Eccl̄e

Dei Probatur ꝓ quia Carit ꝑpetuabilis est Conditionibꝰ
dignoꝝ q facile demonstrari ꝑt in singulis. Quantum igit ad
Pam ꝑfectiõ spectat patet, quia Sacra verb. Dei ꝑ oia scripta
Scripturæ sacræ non modo clara non est nota sed obscurissima
multisq; dubiis a quib⁹ vt Damo supplicet ideo patuit Ps 118
Psal. Da mihi intellectũ et scrutabor legem tuã. Quæ verba ex
pressius dicuntur in Epla ad Paulin. sitanto ingt ꝓphetæ tenebrꝰ
ligno ꝓtectus, quanto nob. patet purius et pene detracto in scri-
ptis nris Circumdari. Hoc etiam ꝑcum ille Eunuch Candac
reginæ fassꝰ e actor⁸ Dum interrogat a Philippo Intelligisne
quæ legis? Respondit Quomodo possum nisi aliquis ostenderit mihi? Q.
quoq; Petro 2 Pet. vltimo asserunt, q in ꝑplexa sunt quædam in
Epla Pauli Deniq; sereb. Origenes Rufinus Christ⁹
Hieron. Ambros. Aug. Exꝓb. opus primũ Epam ad Paulin
Diligentius explanare ubi ex instituto hoc ꝓbat Deo ꝓpitio Se
quentibus vbꝰ, nihil obscuri Euangelii ꝓdidit.
Quantum ad Eam Conditionẽ pertinet etiam ad scripturæ Manuscripta
Librorũ Eccles habita sunt, q tũ quæ Sacra Euangelia ꝓdicant
Carnem Testatur ide Paulꝰ, q fatetur se Iudæ dare Lꝰ Eccles
Ubi, q erunt Corinthi, et in q attinet, quæri tũ Utrum ꝑ erro-
rẽ acquirit Corinthiꝰ q. q. Docet non futurã resurrectionem
ꝓ Cor 15 Galatarũ est, q legem Mosis, una cum Eua
gelio seruandam docebat Deinde Cypr. tpe Sanct. 86 illis Epis
copis Eccles agnoscunt Hier. et Aug. q ꝑtin rebaptizandos
Quantum ad Eam pertinet quoq; q Cum docent ibi ꝙ Verum Ec-
clesiam, ubi ꝓdicatur et auditur Verbum dei Et q sine ꝑ ubi
ꝙcunq; ꝓdicetur aut creditur Verbum Dei Notis ꝓtecta est, q sit
Vera Eccles, quam q sit Vera ꝓpter Verbi in quib⁹ Ecclesiis
Docemus Quod ꝓpter ꝓbatissimi sunt Sanctus Aug. Contra Epistolam
fundam Cap. 4. Euangelio non credem, nisi me Catholicæ Ec-
clesiæ Commoueret auctoritas Sic Tertul. lib. de ꝓscript. Hoc
ꝓcauerunt Apli, q illis ubi reuelauerit, et hanc doctrinam
non aliter ꝓbari debere, nisi ꝓbatis Ecclesiis quas ipsi Apli Con-
stituerunt Sic Ioan. lib. 1 Cap. vltimo. Veritatem facile ab Ecclesia
sumere, Cum Apli quasi in diues depositorium eã in eam ple-

assimẽ

missimi contulerunt q̃ sunt veritatis vt ob q̃ omnis vitii summatim ea
potest vitare. Et lib. 3 Cap. 11. Oportet Confugere ad Eccl̃am et
eis sim educari, et dominicis scrīs altriri. Quare sane. prum in.
Origie verbi dei pōtes est ipsa Eccl̃a obscurior vt noti quam a ip.
sa Eccl̃a operibus p̃sentē. Et verē rō ipsa suadet Prius et ois
Patrus Custos thesauri, quam thesauro ipō prius debetur quā de.
strina, cum doctrina petatur a doctore non Cō. Sic Eccl̃a prius co.
gnoscit et tanq̃ fidissimus custos verbi dei p̃cedit, quam ipse the.
Sanctus Euangelij luminis vere p̃tes Quae vltimam manus Hieret. p̃dicom
tabe veram Eccl̃e credit, nō vere p̃suasum habeat cam q̃ hanc p̃di.
Cōm sinceram dicit, veram Eccl̃am q̃ Ee. ut mox intuebimur et
Calminiani Corinna. Omnia igit facit Eccl̃a vt se ostēdat veram cē
Eccl̃am, q̃ vastas Eccl̃as q̃ Antiquissimas liquit Cathari et a scripa.
tribus sunt usurpate p̃mittit Hieronymus vt cum eas videat sibi stabi.
Communē tuā domū Credat easdē esse veram Eccl̃am, et deinceps in
veram eā p̃dicationē Confiteatur

Quantū ad vltimam Conditionem clarū est non conuenire Euang.
Virum Nomen in cognitū quam non ob sibi Hieret Vendicet Latinus Scriptor
e illis Hilar. ad Constan. Imperante nominem hereticorum caput qui
se non segnis serui p̃dicatur. Ecce q̃ blasphemator dicat Nicenum
no illud Hilarius in Comment Epl̃ ad Titum. 1 Sine scarum aut
the garrulitas Hieret non habuerit fidē, nō videretur pacē ecclesi.
ua etiam diuinis testimonijs roborari, sed et ijs de vtrustissimis q̃n
Hereticis integris voluminibus Arianos Cōuincitur et Macedol.
de spū scō demonstrat. Sed q̃ adhuc Victorinus Hieret Commendetur q̃
Hieronymus huic scripsit, quē immanissimum Anabaptista q̃ non gloriatur
Scholam et Sacerdotium Verbum dei nominare Scimus Nouos Stomachationes
Ebrietates et Placeodemones hic solos se operire, q̃ Canalijs respectu
autē p̃cum Contempta p̃cum Verbum Dei nominauerit Sic et soli
De nouos hanc notam sibi vsurpauerat Verbum Sit dei Et quis
adhuc eleganti ipsum Matt. 4 Si filius dei es. Et in quo Hieronymus
Diabolum p̃clare vincari Constat, Quinimo Patres quē Verba Dei ia.
etunt ob p̃cipuā diligentissimē vitandos Patres Deuenerunt Sic S. Ambr.
lib. 4 in Luc. Cap. 4 Discere hinc quoq̃ iubet. q̃ Satanas trans.
figurat se in Angelū lucis et desendo p̃cepit Omnino se pissime lat.
tum figulibo parat Sic Hieret fecit, sic cauerat fides Scripturas p̃cipue.

impugnat Ergo Capiet stercus, qz sit de sordibus aliquis cocula pstru-
ctor hoc sono quod arrogat, qui Deuto vocatur Virtus sit diabolus
testis. Et Sacrum, nomen Dogmat sicut Circumscribat ac fallat. Sic
Aug. lib. 2 Contra Petiliani Epistolas Cap. 11 Verbum inqt legis
Diuine sic in quos Doctrio non abrogatis. Sicut Diabolo Verba
legis detorebat, sic Cui dicunt non agnoscimus, illo Capiat nomen
suum, asseruimus Deum sic vocabat Deiecte, Deo aut Cum eius
Capitibz qz p terra Effundi est, ad exigua pecu. Cultu redigebat.
Hec Aug. O nare hoc signum non aperis ad cognoscendum Ec-
clam sed Deo Et potis ex nomine Aperit sed etiam Dignos &
Impios, Vt in aliqz sit vis Cuiusdam nota et signum. Illud negatz
Vt nomen aperiat eis sit sed etiam Imponat Voluntat et opinione homi-
qz animi Fabrica plurib; non sit Cor Jam Verbi Deiecti sit
ipse ipsa non mutato Communicat opinio Communi oib;. Nullam se-
da Vagz fuit qz non iactant de non habere Syncere ptica Euan-
gelij.

Dicto 2. Legittimo Sacramentorum Vso non sit de nota, et signum
Veri, sue Eccle Probatur pari Tanc unde Vt Fragens Catholi
non illz accomodari possunt Conditiones Vere Eccle note sit
Ecclegittima Sacramentorum Administratio quomodo fieri debeant non plus
manifesti est, Nota aut sit de declarat, et mi Echo oib;. Mauritius
tinus Vso Sacramentorum Vobis de Sacrarum Trauium intelligi Sappho.
sit Et Paulo docat non omnis sit pauorum esse, de Alios alij
Statuere Ad Corin. 4 Sic nos inqt existimet homo Vt ministros
Dei, et dispensatores ministeriorum Dei Apostoli qz Apostolum su-
stinemus, et pie Eccle prius Salerio arguendi absit qz Divina mise-
ria quasi certum Vnusquisq; si pios, q in Eccla ascribebantur
rum sum accurata Cognitio necessa fuisset. Quod aut aurana
Laborit constat ex Dionys. de Eccl. Hierar. Cap. 1 Vbi scribens
ad Tim. sic inqt Vivens sancta sanctorum communio seu reuelabitur
ea potius et qz occulta sunt Dei Cognitiom mentib; et animi in honore
habebis et pio, ita tibi Vt ea minus pfectis non tradas, et cum his solis
qui sancti erunt. Cum sancta illustrans p sacrarum verum Dignitate Co-
municos Exeqb. Vobis colligitur non qz Trimum Vsum Sacramen-
torum ee populo occultandz Vbi no passim Crimis absit necesse mi-
stetur Deiectus Vobis, nobis ea quantu cuiqz Vobis accurate proficiantur
Sed in Eccla qz est sancta spus Sanct. ita ut Veritati ab ea sumant, Vt et

in Eius.

in cinc̃ edificand̃, et dominice ſerie cõtrictantur. Non aut ipſe de Eccl̃a
indicaut vtrum Sacramenta valeãt ſi ſeparent. Nonza Conclusio q̃ rogat
vt ſit inſeparabilis nota ab eo. Cuius ſignũ
Ad ſacramentorum vſũ thimi
ſeparati ſit ab Eccl̃a Non igit̃ erunt Certa Eccl̃a q̃ poſſit ſeparari.
Ad Paulo indicat ſcribens 1 Cor. Corinto II ſit inter quos laqueat Ec-
clam Dei, nunq̃ aqueſit thimum vſum Euchariſtie. Cum ait. Conue-
nientib. ergo vobis in vnũ, iam non ẽ dominicam cenam manducare. Quã q̃ſ
n̄ ſumm̃ Cenam ꝓſumit ad manducandũ, et alio q̃ eſſent, alio autem
ebrio eſt. Poſterea ipſi Calui inducunt ad th Concordie Sina.
gogam Lutheri Eccl̃am veram Eccl̃am affirmant alſ̃ vſurpant in Sacramento
Euchariſtie. Hoc graviter errare. Quam thimus ſue Sacramentorũ vſus ne
ꝓpios quidem habeat ei ſit ꝓpria nota Eccl̃e. Non tertia, qz thimus Sacra-
mentorũ vſus longe obſcurior ẽ q̃ndã ipſa Eccl̃a. Cum Eccl̃a ſit Chriſti Caſtor
et magiſtri ſpiritus ꝓpugnare, et thimorum ſacramentorũ, non alium de eo diſcimus
et acceptimus mihi ab Eccl̃a. Quam ſit thymus hus duas notas Cognoſcen-
de Eccl̃e nobis ꝓſcribunt. Ad ꝓmã nobis demonſtrare conantur. Cum dicãt
q̃b nobis dignoſcatur Eccl̃a Catholica q̃b modo. Ita multitudo dignoſcatur
veritatem doctrine Euangelij, et veritatem ſacramentorũ vſum. Et docet. Illi ſunt
nobis q̃rendi. nõdum in illa multitudo veritatem et veritatem ſacramentorũ vſum te-
net et docet. apud quam ẽ veritas. et recta ſacramentorũ vſus. Illa multitu-
do pure ꝓfitet Euangelium. apud quam ẽ pura Euangelij ꝓdicatio q̃ pin-
gere ẽ ac ſigo vngato Vbam, q̃ dicunt Thebis Athenas dicat vbi eſſe ſi-
dũt Athas Thebas. Vocant mihil eſſe dicendũ ſecũ interrogẽ clauſum et in
vrbe ignote tenebris in q̃b. puto iacebat relinqui.
Ad Demiq̃ 4ã qz ſi veterũ monumenta inſpexerimus nulla tam lutea ſe
reperiri monſtra reperiemus, q̃ ſibi thimum ſacramentorũ vſum cum quoſlibet
alterius non vendicauerint. Ad extrem̃ ſic de vtroq̃ Habemus pote. pbari
poſſe. Quia ꝓfecto Euangelij vera et recta ſacramentorũ vſus ab Eccl̃a obſer-
vatus eſt et obſeruant. ac ſi ea noſtra ſunt non aut illam ꝓpria conſtituunt
atq; obſeruant. Vbi illud ꝓpo. amma quietus q̃ eſt ipſum poſſe probem et
in ſingulis Eccl̃e membris ꝓbe ꝓ hec duo Conſtituta et diſcreta ab impijs
Eccl̃am aut totam, seu multitudinem fidelium Collectam, a falſis Commutica
ri non poſſe ꝓ hec dignoſci et conſtitui mihi ꝓpoſui. Non ca-
ret quidq̃ Eccl̃e nunc recta doctrina et noſtra ſacramentorũ vſus. tam q̃ hec
illi tenuerint ſecũ pecu et ſingula membra ea non tm̃ nomi ſolũ Corporis
aut collecte ſubſtitue ꝓpterea non poſſunt ipſi ei notam. Nec ſingulorũ membro-
aliqua expetere poſſunt. Similes q̃ vſus dicam in corpore nuncq. q̃ licet pena
legum, iuſtitia carnifex, virtute in ſuos membra non ſaeviat. Verum tm̃ ꝓ
ea vt corpus pereant a corpore rebelli et inobediente non ſeparantur. Sed
ꝓ noxiorum ordinata quandoq; Ithime in perniciem alicuius aut ciuitatis obeat.

Secundo Animaduertendum est hoc duo ipsos doctores Ecclesiæ siue pares siue superiores inter se errare posse, velut per quasdam notas verum simplex Ecclesiam ipsam in errore non posse per eas. Quicunque igitur Ecclesiæ sine scripturis sine infallibili Spiritu ecclesiam esse et hoc docuerit. Si hoc a brutis pecudibus quid differunt. Et solitarium per externa tantum sacramenta corpus et figuram hominis adulti autem per q̃ in docti fiunt per operonem vitæ, et confessionem per quæ homines. Sacramenta vero per animi pietatem aliasq; actus homines pii. Sic etiam Ecclesiæ Christi a sapientibus quibus et spiritualibus Christi quales sunt Ecclesiæ magistri et doctores cognoscitur per sanam doctrinam et rectum sacramentorum usum. Abusibus vero et scandalis pecudum in fide aq; doctrinæ veritatem indicare non possunt non cognoscitur per hæc sed per alia nota.

Obiectiones Hereticor̃ soluuntur

Pō obiect Melanthon, illa sola nota q̃ habent Ecclam non posse abesse vera doctrina Euangelij Consistere nisi habendo ee per Ecclam Dei q̃ eam Euangelium docent. Qualia sunt ad Galat. 1. Si q̃ alium Euang. docuerit anathema sit. Ad Ephes. 2. Superædificati supfundum Apostolorum. Deinde separari ab Ecclesia ac non posse quicq; Extra hanc doctrina Christi certa Ecclesia

Respon. Fatemur quidem veram doctrinam esse et docere in vera Ecclesia. Non negamus hanc doctrinam ostendam Cognoscendam Ecclesiæ vere ac obscurio est in hac vel illa doctrina vera quam ubi sit Ecclesia et habuimus. Doctrina vera non demonstrat ubi sit vera Ecclesia. Ipsa Ecclesia demonstrat ubi sit vera doctrina et Euangelium. Deus voluit hunc ordinem in Ecclesia seruari ad Ephes. 4. Deus dedit pastores et doctores donec occurramus omnes in unitate fidei in hunc etiam finem misit Christus Ecclesiæ magistros ait Luc. 10. Matth. 10. Qui vos audit me audit. Sicuti dilectissimi nobis Constare prius debere de doctore quam de doctrina et ex doctore petenda et non ecce ubi multi et contrarij sunt qui se doctoribus indicant.

Secundo obyciunt Joan 10. Oues mee vocem meam audiunt. Joan 17. Sanctifica eos in veritate tua. Matth. 7. Omnis qui facit verba mea et audit eos assimilabitur viro prudenti. Luc. 11. Mater mea et fratres mei sunt qui audiunt verbum et faciunt illud. Joan 8. Si vos manseritis in sermone meo vere discipuli mei eritis. Joan 15. Vos amici mei eritis si feceritis quæ præcepio vobis. Ex quibus colligunt Magdeburgenses Veram Consequam Ergo ibi est Ecclesia vbi audit et custoditur verbum Dei.

Respon.

Respon. Negando Consequam Illam oē loca non indicant vbi. nam sit Eccl̃a Do dicunt q̃ sint electi nimirum q̃ obediunt verbo Dei et faciunt illud. Unde etiam hoc obedire illa verbi Dei non impedit Eccl̃a Ro est q̃ hęc obedię pauci sunt et ꝑ pauci non nouerit q̃ nota et oē clara et omnibus. Propterea dr nota vt sit immutabilis Cath. et ꝓpria, et obedia mandatorum vt oē occulta sit incerta et maxime mutabilis ille in membris Eccl̃ę adeo ut sapiens in dicendo caute instet et singat.

Tertia Obiectio Eccl̃a est vere fœlium. Et vera mr ꝑit filios parit deinde eos lactat ac demum iam ablactatos solido cibo pascit nutrit. et confirmat Ergo illa erit vera Eccl̃a q̃ ꝑ baptismum generat filios quos deinde vera doctrina et verbo dei pascit. Eo certe unum cibo Eucharistico nutrit et confirmat. Quare sequitur necessario vt vbi cunq; hęc duo Sacramenta et administratur verbi Dei ꝓfecto ibi sit vera ac dea Eccl̃a

Respon. Negando illa sit vere matris indicia lactare et ablactare filium. Hęc enim ꝓprie et ꝓpriae matrici conuenire videntur. Itaque q̃ et si vera Eccl̃a nisi sit ac ꝓpria vera doctrina pascat filios suos verbi tui quos ossibus tanquam cerebrum nutrit aut vera mr aut vera Eccl̃a non negamus. Sed tamen Matrem meretricem filios subordinatos atq; subreptitios aliquos et ita ꝓmiscue schismaticos sana doctrina pascit suos. Ita alterum ciborum genus suos sumunt adhibet curam et obligant, veraq; doctrina se illos tradere pręcipue clamitat.

Quarta obiectio Credimus eos esse q̃ in secta Eccl̃a et ꝓmissionem. Ergo prius et cognosci sunt quam Eccl̃a. Respondeo Aliqui Eccl̃a credentes vel ex motivis seu notis fidei nos q̃ audiunt hanc esse veram Eccl̃am aut ex ipsis sectę. Et ergo Cognitio Eccl̃ę non habetur nisi ex his sectę Tum ex motivis et notis vere Eccl̃ę Et nostra Confessio testimonium perhibens Nam secretum illorum sensum non possumus habere nisi ab Eccl̃a Eccl̃a autem nisi credatur regi a spū sto dicit non nos Deus Custos et causa secretum Ergo prius et credem Eccl̃ę q̃ hem sunt Iuxta illud Augt Scripturę non credere nisi me admonitus. etc.

Quinta obiectio Eccl̃a esse in terris nunquam docet nos quę sincere ꝓdicando verbum Dei Ergo Eccl̃a alibi non cognoscitur quam ꝑ sinceram verbi Dei ꝓfessionem de qua hęc nota ipsa. Respondeo Primo negando Consequentiam. Licet docuerit Eccl̃a sincere ꝓdicando non tamen docet ut iactet et sinceram ꝓfessionem aut vitam dogmatum fidei voluntatem vt sit verum esse Ecclesiam docuit tantum ꝑ

signum manifestu notamq; clarissimam sui huc aquet principium pol-
tleret et signa obseruientia p̃ueniret ut patu q̃ non possent Cognosci
nis. ipse nro Eccl̃e Cognitarorum. Rndeo Et hoc negando
chiam auteroes mouebunt ab ipso. Scripturis assumitur, ipsis intel-
ligunt sinceram p̃dicam Catholicam tantum verbum Dei scrim non
Et traditum q̃ falsum est. Nam Eccl̃a docebat p̃ sinceram, verbi
p̃dicam antiq; verbum dei scd̃ illum extant ac p̃fin chiam in pti
Eccl̃a non docet delum p̃ verbum Dei scrim sed chiam traditu ab Cpis

Septa obiectio S: thima p̃dicta et sincera sacramenta.
vum Et sunt nro obseruiores ipsa Eccl̃a, eo q̃ Eccl̃a ipsa docuit
vobis quomo hec nobis fiant. Ergo et nos Catholici obseruiores
sunt ipsa Eccl̃a qe ipsas Eccl̃a Nam docet. Respondeo
Negando Consequam. Notat̃ n̄ q̃ a nobis p̃nuntiatur ad Eccl̃am
intelligendam non sunt ita obscure Et mihi cum Eccl̃a explicet intel
ligi nulla vobis possint sunt n̄ clarissime in diuinis lris exp̃sse à docti
Hereticis q̃ ignorat harum autoritatem saltem agnoscat Eccl̃am obe
in ysq; has notas cognoscere nulla negotio qat. Atq; hinc inqt
saltem Et Aug. tract. 7 in Ioan Epl̃am O mira amplitudo dilectionis
sum quam Cecos quitam magnum montem Ecclesiam non videant
te Cui luceant in Candelabro positam oculos claudunt. Et in Epl̃a
Ioan Nam no apta est non nec obtinuit ob q̃ctos. Ecce nunc impleo
Uniuersam faciem terre Ecce quomodo Aug. affirmat claritatem
amplitudinem, ita in diuinis lris exp̃ssam ĉc Ut stultum Eccl̃am ob
monstrent.

Septima obiectio Inqt Aug. in Epl̃a 166. In scripturis
de Donatu chrum in Scripturis Donatus Eccl̃am Hoc sentit Cyprianus
nus quare non in eis Et chrum et Eccl̃am Cyprianus Quos Con.
Donatu in lib. de Unit Eccl̃a. Sic ait ipse nos Et Donatistas q̃stio
obsit Eccl̃a O mi. Ergo facturi sumus in verbis nris eam q̃stio-
ri sumus an in verbis Captis Dominj nostri. Porro ap in illis pbis
Et his quos debemus q̃ veritas est Et optime monet Cyprianus
quo ellam Aug. in scrip. quem an Eccl̃am Et ex ipsis scrip
demonstrari docet. Rndeo Fallimur Hereticis id docet
Aug. q̃ ipse singuli Cyprianus p. Aug. ex scrip. demonstrat Ec
clam Hs q̃ baptismo de Eccl̃a quam de chro sint loquimur q̃
ipsum chum plat in enar. in Psal. 80 Dein q̃ vita q̃ Eccl̃a cogitatum
in ipsis scrip. fingatur Hoc docet in illis locis tantum Eccl̃a Unctum
Spu. ornum plumitem Dei non autem Cetera sup notata et dolitb in scrip
tis suis exhibuit Ac pin eas inuestigando ĉ. Et in sacro scriptura
oraculis non ion Conjecturis humanis, aut quorum Cunq; pbata sententia
quas sibi soli vendicabant Donatista Et ecclesiam solam pbare Eccl̃am celebant

Questio

Q. VÆSTIO XIII

Vtrum quia ex scripturis de. monstratur Eccla scriptura sit nota Eccle.

Certum est Eccl̃am dei inuisibilem. aliquomõ et demonstrari p̃ scr̃a vt iam tactum ex Aug. Hac p̃in dubitõ subortum. nã scra mag̃is sit clara, quam Eccla Cum in scripturis gratum Eccla. Vn. doctrinam, inuenri st scram ee certum et firmũ documentum ad inuenien. dam Eccl̃am, idq; ee certam et illustrem vere Eccle notam verbũ dei scrum ob Hereticã affirmant Quod si aliquando de verbi dei difficili intpõne ambigitur dicunt petendam ee ex ipis scr̃is locis ille collatis Verum ut hec difficultas melius discutiatur Notan. dum est quid p̃mis Scriptura sit Eccle nota tripliciter ee potest sen. sum. Primus est. vt dicatur scra Eccle nota vt vbicumq; recto Directum scriptura, ibi sit Eccla. et in hoc sensu falsa est pis Secundus sensus est vt scriptura ita vocetur nota Eccle q̃ p̃ scram non nõ q̃ et quot sint Eccle sanctorũ vera multitudo sed etiam q̃ et qualia sint, q̃cunq; dogmata in controuersiam vocata Sta ut scre homine intelligantur vniuersa fidei dogmata, et in hoc sensu falsa est pis non nõ verbũ scrum vniuersa fidei dogmata Complectitur. Tertius Sensus est. vt dicatur nota Eccle scra, q̃ scra demonstrat quat. sit ipsa Eccla qb. frugationis ornata, qb. virtutibus illustris. In super quata vera Eccle nota explicat. et hic sensus vere est in quo eti am accipiemus verum ex S. Aug. citatis his suppositis.

Dico p̃mo Scrã non sit dici Eccle nota actiuando nota vocabulum vt q̃ credendi q̃stione definiamus Probatur p̃ma ex conditionibus note, quas ibi; complectimur, et hic locum habere possunt Commode

Secũdo probatur q̃ Eccle chr̃i in terris pene fuit, quã nouũ testamentũ Cre quo Christus adunabat Eccl̃am Colligebat Volumq; Vnanimum virginem Consignabatur. quos non paucos baptizabat Acta. lib. 3 Cõ Valente. Cap. 4 testatur se tpe quatuor plenarios fuisse, q̃ solos tredecim libros in Eccle tñ cõe set optime inuenit. quinto ab Adam usq; ad Mosy sem fuit aliqua Eccla sanctorum et colebant hoc Deum vera fide spe et charitate, et certum visibi vt sup̃ probauimus, nec ipsi aduersarii negare possunt Ab nulla fuit scra diuina ante Moysem ut patet

tum qz oim Consensu Moysis & pfcriptor, tum qz ill Quos
non fit motio de Historia scra ad illa tempa Qz annis 600 M.l
to Conservata religio, et Eccla fuit sine ulla vacuo sde Non ergo scra
pt et pata Eccla Ceim a Moyse usq ad Chrum p alios Duo
annos millia coctiverunt quib scra ecclia erant Judeo
Relig aut gstos in 6. etiam Capue aliquos vera religio fuit et
Gdeon, sold Traditio non scra inventebatur Quod aut pt Jud.
Dos multi aly ad Eccl pfinerunt patet ex Job. et aniclis
eius Item ex Aug. q hoc Constanter asserit Lib. 2 de pec.
originali Cap. 24 et lib. de pdone Sanctor. Cap. 9

Dico 2do Scriptura phibet testimoniu Eccle et virisim Ec-
cle scrm & non pcedor Habuit Joannes testimoniu phibend. de
Chro Ipse quoq chr testimonium phibuit Joanni dicendo illu
esse, qm ppheta. Sic Joan. Pater clarificat filium voce
de cello facta dicendo, et clarificavi et clarificabo iterum filiu
clarificat prem dicendo Joan 12 Clarificavi et clarificabo terram, manifestando nomen tuu hominib Preterea Apli chm testimoniu phibu-
it dicendo S. Cut me misit Pr ita et ego vos mitto. Virisim Apli
magna vate testimoniu reddebant resurrectionis chi. Cui non ait
S. Petr testis sumus Actor 2 Dicat igit in hac re pprea testifi-
cnte Cognoscatur et manifestatur chr, p Joannem, et Joannes p chrum
pater p filium, filius p patrem. Apostoli p chrum. Chr p Apli
Ita quoq Eccla p scripturas et scrm p Eccliam invicem et domos
struentur Vbi notandu dign est q hec mutua chi et Joan.
testificone Sicut non fit Argumentatio chi autoritas quia ad Judeos
ex Joannis autte, et testimo reddebat Ergo Joannis autoritas
quia ad Judeos ex chi testimonio et autte probari non ft Falso
hoc inferretur Ita quoq non sicubit Argumentatio Eccle autoritas
et lux quia ad nos hec scra autte probat Hec mutua Christi
testificone ft dependde nullum invenientes adfert quando Christi alio
Christi alio modo sibi mutua testificatur. Nam sicut Joannes Christo
Christo ad chrum manu ducebat. Chrus vero Joannis testimoniu Confir-
mavit. Ita Eccla Christi testimoniu ad scrm Ecclie Cognoscendu manu ducit
ipse Christus scrm Eccle testimoniu Confirmat Magis tu quidam
est, et excellentio in Eccla quam in Ecclia quam in templo hoc Joan.
nis et chri Joannes in tantumdo testis fuit non aut ministeri gloria
Salvatoris verbi aut chrum glorificabat. Eccla tantum solum testis, sed etiam
Solus ministeri verbi Spus relicta est. Nec quis in re absurdi requiratur
q Eccla scrm Commendet, in 6. pca Commendatur. Nam si posturamus Cappi-

Cum sacras

scripturas conscribebant, etiam q̃ ad ydolorum autem pertinebant in usũ scribere. Cum non sit Eccl̃a alias scripturas nobis tradere, in q̃b. Christi lex Commendet̃ et infallibilis veritas continetur.

Dicis 8o Ethyn si Eccl̃a innotescat p̃ scras, non tñ ego alia dogmata apte in conuersam vocata innotescunt p̃ scras. Ide scriptura non sit cõ nota Eccl̃a, nullo sensu q̃m Papinus nempe cõ Probatur 8o.

Q̃m Eccl̃a grauissimos hostes habere debuit qui eam opprimere moliuntur. Ideo ordinauit Concilia et statuta de ea leg scram quam de alijs dogmatibus. Hyeron. p̃ Eccl̃a magisterii, seu constitutum et inuentum nostrum declarandi et definiendi fuerant, q̃ eis sunt̃ cõtra Aug. lg in psal. 80 ait. Obscenijs dixerunt pphetæ de Christo quam de Eccl̃a, propterea q̃ videbant in spũ cõ Eccl̃am hoc futurum cum pphetis et Christ non tantum litem habituros. De Eccl̃a magnas contentiones excitaturos. Ideo illud. Vnde maiores lites futuræ erant clamo p̃ dictum et apius pphetatum est, ut ab initium illi valeat, qui victorium et scras fugerunt. Hinc ideo Rõ aut est quare plures de Eccl̃a quam de christ lites habituri essent. Hæreticis. Ideo Hæreses insolitas ad inanem et certissimã cõpendiam Eccl̃a tantas hic climata in Eccl̃a sunt. Honest̃ tostat. Exper. lib. 1 epl̃a 3 quã q̃ sacerdotibus Dei non obtemperat cõ Eccl̃a, vox in suis ministris est Christi non auditur.

Probatur 2do, q̃ christ testamento sic Eccl̃am suam voluit ad oã tẽpora hæreticam pfluentia Consolandam Eccl̃a cõtra inimicos. Eccl̃a adhuc ministrum de Consistorio, cum q̃ christ aptissimis verbis hæreticam Constituit. Cætera aut in testamẽto antiq̃ magna ex pte tacuit aut obscurius tulit insuper ab hæreticis inquirenda, ideo ordinauit Eccl̃am p̃ scras innotescere. Cætera dogmata nihil. Nude christ ut plenissime Eccl̃a sit hæreticis sui autem ordinem primum peccatis annis triennio tantũ, et quinquaginta tantum in regione sit Judæa docuit. Deus testamẽtum ipse non scripsit sed ab ipsa Eccl̃a testamentum sanctum scribi et ab quatuor ex ore Eccl̃æ suæ usq ad finem seculi ad fidem Conuerti et sua sua Conuersari voluit. Hinc clarum est q̃ Eccl̃a principes sue sibi plenius instruxerit. Quando dicit Matth 13. Vobis datum e mysteria regni Celorum. Cæteris aut in parabolis. Hinc Joan 15 Vos dixi amicos, q̃ ea quæcunq audiui a patre meo nota feci vobis. Hinc Nostrum. Sanctificetur nomen tuum. Ab eis ait Matth 28. Docentes eos custodire, docentes eos seruare quæcunq mandaui vobis. Hinc ignis dispensationem Volumtatis sue designauit Christus Eccl̃am a Ecclesiæ primatibus.

Q uo vos non ad testamē scribenda relig⁹ sed plenarie tacuerit ab ipse nostro dispensatrice Eccla inquirendū ē Bolduc. Ioan. 16 Ad hec habeo multa vobis dicere sed non potestis portare modo. cum aut venerit spūs ille veritatis docebit vos omē veritatē.

Dico 4ō Observare dogmata fidei et verbi divini sentiē non semp fuit Cleri Collegi nec hoīs sēntie inter se collatis. Est cōe hereticor q negant Eccle autoritē in explicandis scripturis et alegāt scripturam nudam. Eccle affirmant. in obscuris pribz aut ēe recurrēdū ad collationem locor scripture dicitant. Sed p hanc Conclusionē qz hec collatio non ē satis tuta nec certa aut satis firma, qz patet, qz licet olim nonnulli tenuerit. fuerit, qui non scripturē loca inter se Contulerit hec tñ collatio coēnata iuuit. qz tm̄ pauci erraverunt Certi Arriani ita hac collatione vtebantur. Sc̄i Athanas. Basilio Cyrill. cyrillus, vt mihi magis, illis fuerit solenne et ex Collatione non ut ipsi putabant. et nunc ig opinantur. sed corrupto non veteris errore firmamentum putabat et. Nec Ioan 1o. Ego et pr̄ meus sumus Illustratim hac collationē accumbant. Oro pr̄ vt vnus sint dicut tu pr̄ in me et ego in te sic confessione et voluntē Dein nunc Lutherus asserit se Euang. Catholice Cum Pauli Cum docuerit in Eucharistia vere Corpo Continet Calvin vo etiam Catholice cōis. Paulo ia. Erasm in materia Eucharistie, tñ ex hac Collatione colligit non esse in Eccle vere Corpo chri. Melanchton tñ et Lutheriani Calvinos et Calvinianos Lutheranos, in hoc articulo Anabaptista docent se confiteri inter se verum. et tñ ex hac Collatione nihil aliud deprehendit nisi q chm non sit deus Eternum Cōfūg graues errores etiam et adhuc hec Scripturarū Collatio Nec ligē bola sed totum ac firmū refugiūt in diffinitionibz fidei Dogmatibz. Dicut Lutherus. Nec Calvin. et Anabaptis nunc dicēs q hi errent, qz non recte Conferunt

Rndeo Hodie dicunt Calvini et Anabaptiste de Lutheranis, Cum se inuicem quoquo ingenio conditione linguarū cognitione illis inferiores agnoscant Sed inquiunt illi non recte Conferunt qz deū non deprehendat Lutherus cor ad pbendū Lumen Cognitionis Sit sanē ita Nec tm hoc Lumen etiam Calvinus non habuit. Si et Calviniani erroneo. Si habuit quo modo in collatione lapsus est. Si non habuit Cur ig ei absentiā tm̄ adversari, Cum Schismatis sui Ecclesiam ordinat ex seu Collatione Dicat non contineri in Eucharistia. Verum ac vere Christi Corpo et alios gravissimos errores lapsus Dicent se id ex spū diuino qui intus loquitur Cognoscere. Sed q̄ credat Calvi. spūm hunc Lutheri

tandē

tandi magis quam Lutero decreto et alys pestibo. Boni cla-
mat 2 ad Thessal Cap. 13. De pphetis, inspiratos q sequitur. Spem spi-
um et 1. Joan 4. manemus deberse Cuilibet spm credere.

Ad Concl. q hec Collatio neq aliq seruire pot semp, sint ut illi dicunt
in diuinis lris obscura et retrusa, ex collatione vere discenda sunt
quid obseruandum, cum semel tantu modo aliq in sacra scra reperiet
uel cum comitis sibi inuicem loca discebantur. Probatur 3o explo
patrum q cum dicit diuina pgoli spm non ac collationem primatum sue Co-
stantinum patrem in qua tota Eccle Catholice cui christ spm veritat Catulit
confugiebant, Joan 14. De grauissimis in hoc gstionibus deliberaturi Con-
fugerunt Item ad Christ. Conc. Nicen. Item in gstione Macedo.
nien ac Constantinop. Ita in Conuen. Nestorii ac Ephesin. Semi
in alys de religione gstionibus, magnis impetibus, mxis itinerum difficultatibus
Synodi fiebant. Recte illis sufficiebat unica et quidem ab uno facta scrip
Collatio. Quam grauit. Sentiat lib. 3 cap. 11. Quarit Cassianus ac Ec.
clam non adhibendam aliqua eius ministeriam collationem et sic simu-
cari et dnos scripturis Cantarii. Dico 2o. Tam et si concederemus
scam de Eccle notam Hereticis tum temp nulla iura poterant sibi illa
vendicare ac pscribenda Eccle apud illos de pt.

Probatur 2o. Omia nulla alia Secta quam Eccla Catholica a christo
et Apls, tanq depositum accepit et pfecta Secta Conseruauit incolume
et genuinum suum et pristinu immutat et semp retinuit incorrupta. Con-
firmatur. Nam ante mille annos et ddo fuit non secta Lutherana
nec Calvini, q dx. 80 annos pfessum verbum Dei a christo et Apls accepit
sed Eccla Catholica, similiter non Lutherani nec Calvini aut Zwinery ab
initio fuerunt qui etiam tpe christiani grauissimi Conflictabantur
verba Dei pfecta pfut sed Eccla Romana cum qua etiam nunc de secta
verbo Dei litigant. Nec ig illam verbi Dei pfectionem de Apls
non acceperunt. Et Catholici dominantur pastores fuerunt, et hoc
depositum saluum fecerunt.

Probatur 3do. Omia ab Catholicis solo malo surreptam sedem
fuisse violarunt multos ex pios reprimendo alios uolendo mancos et
mutilos. Nam Lutherus docuit totam sibi inhaerere rationem Dei hoc dog
ma sua considerare non posse signum habent authent Canonica S. Jacob.
Epla in plegmenis Epla et ex Epla Canonicarum ordine segregauit
Item decretum Orandi et sacrificia pro defunctis de purgatorio
uerbi Machab. Ex quo de sancta et salubri cogitatio pro de-
functis orare ut a peccatis soluantur, hoc dogma sanctum Concilii subito
et hos libros subito purgat abiblys in anno 37 assertionum. Item
fecit cum libros Sapie et Eccli qz in illis plurima leguntur q repugnant

doctrinæ eius. Imitati sunt magistrum Zuinglius Caluin Bron. etc Comitius Couturistones et ministri Bernenses quorum alii quos quosdam libros, aliquos uero alios ut doctiores plures ut Hesychius librum et cap. 9 Danielis ei Canonē præposuerunt. Historiam Iob fabulam appellat tragicis et comicis locutionibus intexta. Probatur Bō qz Hesychius in nullo honore habet Scripturam Sacram. Nam ad eos interpretes quos nos ex plebe recipimus Condenses Textores Cerdones autores et nullis doctrinæ et integritatis laudibus illustres merito dicit. Quæ aliquando S. Basilius Cæsariensis Caliæ Imperatoris Valentis Seruus diuinas attingens dixit. Usus est ingeniorum Curare Cardinalia, nam Eam auris habens applicatas sordibus Sacrosancta audire non potest. Vnde prius berbicomos seruos adulterant nouis et inauditis Cacostomachis Contaminant. Altam hanc aut aliud explicationis verbum. Et Luc. 1. Sacerdotes in omnibus mandatis et institutionibus Domini Vocabula Græca θεσμοὶ καὶ δόγματα id est institutionibus Veteres ne in nouis plasmatibus institutionem tantum videatur. Dicit enim Paulus ad 2. Thessal. 2. State et tenete traditiones illi παραδόσεις traditiones institutiones pectinet Veteres ne traditionibus aliqua concordent. Denique ubi cum de lege Græca prohibet Veteres Seniores non prohiberet Sacerdotes et sub ministerio patrocinantur. quia non sunt Sacerdotes. Similis imaginibus Historiam multum sunt iuuenes. Vocabulum idolum sepe Veteres imaginem omnem ita ut Græci dicatur imagines appellent idola Dominus aliquos deos fecimus. Quare frustra sibi blandiantur Verbum Dei illud quod Cum nostram Ecclesiam, Cum quibus nequaquam pugnat Veteranos Cum instituimus.

QVÆSTIO XIV

Q. Quæ nam sint uerę ac proprię notę Christi Ecclesię in terris

Respondeo Hæreticorum nihil operæ pretium est ut Veras proprias Christi Ecclesię notas. Sunt tam illę Veritatissimę quas Vnicas Bō Dominus Verum Christi in terris Ecclesiam assignat quę Symbolum Apostolicum excipit et Symbolum Constantinopolitanum complectitur. Vt est una sancta Catholica et Apostolica Nouatiani Doctores plures statuunt notas. Nam Saluianus lib. 8. Cap. 2. de Vsib. Monarch. Eccle

Septem

scriptu ponit Beleth. lib. 4. de Eccl. 15. colligit hoc ex illo Apocalyp. septem
ignata. Ego quidem et quatuor illos quales communiter vocari pos
sunt. Ego Sanctorum scripta et notas principales percipio, accipio ad cautio.
Idem reduxerunt Cyrillus Hieronymus Gregorius clarissimum amplitudinem et
gustum Eccl. Quod ē obscurum, amplius est ac difficultum, quod semper antiquum ē
quod a bonis creditur clarum et illustre. Sub Apostolica hoc appellatione
quod notas Complectuntur Successionem Patrum a Christo traditam
et eorum vitam morum quo ministrorum ordinationem et illum ad posteriores Alios
aut duo Vitam atq; Doctrina p se singula singulas notas Eccl. constituant
Scien dum nobis est de his notis Eccl. cap. 13. notas non efficere eui
denter veram hanc esse Christi Eccl. et non aliam sed tantum euidenter
credibilem. Quod ut intelligatur supponendum est hoc 2. Theolog. in 2ē
2ē de ppone obiecti ad fidem necessē requiri debeat non posse mente intellecta
num Objectivi illi obiecto nisi appareat ēē verum aut saltem credibile
Multis dat modi et obiectum ppone, itaut appareat verum aut credibile
Ō in scipso, p claram sui representationem Sicut visu p speciem clare
representatem ppōnuntur Colores in scipso. 2. Ō in suis causis et effe
ctis, ideo ex euidenti cognitione causarum et effectum nos quoq; ipsa
euidenter cognoscitur. Et hi duo modi faciunt euidam ipsorum. 3. Ō
in signis et testimonys extrinsecis. Vocat autem signa extrinseca, quia
ea assumuntur extra rē, neq; ex causis neq; ex effectis, sed ex
trinsecus ex multis adiacentibus. Ut cum fides dicatur esse vera ex
pietate pphetarum, sanctitate credentium, miraculis. Hi modi nondū
cum non ipsum autem ex rē non faciunt euidam ipsi rei, sed tantum euidam
credibilitatis, adhuc n̄ post hos duos modos nos fides sunt obscura
in se. Et sint euidenter credibiles et sua signa. Non tamen ad hoc
euidenter et euidenter credibilem, q. ēē euidenter, ēē verum illud vel
in se vel in suis principijs tale videatur. Spectat ad hoc quaestionem
explicatam. Quod ēē ē euidenter credibile, illud nec in se nec in suis
principijs euidens videtur. Sed tū tam grauia testimonia, q. hic, q. hoc
prudens assentiri debeat.

Nota igit Eccl. non faciunt euidam Eccl. 15. et 2. motiua. Hoc tamen
si facerent nemo ēēt, q. non acceptaret illi. Cur aut. Ō faciat hoc in pm.
tu. Quia credens hanc Ecclam ēē veram ē ambiguo sibi. Videri
aut nos, ut dixi supra in se obscura et euidenter, faciunt itaq;
Notae tantum euidam credibilitatis in illud Psal. 9. Testimonia
tua credibilia facta sunt nimis. Et ad Hebr. 2. Deus confirma

Cuthstante deo variis signis et virtutibus et spus sancti distributionibus sic Ioan 15. Nunc aut excusationem non habent de peccato sua si opera non fecissem in eis q̃ nemo fecit alius peccatum non haberent Dentiq̃ Matth. 28 Et dixerunt Obligo de nimo cooperante signis et confirmante. Sed iam digillatim explicemus has notas primoq̃ ordiamur ab unitate Eccl̃e.

Q. VÆSTIO XV

Vtrum Eccla dei perseueret semper una necne?

Prima Eccl̃e nota seu pprietas. Esse unam. Duplex est sensus hui dicti. An Eccl̃a una manserit semp. Et an simul in diuersis partibus sigillatim sumpta una fuerit Eccl̃a. An omnes fuerint unus Eccl̃a Samuel. Et dño An in tota etiam tempora nostra Sub Christiana collectione sumpta fuerit una ut plures Sectae sane Vtrum negarunt olim Gnostici et Arriani Cum tpe Cathodonsis ac Ephesina Sinodi se separauerunt ab Eccl̃a tot si nostra fuerunt ibi enim multi in Synodo Florent. Sub. Greg. 10. Similr Henrico octauo Anglie Nec tot Eccl̃e nostre. q̃ regna assensus etiam tot ẽ sphma Capita earũ q̃ reges Ita ex unionem assereret suppmũ Caput Eccl̃e Anglicane q̃ etiam modernã Elizabetha imitatur.

Dico 1o Eccl̃a a christo instituta nunc Vnica ẽ in mundo et fuit quoad tpe. Est de fide et habetur in Symbolo Credo unã sanctam Eccl̃am. Et Paul. ad Eph. 4 gallicati sequuti Lutherũ in Sancto Ecclam. Et Paul. ad Eph. 4 gallicati sequuti Lutherũ in vinculo charitatis et pacis.

Est 2o hec Vnitas Eccl̃e non Mathematica vel physica seu moralis qualis ẽ in Reipub. vel regno Cuis Vnitas regit Vni Capiti omnes fideles eadem legere. Et cum ergo una sit Eccl̃a christi ac una et eadem sincera ordinatio p eadem regula media et principia ac principales legis eadem semp fidei. Vt Athanas. art. Regi Dnico Sentit, negi a nationibus Christi est autem potest ut in eadem fide christi religione Cospirante et sub uno capite. Huc aut principaliter ẽ christus in quo Vnus sumus ab ad Gal 3 et Vnũ Caput in terris Vicarius eius q̃ Vnus omnibus Vnus ẽ pastor. Joan. 10. Vt Vnũ spm Sanctum quo totis hoc corpus Vnificatur Vt in gl Eccl̃a in quam orate. Propter quod

applatum

applatur Cor Eccl̃e ꝺ̃ ꝺ. Thom. 8 pt̃ q̃ſtⁿ 8. ad vltᷤ q̃ ꝑ principiũ
vnitte dic, hũ vnam fiꝛ, q̃ illa forma Eccl̃ie Comingens ꝓfeſſ. fidei vñ
baptiſmũ, q̃ ꝺ̃ianna ad Cetera ſacramenta, et miniſteria Eccl̃ica, ſic
ꝺeſtinatum ordinem et hierarchiam Ex hoc igit̃ patet Colligitur hanc vnitatẽ
Eccl̃ie nõ eſſe ſolũ trĩa. pt̃ in ex Connexionem membrorum, in qua ſi-
de fidei Apoſt. ad Eph. 4 Vno domino vna fides, q̃ ꝺ̃ nr̃a ꝺe vni-
tate ſine qua Cetera Valenta nulla ſunt ꝓpt̃ hanc noſtri dictum eſt
vñ Symbolum, q̃ ꝺ̃ ꝓfitemur. Vt ꝺ̃ Aug. Amb. ſer. 88. Et
attendit̃ in 9. membrorũ extranã Connexiõem, in ſacramentorũ Coniũ,
Hanc vnitatẽ docuit Paulꝰ in ſacramento Euchariſtie ad Cor. 10.
ꝺ̃ vñ corpus ſumus, q̃ de vno pane participamus. et de bapt. ad
Corin. 12 ꝺ̃ in vno ſpũ ꝺ̃ in vnũ baptiſmũ ſumus, ita in alijs ſacra-
mentis ſtatuens. Tertio in ꝺ̃ Connexiõe membrorũ ita vna obe-
dientia paſtoribus Eccl̃ie ꝺ̃ ſingulis animabus ꝓſtaada. Hanc vnitatem
docet Paul. ad Eph. 4 Cum ꝺ̃ paſtores et doctores in Eccl̃ia da-
tos a Chriſto fuiſſe ꝺicat. Vt ꝺ̃ in vnitate fidei occurramus et non circum-
feramur omni vento doctrine. Vnde ad Galatas. Sicut dixi vobis Euan-
gelizauerit ꝓt̃ id q̃ acceꝑiſtis C. anathema ſit. Hanc vnitatem Ec-
clie Aug. pulchre deſcribit varijs
in locis ꝺ̃ explis partibus. De vnit. Eccle lib. Cum ꝺ̃ in q̃ ſolio radij
multi ſed lumen vnũ, et rami arboris multi ſed robur vnũ, ſtenacitas vnius
ſumatur. Et cum de fonte vno riui pluriũ defluunt, numeroſitas latiſ.
ſua videatur exundantia q̃ largitate. Vnitas tñ ſeruatur in origine
Hic et Eccl̃a ꝺ̃ fluens ꝓfusa ꝑ orbem terrarũ radios ſuos porrigit vnũ
tñ lumen eſt q̃ ubiq̃ ꝺiffunditur, et radios ſuos ꝓ omnium terrã
extendit Cyprian ubertatis gratiã ꝓfluentes ſuos riuos late expan-
dit. Vnum tñ corpus e et origo vna ſecundis abundãtijs ſuccreſcibus copio-
ſa. Hec ille q̃ v. verbis amplitudõ Eccl̃ie demonſtrat vnitatis col-
ligata et ſic colligata vt hec vnitas ſi abeſſet, non vna corpus aut vna
Eccl̃a, quatum multarũ ſed varie et diſtincte nomina audiuntur. Vox ille Io.
Cum Habent. Ecce hic e Chriſ. Ecce illic Math. 24 Deniq̃ vnitas
Eccl̃ie ex eo ꝺ̃ eſt, q̃ ſicut aliq̃ ꝺ̃ ſuple vñ eſſe ſit vel in eſſe et ne ꝑ-
maneat vt corpus et ꝺ̃ totum Continuũ vel in fieri et ne ſucceſſiua a-
ut ꝺies anni, lunaꝝ, q̃ ſucceſſione et continuũ vñ ſunt. Sic Ec-
clie hic ꝺ̃ ſuplicitas eſt vna. Nam ex ꝓpria ſua dimenſionibus locorũ
et hominũ ꝓpoſitum q̃ditum, populum Celeſtem vna e vt corporat
actor ut ſimile et totũ q̃ exiſtens et permanens Et ꝺ̃ ꝓpria ſua
ꝓpetuitatẽ et Continuationem etiam. vna Eccl̃a vt ꝺicit Auſtinus

vt lumen et similia. Hec ñ oĩa vnum sunt qz vnã originem sut
vna et incorrupta successionis fluunt. et ipso fluxu proximo cum
posteriori ppetuam similitudinem retinent. Neqz ñ flumen erit vnũ
ppter diuersas origines ht postea qz coaluit ppter quarũ fluminum
est concursus. Sic Eccl̃a dr vna qz cũ vnica origine fuit illa
nimirum Apl̃orũ et aliorũ fidelium congregõ qm sibi ppria
in die pentecostes de qua origine dicit dñs Luc 24 Incipientibus ab Hierusalem. Dein ab illa origine p oĩa gentes vsq.
ad vltimum fr propagata est vt nunqz fluvius aut credere desinat
in xñm illud christi primum Matth. 28 Ego vobiscũ sum oĩb.

Dico 2do Ebrmante christo nondum nunqz fuerunt in mundo
one Eccl̃a simul sed vna tantum. Hec ñ tam lex esse desinta
sicut precedẽs cẽ fũ oĩb ot certa. Nam sicut Camilia et patres
tres vt differenter loquuntur in xñm illud Cantic 6. Vna columba
mea Rõ qz fuer vna sla ad Eccl̃am fuit cũ oĩb vnis et similr
ordo pr̃is ad vnũ finẽ ad quem trahit Eccl̃a Item principes et caput ñ deputi semp fuit ihc. Et ot similia ne essã media quo
vnum summe christ charitabr. Hec dat sunt in gb. vnitas Eccl̃e si.
cut et cmis vnqz Reipũ Conservatio.

Obijcies tpe Legis antiq erat vna Eccl̃a Judeorũ al.
tẽ gentilium vtramqz ñ Eccl̃am fuisse nemo dubitat fuisse vñ
o inerbãt ex diuersitate legis Sacramentor Paulus Let cetr
vorum vnde christo Joan 10. vñ. Alias oues habeo q non sunt
de hoc ouili Et Paulus ad Eph. 2 Qui fecit vtraqz vnũ.

Respondeo Tamen non fuisse tantam unitatem in Eccl̃a ante christi
aduentum sicut nunc ẽ fuit tñ vnitas absoluta et simplr qz in
hijs q principio et quasi essentialr ad rem Eccl̃e spectant Verum
tamen perfectius unitas qz in fide ac meritis vnig Messie beatnr oĩ
sancti qui am illi salvabantur Ea vñ in gb. cont diuersitas ad
quã am exteriorem cultum et ornatum pertinebant sine qb. pt vnitas
hab consistere. Sicut pt cũ vnus regnũ vel imperiũ in quamplurib
varijs illis regionib varie sunt leges vel forme vel tributa accommodate.

Dico 3to Semp in tota ptorum successione
vna et eadẽ numero christi Eccl̃a in mundo p̃senerauit. Est certum
patet ex superioribus et vñ ẽ fuit eadẽ. Nam tubi Eccl̃a ẽ in hac
vltima successione fuit idem fuit caput et princeps. id finis eadẽ
fuit media et principalitas et quasi essentia eadẽ fuerit. Ea vñ
pbonem minus iq sensim fit non sufficit ad variandam unitatem morale de qua loquimur. Sicut christianorum numerus consetur eadẽ semp

Respondeo

Respub. et iq populo tamen si pcē eo particulatim varientur, imo ē. Dam Cum simili partium fluxu subsistit unitaē physica corpis humani. Si non pfecta, saltem q sufficit ut corpus sēt conservatur quousq; mōdo iq

Obijcit unitaē Eccliē negavit unitem Sacramentorū legum et bonorū ē simt velut capita Eccliē Ergo variato capite variabitur corpus Rndeo pōm Caput ē eterno mutabile, Aly gerunt vicem ipē, quare illorū successor nihil imminuit Nomitatem Eccliē qz ob iq capiti nō cedant Leges unis utuntur potestē. Unitaē vō sacramentorū non ē simplr necessē ut iam docui, pō unitaē fidei, q in omni statu eccliē pōt retinerunt in ex illud 2 ad Corin. 4 Habentes eundē spūm fidei et 1 ad Corin. 10. ob eandē causam Spualem manducaverunt et ob eundē potum Spualem biberunt bibebant n de spuali Consequente petra petra aut christus. Imo etiam dixit q in petra quoq; tali Eccliē pcenerunt qui solum a petra, tanq; vite a petro essent ut. Paul. ad Eph. 4 Scat qlibet fidelis unitatur in vinculo charitatis. Dubia finiō q ē quasi forma totius corpis manentiq numero et similis iq ē principiō et Caput, q iq semp debet habere Corpus.

QVÆSTIO XCVI.

Quidnam de unitate Eccliæ de hereticis sentiendum sit.

In pfecto q de edificatione turris Babilon. qm de Cānēis bellis Samsonis Gelligotis et Captivo Ministerio Dauidis quorū cor est dictum, q de regno Unitate domus in se divisa Matth. 12 Luc 11 q etiam Isaiæ Cap. 9 de Egypti dixit. Concurrere faciam Egyptios contra Egyptios et pugnabit vnus contra fratrem suum et vir contra amicū suum, Civitas contra civitatem, et regnū contra regnū Dedit ordinate pōdiamus illa q in exām objectionē in eius manifestam explicabimus

Hæret. Ecclam non ē illud Corpus unū cuius Paulus meminit ad Ephes. 4, ac pīn non ē una Eccla Cum illa christi pā Eccliē originem, continuatē et Conspirationē. Dico pō Hereticorum Eccliē nequaqz una dicenda est, origine Cum Eccliē illa ia et Aplica. Probatur pō qz ia illa Eccliē habuit pum autorem, Christum et Aplos Sancte aut hui tporis primum cepere uel a Monacho uel Apostata Lutero, uel a Zwinglio et stigmatico pfuga Calvino, uel alio

impiis et profanis hominibus. Dico 3° Ecclesiam christianorum incl.
pit ab Hierusalem. Secta aut modernae, initium habuerunt saepius
bel Wittemberge, bel alys locis. Ego qd illa Ecclesia coepit
ante mille quingentos et amplius annos. Secta aut Henric. tpore
huic ante 80 ad summum annos a semetipsis diversum ortum fa-
cunt. Non igr Ecclesia illorum originem.

Dico 3° Ecclesia Henric non habuit continuone cum illa Ca-
plica. Probatur 80 qr non illud de continuone qr hic et inf
rupta successione fluit semp ab alio. Deo qr a Christo domi-
debuit. Dicitur continuo. Et sit potestas qr ei et societ verum
Italia ex latia vera. Et ob id se aptet Caligatella b. Joan-
tur. Hoc bi de Ecclesia Henricorum minime dici pt. Nam cen-
tum mille quingentis annis, ipsorum Ecclesia nubes nubes fuit in mille
orbis pe in nulla provincia. Fuisse dicunt qd
fuisse isto occultatam. At non probant nec demonstrare possunt
illud indicio, ac pia illis credere non tenemur. Debatur
3°, qr dicit Caplica corrupta et incorruptam omnem ent
se continuari, et Ecclesia Henric qr ei cor-
ruptum corpus continuari non pt. Ecclesia Caplica corpus incorrupt
Quod ut Ecclesia Romana sit corpus incorruptum, patet qr errant
factentes et demerito erunt damnationem, ipsorum ad horrorum
Nam illi Calviniani interarunt Ecclesiam Romanam esse Cum sua
fateantur. Cenam in cena Dni et in alys deinde non negant. Hoc
Romanam Ecclesiam ob spem aeternae qua negatur dicimus nunqm er-
rasse nec errare posse. Ac pia fieri etiam de corpo incorrupt
Probatur 80. Illa Ecclesia non habuit Continuone cum illa
et Caplica qui in articulis fidei plurimum dissidet a patribus qui
Ecclesia illius lumina erant et ex qb. Papae constabat illa Ecclesia
At Ecclesia Henricorum plurimum dissidet a patribus qui Ecclesiae illius lu-
mina erant et ex qb. Papae constabat illa Ecclesia et qr Romana
Caplorum adhuc usq; tps fuerunt qr illud errorum congnat certum in Ca
fidei indicia contemnunt. Ergo Ecclesia Henric non habuit Continuone
Cum illa et Caplica. Patet hic qr dissidebant plurimum ab illis patribus
Nam impudens Lutherus primum modo doctrina reprehendit sed
et contiones eos insectatur. Sic in lib. de formula arbitrio pa-
tres et sectatores plane Ceciderunt impiissimos fuisse, serente
Lutherum tota vita Lutherus et ibi ante mortem reducti fuerint neque San-
ctos fuisse, neque ad Ecclesiam pertinere. Et qua impia est in Scripturis

Ecclesia

doctoribus indicant colloquia mensalia eis apud Aurifabru vbi sic
ait fides et religionis suae ne semel quidem in suis scriptis meminit. Ori-
ginem hanc olim excommunicami Chrisostomi Basilij vel Ignatij habere nihil
certi. Ab vbi: Ignatio Basilio nil planè valet ista ex Monacho elogio
ac pili cui fidei Apologia Philippi Superat. et doctores Ecclesiae
ipsum Aug. Eadem impietate, inflatio, Calumnia superbia hominum male-
dicentissimo artis lib. 4 instit. Cap. 17 Sectione 9 Item quaestionibus somnia iecisse ad occasionem Tyrannidi, a postea deserto est
probasse. Et lib. 8. Cap. 9 Sect. 38 Dixit vosq; plures de libero arbitrio
frigidam et deformatam Theologiam tradidisse, in doctrina de satis-
factione coram Iupiter in pugna pro defunctis, et mandato Dei, et Ch.
Iesu explo destitutos fuisse. De Christiano Sacrificio missae indecens sa-
crificando: magis imitatus, et multa etiam apud nos scribo. Iohannes Comitia
impetus. De et clavis Magdeburg. faciant. Mania singulis centu-
riis adnotant studiose, et vrpheadi dicant in Vaticinijs. De culi pa-
thibo, ab ipso Apiorum typicis, quo modo Eccla Catholica ample-
titur. Hic igitur calumniae, qualem indicare volunt, quam suam Ec-
clesiam esse penitus diversam, ab illa primitiva Eccla patrum.
Probatur. Eccla, in plerisq; suae capitibus convenit cum
Ecclesia primitiva, et Apostolica Eccla non una cum primitiva
Eccla Catholica sed talis, Hereticorum hujus temporis. Ergo Hereticor
non una cum illa. Non probatur. Hereticum. temporis docent solam fidem
ad salutem sufficere. Haec olim docuit Simon magus, teste Ba. Ire-
neo lib. 1 Cap. 20 Et Ebionitae vt scribit Aug. Haeres. 34 ppter
ea Heretici Hodie sanctorum cultum veneratione et imaginibus orbe grauiter
damnant. Vigilan. teste Hier. Cont. Vigilan. Waldenses aspere fecerunt
negant illi orari et offerri sacrificium pro defunctis. Hoc olim Ar-
riani teste Aug. Haer. 53 voluerunt missae sacrificium. Conati sunt
tollere Petro Brusiani teste Petro Cluniacensi lib. de sacrificio mis-
sae. Docent bonum non posse fieri coactum et castitatis. Ioui-
niani docuit teste Hieron. Cui Iouiniano Statuunt ipsi solem Scri-
ptorem in conversione hominum gentium. indicem. et tres divisiones non seruat
venuunt. Iohannes olim Arriani fecerunt. et Eunomiani et quotquot Haere-
ticos exstiterunt teste Theo. lib. 1 Hist. Cap. 8 Hi. cunt bona cum Di-
typici intelligendo a vt suam speculum in audacem vegetant. Iohannes Vicleph
et alij dicunt quae cum Haeret. huius temporis veteres haereses olim

rem Quatuor ei S. Patribus, a quorum nouacuerint Eccle illu
rum, vel synagoga publica. Cum hoc ille Eccla, una eē non
est continuē

Dico Tertio Hereticorum Eccla non ē illa una Cum illa
Aplica Catholica Probatur Ps. quia q. ad essent hæreticī pr.
Ex Caruit Hereticā Essent aut hæc habitus Nam dominus una
fides vnum Baptisma vnus Deus et pastor omnium Quare spēdo
Catholicos fideles seu in toto orbe vbicunq; Hereticorum Ecclesiæ
Ergo eorum Eccla non ē illud Cuspiruē Quod ad pm patet
q. minimum non sit vnus dominus de Anabaptistis manifestum est
ipsis impiē spoliant de baptē et alia eorum De Lutero et Calu
chiano patet ex illis Comentis, vbi q. Hilar. in Psal. 1 dicit
OS impedire nequaquam ingt ibi Deū Ubi non ē Et S. Aug.
in Enchir. Cap. 7 ait Quorum tamen Hæresē tantū nō tenuit inimi
ci, ipsa autem ea Quam Cum Hæresi affirmet et asse
ruat sibi dogmata Conuiuia chā doctrinā et fidē Eccla pe
culiam quā sibi dominū finxunt q. Deus non ē vnus in Eccla
fuit talis qui p fidē et bona opa viam monstrabat hominibus At
hi fingunt de omnibus aliunde q. opa bona minime necessaria ad salutem
Docuit Talis aut dominus in ipsa malle fuit Deus non
de Eccla 7 Sacramenta instituit Hæretici aut fingunt alium
Dominū Cum quibus vel tribus Sacramentis et fide de ceteris
fidei articulis Non ē igr illis vna fides, q. ne vna fides chā
patet, non solum ab illis in vna fide discrepantibus sed multis
alijs. Qui pugnant de plurimis articulis fidei Lutherani affir
mant celum, q. Chs ascendit, esse vbiq; Extera Dei et ea
dem in oī loco esse ac pīm necesse tollunt ex symbolo Cum Ar
rianum et tm. Calviani Eccliam negant. Sic Calvini de scrip
sisse Chm ad inferos nihil aliud esse docent quā luctatum
fuisse Cum otijs mortis horroribus ac pīm negant realē de
scensum Lutherani imbuti priori fabulam de qua dicunt p tā affirmant
Lutherani. Ex quo patet, in ipso Apostolorum Symbolo Ut in
terim omittam alia non ē etiam vnū Baptisma illis q. Calvino af
firmet Baptismum ad salutem non ēt necessarium et mxē Christia
norum infantibus. Lutherani asserunt oī necessitate Sic in ceteris
Sacramentis plurimum discrepant Nam Calviniani duo admittunt
Sacramenta Lutherani Lipsienses tria Malantyrius 4 esse
volunt Lutherani affirmant Chm ēt realē in Eucharistia Cal.
viniani negant, Deos dominos vocationis illis una esse non potest. q.

Calviniani

Caluiniani a Lutheranis diuersa ponit, et diuersa docuit de iustificatione de libero arbitrio de bonis operibus et legibus de ceremonijs. Lutherani uolunt fidem per quam peccatum mortale amittit. Caluinus autem dicit fidem iustificantem ne unquam amitti posse. Lutherani ministros Euangelicos uolunt proprios habere tam electos quam reprobos. Caluiniani bonos electos seu predestinatos. Lutherani aliqui asserunt opera bona legis et nouam obedientiam non deberi ex fide ad meritum ipsius. Imo et Luther ipse in capt Babilon. opera bona nihil iuuare. Et in serm. de Moyse clare dicit Deum propter nos non liberare nouum nos sed Iudeos eduxit Deus ex Egypto Caluinus contrium uero affirmant. Nihil dico hic quomodo inter se ipsos et uarias sectas et confessiones mutabiles sectarum sint atque diuisi: et quomodo mutuis et conuitijs plene de religione certaminibus se ipsos aggrediantur. Legendus de hoc Steph. de principijs fidei lib. 4 cap. 13. Illud solum adnotandum ex Staphylo in lib. de concord. discip. Lutheri. Lutheranos uix quinquaginta diuersi episcopi in Anabaptistas. Confessionistas et sacramentarios. Et uarias singulas sectas in alias atque alias usque ad 34 et hoc quidem teste Staphylo. Hinc aut numerantur isti loci successiue sectarum abbatum Luther. predecessores. Ibi non sine Dei prouidentia factum. Nam quemadmodum hereses seipsas consumunt et in nihilum redigunt non secus ac mathematica quæ processit in infinitum, sic tandem sua sponte finem habitura uidebatur. Bellum Heretic. pace Eccl. Ex his igitur obiectionibus inferri et hereticis quidem obiici possunt posse hanc Ecclesiæ notam tum inter se ipsos tum cum illa primeua et Catholica Ecclesia.

QUÆSTIO XVII

Vtrum predicta nota unitatis Eccl. Rom. conueniat

Ne superuacanea hic nos plebi uideatur quæ in quæstionem demonstrauimus inspectatores, Cum etiam in ea potissimum hujus controuersiæ cardo uersetur, ostendimus, quod Eccl. Romana in qua ipsa quam Romanam Conuenire non posse quod pertinaciter oppugnant aduersarij.

Quare sit uera Catholica Eccl. Romana est una origine Continuatione et Consensione cum illa primitiua et Apostolica. Hæc nomina posse quod unam appellari diximus, quod origine sit una nemo ambigere potest.

Omnes Consulet annales et latinas et grecos historicos in-
spiciat et veterum monumenta integrum templa monasteria
sacram supellectilem vias et ceremonias et quod antiquum
aliquid affert inveniet ante annos Centum Ducentos trecen-
tos et plus ad mille hoc eandem doctrinam eandem fidem eam-
dem Ecclesiam quamvis tpe exhibisse Ac pia Hieros olimis p
dicatum Evangelium Constat tum in Judea ac Samaria,
Demum ad ultimos fines terre Certe sola Gallia et Germa-
nia, et de aliis nihil dicam, non aliam fidem ante hoc anno
didicerat quam quod Roma a Catholicis formatum B. in Petro
germanis misit et Alexandrinus Eucharium et Valerium q
Treviris materno q Tungris et colonienses Evang. percaverit
Ad Gallos Gregorium misit Sixtum Senonium Amanti-
um Mexium qui Ecclesiam Romanam fundarunt Salamanam
et Potentianum Senonenses ultimos Antistites Martialem
qui Burdegalenses fidei ostii fecerunt. Clemens etiam
a Petro Successor discipulum Areopagitam cum Rustico Ele-
thero qui Parisienses ad Christum traduxit qui etiam sparsit San-
ctianum Episcopum Exuperium Biacensibus Sanctum Potitum Lug-
dunensibus Eutropium Xantonensibus. Hi porro cum quia a
B. Petro alii Clemente accepissent fidei et religionem ad posteros
hos transmiserunt et populos non alia quam Catholicae fidei
imbuerunt Nec defuerunt postea Rom. Pontifices qui bonos
mundo doctores et pastores mitterent, quam fidem populo pre-
dicarent quam Roma predicarat. Quare cum nulla alia sit fides
et doctrina a sua origine Gallia et Germania agnoscat
quae sua Eccles Catholica cum presertim e Romana antistes, quis
non ambiget Romanae Ecclesiae de veriorem Ecclesiam Christi
et una origine cum illa Apostolica Quae una et continuone
clarissima est ex eo quod infra dicemus Successione qua in Eccles Ro-
mana Continuatur effectus Quod omnia conspirant sit una
facile patet pro exilia Communione gentium cum sede Petri ac
Eccles Romana quam videmus vel hic consignatam legimus. Imo
doctissimi quique sanctissimi doctores Controversias de reli-
gione et libros alios et graviores causas ad sedem Apostolicam re-
ferre solebant et eam sinum pro universali et rata habebant quae
fuisset ab ejus Rom. Confirmata. Quibus ne sit Novatum Colu-
mnia fuisse cum Victore Papa Cypriano Cornelio et Stepha-
no

Synod

Synodum Niceanam cum Silvestro Athanasium cum Julio Basilium cum Liberio Constantinopolitanam Synodum cum Damaso Ambrosium cum Syricio Chrisostom et Synodum Ephesinam cum Celestino Prosperum cum Sixto Laurani Martyrum et Synodum Calcedonensem cum Leone Primasium Auctorem et Synodum S. quinquies ante mille annos cum Vigilio Cassiodorus cum Pelagio Leandro et Synodum Romanam cum Gregorio magno Synodum Toletanum quinquies. Constantinopolitanam Episcoporum 209 cum Agathone. Septimam quinquies Episcorum 350 ante 800 annos cum Adriano. Octavam Synodum Episcorum 383 cum Adriano 2 ante 700 annos Nicephoram et Antonium. Cum Gregorio Septimo S. Bernard. Cum Innocentio 3 cum Gregorio 9. magnam Synodum Lateranensem Episcorum 70 et in minorem partem 596 Cum Innocentio 4. Lugdunensem cum Gregorio decimo Viennensem cum Clemente 5 Constantiensem cum Martino 5 Florentinum cum Eugenio 4. Lateranensem cum Julio 2 et Leone decimo Tridentin. Cum Paulo 3 Julio 3. Pio 4. Denique posthec Gallia Italiam, Siciliam Sardiniam Hyspaniam Polonos Germanos Belgas Indos aliosq populos Cum Gregorio 13 sexto quinto et modorno clemente octavo feliciss Comunicasse

Idq patet qz in Eccla Romana ecclesiasticorum scriptorum sacri ministerii interpretes Consentiunt quotcumq inuenerint Iuxta et Theorikas dictionis et linguis diuersis scripserint Hoc ipsum per divina Aug observat lib. 18 de civitate Cap. 14.

3o. patet qz nunq omes Catholici per universum dispersi mundum membra se agnoscunt Rom. Eccliae. Unde de ceteris fidei dogmatibus eandem tenent Sententiam, ing diuersam habere non possunt Cum omes sui subsistant sensus sensui ac decreto Romani Pontificis

4o patet qz nos ecclesiarum Catholicarum Annos et in quibusdam annos, quos computauit Eccliae primitiuae Annos 700 illos Heretici aut ing theorikas ecclesiae Heroes plurimum fuisse videri possit ideo sequitur veram Ecclam et doctrinam Conspirare cum doctrina ac statu Ecclae Explicat hanc rem subtilissime Belarm. lib. 4 de Eccla Cap. 9 ubi commorat Heresiarcharum Heroes quatuor a bella primitiua Eccla et vasq annos Hereticos renouatos Qui cum italiani sint ne quis fortasse ingerat Romanam Eccliam non esse unicam Catholicam Apostolicam

Obiectiones Hereticorum Soluuntur

Po obiicit Calvinus in 4i. Instit. Cap ex sua religione tot ortae sint sectae, et Eccliae Romanae, qui in ecclesiae legimus Eccliae Asiaticae Ex eadem emersisse Simoniaci Nicolaitae, et ceteri horum familiae

Caro domen Et bona tritico ſeminato inſpgat Ysaias
aue Rncleo dlle hereſes non traxerunt ſuam originem à doctri
Eccla ne ſed à malicia diaboli Eccla bona hoc qm
et ſpiritalia Et diſſensionem exortam ſubito qnt et hereſiat
ne ſeparat hec ſerpat Let pdictum ſed nobis cicito hereſiarche re
ſarciatur ita dlis accidit poſt certam ſeruandam conuersiam regu.
lam q inuenitur in Eccla primitiuam Sectam ac diſſen ſummiſſion
tiſſe q̃ nam regulam q hereſiarchi non hnt ideo opponit ſe vng alt
et contingit nec nocet aliquos ſuste eccleſiam vnde diſſensiones ba.
rec q̃ ſectas quotidie magis ac magis creſcunt ac in plures ſump
ſubdiuntur

Ad obycit Sadoc Erant in Eccla vera christi
et tñ inter eos non deerant diſmata et contentiones pre q dCo
uit pl Similia de ceremoniis Mosaicis rationabiliq ipſum petri
Paulo resp̃ondit ad Galat 2 Pretenſa occidentalis Eccle et
ab origenalibus fuerunt diuiſe Sympagnetur de diſcalciatis
allobrando o dclis Africano Eccle Cypriani tpibus de reba
ptisandis hereticis diſtinctis habut Ergo non tollitur unit ab Ec
dcis Ut ex ca alia ſubiungitur diſſensiones Rncleo ad
Pm Corinthi non fuerunt hereſibus propter ea mediam contentiones
Hebreis qui ſpiracti non erant nec tribulatis Perſecutiones in Ec
rore hereticum facit Sed erant ignorantes tempe noui christiani
Athetiam Ambr et Theoph exponunt illi erant q negabant mor
tuoꝝ reſurrectionem credunt ſcis: q̃ Christ ex Gręcis aut Sadu
ceis q̃ ut in qt S. Ambr in eis librum ſcribens negabant ejus
natum paſſum mortuum ac reſurrexiſſe humorito erant extra Eccliam
Rcleo ad Zm Tertull Pl Cum Tertul. lib. de pſcrip.
Hereſes reprehendendo à petro à paulo Adhuc conuersionis fuit di
ſcipulos non hereticos C q̃ non diuersa Solomo Non de qſtionis imis
tum non hereticos. C q̃ non diuersa Solomo Non de qſtionis imis
tio de fundamento hoc ſed de qſtionis facti ſolum inter eos fuit Con
tuersia Proin Paulo non diuersum Ulli petri in doctrina ſed ſi
mulationem arguit dum se nunc gentibus nunc Judeis accommodaret
Ad hec dicitur non fuerunt peritiores ſed conuersionis patet Non
q̃ aut hec dictum non fuerunt peritiores ſed conuersionis patet Non
S. Petrus decreto aliquo Sanxiſſet ceu Judaicum ſed Canonem pp.
Docuit actum ſe q̃ ab quando Antiochie ne offenderet
Judeos nup conuersos abſtinuit ſeq̃ a conuictu gentilium,
atq ſua exemplo cogit quotidianum Barnabam Judaizare.
Rncleo Zs Cum Aiconn. christos. et Theopl q̃ non ex
animo illum reprehendit Paulo ſimulatio propter aliqua expla
Deus illud in faciem illi reſtitit Quę ē kata πρόσωπον

Zm

Cui faciem quasi dicerent non ex animo suo sed extraneam apparitionem.

Respondeo Cum Aug. Cypri. et Gregorio licere minori resistere in moribus ac modo gerendi maiorum modo vero si postulet ac debita veneratio conseruetur. Hugo Cypr. in Epla ad Q. nimium Petri humilem tradat q. S. Paulo pp. resistendo non dixerit se primatum tenere et ideo sibi cedere a iniuriosa obtemperandum non resistendo. Q. tñ Augustino in Epla ad Hieronimum dicente fatetur in casu resistendi fuisse tñ Petrum tum planum suo non sanctiori exemplo eos docuisse.

Respondeo ad 8um illi q. in oppinione S. Cyprianus erant primatum Eccle. Romane Pascatius a Victore papa se excusauit et q. Hereticis habitis sit vnde baptizandum ab Augus. et Epo Cyp. de Hereticis. Sunt numerandi Q. nunc si ipsi extra Eccl. fuerunt nec ad unitatem eius pertinebant

Respondeo ad 4um fatuor hanc errorem fuisse grauem de Hereticis baptismo Non tñ fuit eiusq. ex Eccla ejus S. Cyprianum dicerent ac Cyprianus ad hunc tuendum cateros, non se libenter ab Eccle separauit. Vt nunc pueri ab Hereticis sic dicimus nec Augn fuit primus testis Aug. lib. 2 de baptiz. Cap. 1 et 2. Vnde dixit inquit Aug. q. ei reuelatum et in pace unitatis ei volenti etiam cum hoc q. de Pace diuersa sentiunt. Vt cap. 4 Cypriano nobis communis testis est et concordia et probatis Vtrorumque litteris amicus Victorem dixit hunc errorem Cypriani talem fuisse vt nunq. de eo publico sermo disputatum est nec inter Veteres Hereticos inueniebatur Inquit S. Aug. dict. lib. 3 Cc. Gaudentium. Et sane recte dogma illud de baptismate Hereticorum non ita fuit tpe Cypriani explicitum Vt postea. Vbi fuit dogma ipsum definitum fuit et inuenta veritas q. illa postea secuti sunt Donatis. Hereticis habiti sunt

Scio obycimus Anabaptistas, Quibus dum emergentes et pullulantes vim suauit acta ne Gregorii q. q. libris excerptis resindendo tuae Contentiones pullulant in Thomistas. Scotistas Scamistas realeos Nominaleos Ergo apud Catholicos Vt dicant habere hanc Eccle Vnitatem multis diuisionibus ad secte reperiantur q. vnum ipsi q. ipsi protestantes vindicant.

Respondeo Schismata q. accidunt inter Antipapas non de Doctrina fidei fuerunt Ita aut ab Hist. om facti Vt dicunt plures non ad questionem fuisse Vt doctrinae Acta aut q. premittebant ad Doctrinam non spectabant. Libri quoq. Gregorii non ob doctrinam fuit ex affectione quadam minus debita a Sabinianis combusti sunt. Illam et ipsum cauth Cum Gregorio fidei Scientiam Sanctorum Constat Thomistae aut Scotistae et alii non dicuntur in vi et nullum fieri et certum q. ad fidei pertinet, et magis in subtilibus quaestionibus questionum.

Prius et si verbis aliquando pugnare videantur ut ibi ipsa verba sonat communiunt Cum enim unus idem credere ecclam catholicam credendo ecclam esse indicatu[m] unum quod in ecclia catholica creditur ecclam esse. Hec autem de verbis sonat diuersis distinguunt et hoc latius est tractatum de verbis sonat. libro tercio distinctione. libri Comentorum Brixiensium.

QVÆSTIO XVIII

Vtrum Eccla catholica sancta sit in terris.

Sancta vero intrinseca Eccle christi nota est q consistit in sanctitate non ita accipi debet quasi intima pietas et congenita sanctitas extra oculos videntium possit ecclie manifestis indiciis facile deprehendatur talis. Hanc autem ecclie vere Ecclie nota sacre indicant in qb Ecclia dicit Columba sponsa amica Regina Domo dei vinum dilectorum. His similibus metaphoris sanctitas ecclie describitur. Vnde Cantic. 4 dicit Tota es pulchra amica mea ad Eph. 5 ut exhiberet sibi Ecclam non habentem maculam aut rugam sed ut sit pura lauacrum regenerationis ad hinc dicit Hec prima sanctitas Cultori a spectari potest vel quo ad mores vel quo ad doctrinam

Dico igit Pro. Sola Eccla catholica est sancta q sola rectum habet in omnibus sanctum Probatur Pro a priori pro cum in ea sunt plurimi sancti ac iusti et licet numero pauciores sint quam peccatores pro q apud deum maiores extimones et unus iustus qui a iniusti peccatores deo abhibis sit (denominari Ecclie sancta pro. prie cum sanctitas instorum sit ex intentione et instituto Ecclie Cui contraria est malicia

Ecclia est sancta ex fine sancto quem sibi prefigit ex medijs et legib. sanctis sacerdotijs sacramentis et q ex toto universali Cultu Dei tota ei exhibita Cui autem non semper adequatur finem, cum Ecclie nec semper conatu suo proficiat ut dicit Cantic 1 Nigra sum sed formosa q quia causa ac si dicerent decoloravit me inquit sol Sum in civitate non in patria pulnere peccatorum mei co quod consurgerunt contra me Alter et Alia tam. Cum in gt filij matris mee pugnauerunt contra me Deum falsa et ficti pro tempore et ignavi et vere mali qui qua disciplina ego intendo veritati Solunt de ei sanctitate ac unitate visum aperiunt.

Co

Certio Eccla dr denominari sctā a suo Capite, q̄ ei ſ[ecundu]m eo non
sola extrinseca denominatõe sed q̄ eis merita p̄ infusionem Sancti-
tatum participat et ad unitatem Ecclē Sanctā spūs sctē, q̄ a pio
Thoma dr Vinificans et Sanctificans illam

Quarto dicit Eccla sctā q̄ extra eam nulla ē sanctitas et in ea
ā q̄ nec unq̄ ea purgatur inuenitur de quo illud Extra Eccl̄am nemo
saluꝰ q̄ in Arca Noē scatum dr figure 1 Petri 3. Propt̄ q̄ Aug.
lib. de Symbolo Cap. 10 ait Nolite in corde habere qui
nolunt in tecto Eccl̄am habere mitrem Quidam dicit de re
ne habere Eccl̄a aliq̄ sanctitatem hoc modo utpote sit necessarium ēē
semp in Eccl̄a aliqua membra in qb̄ sit vera Sanctitas et sanc-
titas. Respon. Hec opinio non potuisse ad primā
riam et essentialem rem Eccl̄e ut constat ex dictis illa. Possibilem
minimā scilicet Extraneam Sacramentorum participationem et subiectionem Sanctis
entie loē ad Coniungenda Eccl̄a membra Nichilominus ſ. de Eccl̄a
ut ā chro instituta e loquamur. Certum ēē videtur non fuisse nūq̄ so-
re vnde tpe quo non floruerunt vera Sanctitas in corpe Eccl̄e et
in aliq̄ibus eius membris Licet non sit necessarium Sanctitatem ēē in hō mal
in illis determinate sumptis Ita intelligunt ēē imo et tota Eccl̄a
sic intelligit illos articulos fidei ex Symbolo. Credo Sanctam
Eccl̄am et comunionem Sanctorum ut colligitur ex illis verbis loquit in eo.
mittitur. christum et spūm Sctum ppetuo in ea permansurum Et etiam
Constat ex efficacia Sacramentorum quorum vsus non tollit in vera Eccl̄a
defectus vnde fit ut necesse aliq̄ sint in fantes baptizati semp sint
sancti. et id tendo dr multis locis

DICO 2dō Sola Eccl̄a Catholica ē Sancta q̄ sola retinet
doctrinā Sanctam Probatur ꝓ̄ q̄ Eccl̄e Catholice nulla ex vn.
quam Contaminauit secta seu heresis ex quibus non in Manichei non
Sabelli nec alia hereticorum secta ē. Unde etiam illi Conuenit illud Vir
Psalmi non transibit per eam Nulla vō ē secta vel Paganorum vel Phi.
losophorum vel Judeorum vel Turcarum vel Hereticorum q̄ non cōtineat alii
quos errores et nisi veri manifeste Cauillos vt patet di
scurrenti p̄ singulas Vide Belarm. lib. 4. de Eccl̄a Cap. 11. Proba.
tur 2ō q̄ Eccl̄a Catholica non solum ex illa heresi non Contaminauit
sed ne principia q̄ dicat q̄ fundā sue doctrine talia ex illa ex
qb. heresis exorta. aut saltem alere potuit Cū Eccl̄a hereticorum
ait thomas talia ex doctrine sue principia et fundā ex qb. illos
haurianos heresis ab Eccl̄a fol. Conclusio vltima opportuit Qua.
dia sunt illa. Nihil refert ēē ꝓ̄ ea q̄ in secundo sensu reperiuntur
Primatum sensu Cuius q̄ scripta intelligentem admittendo esse. vel dicam Cau.

Jbrū atq; Synagogā parua aut nullam habendam rom. Sedē
Patres nullo ptipue lumine Spūs scti illustratos fuisse Magi.
strat; spualib; infoecatq; moribo coercendi vim nullam habeat
os pastū hoc Sacerdotib; doctoreq; cū atq; pastores ecclia
eiq; gregis plurima alia uero talia sunt principia atq; fundamē
ta tanqā in semine atq; radicibo ob hereses cōfligentur.
Probatur 8o Assertio dr Ecclā sctā in doctrina qe docet eam
sanctitatē vitq; innocentiam virtutē et bona opa cōmendat ar
guit illat Carni est sanguini non arq; est breuis et tibidini fom.
stras excludit ideo etiam dr Deū immaculata conuersos
animas sapam pstans parvulis pretera donat hoc ad
summū gradū vitā ut ex hoib; sanctis quos omnio Angelos
mundi despicit contemptores seculi et diguitum hostes dat pa
tet ex incredibili audacia vitē pauptatē castitē humilitatis
dū ppetuā orandi pnitā in dēm tot exim charitate qne
virtutē non in uno aliquo exhibuerunt sed in tot nullib; ob etatis
sexus et condicionib; hoim et quamuis multi non sint scti in
hoc sancti non sunt qe istam doctrinā non exequuntur. Illi vo q
exequuntur puenient ad tantam sanctitatē cuius similes non
qā fuerit mundo
Dico 8o Vtro Corbor apud nos est Eccla sanctitas tum in
moribo tum in doctrina varijs iam deo Confirmauit miraculis et
Signis euidens est ē miracula vera fierinon posse mibi a deo
aut dei vate de ē miraculum q superet vim divinam Creatura
rum ob idq; omnibo creaturis ē impossibile et pptea etiam demōstr
in Scrā testimonia dei quare q p miracula confirmatur p dei
testimoniū Confirmatur deo cōtingit ut testificare falsum ergo q
p miraculum Confirmatur verum sit necesse Clarum aut est mul
ta miracula fuisse facta in confirmatē fidei nrē Teste S. Hi
lario Gaudēs de S. Victore lib. de Trinit. laudat dicens. Domine
Sl. cognoui et credimus ad te accepti sumus ista a nobis hoc signis
et portentis Cumpbata sunt q non mibi a te fieri non posse sunt Ac in
primis et vnum Christe miracula multa inimici testes fuit q testa.
tur de Judaeis Josepho lib 18 antiq tatum Et Mathomettes
in Alcuarano Hegesippus lib. Capti ostia vitam christi ab Evangel
listis Gesserā tibi mundo predicauerant nunqd tā illis falsitatis
obiecta in historia Nam ob discerbant eq, ut oculata testibus
facile falsitatis Commenti potuerant Deinde Capti q multa miracula
fecerunt patet matth. 10. Vbi dicit cooperunt potestatem faciendi mirac.
la Emundē pdicate dicentes appropinquabit vobis regnū Celorū
infirmos

Curate mortuos suscitate lepros mundate demones ejicite. Quod
aut hec postrema si fuerint ex historia vite ipsorum constat quod
S. Paulo ad Hebreos. Quomodo nos effugiemus si tantam negligexerimus
Salutem qui cum incipisset enarrari a Domino confirmata est in nobis
variis virtutibus, et spiritus sancti distributionibus secundum suam voluntatem. Quo-
modo sint miracula facta sint pene per secula a viris catholice Ecclie
alumnis Hugo Bellanen. lib. 4. de Eccle Cap. 14 ubi p 96 secula
recenset eos a quib. facta sunt miracula quare cui vix ullo aut Ecclie
aut pphanis scriptoribus sit in quo hec miracula postea nouerint enarrari. Cum
testentur hec libri ecclesiarum historie et annales testentur tot
templa tot monasteria tot sanctorum martirum sepulchra tot donariis et
insignibus eo nomine per totam orbem exornata atq decorata quid ubsse.
ro erit tam remota mentis ac impie q hec oibus his denegare velit
deo et nunc et si non tam predatia ppter fidem fundam fuit. Signa infideli-
bus dantur non credentibus. In hoc verbum Cyprianus. Illo tunc
quibuscum op mi exorrite q obstitis ipsis palam arguitis tales
spectantibus colunt homines deum vita existat, quo signo ad Cath.
ecclam veram eccliam hoc aliquando discat. Cum sit. Quemp
pter et illis nos q vere illum sunt discipuli, ab ipso accipientes sanctis-
cium et quam ipsum ac benedictionem religionem nomen q in ipso unguentum
dominum accepimus habeo. Alyn demones exclamant, submisse lo-
qui ut ostium se possint credant ipsi. Emundati a nequissimis spiritibus et sint
in Ecclia baptisati et justus a prisone Apologitico, multos ingt aegrotos
per totam urbem et in ipsa ipsa civitate Romana multos exorcizat. Christum p
nomen Jesu christi sub Pontio Pilato crucifixi sanarunt quos nec ad
imperatores alii net in Cesarem deprecatores sanare potuerunt. Quid
plura dicam de virgib. qualibet q solo contactu sine ullo alio remedio
etiam num certos curant morbos. Quid de martirib sanctis sepulchris
et ossibus, pavimentum unguentum dolentibus sanis quotidie multos innumeros
q vel ad sacrosanctam Eucharistie aream vel ad martyrum templa
et altaria vota reformatos pisa optatis potiuntur bonis. Quibus sint si-
gnis. Compotes. Quare dicamus de S. Aug. Me ingt tract in Ecclia
auctoritas miraculis in choata spe nutrita charitate nixa vetustate
firmata

Dico 4o Ecclia Catholica sancta est, qe semp habuit autores
et priores suae religionis pres et doctores suos. Probatur 2o
quia magistri Ecclie Catholice fuerunt primi Apli et eorum doctores
qui cum singulas hereses orierentur tum martyres dei fuerunt
institutores ordinis religiosorum, qui ab tam sancti, casti, pii fuerunt
vitae ad nesarij mysteria inducant, q impios reprehendant. Vincen. Lyr. Aug.

lib. 2 in Iuliar. de Catholicis doctoribus ait. Isti sunt Epi et doctores et pastores, doctiq; graues, Sancti, veritatis q; amatores, de quibus Catholicam fidem in lacte suxerunt, in cibo sumpserunt, quo lac et cibus magnis parvisq; ministrarunt et saluos post Christum tpa Eccle, plausibilibus, negatoribus, et disputatoribus pastoribus nutritoribus creuit.

Probatur. Hoc quoq; quod hec in ore et tpore de. Ungu Sancti Spiritus habit. et in Sanctorum numero nullab hor aut in decretis Synagogis non modo illi homines sancti et fele tpa fuerunt tantum, qui hec tpa cū primis Ann. existima. tum Sanctus Casimirus. S. Stanislaus. S. Casimirus. et Jacintus. Italiq; plures. ex hereticorum potius istoria Sinagogna ex ura Catholica Romana disciplina adhuc Sanctitem pulsa. misse vel cor Sanctissima memoria tanta homines venerone in Ec. cle vigeat ac celebretur, eorum sepulchra ac vniuersa Septem trione summa cum devotione visitentur, et eorum ossa ac reliq et magna populi religione teneantur ac colantur.

Probatur 3 Omnia ipsimet adversary vivos Eccle Unde agnoscunt. Demitaji fuisse sctos Qui Machomet. in Alc. coranu Cap. 2 dont christianos et Salnavi Et cap. 4 dicit christum cū Imm ppetarū et ipsū animā Dei habere Sic Scriptoris Arcesilaus Machomatano testes. S. Bonauentura in Summo honore ac veneratione habuit S. Franciscū Sic Felila rex Arianus testes S. Gregorio Sanctū virum Summo honore affecit Sic Calu. lib. 1. instit. Cap. 10 parag. 17 Io. et Bernardū piam scriptorem. Quis aut cū non possit abstinere risu Et Philip. in Apolog. Lauthe 5 et 27 Confess. Augustin. ac vocat Sanctos Bernardū Dominicū et Franciscū. q; ita sa. et Lutero in lib. de Abrogāda missa ppe finem. Innocēt in lib. cōtra Anabaptistas, ita scribit apte Quo ingt fatemur sub Papatu plurimum cē christianū, inde oē christianū latiū ebā illum et nos habemus, quippe fatemur in papatu veram cē veram Sctam veram baptismū verū sacramentum, altare, verā clauem ad remissi. oēm peccatorū verū ministerium candidatorum Verum Catechismum, Sunt vero multa eorum precipua articuli fidei. Dico in sup sub papatu ve. ram christianitatem. et vē verum nucleum christianitatis illic esse Unde nobis nucleum donat Lutherus Cortices sibi cortices relinquat.

nūna

seruare debebit Tanta igr̃ē ē b̃ veritatis vtilitas adueros
sbrogat intq̃ sibi testimoniū Deo in x̃ito Deut. 32 Non ē deo
eor̃ vt dñi eor̃ et inimici nr̃ sunt iudices.

Obiectiones Hereticor̃ soluuntur

Pō obycit Sadoel. Signū seu nota nr̃i sit ēē certa et omi deo
et longe clarior n̄ ipsa Eccl̃a q̃ nota vt dictū ē. Sed Sanctitas hec
nec certa, nec omi deo nec clarior ipsa Eccl̃a q̃ habet sanctis.
tatem q̃ latens et obscura ē. Ergo Sanctitas non ē nota Eccl̃ē

Rndeo Duplr. Et nobis vsurpari pt Sanctitas Eccl̃ē (Pō qua.
dam nihil manifestius gentile Turcicū aut quocunq̃ nō impium et infi.
et Sanctitati clarē repugnans Cōplectitur. Et sic accepta Sanctis.
tas non ē ipsa Eccl̃a obscurior. accipit vera nota Eccl̃ē et z̃m
hanc sensum hec Sanctitas oculis Conspici pt. Videtur ē figulos Con.
cionatis clare fore Sanctitē et manifestā in diebus Antichristi. Verum
Sanctitatem ipsorum ēē et manifesti Colligi pt ab omnibus non abeē
quin probo veri Sibillino vomito dubitur in multis ineē Et Consi
deratur Sanctitas quatū cum dogmatū integritatem iūge Cōphen.
dit, oēmq̃ intuitū instam. Et sic considerata Sanctitas non ē nota
Eccl̃ē. nam facilius est ipsam Eccl̃am quam talem Sanctitatem penitus
Cognoscere.

Eccl̃a obycit 1q̃. Si sanctitas nota ē Eccl̃ē. Ergo soli electi
pheant ad Eccl̃am Probatur Consequē. q̃ fides Scitatis cū pbis
pbinere non pt. q̃ Confirmatur ex D. Paulo tad Tit. 1. Paulus servus
dei Cōplectens ut z̃m fidē electorum

Rndeo Negando Consequam et ad pbam eius dico ibiq̃ in reprobis ch.
Jam charitē Christi non imbutis ex q̃ setum ēē inveniē fidei, et in electis
cum eadē possit in utrisq̃ fides abeq̃ ut Theologi loquuntur habitu
et iq̃ obiit etiam habeantur Deū nimium ex q̃ antiquum Sanctimonia qua.
tuncq̃ vera beatos efficit. Evil aut magis sita hec fides in reprobis si cum
charitē Coniuncta fuerit. Clarius ē et in dubitatum reprobum ipsum
ex habere charitē imo et ex ipsemet martyr pendeq̃. Est in
reprobis q̃ in ea non pbeneat, in q̃ illa salutē q̃ in ps̃era.
non vsq̃ ad finem salutis erit

Ad testimoniū aut D. Pauli dico. Eum nomine electorum
nō intelligere solum eos, q̃ electi sunt ad salutem, sed q̃ electi fue.
runt et Eccl̃ē chr̃i admigerentur Hoc aut verū ēē patet ex D.

Paulo q̃ nec lare dicit etiam non electos habere sig. Cum ait
In magna domo ⁊ in Eccl̃a cc etiam q̃q vasa lignea & fictilia.
am, q̃q in honorem.

Tertio obij cimt Cor̃ bam Cor̃ nram Ernestum pbatē
Eccl̃a sanctitatē ex miraculis, quia etiam pueri homines
et infideles fecisse dicuntur miracula, imo et ipse Antichristus fa-
cturus phibetur. Nam in quibus facta aliqua miracula reperiunt
Cir. De Diminuē. Valentinus mr̃s et Aug. lib. 21 Letzz
de Cimt Sic Matth. 24 Surgent pphete vel pseudo
chi dabunt signa et prodigia magna Apostol ip. 18. Bestie
data ei potestas faciendi signa, ex qb. signis mtl̃ homines seducti
Hi Credibile illa doctrina q̃ nisi ea p falsos doctores pos-
sint fieri miracula, scribunt historici de Ebione Manicheo, qui
cũ baptizarent Judæum, ita ante baptismũ aqua baptismũ tota
exaruit. Ergo miracula non possunt indicare veram religionem
ejusq; sanctitatem.

Rndeo Et cum ad probandos homines dicunt sint fideles
Dico eos posse facere miracula Deus in istos solos sufficit
erit ad miracula in patranda, vel cum respiciunt ad ipsam Chri-
stum ad am non ad ipsam vel am illustrandam ejus q̃ miraculum
impetrat. Hoc namq; modo virtute multos fecisse Dei impii
quidem, qui in die judicii auditurus sunt. Multos dicet vob
nunq; novi vos. discedite a me op̃antes iniquitatis Matt 7
lotis de quibus dico. Nulla ab illis cc̃ facta miracula vera
Nos negamus fuisse, fuerunt q̃ dicta q̃ facillime auto de
impiis illusi putarent, qui ne facultatem non exercebant videba-
tur in qui moveri, Stridile quidam nova cula etiam q̃ cc
quemd ad demonibo facilime fierent audiunt. Acutul. in Apolo
getico suorum Cap. 22 et 23. et 5. Aug. lib. 10. de Civit
Cap 16.

Tertio de Antichristo et pseudopphetis ea signa q̃ ab
alijs facta sunt vel fiunt falsa cc̃ ad Thessl 2 et talia q̃ fiunt
in via sue falsitatis, se hoc velint non tamen Credendo hoc
ad primam Dei spectat, non permittere falsitem signis inimicibili
bus confirmare, qm signa Antichristi habebunt magna ap-
parentia, ideo p dicta sunt scribis, ubi non credant Deinde
non solum sunt signa cavenda, sed etiam an ipsa q̃ qua
sint, sit consentanea rem, et an eis predicator et doctrina sit.

Finis

honestis obtinte grib moribs. Q uo sensu dixit S. Aug. l.b. de vite Eccl. Cap 16 et tract 18. et 115 in Joan. Miracula non Confirmare fi. q. ffoo p vera fig cē diffinienda. Nam postq firmata et stabilitata ē fides, miracula p fig diffinienda sunt an sint vera. Hoc ipso q nō Congruunt fidei sunt falsa. anteq hō accedatur fidei miracula facto fi. q Confirmabit vt patet ex eod Aug. Cap. 4. in epla sua. Ita Athanasi de trin et doctrina. Hoc ipso q aliquis signa comp. betur aliq Cōi vom apparet cē falsum signum. et in specie tantum

Q uarto dem. Ideo miracula Nostri Iesu Christi. Ideo miracula illius fecisse cē non in Confirmacōi fidei Nouatiani sed baptismi Catholici q. patet ex Socrate q refert Nouatianos in Nicenio cōcilio fuisse baptizatos. Nouatianos q qe iam fuerat ante baptizati ab Arrio Eccō Constan. tin. non punit Deus iterū ab Hereticis Iudeum baptizari atq ideo fe. cit, vt aqua qua ablua q erat quasi sentiat.

Q uarto obycit Calu. Miracula Sctorum q resumuntur ab Historiis cē sunt nel imaginaria vel falsa miracula, vel demonum p stigia. cū

Respon. Multo consultius credere S. Bernardo, Bonaventurae, Antonino, q non mō ressunt a scriptoribus facta cē miracula sed etiam interfuerunt. quam Calvino id ex odio maliciaq indeq bōs imaginaria fuerint nec Ecclastica, nec vera miracula, pōt testes sunt q. b. factum cē beneficium. p illa miracula, qe viderunt bonum phan. tasticē nec veri vel illuminato vel resuscitato vel sanato. Incredibile, pterea est tot sapientissimos viros q ao olympum Conuersos sunt, non potuisse discernere ficta miracula a vera, q niq Calum. niae propria et prae. miracula dicere p stigias demonum. Scriba ca Iudaici sunt chri miracula Matth. 12 sic fidei Christianae hostes et Tyranni Martyrū nigromantiā dictos vocitabant

Q uarto obycrunt. Aug q trac 18 in Joan. vetat dari fidē quibusdā etiam si de q dicunt miraculis Comprobarent. Vndo etiam illos mirabiliarios appellat. et lib. de vite. Eccl. Cap. 10. dicit nonnā. infestari fidē ex miraculis et Ecclam.

Respon. Merito S. Augus Cautum pit miracula Donatistarum. q credunt vitiosos q incerta, quae sine ullo certo autore iactabant Velut somniata sctorum miracula non erant signa, qe nullis manife. sta fuerunt. Q uo bō Aug. maxime fecerit miracula vera indi. cat ipse lib. 22 de civitate Cap. 8. vbi cū Paganos obiecti miracula nova facta ad reliquias Sanctorū p pellendi Stephani Sanctum martyris Hippo dicit Eccl. non demonstrari ex mira.

Cul.b ita intelligi oꝑt qz Donatiste iactabant visiones suas
contemptis miraculis Ecclie Catholice. Virgilius alia via ingressus
tur, et ex scripturis demonstrat Ecclam Deum indicio Ecclie
standa esse docere, quo indicari debeat de miraculis, a bilia
dicere debemus, qꝫ vera et ꝑ apparentia miracula sint

Q. VÆSTIO XCIX

Quid de sanctitate Hereticorum iudicandum sit.

Omni Sanctitate Hereticos esse destitutos necesse absq; ext
Ecclam veram vnqꝫ posse, quando in Heresim suam completunt
facile patet ex eo, qꝫ nullo influxo a capite in ea membra deue
nire possit, qꝫ à Deo priua sunt. Quare illud Isaie prumne de
eo quadrat A planta pedis vsq; ad verticem non est in eo
sanitas

Dico pro. Hereticis nullo necessario nec fidei sanctitatem inesse nec
habere possunt, qꝫ impiam doctrinæ sequuntur. Probatur
Nec enim doctrina illorum plurima continet cum vera fide
ipsorum dogmata sint ꝑ nullis ab hoc posse fieri operibus
et instum in se operet bono peccare. Ita Autor Lanthie q. 33 36
Calvin. 3 instit. Cap. 14 numero 9 et capite numero 27 Deo
precepta dei ita seruando non impossibilia ideo exclo sequitur. Quoniam
precepta obtemperationibus impleri posse Lutherus in cap. 5 ad Ga.
late inquit precepta non cohercuerunt. Nam autor ille serm. de ma
trim. Vittenbergæ impsso. Thom. 7 mit. Et non est in meis viribus
ut vir non sim, ita non est mei iuris ut absq; malicia sim. Et dona
ri bi esse necessum, quem velit et libenter, et non est in nostra potestate
castus quando, et si domina nollit negat amicta et silvestrat
recondit illam, et in locum basti ester surroga Asseuerasse
explo ex qua doctrina sequitur nihil boni posse de ullo Lu.
terano cogitarse.

Certum. Sola fide homo iustificari vel salvari Cum n fidei
speciali possit habere sine operibus bonis imo cum voluntate
positiua et malla furiendi possit ꝺ cum oibꝫ peccatis et
nullis operibus bonis iustificari et saluari Luther in Gallice l. 10
ll. Et Calvin. 3 instit. Cap. 11. Quarto cum peccabile

Deus

Lut. artic. 16. Calvin l. instit. Cap. 18 et lib. 3 Cap. 8.

Quinto. Meritis et sanguine Chri non posse peccatu deleri sed tantum tegi. Lut. artic. 2 et 8. Calvin 4 inst. Cap. 15 num 10 et 11. tenent hoiem iustificari solum imputatiua iustitia Chi.

Sexto. Dominum non habere liberu arbitriu Lut. artic. 8 et 6. Calvin 2 instit. num 2.

Septimo. Iustos non teneri legibus humanis in conscientia Luther. artic. 27

Octauo. Solam infidelitatem esse peccatu Luther l. de Captiu. Babilonica. Nos oblationem dei non facere satisfactionem pro peccatis - qz opa nra nihil valent ad satisfaciendu Luther. artic. 5. Clementer ingt - opi et sublatis tantu belim hoc vocabulu satisfactio Calvin 3 instit. Cap. 4 decernit n gratis nobis remitti oa ppter christum nequ vllam opa a nobis exigi.

Probatur. Ex hac doctrina cor apert bis adversu Lutheranos et impietatem. Nam ex 1o principio ipsorum sequitur sancta sanctoru communione, Iustos non teneri legibus, hoc sunt certi de sua salute et predestinatione, sola fide iustificari nullo alio dogmate, quam hoc posse impune quidlibet committere. oa n sequi cantinuntur. Ex 2o doctrina p. claudit oa viam ad sanctitatem. Nam ex illis principiis hoim non debere satisfacere p peccatis. Iustum in oi opere bono peccare. Solam infidelitatem esse peccatu. quod aliud sequitur, quam negligenda ee oa bona opa. Ex 3o ng. Quatenus detestam religionem, qua ad pauperem castitatem, obedientiam, et nihil aliud pertinet, nisi inane christianismi. Vota castitatis non ee seruanda, q. ipse Luther. explo suo docuit.

Probatur 3o. Ex doctrina eor. Duo quamissimi errores pestiferi sunt blasphemia nimirum in deum et impietas in pauperes. Blasphemia hinc colligitur. Negantes deum facere mendacem. Calumniari et iniquum facere mendacem faciunt quando docent. Verum fidei vel de fide a theologis Aplorum vel ab ecclesia non esse, ac pia occulta dei iudicia temere detractare ad christi punitionem Matth. 12 8 Ego vobiscum sum usq ad consummationem seculi. Item Joan 14. Mittam vobis paracletu spiritum veritatis qui vos doceat omnem veritatem et maneat vobiscu in eternum. Et cum illis Matth. 5 Non est venit ab abscondi supramentem posita q. octo vos explicant. Est tum esse de ecclesie claritate. Crudelem facium quando docent pauculos illos homines, qui ab Apostolis eo tempore fuerunt vocati dei participes factos esse sanguinis christi, cibi ejus mentorum. Reliquos aut omnes successores Aplorum excludos ee a hac participande eo q. gratiam fidei doctrina non obtinuerint. Impium dei iudicia faciunt, quando dicunt nec Martyr

vibus qui summa in Deum charitate incensi, Veritatem ac Sanguinem Xpi effudervnt pro Veram et Sinceram doctrina esse communicatam. Deinde impiunt etiam faciunt in suos pravitates, qz ex suos maiores quot quot Catholicam Doctrinam amplexi sunt coevos Patronos ac viminibus accusant et damnant dicunt eos non rectam fidem tenuisse male credidisse infideles fuisse Deo exosos et idcirco ad infernum Cognatos, Sigs in partem vel ad nomen Turce, Turce Idolatre Blasphemi maniam Diaboli impingat quam ubiq supplicia meruntur in illa sede. Exod. 20 Non mechaberis dixerit pro velut morte mortuus, Ethnicus, Christi in Summa turbone positus hec placuit fuerat Quibus ista de Deliberatis de maiestate suis ordinibus de Principibus, de omnibus totius orbis Christiani Doctoribus maledixerunt et detulerunt graviori vinculo obstringunt se secutere.

Probatur. 4o Quia doctrina Lutheri et Calvini nullum unq perduxit ad singulem aliqua Sanctitatem et vite austeritatem Continentiam mundi contemptu ieiunii, vigilia unde nullo pto ex eis religiosa nullus caste vixit, nullus subiecit se homini propter Deum propter Xpm nullus Xpi solus hec doctrina non promovet homines ad Sanctitatem sed etiam longe duriores efficit Et pro quibus quam experiam Lutor ipse fatetur in postilla minori Epistola Dominica 1 Adventus et in cap. 6 ad Galat. Mos ingt in medio e numerum iorum anarchiam Evangelii libertatem, impietatem ed quam ante sub Papatu hec fuerint Et post novum Evangelium Germaniam tanti temporis a Diabolo vigeti. Quos si dicas etiam inter Catholicos multos

Respondeo pro Fateor invenire sed milleno
rare alte pe invenitur magna Sanctitas in qua virtutum qua in vno aliquo sed in multis milibus Vt patet tam in religiosis qua in secularibus a quo Hereticis Sanctitas nulla singularis, nec mirum qz Sanctitas Dei non in se consistit

Ad 1o Hec vitia q vituntur in Eccla Catholica non ex illa sunt ex doctrina Catholica sed ex malitia hominum sicq sufficientissima remedia in Eccla Catholica prenuntur ad omnia vitia extirpanda Et confessio mortificationes, ieiunia, alicia, usq sacramentorum Et apostolorum libri q omnes sunt ex doctrina ut patet Vt plurimum

Ad 2o Nulla ex Dicta mixtura facta

Ad 3o Hereticus qui confirmare possit Eccle sue Sanctitatem

Probatur qz sepe Heretici miracula facere conati sunt et semper

fenestrab

frustrati sunt. Nam ut omittam Hecubam illos antigonos Lutero uri
sequi Eccle per hostis accerimi, bis tentauit miraculu facere. Voluit de
quadā scripula sua dēmonem ejicere aliquando, sed periculū fuit ne ipse
a diabolo suffocaretur. Lego etap hist. q intellexit se absolutu nostrum.
Simile Johannes Cochleus in actis Lutheri Anno dñi 1525 lib.
misse quā submersū in flumen ad vtam reuocare sed frustra. Legimus quoq;
apud Hinbanū in dubio et apud Alanū dialog. de quodā ministro qui in
finibus Polonie et Hungarie Anno dñi 1558 excitare voluit horum
nomine Mathiam, q ipse persuaserat vt se mortuū fingeret, hoc
miraculū imponeret Ac ex eo suam heresin efficacius confirmaret. Sed
occe impostor tantum abest, vt ex mortuis surrexerit p fraudē vini vt ebrio
ex vere vino, veri mortui effecerit. Sta animiū Dei indicare voluit
eos non solum animas trucidando sed etiam in corpa seuire. Simile q de
narratur de Calui. ab Hieron. Bolsec in vita Calvini Cap. 13
qui Berleam quendam eo adduxerat vt se mortuū simularet ac pia
magno populi cōcursu dixit se velle demonstrare esse verū Euangeliū.
ministros, atq; ecclesiam. Cumq; frequens
Dei nomine mortuus impetraret vt surgeret nequaq; eius voci se pius
repetit se mortuū obtemperauit sed vere infelicem animam exhalauit.
Cuius animadūersa uxor mestitiā cepit blandiri edere, seuere ple.
rare, Calvinū impostorem, sicariū, latronem, crudelem maritū suū, et
emptorem vocare. Hanc tantū Calvini machinamen et fraudem om
ipsa uxor populo clara atq; voce exposuit

Sed dicent pro Non ēē vera miracula necesse ēē vera fide
probandam, ac pio dimento à se exigi.

Nicleō Sunt necessa. Nam q extra ordinarie mittuntur necesse est
et doctrinā suam pbent quos mittunt pbent miraculis aliās non tenē
tur aly illam doctrinā credere Ita Chrisostō quia fuit extraordina.
rie missus, noluit sibi credi alīt quam p miracula. Si opera in nō
fecissem, q̄ nemo fecerit non haberent Joan 15 Sta
et Moyses 14 Exod. se vt a deo missum miraculis probauit Neq;
obstat exemplū Joan Baptis q̄ tot nullū ediderit miraculū, in cuius
miracula sunt facta multa. Natus ēē est de anu sterili, exulta.
uit infans in utero, q̄ tanta erant vt ab Diuerunt q̄ putas puer erit
iste Deus etiam si nihil horū fuisset ipsa vita, quam duxit, satis
eius fuisset et testimonū. Itaq; multa hūc extraordinarie missū ē a deo
sine miraculis et prophetia et alijs testimonijs. Cum vi Hugonis non sunt
missi ab Epō ordinarie, quos deus suę Eccle p̄ficit, ostendant q fecerunt

in test in nouis sua Doctrine miracula oporteat Dicent xdo Non
esse necesse miracula ad reformandam fidem antiquam, sed ad in
troducendam nouam. At Lutero Calu. et aly non nouæ sed an
tiquæ fidei inducebant Ergo ie Ndeo Verū
é confirmata iam fides, non deg esse miracula q testimonia eius
q nihil nos habeamus lab Eccla et pastoribus ordinarijs, quorū
fidei iam antea fuit Confirmata miraculis, ab illis inquā quos
posuit S. Sanctus Paulus regere Eccl̄am dei ad Hebr. 20 Vn.
de q scripsum misit Deus voluntem pastorū non sit dū veri missus
At Lutero et aly Condicunt doctrinā quam vniuersa Eccla
semp p oēs gentes secuta, ac pia nouæ doctrinæ attulerunt, qua
dnt miraculis Comprobare
Dicent 3o Lutherani et Caluini credidernnt miracula seo in.
visibilia, qe cum tanto secessu impetum in papatum fecerunt
Ndeo Io Deo dicendo est gloriari in rebo pessimis. Sic hor
tando miracula multo maio erit Arij miraculis qe multo maiori
successu impetu in vniuersam Eccl̄am serpit Ergo tū impiam doctri
nam fuisse ob ad vnū fatentur.
Dico 3o Eccla Hereticorū non sibi seo impia qe habuit an
tores pessimos ac vitae pfligatissimos qe hodie Probatur 3o
A sectis Lutheranis hodie ea initia fidei acceperunt qa summa in.
dignitia et ambitione Constat ex pau. Ecclee Lutherum ns.
de pau heremitarum ordine cepisse, qe mung pmultos annos in Augu
stiniani postmodum ad monachos ordinis sui Cisterciensis quam ad sui ordinis
monachos delatum fuit q ob summam ambitionem, et gloriam ambige.
bat Lutero. Vnde frustrato spe in la disputatione Lipsica inter
Lutherū et Echium exclamauit Lutero. Hec cā nec ppter Deū
cepta est nec ppter Deū finietur.
Probatur 2do qa hic plus fuit autor Euangelij sui, et Demoni
um familiarior fuit vt ab eo doctrinā suā hauserit Confirmatur id
ipse Lutherus lib. de missa angulari Alitū se illū nosse familiar
et quos plo vno sabbato modo suos comederit ab eodē se noctu
quadā excitatum et monitū vt scriberet Cōtra missā Idq; Angya
se non potuisse soluere
Probatur 3o qa fuit Apostata et voti violator Nam et ipse
effugit ex monasterio Et virginem sacram incestō sibi Connubio co
pulauit

pulanit totum nihil venerit, Cuio Sanctitat et apud gentiles magi. semp fuit. Unde et apud Romanos lex fuit vota sancta reddito de illis. et apud Judeos Deut 23. et apud christianos pro ad Tim. 5 Habentes damnationem, qr tam sibi irritum fecerunt.

Probatur 4o. qd occidere tam velle Dei, quā superbia et odio in proximum Rom anit Nam in 2ta 2te Thomi si ipse vellet ait. Et confectum aurat reputaveris qm maior superbia quam ob Papae Concilia errorib arguere, et ipse fecit in pfatione abrog. missa privata, et alibi passim. et in formula missae Si quis casu ingt Concilium, potia autē utranq; Synodum statuit et aut mutaverit, tunc minime illum nos velle unā utranq; speciem, imo tunc olim in despectu tam Concilij, quam statuti sui, velle. mo aut alterutra tantū aut neutra, aut neq; utranq; speciem ac pia eos anathema habere q omniq; autē talib Concilij aut statuti utranq; potiretur. Et tibi Conf regem Angliq; Didina ingt nec stas mecū fuit et nihil curem, si mille Augustini mille Cipriani Gne me starent Augus. et Cypr. sicut ob electi curare noluerunt et curaverunt.

QVÆSTIO XX

Vtrum Eccla chri in terris sit Catholica

Tertia proprietas Eccle chri ut sit vocaturq; Catholica, hoc tanq; appio nomine ac characteris sole gaudeat. Sicut aut Eccliam chri verum nuncupari Catholicam qa plos gentes effundit. ita S. Aug. Epla 171 pō ex vi nominis dicit Catholica ingnit vocatur eo q in totum orbem terraru diffundit. Et ante in Psal. 6 Catholicam qui Zum totum Latine dr. Unde Catholica nomen accepit Zgō ja ex scrip. verbis Demonstrat lib. 2 cap. 38 Cne Petiliani Docente ingt ipso domino. Eritis ingnit mihi testes in Hierusalem et Samaria, et tota Judea et usq; ad ultimum terre ptare indicavit. Unde Catholica dicatur Divus Beda in Cant sup Cantica 6 Qd recolligit ex dictis salvatoris verbis Cne ait Unde Catholica Eccla sit nuncupata. Lucas dicit dicens Eccla Jerusalem ob in totam Judeam, et Galileam et Samariam habebant pacem et edificabantur in timore dni. Quia Universale hoc loco latine

hic dr Grece Catholicor Vndelignes patet q inde Catholica vocat Eccla q p totu mundi spes in vno pact aut in vno fingit dominu et fidem vna cu spu sco consolone replentur Deinde Cantabrinus scriptur Vincentio Lirinensis Clap 3. 19 docet in Eccla ingt Catholica id tenendu q vbiq q semp q ab omnib creditu est hoc ē vere et pprie Catholice Qd ipa vis nois vsq declarat q ea ferme vniversalia complectat

Dicto Pto Eccla chr interuis dr ee Catholica vniversa tps ac p vniversas gentes dispersa Ppobatur Pto Gen. 22 Deg Eccliam pdixit Abrahe futura Benedicent in semine tuo O q ē vt ait Paulus ad Gal. D Christ tribo ac cognitiones terre Atq hoc admirabatur Exclamans Cap. 6 Isme Quis audiuit ingt tale aut q vidit hmoi Simile nim quit pariet terra in die illa &c Hec Isaias respiciens illud tps q Apls in monte Sion dicas stu inflati plenu xerunt ad aquisitom chti tra fere millia hoim Hec de ingb. Creant Parthi Medi Elamite qui habitabant Mesopotami Judee am Capadociam Ponti Asiam Egipti Afre rantq Romani Arabib Orientibo O noctir iam tum pmisit Isa Ecclam in lucem cepit ee vniversalib Jo pmisit Isaace Jere. 23 et Jacob. Genes 28. Dilatabere in orientem et occidentem et Aquilonem et Meridiem et benedicent in te et in semine tuo oes tribus terre

Ppobatur Quia ita fatum psixerunt Prophete Psal. 17 Dominabitur a mari usq ad mare et a flumine usq ad fluminis orbis terraru et adorabunt eu oes reges terre oes gentes servient Ili et benedicentur in ipso oes tribus terre Psal. 2 Postula a me et dabo tibi gentes hereditem tuam et possessionem tuam terminos terre Psal. 21 Convertentur ad dominum vniversi fines terre et vniverse familie gentium Psal. 78 operuit montes umbra ei Isai. 60 Tunc videbis et affluges et mirabitur et dilatabitur cortum quando conversa ad te fuerit multitudo marisq fortitudo gentiu venerit tibi inundacio camelloru operient te dromedarii oes madian. Cap. 54 Letare sterilis q non paris q non parib quam multi filii desolate magis quam ei q habebat virū Dilata locū tentorij tui et pelles tabernaculoru tuoru extende ne parcas Longe fac funiculos tuos et clauos tuos fortia penetrabunt Isaie Dan. 2 p dictum fuit vt lapis excisus absq manibus à monte qui qd lapis dr Christ Ecclam significat crescebat illa statua q regna oia designat et fuit in monte magno et replet vniversam terram Isaie

Malach.

Malach. 2o Ab ortu solis usq; ad occasu[m] magnu[m] e nomen meu[m]
in gentib; et in oi loco sacrifat et offertur nomini meo oblatio munda qr
est magn[u]m nomen meu[m] in gentib; dicit dominus exercituu[m].
Probatur 8o, qr ipsum et christ[u]s eu[m] pnunciauit Luc 14. oportet
et ipm pati et resurgere a mortuis tertia die et p[re]dicari in nomine
eius penitentia ac in oi gentes incipientib; ab Hierosolima. Et actor 1
Et eritis mihi testes in Hierusalem et in oi Iudea et Samaria et usq;
ad ultimu[m] terre. Et Marc 16 Euntes in mundu[m] uniuersu[m] p[re]dicate
Euang. oi creature &c. Illi aut profecti p[re]dicauerunt ubiq;
Probatur 4o Quia nec Sybille hoc ipsu[m] omiserunt futurum
Aut Eccl[es]a dei populos illos toto orbe diffundentur. Sic namq; va-
tes illae ab eius spiritu cecinit.

Tunc de nascetur puero qui fortia primus
Dominet ac toto subiget q[ue] duria mundo. Casta fuse Lauina u[e]

Dico 3do Eccl[es]a chr[ist]i in terris non modo debuit loc sue fuit ostq;
de facto nunc Cath[oli]ca seu Uniuersalis

Probatur. Nam lic tpe Apl[or]um sanctificare cepit in toto mundo
Teste S. Paulo ad Colos. 1. Deus p[re]sens pfat tpa Apl[or]um S. Ioan
ibi. 1. adhuc heresis Cap. 2 testatur Eccl[es]am suo tpe p uniuersu[m]
orbem usq; ad fines terre seminatam Et Cap 8 aiit p[re]dicatores
tunc cognitas finibus paratam Eccl[es]am i[n] orbe sub sit Sicut colenca-
turo dei in uniuerso mundo hoc et ig[n]e et lumen p[re]dicatis veri-
tatis ubiq; lucet et illuminat eos huic q[ui] uolunt ad cognitionem veritis
uenire. Irenes Secudo e Creatur. ac ethnicis con Iudeos libro dixit
Ivsographiam, qui post enumeratas prouincias, in q[ui]b; fides chr[ist]i p[re]dicabatur.
Subiat Nihil in eis regnare potuisset nisi p[er] unu[m] filiu[m] dei. Uiu[m] q
omnibus intorum regnatum adnunciabatur. Ig postea Cyprianus et
Sua tpe scribet, lib de unite Eccl[es]ae Ig Athan. de Salvatore verbi
Ig postea Chrysostom. ac Hieron. in Cap 24 Matth. Sextum il-
lud magnificu[m] Augustini testimoniu[m] qui con Epla[m] fundamenti ait
Multa illum q[ue] in Catholica Eccl[es]a quide tenent rectissime con-
stabilio tpe populoru[m], alia geniti bene autem miraculis inchoata, spe
multitudo roborata, antiquitate firmata &c Et Quod postre-
mus ipsum, Catholice nomen q non sine ca iste sol hereses sibi
ipsa Eccl[es]a obtinuit Ut cu[m] ab Hereticis pe Catholicos dicit uelut
extranei tam peregrino alieni, ubi ad Catholicam Conuenitur. Nul.
Ig Hereticoru[m] uel Basilicam suam uel domum audeat intrare Ig
tpore. Consequitur manifeste demonstrari sit Dominu[m] nr[u]m tpe Eccl[es]ia Ro-
mana, p[er] Italiam Hispaniam, totam, p[er] Syriam, et Germaniam

Angliam, Poloniam, Boemiam, Ungariam, Greciam, Syriam,
Ethiopiam, Egiptū &b. multi inuenimur Catholici in ipso
nostro orbe, vt Ecclie sint admissione Hereti, in orbe 4 mundi
partibus ad originem in Indiga ad occidentem in Ame
rica ad Zterionem in Tapponia ad Meridiem in Brasilia
et exteriori pte Affrice. Ex &b. omnibus facile colligitur
chiam nunc Ecclam Romam ee. Ecclam Romanē Catholi.
cam seu Euangelicam dalem.

Sed qres. Verum ad hoc vt Eccla Catholica Dei
possit necesse est in ei domo vno Capite ee religione ee aliquos ex
Catholicis. Andeo. Non ee necesse hoc neq; dici pt
vt necesse sit in domo vno Capite ee religione ee aliqm Cum no
ita pulcra loca plurima et latissima reperta sint nup in Orientibus
Lusitanorū et Hyspanorū quorū ne tenue quidē numerū ad ma.
iores aret pueniat. Jgr Catha Eccla intelligenda est
quam sequuntur plerq; inclinationes cognoti habitq; orbis Cui tn
ignota pte quibusdā illustratur chē. Vera doctrina q magis
cteris magis ipios ppagatur id vero cum la die que Spūs S.
in Apīos descendit, ex oī fere natione, aliq in christi credi
derint postea Apli latissimē hic cultum disseminauerunt ita
vt p Thomam in orbe Orientali et occidentali etiam in Ba.
silico loca plurima pegrē lustrauerit plurimasq; gentes ppu.
xerit ad christi. Idcirco Paulo amplissime scribit iam tum
suo tpe ad oīa loca puenisse chī doctrinā Romanāq; fidē
annuntiatam vniuerso mundo.

Dico 3o Nuncupō vocē Catholicē ipso tpe chī Ec.
clē ppriū nomen ac character est vt hoc ipso certo ac pspi
cuē vera Dei Eccla a falsis Hereticorum Conuenticulis distin.
natur. Probatur Cuia alias Eccle notas et ppria
tes quidam sibi ofingere voluerūt non sunt At Catho.
lice notam in seipso portare nulla hereticis pōt ferre potuit nec
vsq; nomine vindicare vlla hactenus aetas. Quod alias
notas etiam si Hereses vendicarint patet. Sant Sanctitatem
Eccle multi iactitarunt Aetr. vt Manichei Nouatiani Melo.
ciani. imo et nunc Apostatarum vestigiis ofe inhereat clami.
tant ppe Apostatē sedē quas ofin one sint vnica se
cham esse ofabeuerant, ppte ipsorum vnē et stām. sic quā
singule Hereses veram ēē dicant Catholicam vō nulla de
re et pretextu possint sibi vsurpare Et quia iure, cuius clarum

est

est allam hæresim aut vbiq; diffusa, aut semp crescere et ppetuæ
fuisse. Accedit etiam Cæ: tolle ambiti in quibus sola Roma
Ecclesia Catholica dicta é et non semp hoc ei cognomen fuit vtiq;
alijs log, etatis appellare eam vellent nec intelligi q̃q possent vtpo.
dixit s. Aug. Cathe in psalmu. Etiã tractatur Cyrillus
Catech 18 Cum ait Si vicus in aliqua vobem non potab vbi sit Ec.
cla vel domus dñi. Nam etiam Hæret. dicunt se habere domũ
dñi sed non potab vbi sit Eccla Catholica. Hoc ñ nomen proprie est
huius Sctæ Eccla matris omiũ aliarũ. Quasi dicat Cyprianus potab
nullo Hæretico suam Eccla audet Quando etiam Gelasius postan.
nos Te Lutherana et Caluiniana Hæres. se Catholicam vo.
care, scribere aut nuncupare, nunq̃ manbat, aut potuit. Sed in Ger.
mania, Gallia, Anglia, Polonia, vbi inistri Hæreticis viuunt Ca.
tholici, sq̃q Protestantes, id est Euangelicos, nec Anabap. scribunt
et vocant. Colligitur 2do q̃ sicut post Apostolorum
tpe fideles vtab Iudeis et Ethnicis gentilibus distinguebantur vocabulo
proprio nõe christiani, vbiq; ab Hæreticis discernendi additi
etiam est nomen Catholici. Scitum est illud ante 1000 an.
nos et 200 pleniũ Elogium de Semipriscis Monachis.
nã Hæreses fuerũt christiano nomen inuisi est. Catholi.
ci vo cognomen illud nec nuncupat istud audit. Itaq; pbo inde fcẽ
tur. Ita quippe sicut impio pium, falso verũ, ita Hæreti. Ca.
tholici sunt oppontur. Christiani q̃q professio Iudaismo et
Ethnicismo Catholica vo soli hæresi et Schismati doctrinã con
trariũ ppetuo.

Eccla colligitur prio Veteres hanc vocem Catholicã sic
usurpare, vt non p additiuo et accidẽ sed p substantiuo
et synonimo ipã Eccl̃a frequenter vocent. Ecclesias etiam si.
mul habere et pprietã Symbolo notatã vt sit vna, San.
ta, Catholica, Aplica, absolute tã eam p se sumpto vo.
cabulo nuncupant. Existimantes nomen hoc complecti in se
omnes notas.

QVÆSTIO XXI.

Verum Eccla Hæret. sit Cathã.

Supersus docuimus, q̃ vere sit Catholica ex Vincentio

Sylvinensi in suo Commentario Vincentius dicit eo Catholicos esse qui tenent id, quod semper, quod ubique, quod ab omnibus creditum est. Ista Irenitur obtenta sunt nequaquam Communione posse Hereticis ac piis Catholicos esse dici non posse.

Dico pro Eccla Hereses dici non pt exstitisse semp ac proinde nec Catholica

Probatur pro. Cuius Eccle doctrina non semper fuit nec ipsa Eccla semper fuit. Deo Hereses Eccla non semper fuit doctrina Ergo nec ipsa Eccla. Nos patet Cur Eccla eo non potuit sine pastoribus et doctoribus Apostolis q veram populo instituerent doctrinam. Nos probatur 1o ex S. Hieron. ad Laumachium et Oceanum scribit dicens ubi tum. Nunc post 300 annos ut notat Sto Hieron. post millesimum ex centos annos q ante nos fuerunt Ego in hunc diem inquit hic venimus. Sic doctrina ista q hodie Christianus fuit mundo Laterum ut pudet etate nra cepit hereticum talle texere illis fundamentis inscriptis. Nullum esse interrim q vicos christi et Ecclam modo evertat. Universa. Nihil inspiciendo ac christiani q huis sacris non sit expertum. Gravia et prodesse errare posse ac piis nec sequendos Juxta sibi Controversias quilibet posse christianorum Judicem et sacrarum literarum obscuritatem quilibet esse interpretem. Cuibus assertionibus viam apud hereticos et locum impietatem aperuit ac pia doctrina christi ac primeve illi Eccle non dilatare concatenat est. Sic evertere Deo christum blasphemos Anabaptistas et trinitarios peperunt. Vide tamen quos, de illorum doctrina dixerimus. Unde colligere postremo nunquam talem olim exstitisse doctrinam.

Probatur 2do Omnia dogmata illius primitive Eccle veneriant ac eorum doctrinam contemnunt verentur et infinitis cerebribus scatere dicunt ac pia longe ab aliam ipsius doctrinam Cum q diversam ordine Quibus in rebus illius temporibus q. floruerunt gravissimi, et sanctissimi presbyteri non fuisse audita Dogmata doctrinam. Vide tamen in illo Argumento allatum quaestionem 16 Cor. 2

Sed dicunt eam doctrinam se ipsam quae Apostoli predicarunt quorum sonus in omnem orbem exivit. Ergo tenere eos q Apostoli Corinthios Galatas Ephesios Romanos scripserunt

Respondeo Eos recedere et antiquam Apostolorum, ac Evangelii

Canticum

tantilona nullo in tempore quamuis immanissimo, q hoc non vetraxerit quamuis falsissime. Verū hoc inaptis ingemorari Q. vt S. Aug. lib. 3 de vtilitate Eccle Cap. 5 vtar, ne fateri apta Ggantur.

Queremus nos ab eis qui nam illi maiores eorū fuerint qui Eccl̄am ab Aplis acceptam, cum hac qm modo se habere gloriantur Eccl̄a Continua duxerit. Si nulli fuerunt nouam Eccl̄a sed alia veram ostendat oportebit. Proterua nominent Eccl̄am aliquā ab Aplis institutam, q cum sua Eccl̄a in dogmatibus conueniat, quant aliquos orbi finibus Aquilonis, et occidentis in aliqua mundi plaga, imo in una quinque Eccl̄as q incipiendo ab Hierusalem et ab Aplorum tpe plurimis Eccl̄is eadem illorum dogmata defenderint et ut pauci multa complectan tur, quant aliquam quintam, imo aliquā habeat, q antequā fuisset heretici fuerit Lutherana aut Caluiniana. Quant semel se ostendam eandem tenere q Corinthus, Gallatis, Ephesiis, Romanis, et alijs quibusdā scripserint Apli. Hec cū monstrant eam exposi tionem Epistarum ad eos scripturam quam nunc heretici sequuntur. Corinthios, Gallatas, Ephesios, Quos temisse, at frustra labora bunt, nunquā in id ordinem volebant quos tant conuium, ordine pos sumo ex Dionisio Corinthio, Origene, Clementino, Alexandrino, Athanasio, Greg. Nasian. Basilio, Epiph. Tertul. Graeco, Cypria. Hieron. Aug. Ambr. Romanis Pontific. ebus. Et si modernis Quorū Eccl̄is aliqs tribuendū sit ex his ipsis q modo in Eccl̄a Grecorū inueniuntur. Nam et hodie Corinthi, Gallat. Ephesi, et ceteri doctrinam ipsorū totam, vt hereticam, quant de Cena dni de celibatu ex Epl̄a ad Corinthios, de sola fide, et de reliq̄s controuersijs.

Dico 2do. Hereticorū Eccl̄a non est Catholica q non ex p orbem ter rarū diffusa probatur. Quia sicut Secta Machometi et hereses Nestorij, Eutichetis, adhuc vigent in origene nunq̄s ad Origenem transierunt nec Asiā, Africam, Egiptū aut Gre ciam liberunt. Ita pari heresis Lutheri et Caluinistarū nunq̄ male transierunt. Idcirco necesse, iq dicere est de Eccl̄a sua peregrinā, id q S. Aug. refert solemne donatistas. Illā in Africa sola, et in quarto Montanistas suam quā vocabant Ec clam ponebant, habebantq in Africa 270 sectas fuisse Epos ut exultet Carthaginensi. Constat apud Aug. de religione aut orbe dicebant Eccl̄am defecisse primo insola aut Africa et in pauc. Donat. vt ait S. Aug. c. pollere arbitrabantur. Here-

hii aut moderni in angustissimis suis sectis q̃ nec Cum tot Epm
ne Apostatam q̃ Eccl̃am testam conclusdunt, hinc illustre
cor̃ mendaciũ dparet, dũ in principio pfessi Concordiæ Lu
theran. anno 1578 Eq̃ditæ, dicunt Confessionem Augustinianã
in toto orbe terrarũ p̃ verbum esse, in ore et sermone omn̄ receptam
esse. Nam ex tribꝰ partibꝰ orbis terrarũ, q̃ maiores Asia et
Africa, nec nomen huius Confessionis audierunt in Europa multæ
prouinciæ, vt tota Græcia Italia Hispania vel nesciunt quid
sit Confessio Augustiniana, vel exectantur. Gallia Belgi-
cia et Britannia non recipiunt nisi nomine tenꝰ, immo vera ẽ
Unitas q̃ ab vna aliqua secta Hereticorũ restituatur. Et quæ
nisi Videantur Hereticis hoc tpe magnã Utilitatẽ pẽ obtinere
ẽ non tenentur ad illa loca, ubi vna secta sed̃ plurimi q̃ inter
se non minus pugnant quã nobiscũ Tentarunt. Calumniæ tanti
Cameꝰ, multa multos arguendo et peruersos errores suos
ac hæreses inuenere sed auxilio obscuri et Catholicorũ lin-
gua excelsi fuerunt et iuriti spẽm conato facti. Scripserunt
quoq; Epistã Græci ad Hieremiam Patriarcham Constanti
nopolitanũ. Qui Sanctus Bidembacius Cocus Hembrandus
Lucas Osiander Brencius et cetera fax scripsit sed bona
Cũ ipsoꝝ censura Græcorũ pdit Hieremi. Patriar. Constant
inopolitani absit vt in ipsorum sectas Consentire Ecclesiam Dei
sentiatur. Absit.

Probatur 2o, q̃ Hæretici de se loquuntur et de sua Eccl̃a ta-
quam de pẽ et non nominent se suã Eccl̃am a certis auctoribꝰ
Priuati, hæc ipso vero pnt Eccl̃am suã, nouã et ipsam
p̃ uniuersũ mundũ Cum̃ scribunt aut loquuntur de sua
Eccl̃a semp̃ ainunt. Nostra Visibilis certa Confessio Ecclesiarum
nrarum Eccl̃æ ampletentes nram Augustinianã Confessionem
Eccl̃æ in regnis principũ electoris Saxoni doctrina usurpa-
tur Bo amici pcito Consentanea Confessioni Augustinianæ vt
videre ẽ in scripturis Melanctonis passim et aliorũ pt̃estantium
Eu quam apte se particulis Eccl̃æ membra non Universalis ps.
rentur Rbũ Regno apud eos nomen Catholicæ Eccl̃æ totob.
be disperg, non regnis Civitatẽ omn̄ gentiũ, nobis quos Eccl̃am ab
ipso ad nos usq; p Apostolos Continua pura successione derivata
Illam confessio Augustiniana est istorum Luminum Hieroglima,

in de

ide suâ fidq in pueri testimõ orbis auspicati sunt. Unde volunt toti orbi innotescere suamq Eccl'am a falsa discernere, p'mit igr scipos eggie pfitentes pcõ se et sectas ee et nr catholicos. Catholicum ñ Catholici loquatur tandiamo s. Aug. tract. 37 in Joan. Nos autem Catholica fides veritas de doctrina Apl'orum plantata in nobis p semen successionis accepta sana et pfisci trans'mittenda in posteros et ñ obtinere errorem tenuit veritem. Ecce ille sic loquitur, et Catholici et veri Catholici membra assentiri, quos non particulis hanc Eccl'am cum suo universalis et catholica, nec a Xo annis suo ab Apl'is nec ipsos extincta et subin instaurata sed p seriem successionis Cathedrarum ductam et accepta. Quos võ etiam si, ni mea a certis auctoribus legerint imponant clavum pst. Ita olim Valentiani Manichei Arriani Zuingliani et nunc Lutherani et Calviniani vocantur ab auctoribus ita a locis in q. erabantur nuncupantur Cathaprigos qe in sola Prigia Albigenses ex comitatu albiensi ppe Tolosa in Gallia pauperes de Lugduno ita a doctrina quã impugnarunt posunt dici. Olim Monothelite Iconomachi et nunc Sacramentarii Calvinistae pfitentur Eccl'am suã unquam Catholicã appellare posunt. Dicant etiam vos baptistae Romani, vel Romanenses vocamini, quantumvis vos Catholicos nominetis.

Ad hoc nomen ipsum nomen q nobis commune loco nobis objiciunt nos non alios quam Catholicos demonstrant. Sit nobis etiam Catholicis fuerunt vocati Homousiani q nomen veritati primus testimonium dabat Homousiani in Scripturis, cum q credit pr filium esse consubstantialem Sic Papistam vocari non pene aut sectam notat. Quia Papa nuncupatur aliquis nec nomen autoris est ut Arius Lutherus Calvinus nec unius loci sed totius Christiani orbis patrem et pastorem dicit, nec unius provinciae patriam aliquam. Sed ppetuum Eccl'ae magistrum ac Episcopum notat. Cum Papistas nos vocant nihil aliud quã omnes aut subditos nos nuncupant, illius cui in persona Petri christus suas oves commisit, cui toto christianus orbis, ut capiti vicario subjicitur. Romanos võ, ut Romanenses etiam ante 1500 annos id erat quod Catholicos, ut patet in Brat ex S. Ambr. de obitu Satyri. Dico vos Eccl'a Hereticorum nunc Catholica, qr non tenet id q ab eis credit est. Probatur pr. Quia non coincat cum veritatis christi fide quam sitis falso Conversatus et ex corrupta non Romana tantum urbis, aut Diocesis doctrina

Beneˢ igᵘˢ Aug. de vᵗᵇ ait lib. de past Cap. 8. Herchis ingt
Montanᵒˢ Cerranteˢ sit deᵘˢ facien turpe nᵘˢ q̄ Eunomᵒˢ Arrchis sup
loca terram, seo alᵗ hic alᵗ ibi, alia secta in Africa alia hereti
sis in origine, alia in Aegipto, alia in Asie Spontania sic Anomeos lo
cis sunt diuersis seo hec Catholā ab Christianis toto orbe dis
fusa Et in Africa ē pᵗˢ Donati. Eunomiani non sunt in Africa
sed Cum pᵗᵉ Donati. est hic Catholica. Sunt in oriente Eunomiani
Ubi aūt non ē pᵗˢ Donati sed Cum Eunomianis ibi ē Catholica. Illa
ī tanq̄ vetus Testamᵗ p oēˢ sacramenta sua novit q̄ in illa adhuc mā
serunt Et malos et in arca Noe, q̄ de illa pōa sunt Et hereticos, sic
let hodie Catholā et Christiana sint. Heresis olim gentilium manet Ec
clē hereticis tm nulla in eis Catholicā Ecclā locis reperitur. sed in ple
risq̄ plurimis q̄libet reperiatur. in quibusq̄ locis sunt Luterani in quibusq̄
Arriani, in alijs alij
multi tm absq̄ Catholicis, nec alli vestigia ubicunq̄ Catholici reperiuntur.
Quare Cum Hereticis Quare Cū Hereticis non Communicat oīb⁹ gen
tibus et illis oīb⁹ Ecclīs Aplicis labore fundatis Ut ait s. Au
gustinus Cū Luteros pelitan. lib. 2 Cap. 46. Ecclam nulla
vnq̄ sua appellare possunt Catholicam.

QVÆSTIO XXII

Vtrum Ecclā Chī sit illustris in terris et clara

Quarta nota veraˢ Ecclē est. Splendor seu claritas Ec
clē quam ad pcedentem notam Commode revocari diximus.
Dico pᵗᵉˢ Ecclā Chī in terris sit illustris et clara
Probatur pᵗᵉˢ ex promissionibus factis a deo et pphetis id ipsum
ps significantibus Promittitur Abraame apti semen in quo benedi
cantur oēs gentes Qd Chūs et designatur familia ex qua na
sciturus erat. Gen. 12. et 18. Designatur quoq̄ futura Ecclā Chri
stiana illustris. Multiplicabo semen tuum sicut stellas celi et velut are
nā q̄ ē in littore maris Gen. 22 Eadē promissio facta est Isaac filio
Abrahe. eisdē plane verbis Gen. 26 Et mutata ad Jacob. Gen. 28
Sic Dauid hanc claritatem Ecclē psal. 88 Vidit Lucifer in persona Pri
matus ait Isa. et psal. 44 Cum obscurio de Chrō dicit ecclā Eru
ctauit Cor meum verbum bonum ē De Ecclā apte dr Pro patribus tuis nati sunt tibi fi
lij et p patribus tuis Constitues eos principes super omnem terram. Hęc

est Eccla Cathola Ut ait S. Aug. in Enarr. ... bi q ego
sunt q pris: sunt veniant ad unitem ad uncentur in templum
gib- Hic psal. xxvi Legimus de chro. Exaltare sup ce
loo deus let de Eccle et sup om terra gla tua Unde
Aug. lib. de unit Eccle et sup om terram gla tua
vide Aug. lib. Cap 8 ait Donatistis Cum omni chri
stum exaltatum sup od celos creditis et eius gla sup om
terram non communicatis Isaias pphta tam luculenter e in ea
pte utab Augus. et Hieron. tam pphta qm Evangelista
numerantur Dicit Cap. 1 de chro Est Eccle sue pphetiam
texit Erit in novissimis diebus mons dni in vertice montium et
elevabitur sup celos Et fluent ad eum om gentes et ibunt pu
pli multi Et dicent Venite et ascendamus ad montem dni
q e chro, et ad domum dei Jacob. q e Eccla His verbis
nequa melius aut tantu sed et illustrius sponsa Eccla christi pdi
xerit Probatur Eo quod verbis pphetiis iam citatis verba
chri dnici in novo testamto de claritate Eccle aptissime vi
deant nec mirum dixit n ipsemet necesse e impleri ea q scripta
sunt in lege Moysi et pphetis et psalmis de me pfigit
Dixit Spus de monte dni dnici templi in vertice
montium et elevando sup od celos Hoc chro aperuit Apls et
dixit de sua Eccla Non potest civitas abscondi sup mon
tem posita Quod dixit David. Exaltare sup celos deus
Dixit chro Opportebat christum pati et ita intrare in gloriam
Sua Quod vo ad dixit David statim. Et sup om terra
gla tua adiecit statim chro Et predicari in nomine
eius remissionem peccatorum p od gentes quod dixit David. Ex
sion species decoris eius Et Isaias de sion exibit lex et ver
bum dnicum de Hierusalem Quod dixit aperte chro Incipi
entib. ab Hierusalem Quanta si splendor et claritas Eccle
spectanda e quam Eccle tam splendida et illustris est. qua
Romana in toto orbe fuit, Cui fides Apli ad Rom. 1 dixit
annunciari in universo mundo, Cui obedientiam divulgari dixit
in ei loco ad Rom xvi
Probatur eo Quia invasa chri gla et regnum
eius in hoc mundo Conspicuum requirit ut Eccla eius habeat quo
pgla ale splendorem in terris Ita n S. Paulus de templi
chri

chi regno sui humilē hec in terris Eccle scribit ad Corin. 15. In
chro dē vivificabuntur omnes qdq aut in ordine suo primitie chro de-
in q sunt chi deinde finis Cum tradiderit regnū deo patri deposuit
dat cum regnare donec ponat inimicos suos sub pedibus eius Finem
dixit extremū inimicū diem, ad quē usq; tpus regnare christum oport.
tere docet, vt oia subveniantur christo eius, q qq subiectio non alia
intelligitur quam obtemperantia populorū et gentiū christo credentium
vt apte insinuat S. Paulo ad Eph. 1 Oa subiecit sub pedibus
eius inde illud Gabrielis dictū. Dabit ei sedē Dauid patris eius
Et illud psal. 71 Replebitur omnis terra maiestate Et illud Aggei
2 de christo pphetatū. Veniet desideratus cunctis gentibus. Et dolē-
tes de christo pphetauerūt. Implebo domū istam gla et magna erit gla domus ipsi
ista sublimior. Implebo domū istam gla et magna erit gla domus ipsi
nouissima plubis plus quam nouū fuisse templo Salomonis sed
de Ecclesia christi pphetauerūt dicit Cant. lib. 6 de cuius Cap. 1
dicit Ecclia christi obtentum fuit illatoribus, et clara cum tam
deo Tyranni psequentur. Probatum qz nunq; Ecclia christi adue-
nusior fuit aut illustrior, quam eo tpe quo fuerit a psecutionem christi
ani passi sunt. Hec vnq; major accessio fidei fuit ad Ecclam quam tunc
sentiunt hoc diligenter S. Petrus. Sicut christostomus demonstrans
quomodo christus sit deus ait. Etiam cum eam se amantibus et militibus
quam q moventibus, et populis plus valido igne insanientibus, et obluctan-
te consuetudine, etiam oratoribus et sophistis, et diuitibus et poten-
tibus, sermo dei velut ignis validus a fructuosis spinis consumpsit
sterminavit verbum pdicationis et licet si quis credentes in carceribus sentiaren-
tur, despectui essent, amitterent substantias occiderentur tradentur igni
submergerentur in aqua, et ex tormentorum genere sustinerent, plures
tñ accrescebant, et paulo post etiam Ecclam in toto orbe extenderunt
Et legaretur, persecutionem ferendo fugerent, proscriberentur bona
flagellis cederentur occiderentur, comburerentur, submergerentur a-
qua una, cum discipulis ei. Hactenus et alia multa in eam sententiam
Tertullianus ait in Apologetico quibus etiam tpe dixit quo Tyranni
in Ecclam dei manifestissime desevirent. Sic ait extremi sumus et
vere oia implemur. Orbes, insulas, castella, municipia conciliabula
castra ipsa tribus decurias, palatium senatus, fora, Confirmatum
ista ex scripturis eius tpore q cum paganos libris depugnarunt
Tertulliano Justino Martyre Athenagora Clemente Alexan.
dro Austrido Irenaeo Africano Origene Theophilo Antio.
chensi Cypr. Similiter ex ipsis qtuor cum theologos gloriose scru-
tarunt Irenaeo Agrippa pantheno Melitone Dionisio Alexandri
no Archelao Methodio ac Eusebio Demum confirmatum ex

synodis frequentissimis, et numerosissimis coepit Caesariensis in Palestina de die Paschatis. Anno 200 Romana Pontificia Graeca, Achaia, Gallicana quoque de casa Carthaginensi in Africa. Anno 248 Palaestinensi in Arabia Concilium Anno 270 Romana Arelatensi et Carthaginensi Concilium Neocaesariensi et alys multis. Hinc manifeste colligitur nunquam splendorem et claritatem Ecclesiae defecisse sine defectu, sive in turbato statu exhibuerit Ecclesia. Caeterum in simili pene materia plurima diximus supra in quaestione. Utrum Ecclesia Christi interris debeat haereticorum obiectiones dissimulare. et haec sufficiant de hac quaestione.

QUAESTIO XXIII

Vtrum Ecclesia Christi in terris sit antiqua

Quintam notam Ecclesiae agendi dicimus explicandam quae antiquitas. Cuius quia quaestionis sensus non est quasi per digamus absolute, quam antiqua sit Ecclesia Christi, iam in superioribus de origine ipsa tractavimus. Sed quaerimus Utrum Ecclesia Catholica sit vetustior omnibus sectis.

Dico quod vera Ecclesia Catholica vendicat sibi antiquitatem. tanquam veram et primam veram Ecclesiae notam quaerendam. Probatur Quia cui veritas ob proprium debetur quam felicitas et cum vera Ecclesia perpetua sit nec interciderit unquam necesse est ut sit novum est et posterius accessit non ab Ecclesia sed ab haeresibus et falsitatem pateat. Quaerit matth 13 Unde seminatum fuerint zizania Respondet pulchre Tertullianus. Ipsa quidem bonum quam zizaniam antiquitate et veritate Ecclesiae Christi. id ingitur ubique quia primo Christus quod ab initio id ab initio quia ab Episcopis Cyprianus quoque de Unitate Ecclesiae probavit ad Ecclesiam non pervenire sui temporis haereticos Novatianos impios. Constat inquit eos cum Corpore Ecclesiae non convenire quare non nos ab illis sed illi a nobis recesserunt et cum haereticis et schismata posteriora sint. Cum convenientia. Sibi adversa constituant veritatis caput atque originem religionis quare sicut habitu prius nomen ita vera doctrina est ita falsa. Falsum id quod veri per Antiquitatem hoc. Vegetat hanc notam Tertullianus. Cum sit studio haereticos in libro de praescriptione inquit veritas imaginem antecedit. posterum similitudo succedit falsum aut ipsa vero in re haeresis quia

verbo

verbo, dei resplendant, et sub vestimentis eius sint tanquam pacis Matth 7.

Probatur 2do Quia Ecclia est edificata sup Christo super Petram. ad quorum quem inferi portae non praevalebunt, atqui vera antiqua ecclia est. ergo spectatum principium, qe e a Christo antiqua etiam, si pro tempore erubescentibus, qz semper e duratura, ut potpi super Petram Christum constructa, erui non poterit

Probatur 3tio. Quia sanctae Ecclam veram vocat Columnam et firmamentum veritatis. Ergo semper perstitit ex quo ipse primum constituta e, non secus quae ipsa veritas qe manet in aeternum, semper debuit antiqua. Ergo Ecclia vera iure gaudet nostra. antiquitatis

Dices. Ecclia non pt antiqua dici cum pmanserint. Ergo dum Christo a Christo instituerentur fuit nova ac phi non pt sibi pmanenti usurpare antiquitatem.

Respondeo Duplex quid antiquum pt dici. Uno affirmative ut philosophi loquuntur, quando veri aliqd dicimus positive affirmamus. Alio negative quando nihil aliud antiquo tempori esse dicimus. Et non dum potuerit. Ecclia igit Adami tpe quando fuit exordium Ecclae, vere fuit antiqua non affirmative sed negative, qz nulla fuit interrupta antiquo. Index aut Pentateuchi Ecclia Christi etiam affirmative potuit dici antiqua respectu alicuius sectarum, qae ab aliquo horum exitus temporis diuturnitate superavit Christi Ecclia non fuit nova, sto solummodo pro statu Ecclae Xti pro plebium pro rictu.

Dico secundo Ecclia Catholica antiqua est qz antiquitatem sequitur idq; maxime laudat, qz antiquissimum et vetustissimum est pectinari complectitur. qdq; cum majorum instituto et doctrina conjunctum est. Sicut Haereticorum semper fuit proprium novitati adhaerere. Veterum autem in hunc morem solemnem ac spectatum fuisse Ecclae vere ut vetustae reverentiam. Haereticis aut vel novitatem sequentibus testatur imprimis Ephesina Synodus. nam cum tetra labe caperet Epi Epli, qui nihil aliud intendebat et optabat, misit ex purgata nova tate, antiquitatis defensorem. Ita Epus Cyrillus pclarus est et definitur. Et hoc ingt q tecta e Epla Alexandri, et multum religiosi Epi Carthaginensis Capreoli, hoc quaestorum inspector cujus apta sententia est, Nulla in antiqua fidei dogmata conformari novitia. Quae et superflue adjuncta et inepte promulgata reprobati atqi anathematizari. Quae Epi promulgaverunt ecclarum, hoc Latinum Vetus sunt, et hoc Hieronymus, hoc omnium Vetus. Testatur pterea veteres patres qui volentes demonstrare veram Ecclam, antiquam Ecclae Haereticis opponebant Ita Tertul. lib. de pscrip. Omnia sua vos ingt, Unde et quando venistis, ubi tum in latuistis

Ita optatus lib. 2 Cõ Parmeniani. Vultis ingt Cathe
dram originem exordiũ qui vobis vultis sanctam Ecclam ven
dicare Hilarius lib 6 de Trin. Tacete mihi ingt hos pessimos
doctores, et tabernacula huius hæresis protulit terra hos magistros
habuit sedes mea quam tu tristitiæ in laudibus Ergo his
inter eiusdem Basilius. in Epla ad Damach. et Ecclam Dei
ingt assertores meorũ dogmatũ ego te vt patres Romã.
mihi auribus patres fidei, q Apostolo ore laudata e Cur post
quadringentos annos doctores nos vis interrire, q ante nescis
simus vsq; in hunc diem sine vlla ista doctrina Christianum
esse fuit. Deniq; ita probari pt ex eo q nec locus nec
tempus nec autor designari pt quando Ecclã Rom. à ve
ra Ecclã defecerit, nobis q; sibi errores affingunt. Belar.
minus Notat lib. 4 Cap. 5 Sex modis quibus fidei quis
mutõ religionis ondi possit. 1º autor eius. 2dõ doctrina
alig nouã 3tõ Tempus quo cepit 4º Locus ubi cepit
5tõ quibus cum oppugnarit 6 Secto Exiguus aliqs cœtus
unde pendatur alys tantum ex duobus reperit. Hæc patet ex
do Ecclã Catholicã minime demonstrabi possunt Dico Conclu
dendũ est, cum non necesse existam probare antiquã nõ posse non
possunt nobis adversari dare autorem primi sectatis nec
possunt docere nos aliquando appellatos esse ab aliquo par
ticulari homine Deus nunqm declarare possunt originem
dogmatis nri, nã dogmata q amplectimur leguntur videntur
in vetustissimis patribus 2º non possunt tpa determinare
certũ quando desierit Ecclã uera a filijs antiqua 3º non
possunt probare quis loco ceperit Quia nunqm audiverunt q
aliquis oppugnarit, tanqm recens natam, et q contra ea
celebratus fuerint Denique non possunt vllo mõ demonstra
re quãdo Ecclã perpetuam sit separatam ab aliquo
malorum et numerosiori, itaut q adhærebant Romanæ se
di, essent paucissimi religiosi ante christiani multo plures dam
nosi illa ad singulos hæreses. sectis facillime demo
stramus Belar. loco citato.

QVÆSTIO XXIV

Quid nam de antiquitate Hæreticorum sentiendum sit.

Quamvis q de eis Apli tradiderunt qui secũ manserunt
Ecclã vera Christi et Apostolicã Ecclã, q exierunt ex nobis

qui

qui discesserunt a fide qui nova afferunt pter id, qd accepimus
Hec ergo oia, cum posteriora sint ipsa veritate falsa nihil esse
fore videntur, quam clarum fallacie effigiem ad pie detestan-
dam

Dico pmo, Eccla tenet nulla ratione pt si
bi aliqtem vendicare sue fidei Probatur pmo qz hereticorum
nota semp omnibus in locis habetur qp non ab initio predicauit E
uangelij et Eccle, sed postea exorti sint et noui aliquid attule-
rit S. Judas in Epla sua sic ait Vos aut charissimi memores
estote verborum qe prelocta sunt ab Aplis domini nri Jesu Xpi
qui dicebant vobis quia in novissimo tpe, venient illusores
dm desideria sua ambulantes in impietatibus suis Ista vobis dici-
mus pm tpus non predicauit Euangelij, ergo post predicatu Euange-
lij Dim doctrina inuenitur odit qz ambulabunt in desiderijs su-
is Item 2 Petri 3. Hoc pm scientes, qz venient in novissimis die-
bus in decoptione illusores iuxta propias concupiscentias ambulantes
Et 2 Petri 2 fuerunt falsi prophete in populo sicut et in
vobis erunt magistri mendaces qui introducent sectas perditionis
1 ad Tim. 4. Spus aut manifeste dicit qz in novissimis diebus
discedent qdam a fide attendentes spiritibus erroris et do-
ctrinis demoniorum Sic actor 20. Ego scio qm intrabunt post
discessionem meam lupi rapaces, in vos non parcentes ggi. Ex qb.
omnibus ppspicitur nullomo posse sibi arrogare auctoritatem
Nam ptra scriptura dicitur Xpo, qz de novo dicantur Eccle
Quod alique noui afferunt Dei Eccle non oppugnent Eccla
scripturis et qz ante ejus exstitit.

Probatur secundo. Sola illa Eccla antiqua censenda est
que a Xpo edificata e sup Petrum At Eccla nra Vadenisiarum e di-
ctam sup Petrum non aedificata. Ergo Vadenisiarum Eccla non est
antiqua Jo patet qz Xpus dns Matth. 16 aperte testatur se aedi-
ficare Eccle Petrus et sup hanc petram edificabo Eccla meam, et tibi dabo
tibi sub quibus metaphoris promittitur Petro totius Eccle principatus
Prior e fundamenti ac e officij qm in ordine e fundi, hoc in corpe
caput in civitate rector in regno Rex Posterior e Eccla quia fundan-
tur Eccle civitatis iste instituitur Rex vel custos gubernator civitatis.
Petro aut fieri sermonem ibi alarum ex pronomine, Hanc, qd demon-
strat aliqua Petram, de qua ante dns fuit locutus pxime autem
dominus Petrus vocauerat Petram. Syriace in loco dictum olim dns
et Syriaca lingua Petrus dr Cephas Ut habetur Joan 1. Ce-
phas aut scribitur Jo vbi supra explicatur in tra de primatu Petri

Probatur 3. Quia illa Eccla antiqua & Cuniqua &c
Invaturus est sine interruptione usq; ad Cōsummōm seculi Sed
Ab Henoch Eccla Christo absunt iam mille annis Ergo nō est anti.
qua Minor facto patet. Quia Urgentur, qua successione et
Continuata doctrina Quam ab Aplis usq; ad sua tpa acceperint
Demonstrare non possunt, ac pīn cogunt eo confugere ut dicant
Eccl̄am Suam antehac vel nullam fuisse, vel invisibilem ac sua politione
S. Aug. de unit Eccle Cap 12 Vel invisibilem ac sua politione
Cura et opa ex tenebris in lucem evocatam, qi in nra stra tri.
qui cū venisti Contumelia Lutherani nunc patam pfitentur
Consummatur. qd olim veteres prōd hereticis vehementē fi. dei
objiciebant, iq; destrue accomodant ut dicunt. nri tporis I
tā Tertul. objicit Marcionitis et Valentinianis lib de pscrip
Cap 14 Qui estis vos unde et quando venistis etc. et
illud Quis & nonne verisimile ut tot ac tantæ Eccle invig fuer
crauerint Sct aliquos Marcionitas et Valentinianos liberan.
da veritas exptabat interna. Properam Evangelisabatur
tot millia millium, properam extincta, tot opa fuere properam ad
ministrata tot virtutes, tot charismata properam operata tot
Secretiora tot ministeria properam functa, tot Senio martyr
via properam coronata. Ireneus quoq; Cui cōs & scribit lib
3 Cath. 4. Recepit inglesia Ecclēsiā fuisse apīnē cōs nec doctrina ali.
qua instituta ante Valentinum non erant qui sunt a Valentino
Luce ante Marcionem erant, q sunt a Marcione. Sicnos dicere
presumus, a Lutero q sunt apte Lutero non fuerunt nec ante Cal.
Imbui q sint a Calvino S. Gregor. etiam Nazian. in Epla ad
Cledonium sic ait Si ante hos 30 annos fides incepit Cū
Hoc sint fere anni ex quo manifestatus & Christ Cortē et
Euang. nrum fuit in ane instanto tpe, in anib et fide nra et th.
q testimoniis pbuerunt fenestra fuit testificata fenestra pse.
cute pfulos tribus et tentos populo. S. Hieron. Cū quā
sui tporis Origenistam in Epla ad Pamachium. Cum post
Mille annos Sectis nos intersis q ante nos fuimus.
Probatur 4o Quia illa Secta q dicat. loco cit
Sin quanib mutatis demonstrari posse dicit Sicile reperiuntur
in Heresi ante tporis Pōn Martinus Lutherus qui ibo
Heresibus huius tporis Quasi classicum Cecinit autor fuit
pbitor et Monachus S. Augi de dogmata nova

et

et inaudita in Eccla Excogitauit sed sic solam iustificare homines. Eucharistiam non esse Sacrificium et alia multa. Dotem. pro quo cepit scimus 45 Leon. Vbi cepit predicare. Do Scimus eum oppugnabat fuisse, a Leone Decimo, papa, a Conc. Trid. ab Act. omnes Gibus Catholicis, et doctoribus plurimis. Co Constat hi. storia Hinc Heretici de exilia fuisse, et multo plures fuisse Catholicos p totum orbem Dissipatos. Frustra igit sib: Hanc Hereticis usurpant antiquitatem. Dicent nos amplectimur Scras et adhe. rem illis. Ergo antiq sumus Respon abeunt se inobscu. ris latibulis Hereticis, ut lucem fugiant obscuras sit sib: sciens arrogant Ut aptam Eccle antiquitatem et patrum Censuris subtfugiant Scra Sufra. gari illis scra non possunt, cum S. Spus, qui eis suffragat Scra Se. cum tem, et difficultem putas in Eccla Christi Sanctis q illis ac Vetu. stissimis patribus usus est, quam in haeresibus et damnatis Heretici. Debin scrat Cui simile Heretici sunt profugia et palliola, quo se contu. lerunt olim una voce et amittant passim, etiam inter se maxime pugnantes Dico Ecclam Hereticis tantu abest ut antiqua sit Ut etiam an. tiquitatem maxime detrectet, eiusq apud eos nulla sit res et authoritas Putatur pro, qua ob aduersary plurimum dissidunt ab illis tanti. ssimis patribus, quot quot fuerunt a temporibus Apostolorum usque ad hec tpa Dicentes eos Ecclesiae tenebris tumen eis minime illuxisse superstitionum barathro detentos fuisse veram sui religionis inscriptos nihil quidem memisse. Vide q in simili Argo diximus supra in Cap. 16 Concl. 2.

Putatur Omnia respuant cum patrum et concilior antiquor. Decreta, ac sentas solum scras autem venditantes, quas ipsi Christianis Disputatum p suo arbitrio vel mutilant vel ad sui usum commode torquent vel prauis nouis adulterant reprehendunt. Vnde semp in ore illis versati quidam Maximus Arianorum Episcopus dixit Ut refert S. Aug. lib. 1 con Maximin in principio, Si quid erat de diuinis scripturis ptiuriis q cum eis et cum eis necesse est ut tractemus hoc Vocabulo Ecclq exte Gentium sunt nullo casu a nobis suscipiantur. Cum ipse de. minos monent ac dicat. Sine ca columnia et Secundas mandata et posita homi Deus Heretici nri ad solam scram, tanq ad praxim Confitentes nos ex Catholicos seu Euangelicos ab Euangelio Dei. Volunt Quodlibet ita allegare Cum S. Aug. in lib. 32 Con Faust. Cap. 12 Videlicet de Deo agens, ut ob scrarum auctor authoritas et

Sumb Cuiq; animus autor sit, q d inquaq; Scra p bet, q d imp bet
Cr nouit Lauteritati subyciatur Scriptorum adstip, Vel nt sibi
Scras ipse subyciat nqm nt id eo illi placeat aliq d aq hoc in
sublimit anth é legitim scriptu, Vel id q scriptum vere Vid
atur, q hoc illi placuit.

Dico 3 6 q ptestantiu Eccla p annos 1517 etene
brib emersit videre iure optimo, nova non antiqua Censenda é.
Probatur p ipsoru et testimo Eccle huius autoru stre
tutu in Epla ad Augustanos nuscos Ao 1575. Cum
a nobis p Vulgatu audimus gloriari Ai nobis similis Apo
logia Anglicane ecclie Cap. 1 ol 7 affirmant tum p l.
cow Copisse vadium veritatis iuandit ante iguitu Cum Lu.
tero et Zuinglio Vel accessisse ad Euangelium Preterea
Melanchton in p fone Corpis doctrine reformationem esse sua
vel am Affirmat in Confessionem suam Constanter p sua
tam, annis iam 30, id q in libro non ita diu autho é edita
discederet a vo Cholovius Beza in vita Calvini, Vni Calui
no post Chrm ol Apli 8 habere veram ait et Germana de
Cena dni intelligan Joan Vigandus lib. de bonis et malis
Germanis ait Zuinglium hoc principium autentum fidei illu
strasse, quale ab Aploru temporibus huc usq in mundo nu
e Cognita

Probatur 2 do, q huic Eccle nulla unq exstiterunt anti
quitus monumenta Nam Stanislaus Rex mu ante 600
annos in Polonia Jagello etiam ante 200 in Lituania Du
fundarunt Catholicam religionem ptestantiu hom penitus Eccles
ignorabant Nam si non ignorarunt Cum vo ceteris tum illi chri
sti and ibi suos institutos de religione non hos potius Euan
gelicos ministros q sinerent Cum non aliq sathane abroac
cepta dogma religio admiserunt, Vt ecclesiam sub utraq spe
cie quam quam recipiendi opportunam verum habebant Cum
Lutheri sibi cohabitantes Eorum ritum in utraq spe usurpa
dum seq servati. Verum hi falsitatis ministri tum temporis minime ex
tabant Deo q nec arte Miecislao nec posteriori Jagellon Lit.
uania vel ex nomine saltim noti erant non fuissent de igno
ti situ vere exitisset pro mero Regibus quin suis Chro
nicis Colonias Constitutas meliebantur. Hinc igit signal Cri
da Colligere possumus ab facile ondere possumus eos antea
non fuisse Deo q non possunt ondere Verum Ctum in mundo

qui

q̃ dogmata ipsorũ oã vel pẽ teneverit et ritum Eccl̃e et ceremonias similes habuerit. Dicto q̃ prob̃ ob q̃ à tporibus Apl̃orum usq; ad Lutherũ scripserunt aliam doctrinã fuisse de sacrificio Missæ de sanctorũ invocatione et veneratione de religiosis de traditionibus hominũ p defunctis et celibatu de votis monachorum de satisfactione aliq; a deo acceptis cõmentis. Patres aut lu. cupletissimi sunt testes et fuerũt et fidelium q eorũ tpe vixerunt habe ob̃ fatentur profecto ad fidelis q̃ ipsorũ tpe fuerunt. Do mum vllũ cetũ aut congregasse seo nec vllos hoc. sibi succedentes habuisse ita ut saltim unus fuerit ex tote aliqua q̃ aliter in sequenti successerint. 4o Nec fuit Hereticus ac in universa nullus Historia p. ferme possunt, a quo in doctrina ex pẽ aliqua non distant. 5o Nulla Historia meminit illis congenis similes Lutheranæ antecessoribus. 6o Nulli eorũ libri extant, siq̃ aut veteres Hereticorum inveniantur vt Bertrandi Ivonomachorũ subtitulo caroli magni illi dogmata contineat contraria Lutheranorũ et Calvin. quamvis cum illis in uno aliquo consentiant. 7o Nullum templũ nullus monumentũ sive dei illorum aut vestigium extat. 8o Nulla concilia aut particularia nec universalia sinuta aliqua concilia probarunt vel ipsa falsa sunt vt q̃ concilia constantien. Francof. Arel. continent dogmata ipsis adversa, quamvis ante a fuisset vel saltem immediate ante Lutherũ nominat. Ut nullus horũ q̃ laudamus vel instructo doctrina Lutherana ad Lutherũ venerint antequã ex libris et doctrina institutione Lutheri corrumperentur. Imo ipsi fuerunt Lutherani ob fatentur initio se fuisse Catholicos et nihil cogitasse de nova illa doctrina Lutheri. Quo et ipse Lutherus lib. de missa privata fatetur se aliquando non fuisse Lutheranum sed Monachum Catholicum et missas celebrasse p quinde decim annos ante Hembin. et in ipso initium. primus ait se solum fuisse et nihil tale cogitantem cum cæpisse tractare Controversias.

QVÆSTIO XXV

Quenam sint Hereticorum Expulsiones in tam efficacib. Catholicæ pbonib.

Quæ vana est hoc et potens cum deo Argumentatio Ecclesiæ pbo, quos i deo arguantur, vt se se an xpo tangant, ac in mille pedes distent, Quamvis aliqui effugia et evasiones reperiant sed irrita conatu.

Ca igr Cnabio è ac oim fere Cōis ſuis nimirū alignos
Hoc ſuę ſectę q ſub papatu latebant q̄s ipſi vocant
religas ſub papatu et ſub falleis pontificib Conſerua
tos fuiſſe fermentum dominicū Vnde quan dm Apli Euangeli
ce p̄dicatiōis lucernā tanq̄ ex alto montis q̄nbb. ſibi ſtulerunt
ad. a dis fidelos ab tam priuatis doctrinis tum ctis errorū inf
gnitatis reſſiſſerunt tandem illa ciuitas ſup montem poſita emi.
nuit nec potuit latere ſub poſtq̄ homi ſub ſtitio, ambitio auari
tia, ignorantia, et q̄ cuncta trāq̄ Babylon, q̄ cunctarū
illam sanctam euerterunt tum colapſi ipſe ciuitas ſapideos m
hominū ſuuib pſ. placuerunt et illis ſpulueris miſcēti Cine
inſtauratōm, aſſidui hābus et tabis p̄dicti ſunt a deo ita
ad occl. ſed reſtaurā hec ciuitas - Ne quidā nobis hāc vellig
ab ē Caluiniſtā aut Lutheranā ſectā hoc, ante Lutherū et
Caluinū extitiſſe aut q alia ex illis p̄dicauerunt verbū vel ad
miniſtrauerunt Sacramenta tum ctis ſeltis q̄ p̄dicem verbum
Dei et data Sacramenta fuiſſe Lutheranos vel Caluin. Di.
cunt Deo unq̄ dū vegentur plbane poſſunt

Ad iſtas reliqs non potuerunt nec alij qui Herot q̄ vel
negauerunt ſiq̄ vel aliter ſentiebantur, p̄ſertim aut apud Herot
eſt inter notas verā Eccl.

Quare de Argumentatur Illas reliqs ſeu q ibi ē hec Eccl̄a la
tens vel ſiq̄ p̄fitebatur vel non ſi p̄fitebatur non erat latens
ſi non p̄fitebatur non erat Eccl̄a Chr̄i Deo Hereticā fmāt hērl.
sib Pogamilorū quos tradit Sch cap. Dominus licēt nec
cuiq̄ p̄ſo ſimulare, vt ſe a morte liberet Et Lachry Spū ſancti
Luce 9 Nemo cōfuderit coram hominibus. et ego cōfundā eum
Coram pre meo Et Paul. ad Rom. 10 Corde creditur ad
iuſticiam ore aut fit confeſſio ad ſalutem quorum igr fuerunt cur
Coicabant cū pontifice, quem ipſi Antichriſtum vocant et i.
dola Colere affirmant Tertio q cū dicunt Cinitem illa
ſitam Eccl̄am Stabim poſt Apl̄orum tpa a Babilonis
cuersam docent clare Eccl̄am non ſolum in terris Doctore
fuiſſe ſed etiam penitus intercepſe Hec aut docere ē Chr̄o Dominū
libus Capto cū dicere Chr̄us matth. 13 dixit Futurū eſt hō
ūm ſemen creſceret in agro dominico vſq̄ ad meſſem ē ſana do
ctrina ppagaretur in Eccl̄a vſq̄ ad finem ſeculi ſine interrupti
one Sic matth. 10 pollicitus ē portas inferi non p̄ualebunt
aduersus eam. Sic matth. 28 promiſit ſe ſolū cum ſuis oibus

diebus

vsq; ad Consummatiõ seculi. Dic. Paul. 1 ad Tim. 8 Defuit Eccleam
esse Columnam veritatis. Absurdissima igit hæc de Eccla Aplo
rum tpe defectione assertio, q totum regno vsũ ei absurdũ. Augus.
vt dicunt lib. de vnitate Eccle Cap. 15 Cõ Donatis. Anathe.
matizat sibi quicunq; aliter nobis asserti nolui. nunquid iterũ seminandũ est
semen bonũ q ex quo seminatũ & creuit vsq; ad messem, si dicitis
perisse ex toto lolia q erat p Aplos seminatũ et ideo ea rursus
ex Africa seminandam. Respõdeo Legite nobis hoc ex di.
uinis oraculis. legite q dicitis. Legere non potestis, mihi primo on
deritis eã falsũ q dictum est. Semen illic ante seminatũ creuisse
vsq; ad messem, ideo q nullo pacto sibi diuina Elogia Cõtrarium
nullomõ inuenire potestis q Cõ hoc manifestũ veritatem testimo
nium. Constat ergo vt non ex diuinis litis sed ex bonis ista dicatis
Prouis. Iniquissime maledicitur Anathema sitis. Hæc Aug. tulit
Hæresim ut hanc nobis defectionem pbent Eccle nre audiant quo tpe
cepit initiũ huius de pranis sub quo Pontifice et a quo dogmate.
Dicunt Pò Magdeburg. Centuriat 7 cap. 12 initio anni Sexcentes.
Papam in Antichristum mutatum esse Pro quando vel Rom. Pontifex
obtinuit a tuca imperatore vt caput omnium Ecclarum diceretur. et quãn
do Phocas imperauit templum olim Deorum Caluinistice et Lutheri
passim docent ad 600 quingentos vel Sexcentos annos p manifesto
ppetrem Eccle ac pii magni Gregorii. Vltra fuisse verũ Papã
Sed Cõ primo falsũ est q Phocas primus Rom. Pontifici tribuerit
nomen Capitis Eccle. Iustinianus enim senior q fuit 100 annis an
eam ante deserat. in Epla ad Ioan Tum Papam, apte illam Caput
omnium Ecclarum appellat. et hoc id repetit Ioan Pontif. in Epla
rusina habetur in Epla Petri blesensis incedice lib. 1 titul 1 Sequit 4
et 5. Pretera Celebratũ fuit Concil. Calcedonense, cui vt
is exhibitis sicut Iustinianus q in Epla ad Leonem, vocat eum Caput
eum Episcoporum Imo et in eccle 8. Leo Serm. 1 de Sancto Petro et
Paulo. Dic Romam alloquitur. Per sacram B. Petri sedem Ca.
put orbis effecta latius pretiosa Religione diuina quam dono.
minone terrena. Konigt primus Phocas insignivit hoc nomine Pon
tifi Romanũ. Deo primus Cohibuit inuerecundiam auppam Constan
tinopolitani Epi q Romano Pontifici equare voluit. Zele e
tiam falsũ est q tum mutatus Papa sit in Antichristum, quando
apertum templum Pantheon omniũ Deorum, quia ante quam

hoc templum fuisset Consecratum deo, in memoriam S. Petri et Pauli Laurentij Sebastiani aq deinde ex Daniele acceperunt Antichristum pugnaturum Contra Deos, et in occulto adoraturum Deum Maozim non ab honorem ipsorum propagaturum. Ergo si papa perrexit templum suum Deorum hoc ipso non est Antichristus.

Certio falsum est, qd non assignant vllam aliam rem Cum a primo Sylvestri vel circa annos durauerit Ecclia vere tantum, et non etiam postea qd sic eorum inuento non fuerit ante primos 500 annos et postea fuit. Sed hec res falsa est. Nam ante illud tpus plurimi prodierunt in qbus S. Ambrosius lib de Viduis meminerunt inuentionis eorum Denique falsum est S. Gregorium fuisse vltimum vere papam. post obitum ni Greg. celebratum est.

Sextum Concil Genesy. ex qua manifestum colligitur testimonium gentem et occidentem eo tpe Cum Rom. Pontif. vt membra Cum Capite Communicata fuisse.

Secunda allatio est Hilarij Cuius q falsonis apostasiam totus fere orbis a christo p Apostatam. 2 ad Thess 2 Et p Ioan. Apocal 12 et 18 predictam fuisse illamq Apostasiam non in fine seculi fore, et statim postea a partu mulieris enarrarunt. Ipsum S. Ioannem Vnde colligit suam Ecclam his aliqb seculis in deserto commoratam ee libiq victu divina sustentatam, hoc vero de reliquum tam late patere dicit quam orbis terrarum. Vnde infert fuisse Ecclam toto orbe diffusam, cham tum Cum in dolio tuo pulsa draconis seuitia a tpus adeo defuit ipse patrocinio tuta latuerat.

Refellitur hec ex dicto tpus. Dani vij Cum protestantibus Sanctorum illis Donatistis communicat Ipse et docent qd Donatistae ita de illis commemorat S. Aug. lib. de Vnitate Eccle qd de Apostasia totius orbis dictum ee dicebant qd dixit dominus Filius hominis veniens putas ne inueniet fidem in terris Vnde coll statim lib. Coll Hanc Donatis. insaniam, procat illos ad certum aliqm et manifestum scripturae locum qui demonstrent Ecclam de toto orbe periisse et in sola Africa remansisse, tanq ab alio initio non tale habuisse. Deo in Carthag. Ex dicto refellitur qd dum docent totum fere orbem a christo ad Antichristum apostatasse docent pervisse de toto fere orbe Ecclam Hoc aut asserere est euacuare

chri

chri. pmissionem Eccle factam Matth. 28 dan christus dedit pastores et doctores Eccle sue usq ad consumacõem seculi donec occeuramus ob in unitate fidei & dei filii in virum perfectum plenitudinis etatis christi et tunc demũ venit consumacõ qe usq ad consumacõem seculi omnib diebus sine intermissione cum Eccla sive pastor pastorũ est ne cõ eam portæ inferi aliquando prevaleant aut fores petri sup quem q discanit Eccla suam aliquando defecit Cõ si fugit Eccla in desertũ ibiq latuit non fuit sane vera Eccla christi qe Eccla abscondi non pt & in uno civitate pponi montem positã aut si Antichristo lita cõ eam prevaluit vt in desertum tot seculis eam compulerit. at pius non est Ecclesia.

Quarto Absurda e mihi fide asserto ponere omes Eccle in toto orbe habitantes et nusquam vbi nec villas demonstrare posse Recte igit Augus. dicit lib. de ouib. Cap. 16. Quicunq dicit facte sunt & ubi sunt oves dei, nescio vbi. quas Curat deus et ego illas non noui Absurdum est nimis humano sensui q ista cogitat Hec ille omiq ipsa unitate fugitiue et latitanti Eccle in deserto repugnat ea qua alij pestiferi heretici et ferè eorũ capita scribunt Bronchas in Prologom. Matheolus in locis communibus Capi de mimis Eccle Calui lib. 4 instit. Vocatem suam extraordinariam esse sine ulla missione Eccliæ et imponẽ manus gubernio. Unde inserunt in origenis Eccles, ubi nulle fuerunt antea ordinarie successionem non eo necessam non minus que Apli a christo immediate missis opus erat. Ponunt igit illi nullas Eccias amplius extitisse Cum docere inciperent a qb ordinarie missi ac permanus impositam ad verbi ministeriũ Constitui nossent. Quare quamobrem christo orbe Eccle latentes et nimio impietatis absconditas pro tpe et spualibus Cognitas fuisse qb dixerint, cum sine missione ordinaria nulla ministerium fuit publica Patens Eccla facile potuerit ab Epis illis latitantis Eccle ministris p impositionem manus ordinari Ista Erasmo Hubrando in locis. de Eccla loci 8i 124. 125. Sumpsimus fuisse q Papa Cõdixerunt et sup inuictis papa abominatibus ingeant stomachum Ita et Musculus in locis Communibus et Falco Confutator dos aut vocant testes veritatis, quorũ Catalogum Colligit Flaccus Illyricus. ut conchi sint Magdeburgenses & multi plures in hũ colligere Reselliuz pt testimonia veritatis quos ipsi protulerunt partem Iterunt Heretici, etiam ipsorũ Confessione Arnt Vigilantius Iouinianus Semacli, et alij partem fatentur imperatores Epi Catholi q ipse qd dominatum impugnabant & festum quidam extitisse, ut ipsis obsecutus Pontificem

tamen potestatem totam et reliqua religionis Capita agno
scebant ac pia istos suos facere non possunt heretici illos
aut Cū ignominia faciunt ut note Ordinatos ab Eccla Hereti
cos Z Et Cuncto isti Hereti Continuitem illam
habuere itaut singulis temporibus aliq fuerint sce longius inte
uallis annorū quibus ut pia non possint regi illi fideles.
q Eccla perpetuo durantem Cōficiant Ut Arrius Vigilantius
Iouinianus paulo ante annū Xpi quadringentesimū Ionia.
Xpi anno 715 Berengarius 300 annis post Valdenses
200 annis et Wicleffistas 130 ipsorū unū originem
nouere nouimus, imo iam ms damnatū audimus ac pia li.
bere dicimus eos non cepisse ab Apolis. Quarto si
ideo sunt pro doctores et testes veritatis, qr Eccla Rōm op
pugnabant. Turcae ergo et Iudei ac ob Heretici testes
sunt veritatis et ad Eccla Internouū et Calvini ptinet
dicat Quarta Evasio Sacrosancta in refutone testiū Po
tamensium. Cum ingt errores Pontificij longe late vniuer
sum ppe orbem occuparunt, dicimus in scripturis Vitalem sue
Cū Ecclia tradictionē habere ipsis. dicimus Christum duobus
vel tribus in ipsius nomine congregatis adesse. dicimus cū
Hieronimo in Psal 132 Nonin parietibus Ecclas in dogmatum Con.
stitutione dicimus cum Ambr. lib 4 Hexameron. ut In
uam, sta Eccla defectū habuisse, et portas diu ē instaurem
suam expectantem dicimus Cum Aug. Epla 48 sub Pon
tificio Paulo frumentum omnium fuisse Conservatū. Ne
fallitur Deus Nihil hoc ad Hereticos. Eccla ptinet q de
Succo Vitali affirmit dx Isaia quomodo succus iste in ceteris
cibus Eccla ipsorū hesit Cum nose ac radicibus ipsis q
munqe in terra Theodocit Vel unū possunt pferre testimoniū eam
imo Eccla nullam talem fuisse ipsimet fatentur ut dixi
mus in 2ā evasione. Sed Eccla Eccla post Christi mortem
duobus aut tribus Constitisse vel fuisse ostendunt illa loca q de spleu.
dore et claritē Eccla supra allegamus. Verū qd si duos
aut tres de pena Eccla et Christi illis adesse quandiu
in aliqua unitē Eccla manent Hoc etiā ipse Cypr. lib. de
unitē Eccla Corruptores Evangely atq; interpretes falsi
extrema ponunt et superiora pretermittunt Dixerat in hoc

iugt

ingt ille. Si quo ex Vobis Consenserint Deo. Ne suo terram hoc
mam permisit, et statim subiungit. Quemq; potestas Dei aliquo Comunire q
Cum corpe ipe Eccle. et Universa fraternite non communit. Non ergo
quo Vel tres post Chri aduentum Confitiunt Eccleam, Deo in unite
Eccle Vinculo, illud ei Deo obtinere beneficy, Vt in medio illorum e.
xistat. Tertio falsu est, quasi dixerit S. Hieron.
illud q allegatur de Eccle Heretico. Dixit n de Eccle illud Chri
tpe Arianoru. Nec tu vult ita dogmatu Veritum Eccleam Confiteri
Vel quos Conectantur. Non Eccle e sedes seo hominis Vera fidei p
oibi. Nam explicans ibiq illa Verba. Quis stabit in domo Domini
p domu Eccleam intelligit. q ingt non ex parietibus Conflata. seo ex
hominibus in qb. Vera fides sit. Ipse tu Hieron. Eccleam nunquam
deliturescere censuit. Quarto S Ambrosius loco citato
longe aliam Eccle defectionem ponit quam Heretici fingunt. q defectionem
in illam Martyria christianoru Laccipi Vult. qui ppter fidei professio
supplicys afficiebantur. qb. tu Eccle credit. q indignales Christi pti de
Vallite seculi. Solibus sta igr S. Aug. ait. Et meritu Eccle spe.
cioga ait luna. q toto mundo refulsit et tenebras huius seculi illu.
minans. dicit nox p'cessit. Dies aut appropinquabit. Propterea Eccle
defectus suos Vt et ortus sequentes. Sed tribulationibus Christi crescit et his
morbis ampliari. cum persecutionibus minuitur et confessoru Martirio
Coronatur. Hec Ambrosius.
Quinto demu falsu est hec in illa Epla agere Aug. tota p
Epla Aug. Si conversus Vincentiu Rogatist. et socios Donatistas
non timetis ne Vobis dicant Iudei. Vbi est. q Paulus Eccleam Vera
intelligit. Vbi dictum e Sarram sterilem. q nouam multitudinem Chri.
anorum multitudini Iudeoru. si Chri Eccle est parcitas Vestra.
Quinta evasio. Quamvis non possent undere Heretici semper
Vnus fuisse. nihilominus Certa fuisse deberent. quando q; ipsorum
Eccle sedes apte nititur. et Consequenter Aplica doctrina est
Conformis Stephani Genes. in lib. de Eccle.
Refellitur. Pro. quomodo sera antichristus nititur illoru Eccle dicit
Matth. 6. Quia est sup montem posita et neq; accendunt lucer.
nam. et ponunt eam in candelabro. Vt sic lucent lux Vra Coram ho.
minibus. Vt videant opa Vra bona. et glorificent patrem Vestrum
q in cis est. Ergo Verbis Christi Omnes nos ad structuris
Et olam suam ait. Ipsi aut nec cibuta Nathanael fuerunt neq; lucer.
na eoe sus Candelabru opa etiam ipsorum non lucerent Coram

hominibus qui de nullo ipsorum ope vnqz sancta sunt Prae-
tenea in tenebris quomodo scrae antiqe nitebantur. scra n in te-
nebris ee nequit e qe scra tanqz taberna, et vbi lucerna ibi
tenebre non sunt. Quoto etiam quomodo opa bona quio Ec-
clie lucebant eisdem vt glorificetur pr nr q in coelis est.
si in tenebris stelle scebat, vbi lux nulla, seo obscura horrebat
caligo. Nulla igr erat Eccle illorum qe scrae antiqe
non modo non nitebatur, seo scrae antiqe penitus repetitur, quare
q seculis ob hoc nonnoppidum non vilam non etiam singulorum
seorum sua doctrina imbutam donec in felicem Monachorum
infestum Connubio votam Deo virginem sanctam, aut si-
gmaticas pfugia Calvin hoc ad quod pfugit decepisset
Velint nolint Cognitur Eccliam suam vivis temporibus vendicare,
et hos parentes suos asserere quod nec ipsi nouerunt neqz
mortalium aliquam vidit.

SECUNDO Nescitur quando scra explicu p annos 1600
in nulla Eccle tenuit, imo nullibi unqz in toto vsum
sensu applicata fuit, quinimo rata semp ac vbiqz habita fuit
illance Explicu nec conformis scripti Lutheranorum et Calu. quos Con Eccliam
Rom. pferunt p annos mille sexcentos in nulla Eccle vbi
Pro Lutherani nec admisa. Talium igr explicum Lutheranorum et Calvin. et consequenter ipsorum Lutheri et Calvi. Con
Evangeliis scris et Apostolis Connumero.

SEXTA Enabio Sa Eccliis illa Septuaginta millia virorum
q non curvauerunt genua sua ante Baal aut sigs suis pro-
tebantur aut non pstebantur quomodo non videt Eccl.
Helias Cum dixit Relictus ego sum solus. Si non pstitu-
bantur non erant igr de Eccla et patet ex Explo Corbi-
conte q illos ad Eccliam pti spinche affirmavit Enim
etiam quamvis latuerint chi. fidelis fuerunt tn de Eccla
chi. Nescitur pro qz ut dictu est inter Enabio
nis Bohemi vsus fuit Herodoto teste Theophilacto Lucif.
ro Cuius simulare sigs vt se a morte liberet quam vide-
tur seq Enabionis Sa Eccl

Nescitur secdo illa septuaginta millia virorum Israelita-
rum sigs pueris se pstituri, adversari sacris Baal atqz ade-

Vni

Cui deo adhuc vero, q̃ qui eos non cognouerit Helias q̃ mirū cum p̃ vniuersū regnū Israel sparsi Congregatorū iustorum sparsi fuerunt ipsi: Helias aūt in solitudine tum vixerat vt s. Aug. Con. Donatis scribens ait.

Septima ecclesia Cum satis superque superbis suppetit modus ea de causa tantū dicunt ano deo satis constare q̃ b. virginibus etiam, in mxā rerū perturbatione suam Ecclam conseruare soleat. Sicut legimus Ezech. Cap. 1 g de solitudinibus q̃ dolebant gemebantq̃ ppter idola Hierobolimā quos q̃dem deus designari insignitus scribens

Auferetur. Verissimū q̃ deus est Deus deo constare quomodo suam conseruet Ecclam, etiam vbi tam perturbatissimis temporibus ex. placeat ad Eph. 4 Et ipse dedit quosdam Paul. quidem Apostolos, quosdam aūt prophetas, alios vero Euangelistas alios aūt pastores ad consummationem sanctorum in opus ministerij, in ædificationem corporis Christi, donec occurramus omnes in vnitate fidei et agnitione filij dei. explicuit etiam apud Lucam, vbi p̃ puerum Confessionem se Ecclæ conseruaturum docuit Ante q̃ sicce ingat loc. vbi negotiabitis ppter me in testimonium illis dn. Hinc aūtem Ecclæ delitescente indicatur aliquo horū vbi pastores doctores vbi pfectio fidei vbi mansuetus. Frustra aūt confugiant ad ordinem, putam q̃ quæ esse debeat in Ecclæ vberioribus ex diuinis Scripturis diuinis. Malo q̃ apud Ezech. Regnum Israelis Ecclæ indicatur in Ecclæ Hæreticorum delitescente Illi fidelis gemitus opebant et superbia q̃ velim ordant an aliquam in horum delitescente Ecclæ fuerint amissa Preterea illi fideles erant postea signati in frontibus ita Paulus Gentilis delitescentes Ecclæ sitæ q̃ signis habebant Quare Concludamus iam figmenta ee Lot mendacia, ea ea Commiscuntur de Ecclæ sua delitescente. Si n̄ multi Lutherani et Calu. latebant debuissent sane multi p̃dicante Luthero et Calu. subito occurrere et agnoscere et salutare socios suos. Sed ignota fuerat. nam ea fere q̃ simul Lutherani et Calui fatentur antea se fuisse ex mis ut ipsum gesta. 24 Cone. 8 Preterea putamus ab re q̃ quamuis sacramenta q̃b. et quando q̃ delitescens Ecclæ ministrarit q̃b. quando exciderunt disciplinæ q̃b. et vbi verbum dei p̃dicauerit q̃b. obstiterit Hæreticis quos Synodus Conuocarunt quos in pistorium ediderint libros q̃ templa ad religionem quos

ad doctrinam extunxerit scholas q̃ in terris vixerit
quam urbem, quem vicum, quam domum incoluerit q̃ fecerint
q̃ hanc Eccl̃am Consecrarit. tres dico p̃fantur. Imo huius
Eccl̃a unus p̃clis nominetur. Eccl̃a Cast̃i chr̃i non est de
peior et miserior ꝺ̃i secta Hereticorum et Synagoga Iudeorum
Cum Deus passim p̃ Prophetas ondat Eccl̃as q̃ lam et splen-
dorem, ꝺ̃ aut Hereticorum secta olim habuit sua templa suos
Epos̃ sua Sacramenta. Et similiꝫ Iudaici post ejectam
Hierusalem semp habuerunt aliquas Synagogas vbi liberis
exercuerunt sua Ceremonias. At Eccl̃a q̃ ꝺ̃ dixit.
Sanus nisi qui habuit. Non fuit ergo unq̃ tam magnum in rer̃
natura vel si fuit, non fuit Eccl̃a chr̃i.

QVÆSTIO XXVI

Vtrum Eccl̃a Christi interris sit Apostolica.

Sexta vera chr̃i in terris Eccl̃a nota est vt sit
Aplica indicat et explicat hanc notam Dns ipse Math 16
Et ego tibi dico Petro, q̃tus Petrus et sup hanc Petram ꝺ̃ifica-
bo Eccl̃am meam, et portæ inferi q̃ verba ad Petrum esse referenda
diximus ubiter sup in q̃st 24 Cauelone Iudicat can.
Dns S. Paulus Eph 4 sup ꝺ̃ificati sup fundam Aplorum
et Prophetarum ipsemet Paulus interpretatur ibidem ad Corin 3
Vt Sapiens inqt architex fundam iecit reliqua sup ꝺ̃ificauit
Iudicat eadem notant Ioan Apo 21 Veniet et ostendam tibi
sponsam vxorem agni et muros Ciuitatis fuit fundamenta hr̃s
et in ipsis 12 nomina 12 Apostorum agni.
Dicis p̃ Eccl̃a chr̃i in terris vere et p̃prie ꝺ̃ Aplica et ꝺ̃
est nos hoc ex dictis Symboli Constantinopolitani et p̃prie illi conue-
nit hoc p̃prietas post eius institutionem Ut probatur
Prō Quia Eccl̃a chr̃i Aplorum p̃dicatione fundata est vbi
Dominus artifex inqt B. Paulus fundamenta iecit ꝺ̃ alter su-
perædificauit. Asiam Ioannes Persiam Simon et Iudeam
Andr. Thomas et Bartholus Ethiopiam Matheus Achaiam
Paulus Syriacam Anthiochenam Thessalonicensem

Philip.

Philippenſem, et cæteras Græcas.

Probatur 2do. qz Eccla multa non pñt aliqua Aplica doctrina
non habuerit vniuersam Aplicam doctrinam ſeptuã. ab vsq; ne latum vnguem di-
cedit q qz Aplica doctrina in duab pñs diſtincta eſt, in ſam minimum
& orthodoxis pbata, ac in moribus horũ conſtituta de qua Paulus ad
Corin. II Cætera aũt cum venero diſponam, et in eam q ſcripto
nobis tradita ac relicta eſt. Quod olim Chrisp. Arcop. lib. 1 Dece-
li Hiran. tradit. Eloquia diuina duplicia ingt quibus ſunt mirum
quam in ſacris et Theologicis libris Commendata alia ſpectãda q ex
animo in animã medio intercurente verbo ſine libris tranſmitta ſunt ſicq
primi illi nri ſacerdotes duces Aplici animam illa et ſuã ſubſtantia.
bia partim ſcriptis, partim non ſcriptis inſtitutionibus nobis tradiderunt Do
nenſes lib. 8 Cap. 4 Quid aũt mirũ Aplos ſerabs religiosos nos
bros non nre oporteret ſeq ordinem traditionũ quas tradiderunt pc
gb. Conſuluerunt Eccliæ.

Probatur qz Eccla ab Aplis fundata nihilominus quidem ſtetit
ſicut p rapinam, ſed tñ a ſucceſſione inviolabilem ab ipſis et fundatore qua
Christo tradita collegio Aplorũ et quam habuit Eccla ſub Act.
ptis Conſtituta. Sicut n Rex quando edificat ſibi ciuitatem
ſi ponat in ea ſtoriam aut decoriam dignitatis, neq; ea tollit eſſe
-ctas temporales, ſed pœnas multo magis Deus in Eccla ſua voluit
Donata Varietates functiones miniſtrorum ſuorum Hoc patet ex Paul
ad Eph. 4 Et ipſe dedit in vinea ſpectum in menſura etatis
plenitudinis Chri Ex qb. clare colligitur nullam functionem
Aplicam expiraſſe cum ipſis Aplis et Euangeliſtis paſtoribus
et doctoribus quibus tpore erant. qz nec nunc quidem Sanctorũ
Conſummatus enumerus nec de edificio Chriſti Corpis limita eſſe vnq
ſed occurrerunt in vnitatem fidei nec ad cognitionem veritatis pnenerunt
Quare Aplis quem facultatem apti potestatem acceperunt a Chro capt
in paſtores tranſtuderunt Sta Cleto Zi tranſtulerunt Cle
ſtolatum Iudæ in Matthiam. et Paulus ad Tim. et Titum pdcs ad
Tim 4 Noli ingt negligere gram, q data eſt tibi p Prophetam Cum im
ſone manuũ pbiterii Cui ipſemet Paul. manũ impoſuit 2 ad Tim. 1
Et Titus Cretenſis factus Epus a Paulo ut alibi quoq; ordina
ret et Conſtitueret ad Titũ primo ſuos qui ere relicte Creta ut
ca q deſunt corrigeret et conſtitueret p ciuitates pbiteros ſicut et
ego diſpoſui tibi et ſtatim ſubjungit tales ordinandi. Si quis
ſine crimine eſt. qb; ſpectant ad inordinatum candi Conſecrandum

Apli pastoribus quamipsi a Xpo acceperant. Unde 1 ad Tim
5 ad aduersus p̄sbiterū accusationem noli accipere nisi sub duo
bus vel tribus testibus. Caue ne recipias accusationē in. Sic. Cap. 4
Peccantes coram oibus argue et ceteri timorem habeant. Et ad
Titum. 2 Hec loquere et exortare, et argue cum oi imperio nemo
te contemnat. Ita quoq; excoicamis fulmine ubitur Eccla qua
do fundā est Matth. 16 Sigb Eccl̄am non audierit ii. Et Matth. 5
Si scandalizauerit te oculus tuus erue illum et proice fulmine
ubitur S. Paulus ad Galat. 1 Si quis Euangelizauerit p̄
ter id q̄ accepistis Anathema sit. Et ad Titum 3. Hereticū ho
inem post primam et secundam Correptionem deuita. Quod etiam
manifestius explicat docet 1 ad Corin. 5 tradi Sathane
interitum sum Corinthium, idcoq; Cathedrā retinuit hanc diui
plinam Eccle ut nulla unq̄ Tyrannorū vi, nullo impetu fu
rentis populi sibi eripi illam sit passa, paratior semp vita
quam hanc potestatem perdere.

Demq; plurimum q̄ crebro nunc Eccl̄a potestatem et definiendi
controuersias et dubia cuiuscunq; uerbi dei hic quam olim
habuerunt Apli ab. Dictum est Luce 10. Qui vos audit
me audit qui vos spernit me spernit. Ita etiam ab eodem Xpo
dictum est de Eccl̄a Si Eccl̄am non audierit ite
rum Pico 2 dō quanq; ob illas Eccl̄as Apostolicas dicuntur
hoc modo, quod ab Apli sint fundatae vel earū doctri
nam p̄ eas sequuntur vel ab. Ipsi p̄sederunt Apli p̄cipue tñ
et primas p̄ antonomasiam et excellam quanq; Roma Apli
cā dicta est semp Eccl̄a quippe quam ipsi principes Apl̄orum
Petrus et Paulus sunq; ante ipsi, ad p̄sederunt
Probatur p̄dō qd hoc illis Apli ob uirtutē p̄misserat Petro dū
Ego orani pro te ne deficiat fides tua. Et Paulo uere
electi eum mihi: ut sit vas electionis ut portet nomen meū coram
gentibus. Unde etiam merito Paulus ad Rom. ait. Gratias a
go deo meo p Iesum Xpm̄ p oibus vobis qm̄ fides vra annuncia
tur in toto mundo. Probatur 2dō. qm̄ cum alias Eccl̄a
ob varias hereses atq; Schismata aliosq; errores Cōsarint
et plane extincta sint sola Romana p̄petuo duravit et robu
it. Ideo sola peculiari quodamō Apli sede dicta est. Quod autem alias Eccl̄ae
defecerint velarum ē. scimus ut ab Patriarchales sedes quasdam
sola sine ista ut Hierosolymitana ac Antiochena decentes similis subierint

excepta Rom. sede In sede Constan. sederunt Macedonius Nestorius Heresiarche In Alexandrina Gregorius et Lucius Ariani Dioscorus Eutichianus Cyrus Monotelita et alij In Antiochena Timotheus Heresiarcha Petrus Grafeus Eutichianus Macarius Monotelites et alij In Hierosolimitana Joannes Origenista et ante eum Eutichius Ireneus et Hilarius Ariani sederunt. Ad mistale de Rom. Eccla et ondi ex quo apparet ne vera p ipsa dominu omnes ne docuerit fides eius sola igit Romana Aplica dicenda est.

Probatur 3. qz illa sola Aplica Eccla erit q plantatam et ppagatam fuit ab Aplis sanam et integram semp Conservauit. Conservauit sana fides Conservatur non addendo luxos ac falsos ppetuos qui sunt Heretici Tot annalia Eccla ab Heresios expugnauit Sola Romana Sola igit Aplica erit Constatin ob et singulas Heresis Ja simone mago usq ad Martinu Lutru ab una Romana Eccla in Petro Cuius successibus gnatas cc Exempla, de subitam Crisogonus Joh Paschale Asiano Victor Romanus Pontif. repsit. Montanistas Praxeanus Papa gnauit. Novatianos gnauit Cornelius Papa Cu Novatistas pnunciauit Sectam Melchiades Papa. Origenes longo tpe de falsa doctrina suspectus ad tebium Rom. Pontif libellis petita misit, ut restituatur S. Hieron. Quatum semosatanum Romana Synodus composuit teste Nicephoro Pelagium et Celestium gnauit Zosimus Papa teste Aug. Denig ubicunq terrarum vel deponendi vel regnerandi Heretici erant ad authe Rom. Pontificis semp fuit. Prophana Concilia qualia habita sunt in qb Rom. Eccla Cu Cleris est. Prophana Concilia qualia habita sunt in qb Rom. Eccla Cu Ceteris ecclesiis et pm locus in singulis Concilijs tenuit. Rom. an. Pontificum legati Heresis Varias gnauit. Sta in Niceno 1o gnauit Heresis Arianor in constantinopolitano 1o Macedonianos In E. phesino Nestorium in Calcedonensi Eutichetas In constantinopolitano secundo Anthimum novum Eutichetam in Constantinop Monothelitas, In nicena 2da Iconomachos In Constantino 4o Tocam Patriarcham in Lateran. sub Alexan et Italiensi Ecclesiastas in florentino errores Grecos. Postremo oum. gnauit in Trident Lutru et Caluinianos Hec igit sola Aplica et vera Dei Eccla aut si de non cetera, ille ob Heresis erunt quos ipsa Eccla gnauit.

Dico 3o Eccla Rom. fuit ppetuo Continuata ab ipsis Aplis Eorum et doctrina successione Hec sola merito Aplica nuncupatur

Probatur Pte no ab pdecessoribus altinet, ex enumeratis et Catalogo Rom. Eporum Hinc usq diem, magnimomenti hanc in Rom. sede Epos

successionem ad veram Eccl̃ã certissimam unitatẽ cognoscendam
Si illi prefi antiq̃ semp indicauerunt a deo vt s. Aug. cõ Epl̃am
fundamenti Cap. 4 scribat Ideoq̃ me in gl Eccl̃ã gremio ab ipsa
sede Petro cui pascendas oues suas post resurrectionẽ dñs Commen
dauit, usq̃ ad patrem Eparchum successionẽ sacerdotum, per vet.
rem ordinem hanc successionem cõtendentes, usi sunt tanq̃ lucã Ar
gumẽto eruditissimo, dicta Iren. lib. 3 Cap. 3. Enumerat Epos
Romanos a Petro usq̃ ad Eleutherium, qui suo tpe sedebat
Hoc dicit p hanc successionẽ confundi ordinem Ephesiorum suorum
de pscript. Adgt aduersarios eadem ordinem Episcoporum suorum
Vt primus ille Epus aliqm ex Aplis uel Aplicis viris habuit
Irenæum autorem dicta Epiphanius hæresi 27 enumerat ordine Rom.
Pontifices, et subiungit. Vtinam q̃ inde mireturq̃ tam exacte oa
perendinauit p haec clarissima sedis. Sic optatus Mileuit
lib. 2 cõ Parmenianũ enumerat ordinem Rom. Pontifi. a Petro
usq̃ ad Siricium, q tunc sedebat vt ibi non ex Ecclesiam apud
Donatistas, q p similem successionẽ ad Aplos a sedem non po
terunt demigrare. s. Aug. in Epl̃a 165 ad generosum ipsos
Rom. Pontifi. inuicem succedentes enumerat a Petro usq̃ ad Ana
stasium. Ac mox in hoc tropo inqt. successionis nullus donatista
Episcopus inuenitur. Quare si vehementer ob eam rem dicti fecerunt, ad ve
ram Eccl̃am Catholicam Continuo Hz aut zo aut 40 pertinent
tanti nos facere debemus, non interruptam Continuationem Pontificum Ro
manorum triginta et amplius

Probatur 2do quo ad doctrinam, qm successio Episcoporum quam tanto
opere ab ortu historia Ecclesiastica scribunt notatam discimus nulla
tronte potuit esse absq̃ doctrina sana successione doctrinarum sa
na fides orthodoxa non conseruatur mihi ministerio Ioannis pastorum
ac doctorum quos dominus dedit Eccl̃ã suam in opus ministerij et exp
Quorum nonnulli ipsi illi antiqui Christi Hæretici depugnantes Epos
ne consuli sunt tropice si in Epis ipsorum nullam doctrinam habitam
negauissent. Indeq̃ q illum succedebat cui illum succedeba
tur in banq̃ quoq̃ sicut successione debebat sicut a p̃decessoribus
sua fides ab ipsam Episcopi accedentis non ille p successore habitus
fuerit priusq̃ semp fuit. Sic in Catalogo Pontificum Constan
tino politanorum nec Macedonius nec Nestorius nec Antimus
Hæretici, mihi cognita aduersus et corruptæ doctrinæ numan.
tur. Similiter ex Catalogo Alexandr. Dioscorus Georgius
Petrus magnus et alij sine Arianj sine Eutychiani
seu alterius sectæ Hæretici expugnanti Petrus vt certa ubi dens

semp

semper cēt et ibim̄ hāc Eporum in doctrina successio, nec ne lupus in pa.
stores locum surrogaretur, iam ab initio ex Aplicā institutione et singu.
lari Spūs stī p̄uidā Cautio fuit (Vt non mō: Cum plenū et em̄dati
manū impone Ecclīs ordinetur (eq fiturus ē Epūs Vel etiā legimus
de sanctum Can. lō Aplorū sive postea in Cone Nicēno prō ctin Cartag.
4 Calych. subtilius Synodis statutū et ad hanc usq; diem observatū
est sic Analectus Epla 2ā docet Jacobum ordinatū fuisse Epum
Hierosolimā a Petro, Jacobo, et eq modo a tribus Vt minimū de
alios ordinari debere, imo Aplus hoc ipse indicat Cum prē ad Tim.
4 scribit. Noli negligere gratiā q̄ in te ē q̄ data ē tibi Cum impone manū
Presbitery. Si q̄s nomine Pbiterū intelligit cetum Eporum q̄ simul
ordinatos impondebant sup caput manus Vt exponunt Chrys. Theophyl.
et Ecumenius. Dubitum ergo non ē quin negetur Vt minimū Epi
tres ordinanti adsint Abbates infulati q̄ Nicēnum Eporum gerunt
Quid ibi fit ubi Eporum Veritas Hoc igr pbsenarit silitum ē in Ec.
cla Non, Nec certior fieret Eporum successio (Ide fuit etiam olim
in more positum, quo hoc ibim̄ Eporum Vera doctrina reliquerent succes.
sio Vtelecto nouo Epō Ire pōt principes et uxē Romam mittēn.
tur, qb. de tali electo, Certiores de alios Epos faceret in qb. etiā
tres fidei suē pfessiōm nouā Epus Collegis suis transmittebat
Cuius rei Vsum explim ē apud Cyprianū de Cornelio Roni Pontifice
lib. 4 Eplā 2 et 8. quem etiā p morem suo tpe diligentissime observatū
Commemorat S. Greg. lib. 4. Eplā 2 Denique hunc morem plane Ā.
plicum cē et ab ipis Aplis doritatē Sophronius Patriarcha Hierosol.
in Eplā Synodica ad Honorium papam evidentissime testatur. Aplica
inst et Petro tradito inualuit Vt q̄ ad S. Hierarchiam eligunt Ce.
lpō dicit q̄ ad eos q̄ in Gerarginā Capsensib et administrandis
maiorib sunt de sincere retinā q̄ de salutē et qua fide sint Vt Paulo
illis tradidit Valet Cautio, nec in Vacuū Currentes signa in pē fidei
manca est hac cille.

Tertio fuit etiam et Cautū Vt omn Eporum p Rom Pontificem fieret neces.
saria Confirmō Cuius rei explā illustria sunt apud Gregorium magnū Cit
electionē Anatholy Patriarchā Constantin. Eplā 33 et 4 Item
Eplā 40 et 4, et Cypr. Qui electionē Protheny Patriar. Alexan.
in Eplā 68. Apud Sophronium quoq; Theodorū de Natario chi.
am a b Vniuersis Concilio electo ad Damasco quoq; Confirmō apud
Gregorium magnū de Hieros. Epō q̄ ab imperatore illo nefario Confirmatus erat
Sub nullo aūq; christiano principe accidisse Gregor. asserit lib. 4 Eplā 34
Hoc ideo addximus Vt manifestū fiat, hanc certam et sanctā fuisse

Romp in Eccl̃a Dei Eporum doctrinã ꝙ̃ successionem.

Dico 4º Eccl̃a Romana verè Apostolica est, qe singulis
etatibꝫ inchoato ab Apostolis Apl̃is puritatem deductionem retinuit
usque S. pret ac scriptores Eccl̃ie Lucas Rom. fidei. pbatꝫ
ꝙ̃ Certa tpã Apl̃orum vixit 13 Paulo ut ait ad
Rom. 1. Hyginꝫ vir apostolicatus in Romano nonno Cir
anno 100 Ignatius Joan. discipulus in Epl̃a sua ad
Rom. ait. Ignatius Eccl̃ie sedet q̃ sciat in loco religiosi Ro
mani. Ubi nota duo. pº Setate. Ergo adhuc vera fides habuit
zdo q̃ posset, q̃ non tribuat neq; Smirnenti neq; Antiochenꝫ
At Ephesina Eccl̃a Dñi ad eos scribit Cir anno 120 fuit.
Policarpus q̃ ti ex animo Coicaut Cum Eccl̃a Rom. Ut
Euseb. lib. 5. Cap. 24. Dicit se Anicet. Sperum sibi
pe esse, Ut si adsit aut nec ante sibi Victoret, nec ipse Cornillo
Rom. displiceat. Quidam a S. Joan Quinq; scripsit. Erat Victoriosus
Cir anno 60 Vixit Irenæus q̃ lib. 3 Cap. 3 De successionibꝫ Eccl̃a
rum nominatim ait Maxime dingat ut ab his primꝫ et ultimꝫ
a gloriosis Apostolis Petro et Paulo Rom. fundate ac
Constitute Eccl̃ie eam quam habet ab Apostolis traditionem et annunci
atam hominibus fidem, per successiones Eporum pervenientem usq; ad nos Cum
simo limus Tertull. lib. de præscript. Adversus Hæreses. Est
Roma inquit, vobis quoq; in Italia adjacentibus Sito et felix doctrina
Eccl̃ie Auctoritatem doctrinam Apl̃i Cum sanguine profuderunt
Circa annum 220. Origenes eandem Asserebat Victorem ut antiqꝫ
simam teste Eusebio Cap. 12 Circa annum 240 Vixit Cy
prianus Cuius Verba sunt lib. 1 Epl̃a 3 Petro Epo Cui dat
ingit ab Heretico Constitute navigandi audet et ad Petri
Cathedram atq; Ecclam principalem Unde Unitas sacerdotalis
exorta est a Schismaticis et Perfidis Ausis ferre nec cogita
re eos esse Rom. quorum fidem Apl̃o prædicante laudat
ta est ad quos perfidia non possit habere accessum. Circa annum
300 fuit Concilium Sisanit Eporum trecentorum q̃ Rom. Eccl̃ie
Cathedre applaudit primam sedem eamq; negant a quoq; in dica
ri posse Circa annum 340 Anathasius fuit et Egiptij
scribentes ad Marcum Papam, petunt ab eo septingenta Ni
cenæ Synodi Capita ut velint observare Sinodorum inquit
Arnobius S. scribit anthe q̃ Capiat et mittat suam Ecclam Ut
ea Capitula per patres legatos perpetuo maneamus. Hæc etiam

Athanas.

Athanasium, in Epla ad Solitariam Vitam agentes Circa annu 380
Ambrosius in obitu frīs sui Satyri, scribit q̄ simile Vtriū Epūs loci
ad quem venerat Cū Catholicē & Cū Eccla Rom. Conueniret. Ig Epl.
81 ad Siricū Papam. Symbolum inqt Apl̄orum Eccl̄am Romam
intemeratam seruat et custodit semp, tot ibi sanctē tibi comissam
iannā seruans, et pia sollicitudine christicolis custodis, dignus qui
oues Domini adiuuet et sequantur. Citū unus annum Hieronimus
ac Marcellus Rom. inqt ab Apl̄o p̄dicata fides. Et ad Do-
natum Cum alia inqt ac beate memorie Anathabius Ep̄s
Romam regeret Eccl̄am hoc originibus partibus Hieronymus
Hoc tempore simplicitē fidei q̄ Apl̄ica habet laudata est puncte
te conata. Hoc vir Apl̄icē solicitudinis statim nouis ipse
sit caput, et gibilantia Hydre capita compescuit tum tpore de-
fendebat pauitēs Rom. Eccl̄e fidei Item Apologet Cū Ru
fino. Scito inqt Nicenā fidē Apl̄ica voce fundatam ab omnibus p̄.
fidiab non euerti etiam si Angelus alter annunciet q̄ a me accepit
p̄dicauit Petro autem montium non posse mutari. Aō Dñi 400
S. Aug. Quid non senserit superbia Pelagiana dominus Ante
q̄ ad vincentes. trigil. Cyrillus Alexandrinus Nestorium
nō cohercuit ausus est a sancta Celestini Papae auctē neq;
potest illius velut in q̄ntum relinquere, dissentiendo ab Eccl̄a Rom.
Vt videre est in Epla ad Celestinū anno 430 lib de Incarnē
gentium. Et in Carminib. vocat Romā Caput mundi ob Petri sedē
Aō 501 Eugenius Epūs Carthag. nullam de sua admisit
disputatiōe Vt Victor asserit lib. 2 persecutionis Vandalicē ab q̄
Romē Eccl̄e volunte q̄m ea ōia Caput omniū Eccl̄arū Aō 596
Papud S. Gregoriū. Quinimō Epūs a Schismate reuersus
iussit sub Anathemate p̄mitti se in Cathedra Rom. Pontificis Sedē
pere et sine dubio p̄manuū Lege lib 10 in Dictionis Epl̄e
34. Circa annum 680 Episcopi in Synodo actuarius Constan
tinopolitanus Sanctissimum esse agnoscit Romanum Apl̄icē Sedis
antistitē Changuta vel finita Circa annū 650 fuit Concil La-
teranū Cōtra Monotelitas 120 Episcorum vbi prēd in Epla de extat
actionū 45 Synodi Veram inqt et Apl̄icam Confessionem nouit
vsq; nostra cum seruat Romana Eccl̄a Aō 1200 Beda in Sermo
de S. Benedicto abbate Anglicano, ait, tuba Caput Eccl̄e
existit Rom. & p̄ summos Apl̄os eminuere Aō 819 Abbas

lib. 2 art. 8. Petri nusq̃ ab aliqua Hereti, aut prauo
dogmate falli potuisse Circa annũ 963 Mieslaũ prin.
cipe Poloniæ fuit ab epõ Romano petyt ut testaretur
Standonis Cauonarien. epi in lib. tactu rebus Berlin.
garium aut Hereticũ eẽ quos Rom. et Vuerebi
Eccla obtendat in suoi doctrina Aõ 10 Ruptus
uelnunsis lib. 2 de diuinis officiis Cap. 22 ait Roma
Eccla sup Aplicã fidẽ Petri saltim fundata semiter potuit
et tm Christ quam tribus ouibus Hereticos semp Confutauit Aõ
114 Beatus Bernardus in Epla 190 ad Papã Innocentium,
O portet inq̃t obseruri ad bonum Apostolatum periculosa q̃q
et scandala emergentia in regno dei Caminũ q̃ de fide Con
tingunt hoc huius progestiua scripti est. Vt ubi non possit
suos sentire defectus Cum ñ aliquando alteri detã lett
Ego pro orant Aõ 1215 in magna Synodo Gnali
Laterauensi Cui penè 1800 aderant Antistites ob Confes
si sunt Rom. Eccl. Domino disponente sup ob alios sumant
robinere potestem. Vt potè mrem Veneres pris fidelium Christi et
Magistram Dein in Scl. atiad asserunt Concilia Ecumenica q̃ sunt
sub Nicena Constantinopolitano magnũ sub Greg. 10 Civ annũ 1274
Viennense Circa annũ 1810 sub Clemen. 5 uin. Constantien.
se magnũ sub anno dñi 1413 Florentinũ sub Eugenio 4to
Civ annũ 1488 Tridentinũ nro tpe Circa annum 1556. Nul.
la igũ etas laudes Rom. Eccl. eiusq̃ suppmam potestem ref
picuit Quod si Euangelici nobis in rebus fidei habere rebantur,
accusant sas Centuriatas. Magdeburgenses, q̃ os Christi
ob etates in centuriis suis demonstrare Conantur. Ubi cosue
tudines p Innumibus Eccls huic quos ego iam Rom. fidei Lauda.
tores decreui.

QVÆSTIO XXVII

Quib. ronibus Hereticus conantur huius Aõi uim eludere.

Certum é nec Nulla ego no pbone Hereticos nullos facturos
habuisse et potuisse pferre textos, qui a tporibus Apostolorum

qs hoc

ad hoc vsq; tpus sibi minus in Eccla sua successerunt, in eaq; vt doctri-
na, quæ tpi: in publica p̃fitentur, accipiamus? Vitembergam q̃ successit
ibi? Lutero Pomeranus quis Pomerano Gregorius maior quis
maiori, illi mimirũ q̃ nunc Vitebergæ Lutheri ponunt coronas? Sed
Lutheno Cui nam successit memini Similiꝫ Hugueri Zuinglianus po-
stodit ei successit Bullingerus Bullingero aũt q̃ cum secati sunt ipse
aũt Zuinglio nemo Farelio successit Caluinus Caluino Theodo-
retus Beza Euretus aũt nemini nam initio Eccl̃æ non fuerant
vt Vitemberge, vel certe alia doctrinam q̃m ipsi in publica p̃fitebantur
Ptō igr̃ Quadere Conantur Cum negant simplr totam illa
ee verã Eccl̃am q̃ suos pastores p̃petua successione demonstra-
re pt Christ̃ in quit et mendicat impudenter hoc ꝓbũ p̃ in con-
uersia Waldensium ē Ita Galelmus. Falco Cũ stapletono sed re-
fellitur Falsũ ē hoc petere principiũ Cum sic argumentamur.
Illa sola ē vera ecclesia Christi in qua tanq; in agro dominico
verbum Euangelicum p Apl̃os seminatum ꝑpetuo creuit vsq; ad
messem sed in hac semen non creuit, mihi ꝑpetuo ager colatur in quo crc.
scat nec voli ager pt mihi p̃operarios in messem missos quos non p̃di-
cabunt mihi militantur, Deoq; operarios ꝑpetuo suo successionis ha-
bere ille ager dt Ergo sola & vera Christi Eccl̃a ē quæ suos pastores
ꝑpetua successione pt demonstrare Hinc vera Christi ecclesia dicit Ec-
clesiã suã pastoreã vsq; ad Consummationem seculi admiratores sed
non imitatores hic ordo pastor̃ et doctor̃ non pt sine curatali et ꝑpetua
eorũ ꝓpagone in ecclesia spualis & singulis a ordinãe et missione
secundum quam missi nostri sibi ab antecessoribus suis q̃ hac vice in of
fo pastorali succedunt Ergo Christi Eccl̃a illa ē q̃ suos pastores et
Epos ꝑpetua successione pt ostendere.

Secunda Enasio Sadeelis dantisci ē exposita de suc-
cessione Epoꝝ Cum petimꝰ probari debeat doctrina Eccl̃æ Rom.
esse illam ipsam, quam Apli: primi tradiderunt petimꝰ nr̃ ē nobis
ap tabulas ipsas Apl̃orum recurrendum est in scripturas vias Com-
pendiaria.

Refellitur Pō Nam ē inutilis imo ri-
diculissima p hanc nr̃ ad ingressum Cum non ob hereticos q̃ ē
valde plenissima ensis Vindicatricis suæ ab Apl̃is Communibus
non posse Caluinistas Eccl̃am Christi, q̃ Eporũ et doctorũ Carent suc-
cessione et sicut demonstratur Caluinianã et Lutheranam ecclesiam
plane destitui manifestũ est vanq; nulla vera posse Christi existere Eccl̃a

SECundo falsum ñ in hoc q̃ scrã viam cõ Compendiaria
magibñ Compendiaria atq; certior vñ ondeadã veritatis p
successiõm Epõrum, quam p diuinas solas lras, q̃ruib; et hec
la diuinis lris obijcu quotidie. Studñ ecclesi oõ
sẽt solenne quotiẽs nobis cum illis vẽ ẽ. vt ex facta scrã Cõ.
suam agant lligentissime. omnes Catholici sacras lras pfint
eas ipse p arbitratu suo multis Canilombas eluctent
3ã Evasio Calvini successiv ppetua Epõrum non pt esse
nota vere Eccle, non ñ quis vere Eccle ẽ q̃ p oẽs etates ppe
tuam suorũ Epõrũ seriẽ ad hec usq; tpa Continuat Nam
origi talis hre Eccle, quas p hereticis et schismaticis
habetis, abipsis Apis pcessit Continua successiõ non cessat
quia sunt
Restituta plres Non pt
dici in Eccla Greca certa successio Nam in primis fatetur Cal.
uinus in Asia in Egipto hac tpe Antiochie Hierosolime
et Alexandrie fuisse in continuam successiõm. Sola restat
Constantinopolitana Eccla in patriarchalibus et Constantino
politana non est in Aplica, q̃ a nullo Aplorum fundata ẽ Sed
sp̃ merito ẽ patribus Concilij Constantinopolitani primi in Epla
ad Damasum Rom. Pontificem appellatum pariter Eccla Ro.
manina aquella Orare set habent quale cunq; successiõm
hec Eccla hec tñ non sunt Aplica, q̃ nata à tpibus Aplorum
tpe tantũ ei tpe Constantini fuerũt sp̃ manet
SECundo
quã ibus Concedemus, ibi eam inquirendã pbandam successiõm nõ tñ
inferendum est cõ similem illam successionem succedere Catholi
Non quibus à pncio ẽ nata vere Eccle tpe tantũ q̃ illinc est. Ubi
ant non ibi, ubi sunt hereses et schismata. Greci igit cõ
sunt Cuninchi in tribus plenarijs Contra Lutheranos.
tonienses et Florentinum de schismate et hereti. Eccla ob
rem habere non possunt, p hereticis appe habiti sunt q̃ pcessiõm
s. spus à pre filioq; procedere impie negant Plres et schismaticos
Verũ q̃ Patriarchatum suum Constantinopolitanum universalem
Epũ usq; et insolenti nomine alios seculis, totis 400 annis
à tporibus Gregorij magni appellare non destiterunt Quare et
si vt loquitur Cavalcianus, q̃ tali Aplica audent inserere tum
q̃ consensu unanimiter doctrinã non retinuerunt q̃ radice in toto
orbe non remanserunt, tpe sunt exierunt. id Eccle Aplice et eorũ
successoribus desiderant Hac pia non debilitio Eccla Rom. deserit
tpe alie Eccle totius orbis christiani recesserunt.

4ã Evasio

Quarta evasio Sadeclis q in refutone Assertionis Bosnamensis docet duplicem ee Eccl statum Vnu exteriorem q dum nobis apparebit suis parib. Constans, tunc dicemus vigere in Eccl pastorum illam successionem, ac illam Calpsum, et tunc intermissa e illa pastorū successione Ceterū quominus non alligetur huic visibili Eporum successioni q ex ipsis lapidibus excitare filios Abraam.

Refellitur pro Merum e hoc ipsi figmentū, nusq in omnibus libros Capitum singula, singulos versus percurrerit reperiet duplicem Eccl statum Secundo Quando vndere possunt quando apparuit vel apparebit hic Eccl status exterior suis partibus Constans tempe in Apostolorum vel illos ee non potuit hic status integer qz tum nullus fuit Lutheranus aut Calvinus Fuit igit collapsus ex seu latens illorum plurimum etate media etiam non potuit ee integer qz docuit passim tunc Eccl Fuisse multis errorib. Corruptam Denig nec etiam presentis pt ee integer qz non possunt ondere q Caluc Lutherū et Calv. docuerit vel docuerit sic ut ipsi docent Tō Collabi Eccl status exterior nequaq pt esset in christo sibi ipsi Cuncta Ipsum dixit Matt 16 et portae inferi non praevalebunt adversus eam Ipse dixit Matth 28 Ego sum vobiscum omnibus diebus usq ad Consumationem seculi Ipse dixit Matt 13 Bonum semen Crescere usq ad messem. Messem aut explicuit ee fi. q Occas quomodo igit Crescet si collabitur Ex ipso tuoq dictum est Luc 1 Sustitabit inquit Deus Celi regnū q in eternū non dissipabitur, et regnū eius alii populo non tradetur Tō Paulus venit dixit de Eccl ad Eph. 4 Deum decisse eiq Eccl pastores et doctores donec ob occurramus in veritem fidei manifestū i est divinis vis cum expugnare q affirmant aut et aliquā Collapsum Eccl status, in quo illum destit pastorum successio

Quinta evasio Dicunt prozalem successionem hanc similem vero quae scribi ipsis doctrinā suam Consentaneam et cū Apostolica Coniunctam ee ostendit Scripturae igit expendendae sunt et considerandae ex illis sunt petendae. Pastores Eccle veram doctrinam conservare possunt accipi et haec successionis linea personalis Corrupti Refellitur pro Quis Hactenus cum scriptis Apostolis q Eccl am deseruerunt Apostolicam Vide in nobis Apostolicae sedis ubi lab Eccl Romana Vera Apostolica Doctrina Irenaeus lib 3 Cap 4 docet si de aliqua una vel ea dissentione q stio sit ad antiquissimas vetustissimas Eccl maxime Apostolicas Conversabuntur et ab eis de puncto q stione sumendum q certum sit Hactenus vid non de Apostolica

Eccl̃am vecurrunt, fed in eã & violẽ incurrunt. Cui ẽnt ſi
neq; Apli ſcripturas reliquerẽt nobiſ, ut iã legitur. Sat
uebã. Nonne oportebat eorũdem ſeq; traditionib; q̃ tra di de
runt q̃b ab. Committebant Eccl̃ſis. Secundo quia
doctrin& Aplice Conſortes ab eis ſcripſerũt ſicut etiam ex
ꝓfeſſione Eccl̃e ẽ. cũ paſtoribus et doctoribus quos Chriſtus
fecerit ſub Eccl̃a in ꝓfectum ſui Corpis ẽ ꝓfitenda. Illi
ſunt paſtores et doctores Eccl̃arum vide nũ. Ihũ miſi. et
ordinati ſibi mutuo ſuccedunt q̃ nomẽ ꝑdicabunt mihi.
ꝓphantur. tã Dom. lo, et ut ſemen Cretorũ, ꝺ̃o me ſ.
ſum mittuntur operari ſemp in meſſem. Quare ex ipſa
paſtorum ſucceſſione ꝑpetua Cognoſcitur vera doctrina et
nouũ in ſcriꝑ q̃ in Vbi ob ſenſo tradi poſſunt. Que ut ait
S. Hilarius, non in le quod ſ. ſed in intelligendo. non plurium one
ſed in charite conſiſtunt. Tertio poſſe quis, ſierint pa
ſtores ſeſerant veram doctrinam. Sic ſtis Plautus Samoſa
thenus Antiochen& ſucceſſionis Macedonius Neſtorius Pau
lus Sergius. Conſtantinopolitan& Photinus Petrus Magno et
aly Alexandrine ſucceſſionis lineam Compleũt. Verum ut ſcire
ut hec paſtorũ ſucceſſio ſit certa nota Eccl̃a duo ẽ diligẽ
anim adhibenda. Primũ q̃ et quorũ paſtorũ doctrina
antiq or, et prior fuit. Et q̃ poſterior et repehlior. Zelo
q̃ Vnitis Eccl̃ie Eversionis struct. Quibus tanq; ꝓb et
ꝓbroma a reliquo Corpe vel ſeſe ſeiũgat vel pereat. Quare
non ẽ illarũ Eccl̃arum Vera ſucceſſio q̃ ab antiquoribus et
Aplicis Eccl̃ijs abrupte non cohærent. Cum illis. Ideoq; ſi
quãdo videmus in aliqua ſub chri nomine Eccl̃a paſtorum
quorũdem nomen et oſſum occupant ſucceſſionẽ quoq; ſatis anno
ſam et numeroſam ſint qualis erat Novatianorũ Donatiſta
rum, et Arianorũ, ꝙtamen q̃ totius huius ſucceſſionis ortus
et origo non fuit cum Aplis et Aplicis vũrijs Coniuncta
fed ſciſſura aliqua ab illis et a reliquo Corpe Eccl̃e Cer
tũ ẽ Let infallibile indicium talem ſucceſſionẽ non eſſe vere
Eccl̃a non eſſe. At ſucceſſio in Catholica Eccl̃a taliter
peritur, q̃ doc et loca et tpã à le ſua p Aplos ꝓpago
tiõe Conſtet ſtitum. Hęreſis erit aũt ſucceſſio taliqua q̃ ꝑ
ꝺ̃ fed non ꝑpetua a non continuata vocẽ pã Eccl̃e originẽ
ꝓputãs deducta. Accipiũ illa evũt nota vere Eccl̃e, q̃ Paul
ꝓpinime.

1

Sexta ellatio Irenei Epi Papistæ desciuerunt à vera fide
Ergo non sunt amplius Epi nec vere Ihmã Sedis successio. Sed ipsi necessario in
ministerio cũ loca obtinere Cum aũt nos Catholici instamus, quando
Ihmã hæc effectiue pastoris à vera fide Cepit esse deuiatio? quando
Eccla Rom. Corrupta? Respondet Irenæus Sed hæc duplici
ratione, quam ingt cõtrouersiam videri Corrupta aliquo ad talem vel statum
est negare; ita esse mihi placet dissimiam quandam tpis hæc cepisse labes
cẽ ceperit et quãdiu è etiam rem repugnare intueri nauem aquis op.
pressam dei, idq; negare constanter mihi visum fuit dixere quanam hora nauis
Britannica agere cepit et undene pars aq; quotam q; in nauim influxit
Ita cõtrouersiam est petere quãdo nam Eccla Romana deseruit à vera
fide non ẽ hæc Corruptio facta ẽ in momento subito ẽ nubes è qp iam Cor.
ruptam diximus Respondet Refellitur Pcõ Nimis libere id affir.
mant Hæretici pcõ pbare negant Stobiam obtendunt in refut. Enarrabil
q5. 25 Sectimelo. Etiamsi dubium ẽet pauci quos ẽet vera
fides Quanq; aperte ad inhabitum est Epi tis suis Catholicis q; tot
secula posse durare sedes suas pacifice non possunt eis privilegia mi.
nime indulgeatur et quantum in vobis in controversia meliorem Cadicis
postponentis Catholicos veros Epos qui Vnq; indicauit vel Quando
animq; Lateranense vel Calu. Sed si accusatores sunt non iudices
ac pii istorii Sedis Stare pot, vel si arrogant sibi authem iudicii
ideam sibi mandauit, qui eos Epos instituit, qui habuit in Ecclesia
di Epos potestatem. Certo refellitur Maruelio Sadeelis
falsum ẽ doctrinam Rom. Eccle sic corrumpi sicut Corpus humanum
aut nauis sensim et pedetentim interire Consueuit Hoc sic corrumpentes
posuit Corpus pestilens instar cibi Corpus quod ictu subito pingitur Et
sic nauis q; statim vno fluctu submergitur cantena et Cadicis do
ctrina de Deo Et in momento fiat Deinde Corruptio qui habuerit Cognomi
natur Vt n pm qui Cõtinuas trib et Eccle Confessiõi aliq
Cum plena asseruit Hereticus ẽ statim talis Cognoscitur. Sic
qui Theologi in Zãchi asserunt de corruptione Fidei q; nimiu
sures in quolibet gradu vitiam minime inclinat ad hoc articulos
Fidei cadendo q; inclinat ad assentiendu Deo dicenti, semplen
et in oibus Vndeuitam in oi gradu etiam minime excludit infide
litatem, et qui habet actus infidelitatis opponitur Fidei sicut vellet
credere propter authem Dei posse vellet credere oibus quæ
suscipiuntur Ipsum tanq; auctore Diuina Confirmata, Cum oibus

Unde q non vult credere in uno deo di-
ca tr sit credendi. Unde q non vult credere in vno deo di-
cente ipso facto non vult credere in alijs alys ac pinde
d. dispositus Cir vem formalem obiecti fidei Ea igit na
doctrina de vera vt dum corrumpitur sublato tota corrumpitur
Fides. Scit autem q hoc fecerint Heretici. Veluti animi q
hesitantes depravati mores. Cupiditate opum atq honoru
et alia quibus q horum domi ad tam misera helapsi
quasi q dam stimuli impellunt. Quare cum Simpio Sadeel
Eccl. Rom. doctrinam asseverat eo corruptam necesse est
eum ab eo Pontifice Heretico in qua religione pe quo
tpe, alioq non magis illi est credendu qua ei q litteras
eius q dem noverit ex observis q bubam Comitatu. Cum
tu nec nomen q ipsum teneat nec locum vnde interierit audit
nec tpo interitus nec interfectorem etiam nominat atq ab eo
nec testem vllum pferat sine dign. q de ita re habeat pe
stetur nisi Ecclesia Doctrina sine impgta tota corrue
rit facile est dictu imo et horam ipsam observare.

S Optima Cnatio Bronty in Prolegomenis Con. Petru
Caiphae etiam si p manum successionem descendat ab Aaro
ne Pontifice ex non tis Apli ab eo acceperunt potestatem sa.
cerdotij nec ab eo ordinati sunt. Cum tu vere fuerunt Sa.
cerdotes et Epi. q admodum nunc est q ministri verbi dei
Apostolis Epis imitaturi. Caiphae sine ulla successione q.
erat Episcopum. Refellitur Verum q q sit Caiphe
illime successisse antiq Pontificibus non ex alio q
Sacerdotij fuit Caiphas ex alio Apli eo debebant
Ille fuit ex sacerdotio Aaronico q fuit tantu tpale et
ad vnctionem novi testamenti omnino debuit. Illi erant fuerunt
ex sacerdotio, cui principio fuerunt Apli non debuerant
successione Caiphae sed eo principium novi sacerdotij. Unde
Con Hentherus illud habet omnino q sicut in Aaronico sacer-
dotio, illud omnium principium sacerdotij. habet autem q ab
Aarone illime successione et non interrupta descendebant
ita quoq in novo Christi domini Sacerdotio illi veri
erunt sacerdotes et Epi. q vere et legitime illis primis
Sacerdotibus et Epis Apostolis ppetua cuiusmodi successione
q q habent non habent, ideo nec Sacerdotes nec vere Epi
esse possunt.

QVÆSTIO XXVIII

Vtrum in Eccla Chri in terris, sit vera ac ultima pastor uocō et ordinō

Sexta et ultima Eccl̄e vera nota. est ultima pastorum vocatio et ordinatio. Vocatō nomine intelligo, electionem et missionem p electionem aūt designatur p̄sona aliqua certa ad Ecclam p̄fectura. p missionem autem tribuitur illi iurisdictio sit q̄ pastor. Demū p ordinem futurus Epūs seu sacerdos sacra Ecclesiastica certaq; vi. iungitur et consecratur.

Dico p̄ in Eccl̄a Catholica necesse q̄dam sunt spuales quidam secularia q̄dam clerici q̄ Laici. Hec tenēda sic cū moderatis Hugo. Putauit Ihūam Xpm ordinem p̄storū negare negant etiam hanc Xpi membrorum Eccl̄e distinctionem admittendam esse vt q̄dam dixit Clerici q̄dam Laici. Ita Luther. in lib. de abroga missa primitus et Calu. lib. 4 instit. cap. 4 parag. 9 et in cap. 8 priori. Epla Petri. Vbi cit Thomam nunq̄ patribus constat in mentem vt hac voce nimirū Cleri vtuntur Deo placuit cōi cōsilio ecclā suā regi. ex sacra scā scām. Ibi S. Hyo sic dogmatur. Cleri illorum non ignorant illi q̄ verba Ecclē patrie Hebraicae linguae peritissimi. Qua Hieronimi scripsisse constat sic exps. unt Origenes Hilarius. 7 in Hiere. Cleri non ignorant illi. Hec inquit alij ante me exposuerunt. et q̄ non imprōb inter p̄tos eorum consuetudo obtinuit. Petrus Rob q putamus alios cōes q̄ in clericatus vocis ordine existimus in tantū vt quidam de minoribus gradibus ad hunc locum Cupiant p̄venire nostre debilitatis non statim in cōe ptendos q clerici sumus. multi ñ et p̄bateri pereunt. et Laici beatissimi inpperiuntur. Sic S. Epiphanius in Epla ad Ioan. Epūm Ierosol. Sicut scriptura dogmatizat clerici cōi non ignorant eis q̄ arrogantia clericatus nobis cōi ducere poterit. q non solū cogitatione et animo sed etiam sermone pec camus. Sic S. Hiero in Osee. huius loci. Dicunt hic Ecclici quod ñ eos iuuare poterit Epi nomen et p̄sbiteri. vel reliquus ordo Ecclicus. Cum magis glorientur dignitatibus suis. et potestates potius vermenta putinatas. Preterea S. Paulus ad Eph. 4 Spualium eos monet ordines. Cuppe quos q̄ negat docet Apl̄us. quos & dat ppheta. alios vo Euangelistas &c. In secularibus quoq; Ciuibus & Ctpli designandi debebant pri cū reges duces et alij in sublimitate positi q. obedire oportuerit non tantū ppter metū sed ō ppter Conscientiam

Petri subdit. 9q6. S. Petrus 1 Petri 2. Subiecti igr estote
si creaturæ hūanæ ppt deum Quare S. Paul. hanc chr. fidē
limi dib. inuictibō in Eccl. Constituerant infert 1 ad Corib. 12
totum corpus oculus ubi auditus si totū auditus, ubi odora
tus, et si cēnt oā unū membrum, ubi corpus, nunc aūt multa q.
sunt membra unum aūt Corpus
Secundo pbatur Exemplis Canon Apl.orum. à S. Clem.
descriptis in q6 distinctio clericorū, et Laicorū non semel
legitur Can 12. Si q6 clericus aut Laicus à Deo & sa
cris ordinibus Ctrā Canticū 15 habetur.
Tertio pbatur. Ex conciliis Vetustissimis in Conc. Nicens
Cuius authōs tanta semp apud oēs Veteres fuit, ut ab Eccle
sia etiā Aug. orbis totius Concilium appellatus. In horum
Conciliis appellē Clericorum in singulis fere Canon. inscribi
tur ut Can 1 2 3. 8, 17, 18. 20. 1q6 clarissimē in ceteris
alijs Conc. dicitur.
Quarto pbatur. autē Vetustissimorū Eccl. scriptorum ac prō
Tertul. lib. De monogamia sic ait. Cum extollimur in q6 et
inflammur adversus clerum, tunc oēs unū sumus, tunc oēs
sacerdotes q. sacerdotes nos deus et patris fecit. Cum ad
q. quatiundam disciplinā sacerdotalis puncamur depo
nimur infulas imploramus Taxat. hic arrogam. Clerum
Laicorū, q. supbē extollūntur atq. inflantur adversus cle
ricos Idem S. Epiph. S. Hieron. supra citati
Dico Secundo Ordinē tum Episcopū tum aliorū sacerdo
tum in Eccl. dei non ad plebem, sed ad alios solos Epos
pertinet. Hæc pars Caluinistarum hæretq. constanter asserūt
apud nos nullū est Epm. nullam Eccl.am q. primitiua illa ordinem
in Episcopū, aliorumq. sacerdotū electionibus plebem Con
clusertamus à primæua Ecclesia suffragio. Cum tū testatas eligendi et
vocandi tales ad Eccl.am universam ac ad clerum populum
spectet, ita prisis, ut sine populi Consensu ac suffragio nemo
unquam electus aut vocatus ad Episcopatum habeatur.
Sed pbatur prē Concio Exemplis Veteris Judeorū Eccl.
in qua Deus Moysen, sacerdotes ordinauit et Consecrauit. Leu. 8
Moysem aūt sacerdotem fuisse Constat ex psal. 98 Moy
ses et Aaron in sacerdotibus eius Testatur Philo. lib.
de vita Moysis. Hic inquit fuit vita obtq. Moyses le
gislatoris vatis et pontificis.

Probatur

Probatur Zdo Ex Nouo testamo Vbi quibscunq; ht mentio ma.
nuu imponib quo ritu etiam ordinis ptagitur. Ca solid Apli attribui
tur Ceteribq; Epis negnaq; vo plebi nimq; vo plebi actorii 16 1 ad
Tim. 4 et 2 ad Tim. 1

Probatur 3o Ex plurimis Clericorii decretis pcipue vo ex illo
Can. q e inte Can. Apocrim pbs et ouobus. 4us iste Can. Conc.
primi Nicem. et 12 et Concily 2 Si. Carthag. et alioru vtiminiu nouis
Epis non ordinetur nisi ad vnius Epis negnetiam sup qsti. 2 6 Conc 4

Probatur 4o Auctie S. Patrum, q constanter docent soliis Epi
pbe imiarit sacris, sine pbiteris, sine diaconis, sine ipse etiam
Epis Ita Epip. Heresi 75 q e Aerij Ioannes Chrisostomus
et Caeteri Qui in cmento prie ad Tim. Cap. 3 pe 4 Hieron. etiam
in Epla ad Euagrium August. in in Breuiculo Collatione 3 Cap. 5
Denig pbatur ex pretia vniuerse Eccle praxi; et consuetudine nun.
qd e habitum est Vbi Epis non Epis ordinauit nec in Concil in vllo Ec.
clesiarum sororum notatum, aut animaduersum reperitur. Notandum
tn hic e hoc inter oligeaci Epis et sacerdotes fuisse Aliquando et
aliquamo penes populu iogs non nisi Pontificu Concessione et conniuen.
tia non vo sine diuino dure q diuino sed Epi sunt populi pastores
populi vo sunt oues Ioan vlte. Actor 20 1 Petr 5 Timotei vatio
nem Ecclie apli sime docet ouibus non conuenire vt pascant et regant sed
regantur alij pascantur, at eligere pastores ad regimen et gubernium
phiscere Ceteru e quin etiam Eporum explm habemus q Epis pasim
elegebant sine vllo suffragio multitudinis qd vel ex ep Constat q2
Epis ase electos mittebant ad populos adscitos et infideles sicut
quoq Apli eorumq; successores dictum e Sicut me misit pr dnus
ego mitto vos Ioan 20. Unde sicut ipse dnus elegerat duodecim
Apios et dein 72 discipulos sine vllo suffragio multitudinis
ciuitatemq; vnde potestem habuit Apli Hinc porro qd eligendi
ad suffragia populi paulatim in Eccliis irrepserit. Qd cooperat
populus exhibere ex testimonio Sancti, de vita et moribus eius
qui ordinabatur. Dein vt populus magis diligenter suos Epos
Capi simt y tanti ordinanter, quos populus postulabat, vt ip.
Stus S. Leo in Epla 92 tenet obtinuit in qbus & varijs Concilijs
tuto, vt etiam ius suffragij sibi populus vsurpauit vt intelligi pt
ex lib. 8 cod. de Sacrosanct. eccle posteaq; hec diu tollerata est
multa incommoda consecuta sunt Nam pte populus imperitus est

uide pt etiam se velit indicare, an aliqs sit idoneus sacerdotio
uel non? Ideoq; merito S. Hieron. loco cito, quitur q; sue tpe
Eporum electiones, in manu populi erant, ac dicit hs Cesse Emiran.
dum, sepissimi q; pficiant hanc, et optimi uiri interim negligant &
Cum igitur sit eligere, q; nichil nouu mihi de reb. temporalib;
indicare Deum hac de populari electio tumultui et sectionib;
bus fuit obnoxia. Ut testib; e S. Aug. Epla 110 et 200. 25
Ubi refert historiam turbulentissimam Emulationis popularis in
electione Epi Mediolanen. testib; e Amianus Marcel. lib. 27 et
Rufino lib. 11 hestor. Cap. 10 in electione Damasi, tanto ar.
dore animi pes concurrebat, ut in quodam templo 137 homi
nes cadauera Ptropt hac re ibi, et multo plura et grauiora in Com.
moda, subiecta e populo electio, solaq; relicta e testimoni
um vite ac meriti. Petit nr Epus et Diaconos à populo, ut si
quis e, qui aliqd habeat aduersus ordinandos accedat et
dicat. Non obstat illud de quo actor. 14 legimus
Paulum et Barnabam Constituisse p singulas Eccias Presbiteros
quasi hec fuerint manus populi elenacho, cum suffragia de
bent eligendi Eccie ministros. Nam si actor. 14 illa
vox χειροτονησαντες q; Constituerint aut ordina.
rint Presbiteros cog; verbo Christus Paul. 2 ad Cor. 8 lo.
qui de Barnaba χειροτονηθεις ὑπο των ἐκκλη
σιων hora factum e actor. 13, cum imponerent eis manus et
ad opus dni segregarent. Dic chrs. Theophil. alq. qui in
primis hunc locum de Barnaba Actor. 13 ordinato intpl.
ligunt. Ceterum quod illa vox apud pphanos autores
soleant dici in usu Eccliæ vox illa ppria sit manus im
ponendi non denotet et χειροτονειν sit constituere ut
uidare consecrare non eligere, aut nominare Notauit
hoc ouidius Iannes Canone Aplico olim quidem vocem
χειροτονιαν hanc sedem habuisse, nunc autingit χειροτονια
vocatur cum q; sacerdotio initiatur, absolute p; enim sepe
apud nimeos, hoc ille in scholijs sup Canonem pmum Aplorum
Ebq; ex Concilium Nicen. in Epla et ad Alexandrinos a
pud Theodoretum lib. 1 histor. cap. 9 Christus voce χει.
ροτονια p ordinem. Quare cum Lucas dicit actor
14 de populo et Barnaba χειροτονησαντες δε αυτοις

πρεσ.

ꝑ ꝓ̄ BARNABAM scripta Et ibidem à Constitutionibꝫ ꝓ̄bitero ꝙ Eccl̄am non vult dicere Paulum et Barnabam ad suffragia populi Crassi Epi ad suffragia ꝓpria tanti hoc ꝑpulit Longo verborum regulit Degl. Cum Constituti sunt ꝓ̄bitero Dc. Hier. de Cum. modo auerunt illos ꝓco ingnem credi debent Hec autem non adalios referri possunt quæ ad Apl̄os Ergo et illa

Dico Tertio Ihm̄ Vocem Eccl̄æ ministrorum et eorundem bonorum ordinum meritò sibi usurpat Rom. Eccl̄a tanq̄ veram notam Eccl̄æ christi interris Hec Aug. b. ꝓbatur ex Ihm̄ Ep̄orum et pastorum successione Regula sua est. 20 Duo ñ requiruntur, ut aliq̄s. Ep̄s dicatur ab Apl̄is Ihm̄ descendere et pri Ihm̄ ee Ep̄s Unum successio, alterum ordo. Quantum ad successionem requiritur Utilis q̄ Verus Ep̄s haberi cupit, successit alicui Ep̄s quomodo Clemens successit Petro. et Policarp. Joanni. Valer. habet successit illi quem Ep̄s aliq̄s fecit Epum quomodo Ignacius successit Euodio, et Andreas Matheo quos Petrus fecerat Ep̄os Vel Deum sinonus eligatur Ep̄atus, ut sint Ep̄i ab Deo q̄ ab Apl̄is Cæterum autem q̄ è totus Romanus Pontifex, Cui soli in Cumbris Cruce Eccl̄a ꝑ Universum orbem ꝓpagatur quantum ad ordinem requisitus Utq̄ sit Ep̄s ordinetur à tribus Ep̄is qui et ipsi sint ab aliis ordinati, et illi ab aliis, donec ad ipsos Apl̄os veniatur.

QVÆSTIO XXIX

Vtrum dicere. Eccl̄a habeat Ihm̄am vocationem et ordinationem.

Dico Ꝓ̄ Hæret. Eccl̄a non est Christi Eccl̄a q̄ caret pastoribus et ministris Ihm̄e ordinatis et vocatis Probatur Ꝓ̄ Illi non sunt veri pastores q̄ non sunt ꝑ manus impositionem ab aliis Epis veri mi. et et ordinati Hoc ñ ipse Calvin. ex Apl̄orum ꝓcepta Constantine ꝙ ait ꝑ lege nobis ee Ot Elegit Deo Lutherus Zuinus Calvi. q̄ pastores primi apud Hæreticos modernos Ihm̄ non fuerunt ꝑ manus impositionem à veris pastoribus ordinati Ergo ei tam non habuerunt alios eos ꝙ munus vocare et ordinare Quos ant illi non fuerunt ordinati pastores patet Quero ñ a quibus quam à suis nec an & unus Non à suis ipsi ñ sunt primi neq; in ante Lutherum fuerunt

Illi Lutherani neq; ante Zuing. Zuinglimiani neq; ante Calminū Calministe q vob pastores et Epōs ordinare possunt Nonitem à uob sig dem in Eccla cathola hn. desecerunt, neq; Lutherus neq; Zuing. neq; Calminus Epi fuerunt ac pinde non habuerunt ordinandi potestem Q tpo si illi aduersariorū primi Epi et pastores veri pastores et Epi non fuerunt rhetō nec secundi nec 3ti nec ceteri q primis illis successerunt Ubi Eccla ch̄i vera sine Epis et pastorib. esse non pt. Et id Calvin. affirmat. lib. 4 institutionū Capis 4 cap. 4 Sequuntur pastores inqt qb. carere nung Eccla pt Recte igit Linsertur ab uersoos qz veros pastores et Epos non hnt neq; veram Eccliam habere.

Probatur 2do qz nec veros pbiteros habere possunt Illi non sunt veri pbiteri q non sunt ordinati ab Epis veris Sed hmōdi ministri tales sunt Ergo. Con maiorem dicunt non solū Epos accepisse potem ordinandi verum etiam pbiteros Secoq; Lutherus et Zuing. Cū fuerint pbiteri, poterant quoq; alios ordinare pbiteros Sed Con qz solus Epus ordinare pt, id qd ilure divino pbiteri sunt Ut inqt renovsus Acerimum exspectauo Epiphanias, nanq; quū prator puum et pliorū in baptismate Ielstatur id Hieronimus in Epla 85 ad Evagrium q nisi facis inqt Epus exceptis ordinē, qz pbit ea facit. Ielstatur id Carion. Aplorum 2 Ubi subiter inqt ab Ecclia Epus ordinetur non inqt ab hns pbiteris Ielstatur Clemens Aplorum discipulus lib. 8 Constit cap. 24 Damasus in epla de chore Epis q cum solum pbiteri essent Pontifices non ordinare audebant Ielstatur Conc Hispal Can. 5 qz impositū à pbitero non consecrato titulum seo iquinatū vocauit clogium. Ceterū q ex iure primitus possunt Ut Epi soli ordinent Unde colligitur qz oo habetur irritum si q ordinet Ecclesiastes, ceteri Epi non erant Ut ictum ex Dama so ex Concil Hispal. Hieronimo et ex Anatha. in Elvigia 2 Civ medium q Archiepus pbitera ab altari repulit q à pbiteris, Jacobi, non erant à quoq Epo ma

num

unū imponēm acceꝑisset. At certe si iure diuino ꝓbiteri ex ipsa ordinatiõe & ex character sue sacerdotalis dignitatis ordinare possent non esset irritum q̃ faceret tametsi ꝓhibente Epõ sua sacerdotia faceret. Hinc etiam il. tuo scriptum Epõs maiores esse ꝓbiteris & idq; iure diuino. Certum n̄ est Epos ꝓ Apostolis succedere, ꝓbiteros aũt ꝓ Discipulis. Ut constat ex Concil. Moncestin. Can 8. Damaso Epõ & de choro Epis Hieronimus in Epla ad Marcel. de erroribus Montani Augũ trac in Ꝑsal. 44 Leone Epla 88 Isidoro lib. 2 de diuinis offijs et alijs. Porro Apostolis iure diuino maiores fuisse discipulis ꝓ. Sciũ apte colligitur primum ex institutione distincta et diuersa eorum Apostolatus a solum Dominus esse uolunt Luc 6, et eos semp secũ habebat ac priuatim instituebat Discipulos item Luc 7 instituit plenius Ioan 20 Apostolis dixit. Sicut misit me pater ita et ego mitto uos Denique eam dare traditionis q̃ erat Apostolis ius decimas, supplendus est locus, non sine quibusdam solemni Ceremonia electas e Matthias, q̃ erat e numero 72 discipulorum

Probatur 20 q. Heret tanti abest, ut caueat ordinem Catholicam quam fieri possent ver. sacerdotes ut etiam ordinem sectantur Sic n Caluin. de uera ordinatione lectum lib. 4 Cap 5 Parag. 8 Ordinis autem nihil aliud est quam meritum lectionum Et Cemnitius in Examine Concil Trid. in Disp. de ordinis Sacram, non uetat esse constat hoc tpe plurimum ordinatos, quam olim fuissent Apostolis tpribus Anacletus Carpho Pontifex. tot eorum Millos igr Henricus nunc possit plures sacerdotes nisi forte unum pfugum, alterum Apostatam nullos inquit pfecerunt, quos Apostolos et Ecclesiæ sint consecrati. Conradus igit illud Cypr. lib. de Simplicitate ꝓbatorum de minis. Heret nostrissimi dici possunt, q̃ uitro apud temerarios Comen ad sine diuina dispone pficiunt, q ꝓbiteros sine ulla ordinatione legi Constituunt, q̃ nemine Epatum Dante. Epli nomen sibi assumunt. Unde etiam inferri ꝑt eos sacra sacrilegia facere, et scelerata sacrificia ꝓpulo imponere. Annullo presbitero manuum impositionem susceperunt, aut si ab aliquo à quo pliam ꝓbitero Apostata et schismatico ordine.

Dico Secundo. Hæreticorum Ecclesia non est ecclesia

Eccla q̃ destituta è ministrib ihũ missis missiẽ porro in Ec
cla dei p̃uersam esse scriptura indicat ad Hebr. 5 neq;
ñ q̃q; sibi sumit honorẽ sed q̃ vocatur tanq; Aaron ad hem
lo tq; notatur de p̃dicabant missi mittantur Ier. 23. Non mittẽ
bam ppheras et ipsi currebant, non loq̃bar ad eos et ipsi
pphetabant et Ibam lo, q̃ non intrat p̃ hostium fur est et lmo
et ipsimet aduersarij requirunt hanc missiõm in Eccla dei Ita
Lut. tho. 5 Genebrard. Germ. Pellic. 4 o 1 in lib de
clancularijs Conciombus - Pm inqt Lutherus hoc modo de pũ
dere possunt si interrogentur de vocatiõe sua q̃ illis mandauerint
et hic irruperint, atq; ita in angulo p̃tecarint, tum nec vn̄ de
ñ possunt, nec indicare à quo mandatum habeant. Et dicit se
uera de his in hijsmõ hominibus q̃ clam in angulis irrepunt nullis a
tiõ crimen q̃uerit, si tali atq; sancti cẽnt, posset tñ hoc vnũ
q̃ sine cuiq; mandato et non vocatus ad Ecclam irrepunt
sacris potestatem de jo testificari q̃ à diabolo ad Eccla missi
sint. In eandem sententiã scribit ad Senatũ Misnanũ Vest
loc quarto Conjugatorũ Anabaptista togitur tom. 1 Genebrn.
in Germanico fol 45 et apud Sleidanum lib 1. Accersat
eum ad se senatus, etiam pars ei populo, et erat ex eo q̃ d
cum hac miserit aut vocauerit ad docendũ, q̃ si totũ dictat se
eode atq; eius spũ missum esse vt conijcitur mira facta
Nam vbicunq; docet ordinarias viam mutare habet, ibi semp mi
racula facit et tom 5. fol. 4 q. 7 Ita q; p̃uenit esse vt
q̃ christiani et fabdiri Ecclie rebelles, p̃munit esse vt vobis
ab alijs caueatis, neq; eos audiatis, quo vi illos fert
et audit, ille sciat se determinum diabolum operatũ audire
non secus ac si ex ore ipso hoc loquatur. Et item tom 5 fol
4 q 1. Quærunt inqt habe vnius q̃ dixit missit q̃ man de
at vbi vtrũ docendi vbi locũ habeat vbi scripta, quod
ab hominibus missus sit vbi sunt miracula q̃ tu non facis mis
sum esse testeatur. Cur non adis pastorem suum Curtam o
ouilli ad oues veras, atq; in angustias nouas si silius lucis es
cur fugis lucem Idem calu. lib. 4 instit cap. 8 para
14 docet ne hoc inquit ac turbulenti homines se ad doctri
vel vocandi ingererent, q̃ alias futurũ esset vt nominatim can
tum esset neq; sine vocatione irrueret in Ecclã minus vbi sunt et
paulo post ab hominib. inqt designati Spũ omnibus ex ore dine

C

Ihmq

legitimos vocemus, esse neminem sobrium inficiabitur, quando in hanc rem ex-
tant tot testimonia veter. Philippus quoq; Melancthon in locis Comun.
Cap. de Eccl. Ait verbis. Dicunt veteres in ministriis Ecclesiæ ordinario
ne laxetur frenum nugacibus ingeniis, quibus non audeant Ecclesiæ fingunt te-
stimonii absq; statu Ecclesiæ, vel opinionibus, vt fecerunt olim Montanus
Campanus et Anabaptistæ in suis quoq; Confessionibus ita habent. Ma
Hebraica posterior aetas. 18 scribit. Manus honorem ministri Ecclesiæ ve
surpare sibi, vel largitionibus aut bellis artibus, aut proprio arbitrio vel pote
state. Et infra. Quamvis hæc, quæ dicta sunt, cum non sint elec-
ti missi vel ordinati. Bohemica Confessio Cap. 9 sic inquit. Ministri ne
quis sibi vsurpet munus docendi ad Dei verbum porrigendi Sacramenta
nisi vocatus et electus. Gallica vero Confessio art. 25 Credi-
mus nullos fas esse sua sponte authoritate ingredi Ecclesiæ gubernacula, sed illi-
ma electione, quatenus ejus fieri potest cum Anglica Confessio art. 24 Ordi-
nat inquit de in Ecclesiis paganum ministri illimes sint, vocari et non se pro sua
arbitrato et libidine intrudere. Belgica vero art. 31 Credimus ministros
seniores et diaconos debere ad vocationes suas vocari, et pro-
moveri illimes Ecclesiæ electione atq; ordine communi qui nobis Dei
verbo præscribitur. Debeat ante imprimis singuli cavere ne illicitis me-
diis se adhibe manus ingerant expectandæ et omnibus donec
ad id ipso vocentur, vt certum habeant vocationis suæ testimonium
His igitur suppositis manifestum erit non nos ex sacris literis sed ecclesiam
ex ipsorum confessione omnium in Ecclesia peregrinantium
manere et ordinatam nec eo necessario tam ergo probatum, quod nimirum tota
missione penitus careremus modernum Evangelium, quemnam et quo missi sunt
possunt docere. Quem ponere an populum an secularis principes an
Ecclesiam magistratus an Deum ipsum. Non populum Nam Lutherus
quod primus nullum habebat populum a quo mitteretur verba illius
sunt in præfat tom. 1 Vetembergen. Solus inquit eram, et ante ipse po-
pulum deserpit, quam ullus est Lutheranus Id dicendo de Zuinglio
Calvino et aliis. Præterea ob docent populi in missione et ordinatione nul-
lam habere potestatem, sed tantum petitionem. Non sunt ergo missi a se-
cularibus principibus ob eadem rat. Non possunt præterea Ecclesiam ma-
gistratus. Nam Lutherus cum totam Ecclesiam Magistratui et scri-
psit et egit. Non denique quisquam nullum testimonium humanæ mis-
sionis proferunt. Audeat quidem aliquis dicere missum esse a Deo missos
sed quo vocat. Cum nullum afferunt idoneum testimonium successivæ

que fiẽ Eccl̃ę dei faciant. Luterus ẽ unus testis sic etia Zuinglius etalij. Qui autem testi lex diuina betalt haberi fiẽ in aliena cã, multominus in ppria oportet igr illos haberi testimoniũ, quod sit in one duorũ aut trium testium. Nam ipse Christus dominus non putauit satis ee, vt diceret se esse missum a deo nisi p miracula ad ipsas etiam diuinas vias idipsũ Comprobaret. dixit n Joan. 5° Scrutamini scras, illę testimonium phibent de me. Similr ig dixit Joan 5°. Opa q̃ ego facio testimonium phibent de me. Et pr q̃ nisi me, ipsu testimoniũ phibuit de me Et quamuis q̃libet horum sic fieret ad fiẽ vre missionis christi faciendã multominus exabunda alius etiam testimonium sibi dei posuit Joan 1. Joannes venit vt testimoniũ phiberet de lumine, et christus ipse non putauit satis ee vt diceret se missum a deo patre, nisi etiam tam p opa mirabilia, quam per scripturas, et ptrea p pphetas et plures pphetas assereret se missum ee. Ita pr eius phibuit. q etiam demceps habitabit hominem mortalia pñ. Apli et pphete autos p dei nuncio habendum ee, q non possit aliquis pbare et vere dicere se missum ee, nisi faciat de sua missione. Quem enim nos aut nemo certe p dicere pt nisi mittatur sic missio ee non patebitur mihi quis testimoniũ sue missionis pferat. ex q. Colligi pt neminem ee nec. care, q fuerit nisi fiẽ habuit quantũ ad unũ verbum dei inclusum qd inserã nihil de eis habetur p nisi illud attendit. Volich falsi pphete, q venerunt in testimonijs omia intus aut lupi sunt rapaces.

Dico Tertio Missio extraordinaria qua Hester ia stare vi. dentur vt se vere Eccl̃ę ministros esse pbeant, ipsorũ Eccl̃am nihil inuasit.

Probatur Po qz q extraordinarie a deo mittuntur, simul etiam potestem constituit Ergo non sunt extraordinarie missi Maior patet, qz Moyses cum a deo mitteretur ad populũ dixit Non credent mihi neq audient vocem meam Exod 4. Cui deus nullus vadit credens aut q quicq̃ simile sed potestatem illi Successit mirabilia faciendi, et ita dixit vt credant q apparuerit tibi dominus. Christus etiam dominus vt supra dictum est de se ipso dixit Si opa non fecissem, q nemo alius fecit

peccatũ

peccatum non haberent Discipulis aut suis dixit Matth. 10 Eunte p
dicate dicentes, appropinquabit vobis regnū celorū infirmos curate mor
tuos suscitate leprosos mundate demones eicite Pretorea i deū confirma.
vit uerbū Quē mittitur Et ostense testimonia eius a quo mittitur aliqn
neno tenetur eē recipere Cum dr q6 mittitur vt sic alii hoc dr Vocat
vel mittitur a deo p ordinarios pastores vel exte ordinarie a solo deo
quoq; ergo ie q mittitur p ordinarios pastores mittitur vt ecclie alli
gata esse teneatur monstrare pastorū suoꝝ tras sigillo ppuo assigna.
tas, ita q; q mittitur a solo deo Et sigillum dei creatore, qm mi
racula uerissime nuncupatur Sic de Apls christi scribit Marcus
Ipsi aut profecti predicauerunt deo cooperante et sermone confirmante
sequtib signis Demq loca deo vehni e vt S. Aug. dicit lib.
de ciuite dei Cap. 8. Miracula christi ee necessa vt numerus ad
christi religiom accederet imo et Melanchton Cap. 8. Matth. scribens alio
qn quando magne sunt tenebre vocari nouos doctores et semp
addi a deo miracula vt certo sciamus a deo ee missos. Minor
nem pbamus q[uo]d lo Conc. 2. tbi clare ondimus extare multa mira.
cula, q[uo]d q[uo]dcunq[ue] doctrina fecerint

Secundo pbatur q multiplicantur exte ordinarie non possunt in doctrina
sua errare vnq Sant labi deo ñ error talis Cui blasphemia est dicere quo
dammo adsimilemur sed luterus turpiter ac fede post publicatam pro
pe sua fidei capitula est ei ipsi ñ fatetur in ipsis homines imo semp e
peccant mihil tale ee dicendum q[uo]d [illegible] uenit Dabo in
et hunc errorem tpori et imperii de mee. Solus pcorum et certe de
tenebris vere tractat de deceptissimis et indoctissimis Casu ñ mirabo
mihi in hac turbata inscitia deceptoꝝ tempor. Et scripse Lutherus vbi
supra ordinem q[uo]d lo, de cronica Lutheri doctrina Conc. 1 Non fu.
erit Lutherus exteordinarie missus. exteordinaria ñ missio a deo
fuit instituta semp, vel ut hominū prauos mores corrigeret, vel in de
terna etiam eius voluntate clarius patefieret

Dicco facile contingit vt Apli et pphete multa ignorent quoꝝm S.
Petrus in principio non cognouit futuram gentium vocationem Angeli
etiam si in eligendo contigerit nonnū ignorarunt ea ad quam mitti
alios fuisset ignotos ipsorum missio, nec q[uo]d quā fidei et a vehite alienā
existimarunt Et ea hactenus dicenda Falsum primum est S. Spm nihil
scisse de futura gentiū vocatione quomodo ñ nesciret q illud a christo au.
dierat Ite vocate dē gentes. Solus ergo tpo ignorabat quo illo pdi.

candum esset aut hæc aduenisset, aut vero expectandum cæt
patrum, donec fides Christi in Iudea altiores egisset radices.
Hæc ita exponit S. Cyrillus in dictis Aporem.

Tertio probatur. Quia numquam ab orbe condito Deus misit
aliquem alium, qui populum ad Deum conuertat à solitis et consuetis ritibus
quos ab ordinarijs et pastoribus didicisset. Nec umquam Deus
per prophetam aliquem, sui populum auocauit à sacerdotibus Le
uiticæ tribus et à templo, qui erat in Hierusalem. Et mos
uitæ ipse in constituerat eos pastores, qui gregis sui populum eos
audire, et illis obedire iuberet. Iuxta hæc fuit ita veniet ut
abducant nos ab Apostolorum Cathedris ab oibus Epis et
pastoribus, qui erant in vniuerso mundo ab omnibus Concilijs
ab vniuerso. Cum consuetudine, vt necesse putant
nullum fuisse in mundo Christianum pastorem, ante Lutheri ad
uentum antequam olim synagoga ad christum, ita ab christianos
ad Lutherum Conuerti debere, nouam ab ipso fidei et religionem su.
scipere. O nare nihil aliud sapit mihi vt sectarij ab nouo deo
missi, sed à scripsis veniant, sintq; de ex illorum numero de
qb. Ioan. 23. Qui non intrabat per ostium, et ipsi erebant
non loquebatur ad eos et ipsi persecutabantur eos. Age de ista
questione dicta sufficiant.

QVÆSTIO XXX

Quænam sint aduersariorum euasiones qb. hanc ultimam ministros uocum declinare studeat

Prima Euasio est Muscul: in loc. Cibus Cap. de
Ministris Eccl. propter tum Circumstas, vt non sit in cibus stabilis
Apliæ electionis forma nostri, ita non est cur ministeria
christi à prælio magistratu, vel principe vocatus de vocatione sua
hæsitet et fluctuet, sed cogitandum vbi corrupta religionis ac
Ecclæ status, alium quendum ee nobis vbo Consulendi, quamvis
q visitatus fuit in Ecclæ. Cum ea dicit salua et integra hæc
ille, et iterum apius vocat Catholorum successionem hanc ordi
nariam Virgilium, voces ea dicit Pharisæorum dent christum

qbus

qb. in templo docentem interrogabant, quæ potestate hæc facis, aut qs tibi hanc potestatem dedit

Refellitur pmo. Magistratus aut principes se culeb nequaqp potestatem acceperunt à christo Deo vocandi et ordinandi ministros vt sup dictum est, non est ipsum magistratuum ac principum vt mittant operarios in messem Domini, sed filiorum Aaron. et eorum q ab Apostolis eam authoritatem acceperunt Cum Deus christum, christus Apostolos illi Episcopos et presbiteros ac hos operarios ordinarint non est omnipotens, q alienæ gubernandæ incitigent sibi pastorem eligere, sed Deus primo ad suas oues idoneos pastores mittere, Deo frustra vel magistratui vel primipilis, quos dominus ipse ecclesiæ, non abhorruisset, seo potius omnium numero habere voluit, hanc potestatem attribuunt Quo et hic comminiscuntur de Ecclesiæ corruptione, quasi Ecclesia christi a sua sede propagine usq ad finem mundi aliquando defecerit Deum sæpe fallendo ordinem. Tradit etiam hæc Camillus ipsorum de Ecclesia definitione semp S. Patribus visa est absurdissima et longe indignissima

Deperhorrendit Aug. de bapt. Cont Donatist. Cum in Donatistis dicerent Deum malorum Cultaminari Ecclam Rogat Aug. an Cyprianus tpe factum sit, se contaminabatur inqt, iam tunc perijt Ecclesia nanctus erat una vnde propagaret Et iterum non potuit inqt dicere Cyprianus tpe periisse Ecclam aliqua nec originem suam poterunt asserere hæc ille semp plane furiosissime pedeas Ecclam iam olim periisse. Iudex Conscientiæ nullam amplius cæcitatem, qz non sapere vno quasi passu nasci, qz tam absurda erant vt hoc Donatistis ipsis Donatistis nullo modo ambigi queant Ita scribit Aug. in lib. de vnico baptismo Cap. 4

Refellitur secundo Ex eorundem clara confessione Primum in prædictis hanc exactionem in Anabaptistis Quanquidem alios, aliqua ex dictis nullo modo ferre possunt Nam Mauricerus Magnus ille Anabaptista, Cum e Saxonia ejectus Mulchusum pergeret, dogmata sua ibi sparsurus, scribit Lutherus ad Senatum Mulchusij, vetuisse, et suis senatus si veniret exilio qd accidit munus sibi omisisset, et si Deum nominet autorem, tum iubeant hanc suam vocationem, aliquo evidenti signo comprobare qz si repræsentare non possit, tanquam dictum Hæc de Lutheri ad Verbum Alcoran. lib. 5 Histo. Eccl. Et de alijs catholicis pædeuti Confessoribus.

Refellitur Quod ad pharisæorum vocem, maximum discrimen est inter Pharisæos suam successionem et potestatem vendicantes. Et Catholicos

Eccl̃a Catholicæ successiõm vrgentes Nam primũ Pharisæi
Xũ christum hoc persequebantur q̃ ipsorũ lex beatum
tno sulũ Sacerdotiũ ablatum manifestè p̃dixerat Nec
Cũ Christum sed Cũ Lutheꝝ. Caluinum et alios nefarios
hoc̃ describimus de successione. De qb. aut nominatim
Scripturis, antiqua testimonia vt totam Eccl̃am et Cathedram
Apostolicam Conseruarent nihil sacrae lr̃ae p̃diderant Deinde licuit
Pharisæis de Iesu successione Cũ quibuslibet aliis, pt christum
describere vt Cũ Iroboam, et Cũ Samaritanis in monte
Garizim fecerunt Vnde et christus dñs Cũ Samaritanos
scripsit fecit, quasi ex tot̃ corũ aquæ Cũ mulierem Samari-
tanam Ioan 4. Siccham habebit nobis Catholicos Cũ He-
reticos quibus p̃scribere. Ato extremũ Cum Apli à Ca
thedra Moysis discessuri essent p̃ceptum eis Cathedras q̃
Hieremiæ non Conscripserunt imo usq; ad descensiõm Spũs Sti
ipsi Synagogæ docentes duraut imo et post Ceptam E-
uangelij p̃dicationẽ Cæsi Ceremonias aliquas in Ecclia illo
tempore celebrandas christianis observandas p̃ceperunt. Here-
tici võ huius tporis sic recedunt ab Eccl̃a Romana vt di-
cant eam hic multis seculis ipsi Antichristi seruisse.
Secunda Quasio Litteri Caluini Commenta-
riorum eaq̃ sumunt ex verbis S Cypri q lib. 1 Epla 4
dicit Populo q plebs obsequens p̃ceptis dominicis, et de
mus intuens à peccatore p̃positi se separare et nec ad sa-
crilegium Sacerdotis Sacrificium misceri quando ipsa mixta
et polluta cũ et eligendi Digni Sacerdotes vel indigni
recusandi Quod et ipsum videmus de diuina auctõ
descendere vt Sacerdos plebe p̃sente sub omnium oculis de
legatum et dignus atq; idoneus publico iudicio ac testimo
Comprobetur
Respondetur Mihil fa
Cimt pro Heretic. sententia de Vera ex S Cypr. adducta
S. n Cypr. Ille loco nihil attribuit populo Cui electionem
Sacerdotum, nisi sint ferant testimonium De vita et moribus or-
dinandorum, q̃ nos adhuc in Eccl̃a obtinemus. q testimonium
S. Paulus dat. Videtur Digni Sacerdotes Vt ait S. Cy-
pr. et indignos recusare, non p̃ nos indicio sed p̃ mores
testis, non per Calculum p̃prium, sed p testimonium Hunc

aut

autem esse sensum verborū S. Cypriani, clarumq; ex eod loco
Cypri. Dicitū debere eligi Epm in Eccla quamuis sera docet fuis-
se electum Eleazarum At scriptura Mumzle, dicit Eleazarū
electum à Moyse ut nihil turbaret populo, nisi q in pctis eius fuerit E.
leazarus electus Unde Cypp. loco citato Hactenus

Tertia evasio Plesei in tractatu de Eccl Cap. II. Si quant in.
qt qualis sit ministrorū ordinatio qui primi nouemina deformatam Eccl
pristino splendori restituerunt Ruelemus inqt cum fuisse tum verum
tum ordinationem qb. temere isti gloriantur ee quia illi abusi fuerunt bo.
num uri in Germania Jesum venocauerunt Oecolampadius Lutherus,
Zuinglius Eccla Lampadius Bucerus alijq quorum à Schola mi
nistri poterunt pobiteri Erant et Theologi doctores qui tamen
pbiteri erant et pastores Veritatis docendi munus illis incumbe.
bat, ministrandorū vero omni instituto Sacramentorū quatenus docto.
rib ex vocone Theologiam et scriptis et lectionibus explicare illos
oportebat, atq ex pscripta eius Eccae eiarum inuandi formula Ec.
clie veritem patefacere doctrinaq verbo dei repugnantes arguere
ac pbitibus pfligare Probat hoc vestis fieri Si quis q quis ad
magistratū vocatus Ecclas corruptas inuenirit casu emendare nolicu.
ret q hoc eum pte vocationem facere dicaret Reliqui aut inqt
Plesenius habitis Corpinati sunt ac pius viri ac bnes Utq; ita ip
passe sibi videtur Lutheranorū missionem ee ordinariam.

Refellitur Pmū adversarij bene fatebr cognitum Romanos esse ec.
clesiam Rom. Eccla atq; missionē Negāt tñ illimē missos pbari q
unt, si illa qui dicunt Romam mittendi potestatem à Rom. Eccla non acce.
perunt ac pius cum aliquando id concedant aliquando negent hac con
fictione primo inuoluuntur. Secundo Lutherus quidem Zuinglius
Oecolampadius Bucerus ut nihil dicam de Vicelopho et Andreo q
Lutherani et Calvinistae hi pterea pius fuere pbiteri ordinati ima
chium Monachi pte Zuinglium missionem tñ missa docuit non fue.
runt. Imo Lutherus et q Monachi fuerunt nullam potem collationis
et administrandi Sacramenta Cerimonum Dei ptestandarum opinionē
habuerunt. Nam ipsi Monachos dicunt hoc non facere secundū suam
vocationem Propterea ob hoc, quia Dei Epos Catholicos, totum papatum
et clerum Gubernant, et doctrinam aliam, quam ipsi tunc habebant pdi.
cauerunt innitis pastoribus, et pius nec electi nec missi ee possunt. Nam.
gro quam aliqs minister Heluetius factus Catholicus, q si vario.

nascitur. Cui Lutero non possit dici à Luterano misso, qui illi manu vocandum secundum ipsos habeno, populus ante Luthe-
num nullo erat Luteranus.

Probatur 3o Cum doctores creati fuerunt ac pbiteri c
pelliati sunt ac iramento confirmarunt se nihil dictur cō
Rom. Eccla. q aut fuerint doctores creati ac pia facultem
conferendi acceperint huc nihil vocem cor iuuat. Nam id è
exte nō ministrat ipi fatentur. Nam multi sunt doctores
Theologi, q non sunt pbiteri, demiq ipsorū potestas nonc in
Ecclā regit scholis.

Probatur 4to Cui potestem administrandi sacramenta et
Concionandi quam in Eccla Rom. habuerunt, eo ipso amise-
runt q ab Eccla Rōna discesserunt. Tenet q#e
pbro Tubanno Thesi 79. Falsa è. Dignitas posita et
Lutero detradtam fuisse, vocē dignitatem vocabo quam conse-
cutus erat in papatu, ppt papae excoicōem.

Respon. Ordinem q̄dem manisse pbestatem aut ordi-
nis illi ceptam fuisse exercendi non solum p excoicōem,
sed etiam pphibitam, ac pia vocare non potuit. Constat
aut eum q pbestatem dat, eandem quoq posse auferre neq
opinor Lutherani aut Calu. alios Ithmicos hereticos dicent
à se discesserunt ad Anabaptas, quamvis tamen ab ministri
fuerint ordinati.

Quinto Falsa è. Plesi supposito q leges in Ecclia
id est doctrina corrumpi possit, vtcunq fuerit necessa-
rium illam à Lutero et Zuinglio emendari, vt sup etiam
to em pbauimus.

Sexto Falsa etiam è illatio cuius q etiam si Luther
et Zuing. fuissent ordinarie missi, vt potes pbiteri. Nam
Eccla q tuto sequatur religiosos ministros qui ab ipsis
discesserunt habere illam et ordinariam vocationem
ab ipsis sunt ordinati. Nam pbiter non accipit potestatem
tem ordinandi alios, vt pdictum q̄sto Concilio ta condimq
Zuinglius Luther. et Zuing. itemiam creare potuerunt pbi.
Verum fuit in hac q̄stione testis Epiph. Hæresi 75
et Aug. lib. de hæresibus Cap. 53. Nihil interesse
inter Epum et pbiterum nec cōsuetudo in sacris

apud

apud S. patres lugi ſit Mam ad Philip. S. Paulus Cum ſalutat Epos
Cum Diaconis Mam nominando p̄bitros, amplexo e nomine Epōrū ob
ſacerdotes. Apl̄orum n̄ tpe nomina illa Epōs et p̄biter Coā fuerunt ei
bus ſacerdotib, iam maiorib. quos nunc Epos dicimus quā minoribus
quos p̄bitros appellamus. Et no ipsy et potestate distincti
eſſent Ita chrisin Comen. Cum vo S. Hieron. primi capitis ad Titū
ait, Idem e p̄biter et Epus qui locus non ita explicari of quasi
ipse nullū int p̄bitrū et Epum discrimen agnouerit Apertius
it Epla ad Euang docet Epum habere potestatem Conſecrandi Ec.
cla p̄bitros, ſed ita intelligitur ut dicat eundem Epum eſſe et ſa.
cerdotem. Non autem eundem eſſe Epum et ſacerdotem. Olim vo
paucitem fidelium nec multitudo p̄bitrorū erat necessa nec distinctio
inter p̄biter ab Epo postea vo crescente numero Christianorū et dia.
bolo diſeminante odia et inuidias int plates Eccla opertebat al.
ium ſepeliuare ab altis non quidem eſſentia Cum sacratione sem.
per fuerint hec duo seiuncta, ſed ſubiecto ut alius eſſet simplex
p̄bitor, et alius Epus. At hec de vera christi int.
pte atq a deo vniuersa hac orsphtone dicta breuiter ſufferiant.

Finis.

DISPVTATIO DE PVRGATORIO

Egimus iam de vera chri in terris Eccla quam vocte militantem appellamus nunc ordo efflagitat vt agamus de ea fidelium Eccla q̃ degit infra terram dict in Purgatorio Post modum agemus de illa q̃ iam triumphans cum chro evo possidet sempiterno. Hanc igr vniversam de purgatorio disputem in 4. pres seu capita dividemus. In pa pe agemus de animarũ hac vita decedentium receptaculis atq de ipso purgatorio. In 2da de ijs qb. purgatorium conuenit. In tertia explicabimus suffragia pro animabus offerri solita. In extrema tandẽ pe docebimus quidq ad necessariam funebrium cognitionem et horum spectat

Pa Pa ts Disputationis

De Receptaculis Animarum

QVÆSTIO I

Vtrum animabus ex hac vita migrantib. competant aliqua receptacula et q̃ illa sint.

Ad plenior de Purgatorio doctrinam et noticiam pmittenda hic hæc q̃stio de receptaculis animarum post hanc vitam de quib agit q̃stio ut intelligatur tractandum est. Duplicem ee animarum nostrarum statum. Vnum in hoc mundo qui dr status militanti, nempe merendi vel demerendi. Alium in futuro seculo qui dicitur status recipiendi mercedem triumphi vel pœnæ supplicii. Hic ille status mundus, hic vel non de quo animarũ receptaculum.

op non recipiuntur in eo aiam̃ nisi incorporeas p̃ creationem
sed loca illa in q̃bus aiam̃ soluta corpm̃ compagé excipiun
tur dicuntur clare receptacula. Quare receptaculū non est
ad meritum vel demerendam sed ad recipiendam mercedem
de p̃sentia dei. Quod autem sanctum quamdiu ista
corpora hec qualia nunc aiam̃ nostrā secum esse non ꝯ cor
poribus non deponendant seo absq; illis subsistere possint. Nihilo
minus tñ vt S. Aug. 8 de trinit. et S. Greg. 4 dialog
antores sunt Corporalia dona perspualia gubernat et seo
spualeo subd p̃ conueniam quandam et congruam ad corpa a.
diaptantur dignitates appe subd ad corpa digniora. Unde
antiqui philosophi ꝛm ordinem orbium celestium posuerunt
ordinem barbarum separatarū. Unde est ad corpus nuda
tñ non deputantur illis locis corporeis quorum nimirū sunt
formē artt motrices, adaptantur tñ illis loca q̃dam cor
poralia, secundum suas meritorū dignitates. Unde sicut
deo simplici suppmē omnia subd scriptura p congruentiam tri
buit locum in celo, q̃ locab̃ dignissimo, tot ut possibilissimus
cum tñ deus sit ubiq; implens oa. Itaq; aiam̃ q̃
accedunt ad particulam p̃fectam deitatis in celo collocan
tur, et vtiq; sunt q̃ deum p amorem in proximis omnimodam
puritatem habent. Cū vō aiam̃ q̃ non habent cum deo partici
pem p̃fectam collocantur in locis impossibilibus. Ac primo ꝛ
est ut animabus sepratis a corpe assignentur loca recep
tacula ꝛm dignitatem aut indignitatem earum.
Est igr opinio quorundam hac ma q̃ existimant nullū lo
cum corporeum penarū extare in quem recipiantur aiam̃
post hanc vitam. Ista sentiunt de illis quos commemorat et
refutat Irenes in fine lib. 5. Asserunt enim in loca penalia
animarū esse hunc mundum in qua aiam̃ corpe isto mor
tali tanq; tenebroso carcere inclusa penas luere videntur.
Idem fuisse censerunt Seleuciani et Acumani hoste
philastrio et Albinensee simul. Albanensibus q̃ dicebant
non se alias inferni penas preter quas in hoc mundo ex
perimur. Absis vero nos longe fuisse ait q̃ affir
mabant infernum et purgatorium nihil esse aliud p̃ter conscientiam
accusantem et punientem peccata ista suasit olim philo con

gsin

ssu quendã condicionis grã Et origenes teste Hieron. in Epla ad Aliquum cuius sentã fuit autor Almarius quidam Et refert Bion Lucembor. in Cath. Aer. Dicebat hic dum q̃ ille in se peccata mortalia cębore in se infernum non alĩ quam edentem putridam in ore. Hanc etiam referri pt illa opinio cuius meminit Theophilꝰ in Cap 16 Luc. Infernũ esse nullam alĩ locum certum quam statum aiarũ extra Corpus q̃ quidem omne ille corpę in luce versatur et quid agendum sit victure ac ppiore pt. Postq̃ vo ale corpe exierint nihil amplius pt nisi grata sit Et inde statum cius sera appellat aliquando tenebras exteriores 6 Quibꝰ ab hac opinione non multum abhorrent qui et sia. liquando fatentur aut dari aliqm certum infernum locum nomine tã infernũ in sacra scriptura passim intelligi debere Contendunt vel sepulchrum tantum Volut Bucerius in cap. 27 Matth. et Beza in cap. 2 Actor Et Calo. in Psal. 15 vel statum quendam et quietum penarum quas peccatore instar Dei iudicio etiam in hac vita solent illi 6 diuini animi 6 sibi irati ultionẽ aliquam sive in conscientia sive in alijs Cruciatibus Subtinent ita sensit Calu. lib. 1 instit Cap. 6 paragr. 10 Ubi etiam descendisse ad inferos nihil aliud ei interpretatur quam cum inferorũ corpis eternoq̃ mortis horrore tote pene passionis tpe vexatus et quasi Consertis manibus luctatum esse Communis opinio 6 Catholicorum dari pt numerꝰ alia paradisos post hanc vitam receptacula.

Dico igr pro Eruditis ab orbe Condito fuerunt receptacula, Scꝛ. Cœlum Empyreum Infernus. Purgatorium. Limbus puerorum et Limbꝰ Patrum q̃ tñ numerus in diuersũ accipiendus ꝛ Nam p diuersitate Domus Sunt quoq̃ receptaculorũ numeri diuersi ꝛ plures. Ante Christi ñ mortem Quatuor tantum fuerunt receptacula, qꝛ ad illud tpus nulli mortalium patuit porta Celestis. post passionem autem dñi Limbus Patrũ vacuus mansit Animę ñ Sanctorũ primũ inde ad Celum translatę sunt. Quare nec modo sunt nisi quatuor si quidem ille limbo primi Substituta est Celum. Tandem post diem iudicij purgatorium quoq̃ eu acuabitur. p in nonnulli nisi furia, cathi q̃ necessa receptacula. Nempe Celum, Infernus, et puerorum limbus. 4 Ex quo etiam fit nec purgatorium nec limbum Patrum fuisse humanorum Corpus receptaculum.

Porro q̃ tñ numerus quinarius receptaculorum tum necessarius tum etiam sufficiens sit Probatur pro Ex quo penarum.

penalissimi

Cut mihil dicam de celo, qđ cum receptaculorum plñtissimum q sunt in illa loca pñalia ob aut pena aut culpa tantum sine aut chiam sensu. Et rursus aut eterna, aut tpalis. Quo pena ergo solius sine eterna e limbus puerorum, qđ pena solius sine tpalis erat limbus patrum pena damni et sensus simul eterna est infernus, pena damni et sensus tporali e purgatorium.

Secundo ptatur Anima ut diximus quidiu e in corpe in hoc mundo est in statu merendi et demerendi, du vo separatur a corpe est in termino, nihil iam amplio mereri aut demereri sit eo plius tunc mercedi recipere et pmiciis vel demeritis suis, bonum aut malum. Quare anima exuta a corpe aut e in statu recipiendi finalem retributionem aut im. peditur ab illa. Si e in statu recipiendi eam hoc duplex fieri sit. Quia aut de bono recipit finalem retributionem aut de malo si de bono recipit acquirit receptaculum, qđ e paradisus, sanctaq in celo empiryo. Si de malo malum illud aut e actualis culpe, aut originalis si e actualis culpe obligit gehennam. Si e originalis culpe, tantum retinet in limbum puerorum, ubi e sola carentia visionis dei. Si vo anima e in eo statu, in quo non fuerit ad finale premium eo plius impeditur ab eius consecutione. Exigit impedimentum, vel accedit vone pcond, ppter veniale peccatum, aut mortalium veniale, et tunc receptaculi eius e purgatorium, ubi detinentur q occesserunt in ch anite et sunt digni vita eterna, ut expleant quam a cor impediunt a consecutione vite eterne, aut peccata venialia, aut non dum implota pmeritalibus satisfactis, vel impedimenta hoc accidentia non q non dum erat p christi mortem redempta, ut sic erat sinus Abrahe, sive limbus patrum in quo detinebantur animae sanctorum, q ei finem vite sue, ab oi culpa tum originali tum actuali immunes fuerant. Manebat igr tum Culpa originalis, solum in quantu erat infectiua nre qđ infectionem nemo poterat tollere, nisi ejus p sanguinem suum infectio in illa pcnalis, ablata in illis fuit, p fidem in Messiam, vel p sacramenta sua. Tot igr sunt et non plura animarum receptacula.

Dico.

Dico 2do Receptaculū solarium animaꝝ in quo nihil ē amplius expiandū ē celum. Conclō ē tēte fide. Probatur ex sacra scra manifeste ex math. 5 Magnꝫ hrē Copiosa ē in celo Math. 16 Tibi dabo claues regni celorum Ioan. 14 Dixit christ In domo patris mei mansiones multe sunt, quia non esset. Ego vado parare vobis locū, et si vadam et parauero tibi locū iterum veniam et assumam vos ad meipsum ut vbi sum ego et vos sitis. Ioan. 17 Pater quos dedisti mihi volo ut vbi ego sum et illi sint mecum ut videant claritatem meam quam dedisti mihi. Ioan. 12 Ubi ego sum illic et minister meus erit. Si quis mihi ministrauerit honorificabit eum pater meus qui in celis est. Ioan. 14 Vado parare vobis locum. Et si abiero et parauero vobis locum

scendeo Vbi christ dominus p Antithesim scare voluit tam
profunde descensura Ciuitem illam, quam altu ascenderat
Celt extulerat se se vsq; in celum. & altissime Ergo deprimen
da erat p centrum ad infernu. & in locum profundissimum Re
onditum ex pphanis autoribus, q eadem voce in ea re sone
vsurpant ad denotandu loci subterraneu Et Luciano dialo
de tuctu, vbi dicit Adtur sub terra profundu Et Pla
to lib. de Repub. et Stephanus in suo magno thesauro
et plures alij autores p eadem scripta Beda quidem,
Vult accipi infernu p sepulchro, in plerisq; sacris locis et mre
Gneb 27 Descendam lugens ad filium meu in infernum
Sed falso nulla ibi vere infernus accipi pt p sepulchro
qe Jacob putabat filium suu Joseph mortuum et demorditu
a feris, et Consequenter non illatum ad sepulchrum, et tn de
illum dicit descensum Preterea num. 16. de Balan
et Abiron dr. descendrant viui in infernu operis
mus, p expse interpretatur de inferno sub terra sito Epiph
in exilio. Et Hieron. in cap. 14 ad Ephes. peritissimus ea
q lingue hebree. et Beda in cap. 16 Num. et psal
138. Daniel loquitur Si ascendero in celum tu illic es
si descendero in infernum ades Isaie 14 Usq; ad infe
num detrahebris Usq; ad profundum lacus Platearis
piatur de Diabolo sine loco Et lege Babilon, sepulchrum
to cuotare negat, qr hic dr ibidem Cathurnus sepulchro ille
bo cum spus sit Est immortalis sepulchro non eget
SECUNDO pbatur Ex Nomenb. infernu et descri
ptionibus inferni, qb sacra scra vtitur Apellat n abyssum
locum subterraneum profundum Centru terre et similibus Et
Luc 8 Demones rogabat christu Ut nillat eos in abyssum
q; pprie sacre scripture profundissima subterraneam Actor 20
Matt. Berucino abissum trahat Eliae spale Ubiq; offactum
ad vsum et finem omnia Caret Nonn dr monos
hoc sentiunt mihi in abyssum quando quidem necessa faciebant
scalibi ee spectetur Item Apte. 9 Dr nemo inuen
tus esse q soluerit librum nec in celo nec in terra nec sub
terra Matth. 12 Sicut Jonas fuit tribus diebus in

Ventre

in centro Cęti, sc filius hominis in corde terrę Act. Philip. 2
vt in nomine Iesu oē genu flectatur cęlestium terrestrium infernorū
Eaq; scrę dum commemorat alibi quę proxime vbitur vocabulo de
scensus vt ex Gen. 37 Num 16 Psal. 108 Isaie 14 Quę omnia ex
-ex aliis plurimis locis etiam endipt Iob. 21 Dicunt in bonis dies su.
os et in puncto descendunt ad infernū Psal. 108. Neq; os q descen
dunt in infernum Petrus eas scrę explicę loquitur de inferno vt belu.
ę aliqui profundo vt Iob 17 In profundissimū infernū descendent Isai.
2 In profundum inferni sine in extremum supra.

Tertio probatur. Exęs Consensu patrū et doctorū Eccl q sentiunt
infernum esse sub terra vt Iren lib. 5 Tertul. in Apol. cap. 22
Lactan. Hermianus lib 2 instit. cap. 2 Ambrosius lib. 2 Cōtagentes
Arnolp. lib. con gentes Cyrillus lib. de recta fide ad Theod. et
in cap. 4 ad Ephesios et alii multi Unde fictitias Constantinus mul.
torū doctorū Comment forte Anselm. Centuria vt dicunt dentam
Eccl ęst vt infernus ibi situs ęst vbi medium terrę collocatur qm.
Sm de ipso testatur Genebra lib. 8 de Trin. Cum alio q nulla Eccl
definitio hąc de re extat.

Quarto probatur qr extant q dam loca ex qb. aperte ponę
ignis eruptiones ex imis viscerib. terrę Cuius rei et si quantus vortex
aliquas urgęt phi tamen non minus in probabilius putat S. Gregor. 4
Dialog. loca quę ipse iudicia q dam ęt infernū intra viscera terrę exi.
stentia. Sunt aut quinq; proxime ab historicis celebrata Primus
ę mons Aetnę in Sicilia de cuius incendijs multa tradunt di.
uersi scriptores et inter alios Trogus lib. 4 Secundus mons
Hecla in Islandia insula nomine Aetnam ex quo eruptit q
ignis aquam absumens. Stupam vo non absumens
Tertius est iuxta insulam Caran, vt annotat Suius in historia
ni Mediolanensi Tricentesimi, vbi eo cum pręsertim modo sicut in Sicilia
portat quę muntur ignes. Meminerunt etiam nonnulli Theucarum
promontorij Laconiæ in quo ingens q q vorago fauces habet, hostio
patet latumq; pandit oribus populis iter. vt vulgo creditur
ad inferos Scribitur denięq; de Cretensi monte, vbi post
mugitus boum, cicutæ ingens visi Cinyris. Cum magna pręcedentis
Discrimine Quę oā magis confirmantur ex eo q Cir nonnul.
la loca exposita apparent ab imo et propiantur voces.

Nam in Hayala teste Suio in histor. anni 1531
erumpunt flamme ingentes, et audiuntur quidam quasi
tristissima horribilia et apparent animas qui dicunt se
mitti in illum montem Ch. S. Gregor. lib. 4 dialog. cap. 30
scribit se certa relone cognouisse eas ipsa hora qua obiit
Rex Arianus Theodor. Visam fuisse eius animam iactari
in foueam vulcani q̃ e in sicilia.
O utilitate probatur. qd consentanea e roni et locus eorum
qui diuinam iram aliqua ronē commeruerant et in exilio
quo eam versantur longissimē distent a illo beatorum
domicilio q̃ consensu omnium Celum est. a celo aūt mihi
tam longe distat, quam centrum terre, et sicut bea-
tos debetur Celum locus dignissimus et nobilissimus
ita exulibus deputatur infimus et ignobilissimus, cū
omni elementorū e infimum terre.
Dico quarto Limbus puerorum ante aduentū xpi ne
dū conuocandus e Probatur ps. qz anime instor
non fuerunt in celo ante xpi ascensū Ergo in aliquo
loco expectare messiā redemptorē debuerunt Non inin
ferno, qz a peccatis mortalibus immunes fuerunt Non etiā
in purgatorio, qz non habebant iam q̃ expiarent Ergo
in aliquo alio hic aūt non erit alio mihi Limbus puerorum
Quod vo ante xpi ascensionē non fuerint in celo pro-
batur ex scrip. Genesis 37 Iacob ait Descendam lu-
gens ad filium meū in infernū. Pius erat Iacob, pi
etiam Ioseph, et tñ vtrumq; non ascendisse in celum
sed ad inferos descendisse sēat Item Ligur Io
Dauid in inferno cum cēt Vidit a longe animam Laza-
in sinu Abrahe et audiuit inter illorū loca magnū hiatum
esse id sēat χάος ex quo apparet missū Salui
interiectū, inter locū Quaterum, et sinū Abrahe sed vtrasq;
animas eas voraginē fuisse tñ multū inter se distantes
Preterea tq patet ex lia pet Io Clio q in carcere
erant spūs p̃dicauit, q incredduli fuerant, aliquando qua-
do expectabant dei patiam in diebus Noe cum fabri-

Carptus

carcere dr. Dicitur anima in carcere fuisse, non ergo erant in cœlo
lo Ridiculum n est animas in cœlo tanquam in carcere inclu.
sas fuisse cum cœlum sedes dei sit. Nec obstat q dr
leg Sanctus Petrus de spiritib. impiorum dum dr. Qui incredu.
lis fuerant aliquando. Nam post varias pnas huius loci expositiones
illa mihi probabilima videtur, q ait christum p̃dicasse q̃dam in inferno
omnibus Spiritibus & annunciasse quodium magnum pñs animabus
ob Completam iam redemptionem Vt intelligerent se iam indc liberan.
das fore sic nominatim p̃dicasse illis q fuerunt in diebus Noe
incredulis, qz de illis erat maius dubium an essent salvi nec ne Cum pu.
nis fuerunt a deo, et submersi aquis diluvii Indicat ergo hoc
S. Petrus etiam ex illis incredulis fuisse aliquos, q in fine vitæ
pœnitam egerunt et sic quantum ad corpus potuerint sic quantum
ad animam salvi fuerint Quod etiam S. Hier. docet in qst. Hebraicis
in Genesim tractans illud cap. 6 Non permanebit spūs meus in hoc
Vbi dicit deum punisse multos eorum temporaliter aqs diluvii ne
deberent eos punire in gehenna in æternum Et quia etiam dubium
videretur facere illa verba Cap. 4 6. cinis Epla Deo mortu.
is p̃dicans Euangelium, vt iudicentur quidem sm homines in carne
vivant aut sedm deum spūm & Vt sm hominem iudicium vt q.
nati existimentur, qz corpora eorum aqs necata fuerunt, sm vivant
spū sm deum vt animæ eorum salvæ sint apud deum
Deum patitur ex Macha q Tu aut in sanguine testamenti
educti vinctos de lacu, in quo non erat aqua Quem locum hic.
ronimus Rupert. in comment. exponunt de descensu christi ad infe.
nos et sane convincitur his Animas sanctorum ante christi mortem
non fuisse in cœlo, nec in cœlum p̃ lacum scandisse aut ex Cele. S.
suos dominus e cælo eduxit aut in cœlo illi sunt vincti nec
lacum fuisse intelligi Babilonica captivitas vt vult Calu. qz pde.
dit babilonium de christo. Exulta filia Sion Ecce rex tuus ve.
nit tibi et quod Euangelium de christo infesto Hierosolimam inter.
pretatur Matthæus denq undo fit Apostrophe tam ipsum christum et in
sanguine testamenti. cū
Secundo patitur ex vero christi ad inferos descendisse vt illos pa.
tres inde educeret. Sic in Eccle 24 Sapia dei loquitur penetra.
bo ad inferiores partes terræ, et respiciam omnes dormientes et illu.

illuminabo & speranteꝫ in dño Sicut Matth 12. Sicut fuit
Jonas in ventre ceti tribus diebus & tribꝫ noctibus Sic erit
filius hominis in corde terre Ubi p cor terre non pt sepul-
chrum appellari, repugnat n̄ similitudo. Cor nanq; ē sin pfun-
dissimo loco animalis. Sepulchrum aūt ē ppe superiem ter-
re. Et sicut Jonas fuit totus in ventre ceti ita
alq; totus debuit cē in corde terre At in sepulchro
fuit Corpus mortuū. Non igr cor terre ē sepulchrum sed
infernus sepulchro multo p̄functior, ubi chs ad vinclꝫ
tenebꝫ detinebat. Sic dñs actor. 2. Non relinq̄s
animam meam in inferno Deza explicat Non relinq̄s
Cadauer meū in sepulchro Deo fuerit serq; depraua-
re pugnat pprietas vocum Hebraicarum q̄ non mihi animam
pprie sonat et ad hs infernū Proterba hic distingui-
tur aīa a carne, Cum de Paulo infra Nec aīa eius de-
relicta ē in inferno, nec caro eius corruptionem. Non pt igr aīa
accipi p carne Denq; dñs ad Ephes. 4. Qui ascen-
dit quid est nisi q̄ et descendit in inferiora pcē terre, quem
locum Hieron. Ambr. Chrysost. et Theoph. explicant
de inferno Et merito non exigit p̄prietas verborū, infe-
riora ipse terre non sciat totam terram seu totam pe-
ciem q̄ alios inferiorem Non sciat igr terre superiem, q̄
pe superiora, nec sepulchrum chi q̄ etiam supra terram
fuit.

Tertio probatur Communi patrum consensu, qui
docent ante Ascensionem chi, detentas ad primum limbo
ste Iren lib. 4 Cir finem Tertul. lib. 4 in Marcio
Origi. in Cap. 5 ad Rom. Cyrillus Catheches 4 Hilar
lib. 10 de trin. Basilius in psal. 48 Epiph. Hieroni
4o Amb. lib. 3 de fide Cap. 3 Hier. in Cap. 9 Za
char. Greg. lib. 13 Moralium Cap. 21 et alii multi.
Notandum est hunc locum vocari etiam in sac. scra
sinum Abrahe, ideo q̄ cum nemo pt post lapsum A-
brahe, et ex homine eius naturus erat, et in eo bene-
dicende gentes factum est Ut Abraham ecce et vocare-
tur pre omni credentium. Et q̄ pbabile in sinu pprio sinu

filios

ppios fouere et ptegere sicut gallina alios ptegit suos pullos.
Loco sinus Abrahe vocatus e locus ille, in que Abraham animas.
is positis explicabat Messiam venturum. Quare hystoriam limbi
illo considerando e. Nam quantus prius illi Curia spe acquirende be
atitatis Celestis recreabatur, appellatus sinus Abrahe.
Quantus aut illic aliquis solatij sperat, qui non dum visione dei
fruebantur, dicebatur limbus inferni.
Dico quarto Limbus puerorum, q ante venu venie Citra ba.
ptismu hinc decedunt nequaq negandu est. Ho e ex ce carce.
re vel exilij Gnatorum e culpa mortalis actualis vel origina.
lis, q nunq remittitur Anime igr inpiorum, ppter mortale Actuale
Quantu ad ppetuos Carceres et ignes gehenne Anime vo puc.
rorum cum creuerunt adque ob defectum venie ei actuali simul
riginali ingnali non detrudunt ad illos ignes gehenne, sed tantu
ad ppetuu exilium et tenebras dic aut locus de limbo puerorum.
Ceterum hic ch in inferno ee dr ut Cone Floren. diffinit
sed vita, tam eos q moriuntur cum peccato mortali, q nam eos q cu
solo riginali, mox in infernu descendere, penis tn disparib. pu.
niendos Quare ceis e opinio Scholas. limbu puerorum ee in loco in.
feri alt ore qui ait purgato, ita ut eos cum ignis ille non p.
luciat Hanc sentam secutus e Innocentius tertius Cap. maiores
extra Vaganti de Baptismo.
Dico Sexto. Preter illa 4 superiorib. Conclombus explicata re.
ptacula nostre Datur post hanc vitam receptaculum, seu certo loco
aliqs, in quo anime non nullorum frivolium penas dm, et seruos hom.
norales certis teris luunt, et hactenus iam vocabulo a catholic
Purgatorium applatur, est de fide, ponitur q tam con eos q peni.
tus negant purgatoriu tam con eos, q dogma de purgatorio, tum
quasi indifferentem ad fm nihil spectare docent. ex hr probatur
Hac sola vone Aliqd ocl de fide pbatur, vel tandem ex fere
Coniunctis cum Eccla et doctorum declarone. Sicut olim pugate
Homousion con Arianos vel p eis ex deductiom, ex ris Gnatus
expsse in scra vel ex traditione Eccla p petua, vel demq per
evidentem deductiom ex verbo dei tradita Ath hoc omnibus
modis inferius multis qstiombus pbabimus dogma hoc de purgatorio

occori in Eccl̃a. Ergo dogma de purgatorio ē de fide
Nunc aliquas cōm animarum receptacula in cōi ppromis-
sas obiectiones discutiamus.

Obiectiones soluuntur

Prima est Spūs ā nullo loco corporeo contineri ꝑ Ergo fal
sum ē q̄ dicitur, quasi spiritib. illis q̄ puniuntur in ig-
tura Ista. necessō locus corporeus assignari debeat
Cuius Bocl. in lib. de Hebdomada Quōd inq̄t animi cō
pulsi ē opus sapientes in corporea non ēe in loco Nudo
Spūs non sunt in loco corporeo p aliquā comensurā di-
mensionū q̄. oē careat interdimensionali loco Sed bene
possunt ēe in loco p quandam portionē quā occupant mun-
dialari ad certa loca. Cum enim finitas sint et
limitate opatiōnes ēe possunt extra illū locū in quo sunt
Et hoc ē q̄ Cisterc. dicit dicit Eos tantū definitiue ēe
in loco, Nos vō Corporeas circumscriptiue.

Secunda obiectio Nulla violentia ꝑ ēe ppetuum
At ignis ille purgatorii infernī violenter detinetur sub
terra Naturalis in eo locus ē sursū Und pximus Ergo
vel nullus erit locus subterraneus saltem ppetuus pēe
destinatus vel carebit of igne.

Respon. Ignis ille infernalis imprimis non ē pure
elementaris, dēm debuerit ibi vt vindex institie
diuinā quam nouit ꝑ ibē vt elementaris superiorem
locū appetit aut requit et mixē cum tenuiori sit
quam nr apud nos, tum ppter inanē Sulphureā Cui
plurimus ē tenuitatis fluit Antiperistasim ē ppter Cir.
cumsistentiam terre nr frigidē qua vndiq̄ stringitur
et cōsequēter vires suas magis vnit, et intuitus vires
suas exercet.

Tertia obiectio Damnatorum Coupa post diem
iudicij Cum futura sint Crassiora loca Und Dubiē oc-
cupabunt. Sed Lex dictum credibile posse
clari tam amplum in terra ascribus locum, vt infinitu
merabilem illam multitudinem capere possit Ergo non

est

est credibile infernū saltem Innatorū esse sub terra.

Respon. Deus potens initio orbis formavit terram p̄ dua puncta et concavit illud in centro terre superiens p̄ viro Con. dicit. Unde proverbium. Infernus est insatiabilis, nec refert quantū spacij vacuum ex Innatis concedatur, multum an parum, satis sit quid illud locum necessū habeant.

2ª obiectio. Receptacula non sunt p̄parata mihi rone meritorū p̄cedentium. At non sunt mihi ona quā meritorū Boni et malis explendam ona assignanda erunt receptacula. Boni p̄bono altum pro malis.

Respon. Cum bonū sū p̄mio. Cap. 4 de di. nin. nominū. Omnibus bonis ons contingat, malum aūt multifariam nihil mirū est si p̄ bonis unū tantum sit receptaculum finale, p̄ malis ūo sint plura.

3ª obiectio. Non sunt mihi tria peccatorū gnā. Originale Mortale et Veniale. Ergo non sūt cē mihi tria receptacula.

Respon. Necessū cē plura. Nam originali culpa est venia aliqō vel rone pene, vel rone nē. Rone pene qz non suscepit satisfactionē naturale qz non fuit adimplendo nāt redempta, cē p̄ solo originali assignatur limbus pueri et puerorum.

4ª obiectio. Videtur assignari posse aliqua plura receptacula, quam q̄ enumeravimus fit in contingere, vt q̄ ex hac vita discedat, cum solo peccato originali, et veniali, cui nullus ex p̄dictis locis assignari pt, Renendum itaq; erit aliq̄ Non receptaculū, p̄ter q̄ hoc modo dicta sunt.

Respon. Ad hanc dubium varie respondent Theologi. Namaly quidam negant casum cē possibilem, vel qz unusquisq; statim cum primū ad usum veniō venit mihi se convertat ad deū, saltem implicite peccat mortaliter cū D. Thomam, vel qz facile talis ante motum Spiritus destitutus auxilio plabatur in peccatum mortale ob q̄ necessū Innatum vt dicitur credere S. Bernardus. Alij concedunt casum et dicunt, q̄ si q̄ decederet ex hac vita, ita patenetur primū p̄ veniali in purgatorio. Abiit ergo ad limbum puerorū et in altum vitam manerat ita senit Scotus. Petrus S. Thomas putat, q̄ si talis casus accideret infernus Innatorum illū exciperet. Quamdiū locus p̄prius peccati venialis sit purg. Verū tū hoc ec.

accidit ppte gram inqua hō decessit, et p quā delectu
culpe illa in purg. sed quando nulla fit deigrā ē cul.
pam illam remittat vt in casu dato nulla ibi dām rdnē
vnqm pena eius venialis sit Culpā ppetuo manente pena
quoq; ipsō manere dt Quatalis ppetuo puniri debe.
ret. p illa culpa in inferno ist pēna aliqua leuior.
Septima obiectio Illorum patrum, q olim ante xpm
apte inferos detinebantur, cā fuit culpa vt peccati
originalis, et cā pena primordialis sicut et infantium
non baptizatorum Ergo et locus seu limbus erit vtrisq;
iq et omibus ac inde non distinctum receptaculum.
Rndeō Erat diuersa vō patrum et infantium Nam illi
dei ins q et spem consequebē sue tpe salutis habebant
cū pfectē q in fide sui redemptoris futuri, et a peccato
originis p circumcisionē vel alius legis naturē vsum
diuinum sublato immunes ex hac vita discedebant Infan.
tes vō nichil horū habent, quare merito assignatum illis lo
cum distinctus.
Octaua obiectio S. Hieron. lib. 2 in Zachar. vi.
dctum sinū Abrahe apte collocasse in inferno quatuor stā?
p eos vtrumq; computasse, q dixit chrm inde crucifixe
runtec vbi erat epulo ille Quam sentiā S. Augus.
Ep. 99 lib. de Gen. ad lram refellit primo ex hoc lo
co vbi dixit chās de interpositum inter quatuor locum et
sinū Abrahe deinde ex eo, q cum nomen inferorum
nunqz in bonam pte accipiatur in sacris lris Credibi
le non videtur de tam pio illam Lazari ac sancti pauperis
ibi in inferno
Respondeo Iam supradictum
est ab Sancto Scholastico Sinum abrahe et infernum ha.
bere quoad animā situ eundem quale aut diuersum quo ad
re claustro vterq; contineat dt hoc etiam dicere S. Hier. vi.
detur non negans interim illā duo loca aliquo interstitio
inter se distincta Sed neq; S. Aug. cōtrarium sentit Nam
xabus ac ingens hiatus vtriq; regioni interiacens illius
illud corporalis intellexerit S. Aug. sine spūali pro
firmissima lege posuit velut quadam impermeabili, vora
gine horum et illorum coniunctū habitantes nihil habet quo

minus

minus S. Aug. et infernū eos Concamitabis ambitu Complectat
Ait illud S. Aug. de acceptione inferni in bonam pōm Et homes
4 sent. distinc 45 qst 1. hrs Verbis vndit. Locus et status san.
ctorū primi, quantum ad id q habebat de bono Sinus Abrahe dic.
batur, sed quantum ad id, qd habebat de defectu dicebatur infernus
Et sic nec Sinus Abrahe simpliciter accipitur absoluti. nec infer.
nus in bonam Set quodammō Vnū sint.

Nona obiectio. Multi in hoc aere puniuntur tam quasi qui q
purgantur Vt ex S. Gregor. 4. Dialog. colligitur Quare videt
tur debebit etiam poni alius distinctus ab illis Receptaculis receptaculo

Respon. Quamuis nonnulli qd Vt loco citato ait S. Grego. aq
separatos in hoc uro habitantibus loco puniantur hoc, tñ non sit propter
hoc iste locus sit loci ei destinatus ad supplicium. Sed hoc
fit vel ppter maiorem instructionem, Vt cauē Crucifixos videntes à de.
lictis abstineamus, vel ppter suffragia, q à nobis exponunt, atq; deo
hic aere non ē iste receptaculo computandus.

QVÆSTIO II

Vtrum animæ quorumcunq; post mortem statim in aliqm istorum locum deducantur.

Enumeratis iam animarum post hanc vitam receptaculis
Queritur iam de modo quo animæ illuc inq̄diantur. Et q̄
stione sequenti agendū erit de mō quo exeant Ratio dubitan.
di ee potest, quia ut ait Arist. 1 de anima textu 49 Ani
ma Cum sit actus Corpis, pō de loco ad locum non moueatur, sed
p Accidens ad motū Corpis 1 dicendū q̄ moto Corpore mouentur et anima
q̄ in corpore sunt Anima igit̄ separata moueri localr negat. q quidem
localis motus à Corpe pendere videtur Hinc sequitur q̄ tāc Corpe exu.
ta, sinon portetur ab alio, ad nullū valeat locum Commigrare Sq aut
portentur ab alijs non ē necesse Vnde q̄ videatur instorū ac, cui q̄b.
nulla vltrix pena purgatoria existit, in nullū plane loci valeat tra.
migrare Manifestat illud ecclī ecclm q̄ dicit illuc non fantur vide.
licet secundū Aug. in glosa sup illud psal. Adhuc pusillum et

non erit peccatum. Dicco q̄ lꝯ ſcī liberabunt in fine vitꝫ poſt quam
tñ vitam non ſibi erunt electi q̄ dicatur bonitate beneficii ptꝫ mihi
Et in Enchir. Cap. 110 dicit Tempus q̄ inter hoīs mortem et vltī
mam reſurrectionē interpoſitū, animas debitis receptaculis custodiri
put vnaq̄q; digne vixerit vel gemma p̄ce q̄ ē sortita in car-
ne sua dū viueret. Cuius ptr celum et infernū dicat aliqua alia
receptacula in q̄b. animē detinentur ante resurrectionē. ꝓpter hanc
duplicem dubitandi rationem.

Dicco ꝓ̄ Anima separata à corpe ꝑt seipsam localiter mo-
neri. Hec conclō apud Aristotelē non ſtat clarum ſumdum mentē
clarē de anima separata à corpe fuit locutus. nec de ulla alia
ipſe actione ꝑt q̄ intelligens et bene tractauit. Sc̄ ꝓbatur
ꝓ̄ vnde q̄ Anima hominis ē ꝑ se subsistens et a corpe
non dependens, ut probatum fuit anima q̄ ante ꝑt separata à corpe ꝑt
subsistere, vnde cognoscimus ex eo q̄ppria operone à intellectu
vel quam exercere ꝑt independenter à corpe. Cuius positis ꝑ
mis aliqua impossibilia ex hac vita decedere à sine ulla
culpa, et sine deo quā cuius anima ad eos q̄ negauit anima
separata moueri localiter nec ab inferno ad celum nec ab inferno
ꝑ celum manebit, q̄ nec de celum nec ad infernū aliquis ꝑ
tinet. Atq̄ hoc ab surdū esset si illa anima alia à locis
stantia loca cognoscere ac subinde appetere ipsa ē. dicamus
igit̄ ē Anima eam ad apte nata nominis dat habit à corpe
accepisse quod ab eaq̄ nā vt possit de loco ad locum mi
grare. Confirmatur q̄ si Arist illa animantia q̄ de loco
in locum se non possunt mouere vt conchilia imperfectissima ce
dixit. nanq̄ ꝑfectio animē vegetali. Cuius vitam ꝑfectissima
tribuit, illi ad progrediendo a mouendi facultatē.

Contra ꝓbatur Quia anima vitam motricem vegetali corpori tri
buit sicut et alia quāq; vitā ꝓpā. Ergo eadem vbinet vi-
tam mouendi sese et am̄ā corpe separata. Cuius q̄ vtin
sequenti q̄stione dicemus animē possunt de suis receptaculis
exire et vnis apparere vt Aug. lib. de cura ꝓ mortu
gero. et S. Thomas 1ª ꝑ q̄st. 89 artic 8. dicunt. Ergo
possunt localiter moueri. Quare vō illa ꝑs dubitandi sic ꝑ
soluitur. Non repugnat animē ꝓpriā moueri secundum q̄ animā
sit actus corpis. q̄ etiam simul cū ꝑ se subsistens. Ex quo

.11.

illi competit, vt et corpus moueat, et seipsam separata. Quare ad illud
vtaliq̃ sophos moueat, non semp̃ requiritur suppositum, alibi dictum est, vt sit per se
subsistens, quale est anima etiam extra corpus. Secunda dicta Aff.
stellatis solvitur, quando dr, in glossa. Quod animæ nouerunt ibi statim vbi
erunt sancti, qa dicetur. Venite benedicti. ca. Intelligi debet, q̃ vel
non erunt in eod̃ statu vel conditione, let in eod̃ loco erunt. Sancti, q̃ dicetur
venite benedicti pris mei, q habebunt corpus, et animâ corpi vnitam ac
cetur animæ instorũ, hinc occidentes sunt q̃dam vestam etiam sed non dñ
corpi vnitæ sunt, idoq̃ non sunt ibi et in eod̃ statu vt etiam glossa hoc
ipsum dicit. Non ibi eris vbi sancti erunt, nec habebis geminã
stolam, quam scti habebunt post resurrectionem. Preterea inter illa abdita
receptacula, de q̃b. ibi Aug. loquitur computandi infernus et paradisus
abdita sunt nunc dicuntur, q̃ nunc ignoramus, q̃ non cadit ad paradisum
et q̃ ad barathrum detrudantur. Vertasibi in innumeri sunt in infer-
no, q̃ patantur ee in dolo et eo modo post resurrectionem non erunt
abdita, ea nobis nota sunt. nam ob indicii cladem præsentabimur.
Dico 2dõ Animæ defunctorum nullam sint receptaculum, vt ab a-
gelis spũbus defantur, ad receptacula sibi deputata, quibus de facto a-
gelis ea causa defantur vel ab Angelis vel a dæmonibus. Hæc
conclõ maxime nostra est ppe Luc 16. Factum est vt moreretur mendicus et
portaretur ab Angelis in sinũ Abrahæ. Ex quo colligi potest animas
seipsas non manere, nec moueri palam. Ethodem ad hunc et subsequ.
ibi ppositis intelligendum notandũ est. Animam eod̃ momento, eod̃q̃
loco, quo corpus suum deseruit a deo ppetuate iudicari. Non est putan-
dum animas illas q̃ vel sunt in inferno, vel purgatorio, vel limbo pue-
rorũ ad iudicatas. subito ad cælum, ad christi tribunal deferri, ut
sententiam de se audiant, sed vocata ex corporibus in sua receptacula mitti
cum ergo missio illa fit, iudicio ac sententia latæ executio. Sententiæ
vero executionem debeat præcedere iudicium tanq̃ causam effectam inter illa
Matth. 25. Quia dedistis mihi manducare. et. Ite benedicti. Et
q̃ non dedistis. ite maledicti. Hinc dicitur, vt cod̃ momento
loco, quo ania a corpe exit simul iudicatur. Probatur ea
ta pbi Conclõis, q̃ anime beatorum q. nihil amplius ad
stat purgandũ nihil obstat, q̃ illi cœlum claudat. Nam nec fa
cultas eis dei mouendi se nec locũ ad quem ire dat ignorant. Si.

am quoq; sumit hoc ñ negat illoꝝ statꝰ in quo tam sunt post
ẽgẽssum ẽ corpꝰ nam sunt iam beatꝫ. nonleent cũt pfectꝰ
beatꝫ si hoc ipsis ꝺẽẽt. Pretesa mxa anditas ecclie ex
mustum desiderium ad celum cuntandi illas inuaret ꝺeo q;
sola volumtas et desiderium sufficeret vt ibi statim illuc ꝑ
moverent. Secunda pars etiam patet. An
gelico nichilominꝰ ministerio tenentur, vt patet ex hoc. Io
honoris grã, et pfectum vnaqꝗ anima á suo Angelo cu
stode pprio deputatur, quamꝫ cheu dñe quasi iam mul
ti sibi consumpti offat. Dein et secundum meritorum
cuiꝰq; magnitudẽ Angeli quoq; aduentant. vt de s. Bened.
Antonio et Martino Gregorio et alijs refert. Tanta nẽ
Angelorũ erga dei seruos charitas vt nõ modo cum mgã
gaudia et triumpho cõs in celo expectent sed etiam morientib
ad opem et Consolandã ferendam adsint, eorumq; animas
tanq; chri sponsas ad eius thalamum deferunt. Terre
de gaudijs longe diuersa est rõ. Nam etsi post latam sententiã
ipse beatã mentẽ cognoscant cui sint tangeri manipanꝺi, tñ
nec operiet eas viam scire. Cum nusq; ecclesiam, imo horrent
refugiuntq; illuc ire, nequ sunt indies ecclesiarum, vt eius insa
ciabilitas exigitur, sed odio inexplicabili et rebellione ipsi stant
Quare non sufficit illas animas verbo mittere, mihi aliqua
Dei potestas. Mi cas rapiat, instar seculares inde ꝙ ꝑmos
ministros in carcerem non retrudit. Accedit etiam mxa
quorum excaecandi animas Cupiditas, q sola sufficeret
ad animas e corpe egẽtas, surripiendas ꝺo christi,
mandum de puerorum animabꝰ. siat baptismo exorcismum
quamuis non pmittantur. omnes tam tuncs et sancti eas
oppere, quamꝫ se ꝓpriam volumtatem illis submiserunt. Pte
babilitate cas actimbus apportari tantum vt exequatur
beatã aduersus Adam latã sinẽꝫ posterum illuꝝ chi.
lis: q5 naturã fuerit ex aqua et spũ sctõ non intrabit in re
gnũ celorum.

De illis vẽ q. purgatorium obtinguit medio nõ dicẽꝫ
sunt minimi hoc animã in quem locum sint destinatas, et
quamuis tormentorũ grauitas eas absterrere possit, quomi
nus vltro illuc ineant, tñ quo celeri sunt diuini mandatis, sunt q. ad celestem patriam, viam non nisi p purgatorium

sibi

Sib: patuere, absq; illo alio spu, q eas obsecrant ire possunt. Nihilominus tn
vero similimum e ab Angelo Custode eos illo deferri tn ut Angelus
animam p viam ignetam ducat, tum ut sua amica Consolone confortet, vt
solent amici eos Consolari, q ao supplicium rapiuntur. Ac vt chorum An
gelorum, q solet in celum adscendentes comitari, non e credibile eas in parg.
descendere. Iubilas ii Angelicus signis e triumphi, quem non dum illa ami
ma adscendit.

Dico Tertia Sanctorum Animas, q nihil sit expiandum, veliam
sunt igne purgatorio expiande. absq; illa mora in celum recipiuntur. vbi di
vinam essen clara visione intuebitur. Concio e de fide penituq; con
Tertul. lib. 4 in Marcion. q pus Canonem docet. Cui vigil anthim ad
versus quem scribit S. Hieronymus cui Armenos et Grecos, q eand. erro
rem sequuntur. vt patet ex Concil. Trid. sess. 1 Deniq; Aduersarios
nros docere dicunt, q passim docent os sctos regnare in quodam atrio
vbi q; expectare vsq; ad mundi Consumem. Probatur illaq; vbi Conci
lium Pes anthe Sedes scripsit z ad Corinth. x. Scimus q si terrestris
domus nra habitationis huius dissolutae edificiu ex deo habemus
domum non manu facta, eternam in celis. Vbi p domu terrestrem intel
ligit s. Paulus Corpo hoc mortale. p domum aut eternam, vitam eternam
seu visionem dei vt explicat s. Thomas in lo Cum istum, q aut nihil
hinc nos sit, quasi defutura sit aliquando hac domus dicit s. Paulo
habemus non vbi habebimus, vbi insinuat s. Paul, nullum inter alia
aut pseudo aut loci cu quo impediamur a Consequenda stabilem domu cq,
lestem, dissolutu domu terrestri. Hoc clarius eod loco Paulus Quam
diu ingt dumus in Corpe peregrinamur a dno, at q peregrinari vbi est
p absentem cui, non absentia explicat dicens. per fidem ambulamus
non p speciem. Ergo putas cu deo e conuersare dei p speciem e intuitiu
Hoc animas sctorum Corpibus exutas illo sunt p sentes deo teste s.
Paulo Bonam ingt voluntem habemus magis peregrinari a Corpe et
putas cu ad dominu. Ergo animas peregrinantes a Corpe plures sunt in
celo atq; adeo deum p speciem non intuitiue videant. Cui etiam illa
Consonat ad Philip. s. Cupio dissolui et cu Christo esse. Salua anime
non stabilem in celum descendentes penitra ib expectant. Paulus. Bnae
dictam chans Dominus Luc 23 ait Hodie mecu eris in Paradiso
q non ptinebi; de visione beatifica intelligi. Et Actor 7. Stephanus
ingt. Ecce video celos apros. et Jesum stantem a dextris dei.

Non alia cā. Cū vidisset cēlum apertum sibi. Vt intelligat vel sibi cēlum patere, et festinatim ā dño respicere dim in illam cēlo viam. Dēnig. solarissimū testimoniū ē ad Eph. 4 ubi ascendens in altū Captiuam duxit Captiuitatem, ip altū intelligit non pt nisi cēlum. Sed ñ se se explicat s. Paulo infra. Qui descendit ipse ē, q ascendit sup oēs cēlos.

Secundo ptatur dictū tam Gręcorū tum Latinorū inter Grecos primus S. Ignacius in Epla ad Rom. dicit de martyrio. Phirsi de mundo ad Deum. Et vnusquisq; ait Aqua viua mandit in me intrinsecus mihi dicit veni ad patrem. Dēnig. sepius vsurpat sc̄p martyrium adeptū ch̄ri. At quando adipiscitur fidelis ē in cēlo, et ipse erit in alis quibus receptaculis. Deus Dionis. Areop. scribit lib. de Eccl. Hierarch. cap. 4 pē. Loqus de sanctis in morte constitutis. Item lib. 1 cap. 2 Basilius num. 40 in Matt. Oves inquit non terra recipit sed cēlum suscipit, apte sunt vobis portę paradisi. Greg. Mathi. Orat. in Basil. Tuinglius inter de cēlo non respicit. Sic chrisost. Hom. 10 in potter. ad Corin. loqus de beatitudine et alij. Exclusiuis sunt S. Cypr. de exor. Mart. Cap. vlt. Hylar in Psal. 64 Ambros. lib. 3 Epla 59 ad Thessal. S. Hieron. Epla ad Marcel. de obitu Lactan. Aug. lib. 12 in Gen. Cap. 84 et lib 20 de ciuit. Dei cap. 15 clarissime dicit beatos non cē apud inferos. Vbi nisi erat Lazarus ac piū cū ibi cōsigit quę dixerat in Psal. 36 5 Greg. in Psal. 4 premit. Beda in Caput 6. Apoc. Leo 1 in serm. de S. Laur. Bernardus Epla ad frēs de Mont. Dei. et serm. de S. Malachia, q habetur ad finem libri eiq; Malachię. et alibi sepe et clarissime. Idem de Hieronymo in prefatione de beatitudine sanctorum.

QVÆSTIO III

Vtrum animæ ex ꝑdictis receptaculis aliquando exire ualeāt

De egressu animarum ex suis receptaculis tripartitam

log

leq possunt. Primo ut simpliciter inde exeant, nunquam illuc venturi. Secundo ut possint exire cum sua voluntate. Tertio, ut hoc fine et quietate utrique iterum non bis fiat.

Dico primo Beatorum animas ob beatitudinis legem physicam nequaquam posse descendere. Et nunquam eas venturas esse. Concl. est manifesta. Beatitudo enim est vita eterna, quam aut eternum est finem habere negat. Item beatitudo est status omnium bonorum aggregatim. Sed non est status perfectus, mihi beati sunt beatitudinis habentes sensus et infallibilem cognitionem. Hesitationem autem potest facere quod possit videri, non posse non animum movere cum spiritu. Sed non est sic de beatis. Confirmatur ex D. Paulo I ad Thess. 4. Rapiemur obviam domino in aera, et sic semper cum domino erimus.

Dico 2do. Ex inferno quatenus limbus puerorum non datur negandus. Nam et sancti ab impiorum quatenus ad perpetuos carceres et ignes gehennales et singulis animas puerorum ad perpetuum exilium et tenebras. Infernus quoque mortem quam vocat, sive sine visione divinorum. Unde illud Matth. 12 de iniquo etenim. Sic animas puerorum in perpetuum excludimur a regno celorum. Unde illud Joan. 3 nisi quis renatus fuerit ex aqua et Spiritu non potest introire. Hanc conclusionem faciunt duo explanationes. Joannes Damascenus ad sanctum in Orat. de morte infantium et Gregorius Papa animam Trajani quidem alios imperatores liberatam fuisse de inferno. Et orat S. Paulus animas falsorum et quandoque feminas paganas.

Ancleo duplex sententia autorum de exploratione Trajani. Prima S. Thom. Durand. Richard. et alii in 4to distinct. 45 existimant Trajanum non fuisse quatenus absolute ad inferos, sed solum punitum in inferno secundum pena sensus et suspensam sententiam per precibus B. Gregorii papae, et propterea non immediate, ab inferis ad celos transisse sed prius corpori unitam, et tunc baptizatum, et penitentiam in hac vita egisse. Secunda sententia est Molch. Car. q. lib. II de locis cap. 2 simpliciter imbat. Hanc historiam ut confictam tot Dominici Soto q. in 4to distinct. 45 quarto Artic. 2. dicit. Hanc historiam sibi creditu durissimam est Medina. Cum Damas. apte dicat, eum de inferno reducta ad celum transisse, quia tu autor ea sentia quia alia quia solius Damasceni auctoritatem negant et dixi. Hanc eandem sententiam ut magis probabilem amplectitur Belar. lib. 2 de Purg. cap. 8 et eos cum illa principaliter tenet, quia moventur ad id sentiendum sunt duo prima quia liber, ex quo hoc habet, autores illi non videtur esse

Damas. qui in lib. de plurib. aliis doctis exin. fernis ad celum, et let. fide carueriut christ. ad christum tñ con. uersos cē et saluatos, qz et eorum cē, et confirmat verbis christi Damas. lib. 2 de fide cap. 4 vbi dicit hominibus ipsi cē mortuis, qz fuit Angelis casus.

SECUNDO qz nullus ex latinis autoribus huic historie mi. minit, nec ipse quoq; Beda, qz B. Greg. studiosissimus fuit, huius rei bellum fecit mentionē Ioan. Diac. qz bitam B. Gregorii ex Archiuis Romane diligentissime collegit. Sō qz ipse B. Greg. lib. 34 Moral. Cap. 13 docet non posse orari pro infidelibus defunctis, quoniam hoc pro diabolo qui in tribus eternis et irrevocabili damnatione tenentur. Atqui Abulensis sup. quē lib. Reg. qst. 37 fatetur Greg. peccasse mortali orando pro Traiano, eo quia miserorum exauditum fuisse et in penā peccati, deinceps (de presumptu immenso) stomachi dolore laborasse. Deo id est abstrusissimi et sceleratissimum, in tantas sanctitatis virum, Pretersa si peccant mortaliter orando, quomodo fuit exauctorandus, deus non vocatur quando offenditur. Nonne igit facile admittendum aliquos ex inferno damnatorum esse exauditos et ad celum translatos? Nō repugnare videtur rem predestinationi. Scripturam hoc qz alij predestinati ad bitam et nam fuerint ij in terris simpliciter non sub conditione, nisi pe. stea inuocauerint. Cum tñ absolute inuocauerint. Cuius qz sententia fatur. Ite in ignem eternum, aut in bitam eternam dicit aut veritas hoc ei bus quos quat, tam in particuli quam in uni. uersali iudicio. Preterea nullus est dynatorum qz non spe rauit saltem, et quo non possumus orare. Nunc si eis esse. dimus illis inuitis et inclusis preces orem uas eo qz nulla sit spes salutis ipsorum, alioqui p priuilegium aliqz saluari possent. Certi pdus est ut ex litteris confirmatur.

DICES Constat. Multos ab Apls quibus ad bitam rep. uscatos qui in ch̄o fide amplexi sunt, hos aut in inferno esse certum nemo dubitat. Preterea maxim. sum. z Ip S. Agneta dicit ab oa excitatum filium post qz in pec. cato mortali obiisset, et de alijs passim legitur qui quantumuis grauissime fuerint et ad infernum a demonibus pducti, fuerunt tñ excitati p sanctorum precibus.

Nudus

Ad co Solus quidem in 4 dist. 45 q. 2 ar. 2 dicit Aplos, alios Euangli ch̃i p̃cos non fuisse sibi cos, q̃ inuincibili christi amos fidei igorã tenebantur, et in lege ds salvari poterant, aut Catechumenos alios aut christianos, alij à deo in purgatorio existentes. Cui hic solutionem reprehendit explis Paulo ante à maximo etiã de filio p̃fecti, a dæmone necato, qui nulla lege salvari poterat ob scelus illud, q̃ patrem sta. tuerat. Dicendum itaq; est, et melius de eo, q̃ vel ob cãm̃ celitatem̃ vel ob leuia peccata meretur supplicium eternũ, idemq; ad vitam per sanctos revocati, eos inquã non fuisse simpliciter ignaros eo ob p̃ia ad sanctorum p̃cos suspensam finalem sententiam interim punitos, cũ patuit initiationi. Et hanc opinionem sequitur S. Thom. in 4 dis. 45 q. 2 ar. 2 Richardus Durandus et alij multi.

Dico Tertio. Nullus hoc̃ cuius anima felix et beata celeste paradisum recepit ad hanc mortalem vitam revocatus est. Concio hac quamuis in sacris literis non sit expressa efficaci tñ ratione probatur. Beatitudo in ea certitudo omnimoda de non amittenda hoc̃ felicitate teste S. Aug. docet de Corrept et Grat. Cap. 10. Quia beatitudo est status omnium bonorũ aggregatione perfectus. Nam habent aut ea bona, si non habeant id. iam certitudinem. Itaque beatitudo, si ad vitam mortalem redire possit eam beatitudo interrumpetur. atq; a deo esset illis falsũ iudicium, quo sperabat se in aternũ, sine vlla interruptione beatitudine celesti frui. Hoc aut fieri nequit aq; pt. Ergo, q̃ si dicas christum Stephanum vidisse simul beatum, probatur in eisdem visione beatifica, et tñ habuisse in ani mortalem. Ad eo Longe disparem ea rem Jacobi, illa fuit boni dei homo, ac pie recollens inestimabilis bonis anima ipse fruebatur visione beatifica, rone aut vendem. pcionis, quam in p̃mium salutis sue deo patri offerre voluit habebat corpus mortale.

Dicendo Refert S. Greg. lib 1 dial. cap. 9 à S. Fortunato excitatũ fuisse Marcel. quendam virũ sctum q̃ ab Angelis in optimũ locum ducibus fuerat, idem de aliis multis dici potest. Ergo etiam breui ad hanc mortalem vitam revocari possunt. Ad eo Si aliq viri scti redierunt ad corpus, non fuerunt sub ea rone. beatitudinis, subdita beatos dicimus in celo. Sed deus ip̃i deus eorum exclusam distulit eos beatificam, et interim detinuit eos in optimo loco

Vt accidit Marcel. illi de quo B. Greg. legitur

Dico quarto Ex limbo patrum olim et ex purgatorio fuerunt plures reuocati ad vitam mortalem Probatur. Nam mortui quos Helias et Eliseus excitauerunt in limbo patrum fuisse creduntur erant in circumcisi et minoris status quam ut possent mortalis deserere Lazarus quoq; quem suscitauit Christus dominus, vel in limbo patrum erat vel in purgatorio Idem iudicandum de ceteris quos vel ipse vel Apli ad vitam reuocarunt Nec vllum legitur inconueniens si non nulli ex his receptaculis redeant ante nos si quo hoc mihi latet, quam mutare illis exilium vel carcerem.

Sed obijcies Hi quicunq; in limbo patrum fuerunt vel nunc in purgatorio existunt post obitum de corpore certo scio confirmatos esse ad gloriam dicebant et confirmatos in gratia Dum vero adhuc videant incerti sunt et dubij de sua salute ideo status hic requirit Cuius nulla ratione illorum exemplis ipsis expedire videtur. Siquidem si saluti statum desereret et pericula ipse voluntario subiret summum profecto detrimentum Retroueta illa iudicij quia ipse Deus habebit certitudine inquiari et hesitanter quidam sinistrare nemo sane mentis eligeret. Quare neque illorum vellet suscitari nec Deo ei; concedendum si, vt eos inuitos deo ac multos miseriae plurimas, presertim eos q erant in limbo patrum, vbi ab omni dolore et pena erant liberi Vnde supponendo hanc veritatem pie de credendo hominem set ad vitam a morte reuocatum de q non fuerit postea saluus ac pium nullum fuisse qui sustentat q non ante fuerit predestinatus ad gloriam Hoc ipsum affirmat Abulensis qs. 57 in quar. reg. et ne id persuadet Do Cum non neque suscitari posset nisi per virtutem Dei ad Domini honorificentiam omnium conferre vult in veritatem saluti. Cuius possent iam quando erat, ipso certum q illos q erant in via salutis certissime in caelum vitam eternam venturos Ex eo q ij q iam viderant se predestinatos ad vitam eternam diuina voluntate diuina voluerunt ad vitam mortalem, sollicite inuigilant, ac summa diligentia operibus, vt sic per bona opa in eadem predestinatione conseruent quod q expti sunt acerbitate penarum purgat. Quantum Cumq.

Laus deo.

tationibus se penitus. ab ijs liberare, q̃ ipsum Deum c in Lazaro, q̃ post suscitationem fuit, nxa vitæ sanctimonia p̃ditus, et illo Deo filio quem fecerunt postea fuisse sanctissimum.

Tertio Quod dicim eos ob semp manssisse in gra confirmatos ac de sua salute certissimos postq̃ n semel confirmati, nulla ei vel cum ea q̃ confirmant depulsi fuerint, aut sumi illis ppositi ac indicij, q̃ de sua salute habebant dubii S. Paul. memorat de interitu Celo tarcana videlicet dei, multo magis illam indicij certitudinem sustulit rebinat, aliq̃ alius nimis elementor cum ijs egisset Quare ad obiectionem dico q̃ etsi existent in limbo, ac molestias huius vitæ fuerint venerat, tñ in illis non in Deum, sed in magis caelit lucrū, letarq̃ cognoscentum Resuscitatos puto ex purgatorio non ob cum dubiq̃ ea plene fuisse purgatos, sed reliquis pœnam, quas ibi passuri erant eluisse et restituisse spoliis satisfactionis possuerit, aut diligen. hores in vita edit defuncti 2os. illas in purgatorio luerent.

Dico quinto. Quamvis ex lege ordinaria animæ solute corpus compage neq̃ ad nos redeant, neq̃ illu habeant nobiscum commercium tñ ex lege extraordinaria iubente Deo vel permitte. te nihil phibet quo minus animæ in quascunq̃ sint receptacula ad nos revertantur Præterea Quia animæ separate ex q̃ corpa exuunt et a vita præsenti ac mortali decedunt statibus nobis vel, vere affi. nitas et moribus segregantur. Et ideo ordinaria lege sicut nos mortales nobis ipsarū non insciæ, ita neq̃ ipse cum iam sint immortales, nris insciæ Atq̃ hanc communi et ordinariam legem explicat Augustin. lib. de cura p mortuis agenda Cap 13 Cum ait. Si nobis viventibus aeternatur animæ mortuorum, ut de alijs taceam me ipsum pia mater nulla nostra deseruerit q̃ tetra maria q̃ secuta ē ut mecū viveret. Et Confir. ex 4 reg. 2 Cum Deo negi locis exilium negi ac gotiis sua pronunciavit Hæc dicit Deo colligam te ad pres tuos et colligaris ad sepulchrum in pacem, ut non videant oculi tui ma. la q̃ intro inducturus sum sup locum istum Secunda ratio colligitur ex verb S. Hier. Cui vigil. q putabat Apostorum et martyrum animas in fortunatis locis et insalso Campis q. Elicios ut Etnicis de animabus Philosophantur dicinem. In qm sic S. Hieron. inuehitur. Agis vel in sinu Abrahæ vel in loco refrigerij vel sub ara dei Apostolorū et martyrum animas Cupis esse

nec ubi sepulti sunt tumulis egri, nec ubi volueriat egri esse pntes
Quod dicat Salvo iudicio agis Et subdit Tu deo loquis po
nis tu Apls Vincula inferni ut usq; ad diem iudicii
teneantur in custodia, nec sint cum deo suo de quib. scriptum
est Segregantur agmen quocunq; ierit Quappt ex omnib
fuit obtinere possunt veteq tachlis est ex paradiso et inferno
ex limbo puerorum et ex purgatorio. Nam q excepto
anima beatorum adhuc aliquando veniant deo displn
beatis, et nos consolentur et inuitant se conspectu diuino
fruiti, uel ut nos ad eum Communione faciant et ad eandem
beatitudinem Consortiam excitent. Extant certissima
exempla apud Eusebium lib. 6 hist. cap. 5. Item Aug.
lib. de cura p mortu. Cap. 16 Sulpitium in vita B. Mar.
tini Paulinu et Theodoretus lib. 5 histor. Cap. 24 D. Gre
gorius lib. 3 dialog. Cap. 24 et 25 Addit porro S. Thom.
in 4 dis. 45 q 1 hoc discrimen esse inter sctos et damnatos
q sicut omnia voluerunt apparere possunt viventib. non ita fit
damnati. Et rec q beati nihil optare possunt nisi q sit
diuina voluntati consentaneum, q dq optant diuina
potentia obtinent. Ergo quoties exire voluit exierunt
de inferno animae apparuerunt, p bat multos
Apls autor librorum de apparitione capum. Et id probatur
ex illo apparitione doctoris Parisiensis in vita S. Bru
nonis q post triduu a morte dixit se consortiu esse Cri
stiani et animam illam mox a morte in infernu descen
disse sed tertio apparuisse et pcipio manifestasse suam
accessionem secundo sua iudicii esse suam damnationem
rum animae damnatae exire non permittuntur dum vel unt
esse dum ob aliq misterium nobis occultum permittuntur vel
ut demones Quare dicendo Ep lo ut legitur Luc
16 Rogare non audebat ut mitteretur ad suos in
fernales rogabat Abraham ut Lazarum mitteret. Nisi velis
dicere Cupiunt ut beneficium nobis aliq conferat ideo q no
bis bonum optent q a charitate a deo longe distant
ut neq; naturae inclinationi permittant actus vectos oliere
ut Quare Apls ille ut B. Greg. et Beda dicunt
non iuuenum sensu sed sua ipse fecisse ea, ne ei frustra damnatae

Cuniatus

Cruciatus sibi maiores accersiverint ex eorū pēnis quos suo ipsoc
xplō inde locum dedixisset, aut alicui sibi levamen dolorie inde
futurum putaret, si quis eorū Gnathonicē fuo tñ ipsius salui
esset. Quod autē iam ex limbo prum animē apparuerint pbat
S. Aug. lib de cura p mortē Cap. 16 et ex 1 lib. reg. Cap. 28
Vbi Samuelis anima apparuit Saulī. Et ex Matth. 17 Vbi Moysē
cum Elia apparuit in monte Thabor. Quamuis n̄ Hilarius in hūc locum
et Amb. lib. 1 de Caim Cap. 2 dicunt Moysen ad hoc vixisse
tñ cōmune exīsse habetur Deut. ult. et Iudae [illegible] Petri dolore.
tiam hoc ei non bene si duo apparuerint Ita quidem ab passim do
ctores tenuint Strabo et s. Thom. excepto quorum ille in Comment
in Cap. 2 Lucē existimat non bene ipsos sub ipsorū imaginibus ap
paruisse Hic aūt in Comento adhuc locum dat Iuliano q dicit q
mortuos non erat bene adfuisse Moysem autem q mortuus erat non
verum et integrum, sed eius tantum animam non proprio sed alieno co
pore assumpto apparuisse. Probabilius tamen est q omnes alii
tenuint doctores utrumq; verum utrumq; integrum fuisse. Neq;
conveniebat ut mendacio veritas cumbaveret et cum vani confin
tanea ut quidā chaos non falsam vel adumbratam, sed veram
et expressam gloriam indicebat, sic non falsis vel imaginarijs, sed
veris confirmaretur testibus.

Quod idemq; expurgatorio apparuerint animē extant exem
pla apud S. Greg. lib. 4 dialog. Cap. 40 et 55, et alios
autores supra citatos. Dicēs Animē quidē sunt in suis vas
taculis, sunt constitutē eo fine, ut suā illic vel pēnia vel sup
plicia habeant, sibi adhuc venturum pēnium
earū aut supplicium. Nec eō negando introitum
alicuius intro cēlorū, dum a suis receptaculis egredientur. Nam neq;
antequā beatā accipiunt suā visione beatifica, neq; etiam q̄ p
cruciantur a suis liberantur tormentis. Quare veri simile est
S. Aug. sentā lib. de Civit. p mortē Cap. 15 et 16. Nimis im
prudentia cū negare animas fidelium adhuc vadere, et ap
parere deo in beatis vel punitentes. Verum n̄ hō quamuis hoc
fieri sit, animas huc ad nos aliquando evocari, tñ non est
ita facile credendū fidelibus id accidere, quoties nobis apparent

Quia ut ait ibi S. Aug. lib 20 ci p mortuis, quando interdum somnia nobis vivorum fuerunt animae, imo sepius contingit ut non mihi sub eorum imaginibus, in somnis communi ppte mas praesentes cogitones apparant illa sancta defunctorum, sed imperitum vulgus credit ee animas vivas. Atq; haec de receptaculis dicta sufficiant, ut in spe ad purgatorij cognitionem veniamus.

QVÆSTIO IV

Quibus nam fundamentis doctrina de purgatorio nititur.

Antequ ad ferend sacras testimonia autores Concilia patrum ordinem, quem in tractandis rebus, qb. purgatorium ee probemus accedamus declarata sunt nobis qa fundamenta et explicanda in qb. universa haec de purgatorio doctrina Cathol. Consistunt ac consoli; deprimere ee corruptelas, falsasq; quorundam opiniones, qa pertinaces negant et tollunt purgatorium. Lutheras quidem initio sub Matthiam purgatorium ee admisit, sed p more illorum hominum vesana multa falsa dogmata huic doctrinae admiscuit, ut videre e apud Ropens. actione 38 et 39 et 40 Negavit ii illum ex sacris literis probari posse, negavit animas purgatorio destinatas et Centas ee de sua salute, antequam statim mereri vel demereri possint. Postrema assumit ea ab sine intermissione putare, cum habeat poenas et ergen Grunt postea docuit posse quidem illas liberari ab ecclesiae suffragijs, et minorem postea usq beatitudinem quam si vivi ipsi sibi fecissent. Quae ea speciatim suis in loc examinabimus et falsa ee ostendemus. Ultimus tandem sustulit purgatorium Calvinus, negavit defunctis, et asserit nullum ee purgatorium post hanc vitam, sed solum in vita et in morte. Horrenda et plena mortis purgat, sig & purgandum supe, ita docuit in lib de aeter. missa privatar. Haec illorum ob Lutheri, tam vigesimi tum nuper secabi sunt. Calvini quoq; lib. 3 instit cap. 4 paragra 6. ubi dicit purgatorium eki excitiale satanae commentum qd chri cruorem evacuat

q̄ Cautumeliam non, secundam misericordię dei arrogat q̄ horum
labefactat et euertit. Nouum Catholę huic doctrinę sanctissima
fundamenta sunt q̄ iam proponemus.

Primum fundamentum. est Animam non interi cum corpore
simul usq̄ ad diem iudicij, vt tunc una cum eo q̄ corpe a mortuis suscitetur, istę nunc etiam impię docent et Anabaptistę. Fuisse aut huiusmodi
ram antiquorum hęreticorum testis e Eusebius lib. 2 hist. cap. 26 q̄ ab Arabia exorti ab origine nostra ad vsq; mortem vocabuli, et a B. Aug. lib.
de hęres. hęr 28. Arabici dicti fuerunt De nouissimis scribit Alphar.
ditas lib. 2 cū hęres. hit de anima hęresis. Sed hic error pugnat
expsse cū sacra scra, et pę cum ea, q̄ aptę animarū immortalitatem
astruit vt Ioan. 11 O miserebit in me thamsi mortuus fuerit vinet. Et
Matth. 10 Nolite timere eos q̄ corpus occidunt, animam aut non possunt
occidere, sed timete eum q̄ postq̄ occiderit pt et animā et corpus
tradere in gehennam. Matth. 22 Ego sum deus Abraam deus Isaac et non deus mortuorum sed viuorum Sapient. 2. deus hominem creauit inexterminabilem, ad imaginem et similitudinem suam. Sap. 8 Spes illorum immortalis plena e. Et ibi q̄ vis: sunt oculis insipientium mori, illi aut sunt in pace

Secundo pbatur. q̄ eas scrā testatur eos q̄ in Dño
mine dormiunt ēe cū christo pulos dominus, et hinc cuperet cum Paulo vt
tali tabernaculo pfruantur. Ergo non moriuntur una cum corpe. Andr
pbatur ex 2 ad Corinth. 5 Dum sumus in corpe peregrinantur, audemus
aut et bonā voluntē habemus magis peregrinari a corpe, et pulos
esse ad dominū Ad Philip. 1 Cupio dissolui et ēe cum christo Ad
Heb. 12 Tibit coloz apti sunt spiritus. Domine Iohannis. accipe spum
meum. Tertio pbatur. Illis scra testimonia inde. doctrinę o
ranti vel corpi tribuntur. vt 2 Reg. 15. Hicin dixerat q̄ populo
post mortem Alphei 6. Animę martyrū clamant voce magna quo
usq; domine non iudicas et non vindicas sanguinem nrum Luce 16 La
zarus post mortem, q̄ portatus e ab Angelo. et epulo in flammis Conq.
stus Quarto pbatur. ex apparitionib. mortuorū q̄ in scra Apparitio
scra habentur vt patet ex Samuele Libro post mortem 1 Reg. 28 mortuo.
vt multi doctores exponunt. et ex Cap. 46 Eccli. apte colligitur.
fuisse illum vere Samuelem Dein 2 Mach. 15 Onię et Hieremię
apparitio describitur. Et in noua lege Matth. 17 Mauro Luce
Moyses et Helias apparuerunt christo Onię ioh pbauit ei bus

ronibus p immortalē animā asserri solitū q̄ huiusmodi loci non sunt
zelum sanctum. Cum nihil coinquinati ingredi possit celum teste
Isaia. Cap. 35 et 8 Ioan. Apoc 21 et 8. Paulus ad Eph 5
Purgatorium igitur nomine à Catholicis ut animae fidelium pro omni
delicto idoneae inueniant ad gloriam celestem introitum. Visionis ap.
ipsum autem exterminamur si cupiens Caluin. lib. 8 institu. Cap. 1 et
Ecbas lib. Cui Brunt q̄ docet animas fidelium ad post hanc vitam
statim in atrium q̄ et repositorium recipi. Vbi patrem aliquem ap.
um habeant in celum Deum tm non videant usq̄ ad diem iu.
dicii. Id tribuit Guido Armenis et Concil Florentin. Nos 1 Gre.
cis scilicet error apte repugnat scriptoris q̄ testantur Deum non vi
deri sancti mercede vt apparet tum ex illis locis q̄ paulo ante et
primo fundamento Chrysostomi, tum ex alijs vt Eccl. 11 Facile est co
ram Deo in die obitus retribuere unicuiq̄ secundum vias suas. Vbi vox illa
facile non tantum possibilitatem sed voluntatem facto ipso exprimi
denotat. Aliqui stantum Deum posset reddere premium in die obi
tus et non redderet frustra nos exhortaretur Ecclesia illis sapi
entibus ad bene agendum. Quemadmodum q̄ in stadio currunt statim
parta victoria cursum finito, brauium adipiscuntur ipsa exhibitione
non inspecta aliqua alicui vel nulli vel paucis ac cursum allicuerit, ita
q̄ cursum hinc vitae currunt et p Dei gloria vel patiuntur vel labo
rant finito suo stadio, statim laborum suorum premia capiunt. Ingre
ditur Christi statim latroni premium promittit. Post mortem medio
crib⁹ in paradiso, quem locum Cajetan de paradiso terrestri, vt
falsus nonnulli Gri existimant, sed de visione beatifica intelligit.
Cum ea apparet ex 2 ad Corin. 12 Vbi Apostolus testatur se
fuisse raptum in paradisum et explicans q̄d fuerit ille paradisus
dicit se raptum in tertium celum. In quo paradiso terrestri q̄
Hesaie nusq̄ reperiam extat. Collocari in capitibus ei Probaturi q̄
Eccles. ad Ephes. 4. Christus ascendens in altum captiuam duxit
captiuitatem. In altum ei in summum celum, ascendisse in supremos
Ephes. 4. ibi q̄ testatur Apostolus, captiuam duxit captiuitatem
Si ergo sancti cum Christo assumpti sunt in celum, Deum haud
dubie videbant, q̄ celum qui sedes ei ac tronus propterea
de Isaie 66 et math. 5. Omnis q̄ beatus ex Apostolo
Vobis dantur mansiones. stellae alie significant gloriam animarum. Nam
alia stellam a gloriam corporis post resurrectionem habebunt. Vt Caluin.

illam

illum exponit S. Greg. in Psal. 4 Penit et s. Aug serm. 4 de tes innocentium

Tertium fundum. duos peccata op committimus Quo incommoda distincta int se semp incurrimus Nimirum culpam et pœnam à digni efficimur q. b. deus irascatur et quos puniat peccando si quidem duplicem quandam iniuriam diuinæ Maiestati irrogamus Primo q. abeamus auertimus et contemnimus illam Deo q. transferimus honorem et amorem illi debitum ad creaturam aliquam qua fruimur et obsectamur illicite appetimus Unde nota illa de nobis apud Hieremiam Cap. 2 quia Duo mala fecit populus meus me dereliquerunt fontem aquæ viuæ et foderunt sibi cisternas dissipatas Quamobrem iubet quos deus potens duplici nos vindicta vlciscitur. Primo à nobis vindicat facien suam. psal. 20 Auertisti faciem tuam à me Secundo repellendo quos damnis et vindicando honorem suum destinat nos ad pœnas certas, vt qui in quæ constituti nolumus cum honorare vt verum et benefactorem nrum, punis tandem subiectionem honoremus Vel inuiti vt indicem et vindicem colentes verum. Et hinc è q. sera sacra vbicunq; meminit iræ diuinæ peccatis horum irritatæ libris fermè semp meminit pœnæ alicuius quæ deus illico comminari et aliquando illam infligere solet vt Isai 1. Quos dolueritis, et me et iratum iam provocaueritis, gladius devorabit vos et psal. 102. Auertisti te faciem tuam turbabuntur Et hæc deus incommoda distincta ob oculos ponit ratio ipsa et experientia quotidiana quos animos docet, videmus nos passim nos, q. ab aliis in iuria aliqua afficiuntur qui alienationi animi ergà talios concipere desiderium pœnas iniuriæ illatæ aut ipse priuata vel publica ab ijsq. exigere.

Quartum fundum. Remissa culpa peccati non statim remittitur a deo etiam pœna temporalis peccato debita Hoc fundum non minus audacter quam impie olim negant ob mentem temporis etiam primis lutheri. Cuius quæq. de indulgentijs habita, vt videre est 1. Thomæ Latine Wittenberg. folio 76 et fol. 96 Idem docet Musculus in locis Comm. sub. Tract. de remiss. pœnæ. Et Calvin. lib. 3 institutio Cap. 4 Docet et alij Contra quos obpugnatur fundum nrum, et ps illis sacræ scripturæ testimonijs, quæ apta explicatione continet eorum, à q. deus peccatis post culpam remissam, postea pœnam certam exegit peccatis Et primo

quidem primis parentibus nris abundè constat remissam fuisse
culpam Sap. 10 Eduxit illum à delicto suo tamen pœ
nis dignis pulsi sunt et morti aliisq; vitæ huius calamitatibus
grauissimis subiecti vna cum omnibus posteris suis Ecc. 4
Iugum graue sup filios Adæ à die exitus de vtero matris
eorum vsq; in diem sepulturæ Præterea fratres Moysi num 12
Deo p Moysem conquerentes ob murmurationem sepius fuisse
punitos Deus populo Israëlitico ad instantiam
Moysis peccata dominus dimittebat, penam tñ dimittere
noluit Num 14 Vbi sic ait dominus Dimitti inquã verbum tuum
atti ob homines q viderunt maiestatem meam et signa quæ
feci in Egypto et in solitudine et tentauerunt mẽ Cum tñ decem
viros nec obedierunt voci nec non videbunt terram, pœna iura
ti patribus eorum Et paulo inferius Sicut in ingt vindictã
meam Unde psal 98 Deus tu fuisti propitius eis et vlis
cens omnes adinuentiones eorum Et hinc contigit ipsi Moysi
et Aaron vt expresse legatur. scrip. Num. 20 et Deut. 32
ob inuere dulitatem eorum Similiter Aliàs punitus est Moy
si nam pœnam mortis inoperatæ non euasit Item Dauid 2
Reg. 12 Traditus à Dimisso peccato, pœnam euadere non
potuit, nec impetrare vitam infantulo, et quo tanto pere pa
tiebatur Dum populum numerauit, Culpa quidem
sua veniam obtinuit pœnam tñ oblatam eligere debuit
Contigit prophetæ illi 3 reg. 13 à Deo ponere scandalo
indigna peculiaribus punitus et quia diuina virga illum
relictum In nouo legis actore Zachar Luc 1
quem dominus exaudierat quidem, sed ob incredulitatem illam
vsu linguæ ad tempus priuauerat.

SEcundo probatur fundam. Nunc ex eo q sacra Scrip
ta passim etiam pœnitentes et eos qui iam in gratiam recepti
sunt hortatur ad redemptionem et satisfactionem quandam pro
peccatis p opera pia supplendam, q aliaq etiam ex sententia
adnexis earundem Culpa tñ remissa non est, aut pœna æterna Ergo
non sunt nisi pœna temporalis Ita habetur Daniel 4 Vbi Dam.
ad exhortans Nabuchod vt obseruet super se et ange q
iam de facto suo pœnituerat sic ait Peccata tua eleemosynis re

dimi

vedime Q nem locum ut nobis extorqueat Sadocl in Italia q̃ p sua sancta
afert hac int̃pr̃one vlitur. Peccata tua elemosinis redime &c. Ille pec-
cata tua vera iustitia, Sed hec int̃pr̃atio tam inepta est vt refutatione non
egeat. et omnibus ipsis a q̃b. Confecta e apte pugnet vt non qui negat
elemosinas et alia pia opa, veram iustitiam Constituerit. Preterea lo.
an Bapt. Ioan. 3. Fugientibus à ventura ira dicam penitentiã. Percipite fa-
ctis fructus dignos penitẽ. Et huc spectant reliqua testimonia scrip.
q̃ nos ad elemosinam velocem, vel alia pietatis opa et penitentiã
hortantur.

Probatur tertio qe eaq scriptura Sacra faciens mentionem passio.
nis chi Cinbq meritorum nobis ea vinculeant nihilominus à nobis exi.
git explẽ satisfactionum et meritorum opa Ergo sent nobis ali
q̃ sup esse, q̃ Condonare absolute voluit pene nimirũ debitum plenarie
tempalium aliq̃b. et si quoties cunq̃ nos liberat cinbq passionis vir.
tute et meritis liberat, liberare tñ Christ non vult nisi inveniente ali
qua satisfactione sua ita apte ipse christus docuit Luc 9 Sig
vult venire post me abneget semet ipsum et tollat crucem suam et se
quatur me Unde petrus Apostolus 1 Pet 2. Christus inquit passus est
nobis vobis vestigium explum vt sequamini vestigia eius. Et 1 Pet
4. Communicantes christi passioni gaudete vt et in revelatione gloriæ
eius gaudeatis exultantes. Et D. Paul ad Rom. 8. Si tñ compa.
timur et Conglorificabimur Q nos quidem qua ratione intellexerit re.
te declarat ad Coloss. 1 Cap. Dum ait Ad implebo ea q̃ de.
sunt passionum christi in carne mea Cui supplebat aliqd Apostolus in
Corpore suo q̃ deerat passioni christi Ait q illud expe Calpe et
petrus latuisse q̃ non mihi plumbeum christi abolitio est dei non potuit sup
plere igit vt de pena quadam temporali satisfactionibus Compensanda
per Eccl̃am dei intelligatur.

Ad hec omnia scripturæ testimonia à nobis allata
tres precipue solutiones afferri solent.

Primo Calvin. loco supallegato, vbi ait Deum penitentem exi.
gere aliquando penas à nobis etiam Culpa peccati remissa non ad
satisfactionem Vllam et vindictam sed in cautelam peccati futuri ne
illorum inolescamus. Facultatibus igit roboramur non in multitudi
nem Delictorum, sed vt prudiamur ad nostri pristinatiam Et paulo post Punit Deus

dictam, sed ut corripiat ad emendationem. Deus enim non
non ad iracundiam reconciliatis. Addit dadecet esse quidem plenas
patrah afflictionis istorum, appe q ppter peccam in mundum
ingressum sunt non tm pptea ee peccatorum penas ipsis cha
ribus, qb. peccata sunt ppter christum custodita, sed p
multa a deo ad populum eorum, et ad explm aliorum
mxe in eos, q in aliquo pueros magistratu constituti deum et
aliorum scandala offenderunt. Recolligitur hec solutio in
presens explis illis sac scre qb. expresse deus punit ob vin
dictam peccati supbie. Mxe Num. 12 de populo Israel
Num 16 de ipsq Moyse et Aaron 2 Reg. 12 de dauid p
cuius etiam peccato dimisso vox illa fuit psal. 50. Am
plius lauamet ab iniqte mea 3 Reg. 13 de pphta illo p
leonem interfecto Luc 1 de Zacharia q ob scripturam in vin
dictam peccati a deo irrato penis subiectus. Diserte verbis
testatur, quamuis aut negare non debeam deum quandoq; pbr
multas tribulones iustos ad exercitium et maiq meritum ipsorum
affligere, id ipsum tm fieri sepius ad satisfactionem dubitari
nullatenus pt.

Secunda rnsio est. Luteranorum quorundam q cum
aduerterent Luther sententiam tot et tam euidentibus scrip
turarum testimonijs pugnare et postea ab ipsomet Luther. mutatam fe
confixerunt Monasteriensem solutionem in qua fatentur deum nonnullos
in vindictam peccatorum penis temporalib. subijcere, id tm aliquando
ob qd iam retractum nouistis. Culpe, id tm illum nq; semp nec
cum omnib. facere ita docet Philip. Melanct. in locis
suis communibus 2 pe exam. tractatu de sac.
Sed Cur hanc solutionem illud in primis afferri pt q pbus ac
ceptus persona non sit quando ita deus punit, et alios non
dicit Dominus filijs Israel Daniel cum psal. 88. Visitabo in virga iniquitates eorum, et in verberibus peccatorum
plectam Num. 14 et Exod. 3 Non unus aut alter sed
quq peccauerunt puniti sunt. et qq in Num. ita Moyses loq
tus. Magnificetur fortitudo domini secundum quia dixisti dicens do
minus patiens et multe misericordie, auferens iniquitatem et scel
lera nullumq; innocentem liberans, q visitat peccata patrum

in filios

in sanctis in Zā et Zā generone Psalmus psal. 98 aptē ait Da
uid Tu ppitius fuisti eis et vindex ab⁹ ab inuentiones eorum
Idem ostendit Hebreis S. Paulus testatur ad Heb. 12 Quem inqt
diligit dominus castigat flagellat aūt omē filium quem recipit.
Tertia ratio ē Sanctis seruā hēditoria est expla à nobis
p Cassiodorū. fundamenti allata tantum penā temporalis in hac vi
ta addere p peccatis infligi solitā nominerunt. Cū non plebant
deam in futura vita similes penas exigere. Ergo non sufficienter
confirmant fundum. Refellitur ptō. Sctarū eā oppo.
quam salubrē diem vitā puīē atq futurā quam nihil hominib⁹ cum
nobis illis sacra fera non communicant. Secundo patres olim in
limbo vbi cū et quidā Carcer quodam inclusi fuerunt penam satisfa.
uem, etiam in futura vita qz tot seculis purgabantur visione beatifica
Zacha. 9 Tu aūt in sanguine testamenti tui emisisti vinctos de
lacu in quo non erat aqua Cū vinctum et in loco desolato me
rito censeri loco pene pt Sō qz penas p peccatis in hac vita exigit
a nobis, vt satisfaciat iustitie sue diuine atq exhinc manet. a.
tiam in eo q ex hac vita decedit antiqā satisfaciat Ergo satisfactio
in futura vita debebit.
Ad vinctum fundum. Illud etiam hoc loco supponendū necesse est
ex Cathol. à Theolog. ordine nam peccati investigantibus fusius docetur et
explicari debet, non eandem cē in oī peccato culpam, neq eandem pe
nam. Nec cē non eē eq grauia peccata omnia et consequenter neq equali
pena digna vt olim docebant Stoici et Iouin. Di. Aug. tertio lib.
de hær. Et id fere sentiunt nri temporis heretici plerique vt paulo infe.
rius dicemus. Et vt nihil dicam de comparanda eorum peccatorum
adinuicem q eorū spēi sunt vniuersaliter loquendo. Suppono in hoc
fundamento peccata Actualia, qb. pena debebatur huius vitalitorius vi.
delicet in duplici differā Alia mortalia sic dicta ob mortem spiritualem
qm afferunt animæ spoliando illam gra diuina, quam deo vnion
ipsum constituendo vitam eternā morbis. Alia vō venialia seu quotidiana
esse venialia seu quotidiana q amicitiam quidem diuinam nobis non
tollunt proinde hæc minuunt charitatem illius in qua ē posita amicitia
diuina seu solum incundit illam connectūs cum deo et disponunt
ad diminutionem charitis negant et impugnant istam peccatorū di
stinctionem Hinc Wicleff Ioan Wiclephe hēretarū Thomi Ebalo. Hyma

de sacr. Cap. 5 § 4 et seqnb. Io senlit Inter alios
S2 et Calet. lib. 2 instit. Cap. 8 Parag Io Sabell in lib
suo Con purgatorium Cap. 8 Asturcalib in locis Com. tractat
de pecc. Cap. 5 Et alij plures docent et q̄ non omnia
absoluti peccata alia aliis esse graviora et maiori pena q̄
qua. Sed negant alia existima a ce aliis leviora c. Venialia
aberunt q̄ de peccatis etiam minimis exna sua ce mortalia
digna eterna Et de peccata fidelium de venialia ex
misericordia dei, infidelium vo de ce esse mortalia Et Iuan
de q̄ peccando ex iusto sit iniustus de eis peccata q̄
cet tingra fuerunt venialia in mortalia commutantur. Et ho
nia obstantibus peccata non ce exna sua equalia c. vel ve
nialia vel mortalia, tam iustoru quā impiorum Probatur p
uidem testimo chri Matth. 5. Ubi expresse vocat gradus a
deo alios inferiores et pena minore digno deo distinguit Q̄
ira sitat fr. sua reus erit indicio q̄ dixerit Racha, reus
erit Consilio q̄ dixerit fatue reus erit gehenne ignis
Ubi christus dominus facit tres gradus iracundie vnius cuius
q̄ leuis est, vt in vocem nullam erumpat, altum eius quer
paulo grauior est non tm commouit vsq̄ ad aptum conuicii
tm cuius q̄ grauissima est et manifestum conuicium parit
q̄ deb. q̄ tres iracundie reddent tres reatus etiam di
spares et inequales indici nimiru Consilij et gehenne ig
nis Sic Matth. 23 Ubi dominus peccata q̄ Compara
uit sua leuissima, alia vo grauissima. Dicunt doctores cor
ci excellentes Culicem camellum ait gl. icentes Sic Luc 6
q̄ uides iugt festucam in oculo fris tui trabem aut. q̄ in oculo
tuo est non considerans Ecce iugt festucam et tragon tanta
exiatura rei dissi est vt festuca leuiter ponderi queat, trabs
aut sit importabilis. Dicunt ergo peccata exna sua mortalia pena
eterna, digna sint q̄ creatura ita aliqua ab ipso domino
extenuari potuisse, vt cum culice et festuca conferrentur
piscium cum aliis camellis et trabibus ab eodem quos subrint
comparata Denique q̄ peccata tam tenuem faciunt vt pleno
verbo ohobo quidam in proximum suum vellet et tm camillum ei
nobis exigit, et consequenter penam etiam aliquā exposset non

tham

aternam. Ergo temporalem

Sextum fundum. Potest quod aliqs sanctus post baptismum satisfacere pro omnibus in hac vita pro peccatis peractis vel per martirium vel per magnitudinem contritionis vel per opa penitentie vel per tollerantiam tribulationum a deo immissarum, vel aliis modis ab ecclia catholica visitatis. Certe tria ad cumulum debite aliqua ex hac vita discedit nisi hoc nro seculo, quo charitas fervor qz pristinus in nobis nostrix exhibilla disciplina. Nec peccata semel penitus valeo remissa e. Porro vicia et crimina remittuntur per singulas quarum culpa peccatorum et pena aut eterna peccatis mortalib. debita non absolute remittitur, sed commutatur in tpalem, a postea una cum aliis penis pro peccatis remissis sunt subiecta, et hic tpalibus magis vel minus immittis, pro ne contritionis et aliarum operum satisfactoriorum nisi aut coram a sacerdote per penitentiam expresse iniungantur. Ideo cauendum si qui pro tollendum plenam remissio culpe et pene. Quare si potest adhibeat operam aliquam pro qua remissionem culpe, debebit etiam aliquo modo esse certe remissionem plenam. Quomodo hec remittat etiam tutam penam, si cut remittit culpam totam, ideo tribus de causis dicit fieri primo quam tradit d. Aug. tract 12 in Ioan. Ubi sic ait. Prodest ergo est pena quam culpa ne parua putaretur culpa sicuti illa finiretur et pena. Secunda ad ostendendum dolorem sorie, vel ad commendum. Tertio vitae, vel ad exercitationem necessarie patientie et longanimitatem.

Secunda cat. Cipria. Aug. lib. 22 de ciuit. Dei. Cap. 62 vt hō pene subiectus vel sine intermissione quas accerbos patiatur et amarissimos cruciatus sustinere debuisset. Cum tam amara sanitatis medicamina, quo pena potens curat vulnera peccatorum illius. Hac d. Gregorius lib. 9 Moral. Cap 22 de. Vindicta inquit dominus nequaquam parcit, qz delictum sine vltione non dereliquit, aut hō hic in bonis penitens punit, aut per eum cum homine vindicans punit. Nequaquam igr peccato parcitur, qz nulla ibi culpa sine vindicta laxatur.

Septimum fundum. Mors hac tpali non tollit debitum illius satisfactionis. qz hō ex instanti decidit p peccatis suis. Hoc fundum facile pbatur qz in nullo legitur a deo ordinatum huiusmodi remedium p peccatis exhibendis. Secundo qz mors est tantum ex se debitum naturae, et pena peccati. Nemo ergo debita peccatorum se

exclud. Quod si dicas mortem pontie acceptatam cc̃ dho gratam, et consequutam meritoria et satisfactoriam Cristo ptu mittens peccata. Ideo si una cum illa acceptione mor. his dolestetur, etiam ho peccata pt aliqua vice satisfacere dei occi morti p eisdem, tot magis meritur quam mortuus ipse ad scribendum. et non ob etiam iusti ista principe cum acceptant fu turis cum venialibus peccatis simulate. Sine inipoa mortis commis sis ex hac vita decedunt, absq; illa satisfactione. Et hec de fundamentis et quasi primis principiis dogmatis huius de purg. quib. nostris nullatenus negotiis Cathol. doctrina plurimi et ut pret fundamenta expugnari potuerunt cum in adversarii, ut plurimum timoris sit nullum cc̃ purgatorium, illi fundamento meritis ut pluvimum timoris solent q; vel nulla possunt cc̃ opa satisfactoria una et q nullum discri minis dctum peccatis mortalibus a venialibus, tum q; facile ex fun damentis nris principiis, istud illorum fundamenta ruat facile apparet. Nunc ad probationem veniamus.

QUÆSTIO V

Utrum dogma de purgatorio scripturis veteris testamenti contineatur et probetur.

Proponenda nobis quadam sunt ex vet test. loca ad purgatorium quorum primum et apprimus est. 2 Mach 12 ubi sic habet scriptura. Vir vaut fortissimus Iudas facta col latione duodecim millia drachmas argenti misit Hieros. offerri p peccatis mortuorum sacrificium, bene et religiose de resurrectione cogitans. Nisi enim eos qui occiderant resurrecturos speraret, superfluum videretur et vanum orare p mortuis. Et q; pietatem accipiebat, que cum pietate dormitionem acceptant optimam habebat. Sancta ergo et salubris est cogitatio pro defunctis exorare ut a peccatis solvantur. Ex quo scriptura loca ha habemus pro duri locum post hanc vitam in quo animae a peccatis solvi possint. Hunc autem locum purgatorium appellamus. Ex sacrificio et oratione animae defunctorum pluvimum iuvari. In morte vero nihil cuiusq; non tolli ob reliquas peccatorum ut sit di

cit

cite ac pie habeat adhuc hominem in futura vita debitum solvendo.
Quarto habemus quibus defunctorum spiritus possint juvari suffragiis, ubi minime quis morali conjectura cum pie tato formidine acceptabile constat. Quinto posse hominem pie et sancte mori, et tamen alio debitum solvendum. Sexto parentandi consuetudinem non esse communem. Septimo non de quolibet defuncto, aut aliqua alia constitutam. Octavo esse de fide cognitum, quae et utile et opere pretium facimus, suffragia quae pro defunctis fiunt defunctorum spiritus posse et eis salutaria et grata. Hinc porro facile tam evidenter est ut de veritate penitus convincat, idcirco strenue nihil his calumniis conantur cum nobis labefactare, et veri pertinacia quae infertur. Quam ipsorum objectiones solvemus.

Secundus locus est Thobiae 4 panem tuum et vinum super sepulturam justi constitue et noli ex eo manducare et bibere cum peccatoribus. Quem locum expositores ita intelligendum volunt instructionem et vocem servos pauperes. Utpote post acceptam eleemosynam orant pro anima defuncti. Hinc forte origo illius consuetudinis inter fideles manavit quae amici seu consanguinei defuncti faciant communi. Ut ad illud pauperes ac religiosos vivos invitet ut orent pro anima defuncti. Quam consuetudinem fuisse jam usitatam scripserat Chrisos. hom 32 in Matth. Quia ingt post mortem tuam pauperes invitabas cum sepulturis, ut pro te orare volunt. Caeterum nomine sepulchri non intelligendi os pauperum instar, ut vult Monstrens ecclesiae nunquam in scrip. vocatum sepulchrum os justi, sed solum os provocatoris. Unde exhalat fetores vitiorum. Praetera Thobiae in eodem capite multis verbis commendat pauperes vidue. et quia transit ad communem mortem.

Tertius locus 2 Reg. 21 hinc quod cum invasissent habitatores Jabes Galaad quinque fecerunt Philistini Saul. Interfecerunt ibi viri fortissimi et auferunt tota nocte et tulerunt cadavera Saul et cadavera filiorum ejus. Venerunt Jabes Galaad et combusserant ea igni, et tulerunt ossa illorum, et sepelierunt sepulcro sub arbore quae in Reg. 31 jejunavit pro Saule et Jonatha et aliis occisis. Ita refert Abner fecerit 2 Reg. 2. Hoc aut ea non modo in signum doloris ac luctus ab eis suscepta. Constat verum etiam ad opem ferendam animabus illorum. Hinc etiam vel hinc patet, quia etiam David 2 Reg 12 pro filio suo grato jejunavit, et oravit ut ejus doloribus et jejunio salutem filio impetravit a Deo. Post mortem filius jam vita functus desiit jejunare, jam non flebat fenestra illud sibi jejunii potero

Nam et suffragijs illis puto non indigebat et ad vitam non erat restituendus. Dein Cōrum fuit tot dierum a cibo ob dolorē grauitatem abstinere Ieiunarunt itaq; illi vt animab. suo ipsis mio posse possent

Quartus locus ē Psal. 37 Domine ne in furore tuo arguas me neq; in ira tua Corripias me Quē verbis Aug. exponit vt in furore argui a deo intelligat in altū Gnatū in ira vō Corripi punirī Stuens post hanc vitam ad Corripiendū et emendum Eos nō exponunt Beda Dionisius et alij nonnulli Quintus locus. Psal. 65 Transijmus p ignem et aquam et eduxisti nos in locū refrigerij Idem locū Greg. Hom. 26 in Num. S. Aug. in Psal. 36 et serm. 3 in Psal 48 exponentes p aquā baptismū p ignem vō purgatoriū intelligunt

Sextus locus est Dan 7 Fluuius ignis rapidus egq; eg dicebatur ē facie eius q̄ s. Aug. 20 Hom. lib. Hom. 16 pfluuium ingt ignem et Valda formidab. globis horrenda transibunt quantal fuerit peccati materia tanta et pterundi mora quam tam exolgerit Culpa tantum sibi ex post vendicabit grenda flo ind valida abrīs disciplina.

Septimus locus ē Isai 4 Si ablauerit dominus sordes filiarū Sion et sanguinem ē medio eius in spū iudicij et spū ardoris Hunc locum exponit de pena purg. S Aug. Iob 2 de ciuit Cap 20 et lib. 1 Cap. 17 vt spūs iste ibi dicit Dominus ablauit sordes filiarū Sion. Carū quas ascendentes montem Domini sine p dilectionē opantē et sanguinem Christi ē afflictionē Clamatos q̄ d sanguine Christi ablauit in spū iudicij qualē exigetur a Domino non tantū in Confessione sacramentali sed etiam in morte Venio cuiusq; et spū Combustionis et ignis ipse ignis purgato. Eos nō intelligit hunc locū S. Hier. in Malach Qui sordes vt ingt spū iudicij illi dicuntur ut lauentur, q̄ vt sanguine pleni sunt Spū Combustionis vt sanguis q̄b q̄ in cibē extinguendo usatur Eos fuisse modo intpta tur dum locū nempe de eternis pene peccatoribus post hanc vitam vt Greg. lib. 4 dicit Cap. 39 Beda in Cap. 18 marci Bernar. Hom. 66 in Cantic.

Octauus locus. Isaie succendā ē quasi ignis impios tas vepres et spinas demorans In quem locū scribens B. Basilius dicit p Confessionem peccatum auferri vt ab igne purg. post hanc vitam assumi possit.

Nonus

Nonus locus Ezech 24 Pone eam sup prunas vacuam
et in calefiat et liq̃fiat ōs ejus vt conflatur in medio eius ingramen-
tum eius vt consumatur rubigo eius Hec exponens B. Aug. loco
citato ita exponit Ille formidines oculosi et cogitationes diq et sordi-
da illic multitudo leuium peccatorum q̃ puritem nobis inferebant exu-
erabunt illic stannum et plumbum, dilacerũ ferre pontifi delictorum q̃
diuinam imaginem obscurauerant consumentur, q̃ ea hic ab anima sepp.
vari p elemosinam et lachrimas compendiosa tamen actione potuissent
Decimus locus. Michee 8. Ne lętaris inimica mea Nam si ce-
cidi consurgam cum sedero in tenebris iram domini portabo donec cau-
sam meam iudicet adducat me in lucem videbo iustam eius Hunc locum
vsurpari p purg. meminit S. Aug. in Cap vlt. Isai. et glosa ordinaria
exponit iram domini portari in purgatorio sit ũ hic mentio tenebrarum
et domini, et liberonis q̃ ea nocte purgatorio cruciantur.
Undecimus locus Malach 3 Ipse quasi ignis conflans
et quasi herba fullonum, et sedebit conflans et emundans argentũ
et purgabit filios leui, et colabit eos quasi aurũ et quasi argentũ
et vernut duo offerentes sacrificia in iustitia Et q̃ de purgato intel-
ligit S. Aug. lib. 2 de ciuitate Cap. 25 Ctoriq̃ cum 6 in
Exod. 8. Ambr. in Psal. 36 S. Hieronim. in hunc locum, vt quam-
uis pęnas illa vindictam omnia exact futura sit tpe iudicij vniuersa-
lis, tñ inde recte colligitur purgatorium q̃ deus illa tribulationis et
ignis purgabit tunc electos Celerrime, q̃ Eccla vt adnotat hieron.
in lib. 6 q̃ e interuis absumenda erit ad expensũ nec erit tempus
purgandis vltterius, vt nunc e post mortem ante iudiciũ Multa asserip-
sent alia loca veteris testamenti sicq hec suspiciant Deglutiam mor-
tem q̃ id iudicium esto, q̃ et diuinitus euidenter necessę Consecta
purgatorii Contendatur tñ, q̃ aliquorũ grauiũ Eccle Doctorum inte
pretum nitantur, et ad stabiliendũ purgatorium adhiberi a bonis solent
fuis pondus apud os merito habere debent

Obiectiones Hęret. soluuntur

Ob ponũ locum a nobis adductũ ex lib. 2 Machab. Obiciunt
primo q̃ non sit liber iste Canonicus, tum q̃ autor libri in fine veniã
petit si qua in re erranerit q̃ tñ dedecet Canonis liberũ tum q̃ ma-
chabeus contraxit errorem in illis verbis. Sancte et pie de resurrectione
cogitans nisi in eos q̃ ceciderant resurrecturos sperasset superfluum
videretur et vanũ p defunctis exorare. Ex q̃b verbis colligit
animas vna cũ corpibus mori et resurgere, alias non esset superfluum

et Canū erant p̄ defunctis etiam si non resurgerent. Denique illa
Concilia sēta Ergo et salubrius cogitō, licet minus Conuenit hister.
ac pie appant fuisse Aliquas annotationem marginalem et post
modū in ipsū textum irrepsse

Ancleō ad primū libri Machab. sunt libri Canonici in Eccla
dei, q̄ post̄ indicat praxis Eccl̄ę q̄ hunc librū in missa et pucco
diuino legō iam ab annis plo mille legit. Vt patet ex Epla
Petri Cluniacē Cū Petro brusianos q̄ narr̄ numerantur hi libri
in libris Canonicis et diuinis a Conc Carthag 3. Ab anno
Cuius p̄z in Epla ad Exuperiū Cap. vltō. et a S. Aug.
lib. 18 de Ciuit. Cap. 36 anno annos 1200 vbi sic dicit
Libros Machabeorū non Iudei sed Eccla p Canonicis habet
q̄ et Cōi Gaudent. Donatus eos Iohannes Beralensis Canonicā
et lib. 2 de doct. chri Cap. 8. numerat eos int libros
Canonicos sed̄ inuenitur factos. Cetera citantur. Vt q̄
uis sed̄ Lai sanct. pribus & Hiero. S. Cypr. antiq̄oribus
ait. Cypr. in lib. de exor. Mart Cap. 11 et lib. 1 E.
pla 82 S. Greg. Mag. in orat de Machal. et S. Ambr
lib. 2 de tob. Cap. 10 et 11. Vnde ad illam primam eo
rum rationem dico auctorem non potuisse veniam erroris
conitē q̄ sic derogare non est cautoi, cum etiam S. Paulus
excusat sermonē sui imperitiam.

Ad 2um dico Nullū Continere ibi errorem, Constat n si
milt modo S. Paulum locutū fuisse 1 ad Corinth 15. Quidam
si possit si mortui non resurgunt. Quomodo ergo baptizamur
pro mortuis. Ita q̄b. Verbis nō p̄supponat S. Paulus animas
esse mortales si Corpa non resurgunt. Sicut Concludit Iohannes ac
erones et Basil S. Antimonia multi p̄sumpt animas ipsi et Cor
pora mortalia, ac si immortalia, etiam si Corpa omnia
resurgerent. Itaq̄ q̄ intelligendū est. q̄ dicit sed in lib.
Machab. Multū dicere si mortui non resurgunt inde sequi am
mas esse mortales, ac pie supfluū et Canū orare p mortuos
mihi Spectare resurrectio

Ad 3um Dico In q̄co textu non habeor particulam ergo
sed Sed, Itaq̄ legimus Eisi Erasmus Deinde
Donatus Erasmus Caietanus et latina Lectio non est reprehensa in
iq̄ scribit. Dei q̄ Verisimile est Hieronymū, aliq̄ int
alios colligere ex vbi questio, quod ad imitationem alterius
mores spectat.

2do

Secundo obyciunt Cõ quosdã locũ q̃ dicebant cum peccato mortali ex hac vita, nihil illis p̃sunt sacrificia et oronc̃ aliorũ defũctis intempti pœnis. Iudã Mach. fecisse fert sacrificium decẽtium in peccato mortali. Respõdet si fuerant substantiã octiborũ q̃ de donariis idolorũ Cõ exhibebãt peripheb. dicit l. dictam. Ergo illis nihil p̃fuit putabant sacrificia facta et oronc̃ et p̃sumebãt facta sunt ab illis vt sic ipsos. Conturbarentur, non ut iam arbitrãt animas

Respõdet admonem. Concessa maiori intempti illi vel non peccabant usi venialib. fortasse illis non constabat de lege q̃ hoc esset pœnis vt dicte fecerunt q̃ sepenumero venialis est vel si peccauerunt mortale in fine vitæ flere dolebant de peccatis ẽt illab. Psal. 77 Cum occideret eos rogabant eum et reuertebantur festinabãt Indam Machabeũ existimasse eos non finisse extremũ salutis consideranti vt dicit scra eos q̃ cũ pretate obdormierant venia. D. pt saltem incertũ fuisse illorũ status ac prius fecisse p illos offerri sacrificium etiam si fortis infernus Gnatorũ Euadit cẽt

Tertio obyciunt Illud Eccli. 9 Quecunq̃ pt facere manus tua instanter operare q̃ nec opus nec rõ, nec sapia nec scientia erunt apud inferos quo tu properas. Ex q̃b. verbis colligitur nulla rone iuuari posse animas defũctas q̃ soluta fuerint corpe in alio seculo. D. Hieronym. Duplicem accipit huius loci expõm in comm. vbi vel hæc dicantur. in pœna impiorũ q̃ adduci non possunt vt teneant hanc vitam supẽ aliam vitam, aut talem locũ in quo impetrabo p peccatis fluant Secundo vt verba hæc sibi non vindicantur ad eos q̃ gnantur Certum ẽ illos in inferno nullam sibi diuinam p opus aliq̃ iam aut sapam, aut quouis alio modo affore posse S. Th. Greg. dicit Cap. 30 docet etiam hoc verbo illatelli. rep̃ posse de illis qui ad purgatoriũ descendunt Solũ illi purgari possunt et p̃cib. viuentiũ iuuari, q̃ in vita viuentes opibus bonis commerebant, dicit q̃ ad quem in viuunt aut talia opa exerceri q̃ sunt merituria in alia vita opus nec sapa possunt ad meritoria

Quinto Obyciunt. Ecclesiastes dicit. quod ad Arbitrum aut Aglonem in quocunq̃ loco ceciderit, ibi dicit Cui verbo duo loca assignantur animabus post mortem vita p septem. in penas p Arbitrum et Plum. Ergo in illum purgatorium purgandos Respondeo Consequiam purgatorium non esse

BIBLIOTECA

illiñ loco ad tempus amandantur ingrã moriuntur ac pin vlcte
ad anstrum Cadere dicuntur c ad statum salutis ingilo ppetuo
iam manebant nec mouebant iam nec ex charitate excidebant tt
Quinto obijciunt Ezech 18. Cum iustus fuerit impius ab
impietate sua omnes iniquitatum eius non recordabor At ostendit qui
asserunt purgatorium Conijciunt huic dei ppositum sentẽtie quomo
mnse recordatur iniquitatum amicorũ suorũ certam grauẽ ab qb plenas
in purgatorio sumit Ad hoc Negando o minorem ac pñm im
quitatis non recordari non seruare inimicitias Cum eo q deliquit
q etiam sepenumero videmus in principib. et magnatibus q licet
nonnunqꝫ placeantur, permittãq; ocñ vomittant Calleam pñam
tñ aliqua vltionis ab eo q deliquit velunt Solumq; punire
in eternum est recordari iniquitatum non aũt punire temporalr
vt fit in purgatorio.

QVÆSTIO VI

Vtrum, purgatorium ex nouo te. st. probata possit

Primus locus ex nouo testamento ad probandũ purgato.
rium est Matth. 5 Omnis q irascitur fratri suo reus
erit iudicio qui aũt dixerit fratri suo Racha reus erit Con.
silio q aũt dixerit fatue reus erit gehennie ignis In hijs
verbis tria facit Christus dominus q nos instituit seruare
primus aptẽ distinguit tres gradus ire Puta interna Summo
quidem animi non odii tñ pleni deliberatam externã quid Sem.
monienis signis Contumeliosam quidem hanc declaratam et manifestatam
Contumeliam verbo irrogatam Secundo assignat singu
lis pñam certam non quidem secundi sed futuri Dicit gehennam ignis
minit q nulla rone acceptis De pena vero primis sed de futu
ra necesse intelligenda est vt exposuerunt sanctam expanit S. Augu
lib 1 de serm. dom. in monte Cap. 10. Et ita colligitur ex
verbo futuri tpis q magis futurus vitet tempus quam presentis
denotat. Certe q cum ossibus et singulis quantam vnus
etam Commictat, vltimo tanto gradui vt note cum grauissimo
tribuit pñam eternam, reliquis vero quibusq; leuiorem quam q
assignat, et distincta a pena q non pt cõmisi temporalis
qe inter penam eternam et temporalem non datur aliqua Ba.

ex

Exqb. dr Augu. Chus dominus vltimū illum inf grad distinguit à duob. p̄cedentibus vnā pēnā eternā. Cuius illic poterit. Nolunt deberi veterā pēnam alioq̄ nullum inter eos differimū constarent Atq̄ intelleximus scdm illos q̄dūb pueros ē aliqua pēna digtos. Reus erit iugt. Consilio reus iudico. digno erit q̄ indicetur. et de quo index dēt sententiam Deliberans qua grē pēnā illum afficiat. Cuius intelligit de quappiam ipsa. rum pēnā tpāli. Sicdem vt paulo ante dictū ē vltimā pēnam tm̄ dicit eternam non datur aliqua dā. Et vos ipsa logte qsi audeat q̄ interna tantum aliqua Commocione animi vsq̄q̄ ma laborat ad pēnā Condignam eternam quando ipse Christ index eum Condigne illum iudicauit.

Secundus locus ē hic Matth. 5 et Luc 12 Ubi dicitur hic in modū logtur. Este Consentiens aduersario tuo dum ē in via cum eo ne forte tradat te aduersarius iudici, iudex tradat te ministrio in carcerem. Amen dico tibi non exibis inde donec reddas nouissimū quadrantem. Cui hunc locū supponendū est q̄ non tam Con. tineat tyarem admonitionem christi volentis discipulos inter eos Co. moriendae cuiusq̄ pericli tollendi quam parabolam quandā vt ex ponunt Orig. Cypr. Ambr. Hieron. Aug. Anselm. Arbitro. rem et alij multi. Sit autem tantum voluisse christ dominus Commonefacere discipulos non tam asseuerantes dixisse Amen dico tibi non exibis inde, donec reddas ad minimū quadrantem Cum sepe homines debitores variis modis satisfactionem effugere aut eludere soleant et ex vnoq̄ ad minimū quadrantem obligantur nec tam sollicite filios huius seculi alioq̄ in sua generene satisfa. cere et cautos monuisset in his q̄ temporale ipsorum Commodū Concer. nunt. Voluit ergo sub parabola notius quadam alia de alijs scare in spiritu Commonefacere christianos de via in qua viuendū qua tendimus ad patriam Consentiant aduersario suo dum sumus in hac peregrinatione. Contra vel Contrarietas propria q̄ nos stimulat et de lege peccati obicit peccantibus. Hanc ergo veritatem in dicto exponi vt p aduersarium non diabolus cui Consentientes et non debemus non Caro. Spūs enim nequaq̄ Carni acquiescere pt. non etiam peccatum Nam ab hoc aduersario curamur. liberari. Compunere cum illo peccati no pēntes sophisticē et extinguere in nobis tenemur. Sed intelligitur po. bitur lex dei quatenus repugnat Carni sine Consensu. Ita exponunt Ambr

Beda. et Bonauen. in Cap. 12 Luc. Item Anselm. et Aug. in 8 Matth. Greg. Hom. 1. Bernar. Serm. 85 in Cantica Hinc ergo aduersario consentientes et debemus, quia in summo cum ce in via ne forte possit abbreuiemus viam, quam ho. stram aduersarius tradat nos iudici. Chri. et ipse vindex exactoribus. Angelis suis homo vult. S. Aug. et Ambro sio placet, sicut alibi vt. Greg. Theolog. iubet sua ministris, vt mittamur in Carcerem. Nec dimittamur inde donec ad minimum quadrantem soluerimus, hoc est conuincamur in aliqua rerum certum pœnalem satisfactioni destinatam ex qua tandem non nisi etiam tenuissimis culpis etiam exire libebit. Et hoc ce. purgatorii platur. pro ex eo, q grauissimi et auaritissimi Eccle doctores, id ex hoc loco docuerunt. Et Tertul. lib. de Anima Cap. 13. Cypr. lib. 4 Epla 4 Orig. hom. 35 in Luc. et in Epla ad Roman. Epiphan. Ambrosius in Cap. 12 Luc. Hieron. in Caput 12 Luc. Hier. in Cap. 5 Matth. B. Berna. in Serm. de obitu Gaud. Secundo platur. ex fundamento huius parabole. Similitudo si desumpta non ab his q ob scelestatis quantum ad mortem vel pœnas Carceres sed ab his q ob debitum pœnale Conuincuntur in Carcerem donec soluant. et q plerunq; post alios tempus libertati ac dimitti solent.

Tertio platur. qz illuc donec soluas ad vltimum quadrantem non videtur recte posse affirmari, mihi aliquando in telligatur futurus finis solutionis pœne quadrantem forte ob accipi volunt minuta peccata. Sed aut soluit alibi forte minus quam in purgatorio. Nam q 5. Aug. quitat hyeronym. de pœnis etiam gehennæ, ac pro ostendit illa donec redeat non sicut certum finis sed determinati. Sic Matth. 1 Non cognouit eam donec peperit filium suum. Et psal. 109 Donec ponam inimicos tuos scabellum pedum tuorum. Et 1. Corin. 15 Oportet illum celum suscipere donec omnia subijciantur pedibus eius. Et hoc facile respondet. Nam ex illis locis sacre citatis non est quidem colligere. Dicunt post partum cognitam virginis collegabat Ioseph. Aut etiam Dominus non sedeat in dextra patris post subiectos sibi inimicos. Aut sit bene inferri ex

Verbis

Verbis S. Matthei. Ergo aliquando patitur Deus Et ex Verbis S. Pauli et Dauid. Ergo tenentur aliquando inimici Christi suo populo ens Sed non bene intelligitur. Non exibis donec solues minimum quadrantem Ergo aliquando solues et exibis

Quarto probatur Ex circumstantijs huius sententiæ. Nam tormentum est Carcer, et a carcere non a quando exitur. Dein quadrans, i peccati leuissimi, qui in inferno non punitur, nisi per accidens. Denique solutionis minor nulla spes in gehenna, et ex eo intra eos Carcer non multum suos debitores in carcerem, ex quo nullam ab illis expectant solutionem qz nituntur non ut soluant quantum ut extorqueant debitum.

Tertius locus est. Matth 12 Qui dixerit verbum contra filium hominis remittetur ei, qui autem dixerit contra spiritum sanctum non remittetur ei neq; in hoc neq; in futuro seculo. Hoc loco probatur purgatorio multi et grauissimi doctores. et inter alios S. Aug. lib. 21 de ciuit. Cap. 24. S. Greg. lib. 4 Dialog. Cap. 39 Beda in cap. 8. Marci. S. Bern. Sum. 66 in Cant. Petr. Lom. Cantor Petrum, et alij multi. Et videtur certe locus euidens et efficax. Exhibet enim Christi Domini Verbis recte colligi et inferri posse etiam exceptas aliquas peccata aliqua remitti in loco seculo qz. cum hoc modo loquatur Christus de remissione peccatorum qd fit in futuro seculo qz loquitur de eo qd fit in presenti. Et quoniam nemo dixit aliquem peccatum remitteretur in hac vita nunquam dixisset Christus neq; in hoc seculo ita etiam sunt alia vita non remittentur peccata vllam. frustra dicerent peccatum aliq nempe in spiritum sanctum neq; in futura vita remitti. Et q hic non frustra dicit sed voluit exaggerare grauitem eius delicti. q quantumuis alia peccata remittantur in hac vita vel futura vita illud tamen a dece grauis est, vt nullibi veniam meretur. Exempli ca Si ita aliqua allegantur Creditorum sua depositum vel debita q mihi Creditor Christi neq; in hoc seculo neq; in alio a me restituentur tibi. Incepit a nemo et ex his alibi loquitur. q inuoluit et supponit veni impossibile. nimirum deposita vel debita posse chia vel restitui post mortem. Eo sine sit tanta in vita tam culpa. Similiter frustra ca aliqua peccata non remitti post mortem. Volunt ergo Christus Dominus peccatum in spiritum sanctum ee eorum grauissimum, tam peccatorum mortalium, q in hoc seculo remittuntur, quam veniale et exactis futuro remitti possunt. Quia quamuis dno loca Christo in quo peccata ipse

multi possunt, in hoc vel in alio seculo, nisi in futuro peccata vi
mittenda fundatum hanc vocem et oratio addidisset, cum constat
nunquam ab hoc esse verbum locutum.

Quartus locus 1ad Corint. 3. Vbi Apos. ita loquitur
Fundum alius nemo potest ponere preter id quod positum est, qui est Christus Iesus
Si quis autem superaedificat super fundamentum hoc aurum argentum et lapi
des pretiosos, lignum, fenum, stipulam, Unicuiusque opus manifestum
erit. Dies enim domini declarabit, quia in igne revelabitur et
unius cuiusque opus quale sit ignis probabit. Si cuius opus manserit
quod superaedificavit mercedem accipiet. Si cuius opus arserit, detrimentum patietur, ipse autem salvus erit sic tamen quasi per ignem
locus iste test. S. Aug. lib. de fide et oper. Cap. 15 citat
ad Valent. Est unus intellectus quem tam in ipso Apli Epli tum
in sacra scra tota obscurissimi ac difficillimi sunt. Quia tam
obscurissimus et officaciissimus ad confirmandos eos qui purga
torium et peccata venialia negant. A catholicis igitur estimatus et
frequenter explicari consuevit et a nobis iam necesse explicando
est. Vt hic facilius intelligi possit, Duo ante omnia sunt
Primo scopus ipse Metaphoricus quo utitur Apls
Secundo ipsa Metaphora quae et qua ratione inse conveniat
cum eo ad scopum allatus et probandi Apls monendi eos qui
unum fundamentum Christum habent vbicumque sint diligenter attendat, et pro talium
sibi conscientia cooperetur tanquam is qui subituros examinem et
omnibus premisso examine rigido pro vere laborum et meritum premia
accepturus. Quod spectat ad ipsam Metaphoram hoc observandum
primo ab architecto, qui super fundamentum firmum et stabile ex varia
materia edificia varia construunt. Vt quam firma vel debite
vastum texerint inimicis conflagrationis necessitate quomodo vel
inquomodo sic experiantur. Sunt aut duo possibilium in hac Metaphora. quae explicanda exigunt.
Primo fundamentum 2do edificium
3tio materia 4to opus ipsum 5to
tempus quo quodque edificium iam constructum alteri incendium fecit 6to
Modum cum humilitate vel debilitate quisque unusquisque tractavit
vestivit et probitum vel qualecumque constet, quorum omnium quod

tanq

tas. Aplꝰ intellexerit, non satis intuentibus interpretes Conuenit
Nos omnibus fere omnib. opinionibus sensum ultimum Singulorum eum
Metaphoras membrorum hac breuissima explicare Completetur
Et primo quidem quo nomine fundamenti sedes meruerit Aplus
ipse satis explicat Dicit Fundatum est Christus Iesus. quo
nomine et plerique doctores exponunt non tam ipsa persona Christi quam
fide eius in eum intellexit Secundo Architecti quo supra
fundamenta edificanda sunt fidelibus ob quam in eum credunt fide
proposita, sed quidam sed figillatim ipsam alibi annuciantes ex
ponunt Dicit S. Ambr. S. Thomas et alii nonnulli Bonum est pro-
prium duplex, quae quam appellat aurum argentum et lapides pre-
tiosos quorum doctrina sed conuersionem fidem Secunda est quam
doctrinam nomine ligni feni, stipule. et per haec intelligit imperfecti
operis quae quorum ligni feni, stipule solent nonnunquam materia
illi solidos et optimae doctrinae et conuersionem bonae ex fra
gilitate humana admiscere et certe peccata venialia applantum Ex
hac multa diuersitate scitur etiam architectorum diuersitas. et duplex
huiusmodi genus eorum emergit, quorum in aurum argentum lapides pre
tiosos docendo et conuersando sine villa querela edificant et bonae
profecto operi seruiunt, et suae saluti modis omnibus inuigilant. Alii
vero auro argento lapidibus pretiosis admiscent etiam pallea li.
gnum et fenum suam doctrinam suis variis et curiosis quam
quibus non tam bonis narrationibus quasi macularum quibusdam asperguntur
non tamen nobis nocent integrae, Nos profectum laudem referre meruisse
Utrique aut ex proiecto in eadem fundamento edificare dicantur. qui
Utrique Nicaeam in unum sibi conuenit a qua longe absunt non tanti
gentiles pseudochristiani ob quod sedes domum bonorum nouacant
factis aut ipsum negant O quam iuste architectos ipsos deo bus
Aplus tactus numeraret quibus nequam quoque dicant nonnulli
quibus uiri interpretes.

Octacto loco Sequitur. in ista Metaphora et necesse subintel
ligitur edificium seu opus ipsum ab illis architectis Constructum
Hoc Nos cum Consonum nihil aliud est quam tota ipsa christiana qui
instar edificii Cuius quod edificatur et erigitur a nobis, toto vitae
huius tempore ponit Quamobrem in sacris literis christiani non pro
Vocantur domus templa tuae, et alios edificiorum nomine bono

Sicut ñ videm̃ in hac ipsa Epla S. Pauli, in qua 2o Cap. Corint. appellauit Dei ingt ad diem̃ celestis Templum de celis. Quinto loco nominat et designat tempus quodd certu in quo manifestari et phari debeat q̃ diem̃ huius cuiq; q̃ et hoc tempus appellat diem̃ ut alii legunt ex greco vel diem̃ domini ut ita ñ habet vulgata à doctis, sed quocunq; tandẽ modo intelligatur nouerit̃ Scrae et tempo alii post hanc vitã Primo q̃ ppũs huic vitæ, nec nec vocatur domini, sed potius nam vel nostra. Et quidem in hac die tua Luc. 22. stabit hora vra q̃ minuit datur hic locũ negotiorũ nrõ, in qua plurimũ vtitur vel salutem vel quam. Tempo vbi post mortem non erit vltra nrum̃, q̃ non erit amplius in potestate nrã aliquid tunc facere vel omittere ut Eccl 9. Ante obitũ tuum operare iusticiam, q̃m nec apud inferos inuenire cibũ Eccl 9. Nec opus, nec ratiõ, nec scientia nec vero erunt apud inferos, quo tu properas ñ post mortem. Et ipse christ̃ Ioan 9 Venit nox, quando nemo poterit operari. Et Apls ad Galath 6. Dum tempus habemus operemur bonum Ideo ita phabat. Diam vobis istis Aplum non posse scire, nisi tempo aliq futuro vitæ, ex eo q̃ opus hoc q̃ edificant diuinum non vocat habitur neq; phabit̃ tmõ nisi post q̃ completum a nobis fuerit. Atq; tale huius vitæ tpe adhuc laboramus. Ciũ illud et laborabimus ad mortem tempo in hac labore est. Ergo non nisi post mortem manifestabitur quando iam ob labor cessabit. Designat ergo Apls 2o Dieum Dñi ppe Domini tempo alii vitæ futuræ non pro sentio. Et quidã doctores Catholici formi ob asserunt Aplum hic designare diem indicij Universalis extremum. Tum q̃ Cither in Scris Sacrib ita appellari solet ut Isaiæ 13 Dies Domini, dies tenebrarum et caliginis Tum q̃ Apls hic diem in q̃ reuelandũ apte dicit id q̃ etiam in dicio eiq; conuenire ex scris ñ minus Secundũ illud Ignis ante ipsũ præcedet et inflammabit in circuitu inimicos eius Item ante faciem eius ignis vorabit̃ q̃d Thes. 1 In reuelatione dñi nri Iesu christi De celo cum Angelis virtutis eius in flamma ignis His aũt non obstantibus et etiam hoc loco intelligi p diem Domini iudicium particulare q̃ vnusq; q̃q; post mortem subire solet de quo iq Apls ad

Hebr.

Hęby. 9 Statutū ē orbꝫ semel mori, et post hoc iudiciū Solet̄ illud
tpꝰ iiq; diem aduentus Domini appellare ferē Vt Matth. 25 Vigi-
late qꝛ nescitis diem neq; horam Vel ad mentū sponsi de quo ibi agitur.
Et Matth. 24 Venient anni serui illius in die qua non sperat Et hęc
de die Domini. Sexto Deniq; loco commemorat Apl̄s op̄ę
purgatoria nra. Spualia pbanda et explorāda oē igne quendam Vt
qualia sint inuoluerunt. Et quidem Apl̄s de igne nominat Pō
Cum ait Dies Domini declarabitur qꝛ in igne reuelabitur. Secundo
cuiuscuiq; opus qualecunq; sit ignis pbabit Tō detrimentum patie-
tur. ipse aut̄ saluus erit, sic tamen quasi p ignem Deo non satis
explicat de quo igne ppone an Metaphorice loquatur. Quod Ori-
genis interpretes imitantur. Varię etiam inter se sentiūt et
contrariis certant, à q̄b. nos sensim ab eorum societate cū supplicem.
Duę tñ in pręsentia explicabo Prō Quia in re nolim̄ Lectorem
quicquam Vel offendant Vel offendant aduersum Catholicam Ecclesiā quo ad istum
locum Apl̄s spectat Duo q̄ tamen sit timendum ne sanctos tolerabi-
lis sentiat Apl̄s Quod ad Primum attinet Communiter fere et inter
se ignem illum purgatorium, ignem diei Domini reuelandi asserit Apl̄s cū i.
quem Constagromēs q indicium Vniuersę immediate precedet At
Diuersi ad Duo et Tō ignis ē q̄ nam ille ignis sit Vnius cuiusq;
operis probandi. q̄ etiam detrimentum faciat asserius et non admodum
salutem Heluetici et Caluinistę lib. inst. Cap. 5 parag. 9 Petrus
Martyr. in 1 Corint. Cap. 3 Sadeel et alii passim Vtrumq; Me-
taphoricum ignem intelligunt quem Sadeel vocat efficacem spūs
sancti et Euangelicę pdicationis Alii appellant Dei iudicium
veram doctrinā applaudentes fulcam Confutandi et tpo Conuersionis
alicuius fieri solitū Propius Tō in hora mortis tunc n̄ ignit multi illu-
strantur et intelligunt se deceptos Confundantur et erubescunt et sic
quasi p ignem transeuntes salui fiunt Catholici Tō Scripturę Volu-
tatem illum ignem, per quem cum detrimento aliquo Salui transire dici-
mur ignem Tō purgatorium et punitiuū accipiunt Et pbatur ip̄a prima
qꝛ scripturarum quę Apl̄s detrimentum Communiter vocant Tertio
Ecclesiastici q̄ scripti Mutabitur Et veram aliquā pęnā
infligunt hoc ipsum verbum in hac sententia tam q̄ri quā Latini vsurparunt
Secundo Explicans Apl̄s magis quale illud sit detrimentum aut q̄ pę-
na illius dicit quasi p ignem Hoc detrimentum et pęna illius q̄ tranabit
per ignem illum Quia simile detrimentum et pęna quam patiuntur qui tran-

git p ignem, nimirū Cum aliquo sensu doloris & quam ignis ex
uerb afferre solet Tertio qz Apls oppduit hmoi tran.
situm p ignem seu pbnis doctrinam & mercedi Sicut n̄ paulo
ante dixerat Si cuius opus manserit mercedē accipiet Ista
nunc a Cōrio dicit Si cuius opus arserit detrimentū patietur
At illa mercedē q̄ siccantis aurū argentū lapides pciosos
sub pte ipsa bona opa hois nominib. designata scām aliq̄
alind. Ergo etiam doctrinam illam & transitu p ignem pur
q̄ supq siccant paleas, & aliqua alia pdna pte iactura eorum
fet pte confusionem, & opē illa omittatur. Quarto pba
turea q̄ sentā Catholicorum, qz adversarioꝝ illa ignis Metapho
ricus facile nō dinguni et refutari pt Nam pte quā q̄ singu
lis in hac vita, ubi neq; manifestatis operum neq; ubemis loco
ant tpo & vtrusq; audimus Mysticum etiam doctrinam imo po
tius latrū afferit Cum sit vt ipsi volunt illustris q̄q; multis et
veritatis cognitio At Apls expresse docuit doctrinam sic non
etiam patiētur Deū ex hac opinione q̄ctur. Cōfirmatur ex
expsam Apli de necessitate transitus p ignem Sicdem Lut. et
Calvin. Cum suis assertis opa & charitatem instaurē et plenata
et consequenter multo pp̄ē aurū argentū lapides pciosos qui
p manere posset sine pbnis oā p modū ligni feni stipule &c.
Verbā ar dunt ex eius eorū autores transire p ignem q̄ e Cōn
S. Paulum. Confirmatur ea q̄ catholica sentā auctē
maiorū grauissimorū doctorū tam Latin. quā Grec. qui
ignem hunc Apli de igne aliquo penali intellexerunt ut Ca
nus Cōmunis Cyp. etiam et Basilius citato. Ambros
Hieron. S. Cypr. Epla 2 lib. 4 Greg. lib. 4 dial. Cap.
36 Orig. hom. 6 in Exod. Alcuinus lib. 3 de Trinit
Nuptiis in Cap. 3 Gennadius et alij multi Et ista fere sunt q̄
afferri solent p Cathol. sentā Saltim eorū q̄ vltimū illū ignem
Apls p quodam salutis transire dicit Scholes de igne pōpal
nali post hanc vitam intelligunt
Sunt enim non nulli alij inter Catholicos q̄ cum illis ignem de quo
Apls q̄ vnic cuiq; opis pbet Metaphoricē dicunt non
illum q̄ efficacitatis doctrinā veram a falsa discernentis q̄
fingebant adversarij seu sensui indicij diuini post hanc vitam

q̄ ꝓbat et examinat non tantum ligna, fenū, stipulas, sed etiam aurum, argentū et lapides pciosos, q̄ ꝑ ignē etiam ꝑfectionē opa ꝑ illum tangē ignem quem transire debent, q̄ nullus ei nisi ꝑfectus existens examinandus. Ad. Mihi vtrāq; dicta Catholicorum cum verbis Apli Consentire et Commode defendi posse videtur. Ex q̄b. oibus vltimum tohis huius Apli dictis sententiam elicere, cuplicem ꝑ vtrumq; verum ac ꝓprium asserri posse existimo. Primus ē cuius cuiusq; operis manifestabit et declarabit q̄ ignis reuelabitur, hoc est vita qualis cuiusq; erit ostendet et declarabit. Secundus ē dicit illo vniuersalis iudicij q̄ ignis conflagrationis reuelabitur, ignis ē ille erit vltimi elementi indicta signū diei iudicij. Et cuius cuiusq; opus ignis ꝓbabit examen sencri iudicij. Quidam dicut vniuersalis siue ꝑticularis ꝓ q̄ transiit debebunt cum etiam eternum opa. Si cuius opus manserit erit et sustinuerint illum iudicij rigorem et liberū ꝓnus absolutum vera fuerit mercedem beatitudinis accipiet. Si vō cuius opus arserit et non sustinuerit illud iudicium sed committens de aliquare ab eo fuerit detrimentum patietur ipse aut saluus erit. Sic tñ quasi ꝑ ignem et multabili pena aliqua simili ei quam solent pati transeuntes ꝑ ignem. Saluū tñ euadentes. Secundus sensus est vt illud. Vnius cuiusq; opus quale sit ignis ꝓbabit non intelligatur de aliquo igne Metaphorico siue iudicij strictè actiue sed de igne vō penali et ꝓprio, et tamen eorū opa q̄ meruntur ante iudicium vniuersale ꝓ hoc ignem purgatorij, illorum vō q̄ tpe iudicij vniuersalis ꝓ meruntur ꝓbet et expiet ille ignis conflagrationis q̄ hac vice veniet. Quum opa dicantur bona et ꝑfecta ipsum non attingit imꝑfectos attinget vt purget, sed deferat ante secundam vltimam malos vō et impios ita inflammabit vt vnusq; amplius deferat, donec illos gehenna exceperit. Si cuius ergo opus manserit et immune ꝓnus ad ardorem illius ignis conflagrationis fuerit mercedem accipiet. Si cuius opus arserit detrimentum patietur, ardorem ignis aliquantulū sustinebit ipse tñ saluus erit. Negat inde etiam sequitur omnes et impios tpe iudicij vniuersalis saluandos esse, sed quosdam eorū opa tunc cremabuntur sunt aut ꝓbandos ab igne purgatorij, eo ꝑ ignis purgatorij vt ꝑfectum ita etiam eorū opa non attingit. Ad Apli tantū hoc loco decem opibus humanis. et ardentib⁹ tentur. q̄ dicerunt fuisse fundum ꝓ ecclesiam. Omnia igit impij non dicuntur fundum, quod istud non attingent, nisi ardor, nisi humanis secundum q̄ dicuntur hic quamuis verē dicta sunt, vt paulo ante explicatum est. Petrus de humanis opibus parabolice sub verbo Metaphora

sequitur Aplus in eoq capite et non dicit eam opa belar.
dorum vel penitentie sed dispo: a deo et etne gnant adiuti
cari et hec sunt dicta de expone huius tam difficilis sentie A
pli et sequi. Quintus locus est I Corin. 15 q.
facient q baptisantur p mortuis si mortui non resurgunt vt q
baptisantur p illis Ex quo Arguit vt efficax p purgato
rio efficiatur Argum Nota bene vt varias huius loci exponen
examinemus Pm igit Calu. tenet loq Aplum de ge
q in periculo mortis nisi sine baptismo morientur baptisari debe
bant vel baptisari hoc loco dicit tunc baptisari quando hoc
habentur p mortuis Sed resultatur hec opinio exp primo
ge d. Paulus de quibus hic loq non fit tales non baptis
zantur p mortuis sed p vivis tanq adhuc viventes non
tanq mortui aliq in peccatis iam mortui qui lati in lecto spi
ritus baptizari possent Sed qz isti baptizantur p se non
p alios p quos non p aliorum salute Ac deco baptismi gratie
Disputat Aplus q p alios vivi q mortuis assumuntur Unde
verbum ad idem semel dixit Utq baptisantur pillis est
adhuc alia quorundam doctorum sententia Theodoreti vt prima
q uos sequitur cum Aplum de baptismi sacramento hec vba
q dixisse qz in ipso baptismo representamus passionem mortuor
morientes peccato vt resurgamus novitate vite Communiter
pro pte quas ad subsistentiam non fit Pro qz hoc est bapti
zari p se non pro alios dicente tm Aplo vt q baptisantur
pro illis Secundo qz ex eo q q baptisantur aguntur vel
bi p bona mortuorum ant morientium quibus peccata non sequitur hui
mot resurrectionem mortuorum Ad quam hic disputatur, eo autem pa
teri pro bona sequitur p pfectum resurrectionem ante generalem
in novitate vite Ac quia Aplo ad Rom. 6 disputat. Sunt
autem q q mortuorum nomine hoc loco intelligunt peccata vt bapti
zari p mortuis sit baptisari p peccatis abluendis. Quibus
sic Occulus Scotus et S. Thom. complectuntur. Cum tm propium sit
Aplum non de peccatis sed hominibus mortuis sicut de hominum re
surrectione loq Propterea ad resurrectionem corpum pbandam
hoc nihil valebit Qz et si non ppte resurrectionem corpum, tm aliqs
obcas bonum est baptisari p peccatis delendis nempe ut sal
tim anima liberetur a peccato penaq peccati Ceterum vt hyde

Verba

verba S. Pauli tot modis agitata veterū ac genuinū sensum ha-
beant videndū est An baptismi vocabulo alio ac alias sacra in scra
qua baptismi Sacramum in scra intelligatur S. Paulus an non dub.
gari semp' more dei sublimiori legitur Et sunt hi necessitos non ob
minos Et stigit in scris alio quam baptismus lachrimarū pmixte et
afflictionib⁹ q̄ suscipitur orando, ieiunando, eleemosinas dando, affli
ctionē et tribulatiōe sanct. Christ dixit quib. filij Zebedei Mare
10 Potestis baptismo quo ego baptizor baptizari. Et b. leo ca.
licem quem ego bibiturus sum Cursum de sua passione vocā
ait Hunc vero Baptismo habeo baptizari. et quomō Caracter de
nec pficiam illud ordinis quamdiu sub passionis desiderio tenebra.
tur Hinc et hinc locutus quos latentes sancti sunt Cypr. Serm.
de cena dñi ita legitur Lachrimis se baptizat et alibi mori p
15 chē frequenter baptismū vocat. Dic Greg. Nazian. in orat de
Epiph. Sup. Servabit quantū baptisma q̄ p martyriū vel san.
guinem fit deo et quantum lachrimarū et profluvia. Item ibidē
dat ignem purgatorij, in alia vita ultimū baptismū Aptius ipse
in his verbis de illa quidem potest loqui q̄ pro mortuis fidelib⁹
20 patris sic affligebant orando ieiunando et eleemosinas faciendo p ipsis, illud
quod habet non factum sine satisfactione animarū mortuarū firmissimē
renuendum est Qui denique melius Augē pbatur, nō ex verbis
ipse Pauli pxe subsequentibus, ut q̄ et hoc periclitamur ei hora
suam quotidie et horam tunc Cum de Christi ancr persecutiōe p Augē
25 de spe resurrectionis mortuorū laffert Dicit illa fidelitas de-
lucido p mortuis quos spem docet Ergo qualis semp sim
le pbeus Augē facit Mach. 12 Si mortui non resurgunt, vanū
est sup illos orare p mortuis Ibo q̄ hic de baptismo p alios su-
scepto manifeste loquitur Et iam consumor est. Ob aut expositā q̄ de
30 baptismi Sacramō verba Pauli intelligunt de tali baptismo loquun
quidem ob sinodos p scripsisse fuisse puto non p alios Meminī me p alio
baptizatum sed p scripto loquendo de baptismi Sacramō Et fructu
cibi Quidam vero aqua stra et pti prob⁹ vel dictū est non raro bodeba.
ptismi Etiam p afflictione et tribulatione dei accipit variorū inte.
pretum Conscios aqua hinc loca exponunt inter veteres quidem S.
Augin. in scribellis suis testatur Et Petrus Clun. Abbas in l. b.
Petr. Inter neophitos Rien Carthag. Hugo Cardin. et
Joan Gagnus sic haec Pauli verba intellexerunt, et intelligenda

scripserunt. Ex hoc igr loco tale sumitur Argm. S. Aug. lib. 21 de civit. dei. Dicit p animab. mortuorum orandū ecclesiā et alias afflictiones tribulationes fidelib. susceptis solitas. Ergo cū S. Augustinus sentiat aliq animas mortuorum in eo loco in quo hmōi bis iuvari possint. Hunc ant locum iam recepto vocabulo purgatorium appellamus.

Obiectiones Hereticorum contra primum locum a nobis p purgatorio adductum ex novo testamento.

Primo obiciunt. Quando ecclesia loco fermē illo dicit ante verba illa citata dixit dum q scripserit deum esse iudicem. Quatum iri. dicendum hominē dignam mercedem eternam. Ergo cōtra nos. Cum postea dicit q ira. sortem sua non habebit iudicio. intellexit iudicium de damnatione eterna, non de aliqua pena tpali. Respon. Cum dicit Quando ait dictum fuisse antiquos q occiderit non habebit iudicium. loquitur de lege Civili hominē occidentē fata, in veteri testamento pro qua hmōi delicto multabatur morte tempali. non quidem eterna. Non in lex vetus aliam penam comminari vel infligere potuit nisi tpalem. Ut apparet Exod. 21. At hic loquitur de iudicio aliquo fori conscientie q ad deum spectat. et actu interioris cordis. ubi examen subiacet. ex quorum numero est ille primus gradus inf.

Secundo obiciunt. Iudicium et consilium sunt nomina iurisdictionis non potestatis. et ad iudicialem actū non ad actum sacerdotii referuntur. Ergo frustra ad locum purgatorii applicantur. Indecoll. Negando consequentiam. ad hoc iudicium et actū iudicialem ordinatur in penam aliquā vel tollendā si id q iudicatur immediate fecit vel infligendā si non fecit. Vt constat in hoc exemplo alibi. Tertio obiciunt. Deus potest iudicare et punire alium in foro conscie in hac vita. Ergo non est necessarium hoc locum istum intelligatur de iudicio vitā futurā. Indeco cum S. Augo aliisq patribus hunc locum intelligi de pena post hanc vitam. Cui expresse nihil ex verbis ei repugnet, ex quo non est alligandus. Vt sit talis sensus hac vel in futura vita. Deus potest nobis vult et quando vult. Deum vitā illa pena gehennali. Quicquid fuerit

turel

turos. Ergo signū cuiusdā ē etiam parentes quos eos spectare maxime. Cum vt sup etiam monuimus p verbum futuri temporis. Vno eodēm modo. De omnib. filiis tribus patriarū generibus loquatur christus. Vtq absurdū est in una eaq; sententia ig verbū presens tempus pūctū nunc futurū vitet tpus scare. Secundo indecō. Christus quo loquitur saltem de iudicio dei q ē iudicium ipsi christi. qz pr̄ non iudicat quēq. sed oē iudicium filio dedit. Ioan. Sed et hoc abunde indicat in hoc mū do existēs Ioan. 12 Non veni vt iudicem mundū sed non veni vt exercear in hoc mundo mō tribunal. Ergo agitur hoc loco non de iudicio vitae pūctū nec futuro. Et confir. qz iudicū dei vt hoc tempore iudicat. Conjuncte sentam de sententia. sed quis mō sentā in hac vita non fortur. Saltem ppe peccata ire in illū hac vita adhuc viventem. Quod si aut hic indicabit. hoc intelligendū ē de pcis gbz, adeo ppe peccata pūnimur. Quod q dem cum adhuc tpe gre nos affligant non tam vltam sententiam dei ac iudicis vtil existūt. quem terrent et stimulant ac admonent quam etiam ob eam non sinat nos pdi ad sua medicinalia applicant.

Tertio Indecō Esto decernat in iudicio suo deus pcis nobis pecuniam aliquam temporalem in hac vita. Sed q tū ea sententia sit. Sed cessat ex hac vita. Quisq; illi satisfacit. Certe aut mutari nō debebit. Confirmat Malachi 3 Ego deus et non mutor. Aut erit impossibilis exigendo ab eo pecuniam vitae pūctū q iam incola factus est futurā aut erit incongrua. Si quidem ab eo data ē q sufficeret omnino satisfactū iri. aut iniqua. si illum pprietis pecunia subiciat quem tanta dignū temporalib. pmunerarat. Ad sine eo frustrata si eum incolū admitteret non absolutū a reatu sed quem idēo ad pecuniā temporalē quā erat. vt non nisi absolutum in celum admitteret. Aut dem q summus habit tpalem pdā vitae pūctū in alia tpalem futurā vitae

Quarto obyciunt. In Concilio tantū agitur de culpa. At in purgato non iudicatur culpa. sed tantum pena. Ergo iste locus nihil facit ad purgū. Indecō. In eo iudicio vbi agitur de culpa de ea nimirū etiam de pena. q si culpa debetur. nec ē necesse vt eo q loco vel tpe. quo iudicatur culpa etiam exigatur pena.

Quinto obyciunt Concilia et iudicia distinguuntur loco a gehenna. Ergo etiam a se inuicem. Et consequenter erunt duo loca purgatorij. Indecō Christus unde distinguere Concilia et iudicia a gehenna. Ita veteres. qui subvidere dicerent nempe ex pēna debita tpalis. q vna loco alia. Ex quo deducitur conclusio pt.

Confirmatur locum ex Math. 5 et Luc 12 adductū. Pro obyciunt

sensu literali sacre scripture nonne vehementer
Ergo nego in hoc loco verba trā ad parabolam. Confugisse
Andeo Chrysostomus ipsemet hunc locum Allegorice intellexit non
de literam vt diximus Dein si sensu literali necessario tenebat ad
Allegoriam fatemur non licere. At cum veram sacram et proprium
literalem elicere etiam allegoricum nullum est inconveniens. quando
quidem vera sacra, tam foraxat vt sepe in una et eadem historia
plures sensus et literalis et Allegoricus admittat
Secundo dicunt Ex sensu Allegorico vere non possunt tales
aut stabiliri dogmata fidei. Ergo nego, ex hoc loco pt stabiliri
purgatum Andeo Andeo tum verum est quando nulla alia
assertio Argui ex sacra vera pro aliquo dogmate fidei. Confir-
mando quam ex sensu allegorico de sumpto, tunc non nisi ita, etc.
bi Concludi pt At no Confirmari et explicari ex sensu
Allegorico, ea quae alibi ex satera vera euidentius habentur non
eadem quo imo visitatu et familiari ipsi christi ore et s. Pauli
quos tepe legimus parabolas et Allegorias ad Confirman-
dam et explicandam sanctis dogmata adhibuisse. Preterea pa-
rimus grauissimos et antiquissimos doctores, qui pie admodum et ba-
bere fidem quam maiorum morte pro fide sunt, hoc etiam testimo christi
Confirmare pro re indicarunt
Ob obijciunt Matth. 7 Christus immediate ante hanc
parabolam loquitur de reconciliatione aduersarij hominis
Ergo signum et quidem illum etiam in dogmatibus adhuc manet
eadem reconciliationem hominis
Andeo Negando Consequiam postquam christus docuit de
bere homini se reconciliari subiunxit parabolam, qua ostendit
vit inimicitie ceteris reconciliationem Cum vera quoque Esto apud S. Ma
thaeum p aduersum intelligatur hoc tn Lucam non est intelligi nisi
lex dei aut conscia diuina s. Ambr. probabilissime ponitur
christum omnem hominem diuersis temporibus et occasionibus ptulisse hanc pa
rabolam Semel Matth. 7 cum loquitur de amore inimicorum et in
iuriarum condonone. Dein Lucam cum agebat de futuro iu-
dicio et hortatur nos ad vigilantiam et sanctimoniam, unde etiam
nonnulli interpretes hunc locum exponunt apud Lucam et alii apud Matth.
Mam Theophyl. et cajetan in cap. 7 Matth. Henri christum in diuer-
sum exponunt de hoc Ally dein in cap. 12 Lucae dicunt p

Viam

Viam intelligi Ritam pñtem p iudicium bō deum ipsum Cōm̄ locum ex matth. 12 addūctum.

Primō obyciunt eō Citer chm̄ dnm̄ exagerantis tantū cā cū in modū locutus ē vt magis auerteret eō a peccato in spūm scm̄. Ergo locutus ista nihil facit ad purgatū. Rndeō hoc ipsum in primis plancha ē therth. eo chrm̄ vel tantū exagerandi cā, sic locutū aliqō etiam illud ps. in ignem aplem̄ p exagerōm quandam dictum cē voluit. Nō chm̄ dnm̄ tantū voluit exagerare peccatum in spūm scm̄ sed etiam ordinē quem illis abalys alys peccatis etiam grauissimis ipsi p eam vom̄ non remittentur in futuro seculo Et si nullū peccatū ibi remittetur q̄t dicunt aduersarij Ergo peccatum in spūm scm̄ q hoc q non remittatur in futuro non distinguitur ab ps. Conuenit cū alys peccatis q. alys cum theristis etiam ē hoc cōe q non remittatur in futuro.

Sō Rndeō Exagerō non ofl eō in dicta q̄ contineat partitionē rei. tenū in plura membra q̄ non ē in vsu ea extant Ita chm̄ in hoc loco Cum exprsse ponat duplex tpō remissionis peccatorū deputatū sine extat mihi vnicum ex latere patris quereti meminisset futuri tporis Et si nulli peccata datur venia in futuro, q̄ adsint penitentiae ad terrorem chm̄ ea cirquasta peccata in spūm scm̄ q non remittatur in futuro.

Secundo obyciunt Quod dns Matth dixit. Non in hoc seculo neq̄ in futuro. Huic loco vt marcus non vt remissionem in altum Cruce q̄ sicut Ioan 15 potest ait Non lauabis mihi pedes in aquam Cruce q̄ in hebraica, quam vsurpant in his, q̄ in hac vita minus culta accidunt. Rndeō prō. Marci verba nec̄ exponenda ea p verba s. Matth. non ē cōm̄. Vel potest q fuisse scripserit et in sacrippa dicta et plurib. et clarioribus verbis locutus sit. Sed neq̄ s. Petrus eo modo intellexit in altum quo s. Marcus q̄ dicta illa. s. Petri non vt explicari p ea verba, p q̄ exponit Matth. Verbum illud in altum s. Marci Incipit a petrus dixisset Non lauabis mihi pedes neq̄ in hoc neq̄ in futuro seculo Cum iam in futuro non lauentur pedes Ergo aliter accipit in altum q̄am s. Marcus. Vel in ex illam thym. Sim. Heb. p toto et solo huius vitae status tpe Marci vō ppria et p toto spacio huius et futuri tporis Sicut verba s. Matth. exposita dicunt et plane ab surdis ē dicere Marci impropriam et obscuriorem locutionem explicari per sermonem s. Matth. Simplicibus et apte Cōm̄ia ē modo fieri solet et magis ad planiorem sensum dicendum, cum docet explicare p simpliciores et obuiriores locutiones p simpliciores et proprias verba dei Christi locutus est Vt apparet s. Matthaeo, Vel ut hic Marco vel vtroq̄ modo dicō vel si habemus in altum vel christum locutum esse exprsse

de spacio trium ℞ Tertio q̃ vitã si ẽ uñ id imprimis nulla ratõ
phabile est ꝺ significꝫ Marcus christũ discipulum non audiuit sicut
Matth. imo Lucas. suũ parũ ex euangelio Matth. parũ ex ꝓ.
ore Petri confitent.

℞ Tertio obiciunt Christus dominus peccatum inspũ s. compara
cum aliis peccatis grauissimis in prũ et filiũ imo grauiorem illi.
collocat q̃ non remittatur neq̃ in hoc seculo neq̃ in futuro Ergo si
ipse verbis scauit aliqua peccata remitti posse in alio seculo mxe
intelligeret de illis peccatis in prũ et filium in b. illud grauis.
simũ contulerat Quod tñ etiam catholici non admittunt negãtes
in peccata in prũ et filium in purgat. expiari. Ergo neq̃ purga.
torium admittere ꝺbt.

Nodo. Concedamo etiam
illa peccã et alia grauia remitti in futuro seculo non quo ad cul.
pam sed quo ad pnam quã taxat, quam hic non ꝺ expiata
complet ita futuris temporib satisfactio Christi n̄ legitur s.
pfecta remissione q̃ completetur remissionẽ culpe tot pecto.
rũ eaq̃ mortalẽ quãq̃ debitrãq̃ legimur. non de sola culpa, ut
falso somniant Heretici Sacrati Caluin. et alij q̃ hac unica ca
usa instantia, qua obijcit nobis errorẽ, quasi nos sumamus re
missionẽ peccatorũ in Antecedẽ quam consequẽte putant ꝑ quem
libet ꝓpius totam Christi sanguinem Machinam purgat. tal.
dum ẽ nos ita facere. Dicit in hunc modũ Augustinus peccatum
in spũ s. non remittitur in hoc neq̃ in futuro seculo, sed quo ad
culpam et pnam Ergo datur alius locus sed tpus aliud
alterius utique in quo remittatur peccatum, alio sed quo ad cul
pam et pnam simul sed sunt venialia sed quo ad pnam
tantum, vt remitti solent venialia et mortalia hic quidem re
missa quoad culpam et mortalia, sed non quoad plenã expiata quo
ad pnam.

Quarto obiciunt Dum ait christus non remittitur neq̃ in hoc
seculo neq̃ in futuro, tantũ vult dicere non remittetur in futuri
cip neq̃ in ultimo. alia hac verba nullũ colligitur purgatorium

Nodo. prõ ista expõ est plane violenta q̃ solum quia de
culum non nomen iudicii sed tpus est. Secundo Esto si fa
it iudicii est tñ christi voluisset dicere in iudicio illo nouissimo et q̃
peccata remitti q̃ tñ absolutio negant, cum absolutio
actum aut ꝓpriam hanc totam, nullam fore amplius peccatorũ remissionem
Et ita verba Christi dicunt sic in iudicio illo nouissimo in quo nonnulli fient
rei in quo fore momento, et mortem et resurrectionem sequentem

non

non habituri sunt tpo. vtcunq; peccata venia ante toli Eccles. autpe
na tpali purgari possint quos tñ non ritico involuit sonta illa stis male dicti
inighm. stinum. Ergo tube etiam suoꝝ illoꝝ peccatoꝝ veniam Consequantur.
quo ad Culpam et pñam vt expse scribit S. Aug. l. 6. 22 de civit. Cap.
24 Quod aut dicit Sadeel ex more loqndi scre, p futuro se culum
diem iudicij nouissimu intelligi loquens ex pte vere, sic non stabit in iu
dicio tpe illius vite mortem et diem iudicij non plinere ad futuru seculu
adeo vt alind seculu plineret Et certe Isaie 6 vocat hunc pnm
et omiu futuri seculi etiam illud futurel vitel tpe Cumphendit q
intercedat inte mortem nram et iudicium venturale.

Quinto obycit Petrus Martyr Calvin. p legeꝝ dialectarum Expo
ne particule negd. non licet inferre universaliam affirmam Ergo nec Ca
tholici Romani Catholici dicuntur peccatum in spm scm non
remittitur in hoc seculo Ergo alia peccata ibi remitti possunt Sicut
male q6 infertur Rex Philippus non est Rex venetoru Ergo aliq6
alius est Rex venetorum Quod Verum Sacra scriptura non subiacet lis
vigide legib dialectarum quarum negd Grammatice negd aliarum plurium
quarum magis in ea attenditur est, quo ipsa regulas suas et prudam
consequatur, quam ipsa leges a dialectis p̃scribat Ergo dum Magister
Joan. dicit q dum ex illis verbis christi Regnum meum non est hoc mun
do intelligit index Ergo rex eo tu. tantu abest q fuerit reprehen
dendus dialecticis verbis confirmaretur in sua sententia a christo Christe dixisti
tu quod rex sum ego Obyciant isti sophiste. Si audent ignoram christ
ipsa regulas dialectices tunc reprehendant illum Certe nemo hactenus
id audebit Et quod Augustinus similiter de hac Nam si bene
infertur Regnum christi non est de hoc mundo Ergo a alio aliud in futurum se
culo etiam bene inferretur Peccatum in spm scm non remittitur in fu
turo Ergo alia alibi remittuntur multa sunt alia huiusmodi scripta loca
propter leges dialectices nras huius plerasq; dogmata Capitalia sunt q6. si le
ges isti rigide et crudeles Isaias impugnarent totam scripturam evertent.

Sexto obyciunt Bunare. ophin. Dicitur dixisset christus
potuit Hoc peccatum non remittitur in hoc seculo neq; in futuro non potest homo in
colligere et inferre aliqua peccata remitti in futuro Ergo neq; hic, q pte
cum in spm Sanctum fiat irrisio sibi ipsi in futuro se culo recte colligitur ali
qua peccata ibi remitti posse Undeo Non potuit christus dicere
illa verba, nisi in aperto loco voluisset et omnibus oratoribus impugnandum
192 seculis denotat tempus infernale vbi locum tum q in inferno constat nul
lum locum redemptionis seu remissionis peccatorum.

Septimo obyciunt Et pō sadeel Argm Catholicor
ex Zacharie Christ tolies iam repetitis hoc tando Cuelnit ali-
qua peccata remitti in futuro seculo Sed ista catholi dicunt pec-
cata lista remitti biblia: puniri in future seculo Ergo vel sibi con-
dicunt vel alige insequunt q̄ cōfessionē implicat Remitti et n
et puniri sunt opposita contra christ. sum. de pñita Nemo
remittit q̄ puniri vult. Rndeō Remitti pēnam et puni-
ri ista sunt opposita At remitti culpam et exigi aliqua
pēnam non sunt opposita quodmō neq̄ remitti pēnam eter-
nam et exigi tempalem Istā bipul sunt consistere
Et hoc ō q̄ Catholi āserunt, quasi sibi non contrariantur; in quo
sensu accipienda sunt verba Chrisōmi.

Coll 4um locum ex prō ad Corinth 3 adductum

Primo obyciunt Iquib illo Remis Cuiqz opus phanc exstructa
pallium multoru Catholi. ē Metaphoricus Ergo et ille q̄ quem
cunq̄ doctrinā aliquo transire ad salutem dicimur erit metaphoricē
q̄ absurdū ē in una et eadē sentā una verba prie et figurate sum
Rndeō negando consequam Ad primi dico
tum demum id absurdū ēe quando aliquid in textu ipō q̄ huic mō
vare acceptioni verbi manifestū repugnet At hmōi nihil tale existit in
verbis Apli Neq̄ id insertū ē vlg Apli quam verbum in
una et eadē sentā varie accipere. Nam 2 ad Corinth 5 Cum night
Deus mundum reconcilians sibi peccatum peccatum fecit. et ad Rom. 8. de pec-
cato damnavit peccatum, ubi peccatum apli dumtaxat impia frons
pro delicto quam Metaphorica, pro hostia peccati accipiendo &c.
Obstinata vel ipsemet adversarij agnoscunt Deum istic hic Apli
verbis accendit ignem impurū et Metaphoricē Ad secundū istud
locus purgatorij sanctū Ad hmō sensū nō dicunt opus arbe
at doctrinam patrum, hoc est salutem sibi fore tā quasi pignus
Hoc ō dicunt nō ingrediū substinere non potuisse q̄ quidem imp
babilius videtur multitudinem ipō ēst salutē erit. Ita tamen qua-
si id, q̄ pignum dixerim iudicij transit, q̄ iudicium cum
sit instissimum ōb illam pēnā aliqua affert

Secundo obyciunt Apli non dicit aliqm transire ad sa
lutem absolute p ignem Sed quasi pignus q̄ particula similem
non veritem dicit Ergo christum sue loco non debuit aliqm ignem
sue imperii dicere Rndeō Pro particulam hanc dicere
christum loquentem istic similem, ad ignis vel volunt adversarij, quasi
illo phanta stico sit, et non loco, sue transeuntis per ignem ita

ut

Vt sit sensus Qui edificat fenum ligna stipulam ad salutem pueniet eo
pacto quo solet puenire ad locu aliqm ie q transit p ignem. Quodm
dicit Joan 2 de Christo quia oia, quia quasi unigeniti a pre et glo.
riosum ad eum modu quo decet gloriosum esse filium patri unigenitu
Dei. Et modo loquendi sacre scripture in sensu quo dicitur non multos tran
sire ad mortem p penam aliquam sordib. peccatorum quorundam
destinatam vt Isai. 9 Et covit populu quasi ossa ignis, voluta
gnant Erit populus quasi abigne Confundet homo ubi quasi abigne
dexit Quia ut ait S. Bas. hunc locu de purgatorio interpretatus non
minatur interitum sed purgam. Simile Zach. 13 Et erunt in omni
terra dicit dns pes duae in ea dispergantur et deficient et ea pes velut
gatur in ea et educam eas sicut igne et uram eos sicut uritur ar
gentum Et probabo eos sicut probatur aurum ipse vocabit nomen meum et ego
exaudiam eum. Ubi ait vt S. Cyrilli interpretatur dicit. ppheta
quibus ad interitum quibus ad emendationem et salutem loquebatur
nivi Tertio obiciunt. Paulus dicit ignem illum revelet unius cuiusq; opus manifestum sed purgum Cum sub terra
sit nulli reddit manifestum opus vt unusq; indicium particulare q tm p
dicto hoc loco intelligi debet dictu est. Ad eos sic pon.
gnem probantem intelligimus in primum sensu iudicii rigorem illesa.
que reddet unius cuiusq; opus manifestum tum censeat illis tum etiam
omnibus qq Tribunali dicamo assistunt Sin vo in eos sensu
pbo ista ignem verum fieri intelligatur etiam is manifestabit unius
cuiusq; opus qz quale fuerit in se ondet et comprobabit Q nemad
modu ignis iste materialis aurum et manifestare quando illud p
bat et verum aut falsum ee onpit etiamsi p accidens malos ad
sit q illud videat
Quarto obiciunt Aliud e iudicare aliud probare et indi.
cium probatio et examen antecedit necesse e. Ergo repugnat ignem
de quo loquitur Apls ee ignem probatum et ee ignem iudicium
dicatum Ad eos Iudicium et probe sunt q dem distincta in.
terdum tm eodem actu iudicii. Comprehendantur nec e necesse vt aliud
Tribunal ad iudicandu aliud ad probandum gratur Preterea quos
quidem q diuerbos actus iudicant, ad examinandu et iudicandum
nequeunt. At deo ppotens ista unico actu possit, itaut eius
probare simul et iudicare sit.
Quinto obiciunt Si ligna fenum stipula exusta sunt a igne
q probari et omnis cuiusq; opus. Et tunc a vigne pena exurenda sit
Ergo erit iq exustum et non exustum q implicat Vel certe malos
alios Ergo ignis exurens mos illos probat

Rndeo ẽ exustum Metaphorico igne. et ẽ exustum igne ppio non implicant. et multotiens implicat ut in pœna et curatiua opẽ. at diuersis ignibus. At hic Apls utriusq; distincte meminit. et exustionis opis. Cum ant cuiusq; cuiusq; opus, qualecunq; sit ignis probabit. Et exustionis pœnam quam debuerat ipse. Qui alio igne lognus spectant saluus erit, sic tñ quasi p ignem.

Sexto obyciunt. Ignis fenum stipula, ant scant peccati culpam, aut pœnam. Si culpam. Ergo non ingredientur purgatorium, qz ibi negant culpam remitti Catholici. Si pœnam. Erit inmutata. Quomõ n purgum absumit pœnam cum postea inferat etmagis infligit quam absumit.

Rndeo p ligni fenum stipulam intelligitur tã culpa quã pœna quarũ utrumq; in peccatis venialibus. Et remitti in purgatorio quibusdam alijs alijsue. Nec in sectam sententiam ẽ inmutatam qz ignem dicimus ignem purgatorij absumi. Ligni fenum stipulam intelligimus absumi debitũ penale. Quemadmodum n debitor restituendo paulatim creditori debitum ẽ. Qui illud paulatim imminuendo et e medio tollere. Ita etiam ille q tenetur pœnas purgatorij patiendo pœnas soluere dr. Dum ignis purgatorius paulatim illud debitũ. Compensando absumit.

Septimo obyciunt. S. chrys. et Theoph. in hunc locum. p illũ ignem q quidem transitur ad salutem intelligunt non purgatorium. Sed gehennæ ignem eternum. Et illud. Saluus autem erit exponunt nunc pœnitus. Consumetur aut interibit. Sed licet, sicut quasi intrans. non tamen pœna quam ab igne patietur. Prophetæ. Dauid. Psal. Iob explicans illũ locum. Ignitum et longum tuum. Ignis hic ingt. Gehennæ. Et christi. Hic igne. Sup fundamentum posite. Aurorum. Illud. Aurum probatur. Hic igne. Illa. Mercedem. Vel opus examinatur. arguitur. Hic igne. Probi. illi. Lapideos. illi. Imminutos. Fenum aut et stipula. Consumitur. Mundat ergo hic ignis animum. Consumit errorem. Quare testimonia. Salua horum. Doctorum. Loca. Hic. Apls. Ad purgatorium non pertinebit. Sed nec ad ignem eternum. Vel ad efficaciam Verbi diuini. Rndeo. quantũ attinet ad. S. chrysostomum. interpretatio illa. Salutis. ignis. Et domo. Diua et coacta. Deinde. Cum. Consumi. Verum. Verbi. Verorum. qui.

nunqꝫ vsurpaat nomen Saluis mihi in bonam pte. Vt in Concil Floren. ostm. Le tã pticula illa. Cp ignem? Scat transitum non pmanbiem non dicit Apls Saluus erit sic tñ quasi ignis sed quasi p ignem Q uicqꝫ est consumit S. Chrisost. de hmõi loci exponẽ purgatoriũ alibi docuit vt suo loco ondem. Porro S. Amber. turbuit q̃dam verbo diuino id q̃ hic igni tribuit Apls Ett tñ non negat hinc vnus locꝰ Apli ch̃iam ad purgãm referri. et scam veru et pdalem ignem. Q uẽm ait. ibiq; S. Amber. Dicens hinc omnẽ ignem eloquij diuini cẽ q̃ tos puerꝰ tuos seruauit incolumes in examine ignis nichilemino tñ negauerit illum trium puerorũ ignem fuisse verum ignem ita q̃ ignem hinc Apli asserit cẽ ignem eloquij vel verbi diuini non id circo negat cẽ ch̃iam verũ ignem, unde cum explicito exponens hinc loc. Cum Apli disparis verbis de igne pdalli explicet:

O Et acto obyciunt Apło p ignem fenũ stipulam metaphorice Scat opa seu actiones nrãs vt volunt ch̃iam ipsi Catholi sed op Cñ sit actio transiens et mã metaphorica ignis non pt vri aut p vari igne aliquo desitiuo et pdali. Ergo non datur vllo loco ignis q illud pbet Rndeo hoc pessimum Argũ inuentur nonnulli Catholi vt verba illa Apli Omnis cuiusq; opis ignis pbabit intelligant de igne Metaphorico rigoris iudicij diuini Mihi tñ non sit a Ergo vt vi. detur vtlae ex ignem excogitandum Compellere possit. Sig q fenũ sacra de vera pena siue ignis siue quapta alia loquens sepe dicit aliq; imitatos ipsos. vt Isai 9 Succensa ẽ quasi ignis impetus eo Et Isai 1. Et erit fortitudo vestra vt fabilla stupe et opus vestrum quasi scintilla et succendetur vterq; simul. Et non erit qui extinguat. Vnde in eod̃ fenũ tam ipsi peccatores quam peccata ipsorũ quasi essent destinata ipsa pene nominib. metaphoricis indifferenter applantur Et sicut hoc locis Apło p ignem fenũ stipulam intelligit opa ipsa ita p eod̃ noã alibi fenũ opariter passim ipsos de signat vt Malach. 4 Erunt oes superbi et facientes impietatem stipula et inflammabit eos dies veniens Matth 3. Paleas combuet igni inextinguibili Et Ioan. 15. Mittetur foras sicut palmes et arescet et colligent eũ et in ignem mittent et ardet Q uare nullũ ẽ inconueniens igni vere penali, non tanta operarios ipsos, sed ch̃iam opa illorũ mala subesse. Cum ipsa deus vtrumq; faciat, et operarij non mihi sed opa puniantur.

Ono obyciunt Tribulones q̃ vita patre manifestant et probant Quidquid opus Ergo frustra dicos omnes nostros cogitationes

futurę vitę Unde ꝓbatur Eccli 22 Ut conflatur argentum in medio fornacis dicerit in modo cius. Sap. 3 Tanquam aurum in fornace ꝓbabit illos Tob. 12 Necesse fuit te tentatio ꝓbaret te Unde loqꝫ forte afflictiones huius vitę a deo immittuntur ad hoc vocat diem diei Eccli. 13 Propter hoc dixit sui diebus nouissimis. Quoniam tempus genitus erit Mahometi glacies in Aegypto Et confirmatur ꝙ hec vita finiri debet cursu naturali in morte finitur Ergo nulla est cę post mortem post mortem Quidam doctrinam ꝓbationis tunc non amplius ꝓbabitur sed declarabitur qualis fuerit

Respon Afflictiones huius vitę ꝓbari quidem solent hoc tribus sed in primis in hoc semper faciunt nec tam proficiunt ut discernere possis bonos et malos qꝫ vtrisqꝫ Hoc enim numero casus punit et non semper hanc tantum ob causam a deo immitti solent Ut ꝓbent, sed sepe etiam, ut hinc satis fiat iustę diuinę, et ut exercerent bonos ad maiorem meritum malos vero excitet et admonet faciat offi. Ergo ꝓpter alios et alios similes ob causas Preterea non tam opa ipsa singula quam operarios ꝓbant id quę et vi q boni aut mali patientes aut morbi dicit Declarant. Denique neminem ita alijs manifestant ut scire certo possit q bonus vel malus sit aut celo vel gehenna dignus, Cum nesciat ille ipse q diu ꝓbatur dei vtrum amore vel odio dignus aut quam tandem finem habiturus sit, teste Eccl. Capo Unde tribulationes istas ꝓpter scutes medicinales potius quam in dicialis vtilia dicę appellari solent At vel hoc loco Aplꝰ ꝓ diem domini tempus alios intelligit certum in quo infallibiliter ꝓcede et finale discretio naturus Unio cuiq qꝫ opus in parietem Et hoc appellat ꝓbationem Cum ait Unius cuiusqꝫ opus quale sit ignis ꝓbabit manifestabit Dicit paulo ante dixerat Unius cuiusqꝫ opus manifestum futurum et declaratum in die domini et ꝓtinus statim subiungit retributionem mercedis qꝫ non ad hanc vitam pertinet sed ad futuram necesse referri Et Et hęc dicto de isto loco Aplꝰ

Contra tm locum ex pte ad Corint. 15 addictum

ꝓ

primo obijciunt. S. Paulo nomine baptismi illo loco intellexis-
set ouenes uiciuia, et afflictiones p mortuis fieri solitas non dixis-
set q̃ facient q̃ baptizantur p illis mortuis. Sed potius q̃ faciunt
q̃ pro mortuis baptizantur. Ob hoc sancti flebant et orant et dejunant ora-
tiones et ieiunationes p mortuis

Ad hoc S. Apostolus Arguit ibi sumit non ab eo, q̃ tunc iam chri-
stiani facere cœperant p mortuis Instituit uelut recepto et noui ab
infidelibus non retractet, sed ab eo q̃ iam longe ante factitata
fuit a Judæis pro suis q̃ maioribus. Scripta sacra id testante Sanctus
igit̃ uerbum S. Pauli est Quid facient illi q̃ explatum pa-
trum peccati cuiquam ieiunant et orant ac se affligunt p mortuis
si mortui non resurgunt Denique Arguimentantur Domino uerj Con-
tra hos ex aliis scripturis noui testamenti multis demonstrare supersedeo.
Cum expiationis peccatum in futura uita, sed pios ab hac tran-
sire ad cælum nec ullum esse q̃ in purgatorio torqatur. Ad
hoc probandum adducunt illud Marci 16 Qui
credidcrit et ba-
ptizatus fuerit saluus erit q̃ uero non credidcrit Condemnabitur. Et
Joan 3 Qui
credit non iudicatur q̃ non credit iam iudicatus
est Deinde adducunt ex 2 ad Corinth 5 Si domus terrena
nra habitationis dissolutur, habemus domum æternam non manufa-
ctam in cœlis Et Apoc 14 Beati, qui in domino mortun-
tur a modo iam dicit spūs requiescant a laboribus suis opa enim illorum
sequuntur illos Ad hoc dico Duo sunt loca q̃ credit et baptiza-
tur non damnatur nec iudicatur. sed saluatur, dummodo adhibeat ei-
am illa adjuncta requruntur ad acquirendam salutem fidem ex
se iustificatam et saludt si aliunde non sit impedimum Ad eam pla-
nè modum dicere solemus Ex hoc semine crescet arbor sibi delicet
non carcat solis calore aquas humore et si q̃ alia necessaria sunt Ad
locum hoc ex 2 ad Corinth 5 ualde huc dico tetigit S. Pauli esse
locum hoc ex Apocal. 14 videlicet illa uerba intelligenda esse

De his q moriuntur cito tpe Cinderi extremi patet id ex antiq
codicib. et confessorib. et ex ipsis dictis verbis Nam dicit Bra
ta q in dño mortui sunt sed q sine morientur grauiora cruciatus patiun.
tibi sed eorum q tpe illo Antichri ingrauescente illa proueniet Qui in
tunc morientur beati erunt et requescent a laboribus suis Tenet
B Anselm. in comento huius loci illud eo modo dicit non statim
à morte cuiuscunq sed à iudicio extremo de quo cotidie in to
illo capite S. Ioan. loquitur Quare in predicta sententia mihi
de ppinquam in consummatione seculi futuros illos beatos qui in
Domino moriuntur quamuis grauissime ab Antichristo fuerint
exagitati eo tpe nullas erunt purgatorii pene.

QVÆSTIO VII

Vtrum dogma de purgatorio testimonijs Conciliorū et Ueterum ptum ptobari possit.

Extant quidem testimonia Conciliorum quibus ostenditur hoc dogma apertè vt Lugdunense sub Innocen. 3o Cap. 06 Florent sess. vltā de vera de purgat. et Trid. sess. 25 in initio Item alia Concilia ap̃bata Ecclesiarum nationum approbant et confessa sunt vt Concil. Carthag. 3um Cap. 29 Concil. Carthag. 4 Cap. 76 Concil. Bracharen. 1 Cap. 14 Concil. Cabilonen. vel Matisconen. de Consecr. distinct. 1 Can. Visum est. Concil. Aurelian. 2dum Cap. 14 Concil. Vermeri Cap. 10 De Concilio Graecorum id testantur acta p Marc. Bracharen. Epum Collecta Cap. 69. 19 pfanda de orib. Liturg. vt. S. Iacobi, Basilij, Chrisost. Ambr. et aliorum suffragiorum p defunctis quamadmodum et Concilia paulo ante citata expressam mentionem faciunt Denique id diserte hoc verbo docuit Ecclesiae pater et doctores tam graeci quam latini q à tpibus Apostolorum in Ecclesia floruerunt Clemens Rom. lib 8 Dispositio Apost. de Eccles. Hierarchia Cap. 7 pe 3 Cl. Alexan. lib. 3 Strom. Athanas. de Anthia Basilio in Oratione Liturg. Gregorij Nazian. in Oratione in Caesarium. Cyrill. Catech. 5 Euseb. lib. 4 de vita Constant. Epiph. in fine operis Constantinop. Aug. hum. 41 in prior. ad Corinth. et hum. 60 Theoph. Cap. 12 Euod

Damas

damas. in lib. de ijs q in fide nigrarunt. ex latin Tertul. in lib. de Cor. milit. S. Cypr. lib. 1. Epla 9. S. Amb. lib. 2 Epla 8 ad Faustum de obitu Sou. S. Hier. in Epla ad Caumachiu in obitu Pauli ante medium S. Aug. de cura p mortuis Cap. 1 et 4 Simil et in Enchir. Cap. 10 et lib. 9 Confess. Cap. 3 et lib. 21 de ciuit. Cap. 24 S. Gregor. lib. 4 Dialog. Cap. 55 Bernar. Sermone 66 in Cantica et Petro Cluniac. lib. 2 in Petrobrus. Quorum omnium ac pene singulorum uerba adducta q uidere uoluerit legat Bellarm. in lib. 1 de purgat. Cap. 6.

Obiectiones Hereticorum.

Primo obijciunt Communiter ab Eccla Concilia et prædecessores in hac re Ergo illis non habenda fides Nudum ne quando Augst Eccla in errare non posse be tatur ipse dns Matth 15 Et portæ inferi non prevalebunt aduersus eã Et Apls 1 ad Tim. 3 Vocat eam Columnam et firmum ueritatis Id q etiam pbauimus in Conuersione de Eccla Deinde quod ad S. pres et Doctores spectat horum quidem nonnulli in suis priuatis et particularib. opinionib. aliquando errare potuerunt At ab ab in tanu errorem unanimi Conspirarunt Nec tamen etiam Eccla ipsa uniuersa q illos ma gistros et doctores ipsius constitutos secutus errauerit aut perierit

Secundo obijciunt Multi Christianorum tempore mortuis ex imitatione gentilium prædicarunt accommodarunt se ceremoniis Vulgi et nonulla in eo genere fecerunt Nudum Nec christiani qui explo instituerunt id fecerunt Imo id plures uaga potuit Imo pauci tam fuisse uidet aut negligentes tot in re tanti momenti Vulgo Consentirent q alioq diligentissimi et exactissimi fuerunt in examinandis rebus superstitionibus gentilium ut appareat ex S. Cypr. et alijs multis interquos Tertul. aperte inquisitione legitur militet christianos uel hanc belam ob eam ap Cotoniam ejecerint nouo militem. Etiamsi. Et testimonia prædicatorum pro defunctis temp pertantur et in suis Conuent ita docuerunt et docebant explo sese ita constituisse, Deinq Vocant traditionem Apticam et consensum sanctorum ut Hieron. Aiant

Tertio obijciunt Cæteros orasse pro mortuis non tamen eos iuuarunt, nec iuuare possunt ergo pro eis pium effectu et seipsos consolantur et exercitos ipsos ampliores uidere spem habeant in hac peregrinatione fore auxiliatur

Rndeō Hoc Caluin et sectis Commūtā absurdi ē
quam ut defutonem indigeat Aptē ū prē citi a nōbis fu.
prā eccnt iuuari animas et distinguunt Sola hinn Viuorum
-ab auctrib mortuorū pōsertim S. Aug. Cap. 1ol Ench et
l.b. de cura p mort pnta oram p defunctis ex pie quos
affectu ecclā sua Cōsolonē, nō etiam ēi aliqō putarēt, ī
nōll posse pdesse defunctis, ie posset accidere it pēt. pri.
uabis et ō ex tpe-uertantur Act in solennib. Eccl pcibo
q ex lib. legantur et maxime indicio Compositē sunt, et ē com.
q.tq̄ appbatē nullo pacto id accidere posset.

Obiectō obiciunt Eccl non orat p defunctis vt illos li.
beret ā pēna purg. sed tantum ut memoriā eorū se habe.
re testetur. et consoleet. Rndeō prō Illatebat
Eccl orō p defunctis ā fide certa pfitetur et olim pfecta
est defunctoꝝ Viuorū suffragijs iuuarī et iuuari Quare
ab re ipsa petunt est aliqua intelligāt suam oram p defunctis
non ā bñficio aliqua q nunqm orat p aliquo nisi vt illis
succurrat neqꝫ vt memoriam illo conseruet S. Cōdō rndeō
Cum. S. Aug. l.b. de Cura p mort. cap. 1 q mutem Eccl
orantes p defunctis excipiendo apte dicit pillis ana bñficio
defunctorum pdesse pōt Eccl q in hac vita non fuerunt
talia merita, et q meruerunt Sū viuerunt, vt illis pdesse
suffragia

Quinto obiciant Eccl dū orat p martyre ipōcari
illos Cult q a Viuentib pēabatur ac pīm putat, iam fidē
assecutos q.ingū ejus legitur oratio p altari subtone etiam
si scribat se iam impetrasse et secretis nihilo ꝫ petebat Gre-
chin S inuocate deditum Quod q gratulatōne illi. qui iam cum
eo regnaret, et th orat pillo vt optatam regni eo illi con.
cedat Denig Epiph. hēr 75 oraui etiam docet p S. Pa
triarch. Prophet. et Martyr. Rndeō prō S. hoc
tantū Eccl et aret p defunctis equalit ut oraret p omnibus
qz oīb ea optat beatitudinem. Quod hoc ēfalsum constat
ex ipsis ordinib Eccl quas p variis defunctoꝝ variis
fundere solet Vnde etiā S. Aug. tract. 84 in Ioan ex.
posit ait, ideo ad ipsam mensā Dñi altaris non fit memoriꝫ
Hominum amōꝝ quibꝫ alios defunctos q in pace vixe
runt vt etiam p eis exaudiamur sed magis vt ipsi orent p nōbis

Epistola

Preterea alius est petere id q̃ scimus nos accepturos, aliud petere id q̃ iam accepimus. Christus quod orans petebat, Lazarum non dum accepturum petebat. Lazarus non dum resurrexerat. Petro S. Ambrosius spondebat Theodosio iam cum in cælo et lacrymæ congratulaturi, qui certo nesciebat orabat ut filium Deum Ephesinæ urbis dignaretur in Creta orari pro actis. Sed tantum memoriam fieri eorum defunctorum fidelium tam peccatorum quam iustorum. Peccatorum quidem ut illis a deo misericordia implorentur iustorum aut ut eos a debito absolvi gratias agamus. Si quis pro actis offerimus sacrificium gratiarum actionis pro his aut non offerimus ut apparet evidenter ex liturg. Greg. de quo Epiphanius loquitur.

Sexto obiciunt patres omnis quidq; et suffragiorum pro defunctis meminerunt. Ergo de purgatorio vel nihil omnino asseruerunt vel tanquam de re dubia et probabili loquuntur, ut patet ex Aug. lib. 1. de civit. cap. 26. Et in Enchir. cap. 26. Vel omnino tantum scavunt ignem illum purg. in die novissimo quem obiecti etiam sctos transituros putarunt. Rndeo. Hic capte fallunt vel potius fallantur. Nec patres omnino meminerunt purgatorii quam suffragiorum pro defunctis. Mans. Ambrosius in civit. pro mortuis de sanctis verbis contestatur. Unde quis vel in pace vitæ prob. sapientiæ studio purgari vel post obitum per purgatis ignis fornacem expiatis ad perfectam videre fruitionem et non posse de corpore egressum divinit aliis fieri patiens mihi macula animæ imitatus purgatorius ignis abstulerit. S. Amb. in psal. 36. Et licet non exactissime tamen verum quomodo de talis manent in igne ita pertranseant, alio loco nos docet sed in peculiari sermone 20. in psalm. 118. S. Aug. lib. 1. de civit. Capt. 16. de infantibus baptisatis dicit q̃ non tantum primis non cruciantur eternis sed nec illa post mortem purg. tormenta patiuntur. et cap. 24. loquens de adultis fidelibus, q̃ cum lenioribus peccatis exeunt vita perfecti. Omnit. Valet. ingt. Constat ante iudicij diem per pœnas temporales quas cor. spe patiuntur purgatos æterni ignis supplicijs non torqueri. Et Origenes asserit lib. 8. hom. 16. et lib. 2. de Genesi. Contra Manich. cap. 20. et in psal. 37. O nos ab ea loca S. Aug. attinet dico eum non dubitare de pœna quam suo modo et quale nam in priore loco solum dubitat an ignis purgatorius sit ejus qui de civitate igne gehennæ in posteriori aut dubitat an post hanc vitam veluti quibusdam igne illo doloribus de amissione talium quæ hic voluerunt quando ea potuit cadualique. Tanq̃ de igne purgatorio. Nec tamen sic dicitur exposuit S. Hieron. in fine Comment. sui in Isai. Nubi aut

dicat diaboli et omnū impiorū q̄ dixerunt in corde suo non
ē deus. Credimus etenim tormenta sce peccatorū alq̄ impi
orum et fm̄ christianorū quorū opā in igne pbanda sunt
atq̄ purganda moderatam arbitramur a Gregorio sententiam
clementiā indicio lq Greg lib. 4 dial. Cap. 39 de q
bus inqt Ienib. Culpis ee aliq̄ indicio purgatorio ignis ante
Dominū est lq alii docuerunt et scripserunt ex quo
manifestū constat dogma de purgatorio fuisse septuagin
dione Eccl̄a Comprobatum Cui nullū seculum facile poterit
quo non aliqua illius fierit mentio.

Septimo obiciunt Christ. Hum. 2 de Lect vbi sic
at Cum hinc discesserimus nanq̄ citō in nobis penitere nequ
Comissa delenerit Et quoniā nequ q̄ in pñti vita peccata
non habuerunt postea Quoloni aliqua habitari. Sunt
Ad hoc Chr. 6. negat tantū remissionē peccatorū mortaliū ha
beri post hanc vitam posse id p̄ vel hinc apparet q̄ ad
pbandū excipit Epalonis Gnadi virtus. et monet nec distra
tunus omnibus ad pēn in futura vitam Ait q nos christiā fa
thuus peccata mortalia, et quond digna non timuit prest
hanc vitam.

Quae pfunt ex Lat. 8 Cipr. trac 1 Cū venerit in
fine vbi dixit o quando istinc accessū fuerit nullo iam pf
tuto locus ē nullus satisfactionis Locus. Ad hoc Le
gatus S. Cypr. de exceptis lib. ē vita extra statū divinā gra
tiae satisfactionē eam intelligit q̄ de congruo solet institutum
Ecclesiae et flectere quoniā pōt ad remissionē Culpā Non
Ostella q̄ Consequitur inferiorem, et p̄ peccatis quae actam re
missis Deo satisfit ex congruo Ait loquuntur Theologi q̄ remiss
debet Vult illa beata S. Cypr. tantū in hac vita pñti non
in futura agi solatium aut Dei Manifesto subintrat, ista a
Verba Hec vita aut amittitur aut thesaurus.

Nono addunt S. Ambr. lib de bono morte Cap. 2 vbi
sic ait O vos q̄ non accepere hic remissionē peccatorū illic non e
rit nimirū in patria beatorū Et in cap. 23 Luc. et Chrom. 46
achrimas inqt potes lego Satisfactionem non lego
Ad hoc dictum adhuc locū sat̄ inet ex lib. de bono mort
lego tm de remissione peccatorū mortaliū quam palato post accepti
catus vocat vitam Penitentiam q̄ gratiā institutionis p quam
incipit vivere Sic quoniā vitam eternam, lq vivit Ille se

vita

Vita eterna et q̃ hanc acq̃sita nemo acquirit in futuro vitam eternam. Vere illud de S. Petri loco quod liq̃ S. Ambr. intelligent explicat tam in precedentib. quam in consequentib. Nam si vere dixit invenio q̃ fleverit non invenio q̃ dixerit q̃ nimirum S. Petrus nichil dixerat in sui purgationem dixerat vel de confessione Pauli post hoc subiungit recte Petrus flevit et tacuit q̃ deflevit non solvit excusavit peccatum confessione ligni in quibus illius lectionis apte intellexit quasi dicat: Ego Petrum peccasse scio ego excusare nec sicut plerique facere in peccato solent. Confortavit S. Ambr. Petrum et etiam laudat q̃ Petrum q̃ culpam non excusavit sicut et alii fecerat.

Decimo Citant S. Hieronimum in cap. 9 Amos ubi sic legitur. Quando anima vinculis laxata corporeis volaverit quo velit simulq̃ ire compellatur potestatem habuerit. Aut ad infernum ducetur de q̃ scripsit est: in inferno q̃ confitebitur tibi aut certe ad celestia sublimabitur. Indeq̃ cum Hier. et Cretens. Epis. 4 sentent. Cyprian. Dicit Hieron. non leq̃ de animae solutione a corpe p̃ mortem fieri solite sed de solutione voluntaria et theorica p̃ contemplationem. in qua homo impius quocunq̃ se cogitatione verterit ibi deum videbit eum invenient scelera ita ut a facie ipsa abscondere se aut manus eius effugere nusq̃ possit iuxta illud psal. 138. Si ascendero in celum tu illic es si descendero in infernum ades. Quem locum ibi q̃ paulo ante allegat S. Hier. et tanq̃ postq̃ dixerat aut certe ad celestia sublimabitur immediate subiungit ubi sunt spuales mansiones in celestibus Allusione ad illud Apost. ad Ephes. 6 Con spiritalia nequitiae in celestibus q̃ de celesti illa habitudine nulla rene infelicitas legi pt Affirmant et alium quoq̃ locum S. Hier. in cap. 5 ad Gal. ubi legit Tempus seminandi tpo cessante qua currimus in hac vita Et non debemus seminare q̃ volumus q̃ ista transierint tpo auferetur Deo gloriante S. Hier. Nichil facit contra nos q̃ apte legitur de merito q̃ sui vitae pprium est Aut ipse quoq̃ se explicavit in cap. 9 Ecclesiastes ubi sic ait Donec ibi locus viventi possunt iusti fieri. post mortem vero nulla datur spes correctionis.

Undecimo Citant et urgent maxime testimonio alio S. Aug. et quid pro loco est quem profert Petro Mart ex Clement psal. 3 ubi videtur expresse asserere S. Aug. Deum ea peccata q̃ tegit a remittit non punire. Indeq̃ legitur de pena aeterna non de tpali, tpo in sup cui chiam nomisse peccato fallimur. Teq̃ S. Aug. tracte. 124 in Ioan. psal. 50

Secundus locus est ex Epla 54 ad macedonium ubi exposse

Dicit post mortem non suppetere illis locum meriti corrigendi. Sed
fatemur nullum cruciatum meliorem aut potentem vendicari tali
erit, qualis finem desiderii non habet vel grata dignos et tantum
velut sacro ardore Aug. Attingit interim impedit quo minus aliqs
p leuioribus culpis, vel p alijs iam venisset plenam aliquando fruitur
Apposit.

Tertius locus est
Limitata 4o in loca. quem Calvin. merito arguit. Verba autem
Augi. hec sunt habent ob animi cum se culpa exercuerint et
uerbas uexationes suas, sat boni quantum mali ne tormentum
Et infra neq; q. Continuo post mortem datur sicca dignos et lo
accipit qd cum moritur.

Quod S. Aug. saltem de lo
plerisq; dum ait unumquemq; fidelium continuo quantum et requisem
sperpor, sicca dignos e nimirum ut statim cum percipiat plenam
quamuis alijs electorum non percipiat statim quantum illud plenum
celestis glie percipiet tum saltus suis beatitudinem et se
curitatem qua ps qq beatitudinis est, retinenta pfecte, qualibet
penarum molestijs sit permixta.

Quartus locus S. Aug. ex lib. 6 Hist intra nos
dum ubi apte ait tantum duo loca dari post hanc vitam. Sin ne
cessio Catholam ignorare. Quod pti quantum ad librum
illa pagos. attinet non satis constat illum esse S. Aug. imo
constat contrium. Nam postidon S. Aug. disputa veri
posit indicem omnium librorum S. Aug. iam ante aliquot annos lo
quang excusu in quo tm nulla sit mentio huius libri. Quod Zo
Quicumq; dixit iste liber, loquitur de locis animarum post hanc vitam
perpetuis in qb. perpetuo commorandi sit. Aliqui sed catholi
quam ille allegat S. Aug. Constat inter doctos ipsa suo dari
quis locum sinum Abrahe. Limbum vt manifeste colligit ex
Luc 16. de Epulone et Lazaro. Excludit longe lucet S.
Aug. sine aliquo autor alio non purgatorii qd alios semper de
cuit sed locum beatitudinis infantum nis baptisatorum. Petrus con
quem ubi disputat assignari. Volunt in S. Aug. quamuis puerorum
inferum simplex pluere, qd apparet ex lib. eo de fide ad Petrum
ubi ita legitur. Firmissime teneo nullatenus dubito parvulos sine
Sacramento baptismi, tantum enim pro sempiterno igne puniendos et
in ipso lib. 2 Cui subt. Cap. 8 et in opusc. de p. desti. Quod
Sententia Durisenta eo est, etiam Coiter non tenetur.

Quintus locus. S. Aug. ex lib. de vanit seculi cap. 1 ubi

exposse

expsse asserent videntur animas sine transeuntes statim petunt vel celum vel infernum. Scitote inquit quum anima a corpe euellitur statim aut in paradiso p meritis bonis collocatur aut certe p peccatis ad infernum vel gehennam pertrahitur. Unde chrisostomus ait p purgum ad celum eunt statim ibi collocari dicuntur. Quia illuc solent purgationis tempus compatiendum et temptari breuissimus est horum momentum. Nec reputari non potest p mora aliqua diuturnior est. Ergo modus loquendi quem dicere solemus aliquando medicum occupatum et statim venturum sit et ei modo visitare. Et sero nam matth. 3 statim inquit venit dominator ad templum suum. Hec verbis et verbum 24 statim vocat ei ante occasum solis. Et hec Hieron. ex patrib. asserunt.

QUÆSTIO VIII

Utrum dogma de purgatorio penis aliquibus confirmetur

Nunc videamus quibus rationibus probari queat quod sit purgatorium. Et primo quidem ex illis locis de quibus dicere solemus quod sunt efficaces contra eos qui dicunt quod nullus post hanc vitam a penis excruciantur. Primum igitur locus est quem dominus dicit matth. 12 Qui locutus fuerit verbum contra filium hominis remittetur ei. Qui autem locutus fuerit contra spiritum sanctum non remittetur ei neque in hoc seculo neque in futuro. Ex quibus verbis sic arguitur. Illud quod non remittitur in futuro seculo post hanc vitam remittitur aliquibus. Sed peccatum in spiritum sanctum non remittitur in futuro seculo. Ergo remittitur aliquibus post hanc vitam. Sed quod non remittitur in futuro seculo non remittitur omnibus. Ergo remittitur aliquibus post hanc vitam. Sed quod remittitur aliquibus post hanc vitam non remittitur nisi per penas purgatorias. Ergo sunt aliquae penae purgatoriae post hanc vitam. Secundus locus est matth. 5 Esto consentiens adversario tuo cito dum es cum eo in via ne forte tradat te adversarius iudici et iudex tradat te ministro et mittaris in carcerem. Amen dico tibi non exies inde donec reddas novissimum quadrantem. Ex quibus verbis sic arguitur. Illud quod non remittitur nisi per penas purgatorias sunt aliquae penae purgatoriae post hanc vitam. Sed quod non remittitur nisi per penas purgatorias. Ergo sunt aliquae penae purgatoriae post hanc vitam. Tertius locus est matth. 18 Et iratus dominus tradidit eum tortoribus quoadusque reddat universum debitum. Ex quibus verbis sic arguitur. Illud quod non remittitur nisi per penas purgatorias sunt aliquae penae purgatoriae post hanc vitam. Sed quod non remittitur nisi per penas purgatorias. Ergo sunt aliquae penae purgatoriae post hanc vitam. Quartus locus est matth. 12 Sicut fuit jonas in ventre ceti tribus diebus et tribus noctibus sic erit filius hominis in corde terre. Ex quibus verbis sic arguitur. Illud quod non remittitur nisi per penas purgatorias sunt aliquae penae purgatoriae post hanc vitam. Sed quod non remittitur nisi per penas purgatorias. Ergo sunt aliquae penae purgatoriae post hanc vitam. Quintus locus est matth. 5 Amen dico tibi non exies inde donec reddas novissimum quadrantem. Ex quibus verbis sic arguitur. Illud quod non remittitur nisi per penas purgatorias sunt aliquae penae purgatoriae post hanc vitam. Sed quod non remittitur nisi per penas purgatorias. Ergo sunt aliquae penae purgatoriae post hanc vitam. Sextus locus est matth. 18 Et iratus dominus tradidit eum tortoribus quoadusque reddat universum debitum. Ex quibus verbis sic arguitur. Illud quod non remittitur nisi per penas purgatorias sunt aliquae penae purgatoriae post hanc vitam. Sed quod non remittitur nisi per penas purgatorias. Ergo sunt aliquae penae purgatoriae post hanc vitam. Septimus locus est matth. 12 Sicut fuit jonas in ventre ceti tribus diebus et tribus noctibus sic erit filius hominis in corde terre. Ex quibus verbis sic arguitur. Illud quod non remittitur nisi per penas purgatorias sunt aliquae penae purgatoriae post hanc vitam. Sed quod non remittitur nisi per penas purgatorias. Ergo sunt aliquae penae purgatoriae post hanc vitam. Octavus locus est matth. 5 Amen dico tibi non exies inde donec reddas novissimum quadrantem. Ex quibus verbis sic arguitur. Illud quod non remittitur nisi per penas purgatorias sunt aliquae penae purgatoriae post hanc vitam. Sed quod non remittitur nisi per penas purgatorias. Ergo sunt aliquae penae purgatoriae post hanc vitam. Nonus locus est matth. 18 Et iratus dominus tradidit eum tortoribus quoadusque reddat universum debitum. Ex quibus verbis sic arguitur. Illud quod non remittitur nisi per penas purgatorias sunt aliquae penae purgatoriae post hanc vitam. Sed quod non remittitur nisi per penas purgatorias. Ergo sunt aliquae penae purgatoriae post hanc vitam. Decimus locus est matth. 12 Sicut fuit jonas in ventre ceti tribus diebus et tribus noctibus sic erit filius hominis in corde terre. Ex quibus verbis sic arguitur. Illud quod non remittitur nisi per penas purgatorias sunt aliquae penae purgatoriae post hanc vitam. Sed quod non remittitur nisi per penas purgatorias. Ergo sunt aliquae penae purgatoriae post hanc vitam. Undecimus locus est matth. 5 Amen dico tibi non exies inde donec reddas novissimum quadrantem. Ex quibus verbis sic arguitur. Illud quod non remittitur nisi per penas purgatorias sunt aliquae penae purgatoriae post hanc vitam. Sed quod non remittitur nisi per penas purgatorias. Ergo sunt aliquae penae purgatoriae post hanc vitam. Duodecimus locus est matth. 18 Et iratus dominus tradidit eum tortoribus quoadusque reddat universum debitum. Ex quibus verbis sic arguitur. Illud quod non remittitur nisi per penas purgatorias sunt aliquae penae purgatoriae post hanc vitam. Sed quod non remittitur nisi per penas purgatorias. Ergo sunt aliquae penae purgatoriae post hanc vitam.

tota vita in fund. r abundo ybatu est. Aliq; aliquos
transire cu hac vita cum peccatis venioribz antequ pillis
satisfaciat, qz st repente mortis nihil cogitando de obtent ali
quo aut satisfactione potest etiam in morte ipsa aliquam
complacentiam peccati alicuius habere venialem. Ergo debe
bit satisfacere in alia vita p pis. Alias manerent alia
mala impunita cum contingeret aliquos in charitate decedere
tes, aliqua adhuc habere mala d punitione digna sint Repu
gnanter iam habitatoni illi eterne et a qua nemo accipitur
nisi q omino iam mundiciam. st intacta illud Beati mundo
corde qm ipsi deu videbunt. Contingit aliquos ant decedere
re q nondum sunt penitus mundi a bdi peccato vel pena
Octarta ad. Illud in q ppendent nationes et gentes de
bete dicta ar at lumine naturali illustrat non pt dici mihi ve
rum et possibile naturaliter in puncto non fieri in id q aut
non est aut impossibile est. Deinde gentium ppensio et consue
tudo i orandi p mortuis et congregatur iuxta illud in necessi
tate aliqua constitutos vt appareat ex scis et legibz ipsoru
religionum concernentibz. Ergo signi i dari in futura vita tpo
et locu iuxta bis animabus oportunu de iudicio non dubito
et Paulinus ex z Mach. 12 de Machom. clarum est
ex Alphan. scripto in fine dicit q plato in fedg et phedo
ne vbi q gnal thomas fecit cum q ad inferiu evocantur post
mortem. Unu eoru q pie instituerunt et hoc dicit Aethi
transmitti ad insulas beatorum. Alium eoru q peccata curia
bilia potuerunt, et hos asserit ad tpo excelsi pluto donec
solus solvatur. Tertium eos q peccata curabilia com
miserunt, et hos dicit in tartarum detrudi in eternum punendos. Qui
vum suppleria ipsoru quidem possunt nihil sed tu alijs possunt ad
eccliam Cum hoc consentit virg. Dicit e Gentibz. Ergo
exercentur, penis veteru q malorum supplicia expendunt. Et Clau
dianus ida z. in Ruf. dicit finem. Quos vbi p varios amnes
et mille figuras ad egit tetro purgatos flumine in Mane hoc af
firmo Ethnicorum ipsoru de purg. hoc dogma inducat ec dronum
et confectum in q nobiliores tenacissime conspirant id est Pam
philie ecclie vigil. Qui lo pfinat. Lumine nrae sunt con
fecta ab homine. Fingo etiam discrepant et varie lumine vbi

Jacobus

homes plures deos, et hos in particulari potius q̃m alios in hoc
discrepant gentes q̃ falsu est. Vel Conueniant ob arbor. cõ hõ
Deũ q̃ gubernat cã q̃ veri sit.

Quinta Rõ Multi grauissimi testes et antiquissimi affirmant varias
apparitiones mortuorũ ortas ꝑ se postulasse Vt S. Greg. lib. 4 dial.
Cap. 40 Paschasij interimis Fulgent. apparuisse S. Germ. Epi.
scopum et ꝑ eius pãs liberatam esse Sic Cyrus Hugo de glor.
Confess. Cap. 10 Narrat B. Martin. Virginem quandã nomine Italianam
sibi ꝓfunctam strasse se adhuc celicos in pluto purgatorij ob leue q̃d
peccum hac pena post in pãs huius sibi coactam esse Sic Petrus
Damianus in Epla ad Theodoricum Beda lib. 8 Hist. Ang. Cap. 6
B. Bernardus in vita B. Malachie

Sexta Rõ Quoꝫ ex hac vita in statu q̃d diuina transeunt e
iam vsta ad celos quadocunq; in vita fuerint Sequitur nullũ esse or
dinariũ discrimen intereos q tolunt huic vitæ hẽ culpe ꝑ ultimũ trans
acto in finẽ Conuersi sunt ethnos qui toto tpe quo hic vixerunt in oi
acto in sancta Conuersati sunt q̃ ytq; indicio illo diuino ordina
ni repugnare videtur.

Septima Rõ Potestas iudicandi hominib a deo tradita est
ideo q̃ iudicij diuini etiam illius q̃ sabine solet nobiscũ post
hanc vitam deus ꝑpotens At videmus iudices huius pntis vi
te dictante ipsa iusta Inpiissimi pcham reis imponere pa. est
qua ad tpo alij certum pluminat rpos alicui legiuis criminis
Committor q̃ de cunctis ꝑ grauioribus peccatis et criminibus a
qua nunq; libantur ample Cui nõ esse solet pena mortis ꝑ
petui carceris aut exilij Ergo deo etiam ꝑpotens similiter in
huc iudicio post hanc vitam de et iq̃ genus plectã infligat mee
Cum ea debita et cõq̃ nos iudicatus est.

Octaua Ratio q̃ opinio Curia ad meritorum occasionem
habet discordia Nam q dubit sua oõ sua peccata oõ morte abolenda
et mihil ꝑ illis timet in vita futura facille ab exercitijs pietatis christi
anis retrahetur et vite libertinis vacabit. Sed q experientia ipsa
docet in ꝑs qui negant purgũ Ideo et Lutherus ipse in Enang
dominicis et aduentu disertis verbis fatetur, peiores homines esse
etos cc in Luthe. quam in papatu fuerint

Nona Ratio et vltima q̃ nullis possunt adhiberi pferre testi
monium ex loco sacra purgatorium ꝓhibuit Nam Luther ut scem. ante
in Epul. et Lãb. apte fatetur nullam scam oronem ꝑ defun
ctis ꝓhibere.

Obiectiones ex ronibus dep̄z om. ptes soluuntur.

Prima obiectio Sicut se hꝫ charitas ad p̄miū eter. num, ita se hꝫ peccū mortale ad supplicū eternū Ergo Decedentes in charite statim ibunt ad cęlū Ergo non erit purgatoriū.

Ndeo Nonc̄ par ratio de charite et peccato mortali Nam charitas c̄ cā vite et p̄mi in quantū c̄ q̄d bonū Peccatum aut mortale c̄ cā pene eterne in quantum c̄ q̄d malū Aīe aut se hꝫ malum qnā bonū qz bonū non pueniſt ex qualibet cā boni sed exclā integrale ex concursu oīm causar particularium bem. Malum vō non exigit concursū causarū sed fit ex quocūq; defe. ctu Etqz vita eterna q̄ c̄ bonū simplr involuc̄ p̄mū non datur nisi p bono simplr. Charitas aut cum non habeat rōm boni simplr seu effectiui q̄dm cū ea manet aliq̄s defectus. quatenꝰ est vel peccatum veniale aut aliq̄ pena mansiua p stare hꝫ cū charite. Ideo non statim potest tractam eternā de beatitudinis cū aliquo tali defectu. Porro qz peccum venum mortale non regrit ad sui integritatem Quia tñ multa sufficit si vanꝰ vt sit cā gehenne p modū demeriti Ideo cum illo in ce statim contrahit penam eternam.

Secunda obiectio Sicut deo p̄ponus non redit villꝰ p̄miū qualis p̄ bonis sic̄ inueniuntur. in illis, qe non sunt la deo acceptata ad meritū vnde faciens q non erat in statu gre statuq; deus q̄ premiet ad p̄mū dans p bonis qm puniendū p malis Adeo mala venia q̄ reperit in bonis electis non punet in alia vita sed potius debit p̄mium. Ergo non erit villꝰ post hanc vitam purgatoriū

Ndeo Disparem c̄ vnū vtrorumq; q̄ disparitas in eo p̄sita est, qz cū charite pt manere aliq̄ malū q̄ habeat rōm boni cū peccato vō mortali non pt manere aliq̄ bonū q̄ vere habeat rōm boni Ac p̄ non diminuū q̄ deo dilecti in charite sup stanti. bus p̄miendis cū deo dilecto vero in peccato mortali non maneat q̄dm p̄miandꝰ qz non manent q̄dm sub rone boni q̄ntumlibet intelligatur Notandū est q̄ bona intuitur in peccato mortali ut fe. cit dū vincat aliqua bona aut fecit ea existentia in mortali aut quando non erat in peccato mortali Si vō modo illa bona sunt mortua,

manq

numq̃ ꝺ habuerunt vitam Cum fierent ab eo facta q̃ verat sine charitate ꝺe vita bonoꝝ opum, et consequenter tunc quando facta sunt non erunt meritoria. Unde dico in charitate decederet talium peccatorum opum quorum sunt non haberet p̃mium set haberet palio q̃ in charitate fossent. Si aut facta sunt bona opa in charitate et postea pupulerunt peccatum mortale fuerunt q̃ omnia illa bona quando facta sunt seꝯ postea mortificata sunt p̃ mortale sup̃meniens q̃ opum meritoꝝ id efficerit vt quando iterum illa manebit numq̃ eo actualiter possit ee ch̃o p̃mij. Deus vt ceteri tunc opa reddit adhuc q̃ p̃mio sit digna. Verum illa mortificata sit postea q̃ nimirum ꝺ impenitentiam p̃petuam illa opa erunt semp̃ vtinam mortua. Quare cum q̃ moritur in illo impenitentie statu illa etiam mortificata in ipso manebit p̃petuo ac p̃ illa opa facta in charitate non magis venit digna p̃mio in gehenne quam q̃ facta sunt extra charitatem Cogitaq̃ non reperit q̃ quia in gehenne q̃ p̃mio afficeret possit. Set aliqua bona fecerint in talibꝫ q̃ cum iberetur cum reliqua mala deo ꝺebito in charitate repent aliqꝺ sub velamine mali, et ideo reperit aliqꝺ premiꝺ. Charitas tñ non mitigat tollit illa mala q̃ ꝺ. aduersatur, seꝯ non aduersatur omni malo seꝯ tantum illi q̃ habuit penitentiam a deo tanq̃ fine ultimo, quale est mortale veniale cum peccatum et obligo ad pena tpalem non accepit ꝺem penitentiam a deo p̃fectum simul stare et deum amare sup̃ oa, et habere peccatum quantum vel facere aliqꝺ retardationem in p̃sonam ad deum.

Tertia obiectio Christus satisfecit non tantum p culpa seꝯ etiam p pena peccatis nris debita. Ergo cum nobis Christi passionis fructus applicatur etiam remittitur tota culpa et pena

Ad hoc Negando consequens Nam passio christi est quidem ex se sufficiens ad tollenda oia culpam et pena stricte. Liberari et misericordia q̃ deus p̃stitit in hunc finem ordinauit et inter alia sunt etiam pene satisfactibiles, quas deo non semp̃ remittit etiam remissa culpa vt in 4 fuit ante ostium est. Et hec penitentia ipsa manifeste patet christum suam p passionem q̃ voluisse abolere omnem ipsam penam eternam. Nam in fantes baptizati ad quos certissima virtus passionis christi pecuit sine penitentia et alia bona quia inveniunt ea tollendam sit semp̃ set nunc in remedium peccati fuerit. Cuius non q̃ sunt capaces, et mortuis antequam fiant moriuntur, et eadem ratio reliquarum satisfactionum nrarum Circa hoc tñ hoc notanda

primo q̃ satisfactiones vite tantum abest vt obscurent merita, et satisfactiones christi eam magis illustrant ea videantur. Et potest q̃ non tantum dominus satisfactioni sue p̃ri seꝯ etiam nre ꝺ. Quia nr. Ut gratiam meruerit vt satisfacere deo possit

2 q̃ satisfactiones in patria sunt debitae et debite vere passe tempꝰ q̃ nos q̃ p̃ne debemus

Deo illio petimus Quamuis ipsi quoq; satisfaciant
Ejusdem ac dignitatis ecclesiæ nostræ habeant, vtrum Conspectu Diuinæ ma-
iestatis valere possint.

Quarta obiectio. Missali in loco Commun. bt. de re-
missione peccat. q̃ste 7. Deo postulamus illud nobis orantibus remitti
relictum quicquid aliquando remitti a nobis minime sub ea conditione po-
tulauimus. Sicut et nos dimittimus ut deus illud debitum nobis
primitus remittere soleamus et debeamus nesciat culpam ipsam vel
peccatum, sed obligationem ad pœnam et satisfactionem Ergo
Deo quoq; hanc pœnam nobis remittere quoq; ob et confirmatur
quia nemo ob Deo debet culpam et pœnam In deo non ap-
do minorem debitum nescit vtrumq; vel culpam et pœnam et
quamuis non dicamur proprie Deo debere culpam tamen rone cul-
pæ p quam nos a Deo auertimus Constituimur debitores Dei
qz auferimus illi honorem et amorem debitum ad cuius restitutio-
nem tenemur. Hinc et q Deus soluere debita quando vult nos
Conuertimo ad ipsum et ille Deus nobis remittere debitum dicimo
scendo nos p debitoribus et quantes petimus vt dimittat nob
debita nra i culpas seu offensas pœne et nos dimittimo alijs
easq; vel similes pœnas culpas vel offensas Nam Sathista
dienses alieq penales a peccatis nris iuste aliquando vtgai-
mur possumus etiam dimissa offensa Quare male intellexit Dro-
nem Dominicam masenius tantus alieq Theologaster existi-
mans nos illa Conditione Sicut et nos dimittimus obligari a Deum
satisfactionem peccatis remitten Dam.

Quinta obiectio In purgatorio nemi locu meriti aut de
meriti Ergo nec satisfactionis et ob satisfactio e meritoria In
Deo Negando Consequam Nos vero Deo eam satisfactio-
esse meritoriam Duplex intelligi pt, vel rene aliquis pœnis actu me-
ritorij, vel sic satisfactio purgatorij non Dei meritoria vel rene pœ-
nis satisfactionis, q ei subi patua status merendi posita nullu actum
Deum meritorium elicere possit Incerti pœnas pt, et meruit q
hic viuens, vt ipse satisfactio etiam post hanc vitam posita det ac
cepta.

Sexta obiectio Sublata culpa tollit pœna est
ppter culpam Ergo sublata culpa hic p remissionem Dei benefi-
cio sicut solitam tollitur etiam ob pœna Nudo Non se-
quitur qz quantumuis pœna dependeat a culpa in esse in cet
non dependeat quidem nec multi satis effectus sunt a suis cau-
dependere debeat.

Septima obiectio In baptismo remittitur pœna et culpa
ob Ergo etiam in penitia q̃ quabi zdo qz baptismus

Nudo

Nucleo ꝓ Si fiant od q̃ negruntur ad pfectam p̃fessam ꝑ etiã
in pfessã multi pecnã. Secundo Indeo Non sequitur nec ꝓ
id fieri in plnã sep oportet qe deo p̃ponat peculiarem nobis fa.
id fieri in plnã sep oportet qe deo p̃ponat peculiarem nobis fa.
cilitatem et liberalitatem quam exhibet in baptismo Ut apte insinu.
at Aplus ad Heb. 6. Impossibile e inqt os eos q semel sunt il.
uminati et baptisati iterum renouari ad plnitam et primã baptizari
Alioq̃ ꝑ penitentiã ꝓpius possumus baptizari aut semel tantũ Et
Cap. 11 eiq̃ Epl̃a sait in Aplus Voluntarie peccantib nobis post
acceptam notiam veritatis nõ est ultra relinq̃ hostia ꝓ peccatis sed horri
bilis quedam expectatio iudicii et ignis emulatio que consumptura est
aduersarios Et Apls Impossibile est eos qui semel illuminati gustauerunt
etiã participes facti sp̃us scti gustauerunt nihilominus delapsos rursus
renouari ad penitentiam Ideo ait Apls Quia uoluntarie peccantibus
nobis non relinq̃tur hostia pro peccatis sed horribilis quedam expectatio
iudicii et ignis emulatio que consumptura est aduersarios Ideo ait Apls
Quia uoluntarie peccantibus nobis non relinq̃tur hostia pro peccatis sed
horribilis quedam expectatio iudicii et ignis emulatio que consumptura est
aduersarios Ideo ait Apls Quia uoluntarie peccantibus nobis non relinq̃tur
hostia pro peccatis sed horribilis quedam expectatio iudicii et ignis emulatio
que consumptura est aduersarios

usq; ad tpo resurrectionis et iudicij. Ergo nequa erit in eo
lo vel infernus usq; ad hoc tpo. Ad hoc dicendum
negant. Secundo Andeo Anima cum sit principalis
agens et radix libertatis meriti et demeriti plurib; et efficacio
ribus modis concurrit ad peccatum quam corpus q tantum instar
cuius q instrumenti se habet. Quo circa etiam merito pena tribuitur
et grauius corpus et plures pathendi occones inducitur quam
corpus. imo absolute cum ipsa ipsa peccate potest instare et vt
etiam p ipsam puniri inferatur. Quod si aliqs arguat in
stam qd negetur ut corpus sicut aliquo modo cum anima ad peccandum etiam aliquo modo puniatur cum ipsa
sicut punitur in inferno Gnali

Andeo Instam diuinam non negabit quin mihi possibilia
sit q corpus unum post mortem ab aia saluti est ad sanctam exposi
tio. pari mihi ipsi resuscitari etiam ante diem iudicij ex pterro
diuina negat. et si aliqs dum nebulatur in cinere pari videbitur
ppria ratione dicendo mihi habitur. q mihi sanabit deo omnia illa origi
nalis peccati et inferni ad pena sanctinet. Preterea Corpus
hoc cum sit mortale et corruptibile non posset infinitum igne pury.
sed stabit in eo interiret et quinimo deo posset illud conserva.
re incorruptibile sicut. Conservabit Gnatorum Corpora in ge
henna, qd ta miracula huiusmodi in sanctis et electis suis ac
solet in detrimum. deo in solatium et maius ipsorum bonum facere
et scriptura ipsa scripsit vt corpa humana quinq; nullam aliam
ante stabilitatem aut mutationem sustinant ad resurrectionem il
lam vsinero aliam. Ideo deo non permittit bene Merito ergo sola
anima punitur. vt potet sit ca efficiens et subiectu peccati
ipse Peccatum enim actu liberi arbitrij et sola voluntate
fieri dicitur, et in sola voluntate formali inuenitur. Vnde ubi
ubi punitur peccatum vel purgatur ubi inuenitur. Inuenitur aut
in sola anima. Soluto hoc ergo aut in carne mortua Porro in Gnali
post interim punientur non tantum anima sed ecclia Corpa Aut
accidens non hoc qualtus Coniuncta erit anime Gnatae et pec
nis subiecta. ex qua in corpa Cruciatus redundabunt Qm
admodu in beatis gle illa beatitudinis essentialis primo et im
mediate recipitur in anima, et per eam postea redundabit
etiam in corpora beatorum in quantum illius fulsurit Capa.
cia non propter se percipere sed ppt animam recipiu quin
sibi et illius gloriam meruit. Alteri hac de duplici extremo
pchio atq; eodem de hac tota pte pte disputatione dicta sufficiant.

Secunda pte

SECVNDA PARS DI. SPVTONIS

De ys quib. purgium conuenit.

QVÆSTIO I

Quinam sint y qui post hanc uitam in purgatorium ablegantur.

De hac questione legimus apud autores diuersas opiniones seu potius errores. Prima opinio est eorum qui quantumuis de purgatorio tollant et euertant declarant nullum existere locum ubi quis post hanc uitam purgetur. Secunda opinio eorum qui ex uera et recta fide in deum discedunt pertinaciter in illo loco post mortem. Christum dominum iam mortuum in descensu suo ad inferos uoluit passum et expiasse poenas infernorum debitas, tamen ab illis aspectu non petuisse. Ista expositio docet hereticationem de passione cenae domini quam blasphemiam hausisse videtur ex Caluino lib. 2 ins. Cap. 25 parag. 12 et 14 et Gualtero in psal. 22 Brentius in cap. 7m actor. et lib. de maiestate christi et Melancton in locis comunibus Cap. de filio. ex quorum tribus schola peperit incredibilem blasphemiam Curabo Apostatae quidam monachi Ioan. Colendinus in actis suis et Surius in hist. anni 1527 qui asserunt christum desperasse et de se ipsum. Et forte in poenam peccati istius Caluinus in morte desperauit et maledixit diei quo liberum scribere cepit. Et in eius vita legimus Cap. 22. Quemadmodum tandem inuocatio diuinae excesserat et blasphemiae in eo repererat expirauit. Secunda opinio eorum qui asserunt nullum quantumuis vita perfectissime hinc exemptum esse posse hanc vitam absque poena purgatorii. Sed ab tam bonis quam malis exeat pro solo christi transitu debere purgatorium statuunt origenes enim in Iesu nave et in psal. 36 Et in ecclesiastes videntur fuisse nonnulli alii patres et doctores Ecclesiae. Tertia opinio eorum qui existimabant omnium quotquot sine illi sint daemones sine homines poenas quibusdam nunc assignatur tanquam emaculatum iri ac purificandos

Et ob pdnas post hanc vitam ee purgatorias Scotj. Varijs
inter se sentijs ijsti errorei obiectant. Nam alij affirmant
ob dompnes chiae stallandos &c. Orig. Hosterij. Epla ad Joan
Hier. et Aug. lib. 21 de civit. cap. 13 et Hieron. in Cap. 2
dene. Alij dicunt ob quot q in aliquo peccd sint inh.
delitalis sine aliquo cumq gravi et mortali, morimtur. non mi
si purgatorij & tpales pdnas exptuos. Hiecham. Error tri.
buitur Orig. Quid ob quintaxat et solos christianos nomine
quandam, sine Catholi. sine Hereti. fuerint in purgo collo.
cant. Alij in scripsit de solis et ibq illis, tum aliquan.
do Catholi fuissent postea tu in hereli. decesserunt. Nonnul
li dubitant. et nec tu quint ad solos Catholos in fide pdic.
rantes quantumuis alioq pctione vixissent. Demq alijq
intellexerunt de solis et fidelib. Catholicis. q clemtia nam ta.
cium etiam si in alijs delictis. gravioribus. ab finem vitae
usq pcucrint. Quia horum animas refrigerat et refutat Aug.
Varijs in locis maxe lib 2 de civ. Cap. 18 lib 22 24
Veritas Catholica est eis quintaxat solis competere
pdnas purgatorij q decedunt in solo peccd venali, vel in
solo reatu pdnae tpalis vel in utroq. Eisdem q decedunt
in peccd mortali actuali vel originali non culpabit loco
purgd nec ibi q in gra decedentes ab oi culpa et reatu
pdnae tpalis sunt liberi. Hec hanc veritatem fidei sequi
lib. Conclusiones.

Pico pro Primo quod nullas pdnas in deserto a dn.
Hiero passus est con tam opinionem blasphemam. Probatur
Pro Quia pdna quatenus includit in se essentiam desperem
tiam et electorum scilicet spem et certitudinem. Ergo vel
Christus quod simpliciter desperavit vel non timuit pdnas illecebrosas
Hieron. Consequentia patet. quia pdnae quatenus sunt ex se est
Nec Christus ait non timuit mihi tpales. Ergo vel dantur
alique pdnae tpales quas purgi nomine applicant Heretici vel
Christi non tpales sive detentae exptuae est. Consequentia patet
est Quod ait Scot. Calu. Verum vocem desperationis
nisi esse et timuisse desina salutis in magno blasphemam
et simpliciter pro est, quam ut Catharum indigest. Imo ipsemet
Calum. Imo ego quasi gladio jugulat. Nam lib 3 inst. Cap 2.
paragr. 12 docet dubitare de sua salute esse peccatum con
tra fidei. Unde vel Christus desperavit est Christum peccasse
Consequens vel non desperasse nec dubitasse

2 Ob

Secundo probatur, qz Sctī docent nos saluatos eē et redemptos sanguine xpi et morte filii dei, et post mortem corpalem nullam amplius penam cognoscunt ad philip. 2. Humiliauit se metipsum factus obediens usq ad mortem, mortem aut crucis. propter quod deus exaltauit illum. Ubi tria attribuuntur obedienti. 1. fuit ei mors. et nulla sit inferorum potentia, sed primus subiungitur exaltatio 3. quia patuit christus descendit ad inferos. Et in inferni spolia abripuit inde illos. ose. 13. Ero mors tua o inferne. Quomodo ergo ipse essit potuit manere in inferni aut vita ordinari ut viuos pene. Et conf. Ege. 32. 4 tabi sit ait. Reuelabo inferiores partes terre. et illuminabo eos sperantes in deum. Praeterea ex prece qz descendit christus ad inferos descendunt descendunt. Descensus Christo et triumphatoris, non ut victus captiui. Quarto probatur ex hac 23 ubi petit latro se fore cum ipso in paradiso. Est quando fuisset in paradiso. Sed latro ascendit in celum. et una cum eo latrone, non fuit ad paradisum. Sed ad inferos ergo paradisus christi ubi inferni assignare malint. Deinde probatur hac ratione. Vel cum christus dicit patres ituros apud inferos post mortem. Vnus possunt dicere ad inferos, nisi solum qz in eis et blasphemi eē uelint. Cum passio eē p suis, qz solus inter eos est dei filius. Ergo p nris. Adhuc p nris pati debuit apud inferos. Ergo passio eius et extra fuit insufficiens qz ita est. ob quam causam sanctissimam sanguis nrē passionis dicit ecclesia et martirium tribuit

Dicendo autem in ecclesia dei tam perfecte et integre vitae vel et nulla post hanc uitam purgante ostendit. Et ita est. Licet contrariam. Probatur pro qz infantes renati baptismali nulla plane possunt habere maculam purgandam post mortem. Ergo statim ingressi ianuam liberi ab dispurgone. Sed ecclesia docet statim ingressi ianuam liberi ab dispurgone. Sed ecclesia docet statim tenet ex ore martirib. q in sanguine suo lauarit stolas suas et si macula p martirium deputa illuc in celis euolat vt cip. 16. 4 epl 2 decret. Sed quidam B. Virgini tribuere aliqd. vel minima pena purgatorii alterius vitae signa ostendit

Quarto qz est ex patrib. qz ut Ambr. in psal. 35 et psal. 118 serm. 20 8. Hilar. in illa psal. verba concipiunt anima mea in diuia iustificationis et Lactan. lib 4 cap. 21 diu inhibit et Hieron. in cap. 2 Amos. Neptas lib 8. in Gen. cap. 32 ubi quantur dicere de etiam scto notesse transire sed per ignem, ignem in die diuini non purgum. Sed illud Pauli 1 ad Corint. 3 Omnis cuiusq opus quale sit ignis probabit Ita S. Hieron. Hilarius et Amb. in loco post, ac pius. Sed hoc Deus erit de sctis excepto christo transire per ignem. Quinto sic videtur intelligere per ignem

Tenuum ignem purgatorij, p quem tñ dicunt transire sanctos
sine ulla lesione sta ut transeat p purgum, materiales sint lo
qa creantur non formaliter. sta Lactan. S. Ambr. et Aug. lr
q sententia hic explicata in eo modo non est improbabilis mxe cum
confirmari possit ex visionibus quas refert Clarm. lib 5 Cap.
6 libri. Quibus refert visiones quosdam transmutes in cal-
tes p ignees globos ad vallationem prius et plena
Quinto dicit qz vere sterm. Gloss. ultima dispnit ali
quas animas in tartarum, aliquas in purgatorio, aliquos in cel
lum mox recipi Ergo erunt aliq qz purgent nulla indigebunt
Dico Tertio Nullus est qui p obitum finalem dei qz
ignem gehennę qnatur. ab eo tñ qz liberabitur. ideoqz nul-
lus non habet aliquo qnatum spem habere pt tñqz cna dicendi pal
nam infirmi Pomitur cum sam opinionem erroneam
et probatur pus ex scra qz expse indicant demones mundo
salvandos. Apoc 20 Diabolus qz seducebat eos, missus est in
stagnum ignis et sulphuris ubi bestia et pseudopphta cruci-
ciabuntur. die ac nocte in secula seculorum. Dicit matth. 25
Ite maledicti in ignem eternum, qz paratus est diabolo et
angelis eius Probatur 2os Cum eos qz dicunt quosdam
peccatores graviores salvandos et ex hoc dicit matth 25
Nulla fuit discretio inter penas demonum et hominum quantum
ad eternitatem dicit. ee qz paratus est diabolo et Angelis eius
Ergo et hominibus impijs fuerit cum pena. Item qz in textu
inferno non indicabit deo demones sed hoc qz de demonibus sic
indicati sunt a principio mundi, quando ad tartarum dejecti
sunt Et verba illius christi tunc ibi in supplicium eternum impi
ait in vitam eternam Ou loco accipitur mundo de demonibus
Denique non victor ee aliqua re, quare potius dicamus penas
infernum humanas evacuatas ivi quam demonum. Nam et propter
misericordiam magnitudinem, pena tollenda esse primo etiam
Teodo B Aug. lib 21 de civit. Dicit istam opinionem ee
fundatam humano affectu et favore, pro defuncti ipsius fa
tuipso quę demonibus, qz lib. ad eos nihil attinebat quam
vivat eos quasi sine ca loquutos, ut ex alia pte extendant
Dei misericordiam ex alta Contingant
Probatur 3o Cum eos qz dicunt eos q christiani aliqua
defuncti salvandos. qe talios decernunt simplex extremum
gradum et in statu vie dicunt, a quo post mortem mutari nequeant

remissionem pene nec sit absq; remissione culpe. Sed talib. nunq; am-
plius culpa mortalis remittit pt. Ergo nunq; etiam pene habebunt
remissionem aliquam Mortis: sufficere pt baptismus. q; apud Deum
non sola putatur peccati ipsa fictionis vel defectu baptismi. sed
etiam ex fide q; cum voluntate et doctrine ipse. Quare dicunt infide-
les q; non credentes erunt damnabuntur in eternum ita quoq; fideles, qui
male operati sunt et repugnarunt doctrine eius punientur in e-
ternum. Nec eos iuuabit sola presentia in fide usq; ad mortem, quia
ad salutem etiam requiritur rectitudo operum et presentia iugis non so-
lum in fide Unde S. Aug. lib. 21 de Civ. Dei. Sunt autem quidam in-
ter quos et ipse ego sum qui credunt posse in finem salvum evi-
tari quicquid mali commiserint. Sola fides credentibus hoc promittit, q; meritis fun-
dati et firmi salvantur. quasi per ignem. quo igne in ultimo iudi-
cio purificantur mali. Sed ecce hic contrarium S. Paulo dicens Ma-
nifesta sunt opa carnis q; sunt immundicia fornicatio et his similia q;
dicit vobis. qm q talia agunt regnum Dei non possidebunt. Si quis
autem talia in corde suo ponunt christ et fidei vocatur habere fi-
dem christi. nec in eo fundam christ cui alia preponuntur. quamuis magis fi-
dem habeat illicita non prohibuisse sed, quod potest prohibere christi Committit
Hoc Aug.

Probatur 4o Cui cui q vocat eos non expectat peccatos et
penas q fecerunt elemosinam Io nisi elemosina absolute libera-
vit a pena eternitate, sequitur illa sola sufficere possent sa-
tisfactionem et salutem, quod est expresse contra scripturam q; multiplicat
peccata. Nunc 13. Mich: penitam habuerunt de simul
ia requirit et penitam Nunc 13. Mich: penitam habuerunt de simul
pribilis stomachantem Luc Corint. 13. Si distribuero in cibos pau-
perum de facultatibus meis et caritatem aut non habuero nihil sum. Ad
ipsum de facultatibus meis et caritatem aut non habuero nihil sum. Ad
illi de charite curant quamvis aliquant pro qui offendere non verba-
tur. Preterea multi fideles sunt qui nullis vnq; elemosinis faciebat
uantur. Nec in tenebris etatis hinc decedunt, vel q nunq; gerunt misere
vunt q largiri in pauperes potuissent bonis Luc 12 de parabola Di
Cum tota legi in stragulum effudat aut in vno facto est omnibus.

Ad 2o primo Veritas Catholica quam supra altissime docu-
tata est et confirmata et de hoc nimirum de purgatorio tantum eos p
tinent, cum lesionibus et venialib. peccatis aut cum debito satis
tam plenioribus quam pro gravioribus non remissis nunq; plene solutis
ex hac vita transeuntes.

Probatur 2o ex 1 ad Co.
vint. 3 Ubi exposse ponuntur. ab Apls duo quae Deum decernit
sup fundamentum q est christus scilicet bonum rem Nam infideles et alij mali

sup hoc fundum q̃ dixerat non dan quorũ opa Deus dñs ã fu
turus b̃ta tpo vastabit et pbabit ignis Pm ẽ cor qui
q̃ dixerunt stipulas ligna fenum, et hoc dicit q̃ transituros
salvos, sic tã quasi p ignem tã non sine dolore vel aliqua affli
ctione Secundo cor quorũ opa manebunt sunt in tanta
illesa et perfecta Ergo ignis nõ expiabuntur in pga qa nihil
expiandi habebunt Tertio inpis ant dicit ibi Capit hõ
spiritus mus dens Quare nonnisi q̃ dixerunt stipulas flam
as purgãs ignis habebunt

Tertio arguitur ex dõ quatuor dõ sunt status qz hac vita decedit
dentiũ vel variis in locis insinuat Aug. Primus est peccatorũ
qui nihil sibi consci sunt vel infantes baptizati martyres et
alii Secundus est impiorũ et finalis dei sine penitentia decedentes
dicit psal 18 abominabiles facti sunt Tertius est eorũ
aliquã qui mundi quidã sunt et immunes ab omi labe q̃ animam
prout incumbat et exornat facit deo non carentia aliquibus
levioribus affectionibus et humanis miseriis sordibus q̃ aliqua tamdiu
vi purgent indigent in ipsis illud. Omnis mundus ẽ non indiget ni
si ut pedes lauet Ex his vs ptz primi illi status plenarie
celsi vel patet actor 7 de stept. Et ita phibet. de Paulo
Apsto Cupiens dissolvi, qui sunt xi quibus illico post mortem
mittuntur in tpm can 2. dob. 21 In puncto ad infernũ descendunt
Ergo solis ultimis debetur loc aliqs specialiter mentio et
iste de purgatorio Et hoc ipse voluit sedare ipse dns Luc 10
Non exibis inde donec solvas ad minimum quadrantem Et matth
12 Non remittetur ei neq in hoc neq in futuro seculo ninivitis esse
locũ aliqm post exitũ hmõ vitã in quo detur tpo vel misericordie
alicui peccati et solvendi etiam minimũ quadrantem Tria cri
mina quã vt dixi venient in purgatorio Primum eorum
qui moriuntur sine culpa venial aut mortali tanta hnt vlta
tum alicui pene peccati mortalis aut venialis vel misti Secun
dum eorũ q moriuntur cũ aliqua veniali vel misti et vltra ipsa ad
penã Tertium q̃ sunt utriusq; et culpam venialem et vltra
tum venialium quã mortalium vel mistorum

Obiectiones Hereticorum solvuntur

Primo obicit Calvinus Confessionem Chaldeorum dicitur Isaie
53 Christus a deo percussus Et matth 27 derelictus a patre
cui nihil deus nisi est quam exposuit penam et status Christi
Ergo Christus omnes exhaustas est penas aliquas in persona.

Andeo

Anglo Negando minorem Christi esse pœnæ à pœna non
posse illum odisse et peccata instituisse quæ punisset illum p nobis occidi
exponit Aplus ad Rom 8 Proprio filio non pepercit sed p nobis omnibus
tradidit illum quo ipsemet Christus apostolis insinuavit Scribus Quare me
miserabili deam inimicum nullam fuisse in me culpam. ob quam merito possem
affici supplicio Quare significatum est Calvinum ob minimam quam minutam à
Deo iratum pati pœnas infernales quam sæpe in deo in hoc mundo flagellat
iustos et in iustos ob nullam aliam causam nisi quia est in inferno
Secundo Objicit Calvinus Christum semel pro nobis esse passum
ita quam nos incurrere debuimus ob peccata nostra. Sed incurrere debuimus pœnam infernam Ergo Christus eadem est passus Confir. ex Isai
53 Correctio pacis nostræ super eum.
Angelo Si aliquam vim Argumenti hoc haberet deberet inferri Christum
Christum omnium demonum in æternum manere in inferno, quia hoc ipsum nostra
peccata meruerant - quia tamen Calvinus in inferno non fuit Secundo
Non fuit necesse Christum omnia eadem pœnam pro nobis pati, quam nos meruimus
rebantur. Licet in furore Dei satis esset quia tantam passus est pro nobis quantam
tam improbam minimi infinitam, quidem Christus subiit cum passionis suæ
Quæ quamvis in se Caput creata videbatur de finita, quia tamen tollerata
tanti ab eo qui fuit infinitæ dignitatis et charitatis Creatus pro
ea divina Deo etiam ipsam vim infinitatis habuit, per quam Compensari potuerant abundè pœnæ infernales infinitæ et perpetuæ peccatis nostris
debitæ Et ita non fuit necesse amplius eum post mortem pati apud inferos quia solverat Deo pro sufficienter debitum nostrum Deus timuerit
et paveretur
Tertio objicit quia Calvinus Christum Matth 26 Cœpit tristari
pavere et tristari: At si solum timuisset mortem Corpus suum in
timuisset multis partis horis quia audacter mortem subeunt Ergo timuit
animæ periculum quod illi impendebat in inferno.
Andreas S. Patres Varii exponunt hunc Christi timorem, nullo tamen vel
minimo in animam cadente horum timorem Christi suisse de salute animæ
Nam inter alios S. Ambros. in Cap. 22 Lucæ et Chrys. in cap.
26 Matth. dicunt Christum suum mentis affectu mortem Corporis et
passionem horruisse Nec id cum infirmior aliqui forte credendo est quia
id fuit non necessitate ulla naturæ aut infirmitate sed libera voluntate
ut totam malitiam et afflictionem quæ pro nobis experiretur et horum se
verum esse ostenderet et deum timore suæ Martyrio fortitudinem probaret
vetum eadem postea timere amplius noluit Ultro obviavit illis et se
Capiendi et ligandum ibi præbuit Quod aut non nulli huic nomini quia

hinere mortem non videantur id impiorum verissime accidit
Quod accidit ex aliqua cē iatrimoca, aut qz demon sus illorū obtūdet, aut qz sibi potes non sunt, aut qz auferunt cogitōm à morte, et signat id in aliqua alia Considerone, quo vū mhil de chro Dus loqui pt.

Quarto obiciunt Cōm id dicit S. Petrus de chro Dno Actorz 2 nem qđ inquirant Solutis Doloribus infernī in qđ impossibile erat teneri illū a quo Sūt chri non sunt exepti Solutis doloribus inferni quoniā potuit ab illis solui.

Respōdet Confirmāt qđ oppugnat Legitem Catholicam Mandzin Quā cōtrariā legamus Solutis doloribus mortis Hoc tantū sensus erit Quos chro Dno dissoluerit mortem cū eius doloribus q illē timit abaudiūt. Resurrexit in immortalis et impassibilis Sibi cū ure Vulgata Quibione legamus Solutis doloribus inferni ꝑ lectio forte magis regnda quam Gēa eo q etiam hoc modo legat Jesu. lib 3 cap. 12 Et Aug Epla 94 cē Evodiū et alij Tunc dicimus cū scto Augo Duplicem cē mortē scilicet Solutis doloribus inferni a spiritus separatio Solutis a cham Dolores inferni qb. teneri ipse non potuerat, non qb teneberetur sed ne teneretur ne qs Quo Solutis doloribus infernī qb. teneri ipse non potuerat, quos ipse nouerat liberandos

Quinto obiciunt Cōm 3 Conct. Peccata hūm ad tpo durant et breui tpe Committuntur Ergo non pena illoꝝ est cē ꝑpetua, sed Contributa ad tem tpore peccatorum Confir. Deut 25 Secūm mensurā delicti erit plagarū modo Ergo cēt Dns iustus ꝑ utrumqz punire eterna pena, cum tanum exigat pena longiori alius breviori.

Respōdet qđ modo tale Dunt axat penā ꝑpetuitatem nui à Conditione ex Cōm qđ peccauerunt tum ꝑ ipsa est infinita dignitas tā iniuriā ꝑpetrata erat quodmō infinita magis ꝑ peccat is q neq; blasphē impingat, qui si rustice simpliciter impingat bonū tale vt hoc non sit solū a deo sufficiens separetur ita q illa peccata sit mortalia alijs cū quibus sint semp immutabiles cōm q delinquūt Addendū igr est q peccatum ex tali pena dignū Debeat pena eterna ob dignitatem personarum in quas in peccato mortali delinquunt Laudabilius am mum cum peccatori fit semp ut exiscat Gde Greg 33 mo

va

ra t dicit Ad dictu ch indeciō inglicie ꝑtinet vt nunq̄ carnal
supplicio quasi mhs in hac vita nunq̄ voluit ꝑcco carere chm
et leges humē maiorib⁹ ꝺnis infligunt penas quā fuerit ꝺre pecca
tor. Illa ꝺ apphendit in adultorio dicit hoc in log q̄ constit in nomin
to ꝑticē et hic punitur ꝑ leges humās vt vel a communione ciuita
bis t repellatur vel ꝑ exiliū ꝑ petuū vel ꝑ mortem.

Dic ois qt gbi est pena eterna est chm peccm eternū quia
q in inferno est semp manet in pcce mortali set in materia et reatu ipse
est ideo q non pt tolli peccm post mortem ideo nec pena tollitur à damnatis
similr rō è de illis q in solo originali decedunt manent in inferno in
pena dm in limbo puerorū ea q originale è mortale et nunq̄ tollitur
post mortem ideo necesse è vt semp manent in pena Cathen q mih
peccatori mortalis sit pena eterna m̄ ꝯ hominē grauiora pcce pmi intur
gracionibus penis leuiora leuioribus. Quare in pena peccati dicun.
dicuntur magnitudo acerbitatis et ꝺre. quātū ad acerbitatem pene
pena maior ē acerbitas pene est in eis q grauius delinquunt quam
et minus et cum hac magna est inequalitas et diffa in pena damnatorum.

Sexto obyciunt Deū non exercuisse suā misericordiā
de gentibus nisi in hac mihi misericordiā suā abscondit nec cū iusto fue
rit misericordia tua recordabitur Deo exercuerat iram suā et ab
scondebat misericordiā suā et nunq̄ illius recordabitur si in eternū
puniret Resp nullius dnā erit pena eterna. Ad hoc pdo Deo
non obliuiscitur misericordiā q̄ando ho non obliuiscitur Constat q̄ si
ho obliuiscitur constat q̄ Deus suā Deo quoq̄ obliuiscitur misericordiā
suā dicit dicerim. 18 Rapiatur impius ne videat gloriam et dubi-
tas vltionē tuā circa eos et ignis hostes tuos deuorabit. Si palmitam eglat
gloriā ā malo suo q̄ locutus fuit contra eam, agam et ego penitam
cum malis q̄ cogitant vt faciebant. Cum igit dnā nunq̄ deleant
de peccatis hominib⁹ q dicit mihi videbit nunq̄ recordabitur misericordie
illorū.

Decimo dicit q̄ dixit Dauid intelli
gitur de hac vita q̄ non exercuit Deus iram suā a gentibus inimicis
eis, vel dicit q̄ non fuit misericordiā recordatus ea q̄ tpe impiorum
est ps 101 et Deo non solū Deus misereatur sed Cōsulit natura
scē dicit talibus spūm Compunctionis et ps Zach 14 vt sic
peccatis hominū habeat misericordiā illatā q̄ ad ea consurgunt. vel quamuis Misericordia Dei
nunquā delicta magnitudo exigat iuste a Deo vltionē et extremitas
differt tū Deus misericordiā suā promittit vt interim lamentetur spūm
compunctionis et misericordiā fulsit sicut illud Isai 30 Deus expectans
Deus misereatur nobis pro post hanc vitam non est tps misericordie Deo

nec spem Conuertendi habuit, nec Contritionem accepit q
nulla est si ipse non mouent hoem.

Septimo obijciunt Cū Dauid Cantem dicit Christo
Date elemosinā et ecce oīa munda sunt vobis Et Iacobus
dicit sine misericordia illi q non fecit misericordiā Ergo ā Con
pio q fecit misericordiā erit liber à iudicio. Unde Christ. Am
br. Christ. Compant elemosinē baptismo Ergo videtur li
berare elemosina à pena oīa etiam futura Et Christ
Christ dant quando sequit cum Gehenniē non det aliam mi
si qdā non fecerunt misericordiā Sit eburini et non declinet
in sinistram.

Rndeō Cū S. Basil. in qstione. brēu. explicatis qstio
27 Chanū loco citato dicit Volumus tantū Contribuere qua
vis elemosinā tanqā pro remedio Cū illorū particulare vi
tium auaritiam. Non p oīa sola sufficeret sine et alia gratia
ad salutem Ad illud Iac dicimus. Rndeō Carbri
Elemosina qd operibus misericordiae sufficit ad quoniam. At non ē Con
Exercere opā misericordiae aliquā sufficit ad salutem, qz
quā ex intentione cā mali aut ex singulis defectibus.

Patres vē illi Compant elemosinā baptismo intelligunt quo
ad satisfactionem aliquam pēnā et non excludunt sed suppo
nunt grām qua dat fieri elemosinae vt p pēnā oīa satisfe
rat Ad vt baptismus. Consequatur effectū suū exigit ibi
habitus Theolog. in gre et reatus vel certe quadā ultima
ad ipsā gram Ad illā Cum Chs eos arguit in iudicio
q non fecerunt elemosinam facit id non q aut unde liceat ip
sos manere in peccato q impio sunt salut elemosinae sed ostendit
ut exprobret quantū bonū Contempserit qe p elemosinā velit.
vitare pecca Dolore dolendo p speciē. Ita ut non patientē
deū p filios Eandē cam assert S. Aug. lib 21 de ciu.
dei ait Deo gnūs et dextris elemosinas ab eis factas et
similiter non factas se imputaturū cē prēdixit vt sint intelligi
quantū valent elemosinae ad priora delenda, non ad proficiendū
Cōmittenda peccata.

QUÆSTIO II

Vtrum in purgo sit locus merito et
pecco et Cons enter animae ibi existen.

tes-

tes possint effici meliores uel peio
res quam in hac uita fuerunt.

Primus est quia Lutherus, qui se uocari in dubium cepit
et qd affirmabat plm, aliquando acriter tutatus est Triplici fundamento
ductus Primum fratrum quos dilaturos Tria ei quæ animarum
ruinæ decepere. Nam earum quos ipse et charitate carere
et habe
runt spectare credidit Alterum quod sese et charitate
plenos atq; plures, qb. cælum assignabat Postremo earum quos fide et
charitem imperfectam habuerunt et quos uolunt ad purgatum plenius
ad eum transmittere. Extra Cælestem patriam non posse dari
charitem perfectam, ubi uero charitas imperfecta est timor seruilis
quem timorem & Crismat. Interea. peccata. Sm Manere etiam
post baptismum in fidelibus reliquas quasq; peccati puta concupiscentiam
mala Caducam timorem seruilem, et id genus alia, quorum nonnulla
Scilicet nos post mortem contrahatur. et imperfectam charitem nr̃o ante
Exitio tanto simile interpellabat postea Lutherus animas post hanc uitam
meritis ac precibus angeli, quamuis abidue peccare, ea q pena pec-
care et timeant, neq; ab ea pena liberari posse misi himorem illam
et horrorem. Depulerint Et in hac quem statim sua, et in ceteris
eius mors fuit inconstans Lutera Manu initio suæ hæresis ita ap
ud et mordicus defendit postea commissus ab Equio in disputando ipsissima
negat se unq; alterius animas post hanc uitam mereri aut pro
ad Demerendi Deo misericordiam ab Equio lib 4 de purgo Cap 5 refuta-
tur ex eo q arguit ipsos nihil alius spectabant et pro aut mortuos ante
quæ absolute animas mereri aut demereri post hanc uitam Quod
si nulla tergiuersatione elaberi posset ut tanta purgatum et medio
pastulet et consecutum. ajuta uita actione de animarum merito aut de
merito se se extricauit. Pene Eccl Cathol. constans fuit et eadem
semper uita ac fides postea opinioni Lutheri Curia.

Dico iam Se in purgo Nullo Concreditur merito aut demerito le.
q Cum quo quod cum ipso merito et demerito cum ab hinc discedit
in futuro etiam manet Tenebatur se ex sacra sacrat Ioan. q Venit
hoc tu qua alius et opari quem locus S. Aug. tract 44 in Ioan
expone ait. Operatur ergo homo ut veniat ne illa nocte set mo-
bis pœnitentiæ, obtinendæ opari possit Iqui ait illic obiit. Num. 15
et Hiero. in epiam ad Galat. interpretans, simul illud 2. Pauli Cap.
Dum tps habemus operemur bonu Et quia in anno psal 30 ait chri-
stus nocte nulla intelligere tps post hanc uitam futurum, quo nemo possit
operi Sed unus qdq; tunc ingt. pascetur ex opibus suis Demigrabo
no Consulatis tam quæ latini doctores p mortem tps futurum

Cit[ ] per p̄peronem autem potest[em] dem̄rendi intelligunt Ig
insinuat[ ] S. Joan. Cap. 12 Ambulate dū lucem habetis et luc
10 parabola illa de vilico Reddere rōn vilicationis tue iam n[on] enim
poteris vilicare Quos exponentes B. Amb. et Theop in hunc
locū Hieron. epist 8 ad Italy. Aug. lib. 21 de civit. Cap. 12
et alij intelligūt p̄ depositionem a vilicatione mortem p̄ impotentiā vi-
candi ignis[tam] Ingressi vestibulum accipiunt Hue thalamū audit[ ]
la parabola Matth. 25 de 10 virginibus Ubi quinq; fatuis et tar-
dē venientib. ianua claudit[ur]. Preterea tp̄s bīte futurē Apl[us]
Vultē tp̄s retributionis et mōchis Tp̄s vēr latro huius laberiē et
tēnebris Nam 2 ad Corint. 5 Oēs nos manifestari oportet
ante Tribunal chī Ut referat unusquisq; ut gessit in corpore hinc bo-
nū sive malum Vbi p̄pria Corpis nrē opa ex sine corpalia sive
spualia, q̄ incorpe gessimus capiat Et ad Galat 6 Quod
seminaverit homo, hec et metet subdit paulo post. Bonū autem
facientes non deficiamus, tp̄e suo metemus non deficientes
Ergo dū tp̄s habemus operemur bonū Et hoc ideo dicit Angel⁹
ille Apocal. 10 Jurauit p̄ viventem in secula seculorū non fore
amplius tp̄s Et Apoc 14 Amodo a requiescent a laboribus
suis dū discutis Verbis confirmat Eccl. 9. Mortui nihil
noverunt amplius nec hāt ultra mercedē Et ibid. Quecūq; ma-
nus tua instanter operare q̄ nec opus nec rō nec sa-
pientia nec scā erunt apud inferos quo tu properas Sic Eccl. 11
Ante obitū tuū operare iustam q̄ crastinū non inferes in tempo-
re tuo Eccl. 14 12 Ante mortem confitere a mortuo quasi
nullus perit confessio Isaie 49 Tp̄e accepto exaudivi te q̄
Apl[us] 2 ad Corint. 6 exemplum affert Ecce nunc tp̄s acceptabile
Ecce nunc dies salutis Quod plenius et luculentius con-
firmat patrū et Eccl[ie] doctorū q̄ ita exponūt Eccl[esia] Nam et
Chrisos. Aug. Euthim. Theop. Hieronim. Greg. Amb. loc.
supra citatis Ig alterunt Oppa dorm. q̄ de mente Damas. lib. 4
de fide cap 4 lib de san. quest. Cap. 14 Chrio. hom. 4
de Lazar. Isidor. lib. 8 de summo bono Hugo de S. Victore
lib. 12 de sacr. pe 15 Tertio statum alique rōnibus
p̄bo Si animē purgande morti possunt Quod de facto mortuntur
sequitur necesse aliqm, duo dicitur Licet in purgō Apli morti
Et tanq; eham primitus posse ad equalem charitis gradum
cum multis hīpuis scis Nat Apli Martinū et alios q̄ ad
purg. est Et similis si demū ibi posset et peccare posset eham
Quod subito excideret, imo forte excideret Cum ex gra-

Cum

Cum ex sententia Auctoris de peccatum ex sua natura mortale sit et dignum sit
nec eterna pena Cum nemo peccet nisi plena deliberatur nunquam in ac-
tu exirent libri semper peccarent ex sententia Auctoris

Solutio Illud est mortale aut venialis cuius subrepit mentis aut
supplicii et proposita sed hoc habet et homines et non paribus tantum venialibus sed
alienum habet habet homo legem accepit Ergo omnes tales mortaliter aut
venialiter peccant

Secundo Auctoris plenarie peccat sed semper pagant secum
finem quod sint animae in purgatorio semper nisi aut semper peccant ob timorem
illum in peccata a quibus abhorrent At semper mortaliter et semper peccant
mente hoc quod est impossibile quia vel mortaliter quia peccatum aut vel pec-
caret semper mortaliter vel simul et semel contra et sine vitae interdum
actus elicitat

Quarto fundamentum Auctoris manca: prius sunt et incepta ha-
bet primis charitas in se considerata nulla imperfecta Dei potest
Auctoris in solutionibus Dimittimus Deum male confundunt timorem servili
cum horrore quod mortali Aliud est timere servile aliud horrere
vere aliquid malle illud plus charitas exercet quia non optat time-
re pena Dei in se naturam, ut potius quod horror mortalis sine peccato
et ut Deus abhorret abhorrendum Auctoris sunt largiri potius
quod affectum naturae, nisi quando ex desiderio boni alicuius quod
quod appetit, timore illo aut horrore pugnat. Alii illi qui
sunt in purgatorio sunt requiem, et ibi nisi habeant penitus pur-
gari eas retardent a finitione illius summi et aeterni boni quare lau-
dabilius quam vel experiri mortalium, et charitatem sua magis ordinant
Deum reliquias peccatorum ut fatetur etiam nos Auctoris dicit
quia reliquiae peccatorum ibi reperiuntur. Ubi peccata ipsa sunt At
tam originale quam actuale sunt tollit hinc non solum animae
Ergo in tota ista non insola anima quae tantum habet reperiri re-
verunt.

Dico Adhuc Certum est inualia etia-
nos quae accedunt instanti Ingressi consequi remissionem peccati venialis
etiam quae ad culpam Probatur pro Matth. IX Venialia
quia peccata remittit in futuro seculo apte insinuat quae venialia
explicemus Et loquitur in quae de remissione peccatorum. Si
ne quae ad culpam, sicut quae ad poenam, Ut colligunt pro Aug.
lib. XI de civ. Cap. XXII Greg. lib 4 Dial. Cap. 13 Be-
da in cap 3 Marci Bernar. Hum. Serm. cant et alii At non pos-
sunt intelligi etiam ex adhibitis sententia de peccatis gravioribus. Ergo
Salvum verificari ob in levioribus. Adhuc probatur Negetur aliqui
aliquam ob levissimum peccatum etiam ut venialia. sicut quae

diserat absq; pñtia priuatiu iri in ppetuu. Vbi ouenit illa bf
alifica, ad quã nihil prsus ingdi coingnatu pt. tam diu in qbi.
aut coingnatus du. Creatur in culpa habuerit. Q. ctrũ de mdo
quonam dimittatur peccm veniale quo ad culpam post hanc vitã
est dubium. Conuersum qs inter autores. Quidã dicunt qd in
pecco veniali nihil aliud sit remissio culpe quam solutio pñe p
tpalib debita p culpa vel peccato Et qz pena tpalis petyt
tolli post mortem dicunt qz etiam culpa pt tolli post mortem.
Rõ eis rei qz post qz actus peccã trãsijt nulla culpa remanet
nihil aliud ei quam reatus ad penam debitam Iste aut reatus
in peccto veniali non ei nisi ad penã tpalem Sed modo iste reatus
gratie modo loquendi scti. prim. q distinguunt remissio culpe
a remissione pene illi culpe debite Hoc stare pt hic mo
dus certum in est per penitam aliosq; bonos actus a fidelibus
natos deleri posse culpam remanente tñ. hominis pena Alii võ
dicunt nihil aliud esse remittere culpam quam remittere pe
nam vino dicunt qd remitti culpe post hanc vitam p actus mi
serioz quos aliqs viuendo exercuit chamb. ipsemet pro
fidelibus ordinauerit Deus tñ pt eos ordinare a fidelibus vt
autum venialiu sed necq; hic modus placet quonã illa pñia
fuerunt in hac vita sed non post mortem quando nulla non qz
sunt merita, vel cõ esse illa merita delentia culpam venia
lem recuperauit post mortem. Cum in vita fidelis potuerit et
quo citius fit remissio peccati eo melius Dicendu itaq; est q;
stinctam esse remissionem peccti, quoad culpam et peccti quo
ad penam Quamuis in peccto mortali in hac vita fiat vi
deatur vt culpe remissio non fiat, nisi vel p contritionem vel
p sacrum penitie remissio aut pene fiat p aliqua satis
factionem ita quoq; in veniali peccto accidit p altum actum
pium ad idoneum remittitur culpa p opus vero satisfacto
rium remittitur pena, pariter quoq; etiã post hanc vitam ut quo
dammodo distinguni necesse est in purgo pena a rei remittitur non pa
ctum aliqm satisfactorium, sed in quanto reale subintrat ibi qz
debetur. Du vero ibi manet aliquis tpe culpa aut ei
mittitur, non p tollendo penam illo caliqd non deserit re
missio culpe, a remissionem pene) sed remittitur p actu aliqm vo
luntarium quo aia se sponte subijcit ille pene pure sublimendo

in quanto

in quantū ad deo iniuncta est ad expiationem peccati. Quia tū acto
nis meritorijs qe alias meretur pēm rōq ē in purgo aliqm gradum
glē maiorem qm prius q fuerūt, sed simulcū meritorio actui, in
quantū deo acceptat cultū ad remissionē culpe vel peccī venialis
qualiscūq pēe remitti. Dixi similem meritorio, qe materialē mēt illi dee
demeritorio, inde ē bonus ē, et cū charitē, et voluntarius, non ē tū meritorius
qz non ab eo electus, qz ē in via huius vite fuit. Magdalenus illa cul.
pa remittitur p aliqd meritū Dei, vel pillo actus bonus p deum ate eq
ibus meruit q crederet, vt sibi post mortem p actū non meritorū semel
tū meritorio remitteretur peccatum.

Dico 3o ad vltū, pēna tpalis p ignem tollitur. in q̄ qui
let in charitē moriuntur hāt tū admixtā aliquas imperfectiones. Pete
reatū intelligo obligationem quādam ad pēnam, q obligo soluitur p eius
solutionē q debetur. Probatur prō qz s. Paul. 1ª ad Corinth 3 dicit
deos, q ędificat, ligna fenū, stipulam, saluari p ignem et intelligit
de venialibus vt sup̄ diximus, q tū stare minime possēt, nisi ille i
quib⁹ p̄ficiet ad remissionē pēnē vel solutio ipsi. Ad qz si pēna
purgi non posset ab tollendo reatum pēnē tpalis nullo daretur pur.
gi locus sed necessū daret superiori pē pbatum. Ergo tollit reā.
tū pēnē. Tertio ad pēna debita et expian p tollerem
alicuius pēnē tpalis, sed pēna purgi est, multom⁹ eius tremor q
qm dicit pēna huius vite teste s. Aug. Ergo a superiori p.
tem pēnam purgi tollitur ad reatū pēnē.

Obiectiones Solvuntur.

Prima obiectio impossibile ē inuia huius vite stare sine
casu. vel p̄ficiendo vel regrediendo testes. Bernar. in sermē de
purg. Cathedra purgi sunt adhuc inuia. Ergo possunt p̄ri vel regredi
meriti vel demeriti.

Rndeo Anēs purg. nec ē ad
inuia nec ad intus sed in medio quo stat, q vtrumq participat. Sunt
in via quoad eglam, quam non q̄runt consequi. Sunt in termino quo
ad gratiam, qz eo pueniunt vt p̄ficiendo vltra plura promerendo non possint
Dicuntur tñ magis in vtro qz in illa qz securitate salutis polite, q
portum deuenerunt. licet non q̄ patria ipsū nanq̄ ingressi sunt sed ingressui qz
primū eternū instat debitū pbolueūt. Porro illud B. Bernardi. Non ille
beatus vt ut intelligatur nos semp in quolibet opē meritū habemus aut
demeritū deficiet non pharao in Cadmar, sed tantū dicere voluit eos quorū
stant opa vt pficiant facile impelli posse a demone vt deficiant

alios infantes mfute capti. dormientes semp deferrent. Vel ut alii loquuntur stare retro dei quod stante quoniam stat cum pedes. licet ambulare tenetur.

Secunda obiectio Anime in purgo existentes sunt imperfecti in charitate, qz ps dari multo perfectior charitas quam in illis reperitur. Ergo possunt perfici et augmentari aliqua habere et consequenter mereri. Videtur.

Rndeo pro Nullam charitatem in hac conditione creata simpliciter imperfectam dari posse. q magis stetur ordinationi divine. est nullius vite. perfecte esse in illo loan. 2 O qui servat verbum eius vere in hoc vocabulo perfecta est. Dicit charitas alicuius imperfecta respectu alterius. q hz perfectiorem et auctiorem seu ferventiorem. quales fuit habuit in beata virgine nostrum quilibet aliquam quamcunque sufficiens sit et talis. qui michi salutem det Amen.

Rndeo 2. Charitas duplex considerari et augeri potest gradu in quantitate vel in omni quod idem quod ego quis ea vere affectum. plures. ad magis meritum capiendum ita ego magis diligit magis meritum propter charitatem illa maiorem perfectam. Et hec remanet augetur post hanc vitam. Dicit considerari stingui gradu utriusque quoniam beatitudinis premia pertinent ad vitae eternam. in hoc statu post mortem. in gloria ille est augetur in nobis charitas. Sicut dicit Aug. lib 2 de Conin. et gloria Cap 10. Tanta erit charitas beatorum quod excedere possit a beatitudine et a instar quod erit charitas dicto fuerit.

Ad Rndeo Aliud est angelus charitatem alius perfectam in ipso angelo in hac vita in alia vero. Sic perfectio quam habet efficitur immunis ab omni macula peccati et imperfectione quam adhuc patitur exta est solet. in hac vita et in purgo Unde dicit Aug. super loan. Charitas meretur angelum ut augeta meretur perfici.

Quarto dicitur esto quod tota simul charitas infuturo vita tm quod accidat vite mortuorum perfectio huic vite. quorum proportionem et mensuram videbit illos augmentata charitas non vonquo alicui merito.

Tertia Obiectio Si non posset aliquis ad hoc quod acciperet non puniretur nec charitas ipsa perfecta quin fuit posset. Miserator non deus illos. ut posset quod operari multitudinem peccatorum. Ergo si. quis est. aliquis illis dolores. et adhuc possit

Rndeo hq in purgo sunt puniuntur non ut aliqui illis demum

Confetur

Confitetur et accedat donec exigatur quod iusta dimittat quo dicto peccato Luthel illos accepit Deus non dat sed contantu impressionem tollitur. vitare. Dans illos a gla Neq; charitas per ipsa eor per satisfacere sed potius p dolorem a se imperatu q ita magnus ei pt ut eorum culpam et pena deleat, at non semp nec ei bus talis dolor contingit sed veniet aliqo in futura vita a clarissq tractantur. Comport chic multitudinem peccatorum charitas in pena et culpa sed Dinerbo mat Nam culpam tollit q actu sua pprium pena vi popa satisfactoria, q voluntas mat imperat.

Vigesta obiectio Diligentibus Deu oa cooperantur in bonum sit Aplus ad Rom. 8. Ergo existentibus in purgo haud dubie de cum Diligentibus cedunt ea in meriti augmentum

Respondeo pe

Existentibus in purgo cedunt oa in bonu q pena illa et afflictiones ad purg. et liberone sine qua aliq non possent in

Dei num Quare

Argum hoc Lutheri totu inceptu et sophistarii est Nam ex vno particulari aliud ibi particule et disparatu et Dinerbu infert sic Argum. Dna

Respondeo 7. Aplum ad Iram loqui de existentibus in hac vita blochio tales dicerunt aliq etiam beati merentur qui ibi Diligunt Deu His ergo qui hic vidut dicuntur cedere oa in meritum q oronet sine postulata tamen q rationabiliter a deo postulant et impetrant quamobrem illa Cut S. Ambr. interpretatur illum locum D. inglorioram aliq petunt illos est inutile et noxiu et in quo exaudiri non debent, interim aut loc eius obtinent q illis salubre nouit deo ipse in illud 5 Scit beatus pr quid vobis opus sit vel oa q tam pspera quam ad nerba Nam in pspera hut occasionem laudandi inadvertibile peccatum magnu possunt Constat grie et meritoru cumulum p mentantum est inest eternum gl. pandus optatur vel venia oa et bona et mala opa et peccata ubilibet pretrata. Nam etiam ipse cedunt illis in bonum gratias eos excitantes et stimulant ad orandum ex negligentiis enim antea gesserunt inde illud Apli Ubi abundauit delictum ibi abundabit et pena

Quinta obiectio Deus acceptat voluntatem p facto sed multa q hic non dat expleturus permittam sibi iniuncta transeant ex mitte q ista cum voluntate satisfaciendi. Ergo vel non puniuntur a deo postea vel puniuntur non ut satisfaciant sed ut p afflictiones illas deum alias glorificentur p illis desiderabiliter

Respondeo Deus acceptat voluntem p facto vb. facultas deest satisfaciendi. Ergo vel non puniuntur a deo postea, vel puniuntur non ut satisfaciant, sed ut p afflictiones illas aliqs deum magnificentur. Et in hac vita p opa satisfactoria, non deest tm in futura p pacientia pena

purgi Secundo Nucleo Deo acceptat voluntem p facto
abste q absq; ulla sua culpa facultate caritat, vel q non conjecerunt
se vellet in eu statu in quo tu facultate ei caritati erant
Sexta obiectio Anima in purgo timet horret, et refu
giunt penas illas, et requiem grunt Ergo deficiunt a charitate et
consequenter demeritum ex pfecta charitas foras mittit timorem, ama
ra reddit dulcia non grunt q sua sunt, crudelem impositam equaliter
pellunt Deu amat amore puro Demon sola pen timens esse di
stat Nucleo Pō Anima in purgo exi
stentes non tam timet, quam tollerare penas, dnt, timet in eternum p
prie futura non pnia Deinde charitas foras mittit timorem servilem
q non opatur mihi formidine penae non de timorem mali pn, quem
ipsa abhorret a omnibus q sibi obvia et intelligit fingunt
la sua culpa Alioqui multi sti exhorrentes penas et
petitores etiam etabant liberarentur discessissent q charitate
pfecta de q dicit psal. 69 O nonam turbulen velociter exau
dit me Ipse enim ipse qui tedet et pavet et i patri
calio translatione petere dr in passione sua desiderat
Horreat ergo et anda purg penas strangin nā contrarie amant
tis esse et libenter pfugit Ut divina voluntati conformis et
salutis conse quendae necessitas. Sicut infirmi q medicinae amari
tudinem horrent, videntes medicum de amare et non obstante amaritu
dine libenter sorbent p experi. Neq etiam grunde regnum animae
illi grere dnt q suas sunt, aut crudelem fugere. Nam libertem
et immunitem suam om eo ipso custodiunt, q vel ideo nece li
berari desiderant a penis, et deu quem primum videre et lucida
re cum electis ptestinis valeant Alt pta grunde requisim
Deum ipsam grunt, ac pie non peccant, sicut David desiderans
tanq cervus ad fontes aquarum psal 12 Et Augus
ad Philip 2 Cupit dissolvi et cū chro alias p pie
tantum veritem fugiet, aut pnā omnes grere, et odibilis &
tantum deu amaret, non de impetrant, quā nullam charitem
haberet, et consequenter non pmi sed qui sunt de penis digni sunt
Demon ad ultimo loco postremo addictum est in aeternum, di
ci solum dei honori facilio e rubio, Deo n timendo eo modo
que et amandus ei de nempe sup oa, et timore non tam na
turali aut gnili quam filiali Toledano.
Septima obiectio Nullis pecā remissio ei et absq; infusi
one gre, sic Catholi concedunt in futura vita venialia pena
pecā venialia etiam que ad culpam. Ergo etiam concedere
dnt gram deum infundi Confirmatur q non
se sunt

ille peccā peccare existentes in purgō Ergo neq; remissiōm illis possunt con
sequi Respondeō tamen: Culpa mortalis non remittatur absq; gradu in
fusionis Culpa tā venialis vt remittatur quam aut eius nouā augmentū in
non recipit sed est remedij et remittitur solo charitis et patientiā actu
=ū s. Thomam 4 sent dist. 22 q̄ste 1 artic 2 ad 1 Q uamuis aūt
illi obstacula remissionē peccati possunt q̄ impedire possunt non requiritur tā
in illis nouū aliquē actualē mortalē q̄ statuā post hanc vitā non patitur
eos sufficit illius meritū quo in hac vita meruerunt vt illis tandem pec.
cata remittantur etiam post mortem. Cum ī non sint in via meriti de
mō non possunt Cum tō neq; sint ō in termō facere aliquid possunt q̄ ex
suā valet ad tollenda peccā venialia minimū eliciendo actum dilectionis
et patientiā Unde nec illa Conseqā valet Non possunt peccare qui sunt
in purgō Ergo neq; remissionem illam Consequi peccare ī non possunt
q̄ cadunt sumit peccī et pt appellari virtualiter tā q̄ palmita q̄ letaliter sit
tunc p̄prie meritoria glē aut ergā, est tā remissiua at peccati illius q̄ non
tollit Cupidum grē statum ī ille excludit quo vere meritum aut non exclu
dit malum sen voluntatem mutandi Plus quam tenere possunt in Deū
Cum non sit obstinata.

QUÆSTIO III

Vtrum aīa in purgatorio habeāt de sua salute certitudinem.

Circa hoc dandum est prō Duplicem posse ēe sensum q̄stionis ppo.
sitæ. Primō Vtrum aīa in purgō existentes sciant an salvi
nec ne. Secundo supposito q̄ sciant non possint An hoc ipsum a
sciant se quari non posse. Tertio an sciant in patria certum tp
pūm ad q̄ detineri in purgō debeant An vē in quē tantū norunt
aliquando euadere. Et circa Notandū Quod ēt certitudo sit
multiplex vt infra dicetur. Dubitari merito q̄st Quia possimum
certitudine animā illā de sua salute Certā sint Fit primo. primo
fuit Lutherī q̄ anno 38 inter anno à Christo Decimo Octabo abbo
luti asserit tandē purg. non ēē Certas de sua salute ideō ex
horiri illo errore suo De animarū meritis ac demeritis facile dedux it
Dī ī possunt meriri et peccare vt ipse volebat sequitur etiam nec ēē
eas salutis asserimā ob incertitudinem incurrere posse At con
via est sentē Catholicorum p̄ quibus explicandō Dico Primō Animē
in purgō existentes non possunt dubitare Primō q̄
Deo placuit in grā Dei et hoc ad eius statū in quo iam Deo dilectæ
sunt in grā Dei Constitutæ quod ī possunt amplius à grā non possunt vt superiori q̄stione explicatum est. At
ipsimo in grē Dei Constitutæ dubitare possunt cum habeat ius ad hereditatem.

talem illam etiam. Ergo gnari non potest.

Secundo pbatur. q. aliquando fuit aut erga futurum Xr. ta rone non pt. id meriti legis ordinariam Dei quidq; Cursum im possibile esse ri pt Sed ch̃ani uteri Sanctã nullũ unq̃m ad pnr. quũ destinatũ tristatur perisse. Ergo non possunt gnari.

Tertio pbatur. Si in purgo existens in eternũ gnari pt vel pibit in illo purgo, vel detrudetur ad infernũ Si primo Ergo purg. non differt ab inferno q̃ hac potissimũ rone distinguim ab eo; solet q̃ non detineat in ethernum. Sin vo ẽ hoc gratio dũ talis ch̃s migrõ post hanc vitam ex uno loco in alium facile nus in ecla in audita est. imo ex cap. 16 Luc. Convium Calli. gi pt nempe non posse eos qui in via salutis sunt ad loca gna. tota Communicare.

Dico 2do. Animã q̃ detinentur in pdictis purgi norunt fide extra statũ gnie, ac pin hũt cognitionem de statu eli de prosio i defide. Probatur pmo q̃ gnalmo d salute perit in ethnũ misi y peccarũ At ante illa amplio peccari non possunt Ergo nemo peccat.

2do pbatur q̃ ante purgi christum p nos mortuos hnt vt col. 1 igitur ext ad Corint 3. et charitas potq̃ amit vonẽ cuius fili Dei constituimur. q̃ Deo Ciagt Ioannis Si charitas est, et qui manet in charite in Deo manet et Deus in eo. Item de q̃ filii sit ex Deo natus est, q̃ si ergo filii Ergo et hæredes ingt Apls ad Rom. 8. Ergo hũ ius ad hæreditatem, et q̃ norunt de habere cha. Item norunt Custodiũ q̃ habeant ius hæreditatis Nam ipse spus testr Apls, vidlt testimoniũ spũi nri, q̃ simus filii Dei. At q̃ sunt in purgo hũt spum Dei Ergo et testimoniũ illud q̃ sint filii Dei.

3o pbatur. Post mortem statim datur necessio alig ius. cinii. i Cathol. doctorũ hoc peculiare appellari solet iuxta quæ de animabus singulis p statam vindictis declarantur. Ergo et q̃ statũ perfectionis norunt animã quæ expectare debeant q̃ ipsa iudicium tuitur iudicio et cognoscat p indicem. q̃ de ipso Constitutio sit.

Ano pbatur. ex Ecclo. Facile i Gram Deo in die obitus retribuere unicuiq; secũ vias suas Et q̃ Hebr. 9 Statutum est omnibus semel mori Et post hoc iudicium omnibus ipse de ultimo iudicio intelligat s. Aug. quãm et Evang. illud 1 Ioan. 5 q̃ in eadem statũ a nonnullis Catholicis affer. solet Pater de iudicio dedit filio Preterea ipse vo docet q̃ de

fide

fide ē mox impios a morte ad inferorū supplicia descendere. Et non est
credibile in forte inferi diuini Alios ordinate non puniri antequam
iudicentur. Iudicium is iudicat sentā et absolutam tanq; consequtur exequtio
Q exposse statuunt Cyprē. Serm. de mente Christi. Hilarius in Matth.
Aug. lib 2 de Orig animā cap. 4. Q dicit; endiunt visiones et hui
usmodi nonnulle, in q. nonnulli indicati post mortem plectentur. Negant qui
dam Greg. lib 4 Dial. Cap. 36. et 38 D. Aug. lib. pro cura ager
gerē Cap. 12 Beda lib 2 Cap. 14 et 15 Joan chimar in sua schala
grauit et in vita B. Brun. De obitu parisiensis doctoris

Q uarto pbatur. qz animē sancte quidem vite se non esse
in inferno ostendunt qz confitunt se non blasphemare deū imo potius bene
dicere pbi subiungunt Apē 5 Confitunt demū se habere hanc spem
et charitem in fratres carcere vermē illo considentibus Ergo intrant
celū in via salutis

Q uinto pbatur qz hec doctrina repugnat ipsi scripture. Docuit
q ipse et sanctus dicat eis absolute quilibet fidē certū ēē de sua sa
lute Alq inpurgis sunt q fidē habent Ergo certi sunt de salute

Sexto dimitqz hoc loco alios errores huic quoq;
de inclusitudine salutis animarū purgq; tanq; erroneū condemnit.

Dico Tertio Certitudo illa quam anime purge de sua sa
lute hāt excludit quidem metū oēm, non tñ excludit spem et ex
pectationem Pro explicatione et pbatione huius Conclusionis Notandū est pri
mo ēē quādā certitudinē q̄ tñ est certitudo q̄ negq; excludat
oēm amissionis bonī alicuius q explicatur negq; spem Sed expectationem
Quā dam excludit metum tantummodo sed non expectationem; quādam
Denq; excludit vtrumq; Est huius vite propria Sed beatorum
qui sunt in purgo postremo q beatorum in celo Certi ergo sunt
qui in purgo degunt de sua salute, nonca certitudine qua beati
in celo gaudent, negq; himnidis negq; spantes amplius q̄dam negq;
diam eam qua fideles in hac vita certo confidunt se fore beatitudi
nem, et inuitrix ēē hinc et tremore operari inuentur sed me
diaq; certitudo qua in tanto quidem id versantur. et excidere
non possunt qz iam amplius mutari non possunt Tamen non dissimi
lem Sicut beati in celo q debitores adhuc sunt iusto diuino et mibi
ei satisfaciant beatitudine potiri nō possunt

Dico 4to Utrū ab anime in purgo existentis sanctorum
possunt pene earū auferri, quidā dicunt eas subiri debeant
non est ita certū, puto probabilius id ēē Citra vnionem ad bellū
fieri ordinarie iudicium dei.

Ad 1um pro 2m hoc impedimento nihil attinet eas scire sanctis
Nec est q intelligant se non minus penas earum instas luituras

SECUNDO Cum indicantur statim post mortem tantum illis soli
nda assignatur quantum committere tunc deprehenduntur. At hoc
tacere dicit vt postea virtute indulgentiarum vel suffragiis
viuorum adiuti & breui tpe ibi manentes quam illis fuerat
denunciatum Ergo absque particuli reuelatione scire non possunt
quantum pro isto maneant in pnis

TERTIO ideo probari pt ex variis visionibus et apparitio
onibus, in q b animae a nobis postulant certa suffragia
non tantu in qbus petunt se adiuuari Ergo dignu est
illas non semp constare quanto tpe ibi manere debeant
aut quando suffragijs liberari possint.

Obiectiones solvuntur

Pa obiectio Sunt quidam Catholici doctores, qui inter cas
teras pnas purgij, hanc vnam etiam ponunt, q animae sci.
ant vtrum sint saluandae necne. Ita videtur. sentire dicit Car
thus. lib. de 4 nouiss. artic 47 Michael Blame lib 2 c
de Mor. oper. Cap. 8. supponit pro inconcusso anam in purgo
certas odtes de salute. Praeterea Gerson lect 1 de vi
ta spirit. et Stapens. art 32 Con futer. admittunt pri
mum veniale puniri pna tpali tanta ex misericordia dei
na, cum alioq posset deus iuste illud punire in aternum. Ex
quo principio videtur necesse vendicas animas in purgum nesci
re in quo statu sint

Respondeo Dicendum intelligi pt de inclytis viris tporis et me
riti vt andrea illae nesciant quinam sint in purgo mandard
sint Quomodo ita illa q videat se sperare in deo tan
quam et deligere deum, non cui dubium est se esse in alie loco q m
in inferno, cum in inferno nulla sit fides in fuga nulla spes pro
la charitas dei Quod si alter intellexit hic doctor sancta
ta est nomen Cui Theolog. sentit Michael de Bononia pos
sit aliquando nonnulla non satis probata religio Catholica do
ctoribus q in nostra Correxit et Catholica Eccla in diuino
et censura subiacet Dicimus q attinet ad Gerson et Alphons
quod iam de opinione illorum circa peccum veniale Nego
q ea sufficiant deum inclytis viris saltem aarum purga
tionem quamuis sciant deum posse id facere, sciunt tn cum illum
quam fuisse necessarium, vt aliqui sancti ob sola peccata ueni
alia, et citius fuerit spes fine comigrant deum Implere.

expiat

ex pte eorum illi Lut artic 38 Confutat, et pbat fusse animas esse certas et securas de sua salute.

Secunda obiectio. Eccla in missa p fidelib. defunctis orat ut liberentur animae de pnis inferni, et de ostio lacus de ore leonis et ne absorbeat illas tartarus Ergo adhuc dubitat ecclia et ipsi fideles incerti sunt

Rndeo Eccla orat hoc no panimabus, ut animae illae liberentur de pnis inferni. Hoc pugn quas in pnis patiuntur. Nolunt non dolent. autem in illis diuinis Nolunt refrigerii alia petunt, ne similis videatur quatis, q absq; consolone patiuntur, Nolunt postea liberari. tur a pnis Quomis in extremo iudicio ferendas bel demis q Commemorando dicunt obitus illorum, et quasi fonctio ob oculos ultionem omnium omnis illius fidei amplitat et orat, sicut oraret si pns interesset ago ipsorum Quidam solet etiam hoc misterium iam pfti, uita ita Commemorare ut Matutin. Pasionem, Resurr. Ascen. ac si in presentia agerentur.

Tertia obiectio. Nos in hac vita experimur q diligamus deum et speramus atq; credimus in eum, et tm non sumo certi de salute Ergo similis et animae purgi non inde conjunctur ee certe et securae de sua salute, q experiantur se amare deum, et credere atq; speare. Rndeo Nos non videmus habitum charitis spei aut fidei nobis infusae sed tantum ex conjecturis quibus illam colligimus At animae separatae in purg cum sint in corpe ferunt seipsas ita, et ex q eis sunt ita percipiunt intuentur et pterantur nt ee immobiles animalis, nec posse in illo statu manere ppetuo inter quatos q ppetuo deum blasphemant Quare necesse colligunt se ee certas tuae salute.

Quarto obiciunt. Si dolorum solemnis aliquando in hac vita sunt absorberi et pturbari animo, et non sciamus in quo statu simus Ergo iq pt Cardinalis existens in purg in summis illis cruciatibus, et ahbus. Rndeo pns dubius etiam diuinis non sufficile credit huiusmodi pturbo Non contristabit iustu Dicit Sapiens pulcriz q cogitet adiderit Ad Negatur Consequa neq; animae ille absorberi a doloribus ita possunt, ut nihil cogitare aliud aut considerare valeant. Cum etiam diues ille Epulo satis sibi erat pns et sciebat se in inferno, quantomagis animae purg. Sciunt hi sunt Quae sunt in hoc mundo simpliciamur quidq; a vlpho iudicio obiectionem dolorum iq pfectum solet excludere et pturbationem corpis, qua cum anima abstracta a Corpe sit pfectus Hinc organi Corpis, qua cum anima abstracta a Corpe sit pfectus ibidem et pura minus spiritalis pturbari non pt neq; absorberi a do-

clorib⁹ et clare nulla rone ꝓbabile cē videtur dēum ꝓmittere
vt sui electi et fideles ita obscurentur a terminis ut lumen
romis in eis quodammō obnubilatur.

QVÆSTIO IV

Vtrum a pœnis purgy unus citi-
us liberetur quam alter.

Rō dubitandū est, quidam nō dicunt oēs tenēri in purgō ē
qualiter Primo qz quanto est grauior culpa eternaliter re-
atus tanto est acerbior pena in purg Cum ergo manent ibi
ꝓportiō acerbitatis in pena segm magnitudinē reatus videt
dnō. videtur q expē duriōis manēat etiam equalis Zō
qz talis esset inequalitas in ꝓportiōne pnar purg qualis est inter
mi et non pmi in celi Sed tam in celo quam in inferno dantur
equales retributiones p inequalib. meritis vel demeritis quan
tū ad tpus et solam ē cū equalitas quantum ad intensiem Ergo
similr in purgō equalis erit pena cum quantū ad tpus Sed tñ
vō inequalitas erit in intensione et sic eq̄ cito liberabuntur
oēs de pœnis purgy Sed tñ dictus est qui non manebant equali
ter diu animate in purg sed alij plus alij minus Si autem
quamuis n sit vsq̄ ad deo certum cognoscatur tñ ex apparitio-
ne multorū quos vehemēs granitus auferet ex aliis
citius euadere alios tardius ex purg Quare vō sit ita ma-
ior et minor mora in purg monstrabit ita clarum Nam si cū
magnitudinem tantū reatus cēt mora maior sequeretur esse equa-
lem omē acerbitatem cum tota ꝓportiō considerentur secūm in
ram tpis Contrarium tñ sentiunt oēs negantes omē cē equa
acerbitatis pnas Sed certe inferni est magnam cē in pœnis purg=
dinis ꝓportionem tam quo ad morem tam quo ad acerbitatem. Rō
vō huius est qz ois a deo imposita pena est iusta Justa autē
pena datur secūm magnitudinem peccatorum vel reatus pene ac
tidem et cē ꝓportiō tum ex pē duriōis tum ex pē acerbita-
tis pnarum et tantū quantū quodq̄ emeruit Porro quantū su
matur ex pē acerbitatis est quantū ex pē duriōis et quo
modo hoc duo inistrantur et quid illud sit in peccato cui rndē
at acerbitas et quare cur vndeat diuinitas et pena scire non
possumus Deus tñ ista temperat sicut diuinā est cum voluntate ple-
na et sicut ipse nouit Hoc tñ certum est quia ipse minime Deus

tunnitem

trinitatem mutari in acerbitatem et de Corpore Temporis indicij exte
nuata fiat cum his q alioq obligati fuerant, ad aliquam pœnam longe
tpe tolerandam, tube ñ ut diximus Compensabit pœnarū extensionem
tpis in
Prelibata dicti pf. S. Paulum manifeste hanc existimā pœnaꝫ
in purg. quo ad diuturnitatem et acerbitatem assignasse cum ait Cor 3
Opus q dicam ligna fenum stipulam, posuit ñ hic tria quia aduersa.
Da q dissimiliantur p maiorem vel minorem ignem Comburuntur autem
Ligna in magno ardent in igne, fenum minus, stipula minime. Similiꝫ ignis
purgans ex ligni combustione, multo acerbius erit, quam ignis pur
gans ex stipula ppone ita quoq de pœnis peccatoꝝ expiandis. in
purg. discrepans est Deus ad hanc diuersam pœnarū et acerbitatem
in purg. explicandam illos asserri dolet q babq in peccatis sic
hæc Deus condolorari possit pmanentiam Quanta putatis peccata et tale
chimæ ad illud Sunt in q6 peccata in q6 homo et dia hent etiam
tum afficitur erga illa Sicut item alia in q6 breui tpe quis ma
net sibi nulla afficitur. Sunt omnes in q6. Dis quis possibile homo
sed modica afficitur. Illi igit p manentiā in peccō tuent in purg
durabis pœnarum. Affectioni aut de peccatis vndet acerbitas pœnarum
Quare tñ q dis habet in peccō veniali, et dia afficiebatur de peccatis
pœnam quæsit in purg. diuturnam et acerbam experietur. Ideo q
parua tpe habuit in peccō sed tñ magno cum affectu dabitur quis illis
Pœnis pœna sed acerba. Omnes q dis habebit in acerbitate pœnam sed
breuis magno affectu, paruam q dis habebit in acerbitate pœnam sed
longam in diuturne.

Sed quia si duo habent contrarias de peccatis quæ sunt mortalia si
ue venialia, p q6. in purg. pœna tollerandi sit vter eorum a pœnis q
purg. liberabitur. Vnde aut de peccatis æqualibus sive ex æqua sua
sive ex circumstantijs sive ex voluntate peccandi, sive ex diuturnitate p.
manentiam et contemptu in q6.

Rndeo Illi æqualiter peccauerunt et ambo deo pœnarunt in chari.
tate vel saltem fecerunt vbi vixerunt p peccatis vel non saltem fecerunt
aut æqualiter aut inæqualiter Si inæqualiter dubitatur, etiam illis pœna inæ
qualis in purg. ex ñ proportione satisfactionis in vita pensandis Si
æqualis pœna diuturna æqualis erit Mihi tamen tñ manentia in anima.
Ene æquali culpa et obligatione ad pœnam sustinendam pf vrgentio
tolerabile quam alter. q sit de alter illorum diuturnior bonis optabile
Viuentium et Eccle militantis alterum. Quare ad vtrumq pri.
mum dubitandi inclinationis positam. Rndeo Negando illa
qualem purgi pœnarum simul tantum quo ad acerbitatem, tamen de quo
ad diuturnem Rō est q peccatum unum maius est alterum solum.

quę duo ex circumstię et quę et magnitudę affectu sę charitatis ex duronę et diuturna complacentia. Deo non repugnante. Est secundum proportionem quantitatis peccati sit proportio acerbitatis pene et equaliter in diuturnitate. Cuius proportio diuturnitatis pene est. secundum diuturnitatem manet in peccato.

Ad xiij quoq; modo dispartum vom de eternitate penarum infernj ac gaudiorum celi et de premio purg. Nam pena infernj propter peccato mortali inflicta est eterna p accidens, qz stat defectus in mortali firmatur in ipso p mortem, et ideo necesse est. Ut nunqz cessaret pena, qui nunqz liberatus est a culpa. Quamuis igit peccata mortalia fuerunt inequalitę, tam in gravitate quam in diuturnitate vndę tm illis equalis diuturnitas ob eam ficta dictam est ma neat inequalis acerbitas. De eternitate quoq; gaudiorum celi est eadem ratio, qui in deo fit in charitate firmatur in illa a deo ut nunqz separetur ab ea, ideo debetur illi beatitudo p pena secundum ea ro de penis Gnatorum, et alia de gaudijs beatorum, qz pena Gnatorum est p pena p accidens, beatis bo p se competit h pr eternitatem beatitudinis. Cuilibet n actui charitat debetur vita, beata At vita beata ex se eterna est, non h dett beatitudo finem alquando haberet. Porro pena purg. non est p pena, nec p accidens, sed manet ibi locus. Ubi permanet proportio pene tam in diuturnitate quam in acerbitate simul, et ideo non liberantur ab equalis, sed alię prius alijs postea.

Q. VÆSTIO V

Q. Quę nam est purgatory pena et quam qualis

Prima pena ante finis dicitur in penam damni et sensus Pena dam punit ex carentia visionis Dei pena bo sensus carentia, in alijs dolor punientis aliunde, quam ex carentia visionis Dei. Dicit igit Gnales pene est quędam. An detrahę sit in purgo. Quidam igit dicunt in purg. non esse penam dam. ho carentia visionis Dei est pena Gnatorum, qui non sunt in purg. non sunt Gnati. Et dicunt pena purg. gravior est quam limbus patrum. At hoc est intollerabile quia in limbo patrum sunt et amati. Cum ergo sit in purgo existentes non videant Deum, illo tamen non videre deum non dicit carentiam visionis Dei, qz carentia penam comitat quam illi

in

inde non sit, qz etiam nos non videmus nunc deum, et tn non dicimur habere caritatem visionis dei. Alioqui ante mortem incipere sunt pene p peccatis q in alio seculo infuntur. Quarto qz in limbo s. patrum ultimo videbat penam et tn non dicebatur ea in pena qz illi cum nullum peccatum habuerunt nullam etiam penam, q ob peccatum infligi et haberi poterat nec hic non obstantibus.

Dico primo Una purgatorii pena est caritatis visionis dei. Probatur qz anime illae impediuntur adhuc a fruitione summi boni et tanto perdiderant sed desiderium boni concipiunt, at non a proximo cui peccavit laesit proximo angit et cruciat. Ergo illic est non modica pena caritatis illo bono. Illud porro bonum desiderium, multis nonnullos crescit et tangetur primo quidem, qz id q sibi deest est summum bonum. Deinde qz illic fides firmior est quam in via spes certior et charitas magis consummata et fides informis non potest coexistere cum visione dei. Tertio qz illic moles corporea non est animae separatae obstaculo diligendi deum toto conatu. Quarto ab eam ultimam caritatis visionis. dico caritatem visionis dei esse tunc penam, quando impeditum impeditur. at in purg. non impeditur impetitum sed ab ipso fruitive quo ad illa caritatis est ut pena directa existentibus ante in purg. est indirecta. Ratio est qz caritas visionis dei est pena peccati, ut in peccato est conversio a deo tanquam ultimo fine. qz igit animae sunt in pena aversionis a deo, inest illis directe competit in penam inspectum non videre deum. Quia vero sunt in purg non sunt in illa aversione dei manent in charitate dei. ideo illis indirecte accidit caritas visionis dei. Quia nimirum cum pena sensus quam isti peccatis venialibus et pulmis spatiis sustinent stare nequit fruitio visionis dei ac per accidens fit ut non videant deum. Dein qz animae ex caritatis visionis dei magnam concipiunt tristitiam in purg. aut non equant magnam sustinent animae in quarum sic interne caritatis visione illa, et ideo ex desperatione est illis magna tristitia. Existentes ante in purgatorio sciunt se ad tempus carituros, ideo non est desperatio vincere, nec tristitia tanta.

Ad iam rem dico Negando o ee graviorem penae purg. etiam cum pena sensus quam est in limbo pena in limbo est pena, sine ulla spe videndi deum in quo solo est summa afflictio pena vero purg. cum spe, et cum firma spe videndi deum.

Ad 3am dico Eos habere caritatem visionis dei in purg. qz non deest illud, quo indigent, et ad habendum apti sunt. Non tamen propter statum licet non videamus deum, non dicimur tamen in poenam caritatis visionis qz propter statum non dicimur apti videre deum. Nam videre deum est beatitudo, ad quam quam diu hic viximus non dicimur apti, donec separatur anima a corpore.

Ad 4am dico Existentes in limbo primi non habuisse ignem illam pœnam a illis infligi fuisset in pœnæ & peccato, qz crimi immunes ab oi pœna et reatu illo. Secundu[m] intellectu fuit aliqua pœna ibi non videre Deum, et vere carentia erat sua pœna pœna nec tanta quanta in purg. qz illi simul pœnam sensus hut & patres igit sti non patiebat culpa ibi detinebantur sua peccata originali cu[m] remissionis p mortem chri. Et quantumcu[m] in illis mul. le culpa vel reatus personalis erat manere ibi debebant ppter naturæ vniuersæ infectionem

Dico 2do Per pœnam damni, datur etiam pœna sensus in purg. Hæc aut est pœna ignis Probatur primo ex ratione Augustini. Ipse affirmat 8. Paulus 1 ad Corin. 3. Salvus erit quasi per ignem, quem locum abunde exposuimus supra. Probatur ex rone purgantis, quemadmodu[m] n purgat spiritus tum sit in corporibus, quam de aliis impuritates ipsis adhærentes tollunt. Ita quoque spiritus purgans spus, quando tollitur ab eo id q inficit ipsum scilicet aut peccatum et reliquiæ peccati inficiunt ipsum spum. Nam cum in rebus corporalibus non pt spus pollere, cum sit subtilis in ea pax talis immunditiæ. Quod sicut impuritas accipitur in spu p quandam similitudinem. et habitudinem ad corpus Ita et purgatio ipsius dr esse secu[m] similitudinem ad corpus. Porro in corporibus duo elementa sunt purgandi: sicut ignis et aqua. Aqua quidem multomagis et efficacior in est. Quia aqua multo n magis purgatur p ignem ea q ignem sustinere possunt quam p aquam eo q ignis tollat immundicias sordes etiam exterius sicco quæ interius siccas, et hoc modo purgantur metalla. Aqua do solum purgat, auferendo exteriores sordes q sunt ex aquæ concretione. Interiores aut non attingit ac proinde tantum abstergitur ignis, q ignem non sustinent. Et vestibus est simile. Quando cum purgatum sit ad expiandas animæ adhuc adhærentes sordes. Destinatus necesse est. Et fiat p ignem, qui est ad id efficacissimus.

Dico 3to Ignis purg. est ignis purus ac proprius eius q spl. scil cum vra elementali Probatur. Primo pœna purgatorii est pœna damni et sensus. Quorum, qz sera sacra pastium impiorum pœnam poetica vocat hanc ignem. Ergo vpa illam vocat. Theologi scripturæ accipiendo de suis ppriis quando nihil adfuerit sequitur

Secundo probatur qz post ultimam resurrectionem corpa Sanctorum, non etiam experientur pœnam, quam pœnam ignis sunt

illam

summi iudicis sentam Matth. 25. Ite maledicti in ignem &c. Tertium
Sed Corpa non possunt uri mihi igne corpeo. Confirmatur qz non
alius e ignis qui erit spiritus quam qui nunc est Corpa Damnatorum
dicit n Veritas Qui paratus est diabolo et Angelis ejus
Tertio probatur testimo S. pum Iqn 3. Aug. sentit lib 24 de Civit.
Cap. 10 Isq apte docet 2. Greg. lib 4 Dialog. Cap 29 Omnib
Vitis Scriptorum lib 15 Cap. 14 morali legatur. ignem q Johannes esse
in corpeum p corpeum qz ex Consequtis Colligitur Isq Citer os scho.
astici dicit Denqz probatur ex illis Eruptionib. ignis in monte Aetna
alisqz locis de qbus Cunctis egimus pe 1 qst 1 Conclus. 3.

Secunda pe Conclusionis qz minimum sit ignis ille cinis speciei
cum nro Probatur qz qlibet Ignis est cinis speci cum alio qualibet
Sicut aqa oo est cinis spei cum qualibet alia aqua Ista tn
non est alia mihi rone materie in qua ignis angetur vel Conservatur. Ignis
O uare etiam ignis Carbo lux Flamma, non dicunt mihi quantum ad fines
finem pia qualisqz modus ignis innatur apnis inferos est verbis. Ignis
qui tet spe cinis cum nro est mutari, Sed de eo in ma terra
vel picea vel sulphurea Ceterum in multis differt ille ignis a no-
stro Primum n est ille instrumum divine iustitie nr aut mali ope-
tur Zelo nr est in communi gentium et corruptionis qz est extra to.
Cum primum Illo tet cham non sit in loco sibi connaturali manet in
in Inferno. Tertio Noster manifre non pt mihi succendere. ille
b succendere durat e Quarto nro ignis nec sic est ut appo.
nantur simplicia illi vo ultimo est q apponat simplicia Demqz no equali
tte tret ea q hnt equalem dispoem, non sicci et humidi et equales
approximationem illo vo non respicit hanc approximationem, sed ma.
gis crucient eos qui magis peccaverunt

Dico 4o Posito q purgatorius ignis sit Corpeus videnq re.
stat, quomo agat in animam incorpeam Et quidem Durand. in 4 di
stin. 44 qst 6th. ingenue fatetur se scire non posse quomo id fiat
Imo et barte Durand. S. Aug. 21 de civit. Cap 10. Dicit anim
corpi ab igne mirib sed vere modis. Nihilominus dicendq est anim
in pena. vere pena pati corpus ab igne p propriam ejus actionem
tet sub mali Verius n pendat illo igne tanq instrumo sue divine
iustie ad purgandas animas Ad hunc vel intelligendum Notandq
est anima non posse pati a Corpeo, mihi ei quomo unitam Unde qz
anima unitur Corpi nro ideo etiam patitur ab illo afficitur in pati.
cia et improve ex Corpe sequi illud Sed Corpus qz Corrumpitur aq
gravat animam Sicut ergo anima unitur Corpi tanqz forma et

actus ipsum Cruciare. Ita ꝑ naturale in inferno vel purga
tur ignis non tanꝙ forma in re sed tanꝙ locatus loco et
sic ab igne patiatur et ab illo detinetur q̄ naturaliter ab igne fu
gere non pt. Quamuis n̄ spūs desimiatur loco, tñ tn̄ naturaliter ei sta
bilitur ut si tentatur ab illo nec illū deserere possit quando vo
let, sic hic patitur ab illo igne tanꝙ instrumento dei, qui est
quasi carcer animar. Continuo eam ne exire possit. Tertio
ergo quo anima separata cum purg. sit spūs a igne corpo
paliatur. Difficultas et varietas quid ꝑtant id est
tenui ex his quarum cognitio in hac vita haberi non pt. Sicut e
tiam spūs tenuis carni, ut illi vitam ciebat ita pt omnipotens
ignis ut a illo patiatur, et pharmacum hat ad quem capi non
pt, quamo spūs sit forma corpis cū inter corpa et spūm nulla
sit proportio. Ita pariter quamo vrat ignis corpus spūm
cu cognitum est. Quidam dicunt animas separatas non punir im
mediate ab igne, sed tantum ab eis imaginaria visione sibi
accidat dum in carne ob nimiam. aliquam terribilium, q̄ de
pch existimat terri affligunt. Sed dicit Avicenna q̄ mota
phisicas q̄ ex apprehensione phantastica magis curietur a
liquis in somnis quas ex apprehensione in vigilia, verum hoc
est tamen non pt. Quia imaginaria visio qualis in dormientibus
huc est non communibus est actus potentie imaginatiue q̄ est
sensitiva sed in anima separata non manent potentie sensitive ad
actum nec sensationes ulle. Dicitur n̄ quamuis sit anima
tanꝙ principium in quo est aliquid virtus non tanꝙ sub
iectum q̄ sciant sed tanꝙ compositi totius corrupto tanꝙ com
posito necesse est corrumpi potentia, q̄ ipse ꝑpria solum ignis di
cuntur posse in anima potentia in anima tanꝙ in radice ꝑpria
rat n̄ in ipsa eas efficacia influendi eas potest resumpto cor
pe. Quidam dicunt animam eo ipso pati ignem, q̄ videat
illū. Ita Greg. lib 4 Dialog. Cap 29 Corpus hoc ter
ra est in qua ignis. Nam hec visio ignis est sensibilis et ima
ginaria vel intellectualis tanta visio q̄ hanc sola ad non
ꝑt punir. imo potius respicitur, q̄ in consideratione rei est dul
cedo potius quam tristicia. Ita n̄ oā intelligibilia ꝑfi
ciunt nos et oblectant. Alij dicunt q̄ sola apprehensio hu
ia ad apprehendit ignem ut sic locum quidem, et maxime sufficiat
ad animas cruciatum, et sic ignis illi non erit aliquam
inquantum apprehenditur a illa et maxime affligitur, tñ ad
in illa apprehensione timore et dolore. Ubi non erit timor

tres

hospitet quibuscunt timorib; inoleuisset. At vo oc hoc multis nominibus de-
fuit Po qz tunc anie passe non esset secum rem sed zm estimationem vel
apparitionem Et quibus secum s. Aug. liz sup Genes. ad lram posset
aliquam exaliqua falsa imaginone tristari, non tm p illo imaginem pos-
set qdqm dici qd patiatur a re ipsa, sed a sola imaginatione. Quod
isto modo non dicit patiatur anie, nisi sua falsa imaginone cruciaret.
Secundo qz scribitur qd anime separate et pserim demonib; cu
acumine vigilij ingenij soleat decipiant. Cum patant se puniri set
non puniantur. Do vo incredibile qz quomo demonib; tanto tpe no
deprehendisset se deceptos si non decipiantur.

Tertio qz tunc anie anie anate et ipsi demonib; non ceut vere misceri
seu falso cu deceptionem Sed hoc multu minuit De natura anatonis
sicut cum sigo vinctus patuerit se cruciari igne infernj, cum tm vere
non cruciatur, non ceut vere misceri ita quoq anati non ceut vere misceri.
Est igr vera alia opinio, qd aia vere patiatur ab igne corpeo, non mo
do videndo illu sed etiam experiendo pse illu igne vsq; in finem seculi
duraturi. Do qualitate vte qz corpea, et hoc no non pt in anima a
glor. Secundo qualit est instrumentum diuine iustie, q exigit
vt anima q peccauit se corpalibus vtb. subiacet etiam cisq; in pena
subeatur. Et qz instrumentum ait in virte principalis agentis, nihil mirum
si ea rone ignis ille possit vere agere in animam. Quia Deus dum de-
dit aquam baptismi tinguendi gram secundu istum modum i corporeis rebus
qz de infra. Cu igr ling. opatur instrumentaliter hs ppriam actionem vere
plte ille quam accipit a agente principali. Sed hoc ordo est qz
primu exercet suam vere actionem tm deinde quam quam pt in
virte principalis agentis Sicut in sacramto baptismi vere agit
vel ablutet aqua principalis vo agentis est anam sanctificet
Non igr prius sanctificat animam illa aqua nisi prius corpus ab
uat Simile vera fabri pt exse actionem diuinam vt vo maneat
a agente principali pt vt formam domus conficiat sed magis
conficiat nisi prius diuidat Pari igr rone ignis ille si agit in aiam
vt instrumentum diuine iustie oportet quoq est vt suam vere actionem
in eam exerceat. Quia igr illa opinio tollit istam rem igni vere pena
ideo non est sufficiens. Quare modo ille aplius mihi videtur, qualem ex S.
Aug. et S. Greg. schola Theolog. colligere videtur antiq tum in
purgto tm in inferno pati iguem et qualit est instrumentum diuine iustie
et qualit alio modo agit in spum. Quali est instrumentum iustie
icipit vt hoc ignis ille vt animam retinebat, quasi carcer cu-
dam et non pmittat ire qu vellet, sed aut vere aliter liber
tiget sibi subiectu co-hunc vsq corpus et non posse vagare q
vellet afflictur minime. Dein quali agit aliquid in aiam vere
ignis ille vt vt imprimat tristitiam et dolorem anie, non alio ac

verebatur. Helcn̄ ē ꝓpria pena sensus, non qz sen
si incorpe
sus habeat corpeos, sed ois illa tristicia pena sensꝰ ad
ditam pena. Primo qz si non ēēt alia tristā mihi
quā detinentur vinculis tanq̄ carcere, ā quo ꝓhibentur
exire non magis includerentur ignes quam aqua. Cum
ergo includantur ignes necesse ē ob tripliē actū ignis peculiar
applicetur. Et confirmatur verbis B. Greg. Dicunt
virentur includi et cremantur. Proin sicut dn̄ aīa cū in corpe
ꝓ exuritur, vorpit in appetitu sensibilis dolorem ex quo
quatnꝰ illa tristitia in appetitu rationali nempe in voluntate sta quo
ꝓ ignem illum quatnꝰ tm aīa, let corpe sensu careat tri
stitia similis illi q̄ quatnꝰ ex sensatione ignis. Quare q
dem tristitia ē multo maior, quam tristitia vel dolor qui tri
pitur in sensu corpeo, qz aīa exuta illo sensu delicatius
et teneriꝰ afficitur.

Dico 5o. Pena purgi est atrocissima eoꝝ pena hu.
jus vite. Pugnatur in scholis magis, cum ibi detur pena sen.
sus et dni. Probatur pm̄ qm ad sensu penam ex
ea ex lina aīa vel hanc vitam requiritur ꝑ corpe ad an.
gustum dolorib⁹ excurrant. Pot ꝰ dumtaxat obiectum et
coniunctio cum alto. Pot multo tunc ea pena. Ex toꝝ
qm̄ fuit in corpe & viuret homo, dum̄ informat corpe.
illud qd ex aliqua ex afflegitur non tam anima quam ipm
corpus tristatur, et aliquo etiam doloris ꝓ corpe in anima
redundat. At quando separata a corpe ipsummet respicit
et experitur dolorem, et immediate torquetur. ex pe obiecti.
tiam est grauissima qz ē ignis vere vt iam probauimus qui
cum non laboret alia ira mihi ut sit diuina. Vindicta vindicta
qua dubie vim suam in animas habet dubie et experiri
Comq; ex pe coniunctionis, qz ibi erit mxa coniunctio ex
qua dolor. Caueri solet nempe ipe anime ab igne phantasia
Deum probatur testimonijs primum. S. Aug. in psal. 37 qui
ingt Saluus ꝓ ignem qz ignior tm erit ignis ille quam qd
q̄ homo pati in hac vita. Sic S. Greg. in psal. 3 pe
nit. Illum ingt transitorium ignem di vltrone pnt exteri
mo inhallebrahiprem. Beda quoq; in suas psal. dicit nullum
esse supplicium martyrium vel tormentū illis purg. pemis cum
fruendis. Idem habet B. Anselmo. in lib. de Cruciat. et BBrn.
sermone de Assumb.

Probatur 2do qz ad penam dm̄ qz quanto magis aliqd
desideratur, tanto magis absentia pene contristat cum ꝓpat

apto

ad bonū illud excipiendum Sed anē ille purgē videam illā beatificam tanqm summū bonum mēte possideant. Ergo mxīe affligunt. Quid carpit ibi Prosper. Postea affectus qui desiderant hoc bonū & intuitio post hanc vitam in animabus fidelium aliquam partem vite tunc in hac non retardatur. affectus molē corpis & sensibilibo delectationib. Quare dū finis tam intuitio affectui minus sit satis mēte tristitia conquiritur. Hoc manifestū fēc sit ex expō. Diques in hac vita beatissima semp desiderantur vel appetent sibi intollerabili et videret ante pē instructam mensam cibis exq̄sitis potus optimos nec posset q̄dq̄ exijs attingere cham & confunderet illa ob spē separata esse, quantam afflictionē experiretur hoc plane de almarum gloriā illa celesti iam iam accipiendā, non tamen actu possidentibus discutiendum est.

QVÆSTIO VI

Vtrum anē in purg puniantur a dæmones vel per Angelos

Hanc sunt de hac q̄stione Catholi. Theologi. Sentē est illorū, q̄ putant quod non tantū in inferno damnatorū sed & in purg. a dæmonibus torq̄ri. Quia ita dicunt exp̄sē nonnulle scripturē et apparitiones hoc testē Beda lib. 3 cap. 9 hist. Dionis. lib de 4 hominibus, et autor vite S. Bernardi. lib II cap. 10 et vō id videtur quadrare Nam magister sententiarum dicit, q̄ anē in penis illis habebunt terrores quos in culpa habuerunt incendia. Sed dæmones incitant non mō ad culpam mortalem sed etiam venialem. et p venialem datur pena purg. Ergo credibile videtur q̄ dæmones torq̄bunt in purg. Præterea a purg. compedit iustos et in hac vita ut post hanc vitam. sed in hac vita purgantur nonnunq̄ p pœnas a diabolo inflictas sicut patet de Iob. et S. Antonio. ergo a fortiori post hanc vitam purgabuntur etiam p dæmones. Sed contra Richardus de S. Victore in 4 sent. distinc. 21 q. 2 ar. 3 et scholastici. Licet omnes quicunq̄ ad purg. neq̄ a bonis aut malis Angelis sed a bigna sola immediata affligi.

Dico primo Ex duab. primis opinionibo vltra est de fide aliquā fidē Catholicam, q̄ neq̄ scripta sacra, neq̄ ecclā neq̄ purg. hac de re aliquam determinarunt

Dico 2do Peccatum venialem affligit in hac vita et in futuro secundo probatur 2o q̄ nullo modo decet tantam maiestatem et bonitatem aliquam pollutam quæ cuiuscunq̄ quæ ad instar tenuis

mundare immediate fungi. Secundo qz nemo sustinebit pos
set infinitam eius pstam et uim. Quare quotcunq; punire fuit
habitur semp aliqua creatura minorum viribus limitata ad pnam
infligendam. qz si aliquando in sacris lris dicatur ipse pumi
re id intelligendum. est non mediate, sed mediante aliqua creatu
ra, vt apte sera explicat ibi z vrg z 4 cum dixisset Da.
uid, melius est mihi vt incidam in manus domini, quam homi
nis Paulo post vidit Angelus populu pcutientem illo. Ac pin &
dixerit de vt minus Corinthiorum. modus est. quo vastus Cas
lib 3 instit Cap. 2 paragr. 12 cum ait damnatos subire sp
a diuersis deo discedere.

Dico 3o Angeli boni non est pbabile, vt torqant aas exi.
stentes in purgo. Probatur pro qz conuenit eorum sunt
Est vo molestia Angelis punire tam acriter eos, quos tam
vehementer diligunt deus, aut nulla molestia Angelos afficit
qz beati sunt. Secundo qz Angeli boni potius destinati sunt
ad solatium et ministerium alterius auxilium. Ecclesie quam ad pur
nas exigendas, et qz nos hic ab oi impetu hostiu defendunt
quando in nos ipsi irruerunt tpe ipse necessitatis maxime.
Tertio qz id ipsum est pprium acerbum ipsius animabus q
ab amicis suis et nris quib. singla similes sunt torqbuntur
Intolerabilius quo torquetur quanta ad animam ab ignoto
et cui nullo amoris vinculo, aut connectionis debemur est qz
ab alio hoste vel inimico. Et ro eius qz torquetur ab hoste
dolet q ei detur occo gloriandi malo suo. Quia ait ignora
tus est non gloriatur qz non obit cum, quem non agnouit. Si vo
torquetur ab amico, dolet q ab eo a quo bona voluerit. Et ma
la accipiat. Iuxta illud Isai. 5 4 9. inimicus meus, male di.
xisset mihi sustinuissem vtiq; et si is q oderat me super me
gna locutus fuisset, abscondissem me forsitan ab eo, tu vo homo
unanimis dux meus, et notus meus, qui simul mecum dulces
cibos capiebat in. Angeli igit boni, qz amici sunt in purgo exi
stentibus, non conuenit eos torqri. Cum sint spus administratorii
et in ministeriu ppter eos, q hereditem capiunt Salutis ad Hebr.
1 et Luc 20 Erunt homines sicut Angeli dei vel
aequales ipsis.

Quinto qz deus non subjiceret Angelos sui tam abiecto mini
sterio sed vt aas torquent solutas corpib. Quia torqri est a
ctus quidam Iudicii. Angeli aut sunt mites et beati.

Dico quarto Animae in purg. non afflguntur a demonibo
Probatur pro Quia cum iusti in hoc seculo cum demonib. oppu

, qrant

quarint ac domū dēcis triumphauerint, vō instā non pmittit, vt bi
ſterēs dicit post hanc vitam et ſpiciam ſubdantur á ab. arguentur
Eſſet ñ illis i⁹ pne alijs tormentis acerbū penire abilli quos in plio
Cub dei vexillo et pleno legb. tuendis dimicantes pstrauerunt et
ꝑfecto ſi ⁹ penoꝝ illi ſolū vocarent, poſſet illis ee ſolacium par.
gonem cum tm nihil mi⁹ quam ee debent. Quos aūt in hac vita ba.
ptizatos dei pueros inter & virgines ⁊ ſi faciunt idco qz ſperant ſe
tur eos in purgatorio poſſe ſtrangi CAt in purgō exiſtentes non
iam ſu in gra confirmatos nec iam ampliꝰ immutari poſſe
Secundo pdatur, dcī Cath. Theolog. tenā et conſuetā non aliꝰ
firmis nititur fundis ſuis opinionē ñ illā quā certā non sunt aliis certe
et ab Eccla cōſiem. Deinde ſpecialiter illam certam rem non ē certū
qz qui autumniꝰ putauerint eſſe in purgatorio tm illam certamine ſupati
in morte ab electis nihil laudent amplius aut poſſint cū illo ꝓpau.
lo ante explicatum eſt. Vnde magiſtri ita legūt. Quosdam aliis quos ⁊
⁹ penoꝝ tham cruciari non ē dubiū. Alia quoq; rō tham facit, vbi dr
uitur. Nam loquendo in rigore purgō ꝓpriē non eſt in hac vita ſed in futa
in vita hac vel infertur malis vel bonis. Vel bonis infunditur boni
ſ eas pbrint ad maius bonū p meritū ſtantanea patientia. Unde
ſingulos ſolū pecta tollantur et debita p mortē componentes aut equi
ualā ſed tham ibi acquirit meritū ideo q patienter tollerantur ex
charitate ideꝝ poſſint beatitudinē ſatisfactionem non aut purgōm ꝓ in purg
tollitur et ſi pbr ſed non augetur bonū. Si vō malis infunditur illi vel ocīs
riores vel ꝺnantur vel meliores ſi ceteriores nec cessare à pecce volunt
non erit in illis purgatio aut ſatisfactio ſed maior puniendi et deprauan
di. Si meliores tunc illa tollerā pēnarū in illis erit non purgō tantū
ſed ſatisfactio simul qua meretur p actū Conuersionis ad deum et ꝓ
ſpontanea penarum tolleronem. Cum vō dr q hic nonnulli boni p
ctorum vō non ē inconueniens. Qz nunc ē tpe pugne
et certaminis declarare ñ debemus. Isto tm̄ tpe ſit exercita.
ri exercitio aut nonnullā ēē dr cū Dñmonibus ꝑ q. dixit Cā
plus ad ephes 2 Secundum aerem principem potestatis aeris hu
ius qui nunc operatur in filios diffidentiae
Dicta ſufficiant

TERTIA PARS DI SPVTATIONIS

De suffragys in Eccla pro defunctis fieri solitis

QVÆSTIO I

Vtrum suffragia viuorum animabus defunctor prodesse possint.

Ad clariorem q̃stionis intelligentiam notandũ est primo suffragia nomine hoc loco intelligi spualia quæ pfidiat q̃ viuit defuncti eterna salutis cã impetrantur et pro hmoi salutis factionis et intercessionis efficit oiuina sunt bona oã cessante aliquando a facto, vt quidã in illis est op ac vetustas rebus pprijs alijs confuire vt illud totũ cedat in bonũ defuncti. Notandũ tñ do defunctos p̃ quos suffragia iniũcti solita sunt necessẽ ad cognitionem sctorum et fidelium quæ pinet qz p mortem hanc tpalem membra xpi non pñs ecclie minime desinunt nempe Eccla cuius caput xps in quo viuere et in xpo vere cognuntur cham oes hi q̃ sine in fide et charitate communicauerunt attestante ihõe cham Joan. Qui credit in me cham si mortuus fuerit viuet. Vt non desinet ee viuus membrũ accipiẽ eam cognitionem cham habebit cum cæteris membris quam habebat cum hic viuebat. Hic igit supponitur est pa opinio vel potius veritas, cum eos a purgatorio pus e medio tollunt et si sunt ob mi pfectus tpis habent quibus suppliciũ fundamẽ nituntur pñtes q̃ dicunt cham ita satisfecisse p nobis, vt non sit nr̃a salutis effectiui q̃ta relictum. Secundum culpa dimitta semp tollam, dimitti pena cum aliq adsunt 3m Ambrosium cham iudicij beatos esse non posse dubiũ q̃ oã pa pe esse salutis

fuce

refutata sunt.

Secunda opinio fuit Lutheri initio suae transmig. in Babilon. qui artic. 40 inter artic. a Leone Dec. damnatos pfitetur de fid. dctos iuuari quidem suffragijs viuentiu, et liberari captiuis purgatoriu, nihilominus tñ minorem tñ postea beatitudinem consequ. quasi per se ipsos salos fecissent, atq; illos magis obesse quam prodesse suffragia

Tertia sententia est Cathol. suffragia viuentiu prodesse defunctis et nihil prsus ex parte beatitudē diminuere pcedo explicatione.

Dicu Primo. Ff vnusquisq; pro se satisfacere ac pro alijs suffragari et maiorem Conclusionis explicationem. Notandum est opa vra bona q ingrā a nobis fiunt, bifariā a Deo acceptari. vi. sub rone meriti et sub rone satisfactionis. Meritū porro dcit ee pl Meritū ex condigno q ex gra p se prodeuntis hr aliqm pportionem ad pmiū et pmium illi debitū et Meritū aut ee congruo est opus cui ex iusta aut condigna one opis non debetur pmiū sed ex quadā decentia et congruitate. Certum iam est neminem posse alijs mereri ex condigno pmiū aliq̄ presertim quod et vitā eternā, quae neq; sera neq; Ecclā determinato nrse aliqua re firma declarari potuit Dei Consilium vltra hominis meritū alteri ex condigno psit. Ultimo vbi de rem. rone meriti hominis dicit. Certum plane scatud. nempe fatuum vt non repetat Deo vnicuiq; mihi inde sua opa pdesse aut ait Apls ad Corinth. manifesta bimur ante Tribunal Xpi. vt vltat vnusquisq; propria corpis put gessit q̄ sue ipsius cōfirmat S. Hier. in cap. 25 Matth. ex illo vbo prudentibus Virginum. Ne forte non sufficiant nobis et vobis vnusquisq; ait S. Hier. p opibus suis intercedi veniat. Neq; possunt in die iudicij alieni vitia alios vitio suo leuare. Et quomodo ctpl Babilonica captiui tatis Hieremias peccatores iuuare non potuerat et de ad ea Ne oraueris p populo isto. Sic formidolosa erit illa diei cum vnus quisq; portabit opus suum. Solliciti erit Sed igit chr tanq capiti id de quo dicit vitalis ex condigno q̄ram et vitam eternam meriti possit secundū illud ad Hebr. 7 Qui in totū potest saluos facere accedentes per ipsum. Porro ex Congruo S. Thomas docet tradi autem salutis eorum. Et alij dicunt vnum alij promereri posse prima in 2da dist. 11 4 et alij gram et alia dona. Quod patet matth. 9 Ecce homo languidus ille cui dixit paralitico Confide fili remittuntur tibi peccata tua Et clarum est ex Conclusione S. Pau. Cui stephanio meruit pam gram dum illi impetrauit actus eiusdē p quos posset gram acquirere Est tñ magnum discrimen inter vtrumq; hoc meritū rone effectus qui sub sequitur. Nam p meritū de condigno sequeretur infallibili consequentia illo q meretur pmium primum. Per meritum

aut de congruo non cadit lege impetrat p quo orat Impetrit
pt vel ppter aliquã rem divinã fruidã vel ppter impedimẽtum
peccati in quo manentis p quo orat Cuius erat popul
ille de quo Hieron. dicit Quos dñs statuerint Mysten
et stelita coram me non est anima mea ad populum istum sua
ĩ impatientia et peccatis illis populus me ipse mihi pretruri
obstitebat peccatis aliorũ ancillis ferre paratus erat Habent
ptera chiam vitam lapidũ pro ipsis factoriam Vt minimum p
ea vere deo iustificatus hõ ipsis facere posset p vrata sed
nec tpalis O vos pbari pt de illa Gen. 4. Peccata tua esse
nostimis rectima Est proverb. 16 Misericordia et veritas redi
tur iniquitas Vbi habemus locum redemptionis et locus
sanctificationi equiparet Cum non minus ad iustam pinet
redemptio quã sanctificatio Similes illi victor loco Luc. 11
Date elemosinam et ecce oia sunt vobis munda Augustin
positis pbatur Conclusura qz Paul. ad Galat 6 hortatis
socios vt alter alterius onera portent At inter onera ali
orum est pena peccatis debita Ergo eam venit p alios
soluere pt Atq; tunc potissimum decimus alios pro nro
gari quos optim indigentib; fecimus de propria substãtia
cumorones elemosinas et sacrificia offerimus pro quibus
mus plenarã obligationem qua alioq; tempestate Prestetere
negare q negare setorum Cionem quam in Simbolo confite
mur. Quia nos eodem baptismo abluimur et sibi participam
sacramentis pcipiũ Corpis et sanguinis Domini Ideo nos
pfitemur esse membra cuius Corpis Vt testatur S. Paulus
Ad Corin. 12 Vnde sicut oculus non sibi tantum videt
pes et manus et pedes dirigit sta manus et pedes non sibi
tantũ operantur pedi et oculo, Vt cum de loco in locum ire
vant pariter nos ostia nra actus p nros inuicem nobis
Communicare debemus

Dico 2 clo Vinorũ suffragia in gra dei facta non me
do ipsis viventibus pmit Verum etiam defunctis si pillis
offantur Ante quã Conclam pbemus sciendũ est Anxietia
hoc est suffragia nec defunctis minime dẽ vltia quo ad re
missionem culpe vel grã augmentum. qz cum sit iam insti
tutum possumus illis Consecrationem meritũ nec culpe remissiũ
qz ut docimus 2 pt dist. qz 2 Conc 2 io sibi inbitet p me
fuerunt Vt illo acta voluntatis quo de sponte pmisit
subiciunt acquirunt culpe remissiõem. Nec chiam pt eorum
laudi meritum aut grã qz ut docimus nobis nec tpo

ꝺ pcitur, et vbi ceciderit ligñ ibi erit. Solum igr̃ suffragia nr̃a illis
sunt vtilia ad remissiõm et allenationem pene. p mos ecclie fidelium.
Probatur. Conc. pt̃. orõ illos sacre scripture lectio et s. Patrũ testimo.
nijs. q̃ altius inferius ꝓ pt̃ adducetur. Omnib. p̃terea adhibet fides
illa Luce 16 facite vobis amicos de mamona iniq̃tatis ut cum defeceritis
recipiant vos in eterna tabernacula, vbi p amicos intelligũtur boni pauperes
et himpnides deum laudantes. Hier. lib. 2. Contra Jouin. Greg. s. Aug. lib. 21 de Ciuit. Dei cap. 27 et 8. Chrys. in hunc locum
Quare cum Chrysostomo exposito defecturi sed mori facere de mamona
iniq̃tatis amicos est. Consiliat sibi. amicos pauperum p elemosinam
ex. q̃. 6. cibo hoc Augustinus colligit.

Tunc dicemur recipimur quando morimur etiam ex hac. sancta Dei possessione
defecerimus possumus christo attestante amicorũ nr̃orum in eternum misericordiã
pt̃ quos viatici hic nobis conciliamus p mortem ad eterna tabernacula. Ergo possumus post mortem iuuari a viuentibus Et nr̃q tantũ
elemosinis in facie ecclie in vita, aliquo fructu, et emolumento sed quandoque
in futuro futuretur. Voluit dicere christus Vt faciamus elemosinam
sed ut faciamus nobis amicos et subiungit non ab eis q̃ amicis incongrua
sed a gñe celesti aduocatis iuri. Sicut ille qui q̃ vilicus depositus
ab esse vilicare amplius non potuit, indigne tñ amicorũ opẽ et iuua.
mine vti potuit. Ita nobis contingere pt̃ possit̃ deferimur et a vilicatione
nr̃a p mortem subtrahimur depositi. Affert. etiam pt̃ ad id pbã.
cationẽ nr̃am p mortem subtrahimur depositi. Affert. etiam pt̃ ad id pbã.
id locus ille s. Pauli 1 ad Tim. 2. Obsecro igr̃ primo rogat fieri obsecrationes
orationes postulationes gratiarũ actiones ꝓ omnib. hominibus et
non excipit mortuos. Ergo mihi adhuc orare nequaquam videtur fidelis de
mortuis. Hoc ẽt aut ecclia posse concedit. Quid ꝓ hac causa obsecrationes
aliquas fieri posse. Quã illos excipiens dicunt, quos ipse
Apls non excepit.

Ecclia probatur Ex traditione Ecclie et vsu ꝓpetuo orandi
p mortuis. Et quidem q ad veteres Ecclias ante christum Constructa
insuspectat. Hoc hac a nemine constat ex 2 Mach. 12 et addita fu.
dig. a Genebr. lib. quos Hebr. a bello latine verbo q inserit ꝓces Iudee
vos mortuis deo et Rabbis et ministeri Templi in anno 2944 cap.
Deut. ex lib. Iud. qui traditionis applatus ꝓcones particulam tunc lib.
Ecclie vocat in hoc verba Requiescat anima eius et requies sit in
pace requiescat et veniat in pacem. Donec adsit Consolator animo
rum patrem. Et id confirmat nos Iudeorũ inhumanus usus diem pmor.
tuis lauandi Ecclie ibid. tenui eandem traditionem semper conseruantis patet
ex ꝓpetuo vsu apud eos christi fidei. Sic ut nullus seculum nullus nego.
tium christianum assignare possunt Hebrei, qui eorum ꝓ defunctis ignorauit

Et iq̃ constat ex Liturg. vlbo s. Iacobi. Basil. chrys. At
in Liturgijs Iacob in hac ceptera ita oratur p defunctis orem⁹
p fratribus nr̃is qui in chr̃o requiescunt. Et vtilius. Summe
deus caritatis, qui animam defuncti suscepit remittat
ei peccam voluntarium et involuntariu. Et sanctis tuis
dignom Aplicam testatur s. Dionys. hum. 3 Eccles. ad Philip
et alij multi pres paulo post citandi

Tertio pbatur ex patribus et doctoribus Eccle. Hier.
Rom. Epla 2 ad Iacob. frem domini. Dionis Arcop. cap. 7
Eccl. hierarch. Basilius in Liturg. Damas. serm. de defunc
tis. Ubi etiam Athanas et Greg. Nissen. Citat s. Ephrem
in suo testam. Epiph. in orat de vera fide et hereti. 75
Chrisost. hom. 21 in Acta et hom. 41 in 1 ad Corint. Hom
3 ad populu Athen. Cyrill. Hieros. Catheches. et alij
plurimi in relationib⁹

Quarto pbatur. Visionibus et apparitionibus etiam
tionibus factis. Cui anab pura. de qb. iam dictum est

Quinto pbatur. Rombus quarū rō est. S. Aug. lib. 10
de civit. cap. 8 Post omnia. Cū petrobr. fideles q
qui ex hac vita decedunt in grā. divina non desinunt esse
membra chr̃i et eccle. Ergo ad eam Cyprianū membrorum
chr̃i. pertinent. et consequtr mutuū solicitudinis partes cē
debent inde illud 2 ad Corin. 12 pro invicem sunt sollicita
membra. si quid patitur unū membrum compatiuntur. omnia
membra

Secunda rō. Multi sollicite orarunt
p mortuis. Utilis restituretur vita hactenus et exaudi
ti fuerunt. Ioan 11 Maria et Martha lazar. Actq pau
per⁹ p tabita. Ergo non sunt ita desperanti mortui. Con
sortes viventiū quibus ex ipsorū suffragijs omnia
cedere possent. Et si ad cultu cessionis dolorum possent hac vita
donari. in qua tpo peluntur opera. et meriti habeant. quare
non poterunt donari remissiones pene alienis vitae futuris

Tertia rō. Sequitur alia in sacra scra qb. permittit opibo
in mortuorū quorū vacasset. Ut 1 reg. 11. Abitta
phes Iebee Galaat. duxit mortua saul. iejunauerunt 7 dies
2 reg. 1 David fleuit et iejunauit p saule et Ionatha
aliisq; interfectis. Simile 2 reg. 3 p Abner. Sic et facta
facta bellica contenta in signū doloris et tristie sed etiam. in
aliq defunctorū subsidiū quos putabant iuuari posse mēster
Sin q Beda in lib. 1 reg. sta exponat. Rō ipsa etiam dictat
q superfluū fuisset tantummo insignum doloris. Et dies iejunas

sp.

Sc Deus iq Paniez rep. Iz q pijsante Ioseph reinnacit et orauit
co mortuo, a iciunio et oronc cessauit Ut ono erat illu ob innocentiam in
qua decesserat nullis suffragijs indigusse Ergo orans p adultis &c.
fumlijs et iciunans put fuit sc illis hac rone posse posse.

Quarta cō Non obijcitur alia cā allegari Commode posse cue
sc illi patriarche Iacob et Ioseph. Vt habetur Gen 47 et 49
et 50 tanta solicitudine in terra filiorum sepeliri petierunt mistq cu
perunt esse participes pcum, et sacrificiorū q inter fideles p defun.
ctis offerri Consueuerant Et ut Aug. q. sup Gen ad lem. 16
asserit q in illa terra sepeliri mallet in qua beneficio christi futuri q ibi
erat pdonanc remissiom peccatorum suorū facilius consequeretur.

Quinta cō Christus omnq q capiti nrm est passioni sue coni.
tus laborib pfuit tam viuentib. quam mortuis Ergo falsū c mortu.
os nunqz Christorum psidio adiutos fuisse vel adiuuari potuisse.
Atq similes et subsistiū possunt sibi pbare inuicem etiam in
bra celi qz virtē passionis ipos expantur q deo accepta esse
cent Ergo possunt iuuari defunctos

Dico 38 Animas purgi suffragijs nris adiutas, maiorem glam
non asequuntur, quam si per se ipsas diuinā instas satisfecissent in
purgō Hec Conclō cō Luth. et pbatur pō qz eis tanta gla Conce
ditur quantam in hac vita mrituerunt, nec ullam in futura vita augmt.
tum expectare possunt, vt a mundo cū Luther. q8. suscitatos omnium
Ergo eand glam asequuntur animas siue pro ipsas, siue pali.
os deo satisfaciant

Secundo pbatur. Satisfactio facta a viuentib. equiualet, et cor
respondet satisfactioni reliq quam psecre debebat anē in purgō
Cui ideo viuentes applicare sibi valent tanto pene remittentium
Consequūtur quanta incurrerat defunctis in purgō luenda Ergo eaq
satisfactio multo efficitur minor. missa defunctis applicata.

Dico 40 Suffragia p defunctis offerri solita, non tantū psunt
defunctis sed etiam viuentib. ipsis celebrantibus

Probatur Exercendo opa satisfactoria p defunctis meremur si
mul p nobis augmentum et consequitur glā Ita forte meremur plusq
si p nobis ea obtulissemus, qz pipeli Coelestis reliquit p altos maiores
fiendo cū charitatem pficiunt Patres orbis pauperes Meremur inquam
et p nobis q ly posthac decesserimus Deo excitante fregentius et formen
tum crescit, meremur remissionem peccatorum morum q nos ad Cul pa let
gu mortalium quo ad penam, huic remissioni defunctis explicandus
per qua quando opa suffragij superat debitū satisfactionis q ingth.
luitur. qnd in purgō tunc ipsis aliqua cedere etiam pt in nram
satisfactionem Deniq meremur et illud vt animē purgij pro nobis ad.

iuste p nobis postea seruientibus psalmis in eccle orbis Nam an orbis
p nobis adhuc existentes in purg. Dubium e inter Catholos do
ctores. Ipbabilior tñ videtur affirmativa sententia q dicit & dicat
s Thomas 22æ qæ. 72 artic. 3. Quia anæ illi purg. videt
sunt tali charitate q nec cæcitatia visionis Dei neq; ignorantia diuine
terminorum neq; tenebrosa illa similitudine in carceratorum impediri
pñt et aliqua alia in eam fusam ingne necessitate nobiscum hñt
cognitionis. et particularia ura absq; peculiari reuelone cognos
scere nequant eo q non q; beatifica illa visione Dei in qua oia vi
dere possunt pstituantur. ac pñs invocari eam a nobis non de
bent. Cæt tñ charitas illas dicere pt, et hanc ambire di
cat, vt non tantu p nobis sed eam pro se ipsis et alijs in purg.
existentes cum deuotione orabit.

Dico quinto. Et si necesse habeamur de credere suffragia
viuorum p defunctis, primum tñ per scripturam aliquam colligatur qd
ea defunctis pstanda mihi p accidens. Probatur pñs qm nullum
precptum nec diuinum nec humanum de hac re pstat. Nec qd
dicetur mxa p plexitas causæ quibuscumq; omnibus qæ contingere
rare deberet. Nam et quantumcumq; hac in re pstitent vel omi
serit p accidens non tñ obligare pt v. g. ex ronæ elemosinæ qua
ego nomine peccat vt p defunctis erat. item ex ronæ gratitudinis q
quam debemus cæteris parentib. et benefactoribus ex ronæ cha
ritatis q nos impellit ad succurrendu pximis in necessitate
constitutis, et alias similes obcas.

Dico sexto. Suffragia q adhuc viuentes inuicem ferimus
animarum piarum et immunda dolorum alterius vitæ penarum p se ipsis
pstant eorum certissima ita expresse docuit S. Basil. in sermone con
tra illa verba Matth. 10. Hæc ea q immunditie mea Christo dixit
et Damas. in serm. p mortuis. Et pbatur pñs Quia sunt impri
mis meretricia grex et gle et non solum fidelis faciem ant impe
trationem expectant ex dei opio ex post grauem mortem alia fa
cturi sunt probus ignoramus. Nec esto orabunt alij pro vobis
at nescimus, an oraturi sint iusti vel peccatores et hoc qdem
ad rem illa futura sint accepta apud Deum.

Obiectiones Hæret soluuntur.

Prima obiectio Sera sacra lippi indicat nullum mortuis
interredere Comercium cum viuis. Vt ecc 9. Mortui nihil me
mentur amplius nec hñt vltra mercedem, nec plus in hoc seculo in
ope q sub sole geritur. Ergo mortui non possunt alijs subuenire
adiuuare et auxiliari.

Rndeo. Sapi eas hoc loco
tantu Sacra voluit mortuos non posse fini Coelationem laxting
Conor

bonorum, vel opum externorum huius vitæ putãs, non ñ possunt divitias possidere, aut p suo arbitratu decẽs disponere non possunt cibũ vel potũ sumere non amicorum conductu et familiarit atte frui. Hæc etñ et alia ꝯ genus vivẽtiũ ppria sunt vasa sublimavit iq̃ sapiens et vivẽtium sic allo quitur Vade ergo et comede in lætitia tua panem tuum et bibe in corde bono vinum tuum quia deus ante opera tua. Eccl. 9. Et istis q̃ dixi læt. qz post mortem non licebit

Secunda vndecĩ Obijcitur. si hoc sapiens, non de eis q̃ mortuis sunt de mortuis ext̃ grauẽ Dei, attributũ illis iniuriam ꝯ eum, inordinatum amorẽ, et dicit nullum eis velictum esse primũ q̃ ea iniustorum sunt ppria non bõ iustorum.

Secunda obiectio Si vivorũ suffragia defunctis cõ possunt ad immutãdã sortẽ necessitatẽ eoꝝ minus aliquos ppli posse, quam vitæ ꝯ: cinã institã et sanctã cõ eos lata in iudicio particulari a bellis exigo. ret et minus ob iscium subirent quam in hac vita meruerunt Ad hoc Obijcitur cõ cõ illud psal. 61 Semel locutus est deus duo hæc audiui quia potestas dei tua et tibi dñe misericordia quia tu reddes vnicuiq̃ iuxta opera sua Et ad Gal. 6 Quæ seminauerit hõ hæc et metet Et ibidẽ Vnusq̃sq̃ p̃prium mercedẽ accipiet 1 ad Corinth. 5. Oẽs nos manifestari oportet ante Tribunal chri Vt referat vnusq̃sq̃ put gessit in corpe sive bonũ sive malũ Ad Rom. 14 Omes stabimur ante Tribunal chri ñi Apoc 14 Opa illorũ sequntur eos.

Rndeo Scis Scripturas testatis id quũ incitare vt intelligamus nñ minus post hanc vitam meteri aliq̃ subsidiũ p se posse fieri suffragia q̃ defunctis sunt, p suntem est non q̃ ei obsunt sed aliqn meteri possit mortem debeantur. sed q̃ meriti sunt in hac vita, vt deinde illis etiam mortuis possint. Ista exposite sancti Dionisius Aurop. cap. vltñ. de celesti hierarchia et s. Hieron. Serm. 83 de Verbis Apli

Rndeo Zo Ea q̃ a vivis fiunt p mortuis iure optimo ipsorũ etiam mortuorũ ppria dici possunt, tum q̃ fiunt a membris eisdẽ corpis quorũ Deus sunt operonum fructo, tum etiã q̃ ipsorũ cõ et nominis a vivẽtib. offerunt. Istã existimare solemus, vt debita ea quæ nõ nomine plebs mutuantur ab alijs a nobis ꝑsolute cõ cedantur. Cui dicere nihil aliud nisi satisfactionem exigere a quo cunq̃ facta fuerit nomine debitoris Atq̃ deus etiam ꝑ scripturas pas sim docetur, aliud non exigit a suis debitoribꝫ q̃ hæc vita rem fiunt sibi sunt, quam ut divinis diuinitus satisfaciant sive pro se sive pro alijs Rndeo Zo Quoꝝ in allegatis scripturis continentur, id ad cõsolatõ pñtis vitæ miseriã beatifice spectare, qui nemo alio iam in futura vita existenti quicquã nocere plebs, nec de Eugenio nec de Eugenio Atsi sint tribulatio quantũcunq̃ non possunt de condigno e p meritũ instãs meteris aliq̃ vivẽtibꝫ pœnã gravẽ possunt tñ nec de Eugenio e p meritũ sufferẽtij, et impetrorũs aliq̃ datione sunt mortis de Eugenio e p meritũ

ad primam gram et iustificoñ. Consequendam, puta bonū aliqm
modum voluntatis, vel inspirationem, quā ad diu facile resurgunt
a peccatis. Ita etiam nō viventes, quibus nūdum sunt merita
defunctis, etiam possunt in aliquo obtinere apud deum, qd illis
valde futurū sit ad consequendam celerius etiam, ipsorum remis-
sionem peccatorum, q eos si consequenda etiā retardat.

Rndeō 4. hō ad singula. et dō ad illud psal. 6, tantū
Dñs extollit divinam iustam, q nullū ipō bonū immeratum, nul-
lum malū impunē relinquit. Deūs ad Galat 6. tantūmodo
inculcat. Apls. q antea fuit p ypocratam p̄dictū Esech. 8 nūm
po filiū non portaturū iniquitatem patris, neq; pris iniquitatem filij
sed cuiq; sua p̄priam opa ad iudiciū delaturum. Ad
hō ad Corint 3. Qui vrā scat eos q fideliter Euangelium
in Eccla promulgando laborant, qualem cuiq; labor illorū successū
habuerit, meritos et acceptureos amplissimam. Ad Cor. 5.
Nam videbit iq Apls. Cur virtus in hac vita, cū carnis
desiderijs mundi pugnandum sit vtriq; qd resistendū, qe mini-
mū velimus nolimus aute Trib. christi. Ac ibi etiam minimis
rum debemus reddere rōnē et de p̄mia vel supplicia eternā
destinari. Vel ut vult s. Aug. lib. de cura p mortuis. Qui
Apls. sentā ante mortem adhuc facere q post mortem
non possunt quando iam veniendo venit qd quisq; gesserit ante
mortem. Porro ad Rom 14. Voluit ē tentatoria de proximis
nostris exhortari, nec in his reb. q in bonam partem accipi pos-
sunt. Nam q sinistrē aliqd p se fieri videtur. cū intentio
relinquenda sunt q ea plantē iudiciaria sibi p̄pria accura-
tissime discutiet ac diiudicabit. Denig Apls. 1 4. Ioan
de vrā bonos cum malis compat. Sicut in malis nulla virtus
reg eos habebunt, cum nulla opa habuerint q etiam afflictionis
tā boni p̄ptuo quieturi sunt, quorū opa talia sint vtinq;
merito congescere possint.

Tertia obiectio. Inter oa veteris legis sacrificia nullū
legitur fuisse institutū p defunctis. Ergo signū ē eorū hos ei-
am Iudeis in veteri lege nullū habuisse vsū orandi p defun-
ctis.

Rndeō p̄tō. Quamuis hoc p̄ se
non habeatur hoc in sorte veteris testis receptū tñ fuisse p tra-
ditionē vsum hunc et veritatē approbat ex Machab 12.

Rndeō 2dō. Argui ab auctē negatiua nihil concludit
multa n scripturis et reperiuntur q nō in aliqua lege
expressa habeantur testimonia et Baptismus dñi parvulis con-
ferri. Eucharistia et alia. Ostendimus in veteri testē multa

Sacri

Sacrificia instituta p̄ peccatis Leui 4. 9. ll. et non limitat scriptura
ad peccata vinorum tantū Ergo p̄t etiam extendi ad peccata mor-
tuorum.

Quarta obiectio S. Amb. l. 6. 41 de Abrah cap. 9. Doce.
mus ingt vt non diuitio mortuis in h abreamus sed quantū salis ē offa de
feramus At hoc non faciunt ingt Calumo q̄ pfectū p̄ mortuis offerūt.
Diuitem gerunt Rndeō S. d. Amb. tantū incestū mini-
strum vt pompam exequiarū supfluam phibet aliq̄ q̄ ipse de hac re
scripserit vel ex bela illa oratione funebri de obitu Valentiniani Colligi p̄t v.
Vilozp̄sie p̄ Gratianū et Valentin. p̄ces et oblationes sp̄ pro defunctis fieri
debere.

Quinta obiectio. S. Hier. in Cap. 6 ad Galat. in pari seculo non
tantū aliorū oratiōes iuuare posse dicit in futuro r aut non lob non da-
mnatem Non licet rogare pro aliquo sanctū portare onus suū.
Rndeō Legatur Dionis q̄ diuina ignis decernunt vel certe
de iudicio vltimo, q̄uando cessantib⁹ purgo cessabunt etiam suffragia et
vltima tantū iudicio beata expectabitur. Alioq̄ in S. Dion. l. 6 cō
Virgil. aptē Virgil respondit eo q̄ dixerit vinorū suffragia vinis tantū
nō et non etiam mortuis p̄desse.

Sexta obiectio Nescimus vbi defuncti sunt Ergo vel frus-
tra oramus p̄ illis vel ex hominū nō periculo, quando etiam p̄ios
q̄ iuuari non possunt vt Gnatij aut q̄ non indigent vt q̄ sunt Angeli
Rndeō Vbicunq̄ ipsi defuncti immorentur Deo p̄ potens orōm nrarum
ex institutione meminit. et acceptat q̄ p̄ pijs tantū q̄ indigent et iuua-
ri possunt, et melius est vt supsint q̄ suffragia q̄ non capiunt
quam vt desint illis q̄ indigent Quomodo in hac vita damus elemo-
quam bonis et malis, nescimus p̄ quos p̄ius iuuari
debemus et p̄tius imus Domine opus bonum in respectu alicuius de
functi iuuandi facimus per hoc ē meritorū et ei minus defuncto nō
cedit posse potuerunt ad augmentum gre et glē vt peccatorū
remissionem tuā illius Que lo Rquiritur ad vos pax vra t
Septima obiectio Nemo p̄t p culpa alterius puniri Ergo nemi
ri q̄ piam. Rndeō Pēs negando aīe p̄t in q̄b⁹ puniri pp alios
si in quos peccauit aliquos Consulit vel illud e imitatur. De consuetudine sal
tim implecto innobis ipsis experimur q̄ tot mala ob peccata originalē
patiuntur de imitatione Constat ex cap. 20 Exod vbi dr Deus
punire peccata parentū in filijs in 3am et 4am generōm cum filij
imitantur suos parentes, sed facinora ab illis p̄petrata p̄petrant sui
Et ex psē 2 Reg. in Cap. 1 Esech. Hug. in psal 108 Ethaly et
Eze vbi etiam p̄t Vno salis factum p alio, quando Ethuig. Capitulo
interficit Et hic Calingit Nam et anime q̄ sanctis Ecclie capiunt
iuuari et nos volumus illis p̄desse
Rndeō 2dō Negando Consequam Alia ē ēē pena alia

mlrib, punir. ñ p alio mlmo p̃ibẽ pt, qz inculpabilẽ. Mlrib. aut pt, qz hoc ex liberalitate laicor ptabit mouẽtũ deplnd. Atq ẽ hoc omnipotẽti iniustitia os rẽpugnat liberalitatẽ bõ. Vel ma xime. Cumbuiat, sine pt, ut apud eũ mlrito loco cẽ pt̃ ga bo penal bõ ny item.

Octaua obiectio Mlrib. nimo alĩ pt remissiõm alcuius debiti nisi p aliqm actũ liberũ seo opẽ ideã q̃ defunctis faciunt libera eis, non sunt in ipsorũ voluntate tot potestate Cu. tq; mlrib. pẽa nequant

Rndeo pr̃ opẽ suffragiorũ ecclie a viuentib. facta antecedẽ voluntẽ mortuor. et eam inertiã eis q̃ liberã et voluntaria quotidie sunt desiderãtiũ bonorũ operũ, ne viuis subtrahi, post mortẽ viuentium suffragia.

Rndeo Esto eo in casu ret aliqua explicita defunctorũ voluntas, at libertas tñ adhuc operis suffragij, quatenẽ nõ viuentiũ et roganbilis opus est exhibẽtis ultra voluntariũ et meritorium est. Hoc vo si non repugnat vt in baptismo v. g. voluntẽ alicna in solutione debiti pcedẽ q̃ lon gẽ inferius. debito culpã.

3o Rndeo Caẽlib. et nõ Coitalis in fabrorũ ianuar. vt q̃ abunas sit in bonũ etiam aliorũ cedere soleat salutẽ ẽctor. p̃ proximi. **Ato** nos cũ fidelibus defunctis sumo inuicem vnũ corpus membra quinq; capitis christi. Ergo q̃ nobis sunt possunt possunt cedere in bonũ defunctorũ, etiam nulla expressa eorũ voluntate intercedẽ.

Nona obiectio Saltem videtur eẽ suffragiũ tolicis et tot spe culis p̃ defunctis orare cũ pro bonis orantibus etiam diuinũ exaudibile potit quouis ergo erunt tot amicorũ tricesi. simi et alia id genus q̃ recenter videntur eẽ inuocata

Rndeo Recitũ et dictum eẽ orare p̃ vna et eadẽ re deñ etiam frequenter constat exple ipse christ. Matth. 26 Tribꝰ vicibꝰ rogauit ad pr̃ transeat calicis et Paul. 1o Apli 2 ad Corin. 12 Quinquies rogauit dominum Ecclesiastem astrone orabat p̃ Petri salute actor. 12 et nunc orat p̃ vanis stabo. Et ideo q̃ dicit oportet semp orare Luce 18 et simꝰ intermissione orate, nolunt nos semp alia orare. Verũ in particulari orandi scripta p̃ defunctis nisi, tñ q̃ de quibus dubitetur eorũ nobis mihil certi constat tñ etiam q̃ propter varios excessus nrõs oratiõis fructus impediri pt. et indicialiter absolute multa et longe alia sunt quãdoq; Denig; certa tpe p̃ omnibus p̃ defunctis designata fuerunt iam a primitiua ecclia in Ecclesiasticis vsitata, sic patet ex Tertull. lib. de exon. castitatis vbi expresse meminit pcum et oblationis p̃ defunctis Et s. Ambr. in orat.

Theodos

Theodos. de obitu Alij ingt dñi et trigesimū anni diem alij 7m et 40 obseruare consueuerunt et Gregorius obseruans autem hoc de necessitate tantus locus implet. Et in tractatu de fide refert. Die septimo ad sepulchra ueniamus quia dicit symbolū est futurae gehenne B. Greg. et alij ueteres 6 trigesimas celebrauerunt

Decima obiectio Si aliqs pt suffragijs uiuentiū iuuari. Ergo pt liberis et negligentibus uiuere. Sed tantum de liberari per satisfactionem ipsam in hac uita quantū per satisfactionem aliorū. Imo plus magis quia uiuentes pro aliis fidelibus fuerint sanctiores et plura uel meliora suffragia obtulerint

Rndeo Hoc argumentum olim utebatur Henricus ut refert et refutat Epiph. hae. 20 Deo relinquatur consequens quia uiuendo negligentius multa opa ponitet postea obtinere alignm meritū ingressus uitae uiuendo cautius coram deo subsignior uereatur ut per alios iuuari possit quia se ipsum iuuare ultra negligenter Deinde non pfecte certus an possit mortem suam cautius habiturus sit subditus habeat cū suis charissimis posunt ut multa intendere quia illoc à seruando citius retardent Quia pars necessitatis huius quod sibi inuigilare ut.

QVÆSTIO II

Vtrum per sacrificia altaris oratones et elemosinas tantū iuuentur animæ defunctorum.

Cum suffragij nomine nihil aliud intelligamus quam omne opus bonum qd in subsidium defunctorū à uiuentibus fieri solet Bonorum autem operum plura possunt esse genera quam tria meritorie dubitatum utrum hec tria tantummodo iuuentur animæ S. Aug. de Serm. 32 de verb. Apostoli tria quæ assignat Cum ait omnibus iugiter. Et cetera et sacrificio salutari et elemosinis non est dubium mortuos adiuuari

Dico tria Et hec tria suffragiorum quæ possibilia sunt ac efficacissima ad iuuamen defunctorum est Sacrosanctū Sacrificium missæ oratones et elemosinæ nihilominus in ipsum quoque efficacia eius ppa penalia ac ipm meruit Constat

Probatur pmo Catholicorum uiuorū suffragia ex duplici capite possunt defunctis Tum qa pro uiuentibus inuicem Communicant ambo capitis membra Tum qa indistincte uiuentiū fiunt ac ut pro hac ipsum animæ defunctorū Quare talia uiuentium opa ex sua nā sunt talia q defunctis suffragari possunt Porro qd Sacramentū altaris ecclesiæ constituit uiuentibus quia hinc Ecclesia uirtutem et consolidatur Deo hoc ipo Sacrificium ex origine et uinculū charitatis inter eos q ob hoc uiuam inierunt cū membra uiua Ecclesiæ et christi ac pinde hoc ipo ex ordine alijs suffragijs ant pmittur ac præponunt

Certum q̃ int̃ effectus aliarũ ẽrga proximũ principaliter
eum obtinet alienã cõtin̄ misereri Dñs deo eterno
dina meritõ inter suffragia numatur. Ro deinq̃ intentionis
quam vocant vim sic ut intelligatur defuncti meritõ ouõ christ
bitur suffragij vim obtinere. Orõ illa non solũ eterne
spectat laudem quantum vt celebre bona, sed chiẽ ad illum p.
quo oratur. Probatur alter p̃ Conc. qz ibijmus etiã
alia atq̃ alia factoria opa vt mortificationes humi cubationes
ieiunia vt io quinq̃ alia leuia possunt quia ea
cũ q ea subsidia vocant tñ possunt Animo dei ad aliam suf-
fragij p defunctis ea pfectus et effectus

Dico 2 clõ. p̃t sup̃ dicta suffragia iuuari aliam peculiari
modũ priuilegio possunt ad̃ p indulgãs Hoc Conc. ut in-
telligatur. Primo q Ecclam militantem non posse Concedere
indulgãs defunctis p modũ absolutionis sed solũ p modũ suf-
fragij. Secundo non p modũ absolutionis qz illa est virtute
clauis vnde iurisdictionis q exercetur in subditos. Illi
igit̃ q iam sunt extra viam huius seculi non sunt Ecclie sub-
dita. Suffragari aut̃ viui defunctis possunt triplr. Pmo
p modũ impetrationis q fit orõibus. 2do p modũ meriti de
congruo tñ non q obligem sed de cõmo possit hẽ meritoria es.
quitatis grã defuncto sed q ppr meritũ operum iusti. Pro
liberat aiam a purgõ. Et cõsimo Dicũ fundantur in se
quela, vt vt cuq̃ ecclesiastice qua in meritis dei cõdigne
orõ aut q̃libet alio meritum vniuersis sortiatur effectum
defuncto. Porro neutro istorũ modorũ indulgãs valent de-
functis qz indulgã nec ẽ orõ nec meritũ. Tertio modo suf-
fragantur viui defunctis p modũ satisfactionis solutionis
sui operis pijs. Et hoc modo indulgãs defunctis p dei pos-
sunt ministerium p modũ satisfactionis q̃libet Satisfactiones
christi aliorumq̃ sanctorum reconditas in thesauro Ecclie ap
plicantur.

Dico 3o In numo suffragiorũ non p̃t necesse impleri re
spectiue facta creditori nimirũ debitori defuncti. Probatur
qz talis satisfactio, neq̃ necessaria neq̃ vtilis. Non nec Maria C
qz requiratur limmam imaculatam citra illã culpam in patris pur-
detissimi iri ac q. deo aliquas etiam in spectum sapientiam
contingit, vt debita defunctorum in hac vita cũcta tamen post
mortem illorum restituantur, et aliquando quinto restituied est
impossibile, Nihil ibi de debito defuncti conferre p̃t etiam
si sciret, qz in libris adhuc existens, aut solvit q debuit vel

potuit

potuit atq; ita Cra Dei liber existit atq; potuit et debuit non fecit Et sic reus erit debiti Cra chro iudicij et ad tantam pnam condemnabitur, quantum sunt illius debita Quo sit ut sancta Curia intelligatur de spiritualibus debitis, q aliqs ex hac vita decedens omisit vel dissimulauit aliquo loco tpe aut p paupres, tunc hanc debita non potuit illi dimittere illa extra ordinaria operatio, antequa ipse fatis.

QUÆSTIO III

Vtrum os pasim fideles iuuare possint q animas

Dico Primo Nulla suffragia facta ab aliquo instatu peccati mortalis existit animabus defunctis Conferre possunt

Probatur pa qa ho iniustus non pt sibi ipsi mereri aut operari bonum quod prius non habuit Cuius imitatio est Ergo multo minus poterit cum alijs pdictis Secundo qa ut mediatorum afferat apud aliam p alio nunc existit Constitutus, ut apud eum valeat quam maxime Est autem si utili aut graniori necesse At peccator est maiori diuinae irae subiectus et verbata lin materia necesse et periculo quam ante pur. gti Ergo non pt alijs eos ca pstare Tertio qa inter nos, et illum nulla est rō iusta, mihi ex eius gra et acceptatione pcedat q uare si alijs gra eius carnerit, mihi aut pstare aut obtinere iure non poterit

Dico 2do Suffragia q sunt alijs, q sunt in gra Christi applicentur et pdunt Christo, pdunt defunctis Probatur qa hec sola et ea talia sunt, q sathisfaciendi et impetrandi etiam pleniter habent Quantumuis in operibus quatuor una sunt non possint sufficere Compensationem tamen ad equalitatem pmeriti aut alios defectus, possunt tn in quantu opa dei sunt et non peculiari nimirum cum gra et bono pposito huiusmodi bonu participatio est qa et quos semen quod Christus in nobis, ppter q et filij dei, et participes diuinae naturae nominamur et sumus et sufficientes efficimur, ad psolutionem de debitum Deo Non tn hinc sequitur opus minimum in gra meritorie factum posse excellere ex chra ea debita totius mundi, qa let gra participes sit diuinitatis sit limitata tn e in nobis et nre nri limitate Conformis Quare ad ea se se extendere valet illius non pt sco ad certa tantum mo do et sibi ppriata deducta.

Dico 3o Missae sacrificium cum p viros ministru oblatum defunctis pdesse pt qa sacrificium vim suam formalem ex ope operato, accipiat valorem sui substantiam non amittit quantumuis a malo sacerdote offeratur Hanc Conclo ut intelligatur Notandum est nos in missae sa.

sacrificio multa considerare posse. Pro consecrom sacramenti
Eucharistie q̄ ē absq; ō dubio bona a sine pficiatur a bono
sive a malo ministro. Quia nemo neuter illor q̄ eam celebrat negligat
Secundo oblationem eiusq; sanctissime Eucharistie q̄ fit a sa-
cerdote non ut particularis psona ē sed ut agit ministerium ecclē
et hoc quoad effectū quem ex corpe Xpi affert eiusq; ē valo
rē tam in malo quam in bono ministro. q̄ cum hoc non ē ministri
ecclē, sicut actio baptismalis non ē actus humā sed divina
nec in malicia ministri impedit officere huic opi sicut nec mali-
cia baptizantis valori et efficacie baptismi.
Tertio oritur q̄ ex institutione Eccl̄ dicatur a sacerdote
celebrandi missam in psona totius Eccl̄ et tales eiusq; sunt va
lores sive a malo sive a bono pnunciantur. Sicut elemosina data
ta pauperi a domo bona p manū famuli, nihil amittit ex valore
suo, de non datur a famulo sed ut est psona pertinēs ad
ubi minister boni dñi accipit et eiusmodi elemosine talis facte
p defunctis p deo esse exaudite dicunt.
Quarto quesito erant nonnulli ministrū, ubi psona pertinēs
sacrificiū in missa et oratio sua in ipso in quantum pertinent ad
sacerdotē tanq; psona particulari, ea maiorē sunt valoris q̄ ora
cordos fuerit melior et gratior deo. inde illud Alex. papē
epla. Ut infra cā. 1. qđ. Canis ipsi sacerdo. quanto invenit
sacerdotes diligiores et fuerint tanto facilius p necessitatibus
p q̄b. clamant exaudiuntur. O nare malicia sacerdotis non ob-
stat quin valor ille sacrificii q̄ detinet ex parte
ecclē et ecclē in cuius psona sacerdos celebrat devinctur ali-
am in animā in purgatorio existentes. Deo solum obstat nec valor
ille accidentalis qui ā devotione et pbitate ministri pendet
alium effectū habebit ad animas iuvandas.

QUÆSTIO IV.

Utrum suffragia pro defunctis oblata q̄buscunq; defunctis prodesse valeant.

Notandū est hō hoc loco suffragia duplex considerari posse
Pō quatenus bona q̄ operantur et deo accepta. Et sunt
hoc q̄ publica examina alicuius necessitatis defunctorum.
Notandum Et suffragia q̄cunq; posse prodesse defunctis nec ad
salus faciendū p pena debita a qua eripiunt aliq; antequā
imbutum aliquo bono defunctorum. Pro primo dico. Pro
suffragia q̄ quatenus bona q̄ operantur pmerendo fidelibus q̄ui
ingrē dei hinc decesserunt ad bonū p̄ gl̄ et gaudium eqri.

Dentale

dentale. Ita sentiunt Cyrill. Theophyl. et ibi communiter omnes qui bene operantur bona ut scilicet ea bona quæ operantur intelligant esse opera Dei non sua. Hæc ille. Sed hæc non placent nobis. Ergo sunt falsa.

Dico 2do Nulla suffragia ut sunt sublucubrationes quæ necessitant esse possunt beatos in celis. Probatur 2do, quia tales sunt quæ velint. Nihil prohibebant longe plenarii tpalidum in ista divina b. g. beata virgo infantes baptizati vel si obtinebant aliqua privilegia fuerunt hæc in hac vita vide in purg. 2do quia isti statu sunt, quo ut nullum petitur de eis, ita nulla re prohibentur indigent. Ergo mihi illos pti impetrari.

Tertio quia tales quales alii suffragari valent pauciter aliqua ex pœnis esse felicior eo et loco pejori quo eum qui supplicat. At sancti absolute sunt apud Deum superiores et felicioribus nobis. Ergo suffragiis uris iuvari nequunt. Unde s. Aug. serm. de verb. Apli. Hiemiam facit inqt Martyri, qui pro martyre orat.

Dices Et tale inconveniens nonnullis videtur. Saltim insinuare sacrificia, quæ in memoria sunt sanctorum posse nisi sibi ad gloriam. Protesta Epiph. hær. 8. cti Cyril. Catech. 3. Et Ambr. in sua Liturg. dicit expresse sacrificium offerri loco pro Apli Martyrib. pphetis.

Respon. Quoniam in animis illorum quæ finem sortiti sunt intelligantur testante Innocen. 3 cap. cum Martyr. extra de celeb. miss. de gloria accidentali cujus augmentum poli a nobis pti vel de gloria sanctorum quæ habere a nobis nequeunt in hac vita ut nimirum magis ac magis laudibus hinc glorificentur vel omnia hujusmodi omnes intelligi possunt de gloria corporis quam exspectant sibi in resurr. Nam letitiam certo et infallibiliter consecuturi sunt debitum autem sanctorum, ut non ad abusum hoc illis desiderare, et pectore verbis modis illis debeatur. Unde illud s. Aug. in ipsa Consecratum de oronem pro martyre, ita intelligendum est, ut non liceat petere peccatorum remissionem vel gloriam essentialem pro illis quasi illi non habeant.

Porro veteres nos omnibus quasi doctores citati meminerunt nihil nisi pro sibi petitur, sic egre tantum nos agantur pro gloria accidentali et bonis eius quæ pro eos sive cum adhuc nobiscum vivebant sive jam hospites cœlis admissi sunt precipimus.

Dico 3o Damnatis aut in limbo puerorum constitutis nulla ullo suffragia unquam quomodocunque Christo operata prodesse possunt.

Probatur 2do Nondum status damnatorum et suffragia valent tantum vel ad gaudii aliquem accidentalem vel ad relaxationem pœnæ et suppositum immunitatem culpæ indefectibilis. Atqui damnatorum talis est status ut neque pœna illorum possit exhauriri, quæ æterna est, neque gaudium illud essentiale locum in illis habeat, qui male electi a Deo sunt et immutari amplius et convelli a fine nequeunt. Probatur 2do ex pœnis quæ destituuntur suffragiis fundamento quia est charitas, qua sumus membra Christi a in loco cui bene illi sunt extra charitatem nullam.

ne suffragiorū vivorum participes esse possunt. Quam Concl. a Deo
certam cē affirmat Damian. Toto in hac sententia Distinct. 45. nz
Ut dicat p quales orare ecclā peccatum quē suo mortale petere
"aliquo non dicit, nisi ex ipsam legem euipetrari pt. Cum ergo de
quibus est firma fides, vtm legis obtineat, qz sunt a malo miseri
corda excludi peccatum ē p illos orare. Dicēs Multi pre
sumisse videntur pēnas Purgatorii mitigari posse, et consequenter suf
fragia fidelium aliqua ratē sublevari. Aug. cap 110 de
IIz Civit. Num. 3. in epla ad Philip. Damasc. in orone b. defun
ct. de Falcon. Et hic ea addit ex historia Palladi ad Lau
su. scho vel Macario, p cuius tanti aliquos evasisse arbitrium Quod
Idolatrie animadvertur plib. viventium Rursum fuisse ex Cramo
quando p mortuis offeri pces vel interim aliquid fieri videtur Sed
hinc Offne deniq; accedit Innocen. tertio Cap. cum Martyr
Vbi in 4 ordines distinguit de defunctos. et quosdā ait ee
Valde bonos q non egent suffragiis, quosdā valde malos quibus
nō sunt imparti quosdā mediocres bonos qb suffragia prosunt
ad expiationem. Eos deniq; mediocres in quos qlb pēnarū ad
purificationem. Per intelligit Beatos, Per Innatos, Per ex
istentes in purg. Ergo postremi erunt q incolunt patrum
limbū qd ē cū conclā. Non ē hoc tpe dubium Per loca aut ītm
quos defunctorum Ut placitum est
Rndeō ad pmū illud Et historia ad vnum ē ita pm p 3
Nam Aug. 13 Civ. dicens quibusdā defunctis pdesse suffra
gia Viventium ad tollerabiliorem Innocentiam, nomine Purgatorii
tollerabiliorem intelligit pēnarū pmū mitigēm ad quas sunt
adhuc nonnulli adhuc quales Ipse Cap. IIz citat Conc.
lium Concedit non de coronam Quales puniri dicit Can. Dignis
ima qui iam lib. 21 dicunt 24 Cap. Sweet Chrisos. ant tan
dem dare Victor Catholici suffragia pdesse non privata
qb. bene invasi possunt, et ad veniam bona liberari. Ipse
fragre Dicit Sed Dictum Dam pt. qd vidēt dubi
ad Vocē partes nostrē Disp. q 3. Dubio Cramo nihil
reperitur in lib. Pallad, ac pīus Victor dē Apocryphum
nec dicam S. Macario quod et in fidelibus Quod tñ Rumor
attinet suspicatur Volarem Vtr memoria labēs esse et puta Sed
trimembrem illā p Aug. dicit. quā defunctos distinguit
in valde bonos, valde malos et mediocres bonos quadrifidam
Verum fuisse cum th. S. Aug. p mediocres bonos eos q vel nunc
vitam gerunt, vel pa de iam remissa p mediocres malos q sunt fide
cum Culpam aliquā venialem intelligit, q Virgo p exercitatis. in
purg. Et tñ non blō in sanctis, in limbo Sanctis

Dico 4m

Dico 4to Nonobstante. Concedo quod ecclie communiter negat p quas nec beatos suffragia nec insontes possunt, non cap. tamen de regno celorum excludunt. Nam quantis ita repugnat, nulla ratio ipsorum mentionem faciat in missa vel in honorem beatorum fiat vel sit. Deo placuit ista praxis universe ecclie. Et ideo ibi dicitur et quantum ad nobis exigit, et sanctorum memoremus quia tam bene de nobis meruerunt, et ipsi ad eam virtutem et perfectionem nobis reliquerunt, ut meritis eorum iuvemur et precibus et illis laudare deo canamus. Alia quantorum quos deo recolere et honorare placuit, et quos oblivioni data petrus tradidit memoria vivere et nos oblivisci non possumus. Posito ista dicitur plurali. Pereat memoria ipsorum cum sonitu.

Dico 5to Suffragia communia specialia in regno salvifactionis solis prosunt animabus in purgatorio existentibus, quia hec omnia taxat et nec deus conculcat et divine iustitie non mihi tpali pene sunt et quod fundamentum ad plus ius ad divinitatem sint. Deus ecclie hactenus hic solis suffragiis sua applicare consuevit.

Dico 6to Suffragia ecclie que fiunt pro defunctis, prosunt etiam eis non tantum in regno purgatorii, quantum et quod prosunt nunc quando dicit, idem ecclie et omni bono, sed etiam in regno salvifactionis, quantum ratione assignari, ut cur aliqui excludantur. Ita dicit s. Aug. lib. de cur. pro mort. cap. 4 ait Dico Ecclam orare pro defunctis etiam in quibus ecclie resumit parentes et amici quia sic credat, habeant salutem auxilium a communi ecclia.

Dico 7mo Suffragia particularia prosunt etiam, et solis in regno salvifactionis pro quibus communiter in particulari applicantur. Et cum sancta Thomas. Cum dicit Thomas in opus. tract. 15, 95. ubi dicit ob quia animas purgatorii iuvari posse et iuvari etiam re opera communiter suffragio. Alia particularia quia pro illis solis fiunt non iuvari mihi illa particularia meruerunt, ut sibi etiam suffragia procederet et quia inter spetialiter meruerunt, ut sibi etiam suffragia procederet et quia inter specialem devotionem ad ecclam et solliciti vos habuerunt specialem devotionem ad ecclam et solliciti fuerunt pro animabus aliorum. Sed probatur quia Con. Con. Caiet. 92 fundamentum Caietanis suffragiorum non est aliqua peculiare meritum ut Caietanus imaginatur, sed status gre. Alia etiam si quia habuerunt devotionem ergo alios iuvando sunt simpliciter et absolute ingrata sicut et ceteri pecatores. Ergo nullum fit impedimentum quominus fructu suffragiorum sive parentalium sive communium ecclie applicatorum petiantur.

QVARTA PARS DE VSV FVNEBRIVM

QVÆRITVR I

Vtrum aliqua utilitas ex sepultura redundet in animas defunctorum.

Ratio dubitandi esse pt. qz S. Aug. de ciuit Dei lib. cap 12 videtur dicere sepulturam et funeris pompam, solatia esse viuentium non mortuorum pro dicta Auctore circa sepulturam duos alios fuisse errores unum gentilium, qui putabant sepulturam esse necessariam vt animæ requiescere possent inde fictitiæ apparitiones Manium. Alterum eorum, qui putabant in corpibus defunctorum aliqm sensum superesse pro quo afferebant alia solatia ex funeris pompa ad superstites redire cum sint amissa defuncto non intelligant. Tertium horum cum sint amissa defuncto non intelligant. Tertium horum corpus ad requietem animæ cum à corpore separatæ quibusdam sensus esse pt in corpore sensibus et anima constituto. Hæc non obstantibus.

Dico pro Ex sepultura quacunq; etiam non in loco sacro multiplex respectu vtpotè mortuorum oritur vtilitas. Primo consuluit honori ipsorum adhuc in animis et memoria hominum viuentium. Nam sancti ignominia quasi ex fœditate mali corpus alicui conspecto paueat. Confirmatur. Actiua applicatione indigenti satis est impotentia ut non adhibeatur cum aptitudine seq. Secunda est qz cum à multis deuotionis adhibeatur ad sepulturam hinc fit, ut multorum animos ad orandum pro se excitent. Tertia satisfaciunt desiderio eorum, qui cum dilexerint habuerint, quasi in capite corpus suum honorifice tractari post mortem memoriæ tulerit. Apte carnem suam odio habuit.

Dico 2do Ex pte viuentium multiplex oritur vtilitas ex sepultura. Primo enim satisfaciunt affectui suo qui mortuos ipsos gaudent. Secundo qz per sepulturam liberantur ab horrore et fœtore quod cadauera emittunt. Tertio quia eo studio testantur fidei suæ veritatem resurrectionis et immortalitatis animæ contra hæreticos Arianos. Non

enim

tum dili quoter mortuorū Corpā curaremo mihi spem resurrectionis habeamus Unde et cervos accendimus, ut incremamus animos post mortem Corpum vivere. Quarta qā admonemur pprie mortuos Unde et sepulchra dicuntur monimenta. Et hinc habet ad rationem dubitandi studium. Cur. Aug. dixerit sepulturae pompam cū solatia vivorum ob voces p̄ositas pserim pam non negat th cū aliquando solatia mortuor dmo ic exposse docet in lib. de cura p mortuis.

Obijcit quidam. Pontifex. in lib. quos decretor tit. de sepulturis Cap sacris docet nihil obcē p̄ hominū sepulturā bilom aut nullā Nndes Pontificum ibi log de utilitate ad salutem eternam ad quam vero ipse non p̄odesse sepulturā, nec etiam obesse, non negat th p accidens Odesse rone pompum quas faciunt qui comitantur mortuū

Quaeritur Zdo An in locis sacris post sepeliri ana bus burgi Ro dubitandi est, qa Herbet p̄decessor Bechemi testatur Antea Sylvio Cap. 35 de orig. Boch. reprehendunt hunc locum mortuum, co loquitur sit locus sepultur Quantū ig Herbert ubi tporibus tantum crep̄hensibile sepulturam quā ea q circa ipsā fieri solent Ut p̄ q eligamus locū sacrū q. templum vel cimiterii Secundo reprehendunt io qa Eccl docet sepulturā ei opo mortuorū et Deo gratū Verba vetus Cit illa, sed de hoc 3to sequi distione.

Dico p̄s Ro ecclā instituit ut corpā fidelium in templis et locis sacris sepeliantur Probatur 1. ex vet test qa Gen 49 et 50 Jacob et Joseph patriarchae in terra Egypti mortui voluerunt in terra promissionis sepeliri qa ibi erat una scitura, et templū dominicū ubi futurū erat Sed qa in Eccl non test iō semp facultatum est ut docet Ambr lib 1 de Abrah. cap 9 Hieron in vita Paulae Greg. lib 8. dial. cap 13 et Aug. in lib. de cura p mort. cap. 4 ubi docet cōpte esse iam ante sua secula ut fidelium defunctorum corpā templis inferantur, et ppemanentiam memoriae sepulchrorum monumenta condantur.

Dico Zdo Utile è animabus, ut illorum corpā in locis sacris sepeliatur Probatur p̄o Oz ex Deo qa quod è in loco sacro sepultus indē fit ut amici ipse cum illis recreentur sicut ecē recreantur illius animam Communiter apli Deo, et illis sibi patronis in cuius templo est qa sepultus ita Aug cont Grat Et Greg. 4 dial. cap 36 Adeodat chiam Testatur in Ge. 4 Secundo dispositionis Eccl pena grave aliqua remittit bonis fidelibus in talibus locis sepultis Zdo qa in missis sacerdos peculiar fit memoria eorum qui illis

loco sacro reposuerunt, et ita facta sunt participes illius

Dico 3o sepultura ista fuit in loco sacro sicut non est dubium quin ipsi gratum et meritorium. Probatur 1o ex 2 reg 2 Benedicti vos a Deo qui fecistis misericordiam hanc domino cum vestro Saul. et sepelistis eum et nunc retribuat vobis dominus Deus 2do Tob 12 Nobi Angelus extollit inter alia opa Tobie qd mortuos sepelierit Demum 88 ps. dicunt domine hoc opus laudat Matth. 25 in Mattheo. cum ait Opus bonum operata est in me mittendo in vestra hoc ad sepeliendum me fecit

Obijciebat ipsum Dnus nunquid hoc perpetrat et Matth. 25 Ennumerabo opa misericordie non memorat sepulturae

Rndet pro hoc ee Augin. negotium Rndet pro eum Dnus non memorasse nisi misericordiae qa e animi minima. ita S. Aug. lib de cura pro mortuis cap 1o. lib. dicit Dnus ea tm enumerasse opa qui retribuenda et ea iudicio sunt opa misericordiae

QVÆRITVR 3o

An ceremoniæ et ritus circa sepulturam adhiberi soliti sint boni

Ratio dubitandi est, qz Heret. propinqui vestiri solent bonorum et anniversaria nra Calvinus post mortem instituit

Dico pro Ritus Eccles in sepeliendo ee sctos et laudabiles Prob. pro. Quia ea qui nunc in Ecclia servantur semper in usu fuerunt Ut patet in Act 9 de Tabita lib. de fuisse lota postquam mortua est. Et ex Gregor. l. 8. Dial. cap 12 et l. 6 cap. 16 et 17 lib. multos talis ritus commemorat Et de qui in veteri testamento corpa cum honore et multitudine concurrentium deferebantur qd sepulchrum ut patet Gene 50.

Dico 2 dclo Lamentabiles fuisse ceremonias in sepultura hodie haberi solitas Pro ut cum hymnorum et psalm. Cantu corpa sepeliantur. Erasm hunc ritum scribit. Aurop. Cap. Mirar. Eccl. Hier. in vita Pauli et Tabitha et Pauli Erem. Et hic ritus est ut lampades et cerei accendantur, qb. scamma aab post mortem Corpus vivens. et mos defunctos ee sitos luce ad sepulchrorum. Hunc etiam ritum tradit S. Hier. in vita Pauli et Theod l. 5 hist. 36 Certius est ut altaria parvi sicium optatur hunc docet Aug. lib. 9 Confes. in vita sua fuisse Nam pro matre illa obtulit, ipsa ab astantibus Et Ambr. in orat. de Va-

Pau

lent. obitu. Quartus est vt doctum elemosinis pauperibus
de quo patet ex Tob. 4. Planctum et vitium sup sepultura insti. Constitutione de hoc etiam Chrys. hom. 32 in Matt. Quintus est vt
tituli originantur vt patet ex Gen. 37. Actor 7 et machab. 13. Secundus vt mortuos iuuarent est aut laudabilis hic luctus si sit moderatus
Nam et humanus et naturalis affectus illis exprimit et consensus ac consuetudo quam fere quotidiam illum combat, q̃ suppmis diebus mercedem
sequuntur. Demũ hanc constitutionem diuinã descript. firmat authoritas q̃ iubet mortuos etiam iubet vt Ecc. 22 Super mortuum plora
Deficit in luce cito et 38 filium mortui tui. Vnde machabeus
offert ex voto Cap. 16 verbum Christi dominis
pauperibus et deficere timentur forte mortuos q̃ non sunt
iuuandi.

Dico 30 Recti et laudabilis
ime etiam utile et rationabiles exequiarum mortuis fiunt non solu
ad refrigerium defuncti sed etiam die certo anniuersarium vel trigesimum. Chri
stiani n trigintadiebus specialibus missas sub vt dicit numero
mortuis fieri ponunt et trigesimã vocant quidam etiam eam diem
celebrant. q̃ spiritu anima et corpe Alij septimã, q̃ transeunt mu
tuicas septimam quelibet. Docet aut s. Greg. epist 1. 71 in gentes et
plebem dicit luctus auctoritatem habere in scpã Et Ecc 22 bi dies
Modici plorez sup mortuum qm requiescit, luctus aut mortui dicit se
ptem. Docet etiam hunc de plenariũ numerũ esse missarum ppter sa
bath; sacramentũ. Vnde merito mortuis et tantis regibus exhi
bentur. De hac etiam vita bide Ambr. erat de obitu Theod. et
sane inde ante purgari inuantur. vi sacrificij et orationum, q̃ hunc a vi
uis offeruntur.

Obiectiones Soluuntur.

Obycies primo. Contra vsum q̃ rorum Concil: Elibert.
cap. 34. q̃ statuit ne cereli de die in Cemiteriis accendan
tur. et vñ Cassi. q̃ spũs defunctorũ non sunt ingestandi.

Respondeo Concilia illud dico tunc voluisse ibi mor
tuos q̃ credebat id temporis superstitio q̃ gentilium. qui putabant corpa
gentilia potiri aliquid lucis cereorũ sopito, declinatum illud etiã sub
latu est. Ad alterum Respondeo Hoc tantũ voluisse dicere Concilium
despicere hos ritibus cereorum, et sic imppriẽ inquietari. Sic n s.
Ambr. dixit lib. 2 planctum Epla 8. Non debere me hisce ari. Ja.
cyprianus animã sororis defunctã.

Obycies 2do Cõ anniuersaria Signũ e diffidentiã cas
tecti. Respon. iterum Nam et Ambr. libr de Abrah. Cap
videtur reprehendere eos, q̃ nullũ finem faciunt orandi p mortuis?

Rudeo Non ee signu diffide seo desiderii et fumoris. Manifst Dominu ipse terrenis oronibus erauit Matth. 26. Et Apls ꝛ ad Corinth 7z Ter dominu orauit ut auferretur ab eo stimulus ille Satanas eum, Ambr. ubi supra dicit ibi fletum et dolorem diutinum, non aut pcib frequentatis. Nam et apls inquit Deo dicit valeat. p mittit sepones et oblationes p illu frequentatum.

CONTROVERSIA DE INDVLGENTIIS

Quibus animæ a purgo celestis possunt.

Etsi hæc Controversia pprie ptinet ad tractationem de penis, quatuor includentia est Conclusio qd pœnarum quas ad satisfaciendu fidelis p peccatis Commisit subire si fidelis tenetur. Satisfactionis et pars qd penitentiæ. Et tm non incumbit hic tractanti pt, quatenus p indulgentias. tam vivis quam defunctis taxantur a pontifice punitentiæ. Est aut hæc Controversia magni momenti qz Lutherus de cali Hereticus a veritate indulgentiarum suam sectam auspicatus est. Nam Cardin. Alb. et Epus Magont. a Leon. Decimo Pontifice indulgentias quibus p germaniæ prædicandis. Lutherus mox in quas opta tunitate errorum ellorum, qui usq; a Deo indulgus confidebant tot secum ad scandalu eternæ barbariem. Quare pcorum in dies animum arguebat in avaram Conicissent, indeq; pœnas est. Et dicebat indulgentias non relaxare penas debitas in vita Dei, sed solum in iudicio Ecclæ, et simul addidit theologum emulorum, christi non ee in potestate Pontificum, ut ex illo dictum indulgas. Postremo affirmauit non me ee pijs Ecclæ fraudes sed malos Pontificum impostores, atq; a Deo ipsos emisit ee, et si q; florent non ee Christi sed principes ab ipsis ingentes et desiderios faciant. Ita Lutherus in lib. de Captiu. Babilon. tam in assertionibus suis in hac re. papam aut Lutherum

Luther: fundum est, qd et nullum asserit cē purg. et nullē vult rg
v. satisfactiōm, post culpam rēmissā, et sola fide ait hoc instificari et
p̄meritā ei liberari a tōi debito culpe et pene. Iq etiam asserit
Cala. lib. 3. in 1 cap. 1 Ut igr occuramus tante pesti agemus de in-
dulgiis circa quas p̄cipue ista tractabimus. Primo An sint, et
quod nam sit earū fundamentū. 2do quot sint. 3o quales
sint tū: de valore illarū et varietate, et fructu, sint quoad vi-
ventes etiam nunc viantes, sint quoad defunctos et quo in fine lege-
mus de potestate eas concedendi penes qm sit. Postremo quo
requiratur in recipiente, ut eas possit recipere.

SECTIO I

De Nomine et existentia indul-gentiarum.

QVÆRITVR I.

Vnde nomen indulgēt dictum sit et quid Iubileus sit.

Supponendum primo, quid vocabulum indulgē sit
Iubileus igr. aliquando sit inserā Condescensionem et qua-
si facilitatem seu lenitatem ut 2 ad Corin. 8. Hoc aut dico zm
indulgam. et non zm imperium. Aliquando vo sit rēmissionem
et condonationem ut Isai 61 p̄dicare captiuis rēmissiōm Et Iu-
dit 8. cap. sensu de Indulgam fidei lachrimis impetremus Et
sacrō aptatis scriptores tū sacros tum pphanos reperiun-
Eccla igr et schola Theol. utramq; scientiā loquitur indul.
q̄ulicō vocat rēmissiones seu condonationes penarū, q̄ post rē-
missiōm culpe sepe infunde rēmanent in expaterna clemitate
et Condescensione Pontificū, in filios suos fideles compatientes
eorū infirmitati, non tamen sine iusta et rationabili causa. Ac pio
ales dicuntur condonationes relaxationes [illegible] rēmis-
siones donationes. Porro Eccla hoc nomen indulgentiæ accepisse
et ad hanc rem scandalum devitandi, et usu veterū suppor. et iam
Cons. Apud illos n̄ reperimus indulgentias fuisse quales quanq
rēmissiōm criminū, quo ad solutam penam legis debitam, quam

aliquando imperatores pecca fabricis cã faciebant Patet hoc ex Codice Theod. lib. tit. 38. et lege indulg. de ghna bola. Suppono Zdã quid sit vocabulũ Jubilæi, Dicũ Jubileus a hoc Hebr. Jobel incleũ S. Hier. vocũ Jubilæi derivauit. Scat aut Jubileus in scrip. sacra, annũ remissionis, q apud Hebr. erat quinquagesimus Vt patet ex Levit xxv et Ult. et Num. Ult. qr vbi eo anno fiebat remissio tum laberã agriculturæ c nam nec arabant nec serebant, nec metebant, sed ex fructu anni superioris, quas omnes triplo plures supponebat ob sustentabantur. tum etiam aliarum rerum. Nam et agri et domus antea alienatæ inopia à primis dominis [illegible] redibant et quæ servitutis aliqua necessitate se addixerant, libertati priorem restituebatur. His autẽ duobus sine dubio fuit tuper et hoc Euangelici Jubilei sue solennis indulgẽ a christo dño concessæ. pectum n accepimus tum remissionem peccatorũ, tum liberationem à servitute Diaboli, tum etiam in possessionem paradisi restituendi. Quod Isai 16 in poena christi Sic declaratur spiritu domini super eo q unxerit me ad annunciandum mansuetis misit me [illegible] et medelam contritis corde et predicarem captiuis indulgentiam, et annũ domino placabilem.

Dico pmo Nomen indulgẽ esse aptissimũ vt patet ex dictis qr ex sacra sacra fuerit sue originem, tuetq in pace sicut apud autores tam sacros quam pfanos vsurpatur vt dictũ supra. Quare indulgẽ Pontificum magnam et ministrorum non nisi cum voto Hebreorũ Jubilæo. Vocabam cum Euangelico à christo nobis collato cum voto, ingnam quatuor solam pœnam tpalem, peccis debitam remittit. Cum Euangelico vo quatuor occone indulgarum, magni fructu pœnitẽ plurimæ conversiones homĩ secularium multa ut pcipua pietatis opa indulgari vperam vel pcedunt nolentq mentaneæ vt ultrio annus ille quo datur indulgẽ a nro Jubilæi appellari posit sctus et placabilis dns exterminans et punitus. Quod patet tum ex longa experientia tum ex libello delecto edito in quo recensentur ordine innumerabilia pene pietatis opa q inspecto Jubilæo edita sunt

ASSERTIO II

Nunc receptum est in Eccla vt Jubilæi nomine appellatur ille annus celebris in quo amplissima indulgẽ concedituꝛ adpun.

Bibus

ntes ex elemosinis Basilicas Apostorum Petri et Pauli Rome q̃ q̃dem à Clem. Sexto quinquagesimus est designatus, cui antea non visi Centesime anno 100 ecclesiam Nostram Lubilei non multū differt ab indulgēcia, p̃sertim ampliss̃ima Centesima Et si ñ alie faciant gra Dal inter indulgab, tot aliqua dicatur plena aliqua plenior aliqua plenissima tñ ista p̃ eos fert Pumuntur ꝛa Confiteabo Lubilens tñ talium est Est tñ cerimoniarū et observantie tum etiam pu nitegiorum. Dat ñ facultem absolvendi à casibus Papæ reservatis tib eligendi sibi Confessarium p̃bitū tñ, dispensandi bet commutandi vota et similia Horum ñ vsus de aliqua plenior bel plenissima in dulgā Nota tñ q̃ et si Lubilens est ille annus celebrē p̃ tñ sepē Lubile i nomine tribui solet alias illis indulgentijs q̃ scilicet ex ista dñi annū in ampliss̃ima forma dantur.

QVÆRITVR. II

In quo fundantur indulgentiæ.

Sciendū ad hanc q̃stionem Ortet videri Clare in Ecclā tñ thesaurū aliqm satisfactionis Xpi et sctorum, q̃ per indulgab applicatur ꝑ sunt vel pene luende post culpam in sacramento penitē remissam. Ideoq; videndū est in quo sumpserint istū tñ thesaurū, post quā hic ordinem quem sit et unde sit in Ecclā.

PRimum fundamentū huius q̃stionis sit In quolibet opē bono spiritū penali: hoc inde, sed in gra existente, triplex quatuor ꝑ. Primo q̃ sit cum gr̃a q̃ tollat malas affectiones bel habitus ex p̃cedentibus actibus Sic ñ Apl̃s castigabat Corpus suū bt in seruitutē redigeret, et animū spū obsequentem faceret Secundo q̃ sit meritorium et hoc vere est dam dicit ordinem ad gr̃am et glam quā Deus omnē merito bonorū opū vidant inde illud ꝑsal 61 Reddet Quemq; iuxta opera sua Caritative tñ respicit ig opus bonū alia bona et gras Tertio q̃ bt sit impetratorium, bt cum q̃ ingratam alterius cenam aut oratē bt ei aliq̃ impetret 4o bt sit satisfactorium et hoc vere aspicit Compensationem pene Quia aliqs debito fuus vere esset Gustentatus. Porro ad unum ꝓpositū spectat ꝓpue Ipliciam in bonis opibus bonum reperiri meriti bel et satisfactionis ratione respectu ejus opis bt vg. Elemosina bel ieiunium bel oratio mentalis respectum et satisfactio, ita ut unū ab alio possit seiungi. Proba tur aut hoc 1o vere, q̃ sub diuersis rationibus bonum illud cognoscit, ñ meritorium in quantū est opus bonū ex charitate factū Radix ñ mer vit ē charitas Est bo satisfactorium, quatus ē laborios et penale Cum ergo opus bonū, hoc ipso q̃ ex charitate fit, sit meritorium vite eternē bt ob Coniectum, sanctū nihil detrahitur de bonitate et dignitate eius q̃

boni operis, suscipiatur a deo ad satisfactum p pena
Probatur 2 inductione et in primis de eleemosyna. De hac Matth.
25 c. qui sit meritoria vite eterne, cum dicat domino, percipite regnum
dei qui parati vobis Ecclesiastici et ii Et sicut aqua extinguit ignem, ita elee-
mosina extinguit peccatum De iciunio similr est in meritorium si fiat
ex caritate ut dr Matth. 6. Cum ieiunas unge caput tuum et
pfice faciem tuam ne videat hibi merces. Sed videatur quis de hoc sit etiam
satisfactorius qz penale patet ex facto ex Ninivitarum
Ninive ipsi in ieiunio peccata a deo intentata averterunt Ita
deceptus dici pt Probatur. Nam Matth. 6. promittitur merces de
caritate pcm in abscondito. Et pterea oratio dominica pcipue et
dimittamus nobis debita nra Ergo ista hec pcipue satisfa-
cimus p peccatis venialibz ut docetis. Ang. in Ench. capi.
37 et Lyp. sent. de Cappu.
Et dum sumus. Opa iustorum bona, non solu pfunt ipis q ea pficiant
sed etiam illis pq. p. caligando susceptuntur. Licet etiam assumitur
fructuosa ipis Christi, p abus applicantur. ab ipis q ea faciant finis
intentione explicita huc implicita, et virtuali quatus ea fa-
cient ad maiorem dei gliam. Applicari aut possunt ab ipis
secu ob pdictas seu conditiones uel is fundamo tallatas excep
ista pa Nam quatus opa bona sunt caritatiua nulli alii applica-
ri pt quatus ipis meritorium, et se in rone meriti tenet essentr nul
li alteri applicatu valet pter illu q illud opatur. Accidit tri va
lore pt p alios quo ad talia bona et grad. Et hinc est qz anti
pres deo in empria reducebant merita, Abraa Isaac et
Iacob. Dixi essentialr, nam is dr meriti essentialr q bene opa-
tur. et ex bono ope dignus est pmio Attenn pt fieri. ut ex bo
q unus bene opatur, alter consequatur bene opari. Et ingo dignus
pmio habeatur. cum de facto non ille seu alter bene sit opatus
et deus nemo pt ppter meritu spoliari. quantumuis paliatur
et iniuncta aut etiam sinas faciat. Et hoc est qz scra pasim ev.
cent cu dicunt unus alios ppicam merces Et pbet Cor.
2 et alibi. Ita etiam oplus quatus impetratorius et satisfacto-
rius pt applicari alteri. Pter unus alios pt p opa sua bona q alii
net ad satisfactionem p reatu pene Sic et Aug. affirmat
psal. 118 de participem se omni timentiu deu et custodientiu
mandata eius.
Assertio igr ura est. Indulgentias in eo fundari qz opa bona
uniq quatus satisfactoria applicantur alii Et valeant ad si
bi.

hic satisfactionem ipse per se nunquam operari operâ bona sua, invenit satisfactionem et reatu pœnæ q̃ plat ex dicto psal 48 Frater non redimet redimet aut homo non dabit deo placabile pretium suum et non dabit pretium animæ suæ et laborabit in æternum et vivet adhuc in finem non videbit interitum. Compensare vel debitam solvere alter satisfactio mortis non potest q̃ etiam platus familiari explo Nam pt unus civis propria pecunia debitum alterius et solvere et ille alter prius liberatur ab obligone pt etiam aliqs pro alio pœnam subire et debitam magistratui impetrare Hoc etiam sic notanda q̃ q̃ hoc modo aliis satisfacit non pt eos opere per se satisfacere, q̃ Christi satisfactionem sua alii applicat, atq; ita scipsum divino pœnio spoliavit

Objectiones solvuntur.

Obijcies. Repugnat ut unus opus sit simul meritorium et satisfactorium, q̃ sic unus et idem opus duplicem mercedem acciperet et videtur absurd. Rndeo non esse absurd ut unus et idem opus duplicem mercedem debeatur. Una quidem ex justitia Commutativa alia ex distributiva, et ita opus bonum quatenus meritorium debetur primum ex justa distributiva quatenus vero satisfactorium debetur pmio ex justitia Commutativa ut patet ex Matt 4 pro mensura peccati, erit et plagarum modus, ex quo patet q̃ Compensatio pœnæ, et satisfactionis sit, plus ex justitia Commutativa, atq; ita unus et idem opus bonum esset meritorium, et satisfactorium ex duplici justa Quæ sententia esse platæ, et sanctorum expositioni humanis. Scriptura quidem ta Evangelii sancti debetur ex justitia Commutativa victus et vestitus inde illud Luc 10. Dignus est operarius mercede sua Et 1 ad Corin. 9. justa mercedem vocatur stipendium. cum de quibus militat suis stipendijs vnq; ut audiatur id exigi secum justam Commutativam. Eiq; vero Evangelizanti debetur etiam primum vitæ æternæ secundum justitiam distributivam ut 1 pet 5. Pascite qui in vobis est gregem Dei, et cum apparuerit princeps pastorum accipietis immarcescibilem gloriæ Coronam. Explo etiam humanis platum. Nam miles in bello pugnat, meretur ex justa Comutativa stipendium ordinarium et virtus ex distributiva meretur gram alicui, et ut in distributione honorum militarium, vel etiam pdæ platum aliis. quemadmodum factum fecerunt.

QVÆRITVR 30

An sit in Eccla thesaurus satisfactionum.

Supponō p thes aurū Eccl̄ē intelligi spuales dimitas conceſſas
tas in Eccl̄ā ex satisfactionibus chr̄i et sctorum, p̄mio quas
pt meritis suis grauissimas nanunqs subtinuerunt, et etiam vltro
susceperunt p̄ cūctis ūsimnis cēnt. eo q ipsis non indigebant
tas in thesauro Eccl̄ē reposuerunt, vt eis necessitatibus sūt
lium, q multa ont, et vel soluendo non sunt, vel egerime, i
facerent subueniretur. Itaq; videnq; nobis iam Ansit et loc
quo Gubtet talis tesaurus, Et hac quidem q̄stione Eccl̄ā
satisfactionibus agemus. seqūt vē de satisfactionibus seorum
Primū opīnio ē Quinq; Catholi Franc maiorenis in 4 d.
lo q. 2. q negat hmōi thesaurū dari. Probat p̄ q. ch.
Et sic accepernt mercedē p meritis Deo. 2 non est ne
essus. Cum possit Pontifex simpli plenam Concedere nulla
facta recompensa alteri p satisfactionem, sicut vt Respō. pt
et solet aliquando gratis p̄mia vera relaxare.
Secunda ē Lut. artic. 17 apud Rep. et Calu. 3 inst.
cap. 5 Svetz et alior, q hmōi thesaurū vident tanqm figmēn
tū Pontif. Cois tñ scriptē catholicorum est. dari hmōi thē
saurum.

PRIMA Asserhonū est
Esse in Eccl̄ā hmōi thesaurū magis patet tpalē fidelium, ex
sphie diuinā p̄cedū possūt. Probatr 10 ex Vet. testamō
ib: 2 inuenit̄ tur in Apocrifis. Ergo in nouo Lex ch̄i am
thesaurus spualis vt implēatur q̄ de Pad Cor. 10 Omnia
dura Cuhūgebant illis 2 dō probatur ex determinōne Pon.
Inst clementin Sixti in Extr. vagt omig Sixti q nar. ex
tran. Si dominn. Leon. Dec. in articu. q Leon dam.
3o q Eccl̄ā Compatat in Euangelio ē chr̄o Cimtah regno
simbus et similibus sed in istis ot repetiri thesaurus aliqs
Ergo et in Eccl̄ā
Dicit aliquis esse q dom in Eccl̄ā thesaurū istū sed nam ois mi
nistrorum chr̄i q dispensantur p sacramā Con nō pt chr̄i mi
rita, Catholicum ēt am esse satisfactiones seorum vt supra
ostendim patebit.
Secunda assertio est Extat in Eccl̄ā thesaurus satis
factionū ex chr̄i passionibus infinitus q nunq; exhauriri potest
q n sint in Eccl̄ā satisfactiones chr̄i pt p̄ mēsura nrīno ad
quare pt. Decret ē plena scriptura. Quod vō hic thesaurus
sit infinitus tot in causis quibus. Probatur 10 ex dignitate sa.
tisfactionis mēsuratur accipit a dignitate p̄sonē satisfactis. Si
cut tot grauitas offensionis a dignitate p̄sonē offensē, sed chr̄i
passio erat p̄sonē infinitē, passio q ipse Deus incarnat. est

patet

ex actor. 20 Ubi ostendit Deus ⁊ christus acquisisse Ecclam sanguine suo
Ergo p consequs fuit infinitu pcm

Probatur Zelo 1 qz christus p se nulla indigebat satisfactione q ppe
q peccatu non fecit 1 Petr. 2 et 2 ad Cor. 5. Et ad Hebr. 7
dicitur non habuisse necesse prius p suis delictis sacrificiu offerre
deinde p populo, Ergo totu q supfuit ultra pcm redemptionis nre
nobis applicari pt et ex se infinitu erat. Tertio qm christus pcm
e meritus ut Deus 1 ad Cor. 5. et 1 Ioan. 2 Sed certu e meritum
pcm, q hactenus vixerunt pium morti christi re ipsa applicatum
fuisse, alioqui eorum expianda peccata, qz maior pr christi fuit, qz multi
iustificantur viam, q duxit ad peccatum Matth. 3. Ergo supabundat
de illo pcio, q semp potest applicari, etiam si reuera non fuisset in
finitum.

Obiectiones soluuntur

Obijcit pr Lutherus Christi meritis passioni et morti cumulatissime
mum pmiu redditu est a pre Ergo non supersunt alie passiones non
remuneratae, q in thesauro reconduntur Ans p hanc excap
2 ad Philip. Humiliauit semetipsu factus obediens usq ad
mortem cruc ppter q exaltauit illu etc. Rndeo Christi passi-
ones non solu fuisse meritorias, sed etiam satisfactorias quatenus
erant meritorie eo q licet erant virtutis actiones obedientie
v. g. patientie, humilitatis, et charitatis pmiu alioqui habuerunt
gloriam licet capitis et nomini, exaltationem et totem non ou
integram. Cum enim ex quo unio ab instanti conceptionis sue fuerit
beatus, nihil sibi potuit mereri essentialem sed tanta exaltationem illam
de qua dr ad Philip. 2 Nobis ergo promeruit q eo promeruit alia
ita meritoru christi pmiu sumus nobis eo ipso gratia et filii q nobis da
tur p sacramta q sunt causa gre. Quatus hinc ce q christi passiones
erant satisfactorie Eo q erant opa bona penalia q nullu ex pmiu
in ipsa christi persona sunt sortite cum ipse nulla peccata propria haberet
p qb. satisfacere tenerentur Atq ita patientes et afflictiones
sponte susceptas satisfactionis habebant supnacanee ipse fecerunt et
in thesauro reconditae sunt Instat Unte peccatu tantu
infinitu malu cum sit offensa dei, q e infinite bonus Ergo ad
illud tollendu necessa fuit infinitu pcm satisfactio Et p consequens
ta christi passio, et satisfactio consummatur in expiatione peccato
rum, p et tanta nihil supe in thesauro reponendu p expiandis pec-
catis Rndeo Si valet dicta consequentia, sequitur ex christi

passiones et merita, indolendo vnico peccato mortali esse consu-
pta, atq; ita nihil maneret, vel paltm plurimis peccatis letha-
libus. Itaq; et si vnū q̄q; peccatum lethale sit offensa infinita q̄tū
ad malitiā, tñ multa talia peccata innumulta et ea non vlq; ad
huc expiationē, multas infinitas satisfactiones ac pia, q̄s vna
satisfactio vere infinita sufficit ad expianda illa et peccata, et pe-
nas p eis debitas. Nihil impedit dari meritū infinitū, q̄ simplr sit in
finitum. Cum igit vna christi sanguinis gutta pp̄t vnionem ad
verbū seu p̄sonā diuinā satis ēt totius culp̄e tūm mundi vt
Cōrolianū et infinitis peccatis delendis. Ipse aut christus
non vnam sanguinis guttam, sed totā sanguinem p nobis fu-
it, et a tibi ipsa conceptione vsq; ad mortem, q̄ amarissimos labores
et dolores sustulerit. Dubium esse non pt, q̄n sumpserit pcium
eq̄ iustissimum, q̄ debita merita solui possint.

Obijcit Lutherus. Merita christi cum sint p̄fectissima, solum va-
leant ad Cordia iustificanda. Ergo non ad venialia et debita pena-
tpalia p indulgias.

Rndeō Merita seu passiones christi non
solum esse meritoria, sed etiam satisfactoria, q̄ vlatu pene tam
temporalis q̄am tpalis. Quare in illis q̄uatus meritoris
sunt ad iustificandā, sic in illis tm iustificandi et a culpa nondi mun-
dos a culpa. Quatus vō sunt satisfactoria sunt ad tuendū in illis
indulgias. Hec applicando satisfactiones christi expiant vlatu pene
Quod aut christi passio non solū sit meritoria sed etiam satisfa-
ctoria patuit ex Isaiā 53 vere languores nros ipse tulit
et dolores nros ipse portauit et 1 Ioan. 2 Ipse est propitia-
tio p peccatis nris.

Instat Lutherus. Merita christi sunt nros p̄priae. Ergo non
sas ea applicare ad venialia, q̄alia sunt pene tpales.

Respon. Sicut non est sordida sed gloriosa christo liberatio
nostra a peccato p mortem sua, et peccatum sit vere sordidissima
ita non est illi sordida p quā merita et satisfactiones expiant
venialia pene q̄ est effectus peccati.

Instat Zoā. Merita christi sunt nobis necessaria ad salutem et q̄s
q̄ tenetur ea sibi applicare sicut christiani non tenebatur ad in-
dulgias suscipiendas. Ergo non fundantur indulgias in meritis
christi.

Respon. Supposita illa distinctione de meritis christi q̄uatus iustificantia, et q̄uatus satisfactoria
Nego. in q̄ā impetra christus pro nobis esse nobis necessaria ad gra-
am iustificationis habitualem, et ita nos tenebamur sibi ea applicare p

baptismum

baptismū et alia sacramēta, et sic non phibent de thesauro Eccle de quo loquimur. Secundo bñ nos phibent de thesauro plene Caritas per gratam reconciliationis adeptam Conferetur. Et sic non sunt simplices necessa non q̄ sine meritis Christi valet veritas p̄dicti simplicis Consortij. Sed q̄ potest aliquis christianus aliqua non requirente tabtam liberalitatem Contrahere per suos labores, et penitentiam satisfaciendo deo vel in hac vita vel in purg. Coo. peccata semp mente Christi. Et hoc non Considerata Christi merita phibent de thesauro Eccle set finaliter in dulgentiando, sunt hñ nobis vtilissima. Quarto aut hic passionem Christi vocari thesaurū p metaphoram q̄ ex illo velut ex thesauro auri et argenti Copiantur quo cooperiri Deo satisfaciant huiusmodi per quibus quo applicando passionem Christi nota q̄ primo modo tam accipitur aliquo ex thesauro isto modo quo ex material thesauro Quia cum isto thesauro spiritalis sit infinitus in pede Ostensi non potest Deo de dispensatione, michi Dominicatur, Deo infinita Christi satisfactionis infinitatem accipitur a Deo Christo satisfactio, et applicatur ad tantū velut tantam plenā remissionem q̄ hoc velle soli in Dei voluntem eius, q clauis Christus thesauri.

QVÆRITVR 4o

An sit in Eccla thesaurus ex satisfactionibus sanctorum.

Prima opinio est Durandi in 4 dis. 45 20 q 3 q et 6: Concedit thesaurū ex satisfactionibus Christi negat thesaurū ex satisfactionibus sanctorum.

Secunda opinio est Adversariorū q etiam id negant.

Assertio mea est Extat etiam in Eccla thesaurus satisfactionum ex passionib. et meritis sanctorum infinitus simpliciter, q id est adhuc thesaurum phibent sup estimatos satisfactiones et passiones et p̄fectum B. V. q plus passi sunt quam eorū peccata requirebat Hec assertio p doctrinā Sancta est hñ a clem. sexto in Extravag. vnig. tit. de penit. et remiss. vbi sic dicit Thesaurū passionis suae Christus Commisit Petro et successoribus suis salubri dispensationi fidelib. et infra sic dicit Acto thesauri cumulū B. V. et genitricis Marie, et omnū electorum a primo iusto ad vltimū vsq; merita admiscendū pietatis piscantur. Quarta aut clem. non ex proprio Capite thesaurū hunc ex cogitasse, sed ex antiqua traditione et Eccle sancta et cōi Theologorū doctrina tot scriptis Constructum id habuisse patet aut

Aplicâ ꝺ Confirmasse Probatur ergo Concio de Multo plura sunt sch̃a pati, quam recta plane tpalib exigeret cui fuerunt aliquando obnoxi, ppte culpas ab ipsis Comitab multaq alia supererrogarunt bona op̃a satisfactoria, quæ ipsis prant plene dsh̃. Sed hæc non poterant esse sufficia Cergo alios ceibs intm. bris posse possunt, exapplicone tam ipsorũ quam Eccle Dixi Satisfactoria Manu non loquntur Oc opibus bonis mrioriis sup erogationib Hebr. 9 nio non caruerunt, alq; ideo nulla vere alys applicari possunt Maior pbatur imprimis inductione p plures pdos scros et primo B. V. Constat ex plurima passos esse ppte deum, p̃scissa cũ animâ eius gladius doloris pertransiit Luc 2 At Constat eam nullo peccto mortali Contaminatã fuisse, et est Cath sensus Eccle et Concil. presertim Trid. sess. 6. Can. 23 et Sanct. patrũ Amb. serm. 61 in ps. 118 Aug. l. 6 de nat. et grat. Cap. 36 ac pie non cognit pse satisfactione Ecclo S. Joan. Baptis. Etam Agloo tenuit et Gunter cepit qp po exemplar patuit et p̃cepta vincula carceris et truncati ejus Capitis passus est At ipse Etam innocentissima duxit et in uxorem sacrã nunq̃ ne leuissimas quidq culpas admisit, ut ipsi illo caut Eccle Cergo non ẽ dubiũ qn ingens Cumulus passionũ, stavũ suppleat Tertio pphetæ et Patriarchæ fuerunt viri Sanctissimi ac pie mortica satisfactionis p suis teniorib. Culpis ppo habuerunt Et tũ tot afflictionib oppressi fuerunt ut plurima et inxã peccã expiare potuerunt. Ut hoc pphetæ betus sumus, q̃ capt 6 de Sc. scat. Unica appareret culpa peccã gravissima mirum et calamitas quam pater in statera quasi arguma manib, hæc gravior apparuit. Similis Heliæ Isaiæ Hieremiæ, Ezechiel, alijq; Sanctissimi pphetæ, gravissimas pœnas vitæ et mortalitatis pleniq; pacti sunt, ut declarat Apostol ad Heb. 12 Atq; ita iq̃ Job dicere potuerunt Olim 40 Apli post acceptã spam Sti in gra confirmati plurima sunt passi, ut tac Cor 4 declaratur Usq; in hanc horam esurimus sitimus et nudi sumus et colaphis cedimur, sed inter os S. Paulq plurima ẽ passus, ut ipse de se testatur 2 ad Cor. 11. in labo ribus plurimis in carcere Et tũ qui pavit ipse, dilexit p suis Culpis satisfacere iuxta patet qui 2 ad Corinth 4. declarat ipse art Michæl multi. Cassiod sum. Postremus hic spectant passiones mar tyrũ, q̃ innumerabiles fuerunt et acerbissimæ Martyrium aut ẽ opus unius summi meritorii vere chaustalis inter illum chꝛ.

vitam

ch̄ acritatem maiorem nemo hꝫ ꝙ̄ hoc etiam sanguinem fundere, ita ut expiet
possit oēm peccā chiam grauissima. Vnde ecclā graecum martyrium p
stto non dubitat habere, etiamsi ante mortem fuerint flagitiosissimi
ppt illā Domini promissionem Matth. 10. Oēm q̄ confitebimur me, confitebor
et ego eū patre meo, et oēm q̄ perderit animā suā ppter me inuen.
niet eā et S. Paulus dicit de martyribus, statim à morte ad regnum
accipiendum in celum euolare. Ita Cyp. lib. 2 Epistarum. Aug. tra.
et 84 in Ioan. Cum igit̄ martyrium tm̄ reatum quamuis grauissi
mū expiare possit, et multi martyres reatus leuissimos aut certe nullos
habuerint hoc martyrij tpe, inde sequitur ingentem cumulū satisfa.
ctionū martyres suppleuisse. Hactenus igit̄ maiora proposita, nūc
non dō q̄ det ista satisfactiones cum fuerit. Nec illa etiam non ꝺ̄
dicant Caietanus, sed applicari possint ad satisfactiones fidelium.
Probandū est infra cōtra Caluinū qui id negat.

Obiectiones soluuntur.

Obijcies pmō Satisfactio chi ē infinita. Ergo non opꝰ ē ad satisfa.
ctiones chi, addi ergo et satisfactiones et passiones Sanctorum.
Consimiliter infinito nihil pt addi. Ergo et thesaurus chi infinito non
pt addi thesaurus Sanctorum. Nucleo Nemo quidē opponit
ad ingentem passiones Sanctorū passionibus chi quasi istę pas
siones sufficiant, sed ideo addunt, q̄ insta ē vt passiones seruorum
Dei conferant in auge, præsertim cū id sit gloriosū ipsi chō a quo
omne bonū pmanat seruorum. Quomodo aūt concurrant in hac appli
catione per indulgentias satisfactiones chi cum passionib. seruorum Dei
vt applicetur vita pro satisfactionib. chi cum passionū et alia ex san
ctorū passionibus, cū hō alienio, in nonā cuiuslibet ingressu, non hoc
nobis constare pt. Duplex tū responderi pt. primo passiones chi quę
sunt infinitę per se, applicari per indulgentias finitę magnitudinis et ideo aliquid
superaddi, vt in matrimonio satisfactionis cum passionibus seruorum illis
addi ingentur. Ita Bonau. sent. in 4. dist. 21. art. 1. quę. 2. Scotus
dicit pt. integram satisfactionem ex satisfactionibus chi accipi et
superaddi ad cumulū satisfactionib. passionū seruorum. Et hinc patet
ad 2. Secundo dico q̄ infinito posse addi aliquo non ut ē infinitum, sed
in aliquo alio quę sunt. v. g. linea infinita pt addi superficies.
Obijcies 2do Sancti plenā mercedē quārunt laborū ut recepernt iuxta
eius super condignū, vt colligitur ex Luc. 6. Mensurā bonam et
confertam et 2. ad Rom. 8. Non sunt condignę passiones hui. Ergo
nihil supē ex passionibus seruorum, q̄ in thesaurū Ecclē reponantur
Rndeo Seruos plenam mercedē et sup̄ exultatem p suis laboribus

accepisse qp attinet ad vim emeritj qp ad ipsum attinet ad vim satisfactionis multi labores sctorum cimmunes et sint fructu cent mihi p vitalibus aliqui consumerentur.

Obijcies 3o Blasphemia e dicere chi sanguinem non sufficere ad peccatorum remissionem et satisfactionem mihi defecto eiusdem alimur suppleatur ex passionibus sctorum Respondeo blasphemia e dicere pte chi merita sctorum passionibus et merita ei necessaria ad finem damnum indulgentiarum. Anos pbat multis locis vt Ioan 1. Sanguis chi emundat nos ab vi pecco Et actor. 10 et 2 ad Cor. 5. Respondeo.

Nouis circo adimgimus meritis chi merita sctorum in thesauro qz illa non sufficiant, sed ut merita sctorum, q illis usi fuerunt non sint otio vt vet sch hoc honore gaudeant, et ut efficacitas meritorum chi magis elucescat, quatus non solum pos possint expiare peccata et penas eorum, sed etiam efficiat vt merita sctorum vim habeant ea ad expiandi. Hec doctrina e vo, cui deus beneplacit, vt unus q3 ppriis meritis Coronam vite acquirat non illud 2 ad Tim. 2 Non coronabitur nisi q legitime certauerit non q chi merita non sufficiant vt nobis Corona vite detur sed q ita Nobis placuit et chi ea gloriosa e vt nos etiam meritorum Christi ita placuit deus voluit, vt 2 ad non sint otiosa, sed cum ipsa ea ad vos producendos Concurrant et ea sit simul secundis vos oculis facile et pulcre videre efficere potest. Ex his ergo patet calumnia calvini Nam Diuina chi sanguinem non sufficere ad peccatorum remissionem et satisfactionem quin potius primus chi sanguinem adeo ei perfectionis vt ea eius gutta sufficere potuerit, ad oes tui mundi crimina expianda sed solum diuitus in thesauro indulgentiarum continetur non solum chi merita sed etiam sctorum Petro ita misericordiator in thesauro passionis chi passionibus sctorum vt chi passio non ad culpam originalem et actualem lethalem et venialem omnem penam sempiternam et temporalem expiare valeat sed etiam sanctis gratia pcedat, etiam sanctis administretur passionis vt cum quoq3 sine chi passionibus mihil possunt, et hoc ei chi passionibus istas penas temporales expiare possunt Ex quo patet et nos stis teneamur ostia satisfactoria p penis temporalibus aliorum nos stis facere iniuria chto, qz ut dictu et virtutem satisfactoria ex chi abipsa chto accipiunt, non absolute et simpliciter p nobis sibi corpore Ad obiectu 3o patet Respondeo ex citatis scripture locis Respondeo testimonia illa scripture Verissima eie nisi male allegari loquuntur de remissione culpe, et de iusti iconi impij qui non acc.

accedimus in Sacramentis Baptismi p̄sertim et penitē ubi nullū locum
hūt sectorum merita Nonigē tribuimus scis iō q̄ scē allegate tribu
unt sed tantū illorū meritis tribuimus vt̄ q̄ illa Conjuncta cum meritis
chri vemittatur solum pena eaq; tpalis Itaq; falsa sunt ea illa Con
sequē q̄ facit Calu. tap. 6 Num 30 q̄ vult indulgēt remissiōm pec
catorū Ap̄l Petrū Paulum, et alios Martyres Item q̄ppec
catorum satisfactiōm in sanguine martyrū respiciamus Item q̄ ecclesi
ribus p̄ficitur sanctissimo, q̄ alteq; non sufficeret Cum n̄ sepē
dicitur culpas p indulgās et merita sctorum non remitti. multo mi
nus dicimus indulgijs p̄ satisfactiōm qui christi non sufficeret ad
redemptiōm nr̄am, a culpa et pena eterna Nec tū christi redemptioni
non repugnat vt hoc sit redempti q̄ iustificati, vocatū alium penā pec
pale habeant p̄ quo solūmodo indulgās opus sit.

Obijcies 4° Christus satisfecit patri p totius mundi peccis Er
go non opus vt fideles p suis peccis satisfaciant applicando sibi
merita et passionis sctorum Probant Actus multis locis et
Math. 20 Christus venit dare animam suā ad redemptiōm p multis
Qd est Ad Corin. et ad Ephes. 1 ō In quo habemus re
demptiōm p sanguinem eius.

Rndeō Fatemur christum p nobis et p toto mundo integrē plen
issimeq; satisfecisse pro peccis totius orbis Negamus tū inde
sequi fideles non debere p suis peccis quod debitū penē tpalis
dominus satisfactis Quarti tñ tam fatemur christū nobis gratiā et glām
sanguine suo acquisisse et promeruisse et tū debemus gratiā p qua et
Sacramēta quibus et promeriti glām quā habemus et bonitatem cle
mentiā et endeavdo Ioh 1 ad Cor. 6 ō. Sit exemplo ut Christus satis
nobis coronabitur. Nō aūt horū omniū q̄ pia redemptionis et
satisfactionis christi abyssi profundū nos possit, vis ipsa ab. sanctā ecclesia
sit instituta applicentur, q̄ etiam adversarii fatebūr. Aut nun
q̄ ipsi eam redimere possunt Cum pagani Machometani et Iudei
peant Cum christus p eosdē oīb satisfecerit et nos gratiā et gratis
promeruerit Ita nemo salvus q̄ christus satisfecerit p peccis nris
Applicatio satisfactio applicetur Applicatur aūt ea Sacramentis
te primū Contritione q̄ fit et baptismus Is aūt q̄ post bapti
smū ad pecca redeunt applicatur p Sacramentū penitē Cuius
pes sunt Contritio confessio et satisfactio Et q̄ hanc satisfacti
onē post remissā culpam negant plenissime libē tam ppter certum
tam Apostoli Adverte aūt q̄ sup̄ diximus Papā potuisse
tempe nram satisfactionē primam sanguinis christi nobis applicari
Non sic ē intelligendū quasi nra satisfactio christi satisfactioni
adiungatur Cui illa plē non sufficiat Sed q̄ voluit ipse christus
nobis etiam gratiā satisfaciendi tribuisse vt efficacius sanguinis

ipse magis splendesceret, dñs ipse satisfacit, sed etiam mlm
libris suis virtutem satisfaciendi tribuit et corrat. itaq; sicut
nec blasphemia dicitur fieri sanguinis xpi non prodesse ad
remissionem culpe et pene sempiterne, nisi per fidem et sacrame
ptum, ita sine nulla xpi contumelia dicitur pri8 priorum
non semper posse ad remissionem totius pene totius mlti plr
opis petite et indulgis applicetur.

Obycies 5ta Sancti nihil fecerunt vel mali pertulerunt ppter
penam, q ipsi facere vel perferre non tenebantur. Ergo nihil illis sup
esse potuit q cum aliis conferre possit. Anes plat ex
Luce 17 Cum fecerritis o. h. q dicite seui inutiles sumus
q debuimus facere facimus. Et Matth. 25 Prudentes vir
gines fatuis petentibus de oleo rndernt, ne forte non sufficiat no.
bis et vobis. Ite potius ad vendentes, et emite vobis. Quo in
dicarunt nihil sibi sup esse q alijs dent. Rndeo ad Am.
tuendum illud intelligi de operibus satisfactoriis debere quatinus
meritoria sunt et obedientia. Legis suscipiebantur vt deo pla
cerent, nihilominus tñ ipsa obedientia legis non modo est me
ritoria, sed etiam satisfactoria. Et ut sit soluerant sancti pe
cuniam alijs colligere. Et hinc etiam patet ad ptm autem
tio q pertinet ad Luce 17 Cap. ibi in secreto tantum indicatur
nos debere cū humilitate et deo accepta referre q ea bona
fecerimus vel patimur, q gra eius adiuuante feci faciamus
Hoc tñ non obstat, quo minus opa nra mercedem mereantur. Et sint
satisfactoria. Ad locum tex Matth 25 Rndet Virginibus
prudentibus ibi non loqui de satisfactione de qua hic loquimur
sed de oleo gratie et charitatis sine qua saluari cū non pos
sumus. at hoc oleum q deus sibi vendicauerit et non vt in alio
os effunderet. sed potius dei est id petere. vt de ea Rom. 5
Charitas dei diffusa e in cordibus nris p spm sctum
Obycies Sexto Talem nobis metam p factionis possit
quis vt nullo ad eam puenire possit Ergo nec sup erogatis et
p consequens sctis nihil potuit sup esse p alijs Antecedens pba
tur. ex Matth. 5 Et stolet ptick sicuti pū vt celestis Hoc
Augn potuit illam difficultatem de operibus sup erogationis
de dlb. tractatu loci disputare Mitto. Rndeo. ad Ar.
gutū Ando Aliud cū sanctitatem et perfectionem q in quibus
habundantiori et virtutibus Consistit. etiam hoc verum est nemini
ita cū p factum quin magis possit Aliud vō est gaudio pacto
ne vocatio pene debite, q ego dimissa culpa et debe pnia
cessatum et limitatum ei. Deq; probaui pt. et alig. Cumplius ad
dei Et hoc ē q dicimus de sanctis ipsos plura quam de
bauerant

lucerunt supererogasse. Et hinc patet ad locum Math. 5 Log
tur ꝛ de sanctitate seu de imitone patris in sanctitate.

Obycies Septimo. Si sanctorum passiombs excipiari possunt
ura delicta quia ad pœnam Ergo saltem ex hac pte possent vocari
ri redemptores qd tñ videtur blasphemum, qz Soli Christo de
re demptor est Ad Corinth 1 et 5 Si ppie et absolute no.
men accipiatur redemptoris Solus Christus redemptor non Sancti
Et rō est qz is ppie dr redemptor q redimit a captiuitate non
aut qui solvit pro aliquo debitū aliqd parui momenti sic etiam tunc
solum captiuū dicimus. Cum in captiuitate aliquis sum, Solus
tamen Christus suo sanguine nos a captiuitate diaboli liberauit
Si vō largo modo accipiatur nomen redemptoris quatenus liberat
aliqm ab aliquo levi debito Sic aliquomodo sancti possunt
vocari redemptores impropriē tñ Quod aūt hoc dicere non sit ab.
surdū probatur qz Quam 4 dr peccata tua elemosinis redime
q.b. Joubis Daniel vocabulum redemptoris tribuit regi Nabuchod.
est proconsequens Cuius fideli elemosinā facienti cōq fine q si sta
est Cur inepte dicantur sancti, aliquomō passiombs suis delicta
ura redimere Confir. qz non minus est proprium. christi nomen sal.
uatoris, quam redemptoris, Et tñ s. Paulus nomen salvatoris
sibi tribuit 1 ad Corinth. 9 Omnibus oīa factus sum vt oēs sal.
uos facerem.

Obycies Octauo Cum Lutero Cap. Num. 42 lo
Cicro nuntur thesaurō iste a Catholicis ne sine spectu effusis
sit sanguis Martyrum, et ideo in Comunē Eccla lucrum Confor.
tum. Sed Citra hoc meo existimo passionum martyrum. p.o.
glorificare Deum p martyr. z dei veritatem sui sanguinis sue.
fusione Certe testificavi verbi pitis Christum seo melio.
rem vitam vitam qrere ad hoc Eccla sua constantia Confirmare
Rndeo Catholici non dicere passiones seternū sine fructu
futuras, si in thesauro non reponantur. Sed id solū dicunt pas.
siones seternū non absolutē nec ut satisfactoria sine fructu
futuras si in thesauro non reponantur. Sed id solum dicunt inqua
sinecillis, ipsi egerant nec aliis applicentur Quamuis alio
qui multis aliis nominibus fuerint deo gratiores et gloriosi
ipsis met honorifici et utiles.

VÆRITVR 7o

Ansit in Eccla potestas hūc thesaurū dispensandi p indulgas

Suppono primo christi passionum aliquem esse thesaurum obiectum dispensabilem posse dupliciter. Primo per sacramenta secundo per indulgentias passiones vero sctorum solum per indulgentias et hoc est. Quia christi passio, et gratie meritoria et satisfactoria quatenus meritoria est infiniti valoris per cumulum meritum promeruit gratiam et gloriam suam ut passim dicitur in scriptis porro de gratiam ordinarie non dat mihi per sacramenta Et consequenter nego christus illam dat per potestatem sibi Communicatam a deo, primo vocauit excellat Vult et plati Eccle, qui sunt ministri christi et dispensatores misteriorum seu sacramentorum Eccle, non possunt enim gratiam dispensare mihi per sacramenta Actus quatenus est satisfactoria per dispensabiles et per sacramenta et contra sacramenta Nam in sacramento baptismi virtute passionis christi remittitur ob pena tam temporalis quam eterna. In sacramento vero penitentie remittitur semper pena eterna, et plurima temporalis, quia pena temporalis per passiones vero sctorum licet earum fructus possint meritorie per sacramenta dispensari non possunt nunquam in sacramento ubi remittitur pena sine remissione culpe Actus culpa sctorum passionibus excipiari non potest ergo est igitur ut passiones sctorum illo modo dispensari debeant contra sacramenta solum, et quibus per solutionem debitis venias pene temporalis dispensari debeant, et hoc sit per indulgentias

Suppono secundo. Quamuis hic thesaurus sit infinitus per se et valoris nullius per accidens mihi applicetur. Similiter et potionis medicinalis que ex se tam efficax est ut omne morbum sanare possit nullum tamen sanat nisi potatori sumpta Sic meritum christi et sctorum sufficiens et Eccle thesaurus a christo relictus quia infinitus est. efficax et sufficiens ad soluendo per orbes peccatis pene debitas, sed hoc tantum per accidens est. ne applicatur applicatur aut per fidem seu sacramenta aut sine sacramentis per indulgentias auctoritate illius cui commisso est thesaurus Eccle dicitur in quantum applicatur in tantum per accidens est ac per indulgentias quibus tantum pene remittitur per quanta thesaurus applicatur. Hoc autem pendet ex voluntate eius, qui vocalis de canonicis indulgentias confert.

Assertio nostra est.
In Eccla esse potestatem hunc thesaurum satisfactionum super effluentium ex passionibus christi et sctor applicandi illis, qui digne, et rei sunt lucende

enclx pars temporalis.

Probatur hec ex Aubie Symbol. Apost. Credo Coiunctionem sanctor in qua psistentur oēs fideles, esse sibi inuicem membra Coiunctas, et quasi Templum q̄ corpus vt dr ad Rom 12 et 1 ad Corin. 12. Ut membra ecclie mutuo iuuant Ergo et fideles inter se bona net ea coicando q̄ uni suppllna sunt, et alli necessa, vt indicatur psal. 118. Participes ergo &

Probatur 2dō ex illo loco ad Colos 1 vbi sic Apls ait Gaudeo in passionibus p vobis, et adimpleo ea q̄ desunt passionum chr̄i in carne mea p corpe ei⁹ quod ē Eccl̄a Exchoche. Ubi S. Aug. tract in 1 Epist. 1 ait aperte colligit, Conserui in bonū Eccl̄e passiones seruorum et adiungi chr̄i passionibus Seruus igr̄ vocatur Apls est. iste q̄ vult capiat participe Eccl̄e Communicando passiones suas ad explicandum vocatū tpalem fidelium exp̄ssam. Et alibi passiones passionibus, quia ita oē sic ordō Tria dā pri. mum hic dicit Apls Secundum dicit se pati p chr̄i corpe mystico 3 dō vō se in carne Qua pati dicit Vbi dicit vō pati vt supplcat ea q̄ desunt passionibus chr̄i pm illud dicit, vt Coiunctōm membrorū demonstret Secundō vō se in sua carne pati dicit vt de operibus satisfactorijs penalibus sic loqui ondat. Certum illud vt se supplere ea q̄ desunt chr̄i passioni, q̄ dicit vt sancti quos thesaurizauerant sibi. Quod ita esse probatur. ex S. Aug. psal. 60 vbi tractans hunc locum p chr̄m intelligit non ipsū solum ut est caput Eccl̄e sed totū chr̄m, a caput et membra, ita ut Apls dicere videatur chr̄m in corpe proprio q̄ esse passum q̄ in mem. bris suis, et has passiones passionē membra esse. vt impleant ea q̄ desunt passionibus chr̄i verba Aug sunt haec. in capite inquit chr̄e impletae sunt oēs passiones, qe in cruce pendens dixit Con. summatū ē. Sed restabant chr̄i passiones in corpe vt mystico suo membris adhuc chr̄s laborat, adhuc peregrinatur. et egro. tat p secutiōm patitur. Qui dicebat Saule Saule. quid me pse. qr̄is. Et q̄ vbi ex inimicis meis faciebis mihi faciebis. Ex q̄ bus colligitur certum volusse vt sancti thesaurizarent nobis sua passi. onibus ad excipiandas penas tpales Et ideo Apls dicit se hoc implere q̄ desunt passioni Et hoc ē q̄ 2 ad Tim. 2 dicit Oēs qui. stinco q̄ pie electos. et 2 ad Corinth. 11. Ego libenter impendam et supimpendam ipse p animabus vris. O tibus vobis pendam et supimpendam ipse p animabus vris. O tibus vobis indicat se temporis p desse fidelibus, et Eccl̄e q̄ bō mo dō, q̄ bus id fieri noluerat, missam excipit qui dixit Libenter impendam et supimpendam. potuit aut p desse Coicando passiones suas ad.

exciant⁹ vestimentum templeum. Quod aut Paulus Aplus optabat optarunt sine dubio cæteri Aplici alyq̃ pij viri, qui Dei et proximi charitate flagrabant.

Respondere possent dō Hieret q̃ in dicto loco ad Cor. 10 g̃ Stur Aplus de Compassione de qua Compatiebantur chr̃o Sed Cōm dicit⁹ Aplus pro pati p̃ Eccl̃a Ergo de Compassione intel. ligi non pt̃, Compassionem nobis non alios p̃dest.

Rndet dō possent dō Aplum loq̃ de oppidicone harū de quat Et corpo chr̃i q̃ Eccl̃a p̃sticerentur Rndet Etsi possunt hæc verba ita exponi in etiam hæc expositio facit p nobis Statu ñ Aplus Nolit ipse q̃ propter animarū Eum pericula patiebatur thesaurū Eccl̃ę a quibusdā bonis fuisse, q̃ erant sup abundanter passi. nes, q̃ indicat dum ait se libenter sup impendere, et detriri. sari Caro p̃ seculis Quare patiendo multo thesauris sanctis adim. plebat ea q̃ deerant passionum chr̃i Et q̃ chr̃us in suis suis passi. bus erat p corpe ipsius Eccl̃ę sine instruendo p̃dicationibus et sine Confirmando ecclis sive accipiendo sacris sacrificiis.

Obijcies pō Cum Lamio ex psal. 48. verbū 8. Frater non redimet hominem non dabit deo placationem suam nec pretium redemptionis animæ eius et laborabit in æternum et vivet adhuc in finem et non videbit interitum sapientes morientur et simul peribunt insipiens et stultus peribunt et relinquent alienis divitias suas Et sepulchra eorum domus illorum in æternum tabernacula eorum in generationem et generationem vocaverunt nomina sua in terris suis Et honor hominis cum in honore esset non intellexit comparatus est jumentis insipientibus et similis factus est illis Hic est via ipsorum scandalum eis et post ea in ore suo complacebit sibi Sicut oves in inferno positi sunt mors pascet eos et dominabuntur eorum justi in matutino et auxilium eorum tabescet in inferno de habitatione sua Verumtamen deus redimet animam meam de manu inferi cum accepit me Ne timueris cum dives factus fuerit homo et cum multiplicata fuerit gloria domus eius Quoniam cum interierit non sumet omnia neque descendet cum eo gloria eius Quia anima sua in vita sua benedicet sibi confitebitur tibi cum bene feceris animæ tuæ Introibit usque in generationem patrum suorum et usque in æternum non videbit lumen Homo

rtpalis, de qua liberonē apte testatur s. Aug. ibi q̄ dicit. Cū dicit. Comedat, &c. Sit. O. Fuit q̄ dant p̄ciam redemptionis animæ suæ. q̄ non costant secundū eleemosinas. Exēpli gr. pauperes vestes, a christo redemptas q̄ ad animæ mortem pertinent, nab dare p̄ciam alicui redemptionis animæ suæ. q̄ non costant secundū eleemosinas, hoc non videtur dicere. s. Aug. immo tenet ibi hoc repetit, intelligendo de redemptionē a vinculo pœnæ venturæ, post acceptionem gratiæ et remissionē peccati quoad culpam. Et ideo q̄ dicit s. Aug. q̄ non dant p̄ciam redemptionis animæ suæ. pine nulla iniuria christi redemptoris, non est videtur mihi cū dicimus supra s. Martyres dare p̄ciam redemptionis p̄ solo vinculo pœnæ alienam fidelium, non p̄ christi passione non sufficiat, sed ut hæc vinculo sanctorum Martyrum passiones &c. interita honorentur.

Obiectio. Sed. Articulo illo fidei de Coione sanctorum non loquitur de indulgentiis. nec de remissione super erogationis, sed dicit Coionem sanctorum. de qua in symbolo fit mentio. tria scilicet p̄ q̄ Ecclesia sit Catholica, Sanctorum q̄ charitatis q̄ charitatis, q̄ christi spiritus extenditur et membra sunt capitis mystici. Sed q̄ in Ecclesia sunt data bona cibus fidelibus diuinitus collata. Vel q̄ fidelibus baptismo, remissio peccatorum et vita eterna a deo q̄ inter fideles debeant esse caritatis ostensa, ut oculis membrum corpis christi ordinis Apostoli ad Rom. 12. et 1 ad Corinth. 12. Ergo nihil hic de indulgentiis agitur. Respondeo negando hoc dicere. Articulus illo symboli de quo in spe de indulgentiis, vel de operibus supererogationis, sed hoc tantum in spe de indulgentiis Ecclesia collegimus. Unū membrum adiuvari q̄ charitate communicando ipso conducit in bono illo membro. Nam sicut Ecclesia charitatis inter fideles dei ad ut sit inter membra eiusdem corporis quod phibet q̄ non possit unus alii pœnam satisfactionem Coiacere. Vide et Apostol. Alius ad Galat. 6 cum dicit. Alter alterius onera portate. Quod sit cum alter p̄ pœna alii debita satisfacit. Conclusio. 3. Aug. lib. 3 de baptis. Contra Donat. Cap 18. Videat unus p̄ alio credere. Et sit in baptismo parvulorum. Quod dicta est. Cum non potuerit unus p̄ alio pati.

QVÆRITVR. 7°.

An in Ecclesia sit authoritas concedendi indulgentias seu an dentur indulgentiæ.

Supponendo hic p̄ fundamento sæpenumero manente p̄cipiam tpalem.

Lucendum post dimissam culpam. Quod patuit exposse in Bagr.
de pdictis, ad quam rem pbandam, multa alia sacra testimonia
afferuntur. p reatu pene remanente post remissa culpam mee
ex illis locis. Ubi Deus post dimissa culpam afflictiones varias
ad immittit hoibus iam reconciliatis. Hoc probat. Ad hec dicunt in
fligi ab Deo varias afflictiones et castigationes hoibus reconcilia
tis sed infligi aiunt non in expectationem pene aut
tisfactionis causis, vel admonitiones ad cauenda peccata vel ad
habituandam pecci magnitudinem, vel ad exercitia patientie alia
rumq; virtutum, et ad alios fines salutares, non aut ut sint vltio
nes peccati p hostis quasi deo soluere velit peccatum iam condonatum
Sed Contra hec inpugnantes sunt Hanc. q alios fines flagellor
dini non admittunt. p eam q ab ipso deo in sacris dicitur hoi
bus expmuntur. Nam ez xxx. Cum deo p prophetam dominus
dixisset peccatum ipse ob reliam penitentiam ei dimittum, et tn fla
gellare vindicta filij secum castigare velet, non dixit ad mortifi
candam carnem, vel ad alios fines supra enumerates, sed ait Verum
tn q blasphemare faciet inimicos nomen domini filio quia
to et tibi mortuus nascetur. que nihil claris ad scandalum pertinet
diuina p peccato commisso. Et deinde David ipse, vt cognita
et reatum patuit, flenit et ebauit, vt auerteret illud flagellum
dei. Ab hinc dubio non fuisset hec vt impediret. Quod
nos alios ad mortificandam carnem. exercitia patientie
et vt alios faceret deo p pena, p aliam vide quam p mortem
filij. Testatur non raro flagellum dei q p peccato commisso deo
infligit. est mors corporalis eius qui flagellatur. Est mors corpo
ralis est tale flagellum vt non possit infligi ad mortificandam carnem
vel ad mortificandam ad cauenda peccata vel ad exercitia patientie
Hec in eis post mortem cessant sed solum valent ad vltionem pec
cati commissi. q etiam confessati. ex 3 reg. 8 Vbi pphe
ta dominum obsingulorum dicit quam fuerit ira dei contra israhel
do, et tn ante mortem sine dubio illi remissa fuit peccatum quo
ad culpam Constat in quam vt vivum sanctum fuisse, post mortem
in loculo custoditum et non in loculum vt honorifice sepeliri possit
Supposito deo posse p indulgam et applicationem ecclie aut
conferri penas p peccatis debitas. Ab ecclia aut petisse vt
Respondet cum vero culpa soluatur. solum modo anime sacramento
baptismo et penitentia vero autem aut pene extra sacramenta vincu
lentiarum canonicum soluatur vel inquo est ista omia culpe le
thales non soluuntur, sine infusione gre. Infusio aut gre non da

tur.

datur ministerio humo mihi p sacrame. Reatus aut pene remanen. vt post dimissa culpam scilicet extra sacramentu si non reperit in subiecto nondum apta ad eam adeptam p̃supponit. Itaq; pt meatus pene expiet ignis et aliorum passionibus q̃ in th̃ebant Eccl̃ia sequantur.

Assertio ista nra est Est in Ecclia idq; pe nes pastores eius auth̃ a chr̃o concessa dispensandi thesaurum satisfactionum p indulgentiarum Concessionem.

Probatur p̃s ex Math 16. illis verbis domini. Quodcunq; solueris sup terram erit solutu et in celis. Ex quo hic Argumentor. Haec verbis petro p̃mittitur summa Tribunalis Eccl̃ie potestatis q̃ ut loco chi totam Eccl̃iam regere et indicare summa cum potestate possit. Hoc aut exhibitu est et datu petro Cum Joan. vltimo dictu ecclesiasticos meos pascite. Sed haec p̃missio est ampliss̃ima et qualis nec restringitur. ad peccata Sicut illa Joan. 20. Quorum remiseritis peccata. ea sed complectitur ea vincula a quo impediri possunt hoc ad consecutionem vitae eternae Ergo in his verbis potestas finditur, non solum absolvendi a peccatis ante iantu sacramentum sed etiam absolvendi a censuris quibuscunq; dispensandi in legibus solis iuramentis votis a pcnis tpalibus p̃indulgendi Confirmatur. qd sicuti petrus tanq̃ summus iudex loco chri absolvere pt peccatores vti dispositos a culpis quibuscunq; applicare o illis p sacramenta meritu chri ita etiam pt absolvere eosdem extra sacramentum a pcnis tpalibus applicando eisdem chri et sanctorum satisfactiones.

Idem probatur ex Math. 18. Quaecunq; ligaueris super terram erunt ligata et in celo. et quecunq; solueris super terram erunt soluta et in celo Ea p̃missio cum sit qualis nulla est res Cur non possit extendi ad solutionem reatus pene tpalis. Quare si ex hoc loco Colligitur potestas absolvendi a reatu culpe p applicationem meritorum chri Ergo etiam colligi pt absolutionem reatus pene p applicationem omnium meritorum cum thesauro reatus pene potestas pt solubilis et verba chri dni qualia sunt.

Assertio probatur ex vsu et praxi Eccl̃ie, iam inde a tpibus Apostolorum etiam S. Paulus 2 ad Corin. 2 indulgentiam Concessit quam indicat illis verbis Cui aut aliquid donastis et ego Nam ego si quid donavi si donavi propter vos in persona christi.

Cfubaudit donatio. Et non circumstamus a Sathana
Vbi Cfts dicit. Ego in pbona ctri a anthe richo accepta
iniustitiabo ex corio et seriam pnitam laqueo ignoscere et
condonare veliqui pecti pnite quam I ad Corinth illi Satis
grauem impositam. Et quidem ait se condonasse ppt Corinthi.
os, qui p illu iniustitiabo intercessurant. Quod fuit donatio
hec sicu condonatio fuerit vera indulgia probatur. Quia
ad indulgiam vt d.t insta et vera tria requiruntur. P.o
P.o anthe in concedente. 2.do pictas in ca. 3.o status a
gra in susipiente indulgiam. Sed hec tria reppiriunt
P.o anthe cum ait In pbona chri a anthe richo accepta
Ecclie Condicio inde patet cum ait ppt pos donaui a ppt
pborum Cori vbilitem, et indicat illic verbis, pe circumstantiam
ad Sathana. ut non deuoret eos desperoni, ob miniam plati, scutri-
tatem. 2.da Condicio. q fuerit in gra ille incestuosus, hinc pa-
tet, qz ex eis Epla Concilii, cum tantu de uno peccto dolorem
Concepisse, vt periculum oet ne minia tristitia absorberetur Ex
que colligitur eum p veram pnitam ad statum gre p.nisse
Probatur 3.o anthe Concil. aliqsimoru qualium in qti.o.
p 2pas indulgia Concedunt. et approbantur. Imprimis Concil.
Lateranum Laterancnse sub Paschali papa q Contestat in Bulgis
Pieus quadraginta Vnionibus ad dictum Cncil. Item alterius
Later. sub Innocentio 3.o, qui Concessit indulgiam plenariam pro
Succilio Terre sce in qua actum e de indulgiis et Quia pti
punt abusus circa illas. Constantien. in qua damnatur error Joan
Wicleph de indulgiis postremo ut alia multa omittam pbatur
anthe Concily Trid. sess. 25 in qua dicit pbatur Cncil ingen
gatum. Hoc ait argm magni oet. Nam q Concilia quali a
picunt id Vniuersa docet Eccla et vbq. Aug. ad Joan. Scri
bit Epla 118 Semp fuit in Eccla plenariorum Conciliorum Salubr.
ma anthe.

Quinto pbatur. anthe aliorum patrum, qui non multo post Apostolorum
tpa Discernunt imprimis Tertul. in lib. de Mart. Cap. 1 vbi dicit
Pontifex Solutos facere remissionem pecti ad martyrum intercessi
onem a cena q pchi sino in Carcere detinebantur. Hoc aut
faciebant, non solu vt martyres honorarent et ad martyrium con-
fumandu eos accenderent, sed etiam qz videbant martyrium
ipsum ipsis Christi pcnitentib. et applicari passiones illorum pro de-
lictis hominibus q flagitiis pcnitentib. Dicebant pcm post lapsum
aliqm grauem, et acceptam pnitam inse. Causam Eccla pcnitth.
vbi dubitabant patrocinia martyrii, in carceribus Constituerunt

quando

integrum pœnitam pagone illis grauc videbatur, unde petebant a Mar. tyribus ut sibi ab Epis pœn pœnitæ indulgam dari p' carcatum.

Ad hæc ante eum Tertul. in alio lib. de pudic. cap. 2 Cornium dicere eis q in alio libro ad Martyres dixerat, sed hæc scripsit postq iam Montanus factus erat.

Secundo S. Cypr. lib. 3 Epla 15 scribit de Martyrib. q lapsis pœnitentibus interveniebant ad pacem seu indulgam ab Epis impetran. dam. Deq admonet ut cautius cum delectu lapsos commendent Epis.

Tertio S. Basilius in Epis suis Canonicis Canone 88 mentionem facit indulgarum. Et Chrys. lib. 2 de sacerd. Ad hoc etiam S. Greg. qui ante mille annos fuerat usq indulgentiarum nouissimus fuerat, cui dicebat stationum indulgas populo concessit, teste S. Thom. in 4. dist. 20 q. 1 artic. 3. Legimus etiam Sum Pontif. ante annos 80 indulgas concessisse, teste S. Ingdeuo. in Epla de S. Suiberto apud Surium tomo 2. Et sane cum isti viri Sanctissimi cent, non est verisimile illos cadas fuisse, vim nouam instituere, quam a pdecessoribus non accepe. rant. Et dem nullo hactenus potuit indicare locum, vel tpus, quo antiquorum pm indulgentiarum, os q qui mentionem de indulgis faciunt, sive doctores, sive patres, sive Pontifices, sive Concil. ita loquun tur ut de re usitata et recepta. Ex quo manifestè patet hoc vel indulgas dari in Eccla eo Catholicum dogma. Nam hoc signo interno sanctum Catholica dogmata ab Hereticis. Ut vel ea cause antur Catho. lica, quorum non inuenitur origo mihi ad Euangelium seu scras, vel ad Apostos asseruamus. Hæreticum aut con. stat semper de nouitate dogmatis. Et certus autor, et locus, et tpus in quo exorti creperunt mihi non aut Hæreticos. Cum indulgas constituit primum q eas oppugnarunt fuerunt Valen. sus Ciri anno Milesio. Contest. ex testes Guid. Carmelita lib. de Hæresibus. Ex quo patet Is Valesium esse q Centuriatores docet indulgas cap. 8. pm Cir. anno Milesio. contest. Ci qui eas oppugnarunt fuerunt ante hoc tpus. Ex do Valesii est q Eccla p annos 1000 has indulgas ignorarit. Ut ig Centur. Calymniatur. Ultimo probatur divino testimonio relationum et miraculorum imprimis S. Bernard. predicauit multis in locis indulgas quas Eugenio 3. concesserat, qui ad bellum Sacrum Hierosolimitanum exercitum, quam pdicum maxis et plurimis miraculis Deo Con. firmante. Ut patet ex vita Bernard. lib. 3 cap. 4, hinc ex lib. 2 de Consid. ad Eugen. S. etiam Franc. divina revelatione obtinuit in. dulgam Plenariam, ab ipso Christo p Eccla S. Mariæ de Angelis pau. peribus facta. Ad honor. Pontifex ut ipse illa vetam habuerat. Sancta etiam Brigitta a Christo non semel admonita est de indulgis maxis, quas Romæ pinaccle sedentes contulerunt ut patet lib. 6 revel. Capitulo. Et hæ aut revelationes sunt diligenter examinatæ.

Obiectiones solumntur.

Obycit Comm. Indulgē non possunt plari ex scrā sed cocbo. la Eccl3 anthē. Ergo non sunt assecunda Anōs plat anthe Duran. Anton. Ropens. et Silvio qui hoc docent

Rndeō et nego Anōs ut patet ex tot locis in nobis allatis Zdo nego etiam Consequiam etiam si. bene cēt Anōs. Nam multa sunt de fide q Eccl3 anthē nituntur. Ut patet in multis Sacrorum librorum, et pīsertim Evang. q non ex Sacris scris sed sola Apl'ica traditione cēt Eccl3 anthē habemus. Eccl3 aut nō sum indulgarum Concessarum pōe non coegit anit, sed à maiorib. accepit. Cuius rei signu ē, q Haret. non possint hmōi Consuetudinē ullā assignare primi. Citat igr anthē hoc tantū decret, non haberi in scra ex. pīsse mentiōm indulgarum, quamvis Fundamā non desint, ex q. pspicue colligantur. Hoc sufficere ad eas defiendas Eccl3 anthēm, quā non tam Constanter indulgeō pdicaret. Et in Concilio Ecumenico approbaret nisi diuinitus traditam sibi potestatem non ignoraret.

Instat Comminus et obycit Aug. q lib. 3 Cōn lib. Pchila. Cap. 6 sic scribit Si q de q acuno tibi q phinet ad fidē pīsuel Canth. hoc de celo vobis annuncierit pīquam q in scris Evangelicis accepistis anathema sit. Ergo cum indulgē non sint in scra non sunt credende. Rndeō illo pīquā indicto loco Augi. vel pōtiō Apli ad Galat. non scarē plōs sed Con qua Ubipsem Aug. docet lib. in Ioan. q. 8 vbi sic ait Non accipit Apl'us plōs sed pīquas q accepistis. Non igr Aug. thema dō iis qui credunt q non liceat incitur exp̄sse verum in scris sed tantum his q creduntur aliquid q repugnat Sacris scris.

Obycies 2do Hoc scris q̄bus ostendim nram pbacimus nullo modo indulgēs eē intelligendas. et imprimis locis ex Matth. 16 Quodcunq; solueritis in Solvere et ligare nihil aliud est q̄ absolvi in foro pēnit̄ et absolutionis remittere vel retinere peccata non autem pōam. Sed hic datur solum potestas remittendi et retinendi peccata non aut pōam. Ergo ille locus nihil facit p indulgis Nec pbatur hoc Ioan. 20 Quorum remiseritis etc. Nec pbatur. Nec eo loco Ioan. 21 q̄ in hoc loco illa potestas nō exhibita et tradita q̄ Matth. 16 dicat promissa.

Rndeō ad maiorem negando illam Nam Extrema et ligare quidlo latius patet quam remittere et retinere peccā vt aliab docemur. et notum ē non solum solui eum cui remittuntur peccā sed etiam eū q liberatur à quocunq; delicto vel legis vel pacti. Sicut etiam non solum ligatur cui retinentur peccā sed etiam

qui precepto vel iuramento vel promissione obstringitur. Et hinc patet ad
pbm maiorē Nam soluere et ligare Matth. 16 multo latius patet. Con-
cedimus ant illum locum Ioan 20 loq solū de remissione peccatorum. ut
patet ex verbis ipōrū At Matth. 16 non restringuntur ꝓt quidam di-
cūt. Quod cunq; solueritis &c Vndo plerique scholastici. docent verba
illa Ioan. 20 pertinere ad potestatem ordinis, et ad forum permit. Et hi
non desunt alii, qui etiam volunt pertinere ad potestatem ordinis non tantū
ꝓo quidam ad vocem remissionis, ꝙ est ministerie clarum.

Ad pbm Rndeō falsam esse Nam potestas ꝓtro promissa Matth.
16 exhibita ē ipsi soli non Ioan 20 Sed 21 cap. Cui dictum est
illi Pasce oues meas, quo verbo ōs potestas iurisdictionis et regi-
minis ē illi Concessa, quatis ē ista potestas Concedendi indulgias.
Vrget 1ō Committens Apls ad Colo. 2 docet peccā non amplio
iustificato imputari. Sed si p indulgias ad huc restant pene tcol.
mendo peccā milominus imputabuntur. Ergo. Rndeō Cum
peccā et quo ad culpam, et quo ad penam remittuntur. Vt sit in baptismo
tunc ōs non imputantur. Sic vō remissa sunt quo ad culpam et penam
eternam ꝓt adhuc remanent natus alias pene tpales, sic ordina-
rie fit in reconciliatione p Sacramentū permittēt, et tunc non ē minus si
imputentur excpō.

Vrget 2dō Si post remissionem culpe remanet pena luenda. Ergo
Deus fallit hoc ꝙd pmisit de imitatiōe illorū non recordaturum.
Et Confirmatur ex Petro Lumbardo q in 4. dist. 4 dicit de-
mittunt tunc tegere peccā, quando ad penam non vocant Rndeō
Deum non fallere, semp p ꝓtatem permittit, ex peccā in reconcili-
atione ita condonat, vt imitationem ipsorum non recordetur amplio
Quare sicut quando iustus peccat Deus ex iustitia sua non recor-
dari amplius, ꝙ non Confirmat illi gram suam, sic tamen Coiter a-
liquo tpali pmio illas iustitias remuneret. Sic etiam cum impius
resipiscit dicit Deus non recordabor amplius imitationem eius quando
in gratiam suā, et amicitiam illū recipit, non secus ac si nunq; peccas-
set, quamuis tpalem penam ab illo exigat vt fecit cum Davide
et alijs. Ad Confirmationem Rndeō Lombardus ibi loquitur de pena
eternal Nam paulo infra dicit Ita ergo a Deo omnia tecta peccata
vt Deus non videat de eternali non punia
Vrget 3ō Si Petro data essent claues Cum potestate dandi indul-
gias, sine dubio ipse illis vsus fuisset. At nunq; ē illis vsus Imo Magi
Simoni Actorū 8 dixit. Penitentia tecū tua sit in ꝓditionem, ꝙ Deum
Dei existimatis peccunia possideri

Rndeō An s. Petrus indulgāb aliquando dederit, an non ex
scrip. pbari, non pt, qe non oā eius acta in sacris lris extant
sed pauca tantum, Quæ vē indulgam non dedederit Simoni Ma-
go, non mirū qe ipse non indulgāb petebat, cum pecuniā offerret
ppter potestatē dandi spūm sctm, p manus impositionē impetrat
Ecclīa tm locum p indulgiīs exīt ad Cor. 2. ex quo liquet qd
monstrauimus Vtrum aūt ullimū indulgentiarū hoc aūt Avgm vi-
sellere Conatur. Comm. lris instantijs Pāe Sithie loeng dein-
dulgiīs agerit debuisset Corinthus Confuri in indulgā post ab-
solutionē a Culpa Nam Catholici docent pnitentibo culpam
venitti in absolutione Sacramentali, et post remissionē culpe, im-
poni pnam satisfactorias, q postea p indulgās relaxantur.
Incestuoso Corinthius non fuerat adhuc absolutus, imo erat
impenitens et idco Satthanæ traditus Ergo non data ē illi hec
loco indulgā. Rndeō ad minorem negando eam Nam quamvis
ille Corinthius inhio videretur impenitens, tū post increpationē paucam
ex excessione resipuit, et gravissimam pnitentiam agere cepit
ita ut periculū esset, ne nimia tristicia absorberetur ac pīn
tpe plenam Contritionem veram gram Dei recepit, et pfectionem
pnitentiæ Deo satisfaciens incepit. Sanctus tm Paulus voluit
tpm huic Satisfactionis q longius tpe requirebat Condonans il-
cumq Deum pretium Christi peccata abolui iussit, qe peccatum
peccati fuerat, et pena impositā.

Ed instantia ēt Apli non imponerat Corinth. pnitentiam
tiam peccati, vt p illā Deo p peccō ministro satisfaceret, qe
Deo nulla ē mentio Ergo nulla illi dedit indulgam Hebreū
ē pbnd Condond Rndeō quamvis fortasse Apls non indixerit
Corinthio certū tpus et spatium pnitentiæ tū hoc ipse illi impo-
suit peccati pnitentiam, q cū supervari iusserat a cetu fidelium
et admoneri ut pnitentiam ageret vt patet lō ac Corinth. 5.
versu 2. et seqntibo. Notum aūt erat Eccliæ quamvis ex gra-
tuito dilectabant q pnitentiam agebant. Vnde ipse Corinthius
post illam excessionem ita qē doluit, vt periculum esset ne absor-
beretur a tristitia, vt patet ex 2 ad Corinth. Vers. 7.

Instat Ed. et dicit Eam, et finem illius Contristationis non fuisse
ut Deo satisfaceret, sed vt ordinet Ecclīa Deo seruire resipuisse
Rndeō q illa actione pnitentiæ p dictam Contristationem Co-
rinthius Deo debuerit Deo satisfactione. Patet lō ex illis verbis B

Apli.

Cum pona chri ꝺ Joco ñ dicit co donare in pona chri qꝫ chr̃o satis
faciendo erat, ipse aut Apl̃s, vt chri vicarius inter ptat̃ chri vo.
luntem̃ et eius tanthē Condonat reliquā satisfactionē Ex hoc ig
ptatur exc illo verbo C donauit Mansi a die illa pnitē Corinthij
cpnitentis, non alium finem habebat, quam ondere veram resipiscen.
tiam iam finitam Ergo illa pnitā achio, qñ satis Papæ constabat
omnibꝫ ꝺ illum vere resipuisse ac pñ pillo sapē Apl̃m Corinthij
in fore debant. Ergo cum ait Apl̃s C qꝫ ego donaui in pona
chri donaui ꝺ clare docet, ei aliquid donatum et remissum, cuio
debitor erat et qꝫ ab eo iuste exigi potuisset

Instat ꝺ Corinthij ille iussu ꝓ Pauli rabbolnt fuerat cum plena
remissione a culpa et pena. Ergo nulla illi indulgā ē data.
Probatur Antē qꝫ Apl̃s 2 ad Corinth. dicit se leq de tali con.
donasse, qꝫ cum sepe ad fecit sibi am Confessionem vt nimis absorberet
tristicia At hoc fit cum plena remissio datur a culpa et
pena

Rndeo Et si vere ē Corinthium in Pau.
lo accepisse simul absolutionē a culpa et pena et a vinculo excoi
municē, tñ in ea absolutione admixta fuit indulgā qꝫ condonē illa
facta est. reliqꝫ satisfactionis ꝓ aut ꝺ ei indulgat eoꝫ tpe quo
absolutio.

Instat ꝺ Si hoc exclusa probatur potestas Pauli indulgē &c.
qꝫ sequitur mox Apl̃s habe Pontifi. in concessionibꝫ indulgiꝫ quā
doliosus fuit. Probatur Consequā, qꝫ Apl̃s dicit Cui aliqꝫ
donastis, et ego Condono Rndeo negando Consequam Mam Eccla
Catholica ꝺ qꝫ fecit ex autte Cepti facit vt patuit in hoc verbo
Mam ego qꝫ donaui si qꝫ donauit Apl̃s hoc in pona chri donaui
exc qꝫ apparet tm fuisse Pauli, qꝫ donauit solu concessit indul
gam Pœn Corinthijs in su Pauli causam donasse, vel potius denuncias
se Postremo Pauli Condonasse, et confirmasse donum suo iussu fa.
ctum Non sic agebant Corinthij nec consiliarij in vestris sum etiam
pœnitem suo cum ac Apl̃m retinebant Itaqꝫ fulcē ē cuius facili
legere donū indulgam.

Obijciunt ꝺ Indulgē si qꝫ fuerunt primis illis seculis nihil aliud
erant qꝫ retractationes pactā pœnitē non mulctarum canonicarū
qꝫ in pucos pœnitā vsitata erant Ergo illi nihil habuerunt coē cum
indulgijs Pontificijs horum tporum Ergo indulgē ei vocabulo inuen.
ta Probant minorem longa enumeratione vtriusq; seculi, qꝫ sola bantur in
pucis pœnitijs Et tanꝫ dicit a nris tporibꝫ pœnitas differre per
tractandi Caballi, quod tñ ipse non credit

Rndeo negando totum Anob
am assertiõm, q̃ in relaxatiõi peccatorũ pñtiarum
canom. Vere et catholi non desunt, atq; indulgẽ sic ondit
p oã Cauarũ gnãl discurendo imprimis in cã Colonñ officina
frnulgãt apud Cathol. sunt Epi et pticlim Rom. pontifex.
Seo Const at Victores relaxationes et ñ tpis in Oulgãt nan
abalis quam ab Epo dari solere vel posse Cõ hu
malis indulgãt est ipsa libertas a pena debita pon iudicialis
absolutio in foro pñtie p ministrũ clauiũ, q̃ totũ Virtus
relaxationibz et usũ et authẽ Comenit Cõ omia mate
lia sunt ipsa pena, cui qua vocatur dicta indulgã, q̃ bini
dubio eas Virtutis reperitur. Nam et Veteres et recentiores
Epi non alias penas tquam in foro pñtie debitas relaxant
Postremo cã finalis eas sunt Verba, Vt gle Dei et Vtili. ec
tas Eccle Nam antiq Epi pñtiã relaxabant, quas vel ex
de causis Sõ quando necesse erat lapsos ad Martyrium p
parare p exhortationẽ et sacramenta Cõ quando hinderent ne
pñtientes sub tempore pñtientiã deficerent Sõ quando ne
gligentiores tali studiũ pñtie accedendi capiebant hoc Vi
tuli pio relaxationis, q̃ diligentiores p̃bebatur. Sõ quan
do Martyres q̃ p pñtientibz intercedebant honorare volebant
et eas sanctas reliquias fidelis ad martiriũ gla sũ invocare Vti
quaq; tpoibz cã indulgã concedendã tempus fuit aliqua bimi
stria vel vindemiatio terre acte, vel simbolio pacis primo
vel certo spatio ad pces et opa pñtie vel alia bimilia
et ronabilis et pia cã Exemplo patet in quẽ hominem eam
fuisse cam indulgentiarũ, tam vestrũ quam veteriorum.
Vices pre olim non relaxabantur mihi iniuncte pene, nunc
vel relaxantur etiam in iungendo Rndeo Et hi hurita
est tñ istud a discrimen valde aduigilato et parsimo
niali, q̃ enim olim relaxarentur pene iniuncte ista ex re
gula tunc imponebantur pene seueriores, q̃ sepe numero delicti
q̃ quales erant Nunc sant qui se prixit ch pastoris iniungentur
repentinores, q̃ delicti longi impares sunt sine tñ pares similim
pares iniungantur Hoc tñ certũ est q̃ vel in se vita vel in alia
pares erunt pfecturi, mihi misericorditer p indulgãs relaxen
tur, applicando thesaurũ Sanctorum scripturarum et sectorum. Et
qua re vide Aug in Psal. 37.

Instat.

Justat adhuc Communis, olim erat usus, ut penitentes redimi possent alia apta scribit Burchardus ex penitentiali Rom. q. dicit in panot et aqua jejunaturus erat, potuisse illa penitam commutare si duo psalmos flexis genibus recitasset. et cum pauperem decimo parisiot. Ergo nulle erant olim indulgentie sed secundum istas redemptiones ex q. paulatim ortum sunt indulgentie ex q. paulatim, q. d. p. opa injungebatur pecca redimi posse. Dur

Rndeo Falbus sufficere aliquas retractationes penarum quas dictas redemptiones Nam indulgentie quales nunc sunt in Eccla sunt aliquando redemptiones illius penitentiarum Nam ille redemptiones ceperunt circa annum Mdlcm sem vel Nonagentesimum Et indulgentie quales nunc sunt fuerunt in usu circa annum Nonagesimum Hoc Dorgi zelt Leonis. Gregorii Nam antiqua tempora ipse Gregorius additas fuisse stationibus indulgentias

Justat Xdo et dicit penam tpalem, q. remanet luenda postremissam culpam, in sacramento penitentie ex doctrina Cathol. do maiorem quam ut a quovis homine in hac vita exigi possit Ergo frustra dantur indulgentie ad illam expiandam

Rndeo Falbus ibi Catholicis imponi imo potius Catholicum documento vel non solum posse quem justificetur Saltofacere deo prebito penam tpalem, sed etiam posse ex condigno de quantumvis satisfactione solum in 4 dist. q. 4 Parisius 4

Justat Xdo et dicit Catholicos docere duo maiores adhuc penas exigere in purgatorio luendas etiam Canonica penitentia ex ecclesiasticum imposita in hac vita plene exsolvatur.

Rndeo Doctrinam falsam esse, dum in plurimis penas maiores duo exigit, quod penitentia injuncta Can. minor sit, quam ei pax. si in purgatorio aequalis ut fieri pt, et ea plene solvatur. nihil in purgatorio solvendi supersit docent Cathol. de qua re s. Thom. in 4 dist. 20.

Objicit 4o indulgentias non remittere penitentias injunctas, Cum penitentia sint opera bona vel jejunia Elem. prae et similia. Ergo indulgentie non nocent cum a bonis operibus non impediant

Rndeo indulgentias remittunt penas injunctas vel injungendas non quatenus supplet opa bona eius quatenus debitis eas implendi vetat. Dat nonnullis injunctum vetatur alteram, si forte ante eam implevisset Consequenter non docet falsa doctrina

Rndeo 2o Dum Eccla largitur indulgentias non prohibet singulis penitentibus, imo ad illas non hortatur

sed a reatu illo nos liberat, quo impedimur a regno celorum
christo obtinendo, et sic sunt salutares.
At inst at Conc. Cabilon. ex hoc capite non sunt salutares
q inducant in Eccl̃am tacionem disciplinã ex hac cõmutãe pã.
norũ debitarum in leniores secutate in Eccl̃a Languescentis vite
Contritionis cuersio seriꝰ emendom, et psuasio impunitatis in de
lictis. Et pbat hoc ex Can. Conc. Cabilon. sub Carol. magno
celebrati Hostie Burchar. in quo extat canon cõ eos q in pe.
nitentia peccabant, et ppe elemosinas largiones impunitatem per.
cendi sibi pmittebant. Item cõ eos q putabant se a peccatis
suis per purgari si Romam vel ad talia loca scta pergerent
Rndet non laxavit penitam nec disciplinam, si q Eccl̃a occasi
indulgarum fideles excitat ad multa opa pia et pserim ad
frequentem sacramentorũ Confessionis et Eucharistie q ppen.
dicat multis bonis operibus. Dein legimus in antiqs. bonis
in dulgã Contedi felicitas non nisi q penitam iniunctam
aliquanto tpe studiose libenterq frequentant vt patet ex Conc.
Nicen. I. Can. Ubi et
Ex pbom rõnis dictos canones prudenter cõ sanctos fuis
cõ eos, q sine vera Conversione ad Deũ cum presidio hostiũ
vadi in hostes, sacra sibi cõ dicebant si ecclesiis hospitali
natibus aut in dulgã opam darent, sed has vias sunt
homi non indulgentiarum.
Obycies 60 fuerunt semp in Eccl̃a alq q imposturis indul
gentiarum Con dicebant vt patet ex Conc. Hatbet. et Bienens.
tum Vatocasse et Joan. Viclefs et similes
Rndet in Eccl̃a quari tanta frandes et abusũ vt vero et ti.
bus vsq indulgentiarũ stabilitatur. et sane non sunt turbanda
Eccl̃e Catholice, si q corruptele ex cupiditate prauor hominũ
irrumpunt in cultu religioso. Et nup Conc. Turio. Ebroic
et plurimi superstitiones et abusus ob et nominatim peregrinos
status non sunt ant tollendi bonus vsus vt extirpanda vanus
q inde ant Viclefs et Vatocasse indulgẽs vsq perstrinxerunt
pl mirũ qz erat hodie Eccl̃e
Obycio Vltima Pene q peccatis sequuntur non possunt tolli
nobis remitti, sed tollerande sunt Deo limo nolinti. Ergo in
dulgã q dant remissiones penarũ nihil ob sunt
Anets Ebatur. Omia pena pecti Adame et toti gn̄i impli
cta

cta cōst labor et mors. At certum ē hanc pēnam p indulgās tolli non posse similr nec alias pēnas q̄ vocalis ā vbo instituntur de q̄b. dicit Aplus 1 ad Cor. 11 Dauid etiam pphēta Psal. 88 vbi dicit visitari in virga iniqtates nrās. At hmōdi visitō p indul. grās tolli non ipf

Rndeō Tales pēnas p indulgās tolli non posse sed illas solum quas debemo in foro pēnit̄ et vel nobis imponuntur. vel nos ipsi nobis imponimus vtp eas domino satisfaciamus tales aut non sunt p̄dictę pēnę q̄ partim ad forū externū pertinent quales iniungūtur ex dō tanq̄ iudice et quasi in foro criminali par. tim vō sunt nrales q̄ sequuntur peccatū originale.

SECTIO ZDA

De quidditate indulgentiarum

QVÆRITVR I

Quid sit indulgentia.

Variē q̄ ab authoribus describēs afferri solent sed vel sunt diminutę, vel vocum dantes, nos vnā ex multis trademo ex q̄ hēbimus.

Assertio igr̄ indulgā ē indicialiam absolutionem a vinculo pēnę sive remissionē pēnę tpalis ordinatę p actuali peccō dō debitę in foro pēnit̄ ficta extra sacramēm per applicōm thesauri seu bonōrū operum chri et sctorum iuxta dispōnē p quā ponuntur remissio sua absolutio Reliqua sunt loca diffē.

Aduerte p explicatōnē hr indulgāz ēsse remissionē sua absolutionē indicialiam Quia ut patet ex fūd. christ indulgās fundantur in clauibus Eccl̄ petro et eius succes. nibus dicis Matth. 16. et 18. Quecunq;. ē Et ex his verbis tum ad plātos Eccl̄ seu indicēs dicta sunt Colligitur no. tandas indicialia absolutionem ā culpa et pēna Et pbatur vltiō Quia deus hanc fere non solet concedere indulgās p̄ce.

funcḃs absolutꝰ fieꝺ p mꝺm ſuffragij. Cuio uꝛ nulla eſt ro
miſi aꝙ deſunctꝰ etiñ pñg. exiſtentes, non poſſunt ꝓprie in Xꝛ
abſolui ꝺo aꝙ ſint extra iuriſꝺ. Pontiſ. Ad indulgaꝺ
aut Confeſſoꝛes nece ſſe ẽ iuriſꝺictio, alias ſi non eẽt neceſ
ſa poſſet q cuiꝙ vellet indulgaꝺ dare alꝰ ꝙ poſſet ſuam
ſatisfactionẽ alꝰ applicare Et hec ꝺcla Auctoꝛ
Circa am aduerto indulgaꝺ eſſe remiſſionẽ pene tpalis
ꝑnalis, et q ꝺem oꝛdinarie ad debite p pena tpali pactꝰ
tali peccꝰ mortali et ueniali aꝙ et aliquando ꝺcti ꝺicunt tpo
ipſa culpa mortalis, nam de ueniali an ꝺcham remittat nin
dubitatur a multis, et hoc eſſe non ẽ deſinitum in Eccla.
Culpa igiꝰ non remittitur p indulgaꝺ, ſed ſolum p ſacramꝫ
aꝙ ſic pñ ꝺixi. Ille remiſſio non ſtat abſq; infuſione
gre ſpiritꝰ aut non infunditur miniſterio ſacerꝺotis mꝺi p
ſacramꝫ Quod ſi aliquando, in dubijs ſit mutua remiſſio
miſ a culpa ꝺ intelligeꝺ ẽ uel de pẽ aꝙ Cum datur fa
cultas eiꝰdem ſacerꝺotibꝰ absoluendi ab oĩ culpa et pena uel
certe aꝙ indulgẽ oꝛdinarie coniungitur cum Confeſſione
ſacramentali, ita ſ ita ſit ut q p ſacramꝫ penitẽ ſit
absolutus a culpa p indulgã ſit absolutus et pena Hoc
etiam eſt ſentã q p indulgaꝺ non tollit miſi mutatꝰ pene tpalis
q̃ remanet remiſſa culpa Quod indulgiã ſuplet locum ſa
tisfactionis penitialis ut docet hoc lit ꝺe Cam, et ꝛe
miſſ. Cap Cum ex eo Confirmatur ex mõ uoluit Pontif
Cum ꝺant indulgaẽ, ſepiꝰ ꝺeclarant ut condonare pe
nitam iniunctam. Scripſit etiam ꝺicunt ſe largiri certum
numꝰ annorum et ꝺierum q nullo mõ ad peccã ſue ab
lab penas ex condonari poſſunt. Quod ſi aliquando ꝺicunt
ſe absolnere penitentes a peccis, uel condonare eis peccã
aut ꝺimidiam et ꝙm pcm peccatoꝝ, tunc ſemp loquunt
de peccis, quo ad penam non quo ad culpam et ꝛe nbant
indulgam remiſſa intelligitur, qꝫ ſemp ſuppoſitum in ſuſcipi
ente indulgam, qꝫ ſit inſtructꝰ a peccis et ꝺe eo contricꝰ
eterna pena, q ꝺcꝫ in ſacramꝫ penitẽ p contritionẽ uel
absolutionẽ ſacramentalem remittitur et ꝺe excludunt
pene extraoꝛdinarie q ꝺicto infligi ſolite in hac uita talib

ñ neq; p̄ppicas satisfactiones remittuntur. Vt patet in Daniele
et Moyse. neq; etiam p̄ alienas. Aliquando tñ dimittuntur
p̄ sacb̄ sctorū. Vt patet in Moyse Num. 12. q̄ soror impetrauit
leprosū a lepra. ⁊ tñ non sit alia indulgēa. q̄ ad tales pēnas p̄.
priē non valent nec directē nec indirectē. quatenus exercitant multorum
p̄ccā. Vnde ppter tales plagas auertendas aliquando dantur In-
dulgi Vniuersi. Quarte excludūtur pēne naturales debite
p̄ originali peccē. Quam sunt morbi mortes. Concupiscēa ignorā. et.
talia. Hec tñ non tollūtur nisi cum ipsa mutabitur. et hoc mor-
tale indicat imortalitatem. q̄ fiet post resurrectionē. Vt dicit ad
Corinth. 15. Denique ciuiles pēne excludūtur et Ecclice fori
exteriores. ad quas ob ordinem nihil p̄sunt indulgēe. sed tantū
p̄ pēnis quas dicimus in foro secreto et penitentiali. Aduerbo
aut indulgēa. facta contra Sacramentū p̄ applicationē thesauri. Vt
in vltima clausula dicitur. Ro autem est. qz vt si in Sacramento pe-
nitē remittitur aliqd pene. vt inde aphōnobstata pēna tñ hec re-
missio non ē indulgēa. hec tñ solent fieri. Et contra Sacramentū p̄ applica-
tionē thesauri. Vt dicunt Innocen. Scotus in Extra. Vnigenit
et rēle. qz plati Ecclē. quoru ē dare indulgēas non sunt absolu-
ti dñi. vt possint simplr condonare hmōi pēnas. quarū sunt
rei in foro Conscē. Sed sunt indices ⁊ dee constitutē nec dei
ita tñ vt inst̄ eos vos habere debeant. et consequenter non dñt re-
mittere pēnam sine aliqua Compensatione. vt instā satisfiat. Sicut
si et alii peccata culpabi in Sacramēto non p arbitrio remittunt. et
sine Compensatione. sed applicant pōi Sanguinis chri. eta etiam in
indulgēa. Cum remittunt pēnas. dñt applicare. chri satisfactionē
et sctorū ex thesauro Ecclē. et ita verificatur illa S. Pauli
Scutē ad Hebr. ix. Sine sanguinis effusione non fit remissio.
Colligitur ex dictis p̄ indulgēa vpoteri ordinarie absolutionem
iudiciariā. Cum aliqua solutione. ita ut p̄ solam solutionē seu
applicationē thesauri dari non possint indulgēe. et p̄ indulgēa
non ē mera absolutio sine solutione. neq; mera solutio sine absolu-
tione. sed vtrumq; Vt patet ex dictis. Dixi ordinarie. qz in
lutione. sed vtrumq; Vt patet ex dictis. Dixi ordinarie. qz in
nis indulgēis q̄ dantur p̄ defunctis. sola reperitur solutio sine
absolutione. ob rem aduertendo ⁊ allatam. Quare cum dantur
p̄ defunctis indulgēe. videtur deus liberū acceptare pecuniā solu-
tionem. Vel non. Sum. ñ Pontifex tantū applicat de thesauro

p defuncto quantum satisfit ad compensandam penam, quam illi in Purg. fuere dicti. Sed tu cas non absolvit a pena
Colligitur 2do A quorum vinculo absolvamur per indulgias
vel a vinculo vero debita in foro penitentiario, sint
sit iniuncta penitia sive iniungenda, aliquando non excipio sit in
dulgij & mentio penitie, iniuncte, aliquando vo absolute Concedunt indulgias
Porro cum in forma indulgie exprimitur Con-
cedi remissio penitie iniuncte, intelligitur solum eius penitia
quam sacerdos in sacramto penitie iniunxit, et cui fuit accepta
doctorum Cum vo non fit mentio iniunctarum penitentiarum
sed absolute Concedantur, tunc intelligi possunt etiam iniun-
gende Ita tenuit quidam antiqui ut S. Thom. 4 in 4. Sent. 20
q. 1 arti. 3. et Manar. tract. de Jubileo notabili 4 num.
18 Et pio quintus vero seculo penalium introgatus. Quid
indulgias absolutis pmissis etas non restringi ad penitias iniun-
ctas sed extendi etiam ad non iniunctas. Ita testantur Bar-
thol. Lab. Ang. in lib. 1 Const. penitium Cap. 4 Et Lyn-
ham. ex praxi Eccle Nam a principio Eccle fuit consuetu-
do relaxandi p indulgias penas non q ampositas patet
hoc ex Concilio Nicen. Can II Ubi Concedit Epus ut lapsis
in peccatum Licinij minuant penas non q impositas. Patet
hoc ex Conc. Nicen. Can VII. Ut actum est dum nolunt
Concili. 2do patet id ex Cipr. lib. 2 Epla 12 Et lib. 4
Epla 2 Ubi laudat Concil. dictu hoc nec Et Honorio papa
et S. Francis. Concessit indulgias q reducerent holin 2do
recentiam baptismalem ocm penam tollerent
Dicco sic ita e Cum in Jubileo fundatur indulgia plena
via sine restrictione non oportuit sacerdotes uti ad penitias
imponen penitiali Undeo posse non imponi nisi leuissimas
Unde Palud. in 4. dist. 20 q. 4. testatur. a Bonifac. 8
fuisse phibitu penitentiario Rom. ne constitutis. peccat anno
illo debitu satisfactiones iniungerat Omnia portisse ille vo-
luit dare indulgam de penitijs non iniunctis. et sic ebrietas in
foro Dei Quod vo aliquando in vrb indulgarum ponitur ut
sacerdotes imponant salutares penitias nisi q indulgias con-
sequantur. Sunt enim qui nolunt dare indulgam pleniss̄imam

Vel

Vel qz populo occasiõ p̃bendi volunt multorũ bonorũ operũ, unde et q. hõe tpe parant ãt indulgẽt Consequẽdas, iniunctã pẽnitã implent.

QVÆRITVR II

An indulgẽt in foro Dei liberent hoẽs à tanta pena ita ut satis fiat etiã

Ratio dubitandi. Deo qz sectarũ nr̃i tpore indulgãs nihil cõ dicunt aliud quam relaxationem illi⁹ multe, quam Eccl̃a diu imposuerat ob plecta culpa ita ut p eam non satisfiat Deo. Sed soli Eccl̃e, q̃ tali indulgẽ uult obus palam facere, boni exempli et disciplinã cã, cum q̃ cuibuõ pẽnam lucri debebat bene respuisse. Fundum illorũ est qz existimant post remissiõ culpe, nullam superesse tanta pena Deo, nullaq; opus esse satisfactione.

Assertio igr̃ nra est. Indulgãs liberare hoẽs à tanta pena non solum in foro Eccl̃e, sed etiam coram Deo. Probatur. Quia indulgẽ sunt fundate in potestate clauium. Datarũ Matt. 16 et 18 ut stup̃ probatum est. Sed iste claues date sunt ad absolu. uendũ non solum in terris, sed etiam in cœlo. Vt patet ex istis verbis. Quecunq; ligaueritis super terram erunt ligata et in cœlo. Quorcunq; remiseritis peccata remittuntur eis et in cœlo. Quorcunq; n̄ dimiseritis non dimittuntur. Vincula enim non solum in terris, sed etiam in cœlo. Vincula humana. Apl̃s etiam 2 ad Cor. 2. testatur se donasse illi Corinthio, in pona chr̃i. Ergo donauit in foro chr̃i. Quod probatur rõnibus. Quarum est si solum p indulgãs tollebatur obligo ad tantã pẽnã ab Eccl̃a impositã, non esset opus ad indulgãs tã pro. sanctorum mortuorum chr̃i, et aliorum qz Eccl̃a ipsa posset condonare absolute illã satisfactionẽ. Quia non pt mihi p compensationẽ ex meritis chr̃i qz dt satisfieri iustã Dei, ut stup̃ dixi. Quia hoc nõ indulgẽ non nisi non esset bonis fidelibus sed etiam noxia, imo illos deteriores iuuenes, qz ut liberarent eos à pena huius uitæ q̃ q̃ ex sua nã est minima et remitterent illos ad penam longe acerbiorem, purgatorij. Distant aut hõis p mittere fideles in hac uita expiare penas purgatorij p suas proprias satisfactiones. Fundum aut stante falsum et qz sup. ponit illum errorem, q̃ non detur purg. Nã si purg. esset

indulgēs non negligitur. Ꝯ qz supponit q̄ nīq̄ q̄ Eccl̄a non possit dare, vel imponere pēnit̄ās, nisi pcē ab vel p̄ peccīs pcēd̄ cum tū et nunc et antea pēnit̄ās p̄ peccīs occultis, occulte iniūnct̄ sint solite, sicut et ipsa Confessio occulte cū debeat. vt patet ex Epl̄a S. Leon. ad Epūm Campanie. Colligitur ex dictis q̄ indulgēs hoc̄ liberari a pēnis quās in purgō luitur cēt. Et ex dictis qz non solum Coram Eccl̄a, sed etiam in foro Dei, et q̄ plene purgāt, hoc̄ absolunt a vocatu pēne. Hec tū nota q̄ indulgēs q̄ in hac vita concedunt immediate et principal̄ liberant a debito pēne subeunde in purg. Et vō cū qz q̄ nīq̄ pēna purg. succedit pene q̄ in hac vita integre non exp̄iata fuit. Etiam indulgā Dni liberat a debito tōtio pēne tpal̄is q̄ in hac vita p̄soluenda fuisset, si ꝺ̄ tam diu viaret, liberat Confessatus a pēne purgō, q̄ alit̄ succ̄disset.

Dicēs Scōtistar non ht̄ tutiorē in pēnis purgō. Ergo non pt̄ hac tollere p̄ indulgēs. Rndeō cū maō q̄ q̄ in purgō sunt non ht̄ potestatē, ht̄ tū in pēnis purg. imo etiam in peccatis et penam quā omne, scilicū Confessionē et inclinatē qz cum absolut̄ per Sacramentū, a culpa mortali liberat, Confessatus a debito pēne sempiterne. Eeq etiam cū Dnus absolut̄ a pēnis ininūcta vel ininungend̄ a Confessatus absolut̄ a pēna purg. quam sui, tuus cēt quis si eam pēnitentiam non exp̄leuisset vel tabella absolutionis non fuisset. Hec aūt non ē habere potestatē in purg. vel gehennā sed in hoc q̄ vel sunt culpe, et pēne purg. vel q̄ sunt

Quārto ꝺ̄ An indulgēs aliq̄ dicū vel annorū huius vite rndeat relaxatio pēne tōtio dicū vel annō in purgō. Ecē aūt Communiūt q̄ Cūm indulgēs Coadonauit plenā, aliq̄ dierum vel annorū remittat pēna purgō q̄ plenā rndeat

Quīto ꝺ̄ An plenā tōtio cuiusl vel dici in hac vita sufficiat tantum valeat expiare de reatu pēne Cordē Deo quātū expiaret vno die aūt vno annō in purg. exactus

Rndō dubitandi est Cuia pena purgō ē acrior vita pēnis huius vite, vt ceitrō docent ꝺ̄ patres Aug. in psal. 37 Greg. in psal. 3 penit. et Beda in eund.

Rndeō affirmatiuē tam et si pena purgō sit acrior vita pēnis huius

huius vitæ tū ad expian & reatum pœnæ, efficacior ē pœna voluntaria huius vitæ, quam pœna actionum purg. qz vēt pœna assumpta hic ē valida qz tpō huius vitæ ē tpūs misericordiæ, illud instās ibi in vtq; ad minimū quadrantem soluendū erit. Vnde s. patres docent, p totum Martyrium vel vnica hora tolleratū, posse dissolui ōē debitū pœnæ etiam maximū p quos plurendo vix multi anni in purg. sufficerent. Ita docet Cyprianus lib. 4 epla 2 & etiam dicit pt de vehemen. ti Contritione. Cuius rei exēplū adfert Climach. in lib. de scala paradisi grad 4.

Confirmatur id q dixim, qz constat ex Beda lib. 5 Hist. Ang. Cap. 13. et alijs plurib. authoribus, plurimas animas in purg. vsq; ad diem iudicij cruciandas. Legimus etiam apud graues authes ōes Viros aliquos set ōes vnū solum peccatum in purg. cruciatos non exiguo tpe vt videre ē apud Greg. in dial. lib. 4. cap. 4 Et hō signū peccā in hac vita leui pœnitā expiata fuissent. Vtant hæc res bene intelligatur. Aduerte Duplicem quantū in asi. qua pœna Considerari potest Vna extensionis q attenditur secūdū magis aut minus tpō. quo talis pœna durat. Altera intensionis q vocē gradalis attenditur seu afflictionis. pt aut esse vt vna pœna sit ior in extensione et minor in intensione, vel ē ōen. Imo etiam pt ēē et intensissima et extensissima

Dico igit hō pœnam purg. ēē maiorem huius mundi, q p pecca. his datum vel pœnit, maiorem inquam quo ad intensionem non quo ad extensionem, plus n durat, vel diuraue deberet pœnitā p vno peccē in hoc mundo. Canonicē subeunda, quam in alia vita set tñ non ē tam acerba pœna. Cuius rei rō est, qz in hoc mundo homo ōt esse alijs intentus, et vacare operibus necessarijs ad vitam vocant non pt post ea, si pœna leuis anni p aliquo peccō illi imposita ēēt vsq; quaq; ad vnam h. q. hebdomadam, timēt debere ēē valde intensa, et hō vix posset alteri rei, attendere imo nec posset conseruare vitam corporalem. cui multū nocet pœna intensa, accidit qz hō in hac vita, ōt ei tpe leue operari ideo malim p̄stare ad pœnam extensionem quam intensionem. Alia ē rō, qz ibi ē locus purgandi se etiam quo ad culpam. Alia ē rō, qz ibi pœna diuturnior. Dei iustā exercetur, ideo pœna ōtrēē grauior. Et etiam esse grauior, ne anima a diuino Conspectu longe tpe priuentur.

Dico ꝯdō Quod attinet ad pēnas illas graues, q̄ olim in foro pēnitē dari solite erant in Eccl̄a dico in qua non re-
spondere tantum tpō pēne purg. his pēnis, quantū ad hui⁹ mun-
di Exceptis, s. g. Reg. impositā pēnitā debitum annorū et Cano-
ne impletā obiit, non punitetur in purg. decem annis sed pancio-
ribus, q̄ ut sup. dixi pēna purg. ē tactior let breuior q̄ multo ma-
gis intensa est. et inde equalitas alīs extensiori, sed minus intensā.
Dico 3ō Indulgam non solum remittere pēnā q̄ ex Canon. infli-
cta est. vel infligenda erat et consequentur pēnā purg. q̄ ei ex de-
uotione mea excipiendi, sed etiam remittit pēnas. q̄ ex Dei instan-
cia est infligenda in purg. ita vt cū remittitur pēna Venie pecci morta-
lis, tunc nulla pena restat p illo soluenda. Et cū remittitur pēna
cuiuscunq; peccatorū, tunc oēs liber ē ab oi pena, et talis vocata
euolauit ad celum, vbi tū aduocate Canonicā pēnitā, non ꝯ
tantam illam pēnam, qua hō ppter peccā, vel plura, dignus erat
ex Dei instantia non q̄ talis infligi non possit sed q̄ raro infli-
gatur tanta, sic Adscanio erat denegatum ex peccō Comitis
ac huc maior pena erat infligenda quā quo ad intentionē, q̄m
quo ad extensionē Vnde fit vt non semp illa pena debita p̄ vn
pēnitā expleta, non statim hō ad celum euolat sed aliquo
tēp̄ restat purgandū, q̄ tū in multis indulgētijs remittitur pa-
na non solū intrinseca sed etiam q̄ possit iniungi, id est pe-
indulgam plenissimā oēm pena remitti, et similiter tol-
ligitur vō tam aliquando indulgē concedantur multe et plures
anni indulgarum, remittitur ē pena p qua deberet hō tot fa-
cere p multos annos pēnitā in hoc mundo, si tam diu viueret
nec vltior tantam annorū summā. Nam alīq plura pecca mor-
talia committunt, et q̄ alīq plus q̄ mille pecca et isti ex ca-
nōn debent 7 milia annorum in pēnitā transigere, q̄ si
aut ex instantia Dei erit pena infligenda, at quo plures erunt
quinis in purg. pena iste non sit extensa sed quoad maiam
pēn Contenta ē in intensiorem vt sup. dixi, et totū hoc
debet fieri p indulgas.
Colligitur ex dictis 2os in indulgijs Concurrere ea, et quod
instantia spectant, et q̄ ad missericordiam, et liberos, ad instantiā
spectat. Soluio, q̄ Deo sit tanq̄ creditori Cuiq. Vnde ei bel

vita.

natus. debitus q̃ p peccatis ex reatu pene. Contra x̃ eramus. Est
etiam q̃q Commutõ. qz commutatur una Satisfactio, quam
ego v.g. debeo in alia, quã facit chus et sch. Dominj. Satisfa-
ctio, quã ego v.g. debeo, in alia, quã facit chus et sch. Dominj,
i Satisfactio, qz satisfit ex thesauro diuinæ iustitiæ. Ita mihi videtur.
diam vt plurimi indulgã, qz ij relaxatio seu condonatio q̃q, et qua.
si beneficium. Et si ita sit dixi superius. q̃q Satisfactio et Commutatio
tũ ex q̃q Commutõ, p liberalem acceptationem, et p magno et diffici.
li opere satisfactorio q̃ expleve debuissem sit mihi grata, et commu.
tatus illud in q̃q aliud opus, qe applicatur mihi indulgã.
Obiicies Satisfacere i de iure diuino. Sed Pontifex nihil pt in
iure diuino. Ergo non pt auferre obligationem ad satisfaciendũ
Dele Eccla non pt auferre alteri Vincenti, quã illud ei inflicta fecit.
Sed Eccla non me obligauit ad penas purg. Ergo neq; illas auferre
pt p indulgãs.
Ad tũ Rndeõ lo Satisfactionem ita ex de iure diuino, vt
semel in vita tantũ et in anni spatio sufficiat, q̃ sit velim
articulo mortis, vel aliquando alteri p alio soluit. q̃
Ad 2dũ Rndeõ 2o Excellentiæ christi meritorũ satisfieri p reatu pene
Eccla in iustam Compositionem offert p fidelib. p indulgãs, et sic ve.
re satisfit iustitiæ diuinæ.
Ad 3tiũ Rndeõ Negando maiorem, vt patet in sacramento pœnitã
Vbi sacerdos absolut a vinculo. q̃ ipse non imposuit.

SECTIO TERTIA
De quidditate Indulgentiarum, seu earũ varietate et valore.

Quæritur lo quam varijs gradibus sint indulgãs
Ad quorta indulgentiarum non sequitur esse varietatem, q̃ tota ou.
ta est. tum quia varie mõ eas Concedendi, interq; ij conveniunt
ta est. tum quia varie mõ eas Concedendi, interq; ij conveniunt
alij dies vel anni, interq; quadragena dierũ, interq; 3a vel 4a
pars peccatorũ interq; dabantur plenaria indulgã, aliquando a.
pars peccatorũ interq; dabantur plenaria indulgã, aliquando a.
liam plena plenior, plenissima, in forma Jubilei, tum 2do ex di
uersitate temporis ad q̃ extendebantur. Nam vel concedebantur in
quantitate, vel in modo ejusq; articulo, vel simul erant indulgentiæ
vsitatæ, vel in modo ejusq; articulo, vel simul erant indulgentiæ temporariæ
vel perpetuæ. Ad 2dũ 2do ex Tolet. in lib. 2a. peccatis et
ex Thuc. Tri. Can. 54 multa alia peculiaritates, sine peccatis sine

primalm, à plalis Eccla, solita fuisse imperari p peccis. Multa etiam intercedi, vt v. g. imperabatur ieiunium fre xta, 4a et 6a, inter dicebatur. v. g. lose balnei, aquitatiomis, interq chi. am bacoris domiq sacrif Ciconiumis tuis zu Canon. Eccliis fuerunt olim pscis certa qua penitentiaru, p quelibet peccis mortali regim quat confessarij vel epi penitentiis fine pacis fine primum peccatibus. imponebant penitas, tot vel tot annis implendas vel q. p homicidio dabantur 7 anni penitis, et sic de alijs ex quo sebat, vt aliqui manerent vel regum Canon. p spatium non impio plurimorum annoru, sed etiam multaru centuriaru imo plia milia et pcipue illi, q consuetudinem habebant peierandi blasphemandi, homicidia furta, sacrilegia, adulteria. p petrandi talis sicbant vel multoru milibus annoram, p qb. sit tot dimissis ex pscis Canonu in facie Eccla penitent.

Assertio igit ura est. indulgentiarum magnam cu varietim exordiebis capibus. ortam, vt aut singula istis spis explicentur

Dico pmo indulgs q quadrigena dicebantur scare remissivm penitis, q 40 continuabis diebs, iuiuniis, aliisq laboriosis opibs agenda fuisset

Hec vero. quadragena aliquando imperabatur. tam boris vt solo pane et aqua contenti ac debuerunt. Et tunc dicebatur Carena, quasi Charentia cum suis ciborum. Hec aut Carena p milti fiebat aute septenarium penitis p enormi delicto.

Dico 2do Cum tabatur indulgs indemnitas tam vel tam horu peccatoru, nihil aliud scabatur, quam remitti penitiam, qs tanta pe plus peccis debita excipienda fuisset

Dico 3o indulgem plenariam totum pene reatu tollere, qui post culpam remissam remanere potuit, plenior vo vel plenissima etiam in forma Jubilei data non differt simplr et abbolutis a plenaria nisi in hoc q cum in forma Jubilei dantur Confessarijs amplior potestas et se cattas absolvendi a peccis et casibs reservatis ipsisq penitentibs date vt possent religiosi Confessarios

Dico 4o indulgs tpariales ac illas q concedunt dessinito spacio tpis quo indulgs percipi pt, vtcu vel integer annus p

tenditur.

sarbitur. Vt in Jubileis inueterabilibus 25 anno, Vel ma aut alia hoc. Domada, intra quā liceat eā Confeq et extra non liceat aut 24 heri ab ortu ad occasum seu à primis Vesperis ad secundas hoc. spectare Vō dicimus q̄ sunt talia gratie eccliis locis Vt Eccliis, aut alte. tabus, Vel etiam hoc huiusmodi, q. g. rogauis aut grauis et imagini. bus benedictis, sine alia sporis actuminatione.

QVÆRITVR 2 dō

Quantum valeant indulgentiæ

Nō dubitandi è, qe Cister dē indulgē tantū valent quantū sonant Vt decet. S. Thomas pē sā ḡ ē archie 2 Scienā, aut ab indulgās mal. ta Concurrere Nō decem fusipientis 2 dē laborem eisdē Nō data alijs eisdē fusipientis. Nō eam ppt quam indulgē datur. q̄ tenet se exc pē danti.

Quæstio igr̄ è Vnde pendeat valor indulgē, alij ñ Vt volunt non pl. valere quam decem ipsa fusipientis sert ita Vt tm quantum Scus. tionis p̄ponderē acciptat q̄ plus Vel minus de indulgē 2 dē aut Volunt alij p̄ter decem hoc̄ eam eam aliquam piam et ronabi. lem, ita Vt p maiori indulgē maior eā requatur. 2 dē alij requunt in re. cipiente dē tot q̄ tale, q̄ commen surātur indulgē Alij demū hoc oēs simul requunt.

Assertio nra è. Valorem indulgē non cō mensurandū ex decem. ne tant labore fusipientis aut ex p portione eā ad quam Scus alten. dendus ō strictā cpplicem meritorem. + ex thesauro ad cui dispensato. re q̄ ē pntis.

Ad hanc Vt applicem tria requruntur. tanq̄ Conditiones requisite hinc q. non Nō ex pē danti aut Nō 2 dē ex pē recipientis charitas Vt videat sit in gra Nō ex pē dati pietas q̄ impendit honorem dei et proximorum Vtilitatem alias ista indulgē bis dicta tria debent tanta Valent quantū sonant Hinc ē Axioma in Eccliā semp fuit in ore omn esse verissimū, qe et ei aliquo pontifice ampliorē indulgam hinc ē magna Concederet, ualeret nihilominus qui amen male faciens qui sic eas dat.

De utilitate indulgentiarum

Vtilitas Vt Ans indulgē p̄sint defunctis Negant Heretici. Docent ñ non posse ygitio at p̄fecto Scs tantū sectarissimō Ita Lu. tenus asserit de indulgē asserēne Ign. Dupnens hic Vt indulgam Davi a pontificib. ob remissionē pēnarum tpalium. Hic ñ ē fractus et pinea Vbilitas indulgarum Nam p̄ter hanc sunt etiam alie adiuncte q̄ dā

p̄ueohim in forma Jubilei indulgē puccantur. Datē hē facul.
tas eligendi Confessarios non tm quoslibet, sed approbatos tan.
tū iux decretū Concilij Tridentini sess. 23 Cap. 15 aliq non in.
dicantur idonei Confessarij. Datur Confessarij idonei ia
auctoritas absoluendi à multis casib. reservatis nullisq̄ Censuris
Eccl̄ iux Canon Bullæ. Dō Datur facultas vota in alia opa
ria pia commutandi et alia ib̄ genib.

Supponō Zdō in eo q̄ capit venera fratrū ex indulgēs Capi
ve Diuo vigi Pō vt sit in statu grē Zdō vt pficiat id opus
indulgē ē iniunctum. et quidem exigi statū grē docent Theolo.
gi in 4to distin. 20 et rō ē apta q̄ cū indulgē remittant pēnā
tpalē pēne, vel etiā post remissionē culpē, sine dubio requirit vt cul.
pa sit iam remissa, et Consequenter vt sit turbatus de statu
gr̄e occasio in statum filiorū Dei p infusionē grē Zdō rō est q̄
inde ē nā culpa et op̄ ib̄ non meretur remissionē pēnē q̄ in illa hē.
bet, quando n̄ homine Dei illi debitū condonabitur q̄ abhinc
ē angelus à Deo et eius hostis. Quod aut exigatur vt opus
iniunctū pficiatur. Communis inter ōs q̄ quo S. Thom. in 4 distin
zo q. 1 artic. 1. et rō etiā dari pt ex supi dicto Axiomate
q̄ indulgē tantū valent quantū laborant. Zdō rō ē q̄ hæc
rō nā cadit, q̄ sub conditione concedunt quæ ē indulgē vt non
nisi conditione expleta sortiatur effectū. Hoc quo colligitur indul.
gām non p̄ desidiosos q̄ non recipiencium vota illius q̄ Pontif. requirit
exercitū ppē infirmitatem vel aliam causam excusare ipsos non pos.
sunt. Sed ob dictas rones, solent tū aliquos Summi Pontifices qui.
do volunt p̄ cipi indulgē abstinē q̄ illius impediantur. et non pfici.
unt op̄ op̄a iniuncta. Solent inq̄m addere vt Confessarij mutent
op̄a iniuncta in alia op̄a pia. Vel certe diserte cognoscant ob hi
beri indulgām etiam ab his q̄ inchoantur op̄a iniuncta et pfi.
cere non potuerunt, vt patet in electrinagē vnig. et in alijs
similib. trinq̄b. annos Jubilei pueeatur.

Ab certio ura ē indulgēs non solū sceleratissimis esse uti.
lem sed etiam q̄s qui pfectioni dant opam.

Probatur 1ō q̄ eo q̄ tibi ē liberari ab his vel ē retardari
possunt adeptio Summi boni tali aut ē vel ex pēna tpali cū
quo fige ex hac vita migraret non posset illud statim adipisci
Summū bonū, mihi expianent illa vsq̄q̄ in purgo. Zdō q̄ tonsim
pedimēta illa bonū meritū, aut maio bonū q̄ si suscipiendi in.
dulgām non prohibentur dari opam iciunijs, alijsq̄ bonis opib̄

Quare.

Quadrag ant, an vacare indulgēs sit meliꝰ quā opꝰ satisfa.
ctionis Rō dubitandi est. Ad vna pte qz indulgent eq valent
satisfactioni ac pin non videtur necesse habita indulgā vacare op.
tibus satisfactionib. Ad alta vō pte videtur necessariū ēē vt ꝯtinuē.
ēmo, qz ad eas ꝯtinuē seria exhortatur, tum qz sēp Christus lach.
ne appetebant quā vel a vocationē pdnarū, vade vide indulgēs vbi va.
lebant. Dico vigē mihi eminus ex qbꝰ qz sua meliꝰ ēē ꝑprijs sa.
tisfactionib. qz ꝑ indulgas remitt peccatorū pdnas ꝑtas vace.
re indulgēs non ꝯtinuē ē opꝰ bonū, sed ꝯtinuē aliquos ꝑfectorum.
Probatur 1ª pte qz ex ꝑprijs satisfactionib. tibi meritorū cu.
mulꝰ acquirit et maiꝰ quā augmentū qz longe est excellentior illi
indulgēs Italiā opa non vltā sunt satisfactoria sed vt plurimū sunt
etiam meritoria Ad qz talib satisfactionib premedijs opportunis
assecumt veligio peccoꝝ vt malis habitib. ac pin Consulendū est
indulgēs q indulgas consequunt. ne pte hoc impedirib. satisfactionis
habitneant, ne pdnitentes a sacrā Ecclesiā iniunctas respuant qz ut be.
ne docet S. Chrisostom. dicto loco. Quando qꝰ plurimū sunt dubitandū qm
putamus ꝑ scripturā cū scdm aliqꝰ hoc raro ꝑmittit habeant velingēs
quoꝝ habitus pravus vel ab ꝯtinuitā peccandi bemalis quor
pdna nunqꝰ remittitur. quamdiu hō sibi in illis complacet.
Ad 2ū pte patet. Ibi qz vacare indulgēs est opꝰ bonū morale sēm
bonū sine vt manifestū ingꝝ in celestem patriam. Est aut meritoriū
si fiat ab existente in gra ob finem supernaturalem. Et sic indulgā non
est pōe meritoria sed satisfactoria, et ēt meritoria cū pt vnē opis
iuimenti si gb exhauriē illud exequatur. Ad 3ū qz ꝑfectionis
velle quam primū adeptam pmittere. idoē illud. Cupio dissolui et esse
cum christo. Ad assequendū ꝑ indulgas perfectionē charitatis et exercendi
actus ipsius velleh sibi ꝑ indulgas applicare sanguinem christi. Ad
patet ex eo qꝰ dicit S. Thomas et S. Dominicus et alij q indul.
gēs vsi sunt. Et hinc patet ad rōnē dubitandi. Nam Et sic sch ap
pellabant afflictiones ꝰ fecerunt ppter maiꝰ suū meritū et ꝑfectionē in
virtutib. ꝓximorū ad perfectionem Et ēt aliquas indulgēs vocabatur.
Ad 4ū dicēs pte Cum Lutero ꝑfectos ē non fugere pdnas, sed eas
petere quia tam ob exercitiū charitatis qz ēt ob imitationē christi tenēt il.
las petere. Christus passus est ꝓ nobis vobis relinquens exē.
plum vt sequamur vestigia ejus. Ideo ꝑfectos ē non fugere pdnas, quatenus imitant ad ꝓmerendū Deum et
Sanctos, subiacere et sic ꝑfectis pdnis gaudendū Scripturā docent, et alias
ejusmodi pdnas libenter sustinuit et ad has vt sic hortatur S. Petrus
est ēt istā ꝑfectos fugere. Debita pdna quantus vetavdat ab ingressu
patriæ celestis.

QVÆRITVR 30ª

An requiratur status gre ad consequendam indulgeam.

Quæstio est. An requiratur status gre bonæ co tpe quo recipitur indulgia, an etiam cum pficiuntur opa iniuncta, vel etiam cū tm indulgia promulgantur, sant cor ista recipiuntur. Ali. q volunt requiri statum gre, etiam cum pficitur opus iniunctū ita Caiet. tract. 10, qs. 2. et trac. stat. Capr. 9. Petro de Colo ant. 8. de indulgiis.

Fundamentū cor est. qz indulgia non acquiritur mihi per opa bona veri meritoria et satisfactoria, qualia non sunt mihi ea qz sunt in statu gre. Alij tm grancs Doctores contrium tenuerunt, non requiri statū gre, mihi pt cū pficitur ipsa indulgia ita patet in 4 distin. 20 qs. 14 artic. 3. Anton. 1. pte tit. 10 Cap. 3. para. 5. Conclu 4ª de indulg. Huic Conclo distinctionē quæ utitur. Primus de fundamo qz indulgia non utitur nra satisfactione, sed christi et sanctorum et ideo non videtur sompnecessarium ut opus iniunctū sit bonū et satisfactoriū. Quare dico 10 quando opus iniunctū ultra c ad finem p quem datur indulgia alia mihi non stat in statu gre acquirit indulgia, ut v. q. 8. finis indulgie sit refrigerium Basilice vel sabuenhis pauperū vel recapero terre sancte et ppter ista dentur indulgie Cantabuenhis. pecuniam, vel arma seu Caballos. 20 Conclo 2ª est qz non minus tales finem intentū conducunt pecunia illa vel arma si dentur ab homine peccatore quam si dentur ab iusto ideo ppter prom fundamentalem supra positam.

3ª Dico 3ª dō quando opus iniunctū est tale ut non constat de ipso mihi stat in statu gre, tū necessarium videtur ad indulgiam consequendā, ut tale opus stat in gra, ut ibi verbi. q. finis indulgie sit placare deū christianos populos, et ideo iniungitur pecc. in diuturnia, peregrinationes visitationes Eccl. arum et similia. Et tūc est qz deo non placatur p opa bona in pecco existentis, et in tali casu non videtur esse intentio pontificis, ut indulgiam lucrentur in statu pecci illa faciunt. Sept 4ª indulgiis ac tabulis habetur expresse, ut q indulgiam consequi volunt, vere pœnitentes et confessi visitent Eccl as orent, aut alia tale opus faciant. Quando vigr

ic

io experimentur, tunc oō Curatus ē vt se inquirā q indulgē Collegā
opam dat et sic in certa vagetur. Vno tñ de plenitu et remissio.
Item in Constit. Clem. vi. Tit. 8. Quoq; Damus de iudicijs. In.
bei exīste q̄ opa iniuncta. iubentur p̄sici in statu gre.

Dico 8ō Cho acq̄rentē indulgam integrā vt sit in gra
non sit in peccō mortali Constitutus vt pp̄ p̄ anime. q̄s. Iō pupp. 200
essent q̄ simt in peccō mortali et si non poterit indulgā q̄ad oēm ad
illius principalem effectū q̄ quantū ad satisfactionē et remissionē
penā potest saltē quō ad minus principalem effectū q̄ad alia
spiritualia, in Jubileo diplomate expssa, vtlīcē ad dispensandū
in voto facultas concedetur Confessario. Ibi debito, eligatur Con
fessarius et vō est. q̄ ad vsū istorū non ē opus vt aliqs sit in gra

QVÆRITVR 4.o

An vllus fructum indulgentiarū conse. q̄ntē requirat, ut hō sit sine veniali peccō.

Supponō hic posse cē q̄stiōm. at de tpe. q̄ iniuncta opa
p̄ficiuntur, et de illo quo p̄stātur indulgā.

Dico igr. Q̄ si opus illud iniunctū erat ad placandū Deū tunc impe.
ditur fructus indulgē si p̄ peccm veniale. q̄ tunc hō committit. Vide.
tur. opus illud vt si q̄ operet, vel ieiunet. nec vana ḡlā. Rō est.
q̄ Deus non placatur p̄ peccm veniale nec illi satisfit. vt dixi. Vide.
tur opus iniunctū q̄ tantū p̄ accidens illi continuatur peccm venia.
le tunc non impeditur. vt si quis Dñi, vel Elemosinā faciat vel visi
tat Eccl̄am, loquatur venerem obiectum, et hec de sentā Adriani
in 4 tract. de indul. Conc. 4. Petri de Soto Lectio 8. de indulgē.

Dico 2do Non impedit fructum indulg. si am si q̄ vel habeat vel
committat peccm. tot tpib; quo peciat indulgam. Rō est q̄ peccm ve.
niale non impedit statum gre, q̄ requiritur ad hoc vt hō sit capax in.
dulgē vt tñ vita q̄ etsi tunc veniatur penā debitā ppter alia
culpā sine lethali sine venialē, iam remissā, tñ non veniatur pe.
na debita ppter illā culpam venialem, q̄ vel tunc erat commissa, vel
in qua ad tempus habebat, Rō est q̄ non dimittatur pena nisi prius
fiat remissa culpa.

Quæres hic An semp debeat heri Confessio ad percipiendam
indulgam Cum destinatione S. Pe. vbi pōnit. sit

cepissamentio Confessio tunc sine dubio exigitur Confessio in rei
qe tunc requiritur, est tanqm pe qz opus iniunctu. et quasi con-
tio qz finale quasi non. Si vo decipiat non iniungitur opus Con-
fessionis et solum simplex dicatur. Succedi indulgz vere penitenti
bus tunc probabile est. Sufficere contritionem cu proposito Confi
tendi et tunc erit hoc instatu quod Atqui sta non videtur re
qui Confessio tanqm pe operibus iniunctis, ita Palud. in 4 dist.
20 qest. 4 artic. 2. Syl. vo Indulg. Num. 20.

Dixi esse probabilem oppinionem, et vel ibi quibuscunqz de indulgen
cia vere penitentib. vbi unquam Confessio fiat iuxta et non solum in vo
te. ita Adrian. in 4 tract. de Indulgijs. Caiet. tract. 15.
cap. Manar. de Iubil. notab. 18.

QVÆRITVR. 30

An indulgentie prosint animabus purgatorij et quomodo.

Hæretici qui purgatorium negant Consequenter indulgias p
esse nisi negant, et oia eiusmodi suffragia. Cum vo ecclia Catho-
lica teneatur inter quos est tantu qstio de modo. An p modu
absolutionis et exercitia an vo per modu suffragij et ex mi
sericordia liberentur animæ exercitatæ. p indulgias Medina de
Sphæra. 2. Cap. 24. et dist. 3 cap. 41 de indulgijs vult Pon
tifex posse animas in purgatorio absolvere a pena pecuniæ non ecce
ad tuitionis putat tñ illos posse aut ad tuitionem Pontifex. Alij
Cæsarium sentiunt.

Pro affirmatiua est. Indulgentias posse iuvari animas purgatorij.
Probatur pmo ex animadversionibus possunt iuvari suffragijs
Ecclesiæ, vt est elemosinis, orationibus, ieiunijs et sacrificijs, ergo
indulgias p illis factis. Ergo etiam possunt iuvari illis operibus
per modu satisfactionis, p illis oblatis, sicut ibi satisfactionis
sustinent. Andr. Abbatis in Distinctione de purgatorio vbi di-
cunt indulgentia opus plenum impetrum pissertim vbi omnes et sin
cere contriti sunt, dicit animabus posse. Ergo. Cum eadem opa sint
ibidem satisfactoria, videtur illos per modu satisfactionis posse
Probatur ergo Consequens. qz sancti Vincentius dicta sunt cum

Assumptio

defunctis & communicat vinculo eiusdem fidei et charitatis, vt vnam Ecclesiam, et vnum corpus efficiant. Ergo possunt viuentes per defunctis tam quo membris eiusdem corporis offerre pro illis sacrificiorum, orationes elemosinas peregrinationes et huiusmodi opera laboriosa. Ergo etiam per Confessionis opus sacrificium pro illis applicare. per indulgentias sacrificiorum ex thesauro Ecclesie

Z Secundo probatur extra. Christi et sanctorum ex thesauro Ecclesie

xi antiqua Ecclesia Nam pascha celebrabatur primo ante 100 annos Con. stitit in indulgentia per defunctis quae habebatur in Ecclesia S. Praxedis Et ideo fecerunt alii pontifices olim christiani vt testis est Gabinus Lechione 3ª in Can. missa.

T Tertio probatur authe doctorum 5. Thomas 4 dist. 45. qz. artic. 3. et alijs.

Secunda assertio. Indulgentie non dantur defunctis per modum iudicialis absolutionis, sicut viventibus per modum suffragii.

Papa probatur. qz anima purgatorii existens in purgatorio est viatrix. Sunt. pontifices Ergo non potest eas hinc ille absolvere, Consequens est notum. Antecedens probatur. qz pontifex non habet iurisdictionem, nisi in eas animas, quas pascendas illi Christus commisit Ioan 21. Sed animas defunctorum non tradidit ei pascendas. cum non possint ab ea doctrina et sacramenta percipere vel eius legibus subiacere. Z Secundo probatur qz pontifex mortuorum animas citare. earumque causas cognoscere. vt docet in decret. 24. cā. q. 1. Canon 1. et Can. Legat. et Canon. negocia. Ergo nec potest absolvere vel liga. re peccatas animas

T Tertio ex praxi Ecclesie. Nam pontif. ordinarie cū extendunt indulgentias ad mortuos ad sunt semper particulam, per modum suffragii vt patet in decret lib. vi indulgentia tabilati per. tim. in Constitu Alexan. 3. cleri clem. 5. Sept. Italy. turbe. et Grego. 13. Et hinc manet probata propositio tanta explicando e. g. dicit Papa defunctis indulgeat, per modum suffragii

Dico igit. Quod papa non absolvit animas tantum per modum offerri ex thesauro Ecclesie et pontificis sacrificium, et quo ad solutionem quantum necessaria, vt deo ad accepta libeat defunctos a pena. tum pene. Atqui ita ipse pontifex non absolvit eas aut liberat, sed ipse pontifex Summus christus deus acceptat alie. nas satisfactiones Committat, et oblatas facit ad eas pervenire modum suffragii qz quoniam pontifex suffragatur illis cū per illis offert qui antea sufficiat ad satisfactionem plena, quando plena. viam indulgam Est aut suffragium illud. per modum cuius satisfactio.

nisa et solutionis, p quo nota duplex esse suffragiu, aliud q
Of merito De congruo. Iustus p modu impetrationis q mocc appa
ret in plb. palio fidelis indulgeat iqz detur defunctis p modu
suffragij. Malis factorij. cogi non mihi a pontifice qualiter hoc pos
tuli possint etiam suffragari aabas defunctor. Dando etc
mobilia, idimmando hereditando, ac loca sacra p defun.
ctis ex istius non vocatur indulgeat sed e privatum suffra.
gium. Hoc h interest inter suffragia privata et publica
non indulgentialia, Ut hic dicamus. q ut suffragia pri.
vata a quolibet offantur non requiritur vlla. iurisdictio. Ut vo
suffragia publica seu indulgentialia offantur requiritur
qz non est thesaurus dispensare pecunia mihi qui est circa
altare tales aut est summus pontifex

Quicies pro existentes in purgo adhuc sunt viato
res vel egent auxilio. Ergo sunt subiecti pontifici
Quicies ecclie sepe ab ecclia excoicantur defuncti et non
soluabsoluuntur, Ergo hinc patet q sint ecclie subiecti
Rndeo ad pm defunctos purgi non simplr sed
in quid. iam sunt extra statum merendi. Et esto essent via
tores tamen non ut viatores, sunt p pie subiecti pontifici sed so
tum illi, q sunt oues vsibiles huius ouilis visibilis
Ad tm Rndeo Cum defuncti ab ecclia excoicantur vel
absoluuntur ut sit, quia ad eas bellum q. cir vivent sion solui
sent et pohibebat excoicati in qz post mortem deplicent. sunt fini
re plm ecclie in altare: aut obiacula quo simile. Idcir sunt
excoicantur ut p illo non fiant suffragia nec sepeliantur in loco
sacro. Similr absoluuntur et deplicantur. p errore fuisse. excom.
municati, idq; eo fine ut p illo evitetur et in sacro loco sepeliantur

Quicies an deus teneatur talia suffragia
ex ecclie acceptare.

Rndeo pbabile e deu non inste semiri ad acceptanda ecclie
suffragia pmultis sue exuna misericordia Probatur 1o. quia
alia purgi sunt altioris fori ut extra pa inuiolabilem pontifi. ut
sup dixi. Ergo non pt pontifex absolute et simplr
illas ex iusta liberare. qz non pt illis Conferre indulgeat p modu absolu
tionis, sed p modu suffragij. Unde Caietan docet 2o circo p modu

suffragij

suffragij illius captiui, eo qd dicatur p mos suffragia misericordie
et impetrentis, hac merito de conquisitis, tamen si Deus velit eos ac-
cepta. Vt sit in alijs omnibus et pijs operib. q' venientes p martiris ostium
Z dō pbatur. ex Histor. ex ab. habemus quodq; animas purgat ap.
paruisse venientibus petentes ablis suffragia, addendo se p eos li.
berandas, quando ni fuere diuina decreuerit. Vide Petrū Dami-
an. in Epla ad Dom. cap. 7. Petr Clun. lib. 1 de mirac. Cap.
lo et Z 7.

SECTIO VLTIMA

Deus qui possunt concedere indulgs

Ex pē Concedentib indulgs ea[rum] Duo requiuntur. Vt ea
sint tlis autas ihmā. Z dō ce insta, Deuteraj nume agen.
du est.

QVÆRITVR I

Quis possit indulgs concedere.

Prima Assertio est Summi Pontifi cē pprie et ex au.
tate indulgas dare p'sertim plenarias, et quoad oes fideles
Probatur tō qz Collatio indulgē fit p potestatem clauiū qua ab
soluere vel ligare Concessū e, sed ab bono nero non pt nisi q iuri di.
uino tit. hec aut potissimū vsi dcit in Sum. Pontifice. et ab illo
in alios derivatur, ipse n pprie dictus e Matth. 16 Quodcunq; sol.
ueris &c. Z dō pbatur ex iure Canon. Cap. tū ex eo lib 5 de pa.
nitē et remissionib. vbi dr in Summo Pontifice videtur plenaria
potestas tūc pbatur ex praxi antiqua Pontifi. q soli consue-
uerūt plenarias indulgas Concedere.

Z dā Assertio. Possunt etiam indulgas dare Epi et Metropo
litani ppria instā Diocesis et prouincie, sed non plenarias. Probatur
hoc ex iure Canon. dicto Titul. et dicto Cap. Cū ex eo et Cap.
Nouit. vbi nota hanc posse dari indulgas cum bit iuris dicto et
non ordinis vt docetur. in. cap. qz aut et Cap. te. Rom. in non
Consecrato pt eō qd Epūs vt docet S. Thom. in 4. distinc. 25 qst. 3 ar.
ti. 4. cohabet tū ista potestas in exercendo et nobilio cleri pop.
culum tunc n consecratus, priuatas acta iuris ordinis.

Tertia Assertio. Legati Apl̃ici possunt concedere
ex Commissione Pontificis. quali et speciali indulgãd in omni
loco, ad quem legatio illa se extendit. Est pro nata et ꝙd
aliq̃ volunt horũ legatorũ priuilegia cũ sint propria mihi videtur
Alij uõ prælati et abbates, et prouinciales religionũ, aut generales
aliq̃s superiores non possunt ultra indulgãd Confessar. plenar.
lõ tempe tribu Canon. Capr accedẽ. lib. 6. concessit Gregor. Vbi
dr non licere aliq̃, ultra 2pos indulgãd. Concedere. Et ꝙd
isti non sunt simplices Sacerd. plan. sed tantũ rectores, et pa
tres Curã Eccl̃ie et Domus excipitur tñ si quos ibi illis
ex pontificia Concessione vel Ep̃orum Concedit̃. possunt tñ suos
subditos Suffragia omnes et singulos fidelium benefactores. pro
vel aliq̃s applicare. aut Cicare, q̃ta Cico non est indul.
gd Manucci absolunt illos p ꝙd. applicantur à penitẽ
in exactã pẽ si indulgẽtiã et dein ista Cicatio magna vel
pẽ potest vertus impetrãtis vide dicta verbo indulgẽ.
Num. 12 Nauar. Corpus. Not. 31 Num. 9.

Quarta assertio. Et etiam quales Concilia Concedere in
dulgãd. Est tã difficultas an possint plenariam et cor
pẽ culpã non posse. sed tã accipiatur Concil. excludo Papa, non
tñ Papalem authm̃ Clementinã, ac pin non pt ea facere q̃ ad
summ. pœnitentiã pertinent. sed solum ea, de ꝙbꝰ extendit Epi
scopalis authas. Nã Epi possunt aũt Epi aut Archiepi plenariam
indulgãd dare ohiã tñ loco sub Dieꝰ 6. vel primo die festo tan
tã vnius anni, in die Dedicatiõis Eccl̃ie aut altaris cum lõ
dedicatur et 40 dieꝝ. aliꝰ tporibꝰ iõq̃ dr in iunctis tantũ
pœnitentijs, et ad vitam suã iõq̃ desinit̃ esse in Conc. intr.
sub Innoc. 3. et Gregor. sub. Innoc. 4. et Vigen. sub Clem.
5.

Quæritur vltimo. An excepta Concessionis regularium instru
cã quasi indulgãd et qualis
Certum est lõ indulgãd Concessionem ei iniam, etiam sine instru cã
q̃ ad illa q̃ ex iure Eccl̃ie pendent vt v. g. quo ad priuilegia
quo ad illa eligendi Confessarium absolvendi à reservatis et si
militibus vta Nauar. de Jubileo nota 13. Num. 12. et vt ea
q̃ de dispensatio in iure Eccl̃ie facta etiam si non addat cã
penam illud ab arbitrio et voluntate pontificis pendeat. Certum est

2do

non esse vatam indulgam sine iusta ca vatam. quo ad ea q sunt de iure diuino. vt quo ad tota pena expiationis et vt ita q non pt sum. pontif. dispensare sine ca, in q phibent ad iubi uenia. In illis mihi si est ministeri dei, non dimittis et reos in lib. cum aliq relaxat vt habeat eiusmo cam vt ex hibite sit illius placituu deo, q intelligi in chia de relaxationib. iuramento uum beteru et similiu Z do q summus pontifex non i dominus seo dispensator thesauri spualis Eccla seo dispensator vt ca fideliu et prudens aliqua da dispensator seo distributor exit. Z so pbatur. Contra nagt clem. sext. q incipit hmig. certa e ze non regi. vt ca ista semp sit uniuersalis et publica, q modo sit pia. nec aliis est vt bit in diffend matho be iehsu si sit vana. pbatur. lo cochea aliqsiu Eccla olim ante Ochingentos annos relaxabat penitas illis qui erant diligentes in illis etc. plendis. q hhis quid pauicularie Simile s. Greg. ante 1000 annos Contigit in indulgato visitantib. certas Eccias Romae. Z do pbatur exple S. Francisci, qui cum esset priuatus p templo S. Marie Assisis ad q priuata habuit in dulgam plenariam a colpa sibi vocatio thuit. Ergo priuata ca sufficit nec obstat q alius obtulit thesauru tam esse parcum, q esto sit parcus. pter ex parco thesauro in hilitatem priuati hoie q piam cedere

C Certu e q to Ao instam cam non negri vt opus iniunctum sit in se ita satisfactoriu vt plane compenset debitu pena, q venit. hten p indulgam et re est. he tunc non tet remissio seu indulga seo Commuto vel redemptio. Nota igr q stio in hoc est. an ad iniu stam cam negratur tracta pprio opis iniuncti. Cum indulgz vt p maiori indulga maior ca negratur an be possit p minori opa ca. ri mxe in dulga pz sentia est cois q non negrant illam ppriam in ope modo ad glam Dei et hhitatem Eccle cedat, vata q mo indulga est S. Thom. in 4. dist. 20 q st. 1 artic. 3. Sillus est verbo indulgentiar nnus lo et alior. Probatur mxe ex practica elu q p ecclam ca aliquando iorum aliquando nouu dat indulgam. Et inter p cz l cussima mxe datur Z do pbatur. vnde q indul. gia non mittitur ca operis iniuncti seo thesauro meritorum chri et sc. q sufficienter ca ad hoc in dulgia Contra Z da sentia est cois q Volunt vt non solu opus sit hhile et pium seo etiam vt habeat cu indul. gia ppriam ita ut non sit vana. si detur mxe p loussima causa.

ita Bonauentura in 4. distin. 20 paragrapho 2 q 8. vltima Richardus ibid. Caietanus tractatu de indulgēt ad verbo in 4 ordē 21 q 8 2. arti. 2. et Nauar. de tabulē nota 5 num. 3 Cordub. q 8te. 20 de indulgēt

Primū fundamentū indulgar vt fuit dixi exista cā semp dari vel addisti an aut cām dare vel grantur. finis instar et medi ad talem finem vtilia. Porro finis est esse pīs et deo grato et q ita gratus, vt eius assecutio magis placeret deo quam penitentia alis salis facto, q peccata relaxatur. Et rō q pīs christ fuit fidelis et pontes dispensator thesauri, q suæ voluntē dī quæ probabile esse putat dispensat thesaurū tot bona domini Coe pdē operis requiritur vt sit tale, p quod finis indulgarū probabl obtineri possit. Nam et si finis ob quē datur indulgā placeat q deo non potest p opus iniunctū non posset alio finis obtineri. Non videtur iusta cā dandi indulgar vt conuertio hereticor q fine subiu deo ens maxime grata, et ideo quam paucis talis satisfactio mul. tum fidelis opus no iniunctū sit requisita dominica oronē videbitur iusta cā, q non i probabile Herot. p eam celam erom Conuertendo Russos Cir opus iniunctū non requiritur vt illud sit in demeritoriū vel satisfactoriū. vel officiale tot laboriosum vt plerisq; authes zdē opinioni volunt p diuersis D. solo Nam quandoq; obstat hæc etiam spectari sit satis i vt illud opus sit aptū et vtile ad finem consequēdū indulgē data accedit inilla indulgā q datur Rome illo q p forb. Basilica S. Petri et Pauli stant etū pontifice solenniter benedicit talis ū assistentia est si non i laboriosa, tū i valde vtilis ad prestum finem scz capitū Eccl̄ et ad authem sedis Aplicē, q est finis illius indulgē

S. Cuneti fundamum Non eo q nō cē iudicandi de cā qua data vni alicui particulari. et quod ō datur in cō multis. Nam cū datur vni particulari oportet vt opus iniunctū sit proportionatū illi fini. Cuius data i illi soli indulgā. Cū vō datur in cō multis sat vt opus omni simul sit proportionatū fini indulgē, et si non opa singulorū non sint illi fini proportionata, et ita iustificatur indulgā q nec cū opi non valde magno, vt cū datur plenaria indulgā confessis, et certa pecunia p basilica nē Basil. vel Rome sacchi illud opus ad singulos compatum

leuissimū

cuissimus q̃ est. Secūm hanc summa absolute collata Cardinalis. ca non est tenue. Nec instam hī proportiōm et iustam cum effigit, tal. ū addidis Deo reputatur evitā quam pœnitentiales satisfactiones. q̃ p indulgias tollantur.

Tertium fundamentū Ut aliquando dari indulgē sine ullis modis sine aliquo opē iniuncto Quando bñ sūb ob quā datur indulgē, non pendet ab aliquo opē faciendo Et ille sūs p bñ sufficit ad indulgam iustam efficiendam p̃ presertim in eo cui datur indulgē bñ operis iam mul. ta bona opa et sic dantur indulgē in articulo mortis sine ullo opē p bñ q̃ de Eccl̃ bene sunt meriti q̃ bñ censetur esse satis iusta ca ipsa necessitas extrema cū precedentibus meritis tacite ut patet etiā hic op. alia intercedere, non quidem pro aut futura, Secundū presentiū quando etiam pro Papa, vt cū á moriendo, exigitur. nonch lebu Cardē bñ ore plate et si etiam olim dabantur. indulgē sine di opē iniuncto ad petitiōm martyrū, vt bñ aly ad martyria accedo eventur. vt patet ex Tertul. et Cypr. Greg. etiam Septimus indulgam dedit sine ullo o. pere, vt patet ex lib. 1. Epl. 31. et lib. 2 Epiā 61. et lib. 6 Epiā 15.

Assertio 1ª est Ad valorem indulgē requiritur ex pte Confitentis aliqua pia ca, etiamsi non sit universalis vel publica Probatur 1ª pte Sumo Confessor. q̃ dispensator. 1 ad Cor. 4 et ad Tita prim. Ergo non bt p libitu effectu suū istā dispensare et sine ca sibi disparet non dispensaret Ecclā q̃ cheud ne Iz tregrit in bono dispensatore suo. fidelitatem et punctum sed q sine ca pia et iusta dispensat, facit contra ad Corin. 8 et Psalm. obstaculum Ecclā datam esse ad edificiū non ad destructiōm.

Secundo probatur ex Capite cum ex eo bñ. de pœnit. et remissio ne Et clem. sexto extravagantū cum Benignitas Ecclā pte patet ex fundams.

Assertio Ecclā Vt iusta sit ca, non requiritur vt opus habeat omino. dā proportiōm cū ca mago sit sūi proportionatū Consequendo tam mag. iustum antehac explicatū, Probatur 1ª q si istud ad q quatā Commenda. vones requirentur indulgē nihil valerent ad remissiōm, Secundus ad quando tantū Comunem bñ vō emptiōm Ecclā q̃ quantas remissiones sit indulgē Commensuratur. ad merita Ecclā q̃ supabundant ac dium supplet et satisfaciunt Ergo modo pia ca sapit, et opus sūi p. portionatū erit sufficiens vō dari indulgē

Tertio probatur Ex Concessione illius indulgē plenarie q̄ data ē
S. Francisc. de templo B. Mariē de portiuncula q̄ sine dubio
maior est quam ut cā q̄ ibi assignatur vel opus q̄ ibi iniungitur
et tñ ista indulgā approbauit ipse christus Bonaventura
in bulla eius Cā aut ob quam data est illa indulgā Cognosci
non esse nequit Ideo fuit necessio particularis S. Francisci ergā
totū illū tenorem suū. opus hō iniuncta est. vt visitetur ta-
lis Ecclā q̄ duas simul exigunt a pluribus opus respectu dei q̄ ppl
habitabant et tñ tales simul participes.
Quarto probatur ex illa Oratione. a principio Eccle iam rep.
pta Q̄ licet indulgē tantū valeant quantū conuenit q̄ verissimū
est Quando adsunt ista conditiones. aut cā in quo datur.
caritas in suscipiente iustitia et pietas in cā Ergo si sat
simplē q̄ sit in his indulgentiis. etiam si cā et opus fiat ple-
nissimē obtinebitur indulgā Alias plurime indulgē et ecclie
rum hodie non solum essent dubie seu etiam false
colligitur ex dictis tñ pō Cum ppt causā causam et
opus non valeat magnam dentur. modo minores modo minores in-
dulgē q̄ vel fieri pt vt id opus bonū quo tpe sit magis
proximum fini. et cā cuius gratia datur indulgā seu vt sit ma-
gis vtile et necessum vtilius tpe quam alio vel vigilia una
una necessitate etiam clemens plo consuet ad subueniendum
perum. quam si ea caritas animum non vigeret sic etiam
imminente grauissimo periculo cas oro cū cas ieiunio et
cenobia magis necessa erit ad placandū deū quam alio tpe
quo tale non est periculū. Nihilominus tñ in talib. casibus indul-
gē cā cum ecclesia et limā et finē ipsa indē vocatur leuis-
sima presertim si attendatur labor. aut summa si tantum consideret
tur proximo ad finem ad q̄ obtinendā indulgā datur. hoc ipso q̄
cessat mea et illa. ex quo fit vt in talib. indulgē nec tam valeat
id, nec eas eo cā tanquā respectu talis finis et tpis eē accidē
tē variantur.
Colligitur 2do Pontifices in Concedendo tā amplissimē indulgē
oē tpe vare vel nimis peccare. ex inspiciendi cā. vt non deficiat
Summus Pontif. mare illuminare alteq̄ indulgam etiam am-
plissimā p̄ omnib. vel locis Concedat putando institiscant. quod
cum

rum. Nota est vt hac verba sibi de indulgē q̄ tanto pot hoc stulto p
Ite rebus laboriosa ista Construatur Ad finem q̄ possit tredere q̄ in
Ecclē sit potestas indulgēt concedendi Z dē est. vt hac verba hoc
alteri animam ad fructus pluritē et opa bona q̄ occasione indulgarum p
scribuntur vade ab altyb. pie fraudes nuncupantur. Z dē est. vt sacral.
ficiantur ad sue galeā sacramentorū. p̄sertim pluritē et Eucharistie.
Nota Z dē Aliquando posse magna indulgam concedi ex causa
si p̄ce ipsa spectetur. quando tñ opa iniuncta pie vilitē et difficil.
et compensat tenitatem cā vt si opa valde onerosa p̄pio
inimgantur. Nota Z dē semp quis cam et q̄ est iustam tregi
sos tñ non i scribitur indicentur. Vnde cū sit iusta vel iniusta. quia
potio est existimare cē iustam. Nec i periculū incidit hoc
si sit negligita, et gliber studeat dignos fructus pluritē facere
tet p suis peccis dū quantū pt satisfaciat. indulgē n sunt in sub.
sidiū ad satisfactionē, nec vel si delet plerq̄ in simile ppe tpt cogā.
tur in purgo manere.

Colligitur vltimo fieri aliquando posse. et forte aliquando fructo
sē vt alīq̄ indulgē non sint vel fuerunt rata. q̄ accidere pt p̄ prius
ob defectū et indispositē eius q̄ illas suscipit ea q̄ vel non erat in
statu gre vel non explevit condiciones.

Z dē ob defectū auctoritatis in co. q̄ illas concessit aut concess.
sit. Sō ob defectū cā et ideo fraudentos viros et himoratos.
Aut operam indulgē simul cū studeant dignos fructus pluritē
facere, et quantū in eis est. p suis peccatis satisfaciat.

Finis.

+

DISPVTATIO DE EVCHARISTIA

Quæ de Augustissimo Eucharistiæ Sacramento in Scholis à Theologis disputantur, non sunt tantis quibus Alia in Italia sunt tot nulla inter Catholicos et Hæreticos de re sit concertatio. Alia aut quidem tot iam inde à Lutero, atq; Zuinglio ortu in contentione, discessionq; pertinacissime versantur. De primis quibusq; hic nihil dicetur, quorsum hæc, quod statuatur veritissima Argumentis Comprobanda? quæ aut ab aduersariis vocantur in dubium. Certa imprimis esse, et explorata à nobis ducuntur. De his igitur tota disputatio, de his tota contentio, ita tamen ut si quæ leuiora, et minus obscura videbuntur, ea prætermittentur. Disputatum aut Opinemur, ita partiemur. Et primo singulorum Hæreticorum errores, falsas quæ opiniones conuellemus, tum eam Ecclesiæ à Deo in aliemissimas opiniones vocationem. Vt cui illa nocerent, hæc eorum labefactatæ mutæ concidant. Aduersus Calvinianos igitur qui Corpus et sanguinem Christi à Sacramento longe remota exulo concluserunt. Primo depugnabimus tum Lutheranos qui Christum in Sacramento reponunt, paulo item minus deceptos refellemus. Tertio stabilimus locum aduersus Bucerianos qui id concedunt tantisper tum q. ei Christianis Sacramenti sumptu dimicabimus. Quarto demum loco Cœnam portentosa monstruosa ac plane prodigiosa Bucerianorum ac Picardorum Dogmata Horum qui medium Christum Deum humanam naturam in Eucharistia reponunt, aut qui constituunt illos quæ totum quidem in se continere concedunt ipsos tamen corpus in se verbavito. Eo asseruandi decreto abimus. Atq; hæc aduersus singulorum opinationes ne dicam deliriones aduersus aut omnes Ecclesiæ disputatum ita illa potissimum refellemus, quæ pro una et Vocant Specie.

q̄ cōm corpis chri in Eucharistia receptione eiusdq; qq; in supplicomb. circumferendi: Consuetudine. Q. ne dominq; aduersus Augustis. ima Missa Sacrificium incomplitū vt in lib. eius plenius habe tis postrema si per tpo licebit, ante oā cant libet pauca tan. q̄ Paregy. de huius Sacramenti noibus commentabile.

De huius Sacrāmi Vocabu. lis et nominibus.

Varia ac multiplicia Omi huic Sacramō noā et Vocabula par. tim diuina lra, partim doctoū pies imposuerint Primu q; in Sa. cris lris inuenitur. Est corpus chri et sanguis chri Matth. 26 Marc. 14 Luc. 22 et 1a ad Corinth. 11. Quē panis 1a ad Corinth. 11 et Act. 2. Verum est tn q; vt plurimum aliqua particula adsciatur, q̄ satis oadat de toto pane, ver. umquā non esse. Vt Matth. 6 idē panis sup substatialis Joan. 6 panis vitæ. panis q̄ de celo descendit Et apus panē. fra. ctio panis dr Communicō corpis dni. Dr tant in sacra scra panis, non q̄ vera panis existat, sed pū q̄ chus in hoc Sacramō ostiū panis excedet, nos n corpe suo fouet atq; nutrit Quo q̄ sit ex pane. sicut ho palmis dr q; ex palmere sit Vo. uia panis similitudem hr. et panis primus videtur, si spem solum extrinsecam intueamur. Cm Communio seu communicō est participō corpis vt sanguinis dni 1a ad Corint. 10. Dr tant Communio tum q̄ christiani p illud inter se q; vinculo Sō. cietatis vniuntur. Tum etiam q̄ cum chro p peculiari rone coniunguntur. De qua D. Dionisio Areopagita Cap. 3. Eccl. Hierarchia. S. Hilario lib. 8. de Trinit. S. Aug. lib. 3 con Valentinianos. et Leo serm. 14. de passione dni. S. Damasc. nus.

nus lib. 4. de fide Orthodoxa Cap. 14 N, omina q̃ prius imposuerunt ꝯ plura sunt Prim de Eucharistia qꝫ Origenes exponit lib. 8. Con Celsum. Bonam gram Bernard aut in Serm. de verbis Christi heri et olim Sic dicti Corpis chri putat, qz in eo nos sens gra lapertur. S. Justinus Martyr. in Apologia 2. de Autom. super. Et S. Iren. lib. 4. Cap. 34. sic applatum putant, quia sacrificium est, in quo continua sit gratiarum actio. Quod D. Aug. explicat lib. 1 Con adnerbum regis et pphetarum Cap. 8 Et lib. de spu et lra Cap. 11 Et in Epla ad Bonifacium forsan tn de Eucharistia, qm chris ꝯ hanc admiranq actionem orditur. à verb. Euangelistis et Pauli ꝯ habetur gras egisse pris et easq agia. do seu benedicendo consecrasse panem et vinum qm Math hꝫ Εὐχαριστήσας Marc hꝫ Εὐλογήσας qꝫ indifferenter pro Math ait inter pres habuit gras egit nunc benedixit Et hanc Cam Cur Eucharistia applatus asserit Justin. Martyr Apologia 2 vocatq Τὸν ἀπ τὸν Εὐχαριστηθέντα panem sup quo gras actas sunt. S. quoq Irenaeus lib 4. Cap. 34. Secundq. Sacramum corpis et sanguinis chri sic ar. Pro. qz cor. po chri in hoc sacrame sensibili non continetur. qmdm et Baptismo dr Sacramum regenerem. Sicut tn vere regenerat Baptismo quamvis sit sacramum, ita etiam Eucharia vere continet corpus chri. Ideo dicap. platus qz sicut passionem chri, et sanq memoriam reducit ita ad Corint. II Mortem dni annunciabitis Certus Dominicus cibo S. Hilar. lib. 8 de Trinit. Aug. lib. 6 Confessionum Cap. 6. Quartum. Con. vivium S. Hieron. in Epla ad Ezechiam Cap. 2 Quintum. Viaticum. Consilium Niceanum primum Can. 11 Sextum. Vita purior testo Aug. in lib. 1 de peccatorum meritis et remissionibus Cap. 24. Septimum Synaxis qꝫ hoc solum sacramum populus fidelis ad cultum congregatur. Octavum. Mensa dni S. Cyrillo Alexandrino lib. 11 in Jo.

annem et Consilium Ethesinu in Epla ad Nestorium. Xenum
Sacrificium Corbercrimé à pib. applatur Aug. lib. 17 De ciuit.
Cap. 20 S. Cipr. lib. 2 Eplar Epla ad Cecilii Christe. et alijs
Exhijs nominibs huius Sacramenti dignitas et excellentia cognosci-
tur. tum in tot nominib. et appellombs pres applerint qp p unu aut
altum nomen eius dignitatem se explicare posse existimet.

De Eucharia contra Zuinglianos Caluinianos et omnes sacramentarios.

Corpus Chri et sanguinem esse vere realr et substr. in Eucharistia.

Priusqp aduersus hoc obd. Arga pferamo operapcium fuit eti
am eorum opinion paucis explicare Primo igr Carolstadius
statim mā simplr negauit chrm ee in Eucharia q et verba chri
Hoc est Corpus mtm ita explicauit, hic est Corpus meum. Zuinglio
tn q na placuit esse, vel ut affirmat Lauatorus in historia Sacra-
mentaria pcessit Hoc interpatio minimé placuit sed verbo (Hoc)
exposuit, qp Significat quam tamen exponem ait se tamen tore in Commb
accepisse Caluinu an verne fuerit, an falso inquit nescio. Hinc ait
Zuinglius in lib. de vera et falsa religione pag. 263 hoc est qp ad
edendā pbeo Symbolū est Corpis mei, p vobis tradite Et qp hoc
qp manducetis facite in meam Commemorom hoc facietis. Caluinus
Etiam vt Caluinianos diplos suos ex Germania aliq pellendos Con-
fessiom Augustiane minime aduersari auderet, et Sacramentarios ver-
borum in suam sententiam Lutheranos pertraheret, inicio pstingit se esse
in Eschrisium scribens sese inquit indigne grauant, ac si dicerent
me planem esse signū absentie Corpis quasi non articulate prie
Communem fatear me Doctores de absentia duplici vt scirent Corpus
esse

chri. absẽs quidem loco, sed spuali participone do nos fruim. Etiã
defensione Cõ Lochimo Westphalo clamant inquit nos esse corrupte
vers. Augustas Confessiõis, qz negem nos in sacr. cena participes fi.
ei substãe carnis et sanguinis chri. Atq pludoq contios occurrent
in scriptis meis, adeò me non vy core nomen subq vt ingenue ac libere
profitear, vbiq etiam admitto substãliter nos pasci chri carne et san.
guine. Quod tñ id fiat explicat in Commentario Cap. 2 Ia ad
Corint. Fatetur ñ se loq vulgari modo, sed aliter intelligere. Lo.
quor ait vulgari modo, sed intelligo Subã corpis chri pasci animas
nras, vt vere vnã efficiamur. Cum eo itaq ut subã carnis xi pasci
nil aliud sit, quam habere Consortium etiam spuale cum eo Subla.
In defensione tamen Cõ Westphalum, plane Conuitiũ ei qd obiecit vide.
tur dicere. Xus dicit nos accipere non substãm sed substãtiam
virtutem, vel ut in lib. de vera Concordia loquitur qua ad vim et effi
caciam. Hanc Caluini sententiam et Petrus Martyr. Vermilius
secutus est in colloquio Tigurino Anno 1562 magistri legendi Calui.
ni non pigebat Theodorus Beza in tractatu de Sacrame.
tali Corpis et sanguinis chri Cum symbolis Communionis, adiun.
git Flaccius Illyricus Parag. 8. Num. 8. Has formulas Caluini vel
chrum esse Corpale, vocãt substãtiue. adeò pntem in cena, modo ab
imaginatur int pratio, istra vel non ptinere ad Communionem nos
quo nos Cum signis Coniungitur, sed ad rem ipsam pratio designan.
dam ẽ ut intelligatur. in cena actione non tantũ virtutem christi
sed ipsam in primis Cum xo Coalitionem in nob fieri. Et parag.
9 affirmamus chrum vere nunc abesse a mundo, sed nihilomin
fatemur. incomprehensibile esse misteriũ, quo fit vt q est, et manet
in cælis et non alibi. nobis qui nunc in terris sumus et non alibi
vere Cibatur. Statim tñ adiungit Solo fidei instrumẽto id esse a
nobis percipi Et Parag. 10 Res Sacramenti ẽ chr.

a nobis percipitur modo spirali per fig. Excludimur ergo sub. stalem transfusionem et parag. II Vocabula bibendi et comedendi dum de corpore et sanguine Christi sumptione dnr. non minus figurate intel. ligenda sunt, quam si quis fidei tribueret os et dentes Et parag. 18. fatetur inklignos inungi sumere corpus et sanguinem Christi. Os enim fidei qm soli fideles affert. ideo soli fideles rem ipsam percipiunt, infideles vo indicium sibi manducant et bibunt, qz non discreti. cant a pernantur et rejiciunt corpo dni oblati. Henrico Bulin. gero in Apologetica exponens p carne dni affirmat quoq hanc esse suorum Zinguenoru sniam Propsm Catholica statuimus in hac verba Corpus christi q natu e ex Maria Virgine vere realr et substanlr una cu sanguine est, in hoc Eucharistie Sacramo pbetur ex multis capitibo argumentoru.

CAPVT I. Argotu Extepugnantys et absurditatibus q in hac senta reperiuntr

Prima Repugnae. Inuadnr exponbo quibo utuntur Sacramentarij. vt xm Eucharistia extludat a exponer vt ait Claud. de sanctis repetitione 1a de Eucharistia Cap. 10 inuehiuntur 84. Zda Repugna. In eo consistit vere sumi in Eucharistia, cum tn vere non sit, imo nullomodo sit in Eucharistia sic vt ipsi affirmant xm solum in celo. Prima absurditas in eo consistit, q christum affirmant sumi tantu in Eucharia p fig, cum tn aq libet Christiano etiam zelot Eucharistiam concedunt, p fig etiam cu mi Zda absurditas est q ued ipsor Eucharia sumptio mi aliud sit quam fere de Eucharia Et Eucharistiam sumere q sit q Eucharistiam credere. Tertia simul et absurditas et Repugna q ued malos Xianos et hereticos negent xm in

5.a.

Sacramo Sumere. Cum tñ multi Heretici et mali occ. qui non sunt Heretici, credant Christum ee in Sacramo et pñ ilkos scim. Ioh. sent Sumere Christum p fidē. In quo dicto et alia est Repugna expōe Glosa D. Pauli, qui dicit indignos manducare corpo dñi.

Secundum CAPVT Negotium.

Ex Condictionib. huic Sentē Sacramentarior in varijs acta. Ex tibo, q b. da tal exorta vel renouata est. Cepit hic error Circa annum XI 800 et statim à tota Eccla Condicta est. à Septima Synodo Nicena. zā Artic. 6 Vbi cum oi hæretici à q repugnant cōtra ima. ginē, dicerent Corpo Christi imaginem esse Christi negauit Synodus XII aut Apli ita dixisse, aut sensisse, sed ee Corpo et Sanguinem Christi Condixerunt etiam occ. viri docti qui tunc vixerunt libris scriptis. Rabanus Maurus Pascasius Theophilacto in Cap. 1ā ad Corinth. et in Matho Damasceno lib 4. de fide Orthodoxa Cap. 14 Alphuino Haimo Amalarius Metē. Circa annū 1600 Hæresim Sacramentalem excitauit Berengarius, ei condixit et tota Eccla S. Hulbertus antequā Hæresim inciperet Berengario iam moriturō Berengarium ad se ingressum iussit eum, adversus hanc illum perturbatorem religionis Christianæ. Scripserunt contra eum Adelmanus Epus Brixiensis Epla ad doctissimum. Hugo Lingonensis Lanfrancus Cantuariensis Guidmundus, Auerbanus et Algerus, contra hæresim in Synodi primo Vercellensis teste Guidmundo lib. 1 de Sacramo initio præsidē Leone 9 Turonensis iussu Victoris patet congregata Vbi vocatus venit Berengarius Cumtñ vetuisset ad Vomitū voluta à Nicolao 2 vocatus Romam ad Concilium 113 Eorum literis respuit Sed tertio relapsus vocatus est Romam à Gregorio X. vbi iam senex tertio venocauit hæresim et permansit Catholicus usq ad mortem, vt affirmat Gagninus in hista Henrici et Galelmus Bibliothecarius lib. 8 de gestis Anglorum. et hic polo esse dr ex Hæreticis ad Sanctatem vedisse Gr on diu post excitata est Hæresis à Petro Rusian Hæresiarcha Gnaldensibus et Apostolicis post expulsa è à S. Bernardo

tata leguntur. Mandatur Abrahe Circumcisio. Israelitici cõ
mestio agni, p̃cipiuntur Moysi varie oblationes Apls baptismus
p̃ceptus. in hys ommib. nulla figura. Tertio. Hoc Sacramum
Continet fidei articulu, sed non est admittenda figurata locutio in
fidei articulis Unde occ hereticj semp fuerunt à Catholicis
velecti, qui inter. fidei tropos induxissent Quarto in
hoc Sacrame est fractus et pactu In fidelve ant verba clara esse
solent et absq; tropo. Quinto ex fine institutionis, christs in.
stituit hoc Sacramum ad maxam Commendationem charitatis erga Ec.
clam Quod ant fuisset charitas insigns, ant Commendo eius
horrectio pamis.

Ydã Circumstã Est pona christi exquatale sumitur
Argm. Si christus usus fuisset verbis figuratis, erronem fidelibus
dedisset idolatrie! Est n idolatria colere panem tanq; corpus
christi Verba ant xi q ipse dicunt figurate clarissimè indicant
non panem, sed vere Corpus clavi. Ex q b. occ fideles occum huius
fidei de xo vero pnte acceperunt

Tertia Circumstã Testone Euangelistarum et Aplorum
referentium Verba christi Dico cũ vel fuissent institutionis huius
Sacramenti vt Euangeliste vel a christo accepissent, vt patli.
occ fn p̃cisi illa verba retulerunt Hoc est Corpo meum Cum
tñ alias in referendis christi verbis non soleant esse tam religiosi
quinimo alij Unomodo, alij alio verba christi referunt. Interq etiam
Verba christi explanant vt p.q. Soluite templu hoc et in tribs
diebo reedificabo illud, addit Euangelista, ille aut dicebat de
Templo Corpis sui. et hoc ne putarent illum locutu de templo Sa.
lomonis, q.d. mihi ista Verba Sacramentalia tanq; clara habu.
issent Cuncta ea velitissent Interq q̃ not in Tes Euangelista
Obscurio est in alio clario ponit p.q. Luc. 11. Si ego in digi
to Dei ejcio demonia. Matth. Cap. 12 Si ego in spu Dei ejcio

de

cl quamia Demq innumera explicone verboꝝ chri inquibꝰ non erat occabio errorib apud Euangelistas innemuntur. Huius aut verbi sacramentalis nulla | Si aut q̃ reperiantur et sunt huiusmo. vt magis angeant fidꝫ de pprietꝫ verboꝝ chri. Vñ D. Paulo postq̃ verba chri p̃cibꝰ ptulisset, addidit non tam explicom, quã q̃q̃a. lia, q̃ chrianꝫ ondebant hꝑic locutꝰ Probet inquit se ipsum hõmo Quorsũ se pbet. Si solum q̃ accipitur frustꝰ pbatio esset. Et ac manna etiam manq̃ vlla pbatio requirebatur. Pretereà iudex sibimã ducat et bibit, vñ excludet etiam indignos sumere Corpo chri, q̃ nullo modo dici posset, nisi Corpo Xi in cena verè et realit diceretur. neq; ii pfidi sumere possent multi, qm̃ tñ sumptionib mis, adnectanꝫ solum pbant, Cum fidꝫ non habeant, tet piũ indignè nemo sumeret. Pretera tacuit vnꝰ erit Corpis et sanguinis dñi. ~ pinde peccabit Dns mis ac si xm occideret | Demq̃ ppt indignã tm̃ acem, multi infirmi et dormiunt, moriuntur. multi.

Quarta Circumstantia. Perbone audientiũ, si illi q̃ chrum audiuerunt hæc verba efferunt, dubitassent de figurata locutione, potuissent interpretem verboꝝ tam insuetorũ pertim Cum Ioan 6. vidissent multos offensos pprietatis vocabula. Hoc̃ alias facerent Cum chus figurate esset locutꝰ. Matth. 13. Edisseve nobis parabolam Zizaniorũ et Matth. 15. Edisseve nobis pparabolam istã tet Ioan 16 Nescimus quid loquitur. et volebant eũ interrogare. At in hꝭ verbis nihil Christi à xo petierunt, sed tacitumitate sua monstravunt satis se verba chri intellexisse, atq; à vero bto. nabant accepisse, et hoc qm̃ ante chrum audiuerant Ioan 6. Quamvis alijs verbis vtentes. Vide s. Chrisostom. Homil. 83. in Matth. et s. Cyrillũ l. 6. 14 in Ioan. Cap. 14.

Sexto Probatur. Ex Capharnaitis q̃ offensi fuerũt verboꝝ chri. Nisi manducaueritis Carnem filij hois tet biberitis eius sanguinem, non habebitis vitam in vobis. Hi offensi quamvis alioqui di.

scipuli à xo discessent Intelligebant ergo q̄ chr̄o ꝓprie loqre
tur de carne sua reuera Commedenda, et cum incipiebant dubita-
re quomodo fieri posset, vt chr̄us carnem suā daret ad manducandū. Chr̄i verba non explicuit p̄ varios tropos, aut figuras
aut etiam dicta sua excusauit sed ipsa verba multo ve-
hementius asseruit Adde q̄ discipuli xii nunq̄ illū deseruis-
sent ꝓpt figuratam aliquam locutionem figuris xp̄i q̄ub. vsus
est, alioq̄ sat assueti, etiam si aliquā multa duriora loqretur
vt. g. Ego sum ostium, ego sum vitis. Nec discessernnt ꝓpt
fidei defectū, vt chr̄us ipse explicuit Sunt quidā ex vobis
qui non credunt, intelligo ifieri posse, ut carnē meā vobis man-
ducandam porrigam.

Septima Probatur. Ex ꝓpria legatio Vbi chr̄i et A-
postolorum Si hoc locutio figurata fuisset, nunq̄ hoc christianā
in illorū intp̄tone fuisset hallucinati, cum in alijs figuratis lo-
cutionibus nunq̄ erraverit vt. g. Quamvis chr̄us de ostium
dixit vitem, viam, et nunq̄ in vllo horum aut etiam alior̄ horum
ita verba illa accipit, ac si chr̄us vera vitis, aut ostium exhtis-
set, hec ita verba, vt aduersarij volunt figurata nec ꝓprie in-
tellexerunt, de vero minime Corde et sanguine chr̄i.

Octaua Probatur. Ex admiratio et consequtib. vt ex cer-
monis et apparatu q̄ ꝓcesserunt hoc sanctissimū misterium et lectione pe-
dum desiderio nequibat hoc misterium cum dispis ꝓparone loci se-
creti ex oculis cedere in celū, ex applicatione verborū ad materi-
am, ex separata elementorū benedictione, ex fractione elationeq̄ por-
rectione xp̄i ipse commedentē, et ceteris eius vsū mandante Ex
Consequti sermonis Ioan 14. 16 15. 17.

Nona probatur. Nona de scriptuis desumpta, si in nobis
chr̄i aliqua figura reperiretur, ea vel est Metaphora vel para-

bo.

Parabola vel Metonimia. Non Metaphora. qz vocabula Metapho.
rice sumpta tribuuntur rei non aut rebus vocabulo in q Metaphora cadit,
v. gr in Metaphora de christo est vitis, qm in vocabulo vitis Meta.
phora inest. Dic hec ostia ob euangelium Hic aut dr. Hoc est Corpus
meum, sm illos Panis est Corpus meum. Cum tn si Metaphora est dicendum
Corpus meum est panis Preterea vocabulum q est metaphorice si alii
tribuitur est vulgare, et notu. ad denotandu vel illustrandu id q est mi.
nus notu Sic proprietas satis rei vulgatissime accommodatur Aplis
Vos estis sal terre. Nomen Columne usq ppt firmitem, vbi semp
predicatur. q tribuitur. est in ea re semp notio quam subiectu cui attribu.
itur. v. g. Sal tribuitur Aplis ad denotandu eos fore tanq condi.
mentu aut candele notio est sali connexe quam Aplis firmitas similis
Columne q Aplis cui p similitudem tribuitur. Preterea Metaphora
sumitur a corpe et gradibus vt lapide, serpente Deus, non aut a lo
quor vel illo singulari. v. g. hoc lapide, hoc serpente. mihi aliqua
singularia inadmittantur, q sint ordo notissima, quem Joannes de Elias
q eumdem etiam decimo Jobum afflictu ee alium Job. Non est pa.
rabola, vt aduersarii concedunt, tum etiam qz Parabolice locutionem
vt. v. g. Semen est verbum Dei, ager est mundus, locum nunq sunt mihi in
explicene parabolarum ecclesiam, hic aut nulla Parabola sperandum.
Non est Metonymia. p qua aduersarii nolunt nomen corpis et
sanguinis christi Signo Sacramentato verbali, aut affectui Corpis
Christice verbo nolunt vt signum accipiat nomen signati neq in nos.
tro testamento non in veteri et precipue in Sacramis vt v. g. non de a.
gnus est christus Addit sicut verum esset, ita loq liceret, in alijs
Sacramentis noui testamenti. v. g. Aqua est gra in baptismo
qz sicut gram tum etiam licere imaginem xpi, dicere Jam christum sicut.
Addit dr Edo, q Sacramenta veteris legis multo rectius dicerentur
Corpus christi, qua sine Sacramum, qm agnus v. g. Paschalis, ma.

ſ.b. p̄ p̄ri vsurpat xm̄, qua pamis. Deinq; di Metonimiae in
Scriptuis recipiamq; ibq; antiquis Hereticis reuocandis occo dabitur
Arianoꝝ lequi plurima loca de chro figuratè exponebant, Simil
et Valentinianus q̄ p verbū, caro factū est dicebat, Verbum
Caro facta, ꝑsertim cū Sacramentarij nulla ip̄os habeant ſerā
explā. Hæretici Cath. ipsi q̄q; ad spem habebant. v.g. Valen.
tinianī illud ad Philip. 2 In similitudē hoīs facto, et habito
inuentus vt homo.

Actum Quartum.

Sumitur ex verbis chr̄i Ioan 6 vb: panis quē ego dabo caro mea est p̄ mundi vita. Ve.
rum hic aduersarij, q̄m sē p̄mi animaduertunt, volunt totū hoc caput
vel de Eucharistia non intelligi, vt plurimi Lutherani, vel de Eu.
charistia q̄q; accipi spualr̄ solū sumenda. Non realr̄ manducan.
dā, sed ꝑ fidē solum, vt Doctor Caluinianus. Catholica autē sancta mater Eccl̄ia
est in hoc Capite, partim agi de reali manducatione, partim de spuali
q̄q; de reali et Sacramentali sumptione hoc loco agitur. testantur pa.
tres Græci et Latini Origenes Homil. 26 in Num. S. Basilius
in Regulis Reg. 21 S. Chrisost. hom. 45. et 46. in Ioannem
Eusebius Emissenus hom. 2. de Paschate Theophilus Alexan.
drinus apud Hieronymū lib. 2 Paschalis. Cyrillus Alexandrinus
lib. 4 in Ioannem, pluribus Capitibus. S. Damascenus lib. 4. de
fide Orthodoxa Cap. 14. Theophilactus in commentario huius
loci. Theodoretus lib. 4. hist. Eccl. q̄m ex hoc Capite Io.
annes reuellit. Messalianos negantes fructū aliq̄m ꝑcipi ex Sum.
ptione Eucharistiae. Patrum primus Cyprianus lib 4. Con. in epist.
Cap. 21 Hinc ꝓbat ꝑceptū de sumenda Eucharistia et expo.
nit eam Dominicam, quantum substantialem diei volūt, q̄ chr̄s Io.

Joan. 6 affirmat non mortuum aut q manducat ex hoc pane. Et lib. de cena dñi ex hoc solo capitulo credit quantus sit fructus Eucharistie S. Leo Serm. 7 de Iejunio S. Hieronimus in Caput 1m ad Ephesios, Rupertus, D. Thomas, et ceteri Scholastici. Conc. Ephesinum Epist. ad Nestorium. Concilium Cabilonense. Can. 49.

Probatur rombus Caput illud reali de manducatione et sacramentali, etiam exponi debere.

Primo quia Christus hic promittit veram carnem. Caro mea vere est. Cibus. Idest loquitur in futuro. Panis quem ego dabo caro mea est. Si de spirituali solum manducatione egisset, non dixisset in futuro dabo. Nec prius etiam antiqui spirituali et pii sic Christum manducaverunt. Secundo Si de manducatione solum spirituali fuisset locutus, nunquam discipuli vere abissent propter duriciem et asperitatem verborum. Quarto quamvis discipuli murmurarent Christus tamen verba sua non mutavit, sed ut supra dixi addidit, etiam quia dura. Quinto. Nunquam Christus, cum fuisset tot verborum interpretes, ad secundum carnem sua sumenda spiritualem. Cum hoc non sit tam mistericum. nec tam difficile creditu. Christus hanc disputationem iniuit, sine transitione a miraculo panis ad mannam. Nam Manna Moysi ac panem pridem a patre illo ac veram manducatum Carnis sue. Ut ergo panes vere multiplicantur, manna similiter ita etiam et caro Christi vere sumenda predicatur. Adde quod panes multiplicati, manna similiter figura fuerit manducationis Sacramentalis. imo hoc miraculum panum multiplicatorum factum affirmat Chrisost. Homilia. 45. in Joanne. Ut hoc patuerit, ad maius miraculum credendum. in institutione huius Sacramenti. Sexto Nusquam alibi agitur de fructu Eucharistie propterea mihi hic locus. plenus nusquam extare perceptum manducationis Sacramentalis. hoc loco non extaret. Septimo. D. Joan. quatuor mistericorum meminit, dicendus est nunquam quinquagesimum.

crandi meminisse. Si caput istud ad sacramentalem manducum non accommodetur.

Octavo. Inquisitio ex dictis int manducum spualem, et realem.

Prima. Manducio spualis tribuitur. pri dt eis effectus C. opo Dei, vt credentes manducio sacramentalis xo tribuitur. operamini cibu, qui pmanet, quem filius hois opabit in. vitam. Et pmis quem ego dabo caro mea est.

Secunda de spuali manducone legitur scra in puti, pater dat nob panem. de sacramentali aut in futuro pmis, qm ego dabo, vt scptu distinctio dationis christi an canam. Vel pre et in cena. ante cena vere de illo dr, qm pr dat in cena dat pmis, qm dabit, ita q ante cena erat panis spualis vel sacramentalis, in cena aut spualis Tertia. De spuali manducone non fuit dubitatu. a Cavnaphaitis sed de sacramentali, quo pt hic nobis dare carne sua Et p vt sermonem de spuali manducone non vocesserunt. adde q si de sola spuali, p totu caput fuisset locuta, non defuissent ex Caphio. qui Cavnaphaitas monuissent, vt non turbarentur xm de spuali manducone agere.

Nona. Legitur christo de illa manducone, in qua est cib. vel potus distinctio, at in credendo vel manducando spualr caro et sanguis non apphendantur. sub verbis cibi et potus distinctim. cum spualr iq sit manducare et biberr. Atq hec de loco D. Joannis in quo de extremu duo notanda sunt. Primu. Non dr, q in toto illo sermone Joan. 6. disserantur de Eucharistia, directe, aut eq ptinere qm. Enthymius, christo. talis, q verba christi vsq ad illu locu. Panis q in ego dabo, de spuale manducone intellexit. Sequntia vo de vocali et sacramentali. Altrum e in hoc capite. Commendari sub nre panis et manducone, aliq precepta bene vivendi, vt cum ait, operamini cibu qui non perit, taliq fide de incarnatione. Vt illud ego sum panis

panis vinus q de celo descendi et alia q spualem manducom h
fig vertunt. Aliquando domin institutionem h sui Sacramenti q hic
nuncupatur in illis verbis Panis quem ego dabo. Caeteri hoc Sacra-
mentis, p verali tritici exscriptura desumptis Nunc brevi ad
alia q agi diximus. Ironice Heretici Sacramentarii, h sua secta
disputemus.

Argumenta Hæreticorum ex scripturis.

PRIMVM ARGVMENTVM

Verbum Sacramentale est figuratum Ergo non est proprie
accipiendo. et p Consequens non significat realiter aut proprie et corporaliter.
Vnde illorum verborum nobis datur Probatur And & quia in forma Sa-
cramenti vini C Calix? p ve continenta figurate nominat Hic est Calix
novum testamentum et C testamentum? improprie accommodatur tam
bo C Calicis? quam verbo sanguinis. Vt Cum dicit Luc. 22. Hic
Calix novum testamentum in meo sanguine.

Rndeo Primo. Adversarios non posse ondere figuratas lo-
cutiones in formis Sacrorum in hoc quod saltim partib. crudeliati eniam
qb. ea Continentur. aut civ illud q petitur in formis Sacramentorum
intenditur. ita ut Christus sensus ad modo intentus sit figurato et in.
certo, q accideret Sit tropo Collocantur in verbo C est. D. Verbo
C sanguinis aut corpus D. haec aut dictio C Calix D non est fi-
gurata ita, ut ipsi fingunt esse figuratum verbum. est verbum Cor-
pus aut verbum Sanguinis.

Rndeo 2do esse
quasdam locutiones ita tritas. Vt quamvis figurate sint ex pri mo
tu sensu ambiguum in animo hominis generant. Vt pluraliter p nobis et p
bonis immo infinitis Vt. D. q bibent poculum. capiat. haurient. hac.

aquâ, in q̃ b. nullo intelligit poculū ipm̃ bibi, sed aquâ in poculo. Ita
ut hoc loco, cum dr̃ hic calix, fabiā intelligitur p̃ caliceū intelligi, id
q̃ in calice continetur. C testamentum D. aut non test planè figuratum
quam aperte et clare, ot assequi ei figura scat testamentum vetus. in.
sanguine chri, qui est nouū testamentū confirmati.

Rndeo Tertio In formis sacramentorū siquis obseruig ab
uno Euangelista dici videtur, id ab alijs Euangelistis ita est
explicatū, ut in tropo cuiusq; uerbo quidā. Unde q̃ Lucas quodmo
figuratè p̃talerat Matthęus et Marc. ppriissimè effunt Hic est mtm
sanguis noui testamenti &. Cubi unus Notanq; in verbis Marci et
Matth. Sanguinem non dici noui testamenti, p̃ tropum. q̃ sanguis vitu-
ra &. q̃ p̃missionē de gra et vita eterna futurā in nouo testamento
Completh, et pficit p̃ eū in veritate perfectionē acquitur. Unde S.
Matth. ait, hi p̃ vobis effundetur in remissionē peccatorum q̃ etiam D.
Paulo ad Hebr. q̃ decet cum inqt. Sanguis chri emundat nos
ab omni peccō

Actēr tiō. Eucharistia vocatur seppe
panis ut fac Cor. 10 et Luc. 24 panis quē frangimus Et quotiēs cunq; man.
ducabitis panem hunc. et Act. 2. dnt discipuli fuisse p̃severantes
in fractione panis et Luc 24. Cognouerunt eū in fractione panis

Rndeo plō. Eucharistiam vocat panē primo q̃s q̃ ex pane
confictum et hoc est frequens in scra. ut vidi q̃ ex alio cemptū. nomin
eis lex quo compūtur ecclesiam. Sic Eua dr̃ os Ade. et Exod 1
Celuber dr̃ virgā, nam dr̃ deuorasse virgas aliorū. cognō habē
applaudit. Jacob. Carnem suā. quē ex eadē carne &. eadē cognati-
one erat

Rndeo Xdo. Vocari panem q̃ retinet qua-
litates et ppietates panis licet colorem odorem saporem. &. ad quem
nos Angelli frequentes inserib applantur vivi, non q̃ vnera ēent. sed q̃
vivorū speciē habuerunt. cognōiri Comedisse, non q̃ vnera comedē-
rint. sed q̃ speciē eorū gerant q̃ vnera vsq; actrahūt. q̃ vtuntur com.
medunt. q̃

Tertio dr̃ panis, quē Eucharistia est cibo so-
li.

Solidus, ad nutritionem animæ. Solidus instituit cibus aut solidus
ꝯm Sereb. Consuetudem. Vocatur panis. Tu et Manna quamuis
reuera panis non erat, qꝝ tñ cibus verè solidus panis dr Exod. 2.
Quarto Si ex eo qꝝ Eucharistia panis dicatur aduersarij
Concludere nolunt, Corpus, ch̃i non esse reuera Corpus. Sed panem cti-
am dicere possunt x̃m non esse Xm. Sed panem. Iqm ipse Verus panis
dr Ioan. 6. Christus aut ppriè panis dr. et id de Eucharistia p.
pt vim. Spualem nutriendi animas ut ad lege Ambr. lib. 5. de Sacr.
Cap. 3. Et Aug. ser. 22. de verbis Apli. Quinto Eu-
charistia nunqꝝ dr panis absolutè, sed vel hic panis, vel Emphatim. a-
ut panis supersubstantialis, aut panis Angelorum. aut panis qui frangi-
tur, ut facile intelligas ex adnominum adiunctis, aliis quæ verum
eo eadem accidit.

Argum Tertium. Desumptum ex Cap. 6. D. Ioan. vbi dr.
Spus est qui viuificat, caro non prodest quicquam. Unde Argu-
mentantur hoc pacto. Caro non prodest. Ergo Caro a Xo nobis
non datur.

Rndeo primo. Hæreticos huius temporis
non posse qcqꝝ ex hoc capite, sub cuius ualeat pretiam, sicut etiam
Coni Communionem, sub una spe, qui constanter affirmant in locum
tractasse de manducatione Sacramentali Secdo. Non posse di-
ci hoc intelligi de carne Xi absolutè, neqꝝ id dicere possunt carnem
Chi nil prodesse simpliciter Tertio Quadruplicem esse expositionem eius
loci a prioribus assignatam. Prima est. Per carnem intelligi car-
nales cogitationes, et spus. Spuales. Unde Capharnaitas re-
tari hoc dicto volunt, qꝝ plane de ch̃o carnale cogitabant et
non spuale. Similis modus loquendi habetur. Matth 16. Caro
et sanguis non reuelauit tibi. Ita exponit S. Cyrillus. Hieronymus
Ambrosius. Catechesi Mistagogica 4. Chrisost. Hom. 46. in Ioan.
Tertul. in lib. de Carne Chri. Cyprian. in Sermone de Cœna Dñi. Secda
expositio est. Hæc verba Xi placentium. qm Capharnaitæ verè

putabant Xi carnem comedere & sanguinem cõ, aut cruciam, aut lixam, aut
passã Sic Cypr. in Serm. de coena Aug. in tract. 27 in Ioan.
et in Psal. 98. Pertinet verborũ expõ est. S. Cyrill. Alex
xandrin. lib. 4. in Ioan. Aug. in Psal. 38. Ephesin. in Epist. ad
Corinth. & cæterium. intelligo quis verba de Carne Christi. Sed potest ~ sine
diuinitate Ita, Caro Xi non prodest quicquid, quatenus cõ carnem Xi
Capharnaitæ existimabant Quomodo dicere possumus. Aqua non p
dest quicquid Si vel a Xi gratia separetur. Quarta expõ est.
Carnem Christi non posse. Si carnalis et realis Sola enumeratur. non aut
spiritualis ingratia. Quæstum Aegm Calvini. in lib.
tipia admonitione ad Trentinum Testualis. Hic mirum inquit Chemnitius è
quo Sacramenta instituebat, quæ Sacramentalis deberet exprimi. cig
verba per Christi sermonem. Nam Sacramentis oibus hæc quasi regula
est præscripta, vel Signum rei Signatæ. nomen accipiat. Confirmat
Calvinus suam regulam. et citat imprimis similes locutiones Utipse
arbitratur hinc. Hoc est Corpus meum. ex veteri testamento Circumci
sio est fœdus, aqua est transitus, Sacrificia legis sunt peccata expia
tio, et ex novo testamento Columba et Spus. Sicut inchoatio, pe
tra erat Christus, et adhuc eam locutionis ordinem Ecclesia est
Christus. Respondeo primo. Sacramentum non excludere
veritatem, secundo quod adhiberi, quo veritas ipsa explicatur.
et ut uno verbo dicam. non dicitur rem verè non fieri, sed certo
modo fieri. Quo aut vo Sacramenti cum veritate Constitutat infra
a nobis explicabitur. hoc in putida dixisse sufficiat Quod si
cui Sacramentalis cui veri excludere regenerationem in baptismo, quæ est
Sacramentalis ad Tit. 3. Salvos nos fecit per lavacrum regenera
tionis, non est vera regenero. Ridiculum dico Christus sin
gula Calvini explicare, quæ prigaq exponendamus in nullo explor. ex ve
teri testamento, attributum sunt peccatum cui nomen, quæ subam designat,
sed tantum quia extrinsecum est. et adventitium. In quo vero

citat ex novo testamō tametsi attributū seu p̄dicatū sit nomi
subāe tō manifesto inde sīq Catholicam p̄sumat à subiecto sepa-
tum. Vt locutio ppria neq̄at intelligi ac pinde quam diuersissima sint
explā ab hoc dicto Hoc è Corpo meū. Tubi sēt p̄dicatū non est nois
accidentis. Sed subā nec se sepatum à subiecto Hoc p̄mittō Pri-
mum explm dissentiamo. Circumcisio è foedus Nusq̄ est hoc
in sera Genes. 17 legimo. Hoc è pactū meū q̄ seruabitis inter me et
vos Circumcidetis ex vob̄ oe masculinū. Sed Circumcisio non è pactū
Circumcisio si non fuit pactū illius Cuius fit mentio Sed p̄ceptū vt se
circumcideret. Sicut apud Hieremiā veto pactū q̄ violauerant
Iudæi Decalogo dō non aut ipsa Decalogi obseruatio. Simili er-
go nō q̄ dr Seruāq̄ pactū meū in carne vrā p̄ā est ac si dicatur
Complebitur pactū meū Sive p̄ceptū in carne vrā Sed esto Circū-
cisio dicatur pactū aut foedus Genes. 17. Scriptura se explicat q̄
dr vt sit in signū foederis Est de Corpe chri cuius fit mentio in
verbis Hoc est corpo meū. nusq̄ dr Signū eē Corpus chri.
Ad 2am explm. Agnus è transito neq̄ hoc ita simplr in
Sacra legitur. Est quis Exod. 12 Scribit. Immolate phasē. non
Confingetis cū vase eius alienigena non ex vase Cuius ac verbū
transitū sonat et p illud Agnus intelligitur q̄m immolabant filij Isra.
el vt deis eis Sanguis nostros pro eis inficiebant. Sed ex his formulis
locutionū Sacra intelligitur. explm. Calumni cū non sit ipsi conforme
nil etiā habere simile cum verbis istis Hoc è Corpo meū. Sed esto
etiam: ita dicendum Agnus è Sive transito Scra se explicat
Nam transito dicebatur Sanguis agni. Signū erat transito nō An-
gel; vel eas domos ledebant vbi Sanguis erat.
Ad illud q̄ Sacrificium dr. Nonita dici Sed Lex cuius
fin expiatio est nō dō esto ita dici, satis ex verbis ipsis intellig.
Sacrificiū ita applau ppter effectū q̄m pouit Ad Scriptu.
Testamenti. Quamuis tū est Columba. est Spūs.

Rndeo locutionem hanc nusq in sacrame inuenire non modo his verbis sed nec in Phrasi equalente. sicut neq q lingua ignea Quamq et hec locutionis diuisq ere Sunt spo Sanctus sed de solum spo S. descendisse quasi columba Joan 1o Vidi spum Dei descendentem quasi columbā de cælo, non tn dr columba est spūs sctō. O uel ad columbā attinet Nam neq vera fuisse scribit Ambr. lib. 1o. de Sacram. Aug. Cap. 5. lib 2. de Trinit. Cap. 15. et ep 57. sup Exod. et in Epla ad Euodium.

Ad Zelum. Chrūs e indumentū sine chrūm induistis Nō ne hanc locutionem ad rem facere nam nusq inuenitur. q chrūs sit ppicatū. attributū velut indumentū est chrō. Chrūs tn secūm vegetat Metaphoras bene dici possit bestiis aut instrumentū. Sicut dr Jō Cor. 9 Justicia e Sandtificō q2 vt p xm nobis charitas infundit. q tanq bestis operit multitudinem peccatorum, vt inquit. D. Petro. in Epla Cap. 4. Hoc tn locutio nil haberet simile Eumista Hoc e Corpo meum Illud Petra erat chro 1 Ad Cor. 10

Rndeo Rusum illam p tropū intelligendā locutionem, necessō. Primo. q2 Paul. ita explicauit occ ingt escam spualem manducabant et eund potū spualem bibebant Bibebant aut de spuali consequute dcō Petra Petra aut erat chro. Zo Dixit Aplus oz in figa contingebant illos Tertio q2 chro eo tpe, quo Petra eos in deserto sequebatur. non q erat chro Proprie ergo q dr non intelligitur Verum Cū Chri locutionem q3 q amica adnexione signa sunt Notanq igr ds Petra, aquā potis ipse q ex Petra ipsa fluxit quā Saxū aliq intelligūq eō, qm nō Petra sed aqua illa fluit, q populū refociebat atq à dco chrūm wpsentabat.

Noltanq Zdo Quod cū Paulo dicat. occ eandq spualem manducauisse, non ee id ita accipiendq. quasi ipsi Petrus

H.

testm̃ populi, et non carnẽ escam manducaverimꝰ, sed q̃ ipsi oẽs manducaverint carnẽ escam. Manna sẽt tam etiam q̃ biberint eunꝫ potũ aquã minimũ, q̃ ex petra pfluxit ꝯ ꝑtinere ipsũ et esse vsquequaq; dñm. non q̃ christꝰ q̃ illo Scabatum violaverit, sed q̃ tanq̃ figuram dñi futuri, q̃ oẽs vesicaret resp̃sentaret et quanta Apls addit Oĩa in figura illis Contingebant. Atq; hoc ex eo verum cẽ patet, q̃ petra atq; manna populo veteri non fuerint tanq̃ sacramẽta, sed ad cultũ institutia. Sicꝫ ad Corpo tantũ vesificandũ et ꝑ̃ necessm̃ non erat, vt cũ manna manducarent, aut aquã biberent christi, cuius illi figurã gerebant recordarentur. Notandũ. Illa duo Petra vt et manna, ꝑ̃ magis magisq; ꝑprie Sacramẽta quã ipsm̃ christm̃ ꝑfita cõ decet Ambrosiꝰ in Psal. 38. et Aug. tract. 60. in Ioan. Addit q̃ christꝰ et Eccla cẽ Nucleo Paulꝰ non ita loq̃ neq; quemq; alium. Solũ ad Corꝫ Iz illud Pluvb. addit christm̃ vt Eccl̃am vnã cẽ quẽ vnũ ẽ Corpo in multos membros. Atq; hæc ad scripturas quas adversarij affunt partim vt ondant hæc formulae loquẽdi. Similes cẽ christi Corpo mcũ partim vt ꝓbent hanc ipsã ꝓpositionem p Metonymiã esse accipiendã non tam ꝑprie.

O quintũ Agnũ sumitur Ex scriꝫ in q. 6. ꝰ xm̃ ascendisse ad cælos discere ad dextera ꝑris neq; exꝑctandũ do. mine ipsum veniat iudicaturus vivos et mortuos. Et hæc alia quæ q̃ similes adiungit Pauperes semp habebitis mꝫ aut non semp habebitis Matth. 26. Et illa, Si quis dixerit vobis Ecce hic ẽ christꝰ, ecce illic nolite credere. Matth. 27. Nucleꝰ primo hæc duo loca contra opinionẽ Lutheranorũ Sacramentarioꝝ qui christm̃ affirmant ẽ dñi Circumscriptum localem vbiq; ipsi hoc negant. Ex dẽ Nucleo. Ex his colligi non potest xm̃ non cẽ in Sacramẽto quã Matth. 28. ipse dixit Ego vobiscũ sũ vsq; ad Consummationẽ sæculi, ex quo, tñ cũ Sacramentarij non

inferant Corpo chri ē in celo. Sanius nec in furre et ex vo
scripturis q̄ xm̄ dicunt in celo cō in terris minime versari
Tertio. Hec loca magis pugnare cum sanctā sacramenta
rioꝝ, quā cum sanctā catholica fide. Non dicunt xm̄ in celo cō
et vocē Solum tm̄ in celo cō sancti veteres nihilomino fingunt, Si
cum in tris versentur xm̄ ipm̄ in sacramō accipere nō aut
magis vere Consentanee dicimo xm̄ a nob sumi, q̄m vera no.
bisc̄ est. Quarto Rndeo. Non vō pugnare q̄ vel
chr̄m in celo sit et in terra q̄m in celis ē locali et circūscriptiue
hic vō inuisibiliter vt postea dicemo. Quinto Rndeo
Catholos non ponere chr̄m in sacramo p descensū ē celo
sed p transsubstantiatiōm, q̄ panis ē expōit. S. Joannes
Damascenus lib. 4 de fide Orthodoxa Cap. 14. qz inqt
Consumendo est hoīs panem edens vt vinū aquā mixtū bibens
Conuertit eos diuinitus effecit ea corpo et sanguinem cīs
non q̄ ipm̄ corpo q̄ assumptū ē de celo descendat sed q̄m
ipse panis et vinū transit in corpo et sanguinē chr̄i non re
pugnare aut chr̄m simul in celo et in terra versari. Postea
conclamus nunc scripis facerit verū et altum chrisostomi et Basily
loca hac de re annotare Sic igit chrisost. lib. 3. de dignita.
te sacerdotū Cap. 4. O miraculū de Dei in nos benignitate
qui supra sedet ad dexteram pris sacrificij tm̄ typo manib⁹
nos continetur, traditur q̄ tangere, cupientibo vt ore vel dentibus
complecti eū hoc possint. Et ad propm̄ Chrysostomi Homil.
Con⁹ Arriticā Tomo 4. vbi Helie meminit sic ait. Helias
quidē Heliotheum discipulo reliquit. Filius aut Dei assumptam
nobis suā carnem dimisit. Sed Helias quidē exuto. chr̄o
aut et nobis carnem reliquit et ipse hanc assumpsit. Et S. Ba
silius in Liturgia O dne deus chr̄e de sancto tuo tabernā
culo aspice celitus et de trono dignitatis regni tui et veni
ut

Dignitas Sacerdotū.

Locus

nos sanctificet q̃ semp̃ cũ pue sedet & hic inuisibiliter versatur
et nobis pñtia magna immaculatũ Corpus tuum et pciosũ sanguinem
et p nos toti Eccl̃e communicare non dedigneris.

Sed obiiciunt Si christus est realr a dextera pris & realr in Eucharistia Ergo plures chri sunt His respondet S. Ioannes Chrisost. Homil. 13. in Epla ad Hebr. Vnu ingt est hoc sacrificiu. Alioq hac ratione q̃ multis locis offertur, multi chri sunt nec quaq̃ sed unus ubiq̃ est. est christus et hic plenus existens et illic plenus unu Corpus tenens Et dño Saltim hic christus non videtur q̃. videndo Cui Paulum ingt ad Coloss. 3. Si consurrexistis cum christo q̃ sursũ sunt quite. Vbi christus est ad dexteram Dei sedens. q̃ sursum sunt sapite, non q̃ sup terrã Corpus sunt christi Si in sacramento esset q̃rendus esset sup terram.

Rndeo ideo Capillatichem. Nam christus est in Eccla Matth. 18. Vbi duo vel tres congregati sunt, in nomine meo, ibi sum in medio eor. At ibi sunt sup terrã. Spũs etiã Si in Eccla est, q̃ tñ sup terram est et D. Paulus ad Timot. 3. Hortatur discipulũ, ut discat quomodo conuersari debeat in domo Dei, q̃ est Eccla. Eccla aut sup terrã est. Non ergo sensus Pauli est, q̃m commisceat. sed plane Pauli dictorqueat Paulo in hoc loco distinguit terrena a cupiditate a cum uos coelestium monens nos. eligere. ut illa amittamus. haec habeamus. Aptio igt Erasmo ut notat Rotensis in lib. 7. Con Occe. Lampadiũ Verbũ Cterrestria) p eo q̃ est Vulgato interpte sup terrã Terrestria aut non sunt q̃cunq̃ cultores suos ad Coelestia promouent, inter q̃ Corpus christi esse quis dubitet.

Sexto Rndeo Ad singula loca Ad illud ibi Matth. 26 Pauperes semp habebitis me aut non semp habebitis Rndeo Quia non conuiuium christi non erat in Eucharistia Cũ apti ibi dicatur. de pñtia sua corpea, in q̃ mox infirmitatis, quo tunc afficiebatur. cibus Caro, et sciat se non amplius eo loco futurum, ut tangi

miser et inops ꝓsidijs cor corporeis indigeat. Quod clarius Sancto Marc. Cap. 14. exꝑsit. Semꝑ pauperes habetis vobiscū et quando cunq; volueritis potestis illis bene facere, me vō non semꝑ habetis, co sō modo. Ostēdi vō facere possitis. Vt igit̄ vno verbo dicamus non negat chr̄s hic se hūc, sed certo quodāmo et qualitate. At illud aut. Math. 24. Si dixerit ꝙ vobis Ecce hic ī chr̄o, aut illic nolite credere. Rndeo mīl. ad nos spectare. sed ad Hereticos Sectas, quarū singule chr̄m apud se cōmentiuntur. Loquitur n̄ chr̄s ad Iudeam de Hereticis, et vō ꝙ hoc à chr̄o adeant suos ꝓmones à Eolis nouis. Simul tꝑ rum hūi hereticos singule existunt chr̄i pene de existere. Septimo Rndeo. Fides semꝑ agnouisse optime Consistere chr̄i ad celū ascensionē, cū eo et ꝓsentia in Eucharistia, ꝙ ex Basilio iam audi: Vt ex D. Chrisō. hūi tō et alia loca videnda sunt Vt homil. 24. in Epla ad priorem ad Corinth. hom. 3. in Eplam ad Ephes. hom. 53. et 61. ad populū Antiochenū. Hic et alios multos adiungamus Alexandrinū igit̄ et Ephesinā Synodos in Epla ad Nestorium. Annunciantes inquit mortem vnigeniti filij Dei, et resurrectionē eius et ascensionē in celos. Sicut pariter Confitentes in cruce tam celebramus in Eccliē seruitutem. Sic etiam ad misticas benedictiones accedimus et sanctificamur, participes Sancti corpis, et pretiosi Sanguinis chr̄i, eius nri redemptoris effecti, ne ut crudem Carnem participantes Deū ꝙ absit. Sed ut vivificatricem. et ne ibi ipē ꝓpriam factam. Amb. etiam in ꝑsal. 98. multis disputat, cur ꝙ chr̄us se offerat in celis apud patrem, et interis ꝑ sacerdotem, sed ibi sine velamine, imagine, atq; vmbra, hic nō sine vmbra sed nec sine imagine et integumento S. Leo in Epist. 40. Cap. 1. Qui licet in ꝑpia, docetur sit consistens, in eadē tñ Carne qua assumpsit, existit virgo sacramum

y.

p̄pitiationis exequit. Bernard. dicit ag in Serm. de cena Dñi
Sed vnde ingt hoc nobis pijssime dne, et nos timidi vitantes
sup̄ faciem tuam tuos te putem habere miramur. Manibus
oculis, quitoto et integer sedes ad dextera patris. Ad has oculos
rusienda et appendicis loco, adiungamus xp̄m ipm̄ p̄dixisse aliquos ex
Sua ascensione scandalizatos negaturos corpus christi ipse in cenabili
Sacramento. Hoc ingt Joan 6. Vos scandalizat: cū videt carnem
Suā ēēt clarum ad manducandū? si ergo videritis filium hoīs ascen.
dentem vbi erat prius, quasi dicat, Si nunc scandalizamini quid
facietis cum me videritis, aut audieritis in celū ascendere? Si
nunc non credidit, multomino post ascensionem meam credetis vos
viuum posse manducare corpus meum. Sed nunc adhuc me putat verba
mea falsa intelligitis, quid fiet post discessum meum.

Quantum Aegum Christus Luce 22 dixit Hoc facite in meam Commemorationem. Si commemoratio christi ergo absentis memoria n̄ p̄sentis sed absentis est. Respondeo primo.

Memoriam mee vt absentis: ēō int̄q. tā et patris dicit Memor fui Dei ingt Prophta psal. 76. et delectati sū. et Deo vbiq̄ ēē p̄sentē vnde et Aug. l. 6. 14. de Trinit. Memoria christi potius dicenda est. Et dō est hanc Commemorationem memoria quandā absentis, non q̄ christus sed sacrificiū eius, quo se in cruce sacrificauit. Hinc D. Aug. in l. 6. 20. Cōtra Faustū. Hebrei ingt in victimis pecorum, quas offebant Deo multis et variis modis significabant tantum dimmolandā futuram victimā, quā christus obtulit. Vnde iam xpiani pacis ēē sacrificij memoriā celebrant sacrosancta oblatione et participatione corporis et sanguinis christi.

Respondeo 2o. Hanc Commemorationem etiam ēē christi quodammodo absentis non n̄ xpūs in Eucharistia visibilis aderit aut oculis cernitur corporeis, sed sub velamine aliō, ita ut nullo sensu, sed sola fide eius potius deprehendatur. Atq̄ hac de Argumento vtrō, et aduersō ex scripta desumpta nunc ad nova capita Argumenti ad assertionem veram Cōpbandā p̄sequamur.

CAPVT V. Argorum. pro reali chri. ptia in Eucha. ria ex Concil. desumptum.

Prima Synodus Ephesina Anno 433. Eporum 200. Cuna. ex quorum primis Consilijs quibus quorum desumpsit S. Gregorius lib. 1. regestri Epla. et fatetur se recipere velut. 4. Euangelia Sce igit Synodus Ad misticas benedi. ctiones accedimus et sanctificamur participes Sancti Corpis et pciosi sanguinis chri, eiusdem mri redemptoris effecti non ut comem Carnem percipien, sed veri vnificatricem. et ipsi, verbi ppri. am factam. Porro q non agat Synodus de spuali se ea q habetur per fidem perceptione, sed de reali certa est, qm hec verba recitata sunt ex Epla synodica S. Cyrilli Alexan. drini Epla 1a ad Nestorium. qui tam clare realem chri in Eucharia ptiam docet, ut Caluinus ad eius verba insurdo in admonitione ad Joachimu Vestphalu pag. 192. aliud quod rndeat non habeat, quam eum per hyperbolu locutum.

Synodus Nicena 2da Anno 789 Eporum 350 affirmat Eucharian non ee imaginem Corpis Xi sed ipm Corpus in hec verba Nemo vnqm S. Aplorum aut patrum incruentu nrum sacrificium imaginem Corpis illis dixit sed ipm Corpus et sanguinem.

Synodus Lateranen Anno 1215. sub Innocentio tertio Patriarcharu duor Archiepiscoporu 70 Eporum 400 et 12. et aliorum Patrum 812 ex Grecis et Latinis ptibus legatis imperij

orien

orientalis, et occidentalis. Quingo etiam Ragnavi in Eccla, ingt
q ipse Sacerdos et Sacrificium Ihesu Christi, cuius Corpo et Sa.
guis in Sacramo altaris, sub spē panis et vini veraciter Continet
Transubstantiatis pane in corpo, et vino in Sanguinem potestate divi.
na.

Synodus Constantiensis Anno 1414. Car
dinalium 29 Patriarchaū 4 Episcoporum 270. Archiepiscoporū 47.
damnat articulos Wiklef. et inter ceteros istū. Christus non ē
in Sacramo identicē, et realiter in ppria substantia Corporali. Synō.
dus Florentina. Aō 1438. celebrata a Grecis et Latinis
in Epla Synodica. Eugenius quarti ad Armenos approbata a
Concilio. Quidditate inquit verborum. Subā panis in corpus Christi et
Subā vini in Sanguinem Conuertuntur.

Synodus Tridentina
Episcoporum 200. in qua presuppō q Synodus Lateranen definit Atq;
hoc ocō Synodi gnalis. Consilia aut alia, partim gnalia, par.
tim particularia q hoc ipm non obscure indicant. Vide apud
Jacobum Gavesium. in lib. qui inscribitur Consensus Eccle de
veritate Corpis Christi in Eucharistia. in Singulis Centenarijs.

CAPVT VI Argumentum ex Patribus.

Innumerabiles sunt loci Patrum, quibus docent Christum Dominum
Jesum esse, verum et realiter in Eucharistia presentem, a.
nouisse. Verba Singulorum non proferam, quæ hoc præstitit Gavesius
et alii aduersus falsos Commentitios et interpretes. eluentur.
præsertim a Petro Martyre in volumine Cōtra Stephanum Episcopum Bi.
thoniensem. Patrum enim dicta q adducet ad certa quæ capita
voluerant. ex quibus clarum fiet illos id sensisse. q nos Constan.
ter asseueramus. Primo igitur Patres dicunt Christi in Eucha
ristia esse miraculosam, q certe non esset si panis et vinum Si.
gna sola essent Corporis Christi absentis Chrys. hom. 3 de Sacerdotio.

O miraculum. qui cum pre̅ sursum sedet, cor̅ tpovio articulo
oium manib⁹ pstractatur. Et Homil. 2. ad pplm Antio.
chenum. Christ⁹ ascendens in celum, carnem suam nobis reli.
quit, et ipsam ascendens hr̅. Similia hr̅ in Homil. de dni.
tyro et pdiperte. S. etiam Bernardo plisce hoc ipm refert
in Serm. de cena dni. Alij dixerunt, ꝙ̃ ita miraculose am xi
in Eucharia patiam, vt non aliunde quam a Dei omnipotia pces.
serit. Hoc sant. ad patiam scalinę, quam ponunt hereticj
non requiritur. Hoc totū Ctigm de omnipotē edgie tracta.
tur. Et D. Ambr. in lib. de his qui ministerio initiantur Cap.
9. Vbi Commemorat mxa q̃ op miracula. nouj et veteris testamenti
vt Conuincat xm̃ omnipotentia sua, potuisse se nobis pntem in
Eucharia sistere. Et uanbis inquit. Vtimur exemplis non, ꝙ̃
q̃ nāa fuerunt, sed q̃ benedictio, Consecrauit. De totius
mundi operibus legistis, qz ipse dixit et facta sunt. Sermo
ergo xri, qui potuit ex nihilo facere, qd non erat non potest
ea, q̃ sunt mutare in id qd non erat. Aliquet qd pter or.
dinem naturę fuerit virgo generauit et hoc q̃ facimus corpus
ex virgine est. Quid hic quis nāe ordinem. in. xri corpe cu.
io partus fuit ex virgine. Sup nāe ordinem. Et Justinus
martyr. Apologia 2da pro Christianis hoc miraculū incarn.
nationi dnicę. cor̅ mō incarnatū xm̃ et panem sicut carnem
xi quidem inquit, per verbum Dei incarnatū deum xm̃ sal.
uator noster et carnem et sanguinem habuit, sic et verbi sui
ovone Consecratū gratiar̅ actione, Cibum Corpo. χ̃ιυ. di Eu.
χ̃ις λογου τον απ αυτο Ευχαριστηθεισαν. Τρεφειν.
ex quo sanguis, et caro nra̅ per transmutem ipse incarnati

Jesa.

et carnem et sanguinem ẽe edocti Sumo. S. Cyrillo Hierosolymi. tanno Catheches. 5ª Mistagogica, aquam aliquando mutauit in vinũ, q̃ est sanguini ꝓpinquũ, et non cuilt dignũ cui credamus q̃ vinũ ipsũ sanguinem transmutauerit Cypr in Serm. De C. D. nr̃ domini, ait inestabilis infundi diuinæ ẽntiam, et cipotentiæ Verbi factæ Carne ꝓfitetur. S. Chrisost. hom. 83. in Matheũ non sunt virtutis humanæ hæc opa, q̃ in cena xp̃s fecit S. Irenæus in lib. 4 Cõtra Valentinianos Cap. 84. optime ꝓbat cõtra eos q. Deus Creator mundi sit pr̃ ipse, hoc ipse fundamẽtũ, q̃ xp̃s ex pane fecerit Carnem suã. Quomodo Constabit eis Valentini. panem in quo gratiæ actæ sunt cẽ carnem domini sui si non ipsũ fabricatorem mundi filium dicant ei Verbũ eius ꝑ quod li. quãtũ fructificat et effluunt fontes. Cosmã Augustin S. Eu. Nebien Emissenus in Homil. 5. tota de Pascate. Et S. Io. Damasceno lib. 4 de Sacramẽ Cap. 14. Adhoc tñ ꝓtẽd qui hic miraculũ esse dicunt et ad ꝓtiam xi cipotentiam re. quiri. Rndet Petrus Martyr in defensione Cõtra Stephanũ Quintũ Virũ et q̃ ad Chrisostomi radet obiectiõ 5ª pag. 7 Rudet Primo In Verbis Chrisost. esse figurã. Vel vꝫ Metaphora Vel Hyperbole. Vel Synechdochen. ꝓbat. Tum in Verbis seqẽtibus Chrisost. ita legitur. Nam dum Conspicio dnũ immolatũ Sacerdotem Sacrificio hincumbentem, ac ꝓces fundentem, tum vẽ turbã Circumfusã ꝓcioso illo Sanguine intingi ac rubescere, etiamne tibi inter mortales versari, atq; interea Consistere Cœlos. an potius ẽ vestigio in Cœlis translato Constitutos, dicant nouis ingt Martyr. q̃m Conspiciam dominũ immolatũ.
Rndeõ hæc Verba imaginem martyrio Computare, et magis

ualem ꝓtiam stabilire. quomodo: Videmꝰ ꝙ xꝰ in ibi immolatꝰ
si xꝰ ibi uerꝰ, ibi non sit, quomodo etiam Circumfusam turbam san-
guine tingi Cernimꝰ. si sanguis uerꝰ non sit in ybis. tñ
istis fingi. et inbeberi. qualiꝫ hyperbole cꝺ. qm̃ immisco ꝑ.
ntiam rei. confirmat. nam ibi recto credidit Chrisost. san-
guinem xi a fidelibꝰ sumi ut ꝙ ꝓprietꝰ sanguinis, qm̃ ꝑ
pria forma sumitur. illi ꝺubitauerꝰ, illuꝺ tñ notanꝺ. Illuꝺ tñ
notanꝺ affirmare nos xm̃ immolatꝰ Conspicerꝰ. quamuis uerꝰ
xm̃ ipm̃ oculis non cernamꝰ, qm̃ spꝰ Conspicimꝰ. sub quibꝰ
Certo credimus Contineri. ad cuiꝰ nubꝺ. et inbiberi sanguine illa
qm̃ Sanguinis est hꝺ uera ꝓprietas, ut cum in ꝓpria forma
sumitur. iubeat. Rndeo ꝺo. non cꝺ bonam Conse-
quam Martyrio in ybis ꝓcedentib. est figa. Ergo et insequentibꝰ
sed in aliꝭ fallitur. qm̃ figa in uerbis ꝓcedentibꝰ. Cum sit
signꝰ ꝙ rei ꝓtiam chri. Confirmat, non ꝑt recto Coli figa in se.
quibꝰ ꝙ ꝓtiam tollit. Rndet ꝺo Martyn. chrisos.
stomi miraculꝰ affirmare uelle, ꝙ uel xꝰ manibꝰ in terra ꝑ.
tractatur. qm̃ inquit uere miraculꝰ diuine bonitatis. ꝙ xꝰ
qui in celo est, tractatur manibꝰ. in signis in terra. Sed hoc
est inuentu, nec ullꝰ prius miraculꝰ, ꝙ uel signa xi a sen-
tis manibꝰ geramus. Ad alia uerba chrisost. ex hom.
z sepulcum Antiochenꝰ. Rndet ꝺo in ybis chrisost. esse
Allegoriam qua chꝰ Cum Elia Confertur. et ꝺubitat Vir-
tutem Simile chrisost manere Si chꝰ ꝺicatur Carnem Suam
in terris ꝰ reliquisse, non uerum sed in Sacramento. et Cinne.
Sed hec uisio est inepta. Nam quicꝙ sit de Allegoria

p quam affirmatur. xm. cum Helia Conferre. Hanc saltim diffam
cc inter. christum et Heliam, quod xus in terris carnem suam
reliquit. Helias aut bestiam. et hoc absq; o. allegoria Quod
aut dicit Martyr. Veritatem dcte Chrisostomi Consistere. si di.
cam xm reliquisse carnem suam tangq; in signu falsu vest. Nam.
Chrisost. dicit Christum nobis aliquid amplio voluisse qua reliquit
Helias quod falsum cc si sola signa carnis reliquisset, negri in
signa sunt quid magis qd am vestcc Cum tn Chrisostomi v.
bia sunt, quid si vobis demonstrabo p illo multom magis oia fe.
cerit misteriis imbuti recipimus. Rndet z. Martyr. non posse
nos verba Chrisostomi sequen. recte exponere, nisi in christo prcedenth.
tropu agnoscamus. Seqtur n et erat dux Elias ille, et erat
super Elias et decorsu. Helias. Rndeo tn non cc bona con.
sequam, si igr tropo sit, statim odndi tropum cc debere. Rndeo
Adio Verba do xi absq; tropo intelligi qm pollicetur sequid ma.
ius de xo demonstraturu, qua de Elia demonstravit Porro ea
Ut clarii e in locis nostrorum, de Elia tropo cc ita in xo de xo
non cc ex antecedentibus et seqntib. perspicuu est. Ad aut qum
Bernardi Rndeo sermonem de cena dni non cc Bernardi. sed
absq; ulla rone negat, solum dicit in lib. suo ita annotatu Ato Am.
brosium qui xi psentiam ex omnipotentia plabat Rndet obie.
ctione Centesima. 18 pag. 346. Cui o. Ambro. alibi
mentem suam explicavit in lib. vel de Sacramentis 4 cap. 4. in
quo ita loquitur. Si ergo tanta est vis in sermone dni Iesu
Ut inciperent cc q non erant, quanto magis operatorius est, Ut
sint q erant et in aliud mutentur. Ecce inquit Martyr. dicit
Panem et vinum manere qua erant.

Rndeō Primo. Hanc solutiom martyri non seruirē ipse in eod volumine et Oecolampadius in lib. de Eucharia. apud Rosentem nequit librum hunc ēē Ambrosij. Ego tñ Ambrosij alibi demonstrabimꝰ Dō statim sequi in Ambrosio, non erat Corpo xi ante Consecrom, sed post Consecrom, dico inquit tibi q iam est Corpo xi. Rndet Zdō. Martyr Ambrosium statuere mutatiōē sed sacramentalem, qm subdit Tu ipse eras sed eras velut creatura. postq Consecratiō est noua Creatura ex ea pisti. Rndeō Solutionem habere in verbis q precesserunt. Nam post illa verba dico tibi. q iam Corpo xi est. Sequitur ipse dixit et factū est. ipse mandauit et creatum est. dic in xm ipm ēē de quo dr ipse dixit et facta sunt, et statim sequitur. Sed in eo nua creatura. Confirmatur hoc Rndio Nam in eod Capite Concludit Ambrosiꝰ Ergo didicisti q ex pane fit Corpus xi, et q vini et aqua in calicem mittitur. Hoc fit sanguis Consecrois verbi celestis. Sed forte dices. Speciem sanguinis non video, sed ei similitudinem. r sic. in morte similitudinem sumpsisti, ita etiam similitudinem pciosi sanguinis orbis. vt nullo horror cruoris sit. et pcium tñ offeretur redemptionis, didicisti. Ergo q q accipis est. Corpo xi. Q etiam Ambr. clare suam sententiam indicat lib. 5. de sacram. Cap. 2 Si hic Corpo est xi, hic et Angeli instituti sunt. Tibi Corpo ibi et aquila volare solent.

Ad Sctum Iustinum. Martyrem Rndeō pag. 69 Rndeō Dici panem et potum in Cena ēē Corpo xi, q Sacramenta sunt Corporis xi, et imbres effunt, ea q imxe ad corpo et sanguinem xi attinent, nimirum spm. gram, vitam etnam. Hanc solutio e fabule Nam si Eucharia sola figura ēēt non diceret Iustinus Martyr. p verba xi. panem et vinū fieri Corpo et sanguinem xi. qm sic in Octavo Virginis

ginio facta est caro Adde q Iustinus nihil horū q Martyr
commiscitum hīt de Sacramento, vel spū et vita afferendo.
Rndet iterum Martyr. quasi vo inquit non alis fiant panis et
vinū caro et sanguis xi, quam verbū dei caro in utero virginis
Refellitur Rndeo Nam de hoc non agit. An eo modo expa-
ne et vino fiat caro et sanguis xi. quo verbū in utero virgi-
nis factū est caro. Sed hoc solum disputat an ita vere factū
sit unū alterū altum. quod Iustinus Martyr clarissime affirmat
Rndet Zdo. principalis Martyr Sancti Iustini ita loca-
tum. q nisi verbum factum eet caro in utero virginis, nec corpo
et sanguinem xi in carne posset sumere. Rndeo. Hoc esse ve-
rissimū non posse. vel xm incarnā sumi nisi verbū eet incarnatū.
sed nihil ffaceret institutum. Nam Iustinus hoc non voluit, vt
patet ex dictione illa similitudinis Q nomen q comparum indicat
non ant cām. hoc est corpo meum. Adde verū eet q dicit Gau.
dinens, q cū Aethnici pbuapum habuerint xianos carnes huma-
nas vocare. si Eucharistia eet solum figa, et non verū corpo. xi
potuisset xianos ab suspicione liberare. si scripsisset illos in misterijs
pdicari panem et vinū pnegando alimoniam panis aut potus sanguinis
admisceri. sed figurā tm fatemur. Accipe q dogma istud ipsis
videatur insanissimū. Ad locū Cyrilli, mi hf q videat
vt in ad Cyprianū et Chrysost. verba sunt Iuvenci Conatur
alio torqre pag. 438. asm tn frustra est. q asserit non pequat. his
pribus abiungendus est Cpriano. = lib. in Serm. de cena panis. Ille
quem dnus discipulis porrigebat, non effigie sed nā mutatus
omnipotentia verbi in hoc misterio nōiet. Nam omnipotā Dei
ingt. ad oē Sacramā requiritur. Cetera hec Lyrin nulla q.

Ex qr ꝑua cum de alijs Sacramentis loquuntur. non statim applant ad dei omnipotentiam. vt fides mitterijs adhibeatur. Sed quia falsum ē omnipotentiā vaquiri ad excellentiam. qualem ipsi in carne sua affirmant statuendam. Potuisset n Aplis hoc xps commi ttere. vt suo nomine memoriale q̄ corpis sui absentis statuerē. Pro hac ꝑbone ex omnipotentia sumpta. altera plures. cum de transsubstantiatione disseritur. Tertia ꝓbo ex patribus. Patres sensisse xm vere in Eucharia adēe ex eo ꝓbatur. q̄ cum instruunt fideles circa hanc veritatem maxē labo rant. in eo. vt oēs in hoc misterio sensibus suis diffidant. Soli xo assumanti credat. S. Cyrillo Hierosolimit. Catechesi 4 Mystagogica. quamuis sensus tibi suggerat panem. tamen cor po lest ēē ipse verba. fides te confirmet. ex sensu ne iudicet. nul la fidei post domini verba veniat dubitꝰ. S. Epiphanio in Ancho rato. et voluit ꝑ gram dicere. Hoc verum ē hoc et hoc. et nemo non sig hī sermoni. qui n̄ credit verum ēē. sic ibi dicit. excel dit a gra et salute q̄ aut audiuimus id credimus q̄ ē ipsius S. Chrisostō Homil. 83. in Math. Credamus verbis dei nec repugnemus ei. etiam si cogitatio absurda ēē videatur. superetur sensus et sensum. et non nram. Nam verbis eius detrahendi non possumus nec falsa ēē possunt. At sensus deceptus est facillime. q̄ ergo ille dixit Hoc est corpus meū. nulla teneamur ambiguitate frēs. S. Hilarius lib. 8. de Trinit. Dnus ait Caro mea vere est esca. et sanguis meus vere ē potus. de veritē ergo carnis et sāg. q̄ nihil non est relictus ambigendi locus. ipse n dm ꝓfessione et fide nra vere caro est. et sanguis An in hoc ē veritas? Confingat plane vbi verū non ēē q̄ Jesum xm verum Deū ēē negant

S.

S. Augustin. serm. 2. de verbis Apli. Audiuimo veracem dnum Commendantem nobis pcium uvum sanguinem suu. Cum ve. ge Commendans talem esse. et talem totum diceret. Nisi manducaueritis Carnem meã &c. non habebitis vitam in vobis. Hoc de vita dixit, qui erat ipa vita. Quis aut hoc illi nisi non vita, q putauerit mendacem vitam. S. Ambros. lib. 4. de sacram. Cap. 5. Cum dnus de pce testificatur. nobis, q corpe sum et sanguinem accepimus. Numquid debemus de eius fide et testificeñ dubitare. S. Cyprianus. in ser. de cena int dominicas meas Conuiuas oriali vino non admittitur. quicquid caro et sanguis dictat hoc a cena excluditur. mihil sapit, mihil placet, quicquid humani sensus molitur subtilitas. S. Eusebius Emissenus. homil. 5. de Paschate Verã et vnica pfectã hostia fide estimanda non specie exteriore. Credenda vitã habet. sed intrinsecus affectu. Recedat ergo ambiguã infidelitatis, qñ quidem qui est auctor muneris ipse etiam testis est veritatis. Nam inuisibilis sacerdos visibiles Creaturas in Substãm Corpis et sanguinis sui pho suo secreta ptate Conuertit ita dicens. Accipite et manducate. Hoc est Corpus meũ. S. Gregorius Nazianzenus ouñi zelo. in Pas. cha versus finem. Absq; Confusione et dubio. Comedẽ Corpus et sanguinem bibe, si aliter vitã desiderio tenere, neq; sermonib. q de Cane fruitur fides, neq; pabulis sermonibo attendere. Constans esto, firmus, stabilis, in nulla re ppt aduersarium fremere, nec fluctuare. S. Leo Papa. Serm. 6. de tei mio sc. phimi Mensis 4. tpum. qz dñs dicit. Nisi manducaueritis Carnem, nõ habebitis vitam in vobis. Si sacer mensa Communicare debebo vt mihi pfuãt de veritã Corpis et sanguis ambigabo, hoc ñ ore sumitur, sp fide creditur. Vt frustra Amen ab illo dr, a quib. Con id quod accipitur disputatur.

S. Cyrillus. Alexandrinus. in Epla ad Colossinu Non dubitetis cum hoc verum sit. illo manifesta dicente Hoc est Corpus meum, sed sustipa potius Saluatoris uba. in fide cum sit veritas non mentitur. Et lib. 4. in Joannem. Cap. 18. Non Venit illis in mentem, nil ēē impossibile apud Deū. qui impie et dixerunt, quomō est hic carnem, nam nobis dare ad manducandū. Nos uō magnū ysterū facimus ex eo petis et sig misteriis delibentes, nunqd in sublimibus veb. illud Cū quomō fuat aut ysteramur aut cogitemus Judaicum uerbū ē et extremi indicij. S. Joannes Damascenus lib. 4. de fide orthodoxa Cap. 14. Si modo quis sit ubi id unum. q factū ē virginis, qm ex spū scto. S. Gandentius tract. 2. in Vigilia Pasch pe. Nam cum panem consecratum et vinū displis suis porrigeret sic ait Hoc ē Corpus meū Credamus ergo Cui credimus, ne sit mendacium veritas.

Ad hec loca Prum. Petrus Martyr. non ſt q rndeat partim quorunq dicta Sophistice et fraudulenter eluit.

Ad Chrisostomū Rndet Obiectione 18. pag 87. Chrisostomo inquit panem non sensui credimus. Nam sensus dicit nobis Eucharistiam tm ēē panem. nos credimo suo nō ēē Corpus Refellitur Rnsio. Nam non credunt nuda ēē Corpus. Vt mar. Stin fatetur. sed signū nudū et figura, q Jesus carnalis inquit Quadrisimus facile credere possunt, aliquā minimū Corpis sui figurā dare conseruandū. aut etiam sumendū. Vbi Rndet Credimo xm sub veb. sensibilib. tradere in sensibilia, sicut in baptismo p aquā visibilem credimo fieri invisibilem regenerationem, q igr Chrisost. tle Eucha dicit. ea ingt martyr. similē in baptismo hti. Refello Pe Musgn Chrisost. de baptismo aquam similibus oculis nos ut sensus deseramus hortatur. hic aut de Eucharia loquitur. tanqm de re, q vix credi posse videatur.

Prima

Preterea hoc ipso loco vbi Chrysost. Baptismū cū Eucharia Compat. Hanc ab illo distinguit, q̄ in baptismo Compatur regenerē. in Eucharia vō christū ipse ipm inquit videt ipsū tangit ipsi Comedit ipsū. Compatitur ante baptismi cū Eucharia, quā martyr hoc loco negat, in hoc tm̄ Conatur, q̄ Sicut in baptismo fit insensibiliter regenerē, ita in Eucharia christus insensibiliter Compatur. Tertio Conatur euadere martyr verba q̄ Chrysost. eoq in loco legendo Dic. ñ chrysost. Si mortuus ideo non ē. Cuius Symbolum ac signū hoc. Sacrificium est. Vndec̄ Chrysostomū non dicere Eucharistiā ee Symbolum xi sed mortui xi. et ipse passionis. Hic ñ ipsis verbis ꝓbat xm̄ veram carnem habuisse. Nam q̄ dicunt inq̄t Heretici? Vbi patet immolatū christum fuisse. Heria hoc asserentes, quia ipsos eludimus. Vbi tanq̄ ex vernota et confessa ꝓbat in passione xi carnis veritem. Et statim post verba q̄ affert martyr. Subiungit Videt inquit quantū illi studiū fuit, vt semp memoriē teneamus, ipm̄ p nobis mortuū fuisse. Et in hac homil. Eamus. clarius pe inquit, quam Angeli videntes fremunt. Multa alia ibiq̄ ht clarissima. Ad verba S. Hilarij obiection 88. pag. 290. Conatur euadere, sce hā. sit anter. vt tanq̄ dicit xm̄ verū hic accipi sece nimirū. Sed hoc non agit Negō ñ dissidimus. stulacium sic negare. Hilario tm̄ hoc solum sc̄ placuit xm̄ affirmat verū hic eē Ad Cyprianū Vndecit obiectio. 62. pag. 336. Cyprianū ita locutum q̄ anima alio hō non ꝑt capere, quomō spiritus sit spus. Si instrumū ꝑt q̄ aiē subuehamur ad cibū et potiom vicissitudinē quidā eham nec Caphyrnaite capere potuerunt. Ceterum hoc vnde martyr ē figmentū. Nam facile ē capere, quomō pānis et vinū tanq̄ signa q̄ ad usus attolant aut xi mente capiendi. q ꝑt in capite. Nec hoc erat q̄ Caphyrnaite non

Capiebant, vt sup' ex pribꝫ docui, sed capẽ non potuerunt, quo Carnem suam veram dare ad manducanq. Ad S. Eusebiu Emisen. respondet obiectione 62. sic reqrit vt credamꝰ filiu Dei probris traditu, et affixu cruci, cibum et potu spualem Cui rei hanc solutionem affert ꝯ verba Emiseni legerit intelligit. Ad S. Gregoriu Nazianzenum. respondet pag. 4 suæ refutatiõis pag. 760. Verba eius Continent solum mentem nr̃am esse in fide et humanitate xi. tum ne existimemꝰ illu veram Carnem non habuisse sed bn̄ Cardinales frigida haec. Nazianzenu cõ dicẽ. Si xi. Caro et sanguis vere in Eucharia non adsit Ad S. Leonem respondet pag. 4. pag. 800 Sanctu Leonem affirmare Con. Eqi hodie xm̄ habuisse veram Carnem. non ꝙ in Eucha vera exi stat caro Nefelle solꝰ. Nam Leo dicit circa sumi quod fide creditur. Veram Carnem nos accipe, quã credimꝰ. Rn. sum Respondet Martyr. id ꝙ ore sumitur cõ ie ipm̄ p scram, ꝙ fide creditur. Verum hoc cõ figmentu ex verbis Leonis patet Ad reliquos prob̄ quos allegat Martyr nil hꝫ ꝙ respondeat.

Quarta probo ex Patribus

Patres ad exprimenq vrealem pntiam, dicunt ad cẽ in Eucha Corpo xi vnãle, natum ex Maria Virgine, et pin̄ Eucharia. millio modis Compat, cum incarnone et passione S. Ignatius Dicto 5 sum. in Epla, ad Smirnen̄ quam citat Theodoreto Dialogo 3 poli morth Eucham et oblones non admittunt C. Valentiniani ut apparet et Marciamita, D quon non Confitebantur Eucharia carnem esse Saluatoris nr̄i Iesu xi, vꝫ ꝙ peccatis passa est, quam per sua benignitate Suscitauit. Justinus Martyr. q vixit circa Apostolorum in Apologia ad Antonin̄ cuius verba in Zpbone allegat

Tertul

Tertullianꝰ quoq; negat corpꝰ panacium, aut aliud q̄ veritatē et salutē corpis (Sic enim loquitur.) in cruce et Eucharistia traditā cē. S. Cyprianꝰ in sermone de cena, huic verba antea cita. ei quibus hēc tñ adiungi possunt, usq; hodie inquit veracissimꝰ et sanctissimꝰ corpꝰ suū creat et sanctificat, et benedicit et piè sumentibꝰ distribuit. S. Ambr. de ꝙ, qui initiantur. in lib. cap. 9 inquit q̄ pr̄ nāe ordinem virgo genuit, et hoc q̄ conficimꝰ corpꝰ ex virgine est. Et panis in cena est panis ille de celo tectum et perfectū manna, corpꝰ ex Maria Virgine assumptum. S. Aug. in Psal. 98 Suscipit de terra terrā, q̄ caro de nāa est, et de carne Marie, carnem accepit, et qui ipa in carne hic ambulauit, ipam carnem nobis manducandā ad salutem dedit. Nemo aūt manducauerit, nisi prius adorauerit. S. Greg. Gotius Nicenus. in vita Moysis Hunc corpis panem, nō aratio, non satio, non agricultura ꝺꝺo effecit, sed tra intacta p. mansit, et tñ plena pane fuit, quo famosam mīstrauīt Virginis edō. ei facilē saturantur. Hesippius lib. 6 in Gallicā et lib. 12 Francia Sanctorum Sunt, hoc xi misteria, q̄ ipe est corpꝰ, de quo Gabriel ad Virginem dicebat, q̄ ex te nascetur sctm. S. Hieronim. q̄ſt. 2. ad Euridā Descendit de celo, assumpsit formam hominis, ideo cibꝰ ipius corpis mei, ipse cib. et conviu. Comedentibꝰ, et qui Comeditur. S. Eusebius Emisenus serm. de pascha Hic est sanguis meus, qui fundendus est, non alius iste et alius ille. Cras iste fundetur. ex uno latere, quem vos vobis in calice, Sicut tunc et bibebat et loqbatur. et tñ adiscipulis Comedebatur. et videbatur. ita modo integer et incorrupt⁹ manet, et a fidelib. comeditur. et bibitur. S. Petrus

Chrisologus in serm. 67 Ego sum panis qui de celo descendi, ipse est panis qui saturat in Virgine formam accepit, et in passione confixus, in sepulchri custodia illatus altaribus celestem cibum fidelibus quotidie ministrat.

Quinta probatio ex Patribus. Ex eo sumitur. q̄ prēdicant, hoc ip̄m Corpus in Eucharistia existere q̄ in celo Chrisost. lib. 3. de Sacerdotio Homil. 12. ad populum Antioch. cenū Homil. de diuitijs et paupertate. S. Bernardus in serm. de cena dñi Horum verba supra allegauimus.

Sexta probatio. Ex eo sumitur. q̄ prēdicant quod Eucharistia, q̄ prorsus cēnt falsa, si xp̄us in cena ipse non adesset. Prima q̄ xp̄us aliquando ferebatur in manibus suis Augustin. Concione 2ª in psalm. 303. ferebatur ingt manibus suis quando Commendans ipm Corpus suum ait. Hoc est Corpus meum Ergo q̄ xp̄us se ipm Comedebat, Chrisost. homil. 83. in Mathæum ipse Sanguinem suum bibit. Hyronim. epist. 2. ad Hedibiam i. post comedens, et qui Comeditur. S. Gregorius. Nicenus in vita Moysis. Sacerdos et agnum hoc aut accidit. cum sum Corpus ad Comedendum, et Sanguinem ad bibendum dedit. Certium Quod Corpus xi sumatur a nobis, ore manibus tangatur. S. Ambros. in oratione de obitu Satyri. Quantum p̄sidij si ore sumeret S. Augustin. lib. 2 Cons adulterinum lectio et Prophetarum Cap. 9 Carnem xi fideli corde, atq; ore Sumimus S. Chrisost. Homil. 12. ad populum Antiochenum et 27 in Cap. 17. ad Corinth. Cogita q̄ manu capias, post manum et linguam Cor suscipit, illud horrendum misterium. S. Leo. Serm. 6 de Ieiunio Septimi mensis Hoc ore sumitur. q̄ Corde cre.

Etc

ditur. et serm. 14. de passione similia hꝫ. S. Gregorius. in homil. 22. de Passchate Sanguis xi non solum ore Corpis sed etiam corde hauritur. S. Cyprianus. in serm. de cena affirmat legem Moysi phibuisse. post cenam sanguinis xm aut pcepisse, similia hꝫ et Aug. qꝫ. 98. in Leuiticum. S. Cyrillo Alexandrinus in Epla ad Theodosiu. et in vnsione de Anathematibus Undecimo, sed et mandducabilem. apponens assumpta Carnem filii hois S. Gregorius Nicenus. in lib. de vita Moysi dicit hunc panem, q de celo descendit cibus verum et Corporeum. Theodoretus. in serm. 10 de quida hoium cib. sit christus eqm humanitatem Et in Cap. 11 1a ad Corinth. Dicit hic vos Corpus et sanguinis domini quimanib. immundis misteria accipiunt, et in os immittunt. Theophilactus in Cap. 12. 2 ad Corinth. p os christus ingreditur. cum sacrosancta Corpus sumitur. S. Hilarius. lib. 8 de Trinitate. Verbum caro factum est. et nos vere verbum. Carnem cibo dominico sumimus Quartum q dicant Corpus nrum Corpus nutrivi xi et nos Corpus xi p Eucharistiam Coniungi Corpalis. S. Ireneus lib. 5. Con Valentinu Quando carnem negantes ad capacitatem eucharistie Dei, q Corpus et sanguis xi nutritur. S. Cyrillus Hierosolimitanus. Catheches. 4. Vocat nos fratres et fratres et Concorporales et consanguineos xi, et statim adiungit. Hic enim efficimur Christofori, dum sanguinis xi et corpus in membra nra vertimus Hilarius. lib. 8. de Trinitate. Hic. sic explicat hanc Carnalem cum xe coniunctionem. et optime qbat et tang refert. Est ergo in nobis ipse carne, et nos sumus in eo et infra. Hoc vo fit dum nra ca in q in nos carnal. bus manentem p carnem xm habemus S. Cyrillus Alex.

Xandrinus lib. 2 in Ioan. Cap. 26 et 27. An fortasse putat ignotam nobis misticè benedictione virtutem cè? Quæ cum in nobis fiat, non ne corpoliè quoq; facit.? Commonicante carnis Xi & xm in nobis habitare. Multa hic gavrit Petro Martyr, de spuali esu sed verba Cyrilli clara sunt. S. Chrisost. homil. 47. in Ioannem et 671 ad populu Antiochenu Vt aũ non solum p dilectionem, sed re ipsa in illã carnem conuertamur. p cibum id efficitur. quem nobis largitus est. et Homil. 83. in Math. et 60. ad populu Antioch. Noe in vnã massã redegit, neqq id fide solũ, sed re ipsa Corpus suũ efficit. Photius author. in cap. 10 ãe ad Corinth. Citatur ab Ecumenio Cui patet, q p panis quem frangimus fit coicatio corpis Xi, uidelicet nimirũ, q nos in coionem Xi agglutinet. Theodoretus in Comutationib in Cantic. Si q ipse mysteriu type sponsum p dimaõ et amplectimur. et veluti sponsali Coniunctione cum eo Copulamur. S. Leo in Serm. 14 de passione affirmat p participone Corpis et sanguinis Xi facere ut xtus p eã spũ et carnẽ gestemus. Cui animadvertendũ est nulla ratione dicere potuisse Xm nos carnẽ gestare et spũ si fide sola Xm in Eucharistia apprehenderemus, q xtus ipse est sumendus. S. Ambros. Sevin. Ioh. refert verba extremo S. Agnetis q ad xtum post Communionem fecit inq hæc sunt Nunc Corpus dñi mei Corpi associatũ est. Ad hæc ait Heretici aliud q videant nempe gustu quã probe affirmare Corpus et Sanguinem Xi Coniungi et Admisci Corpi nro, quũ ipsa symbola p q Corpus et Sanguinem Xi fide accipimus, nobis ẽ imanentia et Coniungantur. Verũ hæc dicet rectè non pt Nam imprimis

prõ

pred symbolorū et signorū non meminerunt. Cui nulla vere
clici posset Carnem Carne Coniungi, Cum ibi sola fide Carne
Carnis vere Copulam assequeat, q̄ vera non ē Copula Coniungi seo
Spualē solum. Quintum est. Quod apud patres ille
dimus Xianis ob hec misteria fuisse a gentilibo obiectū infan
ticulū et infantū decoce, q̄ nunq̄ euenisset, si pred non credi
disset, atq̄ adeo pfessi non fuissent, se vera Corpo et sanguine
xi sumere. Aut saltim si semel, aut iterū gentiles hoc crimē
christianis obiectassent, tum demum desistissent aīa patrib illud tulis
sent, responsi se corpo vera humanū Comedere, non q̄ illud
ut in se ē Comedere, sue pptea dctū, q̄ corpi huic signa panem
bet, et vinū manducarent. Apud Anathagorā pcm
Athenien xianum in Apologia, xianorum, obiiciebant gentiles
q̄ xiani infantes occidi, sanguine tinctū panem comederent. Tert
tulianus lib. 2. ad vxorem suā, hanc gentilis Calumniā
Sathe insinuat. O uis inquit ad Conuicium dominicū illud q̄ in
famat nos sinu sua suspicione dimittit. Et in Apologetico p
xianis Cap. 2. 4. 7. etc, multa de hac Calumnia dicit
tur cetera haut ē quanta inquit cinis pfectis gle, si quem in
uenisset, qui loo iam infantes Comedisset. Et iterū infanticid
dos punit, an non exequent? Et versus. Dicimur scelerati sissimi
de Sacro scelerati simi. Cecilius etiam gentilis apud
Arnobiū lib. 8. Cum gentilibus ita loquitur. De inuidia Christianor.
hoc fabula tam detestanda quam nefaria ē. Infans fari Contecto
ut decipiat incautos, apponitur ei q̄ sacris imbuitur. Ita q̄
crimen fuisse xianis obiectū Constat ex Apologia 2da
Iustini Martyris, vbi hoc misterium xianorum explicat. ut

Antoninus Imperator. ab opinione Corporis quotidiani. dexiamq; ab
diuertatur. Corpo tñ xi a xmianis sumi non negat vt sup̃ vidimus
Hanc eanq; calumniã vide apud Eusebiũ lib. 4. historio. cap. 8.
lib. 5. cap. 1 et 3. Nicephorus lib. 4. thistor. cap. 17. et 5. Augustin.
Epla 4 13.

Sextum. Patres in Eucharia tribuunt Corpi xi loco, motu
situ, q; hand vecte sieret si corpo xi non ad cẽt. Hinc S. Optatus
Milevitanus in lib. 6. Con. Parmeniani vocat altare sog corpis
xi calices portatores sanguinis dñi. Ambrosius dicit in uiolu.
tam ẽ stella in qua de obitu Satyri Hieronimus in Epla ad
rusticũ dicit, q; portasse corpo xi in vimineo canistro ẽ in cista.
Sanguinem in uitro. S. Cyprianus Con. de lapsis dic.
iacẽt in area mamb; Con. tauri &c. Septima pbo
Ex patribus desumitur. ex eo. q; pres non solũ asseuerant Corpus
xi cẽ in Eucha Verum etiam negauerint. figurã. Ambr. lib. 4
de sacram. Cap. 2. let figã panis et uini videatur mihi tñ aliud
quam cauo et sanguis xi credendũ est. S. Aug. lib. 8 de
trinitẽ. Cap. 4. dic Aplm ale voluisse pdicare. xm p lingua
sua, ale pcu Eplam. q; tñ quamuis secuti corpo xi. dixit tñ cor.
po xi nõ cẽ, sed aliud tamtũ inquit, q; ex fructib. trib; accepit
let pcu mistica Consecratur. vitis Dominus ad salutem spualem
Concilium Nicanũ 2dum. actione 6. Cũ Gregorio hereti.
cus dixisset se adorare Eucharistiam imaginem xi Rndet Epiphanius
Catholicus non cẽ figam aut imaginem Corpis xi. sed ipm̃ ue.
rum Corpus et sanguinem. Hic Gregorio pnõ incipitur. 7
mos lotindi Sacramentariorũ reppauit Vnde forsitan
factũ est, vt pres qui postmodũ de Eucha scripserunt Cactis

et

expßio loquentur Expßr negandꝫ figam Damascenus lib. 4 de fide Orthodoxa Cap. 14. Euthimius Zigabenus lib. 24 cap. Matth. et 6 Ioan. Ex latinis S. Remigius et Berengaudus Alitgotten. in Canone missæ. et qq. fere aduersus Berengarium Scripserunt. Lanfrancus Algerus. Wigmundus Hic tñ animaduertendꝫ est quæstiones circa Sacramentum Eucharistiæ intrò. Αντίτυπον vocant. Theologos alibi ista de speb⁹ Sacramentalib. dici vt postea patebit

Octaua probo ex patribus

ex eo desumitur. qꝺ patres laborauerint vt explicarent qꝺ quales. qb. ex naturis plegna exnt in hoc Sacramto Constaret Vnde colligimus Cōsi. imaginariā pñtiā nō planè hipostaticam. Variarum naturarum xi subsistentium. in Eucha. Ita Concilium Ephesinum in Epla ad Nestorium cuius Cognat qꝺ diceret in Eucha ꝺò Carnem pu. ri hoiis et non Carnem ipsi⁹ Dei ℭ Verbi ꝓpriam factā et sanguinem vꝺ emptorio Iq. habetur ex eod Concilio Anathematismo 11 et apud Cyrillū in dicꝫ exponꝺ. Theodoretus dialogo 2 docet in Eucha ipsam xi pſonā dnicā nāā Constantem existere Panē inquit vitæ nominatur. Corpo dominicū diuinū et viuificam, et non cōe alicuius hominis sed Dñi nri dei ⁊ ei. qui est Deus et hō Et Dialogo 3. Arguit ex ritu Ignatii et notissima Veritē Eucham negantes altum ℭ Verū Carnis naturam in chro. Theophilactus in Cap. 6 Ioan. Negat nos comedere Carnē ipsius hoīs, sed viuificatricem quam Deus sibi vnuit ℭ Carnem Verbi Similiter S. Cyrillus in lib. de fide ad Reginas et lib. 4. in Ioannē Cap. 1ō. S. Hylarius lib. 8 de Trinitē. Verbum caro factū est, et nos verò

Carnem Verbi cibo dominico sumimq; et vite pbom, et alia similib adiungi pt ex Verbis ptum, in quib. non solu Caro et Sanguis xi asseritur in Eucha existere. sed xm ipm expuimitur pnō p nōa hypostatica, q hic manifestiorem vere existentie pbom hinc ita facile p figuras eluci possunt. In hoc quo Augustino dicitur Jesu pnō p eium mysterium, id quidem docuit Chirographū decreti, hoc, cuius nouu testamenti Cyrillo Emanuel. Verbum Caro factū. Cypriano et Prospero S Dominici Sanctum Dei nri. Chrisostomo Christū crucifixum, nusq; secedere p summū est in terra dominq; redemptor, Sanctū Sanctorum, Basilio Agnus Dei Bernardo Sponsus Eccle.

Nona pbō ex pribus. Prēd assumant Eucham nob. resuscitari, quam doctrinā hauserunt ex uis Ioan 6. Sicut ego vivo ppt patrem. ita qui manducat me vivet ppt me. Et verbū Qui manducat meā Carnem. ego resuscitabo eū. Hinc S. Hilarius lib. 8. de Trinit, quō ipse vivit p patrem, eodem mō nos vivimus p carnem eius. Cyrillus Alexandrinus Ego resuscitabo eū q̄ Corpus q̄ comedet resuscitabit eū Atq; hic tam clari Corpalem pticipatiam ad hunc effectū vitæ pponit vt non dubitet lib. 4. in Ioan. Cap. 14 et 15. et pcipibus Chi in hac vi Carne sua tangq instrumēto divinitatis, non aliq̄ quā faciat viā resuscitonis Vnici filij. Triduo Luc 7. quem ex tactu Corporis sui Vitæ restituit. Tertullianus. lib de resurrectione Carnis. Caro nra Corpe et Sanguine Chri nescitur, et aia Deo Saginetur, non possunt ergo separari in mercede, cū resurrectione quas opē consequit S. Gregorius Nicenus in oronē Catechistica magna. Corpo illud vivificū in unum corpus in-

ingdiens totum in eo transfert et mutat sibiq; simile et immor-
tale reddit. S. Ireneus. Con Valent. lib. 4 cap. 14.
Quomodo dicunt Carnem in corruptionem deuenire. et non percipere
vitam. q; à corpe dñi et sanguine alitur. Ergo aut sententiã
mutent, aut abstineant offerendo. q; pdicta sunt. Nra autem
Consonans est sentia Eucharia. Eiusdẽ versus confirmat sentiam
nram et lib. 6 initio. Quomodo Carnem negant capacem ẽe
donationis Dei, q; est vita ætna, et sanguine et Corpe xpi
nutritur. quam sententiam postea similitudẽ illustrat.

Decima pbo ex patribus. Patres asseuerant xm de-
disse Corpus et Sanguinem. suum sub specie q; falsum ẽet si sub
specie non ad eet Ambr. lib. 6 de sacrãm. Cap. 1 et lib. 4.
Cap. 4. dicit Cornu et sanguinis speciem non uidere. dispendante dño
ne terrori cruor eet Augustin. in Serm. ad infan. quem Citat
Venerabilis Beda. in comento. Cap. 11. ad Corinth. Panis q;
q; est q; oculi nri renunciant. sed q; fides postulat. panis et Corpus
xi. Calix sanguinis Et lib 8 de Trinite, Cap. 10. Scri-
bit infans ita docens Corpus et sanguinem xi ẽe sub his speciebus
ut facile inducantur ad credendum. in illis dulcis formis appariisse
dominum Legenens etiã Aug. in psal. 30. et tract. 68.
in Mathẽum Hoc q; modo dico. uellem formam et speciem eius videre.
et habitum. ecce ad propinquat. Antioch. in sensibilibus tibi tradantur.
intelligenda. S. Epiphanius in Ancorata Hoc nõ à vetustate si.
q; et insensibili igitur ad potum. S. Cyrillus quem
Citat D. Thomas ex cap. 22. Luce ex Epla ad Calo.
Syrium, affirmat Carnem et sanguinem apposita sacris al.
taribus sub specie ne horremus. Theophilactus in Cap. 14
Marci Condescendens infirmitati nre. Species panis et uini conservat

Sed panem et uinū in ueritatem Corpis et sanguinis Conuerti
S. Bernardus. in ser. de cena dic sponsū hic habet in
velamento. S. Gaudentius. Epc Brecden. tract. 2 de
Pascate. Sacramenta Corpis sui et sanguinis in spē panis
et uini offerenda. Constituit. Algerus lib. 2 Cap. 3. de
Eucharia dicit xp̄m auferre horrorem abscondendo corpa sua
Undecima pbō ex platonibus. S: preō cre & sc̄.
sent in Euchā xp̄m non existere. ita de eaq̄ locuti fuisset, ut
Sacramentarij, qui ad eum mos loquuntur. ut satis apparet
eos xp̄i pntiam non agnoscere Vocant n̄ coenā dn̄i tm̄, in qua quid-
cūq̄ adesse pt, nec xp̄m ad èc̄ ullo modo explicabit Patres autē
vocant Corpus et sanguinem xp̄i, pciosum corpus et sanguinem horren-
da misteria. Vocabula aut carne incertū est. an aliquā retatur
aut si retinentur ipsi, fis suis sacris appellationib⁹ aliis aliibi expli-
cant, q̄ nunq̄ Sacramentarij faciunt sed ppetuo in eaq̄ cena
nominatione persistunt S. Irenaeus lib. 4. Cap. 34. et lib. 5.
Tertul. lib. de resurrectione Carnis. et lib. de Idolatria Cy-
prianus lib. 7. Epl̄ā 2. lib. 2 Epl̄ā 3. lib. 3. Epl̄ā 15. lib. 4
Epl̄ā 7. lib. de simplicitate pl̄atarū, Sermones de lapsis in
libello de cena dn̄i Origenes hom. 308. in Leuiticū Eu-
sebius. Cesariensis lib. 1 de demonstratione Euangelica Cap.
10 Basilius tract. de baptismo et Serm. 2. de baptismo
Cap. 3. Nazianzenus orone in Sctum Pascha Chrisost. homil.
61 in Ioan. Cap. 83. in Math. 60 et 61. ad populū Antioch.
Homil. de S. pfilogonio hom. 24. in 1 ad Corint. hom. 3. in
Epl̄am ad Ephesios. lib 3 de Sacerdotio. homil. 4. in Matthē
homil. 21 ad popul. Antioch. Ubi docet panem corpus et San-
guinem. Epl̄a del Vincentius, apud Nicephorū Calixtū lib. 13.
hist.

hist. Cap. 17. Vocat horrenda et terribilia mysteria et homil. 21 ad ppulu Antioch. Hieronimo q̃st. 2. ad Euclid et lib. cõ Iouinianũ. Aug. in Eplã 118. et lib. 2 cõ aduersariũ legis et prophetarũ Cap. 9. tract. 89. in Ioan. Enchiridij. Cap. 83. lib. 17. de ciuitẽ Dei Cap. 20 lib. 8. de Trinit. Cap. 4. in psal. 308. 89. et alibi frequentissime Eos etiã nõ Ceteri patres Eucharistiã nominant, tut ex operib. liquet.

Decimaprimo probo ex patribus. Ceẽ patres citant Hoc est Corpus meũ id̃ et ex eor̃ proprietate. ex uis uerbi intelligunt in Eucharistia Corpus Xi et Sanguinem eiũ Contra incredulos et eos qui sensibilibus tribuunt q̃ nunq̃ sanè fecissent Si existimauissent Eucharistiã eiũ tm̃ symbolũ quibus ad declarandũ mysteriũ uti uoluisset. Cum ẽẽt creditu facillimum. S. Iustino Apolog. 2. S. Irenẽo lib. 3. Cap. 84. et lib. 5 cõ Valentinũ. S. Cypri. in Ser. de cena dñi. Cyrillo Hierosolimitano Catech. 4. Hilar. lib. 8. de Trinit. S. Epiph. in Ancorato. S. Eusebio Emisseno in Serm. de Pascha. Ambr. lib. 4. de Sacram. Cap. 5. Chrisost homil. 83. in Matth. S. Basilio in regulis breuioribus interrogatẽ 172 S. Gregorio Nazianzeno ouẽ in S. Pascha. Aug. in hic Serm. 2 de Verbis Apli Cyrillo Alexandrino in Eplã ad Calosirin et lib. 10 in Ioan. Cap. 13. Damascenus lib. 4. de fide orthodox. Cap. 14. Eulimius Segabenus in Cap. 6 Ioan. Hesichius lib 12. in Leuiticũ Cap. 8. S. Leo. in Serm. de Ieiunio 7 mensis et alij innumerabiles.

Decima tertia probo Ista ita firmiter credebant Xm̃ in Eucha. existere ut ex uerbi sensu uerborũ ingb. hoc asserebat. et uerbi Eucharistiã tangũ ex principio indubitato, et.

fundamꝰ int xianos firmissimꝰ, ꝓbauerũt oẽs fere articulos
Symboli: Aplici Primo ꝓbauerũt Deũ ẽe omnipotentem. et Cre-
atorem. Irenæus lib. 4. q Cap. 304. Cuiꝰ uerba in ꝓbone Z.
ex Pribus affl: S. Epph in Ancorato. Cũ uellet ꝓbare multa ẽe
opa Dei q a nobis non intelligunt Comphendi, q uel ꝓficiscentur ab
eo omnipotẽ, statim subiunxit Ephas. de Eucharia. Videmus ingt
q accepit saluator nr in manus q. S. Ephren. Cyrus lib. de fis
qui Dei naam scrutare nolunt. Cap. 3. y ad cuellendũ aiportam
Argi ex Eucharia desumit, et tandẽ subdit. Illa nempe Sancta
et uenerenda mysteria ingenij mei uires excedunt, agnosco humili-
tatem Conditionis meæ, Creatorem q meũ scrutare nolo. S. Aug.
in Psal. 308. Concione 2. Vere magnus dominus et magna mirabi-
lia eius, qui dedit nobis manducare Corpus suũ. De Sac ꝓbon
vide plura in Z Argo ex pribus Probatur misteriũ Trinitatis
Cõ Arianos uel Consubstantialitatem pris, et filij et spus Sct:
ex Eucharia Hylarius lib. 8. de Trinit. Cyrillus Alexan.
drinus Anathematismo 7. Cõ Nestoriũ, et lib. 12 de Deũ de recta fide
ad reginas de incarnõe S. Ignatius apud Theodoretũ Dialo. 3.
S. Athanasius apud Theodoretũ Dialogo 1, et Theodo. ipse
ibiq. S. Iustinus Apologia 2. ad Antoninũ imperatorem S. Leo
cum clero Romo in Epla 28. Gelasius in lib. de duab. naturis
Cõ Eutychetẽ et Nestoriũ, affirmat in christo duas ẽe naas, sicut
in Eucha, q rem non haberet, si tantũ signũ et figura, non aut
xps ipse uenera adeẽt Resurrectionẽ Synodus Ephesina ex d.
Alexandrina sup citã S. Cyrillo Alexandrino lib. 12 in Ioanne
Cap. 98. dicit nos Certo experimẽ Compelli ut credamus Corpus
Xi uerũ resurrexisse, et q sit eiq D. Thomas, q christus subiugit ipe

qz sic ipse manib. xm̃ Contrectauit, ita nos in Euchā eunq; tan-
gimus Hanc fidem sitm̃ de Sacramō et figā intelligentiam ex
perimēto Cyrillo mēmit, cēt fallax, et vidicalis. Cum hoc Sa-
cramum nob. pastorem xi, non aut resurrectionem referat, plura de
hoc Augs sup attulimus ascensione in celos, in vera Carne pbant
nos ex Euchā, Cui quā hoc nobis facimus, qui ex ascensione tollunt
fidem. ex Euchā vide sup pbem Iam. Vbi S. Bernardi et Chrisos.
verba ptuli, ex aliorū Scriptorum Cionem. pro n Cionem hanc
non solum in fide et charite intellexerunt verum etiam in perceptione
Sacrami. Euchā. Hoc apud veteres q̃cos et latinos passim Sy-
naxis et Communio dr. Ita D. Dionisius primus Euchan
appellauit lib. 3 de Ecclica Hierarchia. et post eū alij, vt videre
est in q̃st. de natā huius Sacrami Hinc Tertul. in illa petitione
lib. de Orone dominica, Panem nrum q̃tidianū ā die nos nostu-
lare ppetuitatem inde et ppetuo cū xō Coniungi, et individuitatē
in Corpe eius, ut in Euchā ita nos Coniungamur et copulemur.
Vt pfectissime nobis ipsis inuicem Coeamus Hinc S. Cyrillo Catha
chesi 4. Mistagogica dicit nos fieri συσσωμους et σημεους
et eiusq; Corpis et eiusq; sanguinis, q̃ q̃ precipue intelligitur cum
xo Nihilominus tn et xianoru inter se Conunctionem explicat ut
ex Cyrillo satis apparet. Et D. Aug. Cū Donatistas mil
freq̃ntius urget, qnā extra eccliam eius Ecclā, in qua Corpo xi digne
ac spuale sumitur. Remissionem peccatorum. Ad obiectionem Pe-
lagianorum, qui etiam demonibus pollicebantur. Veniam peccatorum. ex
Euchā pro Argmō sumunt, cum ondunt dēmones hoīa sumere
non posse, q̃ corpe careant, et pū inferunt, nec ad eos remissionem
peccatorum plene vitā eternā. S. Aug. frequentissime Confutat Pelagianos

ex Eucha existimantes sine baptismo quemvis posse ad vitam
eternam, quod falsum Aug. est affirmat, vt etiam absq; Eu-
cha nemo Salutem assequatur. Heretici etiam suos pueros
articulos ex Eucha confirmabant. Nestorianus apud Cyrillum
Anathematismo 2. qui dicebant B. Virginem non esse Theotecon
Dei genitricem. ob illa verba, Nisi manducaueritis carnem filij
hoīs, hoc asserebant verum esse, ut ni inquiebant diuinitas non man-
ducatur. ita nec eam ullomodo Beatam Virginē peperisse
dicendū est. Quod tñ verū ut in aliquo sensu est, ita falsum
est: si neget quispiam B. Virginem non peperisse xm, qui erat
Deus et homo. Paulus Samosatenus. qui dixerat
xm, de calice diuinitus in eos infundebat sanguinem xi in
Sacramō esse passibilem et corruptibilem. vt puri hominis quasi
diuidi hic esset Corrumpi Futiliani qui credebant Carnem xi
in incarnatione in diuinitatem transisse. Hoc probabant ex verbis
xi, in quibus panem in corpus suum mutauit.

Decima quarta probo. Prae dolendum quale
sit peccum indigne Eucham sumere. qd et multo grauius esse affir-
mant, quam si alia Sacramā indigne sumantur. Chrisost
homil. 83. in Matheū et 45 in Ioan. Hesichius lib. 6 in Le-
uit. Cap. 26 Ambros. in Camp. lo. ad Hebr. Origenes
in Psalmo 37. Basilio in Cap. vltō. de baptismo. Hieronimo
lib. 2. Cōtra Iouinianū et Cap. 1 Malach. Cypr. l. 6. 3. Epla
9. Aug. lib. 2. Cōtra Petiliani Cap. 42. et in Epla 162
et lib. Cōtra Crescenii Grammatici Cap. 23. et in lib. post colla-
tionem Cap. 7.

Decima quinta probo ex Patribus

Patres.

ꝑ agnouerunt Sacrificiū missae. ut alibi ondemus, q nunqua
sane fecissent, si Eucham panem solum et vinū existimassent, vt col-
ligere est ex S. Ignatio, quem sup attuli, qui scribit ꝓptereа hae-
reticos quosdā vepudiare oblationes, q Carnem ex in Eucharia
non paterentur. Decima sexta probo. Ex
praxi et multiplici vsu Eccle. Primo in adorone, de qua Aug.
in Psal. 33. Caro inquit Xi ex terra est. et nemo eam man-
ducat, nisi prius adoret, de qua plura infra. Idē in inuocatione
Dionisius Areopagita in Ecclesiastica Hierarchia, in Theoria Sy-
naxeos. Vt diuinissimum Sacramum, per sacrificii nobis fac
apparas velatis. per mentis enigmatū. et te symbolicis
circumdant, et intelligat nra oculos tue lumine Compleat. in
Liturgijs Chrisost. et Basily. Eucha populo ondit̄ adorata
a Sacerdote et Diacono et his verbis compellatur. Deus ppi-
tius esto mihi peccatori. Et dne non sum dignus in Liturgia
Chrisostomi, qua in ecclam accomodat etiam Eucharia. Origi.
in eos homil. 5. in diuersa. Et Aug. in Epla ad Ianuarium.
agnoscit enim vere ingredi os Corpis nri, ut olim domū Centurio-
nis. Denig oēs Missae latinae illis locis vtuntur. Et Bcus
Basilius in lib. de spu s. Cap. 27. int.
traditiones Apicas numat inuocem Eucharia inuocem ingt
verba, cum onditur pamis Eucharie et poculum benedictionis
quib sctorum nobis in scris reliquit. Ad inuocem etiam pti-
net in Missa Grecorum Hymnus Cleyson. et Benedictus qui
venit in nōe dni. q ad elevatiōem dnī in religiosa pumphone
Idē a iciunio Pamp sumebatur, teste Augusto. ad Ianuariū. Idem in
Idē vsq verbatus pomus ꝓbō ex 1 ad Corint. 11 Hinc Commun

r confessio

Exorcizo te spūs hui Sacrame semp pmissa r vt patet ex lib. de Ecclicis dogmatibus Cap. xxxi Tert. Cypr. in Serm. de lapsis Chrysost. aut in homil. 83. in Matthēū dicit se potius sanguinem xi effundum. quam aliqm indigne aut eunq. admissum. In religiosa attrectatione mag. cm cura Cauebant Catholici ne aliquid Sacrami aut scelere aut negliga in terram decideret. S. Cyrillus Catheches. S. Mistagogica Ne Cadat ergo aliqua micla diligne quidem et cum adhe e in ore tuo mamb. ne athn. gas et oculos et frontem et reliqua sensuū organa Consecra. Diligenc homil. 13 in Cap xx. Exodi. Restio inquit, qui diuinis mysteriis interēe Consueuistis quo Cum suscipitis Corpus dm Cum oi venerenc et Cautela seruatis ne ex eo parū quid decidat Tertul. in lib. de Corona militis Similia ff. Pius primus apud Gratianū distinct. x. Si aliquid sanguinis in terra Cadit Precipit vt sacerdos lingua hauriat terram radat quatenus dicitur plenitudo Vide Augustinū homil. 26 lib. xx homiliarū Et Sermone xxx de tpe. Iq quisq Cernitur. in religiosa cū studia ab insolentibus q tanta fuit vt ne ab vsq quidem Corpici Eucharistiam voluerit Et quidē Chrisost. in Epla ad Innocentium Dionisius Cap. 7. Eccliē Hierarchic. par 3. D. Thomas 3ª pē qst. 80 Art 4. Venerabilis Beda lib. 2 histor. Cap 7 scribit quam grauia passus sit Laurēn. Archiepiscopus a Cōtrariis q nollet ipsi Cantica illius psalm. qui in Eccll. dati a volebat Conspicienq aut pumicē tubarum. Thargecius Acolutus ut Beda testatur in Martirologia 18 Kalend octobr. a paganis occisus est. q. in itinere Eccliam pictauis quē fecerat a perire nollet Ag. in Lexitio Theodoretum. dist. 2 Augustin in psalmo xx et 33. Et Epla 166. Chrisost homil. 51 et 62. ad populū Antiochenū in religiosa Custodia a

Sanguis si ceciderit in terra ieiunet.

Ca.

Catechumenis Augustin. Tractatu 26 in Ioannem, dic. Eucharistiam abscondi à Catechumenis, quia Iesus inquit non omnibus se illis credidit. Hinc etiam Consuetudinis memineruntS. Dionysio in Cap. 3. Eccles Hierarchic. S. Basilius et Chrisost. in Liturgijs hinc nata è celebri distinctio inter Missam Catechumenorum et fidelium. Ita præscribitur in Viatico totaEcclia semper tenuit hoc Sacramum Viaticum cæ et cibum quasi itinerarium animæ in morte. Et hoc ad persuasum haberet se cogi Comites ad cælum usq; deduci Unde Chrisost. Homil 24 in Epistam 1 ad Corinth. Propter hoc Corpus inquit, non amplius terra et cinis ego Sum propter hoc Corpus cælum et quæ in eo bona Sunt me accepturum spero et lib. 6. de Sacerdotio. Narrat se audivisse à quodam viro Sanctissimo eos, qui de hac vita migraturi Sunt, et si Corpus Christi fuerint participes eam defunctos propter Sacramum Sumptu vecta in cælum deduci Sed de hoc Viatico cibiq; necesse et religione. Vide Dionysiu Alexandrinu apud Eusebium lib. 6 Hist. Cap. 34. Paulinus in Vita Ambrosij. Ambrosius in oratione de obitu Satyri fris Ita Cyrillus in locis in Basilio in Testibus Consecrationis propter Eucharistiam Hinc templa altaria, Calices aliaq; Sacra instrumenta affirmat Hieronimus in Epistola ad Theophilum. Alexand. in malignæ voluntate habere propter Consortium Corporis et Sanguinis Dni. et hæc Contaminata, ut ait Optatus Milevitanus in lib. 6 Con Parmenianum Donatistas. Cui loci facium Adeo ob eam religionem ipsi sacerdotes et ministri Consecrabantur. Et in Vetori Eccla ad Castitatem astringebantur. Vt S. Syricius Papa in Epistola ad Eurytum Cap. 7 S. quoq; Hieronimus Con Iovinianum et Ambr. in Commente. Cap. 3 ll ad Timoth. Hi qui Conficiunt Corpus et San-

q uinim dñi in mxa Veneronē semp habiti fnēve apud eos gen. tes fideles Vñ D. Hieron. in Epla ad Theodor. nil audet de Sacerdotibo Simstre dicere. qz Xi Corpo sdeo ore Conficiunt Et S. Gregor. Nadianzenus apud Imperatorem. Ego princeps fundo ad te preces eoq ore quo frago Salutis nrē mrsteria Plura hui gmō apud pres inuenimus vs psertim. in locis in qb. de digni tate Sacerdotū pertractat Inter quos scipue legendus chrys. in libris de Sacerdotio.

Sacerdotis dignitas.

Decima septima pbo Ex Comparone quā pres faciunt int Eucharistiam et figuras Manna Vet. Agnū Paschā lem et panes pposnos ii Sacramentarios Sentā e Non esse Vero Corpo Xi in hoc Sacrano quā erat in his ipsis figuris nras n Volunt panem set Vinū aliud esse quā figuram quando aut Sym. bolum Corpis Xti absentis Patres aut obiect Convium affirmant Ter. tul. lib. 4. Con Marcianū qm Marcion putabat xm nem accepisse nibi similitudinem Carnis, eamq designasset Pascha Typicū irridens vndet Ideo affectū Suū ondit Concupiscentia Cōcupiui edere Vobiscū anteq patiar. O legis destructorem qui concupierat eam Pascha celebrare. Nimirum uerecina illa iudaica delectari Ch. ipse erat, qui tanq ouis ad victimā abduci habens, et ouis Coram tondente. Sic non aperuit, figurā sui sanguinis Salutaris im. plere concupiscebat Tertul. hoc loco dicit xm in his Pbis desiderio desiderari ii. locutum non de agno Paschali, sed de Euchaia, et in Eucha impletā figurā agni Typici. Atq non potebat impleri nisi Verite ptē Origenes Homil. 7 in numeros et tr in Leuiticū Cui unc inquit in enigmate, quat Manna ci. mus aut in spe Caro Verbi e bequt cibus. S. Cypri. in ser. de Cena affirmat chrm Consumpto agno in Consumptibilem cibum

Sei

discipulis ꝓposuisse et subdit, immortalitatis alimonia datur à Cō. munibus cibis differens corpalis suba spem vetinas, sed virtutis diuinæ inuisibili efficientia! ꝓbant ad hoc ꝓtiam scatā olim à tpe Melchisedech ꝑdurant Sacramā, et à filys Abrahæ faciēnt. opā ei. Summus Sacerdos panem obtulit et vinū dñe inquit Corꝑ meū. S. Ambrosius in lib. de initiatis Cap 8. et 9 et lib. 3 de sacramentis Cap 8 Compans Euchariam cum Manna Concludit potior ñ lux, quā umbra, veritas quā figura, Corpo auctoris quā Manna. de cælo S. Hieronimus ꝙst. 2 ad Euidian Non inquit nobis Manna dedit Moyses, sed dnus debat ipse Conuiuiū et conuiua. ipse Comedens et Comeditus. Si Scone tm Euchariā erat Corpo xi, non negaret Moyses dedisse verū Manna, qm si scom spectemus Manna scabat Corpo xi Vide etiā in Cap 16 Math. S. Cyrill. Hierosolimitanus Catheches 4. Mistagogica dicit panes ꝓpositiōis finem adeptos, in lege aut nouæ esse panem cælestem. et ꝓpulū salutis, et statim Ne Corpo Consideremus tanq̄ nudū panem. et vinū, Corpo ñ et Sanguis xi est. Chrisost. homil. 44. in Iohannem dicit Manna fuisse figurā non veritatem nec de cælo fuisse, nisi cōmē quo tantum hō dicimo. de cælo Euchariam aut veritatem fuisse dicit in homil. de ꝓditione Iudæ. affirmat cum Compat agnū cū Euchā Theodoretus in Cap. 16 ad Corinth. Vocat figuras veteris testamenti τυπους Eucharistias Architipū. quasi diceret veritatem S. Cyrillus Alexandr. lib. 4. in Iohan. Cap. 14 16 et 18 et lib. 3. Cap. 36 dic. Manna fuisse breue panis remediū non cibum Verū ñ panem de cælo Sanctum Dō inquit Corpo xi ad immortalitatem et vitam æternam. cibus est. Ecce de hoc cog Argo S. Gregorius Niceanus in lib. de vita.

Moyses, Heselnū lib. 6 in Leuit. Cap. 22. S. Leonim. Serm. 2 de Pascha. S. Damascenū lib. 4. de fide Ortho. xn Cap. 14

Decima Octaua probo. Patres asserunt hoc donū Eucharistie processisse, ex infinito amore Xi, erga Eccl̄am ḡ sane non dispiceret Xs existimauerunt xm sui Corpis tm dedisse signū. Chrisost. homil. 83. in Matheū et lib. 3 de sacerdotio et homil. ad Neoph. et homil. 60 ad popul. Antioch. Augustin. tractat. 40 et 42. in Ioannem. et homil. ad Neophitos S. Petrus Chrisologus in Serm. 67 et alij innumeri. Vide titulū de Consecrat. dist. 2 Cap. Ego Berengarius.

Decima Nona probo. Tres asserunt panem et vinum in Corpus Xi transubstantiari. Vt infra patebat.

Vigessima pbo. Vbiq; affirmant Missā esse Sacrificium ut aliud sit Xi Sacrificio Melchisedech aliud etiam alijs. Ibi panem et vinū habere debet. Atq; hec ex Patribus.

Obiectiones Hæreticos ex Patribus.

Petrus Martyr. in opus Cōn Stephanū Vindicien. Eius parte prima innumeras pfert obiectiones ex Patribus quarum tm plerasq; ad institutū minime faciunt, Alie ex Patrum verbis Confitentur sunt in alienū sensum detorte, Alie denig; aliquam spem asserunt, Sacramentarie pfecisse, at p. idoneas solas psequimur Petrus tn duas regulas stabiliuit, ex quibus omnes obiectionū Solutiones haud difficulter Colligi possunt

PRIMA REGVLA.

Quan

Cuiañ pñs accomodant Verba Sacramentalia ad more spualia ac Thalaphorica manducom, eiñ rei, q̃ alioq̃ ppñe Comedi non pt. Sed fide sola devotionq̃, aut auditione accipit sensu natiuum et vralem non respiciunt Sed mysticu solu. Qui Confunduntur sup vralem, nogq̃ ynq̃ illi aduertetur, impenitẽ argumentantur. Hereticis apponẽ mystici ad destructiom vralis v.g. ex Origene in Cap. 26 Numerorũ Panis iste, qm Deus Corpo Suu ee fatetur. Verbũ e nutritorium animarum ũ ex quo insulse infunt illi Velle Origenem, nil aliud ee manducare Carne Xi, quam audire Verbũ Xi. Ex qua bella intpõne, non solum vralem pntiã Sed totũ Sacramẽ funditus tollitur. Dicendq̃ ergo ex Constituta regula Origenem Verbis istis sensu exprimere, q̃ vralem non cuerit, q̃ ex eoq̃ loco intelligere potuissent, vel Contra ex Homil. 16 in numeros Ubi sensu vralem est mysticu Una Cum Xpo, his Verbis Bibere dicimur Sanguinem et vitã Sacramentorũ et cũ sermones eius recipimus. Secunda.

Oes dictiones ab antiqo Usurpatas q̃ videntur Carnis Xi pntiã, manducom, aut oblationem imminuere. ac p vocali ac substantiali exntiã spualem Umbraticam aut transeuntem pntiam inducere. tantũ ad vom, et nos exndi, imolandi et manducandi qui est occultus et Sacramentalis pficiunt Substitutõ identitatem, Vel vi aut achimiã, Veritatem omino non tollunt Qua Regula animaduerta, non te offendet illud Augi in psal. 33. Quẽ cũ Corpo Suu Commendaret discipli quodmõ portaret se manibo Suis, q̃ Vox quodmõ non adjicitur ad Veritem Subã intendam, sed ad invisibile rei gerendo mos insinuandũ. Nec illud eiusdq̃ Epla 23. ad Bonifacium Quẽ qñq̃ mos. Sacramuu Corporis Xi. Corpus Xi est, sicut

Sicut Sacramentū fidei fides est. Sic ñ loquuntur Aug^nus.
O ñ nō posita in exñtiā non naturā extrā occ nrales Condi-
tiones, atq; sensibiles qualitates illis appellem Competentes, et a-
lienis accidentibus imbuta, ut Subam Suā retineat, tum quia
Subā Conditiones q̄ dam cū ea in conceptū et sensū humanū ve-
niunt, atq; quia appellem Subiectā sunt non ñt appellem quoq;
ipsam penē amittit uel retinet q̄. sed quodāmō imperie respectu
illius alterius exñtiæ, quam habet uel habuit femina, ita
ut Corpus Xi sub spē panis per figurā est q̄dā quo modo ac si
militudinem Sacramentalem dicatur. ut sit Corpus Xi. Hinc D.
Paulus 1 ad Cor. 15. Vocat Corpus futurū post resurrectionem Spiritalem
atq; adeō adiungit, non q̄ futurū est seminarij in terram ca-
dens, Sed Deum datur hāc Corpus, sicut vult. Tibi non Scat
diversā Subam, Sed admirabilem in exñdi Conditione differentiam
Hinc et Servator. Matth. 26 Me non semp habebitis et 23
Amodo non videbitis me. Cum tñ et habuerint et viderint Xm
post resurrectionem Subā plane eandē. Sed exñdi mō alio Hinc
Luc ultimo Colloquijs cū discipulis, et Deus pus tñ ait. Cum eēm vo-
biscū. Si ergo Christus ali affectus post resurrectionē dicatur tunc
non ēi pus, aut non ēi q̄ fuerat, q̄ anteā magis ob longē maiorem
qualitatū et Conditionum earū diffām. Deus Corpus Xi in Eucha
exñs dici qt non iq, quod antea visibiliter in mundo Conversatur
et hoc vadit exñdi mō exponendo sunt illa Vocer apud pres
Sacramenta, figura, Signū imago, Symbolū, antitipa. et memoriale
re p̄sentatio Similitudo ēt. Ex quibus tñ verbis, quotiescunq;
Scriptūræ inſunt, in Euchā Corpus Xi, non adeō semp negandum est tro
Scripā Chri. q. Christus dedit figuram. Ergo non ſcedit Corpus quod
quum haec vocabula rarissimē Scripti opponuntur. ut ex dictis lucē
patebit, non ñ repugnat essentiā filij Dei, q̄ ab Aeter. lapsatur cha

rd.

vactor. et figura Subā priꝰ. et ad Coloꝰ. dr 1. Imago dei. Similr nec illud repugnat ueritati naturæ humanæ. q ad Philip. 2 dr Habitu inuentus ut homo, quamuis ex his locis omnibꝰ Aduersarios etiam et Apollinaristæ Argāt Cōtra veritatem diuinæ in Xō nāæ assumant Primuꝰ. quem obyciunt est Tertullianus Nec aquā repbabit Creatoris, q pro suo sanguine tribuit. Nec panem quo ipsum Corpus Suū repsentat. Ex quib. verbis Petrus Martyr, obiectione 160. infert repsentationem, in Eucha non aut pntiam. Rndeō Repsentari ig eō, q pro placeret stylo Tertuliani. ut notat Beatus Renanus in Annotationib. libri Tertuliani de Pœnitentia Cap. 3. Num. 17. ad illud. Celestē ignē repsentari noluisset, ut etiam recte observat Iacobus Hamellius in Cap. 14. lib. de resurrectione Confirmatur Solutio ex lib. de resurrectione Carnis Cap. 17. Carnem inquit repsentandā iudicio, et Cap. 23. Non repsentatio sed expectatio. et Cap. ultimo, ut versus ex illa repsentetur Adam. et lib. 4. Cōtra Marcionem. dic. Cum pnēm repsentasse filium. Cum dixit. Hic est filius meus dilectus. Quin et ipse Martyr. citat locū ex lib. de pnēa Num. 4. Cōtra scripsit eo nomine Verbo Crepsentare, q Textus. S. Hieronimus in Cap. 26 Matth. et D. Ambrosius lib. 1 officiorum Cap. 32. et M. Tullius lib. 16 Epl arum.

Secundo obyciunt. lib. 4 Cōtra Marcionem, Cap. 4. Professus it aqa se Concupiscentia Concupi. scere edere Pascha, ut Sum, et Indignū emin. ut quid aliud Concupiscere Deus. acceptū panem et distributū discipulis Corpus Suum illū fecit Corpus meū dicendo i figura Corporis mei. Vti, q vana aut non fuisset, nihil veritatis esset Corpus Rndeō Pō Certum est Tertullianū credidisse in Eucha esse verum Xi Corpus non aut vere figuram. q patet ex loquio loco lib. de coron. Cap. 6 Corpus eius in pane Consecrat. hoc est Corpus meū i et Cap. ult. q stabis Solutionis sit accepto Corpe domini

accepto Corpe dñi et reseruate. C quo reseruatur Simon est. D et
iterum. Vtrumq; Saluū est. et participatio ministeriū et executio offi
et l.b. de Idolatria Cap. 7. Caro manū admouet Corpi xi
et lib. resurrect. Carnis. Cap. 8. Caro Corpe et sanguine xi ve
scitur. ut et anima de deo stagiretur. Vbi sit p Corpo xi figurā intel
lexisset dicere potuisset aque animam vesci. Et hoc etiam modo
Si Corpū xi solum vsualis sumeretur. Vt sacramentaria Commiscē
tur Et lib. de pudicitia. Opimitate Dñici Corpis Magistratus. Heri
oā cum clavē asseruant veritē Corpis et sanguinis dñi Magistratus.
gensib. etiam testibus Centuria. 12 Cap. 4. Oportet nūta verba
obiecta Tertuliani explicare ne sibi ipi repugnet. Quidē Zeo
Nihil hic de veritē Corpis xi dicebat, qz tota eō Tertuliani vertit
non ad nouū Sacramentū Euchē tangā illud vocetur figura, sed ad
panem de quo dicebat. In loco ia Tertuliano citato. C Vemit
mittamus lignū in panem eius D ea vonē qua panis oblatus et comi
stus in sacrificio nāe, et legib. iam tū figurabat Conficiens Corpus
xi ex māā et sub panis spē manducandū. Hoc autē Vere ad
Tertuliani loca hic figē q climebat sub lege, qm Veterem fi
guram applat tunc de plane dicens non intelligens Veterem fuisse istam
figurā Corpis xi. Hinc de Calice paulo post. ut aut et sanguinis
Veterem figuram in eius recognoscat Confirmatur Zeo
D m hanc interpē Conuenit Cum tetius Scripo Vbi non aliud
Sentiri ondere Tertul. quam conversationem noui et Veteris te.
stamenti ex eo, q Veteris testamenti figē noui testamenti Veri
tē Compleantur. Quod dum facit inter cetera etiam affert te
stimoniū Hebreum. 11. Vemite mittamus lignū in panem eius si
cut hoc loco Et lib. 3. Con Martionem Cap. 19. et. lib. con
Judaos Cap. 10. Crucem in Corpo eius Similr paulo post affert
testimoniū Genes. 49. Lauabit in Vino stolam suam. et in
Sanguine Vue amictū suū. Atq ut pbat panem antigne Ve
terem

tersum fuisse. Corpis dominici. figuram aſſert, Hæc verba ex
Euangelio aliquantulum mutata, acceptum panem et distributo
discipulis suis Corpus suum illum fecit Similiter ubi ꝓbet, vinu et
figuratu Xi sanguinem infra dicens ita et nunc sanguinem suum in
ſcino Consecrauit, qui tunc vinu in sanguine figurabat in aut
ubi obscure loquitur. et quasi Corrio sensu ꝓ eo q dicere debu.
erat qui tunc sanguinem in cuius figurauit. ita est priuꝰ quã
dicta verba adiecit, hoc est Corpo meũ. dicendo ~ figura Cor.
pis mei etiam quasi Consuto sensu loquitur. ꝓ eo q dicere debue.
rat Conuenienter sue institute Illud. C panem nempe. fecit
xus Corpus suum in nouo lege dicendo Hoc est Corpo meum. q in ve.
teri loge erat figũ Corpis sui. Confirmatur 3o.
Sic debeus intelligi ex verbis immediate sequentibus figura
aut non fuisset, cum aliter dicere debuisset C effect. S. in nouo
lege figurã Corpis sui agnoscerent. Confirmatur 4o
Ex illis verbis. Cur aut panem Corpus suũ appellat et nõ
magis ponẽ quem Martion verbis loco habuit, nisi intelligas
Cetera mistam figuram fuisse Corpis xi. Et uersum subuciens ita.
illuminatus antiquitatis ꝛeruꝫ q tunc C nempe in uetꝰ testamẽto,
Noluerit Scasse, panem satis declarauit Corpus suũ uocans panem.
indicat, q tunc panis Scauit Corpo xi non ꝓ eo q nunc illud
Sit, Simile é etiam illud. Et aut et Sanguinis ueterem C non
nouã ꝰ figurã recognoscẽs Et q ht paulo post at nunc C in
nouo testamẽ Sanguinem suũ in uino Consecrans, qui tunc C in
ueteri testamẽ, uinũ in sanguine figurabat Similia ꝓsus ht in li 6.
cõ Iudeos Cap. 1o. et 1. 6. 3. Cõ Martionem. Cap. 19. Vbi
loci dominici. Il citat Tertio. Sic
facit ptinax dicens q etiam nunc in nouo testamẽ applaudit
Tertulianus Eucharistiam figurã Corpis sui. fatuos cui B. Augo.

in lib. Con Adimanti Manichæum. Cap. 12 esse quoq; in Euchª Signū Corpis xi, seu figurā, sed co modò, qua sanguis aiæ anima. lis Signū dr. nimpe Signum non merū. Sed q etiam ipsa res Continetū Est ū Corpo xi ut ig. D. Aug. tractit in Sentiª quaspovè, et Veritas et figa, Veritas q Corpo xi et sanguis Virtē spu in Verbo ipō, expanis et uini Subā efficitur. figā vō q exterio Sentitur. Et uō nil obstaret, quin ig et veritaō sit seu Subā et tn figā seu effigiē, aut Similitudo dicatur. patet et ex ipso Tertul. lib. 2. Con Marcionem. Ubi Marcionitæ vt pbarent xm non habere veram Carnem Citab aut illud ad Philip. 2 forma Servi accipiens, et in Similitudinē hominū factus Respondet Tertul. Negando Consequaū Quā: inquit non et figa, et Similitdo et effigies Subā quoq; accedat Benē aut q otali bi xm imaginem invisibilis Det appellat. Nunquid Corpo et Sic quā in effigie Cum Dei Collocat Aquē non erit Deus Christus be ne, Sine hō vere fuit in effigie hoīs Constitutus. Utrobiq; em Veritas necesse habebit excludi, Si effigies et Similitudo sit figa fantasma ali Vindicabitur.

Quicunq; Tertio. Ex lib. Con Marcionem Cap 19. Deus in Euangelio quoq; vero revelavit panem Corpus suū applans Et et hinc iam eum intelligaū Corpis Sui figuram panem dedisse Cuius vero Corpus in panem Prophetia figuravit ipse q Cosmiha hoc po stea Sacrdmentum interpretatus Respondeō Pō Cum la cobo Familia in Annotationib. Capitib 19 Num. 14 Dei bium esse an iam dicta Verba Utret hinc iam) sint germana Tertulliani nec ne aut Saltim ea ea q in lib. adversus Ju. deos Vbi qq similia ht, neq; inexcusse negantur, neq; in manu scriptis. Codicibus Respondeō Zach. Senū Tertulli ani

liam esse Xm exhibito corpe suo implesse pphetiã et figuram Hieron. Mitte mittamus lignũ in panem eius Theodoret. Tertullianus obiecit Xm non destruxisse legem veterem. Sed implesse, neq; fuisse filiũ alterius Dei, quam eius qui Vetus testamentũ condiderat Itaq; non uocat hic figurã Corpis Eucharistiã, sed eam q̃ pcesserat in veteri testamẽto.

Obiectiones ex Origene.

Pro Petri Martyris obiectio 163. Panis iste, quem Deus bendixit Corpus suum fecerit. cũ Verbum est nutritorium tamen non istud Solemus Pap. Regula Ia. de qua etiam uide Ioannem Hotense lib. 4. de Eucha Con Accol Lampadiũ Cap. 2. Ad ob. iectio Martyris. 164. Ex Orig. Hom. 7 in Leviticũ Et et in Euangelio Viua q̃ occidit non solum in veteri testamẽto, Sed etiã Viuam sequaris illud q̃ dictũ est. Nisi manducaueritis Carnem filii hois non habebitis uitã in uobis, Littera occidit Spiritus Sensus Origenis de Eucha, clare ex alijs locis intelligi Homil. 7. in numer. tum in Enigmate. Erat magna cibus. Nunc aũt in spe Caro Verbi Dei, est Verus cibus sicut et ipse dixit Caro mea est Verus cibus, et Homil. 5. in diuersos. Quando Vitã panis et Poculo suscipis manducas et bibis Corpus et Sanguinem domini, tũ dnus suo uerbũ tuũ ingreditur. et Homil. 38. in Lucam Si non Carnibus Xi uescimur et Cruore potamur Et lib. 8 Con Sensu aũ medii, qualib. panib. uescimur. q p pes efficiuntur Corpus Sctum. Ad ob. Cum Gardinero Idem Eccham Comedere Carnem Xi in mysterio percipiam ab ipso Xo, et q̃dem. Sicut Xus ipse instituit, non ut reliquos cibos. Sicut Ivã in Ille cibus illis sonat Nisi manducaueritis &c. Sed obijcit

Martyr. Ergo fatemini in verbis xi figurā Ro Sensū
vrales. horū verborū Videre dnum, vērā tñ vnū existere
Alter est C. qui nimirū videtur ēē sensus et non est. d. fuit
Capharnaitarū, vt manducare Corpo xi sit ig comedere eo mo
quo alios cibos, cognde, frangendo, scindendo &. Sed hic sensus ē
falsus Alter ē quem in vnsione explicuimus q vērā non ē
figuralis sed vralis et ad mentem xi. Tertia obie.
ctio. Cibus Martyris obiectione 180 Ex Cap. 15. in Matth.
Ille cibus qui sanctificatur. inxta id q materia ēst. in ventrem
abit, et in secessū eyicitur., ista aūt inquit Martyr. nefas ē de
Corpe xi cogitare. Rndeō Pō. Origenem loqui
de pamb. Consecratis Ab ecumenoru et de alys pambus. qui
Consecrati solebant dari fidelib. vt colligitur ex D. Aug. lib. 2.
de peccatorum meritis et remissione Cap. 26. Confirmatur
ex origene Nam statim subiungit. Et hoc q. de Typico Sym.
bolicoq Corpe. Et mox de vero Corpe sermonem orditur. Multa
porro inquit et de ipso Verbo dici possent. q factum est Caro. Ve
rumq cibus quem qui comederit vivit in eternū
Tertio Rndeō. Origenem si de Eucha loquantur. tantū
affirmare materiale panis et speē Corruptam eyci. Illis aūt cor.
ruptis Corpus xi vērū non est. Confirmatur. q̄m Homil. 5
in diuersos. et ita loquitur. Quam sanctū cibū illibatoq incorru.
ptū accipis epulū. Et q̄m pane vitę et poculo salutis. Vbi
sahl ondit ipsū Corpus xi sumi. haud quaq tñ corrumpi.

Obiectiones ex Cypriano.

Ex Cypriano multa obijcit Martyr. ab obiectione 180.

ad vm non feriunt. Vnū solum aliquid videntur habere dif.
ficultatis ex lib. de cena dni. Hanc quotidie agimus Coicamo
mon dentes paramus ad mordendū, sed fide sincera frangimus et par.
timur. Rndeo Io. Certe christianū nobis seu sentire
Epla xo Considerantes iccirco se quotidie Calicem Sanguinis Xi
bibere, Vt possint et ipsi ppt xm Sanguinem suum fundere tibi
Sanguinem Verbū nrum opponit Sanguini xi Et Epla x4. Non
incruenti relinquamus, sed protectione Sanguinis, et corpis Xi muniamur.
Et Serm. x. de lapsis. Mortiferos adhuc idolorū cibos vacuā.
tes exhalantibus etiam nunc scelus suum faucibus, et Contagia
funesta nedolentibus dni corpis inmadunt. Et infra. Ante ex
homologesin facta criminis atq purgata conscientia sacrificio
et manu sacerdotis, uis infertur. Corpis sinis et sanguinis. Z dō
Rndeo Libellum illum ab Evasio et Gamalio Iacobo, non
indicari genuinū Cypriani. Cuiscunq tñ sit clare asseverare nea.
tem pntiam. Panis inquit iste cōis in Carnem et Sanguinem mu.
tatus pficit uitam. et ibi verum dicit Corpis, et lex quippe cōis san.
guinis prohibet Euangelium precipit ut bibatur. Et ut non tantū ex
terius hoc Sanguinis teniremur. Sed et intrinsecus. Et christi bacu.
lus ipsum ferat in pectore. Tertio Rndeo Authore
istū non usuisse dicere illa verbis, quid sumere debeamus, sed quo
Eucham accipi oportet, nempe non ad explendū ventrem. cibo Corpis
Sed animi Saturandi. propterea inbet nos magis animi, quā Corpis in.
strumenta parare. Obviant et Athanasium
in Ser. de Verbo. Quicunq dixerit verbū Cōfilio sed Circa
finem. Et quanto inquit abest Corpus ad hoc, ut tactus immundos ex
leo edoceat. Et alibi verba xi intelligenda spualiter et iccirco Dnum
menbium fecisse ascensionis Suae in celum.

Rndeō pō Libr̄ū certo non cē Athanasy Ido Atha-
nasiū cog loco satis clare valem pntiam fateri Inquit enim
To uer dikvipuercov le διδοῦναι ὑπερ τὸ λογικὸν σο-
διστὲ τεοφι quod quisq; onditur ac datur p mundo da-
bitur alimonia ὡς πνευματικὸς ἐν ἐκκλησίᾳ ἀναδίδο-
ται Oecolampadius vertit vt spualē in uno quoq; nrum di-
stribuatur. Vertēq; erat digeratur. ἀναδίδοται n̄ scare
cibum Concoctum a natiuo calore p ōēs pōs corpis distrahi. Pe-
trus Martyr fatetur obiectionē ipso Denīq; Concludit Athana-
sius Fataq; oīnus Conseruatorium ad resurrectiōm Vite vbi diare
indicat Athanasius Corpo xi reuera sumi Itaq; Verba illa alia
Athanasy Sollum scānt Corpo xi, non uovanq. vt Capharnaite pu
tabant Sed in mysterio sumenq. Et hoc est spualē in uno quoq;
distribui q; Colligitur etiam ex Verbo illo Conseruatorius Quod
aut dicit Martyr xm fecisse mentiom ascensionis Sue in celum, ne
de Corpe suo loqui putaret fals. Hoc n̄ ideo fecit tam ut
intelligeret Corpo xi non sumenq. vt Capharnaite putabant, ve
etiam Carnem sibi, non ēē Carnem puri hoīs Sed etiā Verbi Dei, et
pūl quoquo diuinā et spualem et pīs post eam tob ovbi Sufficere
Obiectiones ex Augustino Aug l.6. 1 de doctrina x
ana. Cap. 16 ita loquitur. Cum p̄ceptiua loculio flagicin vel fa-
cinus p̄cipere videtur, aut vilitem, aut noxiā vetat figurata est Ni
si manducaueritis Carnem filij hoīs & sanguinem bibetis vitā non habebitis
cipere figura Ergo est p̄cipiens passioni dñi ēē communicatu et
suauitēr, atq; vtiliter recondenq; in memoria, q; Caro eius nobis cruci
xa et vulnerata est Rndeō pō Augustini regula Simplē
intellectā Scripturā et Augustino ipso repugnare, Scripturis quidem
q̄n multa in diuinis Vris p̄cipiuntur. q; flagitiū p̄sefert nos tn figu
rate accipiuntur Precepit deus Abrahamē vt filium mactā

vat

vet et sacrificaret, q facinus et flagicium ꝛc̃ videbatur, nec tñ
locutio erat figurata, sed ppria. Abraamus ñ non q̃ sciuit figura. vide de
tam, int̃ptationem, sed statim se accinxit, ad filium occidendũ. Et s. occisio
Hoc. 20. Q̃ uis filius ppheta p̃cepit cuiq adolescenti, ut sc ne in
interficeret facinus ꝛc̃ videbatur. Propheta etiã volenti manus in. vente.
ferre, tñ figurata locutio non erat. Nam adolescentem qui pro
phetam oppũere noluit, leo in pœnam discerpsit. Alia similia q̃ fa
cinus p̃ dẽ ferebant. Esaie, 20. Et Ezech. 4. Accipiuntur
ut q̃ ille rdepositis vestibus p̃ urbem incederet, hic aut q̃q
cibũ detestanq. à quo nãã humanum abhorret deuorare. Iuxta
ꝛa S. Augi regula, ad Iram vera ꝛct, p̃cipue xiana religionis
dogmata Consideraret, nam facinus ꝛc̃ videretur. Deũ carnem fori
nasci. int̃ hoc familiã basari, flagellari, crucifigi, nec tñ illabile.
Cutio Ioan. 6. Verbũ caro factũ ẽ figurata Consetur. nec vili
qua impũe, sed vere nec p̃ Communione idiomatũ tribuuntur.
Sed ut Confia ꝛct regula, hæc ipse Aug. sentẽ. Sicut sonat
intelligeretur. Cum in lib. 2 Cõtra aduersarium legis et pphetarũ Cap. 9
Manichæi vetus testamum vereerent, q̃ in eo multa flagitiosa ꝛc̃
videretur. Ut homicidia, Saulis et aliorũ adulteria Dauidis. Tho
mas et reliqui, Augustinũ ipsũ minime ẽ absensus, sed ex nouo te.
stamto, q̃ admittebant, arguit vetus testamum recipiens, q̃ nõ in
nouo testamto q̃q flagicia. Similia aut etiam maiora Committuntur. ut
q̃ Concedamus Carnem humanã, et sanguinem bibeamus. Verba sũt
Aug̃i. Xi Carnem suã nobis manducandã bibendam q̃ sanguinem dan.
tem fideli corde ex ore susceperimus, quamuis horribile videatur hu.
manã Carnem manducare quã perimere, et humanũ sanguinem potare
quã fundere. In q̃b. verbis Augus figura simplr non agnouit
nec vitio eius ullo ipsi fuisset momenti. Si figatè tm nos Comedere xi
Carnem et bibere Sanguinem dixisset, nequã horribilius esset

quam hoc̃ p̃cimere aut sanguinem fundere Preterea q̃st
vii. in Leuiticũ tractans q̃stiõ quam aũ Cypianus disputa
uerat lib. de cena. Cum ñ lex dei uetaret sanguinem bi
bere Noua p̃cipiebat Non uidit ẽm suã regulã C op erat facil
lima. D q̃ bibere sanguinem non uidebatur flagicij intelligere figurate
S ed in re obscura uisiõ dissimulauit lectori aut q̃uenti. quo
illud p̃cipiebatur relinq̃no. Rndeõ ẽdo. Exhibe patere v
gulam Aug̃i, non intelligendam, ut uerba eius p̃ferant quomo
do sit accipienda, cũ figuratã locutiõem ẽe constet Nisi manducaue
ritis Carnem filij hois &c facilis e colligere. ex eoq Aug.
tract. 27. in Ioañ. Vbi ita in p̃sona xi loqtur sicut illi intel
lexerunt Caĩ Caĩnaliter, Carnem non sic ego do, ad manducandã
Carnem meam, quomodo aut ipsi intellexerunt explicat ibiq̃ Car
nem quippe sic intellexerant inq̃t Aug̃us. quomo in cadauer dila
tum. aut in Macello uenditum. non quomo in spũ uegetatum Et
in Psal. 98. Acceptat inq̃t illi stulte Carnaliter illud cogitauerunt
et putauerunt q̃ p̃cipiũ ẽet ut nos particulas quasq̃ de corpe suo
et daturus illis et dixerunt duras e hic sermo. figurata igr
est xi locutio ẽm Aug̃. non simplr et absolute quasi Carnem
xi uiuam non manducaturi sed signũ tantũ ut sacramentum
Somniantur sed q̃ non manducaturi Antrophagorũ mori detesta
ndo et hoc dixit Aug̃us in loco obiecto esse dñi passiõem Caute
Rndeõ 8o Cautissime e Augũs credidisse Corpis xi in Eucha
ristiam, atq̃ adeo id tpis a nobis manducari patere hoc lo ex pleni
ùs alibi ex lib. 2 Cõi aduersus legis Cap. 9. Fideli certe
et ore Suscipimus Vbi Si figurate manducãmus ergo ops non ẽt Et
Psal. 33 Sub fuerim. Vt ẽt magnus dñs et mra eius Terra qui neq
dedit manducare. Corpus Suũ in qua tanta ppetuã e et 12, 47 in

Ioan.

in Ioannem Non habebis in Carne et Sanguine tuo, mõi q dcõ. Et tr. 33 in Ioannem, quonsq̃ bibebant sanguinem quem fudebant de sua salute desperauerunt Et lib. 12 Cõtr Faustũ Manichæũ C. 10 Habet magnam uocem xi sanguis in tra cum eo accepto a populis gentibus rndatur Amen. Hæc é clara vox sanguinis, quam sanguis ipse exprimit ex ore fidelium, cog sanguine vere emptore. Vet lib. 2 de peccatorũ meritis et remissionib. Cap. 26. Nam inquit et Catechumenos aq̃ ipsũ q̃s nosq̃ suũ p figurã xi et eorũ, et manna impositionũ putes sanctificari, Cet q̃ accipiunt, quamuis non sit Corpus xi sanctũ, tñ é et sanctum quam cibi, q tribus salimur. Quib verbis Aug. clare docet in pane Catechumenorũ de illo non sequitur. Signũ tñ fuisse corpis xi in Eucha, aut ipsũ revera Corpus xi. Et in Psal. 38 Concr! Terebatur ũ chm in manibus suis, q̃n Commendans ipsum corpus suũ ait Hoc é Corpus meũ Vbi aduertens q postea addit, Quodq̃ nil aliud scire velle, quã alimonã xm mensæ accubuisse, alio aut modo se ipsum in manibus gestasse, adeo ut falsum sit q̃ ait Martyr. illud q̃ mo verũ Corpis xi, q leuebatur tollebat. Et Psal. 98 Memo Carnem illam manducet mihi pio adorauerit Si xus ipse non adesset, quorsum adoratio? cet ñ idolatria panem venerari. Quod aut Martyr et Caluinistæ dicunt Augum velle dicere xm adorari in cœlo, non in Sacramo figuratã est et Augustini instituto repugnat, q expli. eas illa verba Adorate scabellum pedum eius per scabellum carnem xi interpretatur. Illud aut scabellum esse in Psal. adorandũ dic. Et quod in loco ni fallor. lib. 3 de Trinit aut de doctrina xi: dic infantes propter creditures xm in tris vocatũ in spẽ panis, q̃m ita in sacramtũ hã hostia illa, q spẽm hnt panis xm cõ.

Secunda obiectio Martyris obiectio 220

Ex Com. in Psal. 89 non hoc Corpus q videtis manducaturi estis, nec bibituri illum sanguinem quem effusuri sũ qui me crucifixerunt. vel q uobis dico. q si spualiter intelligatur uiuificabit

Rndeõ Primo. So

Solutiõ huiꝰ obiectionis potest ex regulis sup allatis tbi ꝯ
dimus et xm̃ seipm̃ applabe non seipm̃ ppter utariu existendi nosꝰ, ut
cum dix. Et modo non uidebitis me. Et iterũ Cum adhuc essem
nobiscũ Rndeõ dõ. Hunc et locũ obiecisse Beren
gario Cui respõdit Iste Carnotensis in Epla ad Hamelicu. Ipm̃
et non ipm̃ manducatuꝝ esse ingt, ipm̃ quidẽ nãali essentia, sed non i.
pm̃ uisibili forma Rndeo dõ Cum s. Buchmundo ꝯ
Beringar. qz caro de teõ est, et de carne Maria Carnem accepit, et in
ipsa Carne hic ambulauit, et ipsam Carnem nobis manducanꝺ dedit Salu
tem dedit Si ergo ipsam Carnem, quam de Maria accepit, et in qua
ambulauit nobis dedit quid negent Sacramentary Verba Augi
in qb. Constat, Augi tm̃ institutũ ee, ut credat xm̃ non dilaniandꝺ
in forma illa uisibili, ut Capharnaite existimabant.

Obiectio Tertia. Ex Aug. Ep. 23. ad Bonifaciũ. Sicut
ergo xm̃ quod mos Sacramentũ Corpus xi est. ita Sacramium fi.
dei fides est, si xm̃ quod mos inquiunt Sacramentary, non ergo
uere et realiter Rndeõ Ex regulis allatis Solutionem
intelligi quã pulcherrime explicat Hyeronimo Torensis in Confes.
Augustiniana in fest de Euch.

Obiectio Quarta. Ex lib. Cap. 12. tbi pbare uole
bat Aug. Sanguinem in ueteri testamõ, vocatũ fuisse animam à
Moyse, non q ẽet aiã, sed q animã, sonineret et scaret Posset
inquit Aug. intpretari pceptũ illud Cinque dẽ Sanguinem animã
q animam eius ẽe ꝺ in digito ẽe positũ. Non n dnus dubitauit di.
cere Hoc est Corpus meum. Cum daret Signũ Corpis
sui Rndeõ põ Cum Gardinero vnsione ad obie.
ctiõ zz. Martyrio id q xs dedit, visibili fuisse Signũ
Corpis eius. q aut dedit inuisibile Verum eius Corpus fuisse.
Rndeõ Eidẽ Cum Hieronimo Torensi. in Confes. Augusti.
niana

miana Cap. de Euch. Signū dicit q̄ ē Sacramum. Sacramum n̄ uocat Aug. Sacrū rei Signū Quod fit hac locutione xp̄i Sacrame non excludit patet ex q̄st. 4z Augustin. ex lib. 80 triū q̄stionū. vbi uocat xp̄m Sacramum filij dei, nec tñ opinatur Sacramentarij dicunt Augm̄ existimasse xp̄m filiū dei non fuisse.

Rndēō Tertio. Loca allata ex lib. 3 cōtra aduersarium legis et prophetarū Cap. 9 et q̄st. 57. in Leuitico ubi ostendere Augm̄ p̄ uocem Signū hic ueritatem excludere noluisse ibi in de sanguine animalis, Cui hoc loco fit mentio tractans dicit in Veteri testamēto sanguinem bibere fuisse prohibitū. in nouo aut testamēto p̄ceptum.

Obiectio Quinta ex Augustino. Tract. 27 in Joan. Quid paras dentem aut ventrem? Credе et manducasti, quib. Verbis uidetur Sacrē Corpus xi in Eucha accipi Solum spuale. Rndēō Po si aduersarij existimant hoc testimoniū valere ad probandū Corpus xi uerū non sumi in Eucha, valebit etiam ad probandū non ee Corpus ōō Eucha non sumere. Nam Credе et manducasti. Rndēō Ad hoc Augustini locū intelligendū. ad eū modū quo Cypr. ait Sup. ex. posuimus.

Obiectio Sexta ex eōd Augi, q̄ citat Gratianus de Consecrone distin. 2. Sicut calestis panis qui xi Caro est suo modo Vocatur Corpus xi, Cum uerum sit Sacramum Corpis illius q̄ uisibile q̄ palpabile q̄ mortale in cruce positū est. Vocatur ergo immolatio Carnis q̄ sacerdotis manibus fit xi passio. Rndēō Primo. Hec uerba non ōō Augi sed interpolatōis Gratiani uerborū q̄ supra allulimus ex Epla 23. Nichil aut aliud dicere uoluit Gratianus quā xi Corpus in Eucha ee Sacramentale in cruce uisibile, inquit tñ loquitur dum corpus xi in Eucha Vocat Sacramum eius q̄ erat in cruce. Rndēō 2dō Quod si hoc testimoniū adducunt aduersarij, multis magis admittere debeant, q̄ initio huius Canonis ubi citat Gratianus hoc Verbis Hoc est q̄ dicimus q̄ modis

omnibus applicare Contendimus Sacrificii Euchae Duobus modis Con-
fici duobus Constare Visibili elementorum spe et invisibili Dni nri Jesu
Xi Carne et sanguine q verba Algeri lib 1 de Eucha Cap
3 verifica tanqm Augustin desumpta ex Prosperi Et eaq
quoq vefert Lanfrancus Con Berengarium.

Obiectio Septima. ex Augi pfone in Psal. 3. Judae
dnus adhibuit ad Conuiuiu in quo Corpis et sanguinis Sui figura di-
scipulis Commendauit et tradidit **Rndeo 1o.** Solutionem
ex Regulis patere **Rndeo 2do** Augm vocare figuram
q xpus dixit Commemorationem Hoc facite in meam Commemorem. Unde
ideo figura dr qr p eam repsentamus Carnem xi in Cruce oblatam
Rndeo 3o figure nocem non excludere Veritem 2qm Aug.
ut patet ex eo de consecrane dist. 2. Can. 11. et 4 Smarum
dist. 1o Corpus xi et veritas est et figa. Veritas q xi
Corpus et sanguis virte spus Sci in virte ipius et panis et vini sub
stia efficitur figa vo est q exterius ponitur **Rndeo 4o**
Si ad vocem credunt Aug. existimasse Corpus xi non revera Sumi
in Eucha q ea voce figuram Cur non credatis re vera Sumi
Cum Eucham vocant Corpus xi presertim q illud semel aut iterum
hoc aut infinities habeant Atq hoc ad obiectionem ex Aug.
ad quas breuiter una Solutio accommodari pt q est huiusmodi. Con-
stat Aug. Ambrosium fuisse disputum. Ambrosius aut Ubiq fa-
tetur Veritem Corpis et sanguinis xi in Eucha et copiosissimis
clarissimis quae modo vtantur Catholici Quomo ergo Credibile
est D. Aug. tam licenter a mente decedisse nulla petita Cena
aut Ambrosii facta mentione

Obycitur ex chrisost Hom. 11 et 12 operis imperfect.

Si quis

di ꝓ hæc vasa sanctificata in priuatos vsꝰ Conseruæ sit periculo. Sũ inquibus non ẽ verũ Corpꝰ xi, sed mysterium Corporis xi Con. tinctum, quanto magis vasa Corporis xi, q̃ sibi Deus inhabitaculũ ꝓparauit. Rndeo tẽ. Hoc opꝰ non ẽt Chrisostomi sed a. quis Ariam. vt ꝯcẽ, alioq ipsi hæretici fatentur. Rndetur. Hæc verba non ẽt autoris sed ab aliquo textui ingnisa. Nam re fatũ ẽ in excussis libris ad marginem. Hæc verba non extant in ve. teribꝰ exemplaribus, et reuera ad rem non pertinet, quam ibi author tractat. Hoc etiam inde ꝓbatum q̃ tã euidens, chrisosto testimonium nunq̃ olim ꝓtulisset. Berengarius. Demiq̃ author iste log videtur non debite quoniam. quo Corpꝰ xi in nouo testamento asseruatur. sed de alio vitreo testante q̃ Nabuchodonosor ecipuerat ex templo Hierosolimitano, vt loquenti manifestũ erit Atq̃ hæc ex pribus aduersariorũ sunt Argumtã.

Obiectiones hæreticorũ ex roñe desumptæ.

Dll ad rationẽ vonis aduersarij Con Corpis xi in Eucha ꝓpo. tiam affumtã. Primam ex eo desumptã, q̃ intelligi nequit, quo xi Corpꝰ alicubi ẽt dicatur. nec tñ locũ occupet, et unde vtroñ Corpis sit, vt locũ occupet, vonẽ quantitatis, quam in corpore xi in Eucha Catholici confitentur. Altã vo est. ex eo pe. tita, q̃ inconuenire videatur Condichiõ viã, et iã Corpꝰ plurib⁹ in locis ẽt, q̃ tñ accessꝰ Concedendꝰ est. Si Corpꝰ xi in Eucha aliã fatori oportet. Ad has roñes Rndeo tẽ Eam vno modi ẽt, vt etiam si à nobis solui non possint, minime tñ ꝓpterea nobis de Eucha vetandæ debeant, cum alia innumera credamus, q̃ quamuis rõni repugnare videantur, à nobis suspiciuntur potius quã

tanq̃ absurdo reuciuntur. ut mox patebit. Rndeo Ido
Ad singulas ondendo nullam in fide Catholica de Cucha implicari con
dictionem. Ad 1m Non repugnare ut corpo Xi habeat quanti-
tatem nec tñ in ordine ad locũ extendatur. q̃m non est de essẽ quan.
titatis occupare locũ, q̃ bet inprobr, q̃ oẽm bet funchõ ẽ &
q̃ando sit data hoc subõ ut locum occupare posset, ossm an rei
sive funchõ, non est de rei ipsõ essẽ. Adde occupare. locũ non ẽe
de essẽ quantis ex eo Cognoscitur, q̃ als penatur in defone quantis
locum occupare. Quod aut non est de essẽ rei, pt intellectus
humanus hic mãli Cognoscere esse, à re ipsa divina potã separabis
Rndeo 2do Non esse impossibile apud deũ ocr verbum et pñ
Deũ hoc posse facere q̃ asserueramus, aut ondant adducebant ex
scripturis Cobi habeatur Deũ efficere non posse, ut alqo Corpo locũ
non occupet Rndeo 3o Multa difficiliora credi
tu à deo fieri, ut aduersarii etiam confitentur. Q. q̃ aliqua p̃ferens.
1m facere mundũ ex nihilo. 2dm essẽ Dei magnitudinis expertẽ
p̃ se ẽe dictum. 3m. Ignem Cuio ppriũ ẽ Calefacere, non cale
facere, cui tñ hoc illi eq̃ conueniat atq̃ Cobi locũ occupare. 4m
Vnam essẽ in tribus personis existere. 5m. Q. Cram Subam
xi Cest humanitẽ, tñ se non subsistere, sed in alieno suppposito, Cui
tñ p se subsistere natur in defone Subꝺ occupare aut locũ in de.
fendi quantitatis minime. Sextum. Q. mundus Corpo in se infinitũ
vel perfectum, cum tñ sepe Contingat, ut Corpo Cuio hominis, factum
sit Corpo alterius. Septimum. Corpora ppetuo ardere in in.
ferno nec tñ Consumi 8m Corpo xi ex vñ Virgine posse
clauso utero, q̃ qm negauit Fotinianus aut B. Gilbertus, in
partu Virginem non fuisse. habitus est Hereticus Nonum.
Aq̃ ppriũ est Corpi taffate Colore, ut videatur atq̃ Corpi quan

to occupari locū et tñ Corpā sepē fuerunt inuisibilia, ut exp̄s
e in Euangelio habetur. de xlo. Decimo Exiuit christ⁹
ex sepulchro clauso. ut scribit S. Iustinus Martyr. q̄. Ilo. ad or
thodoxos. Hier q̄st. 6. ad Edibiam. Chrisost⁹ hom. 2 de
Ioanne Baptista. Aug. Serv. 135. Vñ decimum. Q̄ uos cor
po Xi penetrauerit Celum clausū. Non fuisse ñ uerba aptā Celā Co
rio dnā est. aut si apertū dicam ꝓinde miraculū est. et Cōsen
Physicam q̄ docet celos ēē ingenerabiles et incorruptibiles Addo
ut q̄ Xps ingressus e ad discipulos ianuis clausis.

Sed obiciunt aduersarij. Occupare locū sm̄ suā tam
phorum esse de essē Corpis. et ꝑ̄ a corpe replari non posse. Rn.
deō Andē èè falsū. Nam cum dicunt occupare locū esse de
essā corpis, aut intelligunt de essā Corpis eius, q̄ è duba, q̄ minimē uerū
est cum sit andē, aut de corpe. q̄ est ꝑdimti quantē, q̄ ꝑ̄ falsū
est. De essā ñ eius est habere pōm extrā phem, occupare aut locū
q̄ extrinsecū et posterius.

Obiciunt 2ō Tam p
prium e corū occupare locū. quā spūs non possē occupare locū, sed
non uidetur. Deus posse efficere, ut spūs occupet locū. Ergo non pt
facere, ut Corpo alibi nobilis sit, et non occupet locū. Rndeō ñ
posse. nonē similem utriusq̄ qm̄ ꝓprias affectiones subiecta nunq̄
habent causa formales subiecti, sed è Contio subiectū est alte
rius cā formalis affectionis. Inde segr̄ ut non sit Cōdicio sub
iectū ēē, dbsq̄ sua māli affectione. E Cōtra aut sit Cōdicio ꝑ
priam affectionē esse sine subiecto. Hac igē de cā non est Cōdi
tio ēē Mtra quantē, et non occupare locū, q̄ est affectio e.
ius. Sit aut Cōditio, occupare locū sine quantē, q̄ causa
formalis occupandi loci est quantas, sicut Colorati color. Cōn
Sequitur. nil posse occupare locū, nisi quantū habeat spūs aut
quantē destituitur.

Tertia obiectio principalis erat. Implicat cõ
dictionem id esse in diuersis locis. Ergo Corpus Xi non est in diuer
sis locis. Andeas Ro. Non implicare cõdictionem, eò quod
nos non intelligamus. Nam sic de mysterijs religionis Concideret nam ne
mo potuit ita soluere veneb Arianoꝝ cõ Trinitem et Pelagianor
cõ peccatũ Originale, ita ut ipsis satisfacere et id de reliquis et
tũ Catholici nunqꝫ ꝓterea in fide sua existimarunt cõdictiõm in solu
Andeas Tertio Nam implicare cõdictiõm, ut id vere sit in plurib⁹
locis Anima in hois tota est in Capite et tota est in pedib⁹ a ca
pite distantibus Sed dicunt ee diuersam rem, qm̃ aia caret quanti
tate sed quoad existam in plurib. locis falluntur. Nam cã q impedim̃
dictum quominus res in plurib⁹ locis rexistat, non e quantitas sed um
tas essentialis rei. Preterea Angelus dicitur ee in plurib⁹
locis, dum in plurib⁹ locis opatur. Confirmatur ex D. Au
gustino in lib. de cura p mortuis Cap. 16. qui dubitat An Angeli
cq̃m Sedem aut Potestatem sit in celo sint, et in terra cũ apis nos ope
rantur. S. Hieronimus. in lib. cõ Vigilantium expresse di
cit Dalmaticb ut sedes poste in plurib. locis Verbis Preterea deo
pit duo Corpa ponere in uno loco, Cur non etiam Xus in plurib⁹ Pro
batur. qm̃ Xus penetrauit ianuas et Sepulchrũ clausum Preterea
Xus Corpus non deposuit. Vnde est tũ Paulo in 1 vib ad Corinth.
15. et 1 ad Corint. 5 et Act. 24. dicit Xus sibi assistentem
se confirmasse, q et pbis docent Origenes lib. 1 cõ Celsum.
Anolinus in lib. cõ Gentiles Chrisost. homil. 39. in 1am ad Co
rinth. Preterea Xus apparuit S. Petro qũ Roma fugeret Ae
gisippus in lib. 3 de excidijs Hierosolymitanis. Orig. homil. 28.
in Ioan. Athanasius in Apologia pfuga Sua Ambr. in oratõ
de restitutione Basilicarũ cõ Auxentium. De qua B. Virgo Maria
sepe

multis apparuit ut ex grauissimis autorib⁹ ēndi in tractatu de iuo Cathone Sanctorū, ut etiam alij Sancti Atq; hec de ḡstione p. Sentt.

Vtrum Corpus Chri sit in Eucha per trāssubstantionem & permutationem panis et vini in ipsum Corpus et sanguinem Chri.

Hec ḡstio ꝓpriē cōtra Luteranos instituitur. Cōtra enim sacramentarios necesse ē ut Catholici Ieba xi à tropis vendicent Cōtra Luteranos aut ut ondant sermonem chri, non solum ēē strictē intelligēdū. sed etiam ēē operatiuum, et facē mutationem in rebus Cōtra hoc amos Author primus huius hereseos fuit q⁹ Guaterannus tpe Cōstantini qui scripsit librū de diuinis officijs, in quo negauit Conuersionem elementorū et asseruit impanationem Christi talem existam corpis xi cum pane, qualis à multis habebatur. Communicātes carnis cū verbo incarnato, cum dicerent eum non nàam hoiē in unitatem hypostasis, sed hoiem assumpsisse, ita ut ēēnt duo suppositā in una persona mirabili implicata. Hunc aūt errorem attenuisse, multos suo tpe autores est Algerus lib. de corpe et sanguine dni, nec Berengario abhorruit ab hac Sententia, postq; à sue errore depulsus est, ut scribit Guidmundus in lib. de Eucha Hunc errorem exprē secutus ē Ioannes q⁹ Parisiensis tpe Wikleff. in hoc ītn à Gualeriano differsit, quod impanationem suam similem omnino incarnationi Constituerit.

Tertiam Sectam excitauit Luther⁹ priori magis affinem. Fingit n̄ ita manere panem cum corpe xi, ut duo constituant suppositа distincta, ita tn̄ ut de se inuicem p̄dicent Verè adiunct⁹ meꝰ panis est corpus xi, q̄ Qualerang non admisit sed mixtam coniunctionem distinctor⁹ suppositor⁹ finxisset Hanc Luteri impanationem merito vocare nostrum Comparationem Cōtra hos istos errores hanc statuamus ppm Panis et uinū in Eucha in corpe et sanguinem xi transmutantur et transubstantiantur. Probatur 1o Con Lutheranos ex confessione Caluinistarū qui fatentur non posse veritem corpis et sanguinis xi in Eucha defendi, nisi transubstantio admittatur Ita Rotuinus in lib. de cena dni con Eccn Sim affirmat dici non posse, in cena vere et realr Sumi Corpus xi mihi H μετάβολη transmutō. ἡ μετάπτωσις transfactio τῶν ἀρτῶν statuatur. Et Caluinus in defensione con Vestalium fatetur Lutherū rudimenta Suæ Sectæ hoc posuisse, dum transubstantiationem Sustulit Probr 2do Transubstantiatior ex Concilijs Romanis Anno 179 Sub Gregorio Septimo con Berengarium, cui Berengarius Fuit coactus est, fateri panem et uinū substantialr Conuerti, in Corpus et Sanguinem xi. Lateranensi quali Sub Innocentio tertio in quo fuerunt Epi. 472 Alij aut plati et Theologi 800. et 121, in hoc Concilio primo excogitatū ē. vocabulū transubstantiatio con Hæreticos, ut olim contra con Arianos Constantiensi quali Florentino in Unione Armenorū et demū Tridentino Sess. 3. Cap. 4 Probatur 3o ex Scriptura ex quibus nimirū Sacramentalibus Hic ē sanguis meus, Hoc ē Corpus meū, quibus articuli hoc et hic utrobiq; demonstrant tnam tm substam adeā, et q̄ nam ea sit ꝓcise determinant

hic

hic corpo, illinc Sanguinem, si ñ duæ ẽnt Subæ, enunciatio. neq falsæ ẽnt, cum deffinitè demonstrant illud ẽt Vnum Suppositū q̃ multiplex, Sicuti vndet Lutherano, ẽt ibi duas Sub. stantias, Sed dnum selegisse vnã p̃cipuã, quam demonstrauit al. tera non nominata minimèr satisfecerint. Vrgeo ñ nos, q. dem ẽ duob. Subjs, vnã nominari et altam tacere. Cū ratio tñ sine fraude. Sed non posse Cnam Signo demonstratiuo def. finiri, si sint plures, q̃m articuli isti, non indicant rẽm absolu. rtè, sed in ordine ad sensus nros, et ad signū sensibile. Cū igr hoc non sit, mihi vnũ Signū sensibile. Sub quo ordinari Sole. bat, ẽt pans p̃fato non est ẽt, mihi Vino rei demonstro et una vel Contra, q̃dum demonstretur. ẽt Corpo, certè pans ẽt negt sta igr p̃posito et demonstrato Vno Sensibili, q. sit Corpo aliud, q̃am Corpo ẽt nequit. Preterea illud fuit Ar. go robatum, q̃ à xo et Euangelistis observatū sit, ut in Verbis Consecrois, articulo vnã numo hȳpostasim indica. ret. Sed ut qne etiam spes quadret, cum corpe et Sangui. ne demonstro, cum pane vo et vino nunq. Et pin non è dictū Hic est corpo meum, aut hoc è sanguis mous, quo certe fuisset logus. si tant illic pans, aut hic vinu demonstraretur. Sed vtro. bi vis applicato articulo, ad p̃dictū corpis et sanguinis, hic ingne masculino, hic è sanguis mog, illic in Neutro, hoc est Corpo meū dictū ẽt Constat. Hoc Argo nrõ peculiare illud Lutheranoꝝ Paradoxon falsum ẽt conuincitur, articulos hos referri ad panem, et vinū ita ut faciat cum pane et vi no p̃dictam mutuã ad hunc sensū. hoc ẽ hic pans est. cor. po meū, hic è hoc vinū è sanguis mous et priouis q. q. ad Grammaticam attinet, potuit ẽt aliqua vo, cum illud

neutrum, hoc Substantiue interq sumatur. qmo in eo quod demonstratur, vòc nimimè habitra At in forma calicis adiectiuu est, ut patet ex adiunctis, et reperiri non pt, nisi ad eam vè, cum qua qne conuenit Illud vo q duas res nà et hypostasi distinctas ac separatas, de se inuicem pricè affirmentur. Id in phia et in Theologia è absurdu. et nec sub oipotentiam Dei cadat Nam ssupponit duas res mamru diuersas, vt diuersa st èc ea de hdie absurditatis infamia posteriores Luterani pmoti ict verba magistri vehementb fatentur in pdicone ele impropriam, eamq Metonimia excusant, vt hic pane è Corpus meum. id Scot hoc pane continetur Corpus meu, nihil huic pani additu est Corpus meum Cuo inquit dicentmq Columbam èc spum Sctum, arcam testamenti èc dnam exercituum. eo q Columbam Spus S. et ad arcam dnus exercituu repsentetur Cnum hæ ppones ipsoru non solum impprie sunt, sed inepte, et con Dialecticor regulas, nec ppones istæ posteriores similes sunt, cum artificio careant, ut etiam seorsim posite, simplr admittendæ sunt Et cunq tanq sis Catholorum, Atqs huc tanq duxit Lutheranos tot ad Sacramentarior figuras declinabat uiam quas in missæ se odisse scribunt Atqs hoc Caluinus in admonitionib posteriorib. ad Vestphalu Luteranu obiecit Sed obycivet qpiam. Q uomodo Signa ista in Sacramentalibo verbor possunt demonstrà Corpus et Sanguinem xi, q adhuc non ht Rum ea offuntur. Aut quo non planè indicant panem et vinu, q verissima tunc existunt, quam sic corpus et Sanguis xi, non ht effecta Dehac re multa Guidmundus Auerang con Berang. et D. Thom. 3 pc. qst. 78

Coib.

Communis ẽnsio ẽ. Signa ista demonstrativa vaga et indefinita sunt in principio oronis, nec pot hoc aut illud exactè demonstrare, donec tota ppō compleatur, et tunc intellectu, pdicari determinari, ad corpꝰ et sanguinem chri demonstrandꝫ manifestissimū est. Si ista signa adiectiuè sumantur hic nō inhi: à suis substantiis dependent, corpo vit et sanguis Si aut neutro subste sumantur, nec tn quidem panem et vinū Sed in cōi ens illud vel hoc, ꝙ sub his accidentibo continetur denotant determinandꝫ ꝑ tpe quo ppō finietur. et ondetur hoc ppō admirabilis, non est tam exquisitè ad Sophistar regulas exigenda, Cum hoc oro dum profertur, multū mām vim sup̄ quam pfertur ordinata ꝙ scitꝫ ut eam subam, quam indicat simul etiam secundo faciat, aliāb eū pane accepto vere non diceretur. Hoc ẽ corpo meū, nisi intelligendo ꝙ fieret corpo. Aligens cōm Beveng. ita explicuit hanc ppōm, vt hoc non adiectiuè sed subè sumatur. Sit relatiuū, sed demonstratiuū, ꝙ si ita est, sensus ppōis erit, Hoc ꝙ vobis tradō est corpo meum, Catholici dicunt refert hoc ad corpo xi, ita tn ut panis dicatur corpo, qm corpo xi sit, Sed hoc ẽ inceptū Nam xus non dixit Hoc est corpo meum sed one Confirmatur Catholica expositio, Quia, Hoc illud demonstrat, ꝙ misit xus Ioan. 6. Non aūt misit panem, sed corpo Sudm. Confirmatur 2do ex attributo, ꝙ nox xus adiungit, ꝙ pro vobis tradetur. Hoc aūt non erat panis Deniq corpo xi non pt dici ꝙ non ẽ corpo xi, ꝙ fieret, Si hoc panem demonstraret Possit etiam hoc, quocūq mō dici, hoc non demonstrare aliquid, vsqi ad finem ppōis, ita ut demonstret corpo in ultimo instanti, quo ppō ipsa absoluitur Non Simplr.

Sed ut corpo factu est, p ipoam ppm. At ig facit si dicamo
nil actu ondi, sed scalvi, id q fit huiomo, punct ppone in q.
bus facimus aliquid et ondimgl. Sil ut cu dico Hic è Civ.
culor. Idō ybatum Transubstantiatio ex Scvis, ex
alijs verbis minimu q in institutione huius Sacramenti hntur
Accepit panem exhis verbis avgm non oo in efficax
colligt. Potius n ehs attigit vm alig, observatum aliquid
in ea, pagisse pt ipe conditiom et pprietem approbum tetigit,
et leprám elait, filiam Archisinagogi exoxit, et fe
rotrum adolescentis attractauit, et illico inuitam restituit
digitos misit in aures surdi, et in oculos caci nati, stahimq
visum et auditum restauravit, panes et pisces applicuit, et
prodigioso miraculo multiplicauit. Cum ligt panem et crimi ac.
cepit, vt aliquid nouu efficeret, minime erat, si pt morem
suu, nulla vi nova insignierit.

Sed obyciet aliquis. Hec oa enumata non p.
bant xm panem in aliud mutasse. Rndeo. Exempla
hec euidenu non pbant, illud tn uincunt, q sicuti tum ali.
qd cu res ipsa quas tangebat opabatur, et illud q
voluit, ita etiam ieum accepit panem. Exhis colligitur ali.
quid mutomo fecisse. et quicquam voluit, voluisse aut
transubstantiationem ipse satis indicat, dum post acceptu
panem dixit. Hoc è corpo meu. Dices. Rndo cu
Caluino. Mutauit q panem. Sed sacramentalu solu, ita ut
q erat panis vulgaris, facto sit sacramentalis. Rndeo.
verba cu actione comuncta ondunt xm plo aliq pstitisse
ut iam pbatu e, quid aut pstiterit mutomo, pratter tonuer.
sipm ipsius panis in corpo suum non apparet.
Argm. Idem eius q institutionis sumitur ex verbo

immediate

immediatè seqnti Benedixit xps postq̃ accepit panem benedixit. At benedictio Dei vbiq; aliquid operatur. Ergo & Noe ybatur Genes. 1. Cedimus benedictū genus humanū cum illa uis donatur propagandi, sic etiam bene. dicuntur panes et pisces dū multiplicantur Hoc etiam planum est, ex conuia uocē maledictionis Dei q̃ est spūs effectiua in creaturis Maledictus è serpens et immutatur in palmis. Maledicta Eua et parit in dolore. Genes. 4. Maledicta terra et eos noxios hoi produxit Maledicto Cain et pfugus est sup terram Maledicta Deus et exauuit Iam ergo cū tanta studiosè à trib. Euangelistis inculcetur. xm benedixisse panem et calicem pūmā aliquā mutatiōm in melig habitant De qua nō pulcherrimè philosophatur Ambr. in lib. de iis, qui initiantur misteriis Cap. 9. Quantis inqt rationibus nō probatur exemplis vt plenū nō hoc cē, q̃ nāā formauit nā formauit Sed q̃ benedictio conseruauit, maiorem q̃ vim cē benedictionis q̃ nāe, q̃ benedictione etiam nā mutatur. Sed q̃ benedicto conseruauit.

Rndent Hæretici Iō xm non benedixisse panem quam uinū panem in mano accepit Benedixisse aūt Deū et pīm Beza in nouo Test. p benedixit vtitur gradū agit Sebast. Castalio. Laudē q̃ egit, cuius fraudis occasionē acceperint q̃ duplici et varia sermonis vocabulo, quo usi sunt Euangelistæ Nam illi indifferenter et promiscuē vtuntur Εὐχαριστεῖν et Εὐλογεῖν Mar. 14. Accepit inquit panem & Εὐλογήσας et cum benedixisset, similē loquūt de calice, accepit inquit calicem & Εὐχαριστήσας Cum gradū agitur De. inde cū Marcus de pane accepto Εὐλογήσας dicat Matth. Luc. et Paul. Εὐχαριστήσας vtuntur Cum aūt hæc vox pro diuersa alioquin scīa oportet dicere vnū vel alia q. re scationē apparere, et inducere scam alteriū Hæretici

aut hoc Concedunt Sed vbiq; p Eυλογειν, q̃ ē benedicere vsurpant Eυχαριστειν, q̃ dicit q̃ gr̃as agere.

Refellit hoc. Insto. Si verbū Eυλογειν has Scare gr̃as agere frustra post pactam cēnam Euangelista dixisset Gratiarū actione ē. postq̃ gr̃as ceciniss̃ent, ut non leuis Coniectura sit Euangelistam uelle verbū Eυχαριστειν alind Scare iq̃ sed q̃ Eυλογειν cum benedixit. Et dō refellit Euangelistā vtrumq; verbū ita cum mā subiecta Coniungunt ut unū iq̃ q̃ accusatiue agatur ā panem le πoτηριον et calicem, ā quibus verbis accepit, benedixit, fregit, dedit q̃ discipulis suis Construatur. non aut recte dicit pt sine Gr̃a cē siue Latine, xp̃m gr̃as egisse panem et uinū. Praterea Si ad mām non reflumtur, ista verba cur non prosecuti sunt dicen Gr̃as agens, benedixit &. Sed accipiens panem. Gr̃as egit benedixit. Praterea D. Marcus 14 clare Coniunxit verbum benedictionis cum pane et calice Accepit panem, benedixit, fregit, vbi cū fregit refertur ad mām non ad pānam, benedixit quoq; refertur Paul. quoq; ad mām retulit ad Cor. 10 Cum dicit poculum benedictionis ē Eυλογια cui q̃ benedicimus vbi adhuc clare scatur efficere non subiecta mām sed. iq̃ Combatur ex hac. q. ideo panis. et piscibus Eυλογειν & βλεπειν in his oibus benedicere spectat casum rei, non q; casum pronē ut Eυχαριστειν q̃ in propria sonē phibitur, ā qua pius hic transfertur.

Refellit 4o ex Patribus Justino Martyre Apologia 2a Verso tertio Eυχαριστηθεντα. Irenco lib. 4 Cap. 34. qui vocat panem suū quo gr̃es actas sunt. Justino Epla 59. citur et sanctificatur hoc q̃ ē in mensa dñi et lib. 3 de Trinit. Cap. 4. dicit id ēē Sacramentū q̃ ex terra sumptū pre. cē mystica Consecratum Cypr. in Sermone de cena q̃ di

calicem

dixit bñdictione sacrata. Chrisostome homil de poēti. one. Inde ꝓposita immensa eñi consecrantur a sacerdote Eu. sebio Nicdeno. Hemil. pā de paschate, quanta in quā cele. branda est vñ diuinā benedictionē ut in xp̄i subā terrena et immortalia elementa Commutentur. Rndet zdō Cal. vinus Si aliqua sit sctificō cā tm̄ dō ad dedicōm Symbo. lorū, ne ꝓphana sint, sed hoc cōmētum etc verbis bñdictionis q̄ vsum benedictionis declarant Confutari, et si hoc faciat chus in eum tm̄ q̄ dicē finē, tanc id non mino cum alijs sacramtis pficiet At negi nām baptismi ita dedicauit, nec Aplos ad sacerdotiū, tali benedictione vocauit, nec ullū aliud sa. cramum tali formula benedixit Rndent Ꝫ Lutherani. Et int ceteros Valentinus Eritreus in tabulis Confessi. onis Augustinianē, per benedictionem mutōm factam, non pa. nis in aliud, sed accessione Corpis xi, q̄m̄ ꝓpanco benedicti. one multiplicati fuerant, eorū tm̄ non debit subā Addit et preg ita intelligi cum dicunt mutari panem. Refellit hoc rnsio omnes sequuntur Lutherani, dum panē accessione Corpis mutatum dicunt, et sic alio modo sentiendi et rnsio ad mittenda est, Cur negi Lutherani, negi ulli unq̄ Scriptores dixerunt vel diuinā ndam in xp̄o vel humanā mutatam. q̄ hoc accesserit et unita fuerit ꝓsonē filij Dei longe arthus quam paris ut fingunt Corpi ꝓprio Quīm illa nām humana assumpta in ꝓsonā filij, et in ea ꝓpositū fuit Panis aut ad xi Corpis minime Quod aut ad panes multiplicatos attinet, ali ud est, nam illic nemo unq̄ dixit mutatos sed auctos, quod de pānibus dicit Commentū est, Certum n̄ est, illos toq̄ de alio mutonis q̄m̄ de coniunctione vt infra plate bit Sed dicent Lutherani Unde scimus ꝓ benedictionē mutōm factam, qualem vos asseritis, et non tallem qualem di. cimus accessione vel Rndeō Ex eo q̄ factū est.

aut dictum hoc esse intelligens. Benedicuntur pisces et panes, ut crescant et multiplicantur. creuerunt est multiplicati sunt. Christus autē pani benedixit Ex quo colligere licet, in melius aliquid mutatū, non tn ex hoc solo in toto gne inuentum, Sed ex eo, q sue benedictionis, certam quandā virtutem sint verbo declarauit, dicendo post acceptum panem et benedictionem Hoc est corpus meū Fatemur igr non ex quauis benedictione recte inferri nārum transubstantiationem, sine non plo inferens. quam facto constet aut dicto.

At cum ex benedictione Dei, vēraſſici aliqua mutatione nemo neget, et si ex pane caro, et ex uino sanguis, apparet, de gne mutationis nemo ambigeret, q scripturis mutatas cognosceret, ut Architriclinus cum gustasset dixit. Omo homo pīus bonū vinū ponit et Dictum Xi cum reddere nos certiores debeat, de gne mutationis magis et quis magis, quam ille sensus, aut aspectus q hic fallit pt. Deus aut in sermonibus verax quare non potius ex dicto Xi quo pnunciat corpus suum esse q antea panis erat, credere debeamus mutationem quam oculis intueremur. Ex his apparet Lutheranos frustra congerere multa expla vēr. q manauerunt Salua, pte recepta a verbo Dei benedictione, hoc n non e contra verbum Sed ap cum benedictio feratur in rem, et post consecrationem, aliquid dicatur, An manducatum panis substā integra. Atq hoc ea arga, tam con Lutheranos, quam impanatores valet contra Lutheranos, Con aut impanatores, q fingebant filem Comunctionem Corpis Xi, ei q ex incarnone hac arga est oppia Jn, qz vidicatum est psonā diuinā quotidie assumere infirmitatis, abiectas particulares nās, easq; ex nra deprauatione. ut tot sint assumptiones q

q Consecrones, tollos deponantur, quibus consumantur. p̄sertim
cum Axioma Theologorum sit, ꝫm̄ nunq̄ prius deponē nam qua
assumpsit Verbum Caro. Quia nec similis incarnō fuit
hac vel impanatio, qm̄ Deus illic creator assumit creaturā, hic cre-
atura assumeret aliam creaturā Corpo panem, illic veb subsistens
assumpsit nām sua hypostasi & subsistentia carnem. hic Corpo
q̄ pars tm̄ et unitas ꝑ priam non hē, assumeret panem cū
sua hypostasi ꝑexistentem. illi ꝑsona nulla destruitur, hic suppos.
tum panis tolleretur. aut transiret in aliud suppositū nāā tm̄ mutn.
te. Tertio q̄ volunt ꝙ hoc, sm̄ hic panis est Corpus meū
dicatur, sicut Verbum Caro factū est. Cum tñ potint dicere hēt
panem incorpalem, sicut verbum incarnatū, putant Corpo impanari.
Quarto ꝓbatur. Transubstantiatio ex hereticis ipsis ꝓ.
bantur et ipse quos ipsi tanq̄ Martyres laudant ꝺo Joannes
Hus, Fabri transubstantiationem in lib. de remanentia panis,
ut etiam testatur Joannes Hakarius in lib. de sorte Sathanis
Ita Sotencius Non est panis sed est deus, hs liberator meus
q in cruce pependit &c. Hieronimus à Praga teste Rogio Florin.
tino, in Epist. ad Lyconem Arctinum, interrogato de pane, an mane.
ret post Consecrōm Respondit manē apud pistorem Luther in lib.
de ꝓvocanda missa ꝑvata, die xm̄ accepisse panem, et mutasse
in Corpus sum. Et in lib. con Carolstadium Et in alio con Suinglium
et Oecolampadium Mihi liter non parit, sive maneat ibi vinum, sive no
Mallem potiꝰ cum papistis habē meum sanguinem, quā cū Carol.
stadio meum vinū. Et in Serm. de Eucha ut affirmat Claudius de
Sanctis, et Petro Michael in Dialo. 2o de Eucha Non est ibi
panis et vinū sed species panis et vini, Sicut licet panis in vesu
et natale Corpus xi, vita et vinum in natalem eius sanguinem
transmutacit. Illi igr iam citati in Thomis Lutheri ut pluri
mū non inueniuntur. Calcriniani tm̄ ministri palatinatus
voi in admonitione ad libr Concordiae Cap. 5. dicunt Lutherum
in magna confessione admisisse transubstantiationem. Et alibi

Antonius Corvinus in Tract. de Passione ait. Si addas verbū
non iam amplius panis et vinū cvit, sed Corpus et sanguis Xi. Confess.
Aug. dat additionis art. 12 his verbis fatetur. transsubstantiem
de cena docet Verū Corpus et Sanguinem Xi, vere sub spē pa-
nis et vini in cena cē pntiā in eaq; distribuit Dum aut dicunt
sub spē Catholorum more formā et figurā exteriorem solū intel-
ligunt Ita repetit ex Germanico Valentino in tabulis Confess
Siomi Augae imo ita hē in impssa Confessione Norembergae Ao
1570 et fuit Norembergae Anno 27 edit iussu Guilelmi Ducis
in corpe doctrinae Ao 70 Ino Hesshusius Lutheranus in lib. de
vera pntia ait, in 1a editione Apologiae Confessionis Augustae Pa-
pistarum Commentū de transsubstantiatione dicunt Hanc ego ait
id annos et vicio Surenhusius in lib. q inscribitur Dixich, testatur
et Sanchis Caluinista in Miscellanio pag 27, et eio dem
testantur Ministri Palatinatus in communione postea tñ cum ob
hanc Cam Confessionis subscribē q; Ciuitas nolluissent, ut ait
Plandius de Sanctis, in repetitione 7. Confessionis mutarent
Quinto pbō. Transsubstantio ex pribus, quorū verba q̄m
q̄tionis superioris integra ptuli dicit panem solū affirm. S. Cy-
prianus lib. Serm. de cena, non effigie sed nāa oipotentia verbi
panem mutatū Dicit S. Cyrillus Catechesi 4. Mistagogica
affirmat, q; vinū in sanguinē transmutauit, sut elimaqua in vi-
num. S. Greg. Nyssenus in Mag Catechesi, Recte nunc
q; credo, dicit verbo Sanctificatū panem in Dei verbi Corpus
transmutari S. Eusebius Emisenus Serm 7. de Paschate
dicit visibiles creaturas verbi Sctā ptatē, in substantiam verbi
et sanguinis converti S. Chrisostomus homil. de proditione
Iudae Hoc verbū inquit vere ppositas transmutat et in Ly-
turgia transmutando dona dicit et homil. 83. in Matth.
Cui aut haec Sanctificat et transmutat nisi est. Ambr. lib.
4. de Sacrtis, panis iste ante Consecrationem est panis, Vbi
aut

acceperint verba Consecrationis fit Corpus Christi. Et in lib. 4 de fide Cap. 4. dicit panem et vinum vi mysterium orationis transmutari in aliam speciem. et formam mutari. Et Cap. 9 de his qui mysteriis instituntur, Commutari panem ait, et non id quod natura formauit Sed quod benedictio Consecrauit et subiungit exemplum Aquam pia in Aegipto mutatam in sanguinem. Et Virga Aaronis in serpentem Theophilactus in Cap. 14. Marci dicit. panem transelementari μεταστοιχειοῦσθαι Et in cap. 26 Math μεταλλειαι transferri, Commutari, S. Remetius Epus. in cap. 10. 1ª ad Corinth. Dicit panem transire in corpus Christi S. Isidorus lib. 1 de offic transire in carnem S. Damascenus lib. 4. de fide Orthodoxa Cap. 14. Transmutari et Conuerti Euthimius in Cap. 26 Math. ineffabiliter transmutari in ipsum Corpus et Sanguinem Xi S. Anselmus in Epla de Corpe et Sanguine dni, panem in corpus Xi migrare. Huius equalibus S. Hubertus in Epla ad Berengarium transfunditur. Algerus in lib. de Euchar transire et transferri Ex his sequitur puerile esse errorem Caluini lib. 4. institut. Cap. 17 Sectione 43. assertionis tpe Bernardi incognitam fuisse in Eccla transub. Stantiem Nam S. Cyrillo Hierosolimit. dixit 800 annos an Bernardum. ut etiam plerique aliorum prudentium prosequuti sint Nomina Contendat qui nostrum, non admodum recusamus, quamuis ita sit Sed non de nomine disputamus, sed de re ipsa. Hoc interim dici potiore iure Catholicos, nunc uti nouis transubstantiationis, quam usi sint prius Nicaeni vocabulis homoousion Nam illud cum introductum fuit, erat prius prorsus inauditum excogitatum. Solum ad uitandas molestias Arianorum. Nec aut transubstantiationis non obscure a priscis insinuari Adde quod illud authen 3plo et 8 prudenter introductum Hoc aut Nicaenos in Concil. Laterancens. Can. prius de causa.

Obiectiones hereticoꝝ ꝓm̃ genus ob
iectionum sumitur ex scriꝭ ꝑ. o.
Ex Apostolo i ad Corint. Tbi panem vocat Euchām post con.
secrom̃ Sed ē hoc soluta q̃stione superiori Zdā ex Math
26 Dico aũt vobis à modo non bibam de hoc genimine vitis
usq; in diem illum quo bibam illud nouũ in regno pris mei quibus
verbis vocat Euchām geniminem vitis. Rndeo Po
Christum vocasse sanguinem suũ geniminem vitis. Sicut corpus
panem dix Paul. Rndeo Zdo Hunc locum ee
difficillimũ vt affirmat S. Hieronimo 9. z ad Ebidiã et S.
Eclesiodiae Lugdunen. in lib. de locis difficillib. noui et vete
ris testami et pia Patrũ mutare heretico q
spũ loca clara sacra alys obscurissimis oppugnauerunt.
Rndeo 3o. A plibus fit exponi op Argo e
ab yis non fuisse creditum dnum, non vmlanorũ post Consecrom
aliqñ, Sybilata oi ꝓplexitate de vino xi verba expo.
suisse Ja Expositio ē. Chrisost. Tycophilact. et Be.
da in eũ locũ Hec verba plata a xo de potu cui Pa.
schę non aũt de potu Sacramentali qz utrunq; in cena Dom.
posit dnus S. Lucas Hec verba de potu pfert aũ Consec.
crom Probr ista expositio Jm. q dixit de agno Pas.
schate aũ Consecrom dixit, de vero agno non de corpe suo ee
hit logtur de vero vino, S Cenno ergo. Verborũ ē Non bi.
bam de hoc à usq; cũ bibã illud nouũ in regno pris mei
ē post resurrectiõm, qm et plibit, quando post resurrectiõm Cum
discipulis suis Comedit Ad alios aũt Euangelas, q Ver.
ba ista ponunt post Consecrom Rndeo eos hoc
seruasse ordinem hystorie qz ē frequentissimũ Zdā ex
po. Hec dicta post cenam celebrdat vt math. et Marcus
dicunt.

dicunt Ita D. Hilari, Origenes in Math. Theod. et Eccl. edio et tm p geminum uitio intelligunt sanguinem xi, qm xus dedit nouu in regno pris sui & in Eccla, uite mem. brio sui, usq; ad diem iudicy. Tertia Cypriani. Ambro. et Nabiandeni, geminum uitio cō calicem Consecratu, fedi. mu nouu et regnu, ex quo vertet, ad regnu celeste. ut sensus verborum sit. Non bibam bibisti, de hoc sanguine meo, quousq; bibatis illud in regno pris & nouo more, in uisione aet omu hic tecto solum sumatis. Quarta Claudy. de Santes in. repetitione g. et Joannis Allouany in lib. de nā et uali pntia qui Iram Lucae sequuntur. et aiunt p geminum uitio intellgendu, veinu Coe, p vinum aut vinu Novu, veinu Eccle, qd tunc xus bibit in regno nouo, qm tunc incepit sua passiom.

Nclm genus Argorum Semiliar ex Sensibus.

Sensus nri docent remanere panem et vinu, qz experimur ea. q accida, odorem, Colorem, saporem, u Probr hoc Argu cō valq. qm sic docuit nos xus Argur. Volens n ipse p. bare resurrectiom sua ondit latus sum Patres etiam Esu Eutichetem, qui negabat duas nās in xo, easq; astruebant ex variis xi operibo. Cur ergo non liceat ita Argumen. tari Hic sunt accida et opaco panis Quare et verus panis Rndeo Is qui docuerat sensus renunciandu, vt sup ondi Ita in primis pulcherrime S. Cyrillo in Catheche. sit 4 Mistagogica, p certissime habe non esse panem, quamuis gustu panem uruntur et Chrisost. Videamus Deu tam etsi sensui nro absurdu cō videatur q die in oibus presertim mysteriis, ita faciamus, nec illa q ante oculos iacent Solu respiciamus Sed verba etiam ipsa teneamus Nam p verba ejus a defraudabi non possumus. Sensu vo nr dogmatu facilioré Rnde.

Ido Hoc Argm̃ cc̃ valiꝫ. qn̄ reō relinquitur in suo cc̃
nāāli, in supnāālibus aut non valeret. Unde si gsita argumen.
tetur. Obiꝫ. Sunt duo supposita, ibi duæ nāæ in nāālibus va.
let, in chr̄o tn̄ non ualet, qz modus ciuſ cx̄di è supnaaliꝫ
Præterea loqui est pprietas hoiſ, et p Conseqūs loquit̄ é ho
et tn̄ asinus loquit̄ est. Sapeō itcm et Angelꝰ. Præterea
Angeli habebant figuram hoiſ hoeſ tn̄ non erant.

Obiectio. Dices Ciare cc̃ pres utebantur hoc aſ
ēo, ad undas duas in xp̄o nāās. 1C

Rnde Quia habebant ex scrā ibi non intercꝰisse miraculu
et pterea ex eaq didicerant xm̃ cc̃ hoēm, at sit̄ segnō con.
tingit. Nam habemus ex scrā, non cc̃ pantem sed corpus ejusti.
Dico 2da Pres non potuisse cognoscere, ex accidentibꝫ ciꝫ
con hereticoꝝ, sed ex ppriis. Ista aut accidā, q remanent
in Euchā sunt cola, odor, sapor, nutrivi. Dico 3o. Esto
sunt accidā ppria tn̄ p diuinam potam possunt á sua sub̄a sepa.
rari, et pñt non liceat argumentari, int xp̄o è humā nāā Erg
Pposituꝫ humum, ita neq̄ licet colligere, hic cl odor, sapor
talis. Ergo vinū.

Obiciunt ex phā. Si non cēnt pamia cēnt accidā absq; sub.
iecto, hoc aut fieri nequit. Rectium Ev̄ phant con
sequam. Primo q̄m accidentis cō ē in eō 2dō qz accidens
definitur. id q̄ subiecto inhereret. Quib. possumꝰ addere et tm
Nullum accidens est. q̄ rebipiat in abstracto pdicōm concretam
vt color non dr̄ Colorato, q tn̄ necesse, vt hic euoniat, si acci.
sunt sine subiecto. Nam hic non tantū cl color, sed etiam cola.
ratū, et si non sit subiectū, q̄ vocetur Coloratū, ipse colori
dicendus Colorato. Rō Nullam hic cc̃ Condictionem
Sed nospeim q̄ ciuſ Primum n̄ cc̃ sine subiecto non ē
con nāām accidentis Ergo non implicat Condictiom
Robr Andꝫ. Nunq̄ posterius est de essā prioris, po
ste.

posterius aut ē q accidentis inhereat subiecto, quē q habeat es.
sam Ergo nonē de eio essā inhērere subiecto. ¶ Obiatur
Nor Color simul hēret in subiecto, et afficit subiectū. Ergo prio
hf nààm suam, quam inhereat subiecto. ¶ Robr Color non ē
Cwlor, qē facit Corpo Coloratū, sed ē con. qē est color ē qē hf
nààm Coloriō, vel dit corpo coloratū. ēē non colloreum et hābere
nààm Colorio ig est. Ergo prio hf nààm coloriō, quā afficit
subiectū Ado Tota essā accidentiē pt intelligi sine subie.
cto. Ergo essā illio non ē hēreo in subiecto ¶ Robr Andō
Cmgm hoc intelligunt naaō rem, ita yfq noā imponunt, impo.
suerunt aut phi noā abstracta, ad sclam q nààm accidentiō
sine subiecta v. g. Albedo, Nigredo, Sapor Color. Cr.
go intellexerunt nààm accidentiō sine subiecto. ¶ Tertio.
Accidens non solū necessō definitur. p subiectū, sed sepē necess.
sum est. vt subiecti ārdefonē accidentis excludātur. vo.
lubi cū definitur linea longitudo sine latitudine et pfundite
Idefō declarat rei nààm Er. non ē essā huio rei lineæ. V.
g. haut alterius accidentis ēē in subiecto. ¶ Emiq si.
Cut in defonē accidentis ponitur ēē in alio, ita in defonē sub.
stā ponitur ēē p se, sed non ē de essā Subā. ēē p se si actu
Sumatur. Ergo non ē de essā accidentis ēē in alio si a.
ctu quoq sumatur. ¶ Robatur Nor Aducun conce.
dunt nààm humanā Xi ēē veram Subām, et negant p se sub.
sistere Cui non ē de essā Subā actu p se subsistere.
Ciarē ad pm et Zm Arqm. vndepdm ex regula Dia.
lecticorū, nààm ddefinio, non scabē actū, sed ptatem. Itaq si.
Cut essā subā non vt actu p se subsistat sola. ad summam
ēē nààm huiomō vt posit p se subsistere. ita de essā acci.
dentiō non ē, non ē aptus tēē in subiecto, sed ēē huiomō eno
ut aptus sit of inhereat subiecto. Ad Zm rndeno. ē.
Cum duplex sit Subiectū Accidentiō, altum inhēsiomō.

in quo accidens hęret, altum denominationis. ꝙ ꝙ denominatur ꝙ accidẽs. Utrumq; dẽ est. Altum pximũ altum Remotũ pximũ subiectũ inhęsionis et denominis cum accidentium corporeorũ ꝙ ꝙ phãm ẽ quantas. Prio ñ color hęret in quãte quam in subã, et non tñ subã dr colorata sed etiam superficiẽ, remotũ aũt subiectũ ẽ subã. Dicimus ergo ml ęę absq; manere accidẽ in pxo subiecto. etiam si non remaneat in remoto, neq; hoc mirabile fuisset alioq; si cognouisset aliquam vim nralem, ꝙ posset efficere, ut qualas posset ęę sine subã. Sed dices. Quid ergo de qualis dicens ipsa etiam sit accidens Rndeo hanc ęę qualis nãm ut baleo ppe accedat ad subam, ut plerisq; in rebus cans mutet Itaq; ut subã subest accidentibus. ita etiam et quantas, et in ea existunt cętera accidẽ, non q̃ ppria ei et naali sed diuina Et sicut in subã vsu uenit, ut Concretũ dicatur de abstracto, ut cum dicimus Deitatem ęę deũ, Entitatem ęę ens. ita etiam in quãte eminentibus etiam phĩ Concretũ dr de Abstracto Na longitudo ẽ longa, latitudo lata, pfunditas pfunda, Hoc ñ ppriũ ęę quantis docent, ut non tantũr subiectũ faciant sed etiã et quicq. priusq; se ipsam. Et in hoc differt a qualis Nam color non prius dicat se coloratũ, ac deinde colorat subiectũ, sed quantas prius extendit suas pas. ac tunc sua extensione extendit proles subã, et ppterea color non dr Colorata, sed quantas dr quanta, et ab accidentibus exterius Colorata

Obiicitur tdo ex tha. In Euchã videmus ꝙ fieri q̃ substã conuertuntur, ut v.g. minuitur, augmentatur. tum tha ex ipsis speb aliquid gnari v.g. Cucumes. Hęc aũt ea absq; subã fieri non possunt Rndeo sd Hoc dicunt ml, ut deberent christianos pmouere, ut potẽ q credunt deũ, posse absq; ei ne nutrire, et augere. quidm. Ergo iq̃ accidẽ existant

Aesa.

c dde q maiꝰ miraculꝰ est. Et homo ꝑpetuo viuat, absq; nutritione, q̄s ut accidā nutriat Illud aūt credimo fore post resurrectiōm. Cur igr et hoc non ꝑcredamo cū resurrektionem fieri posse. Preterea posita diuina omnipotā, q̄ quantāt absq; subā ꝑmanedi, nralē absq; subā quantāt, ut quæ cū ea cōiunguntur. mutari uidentur. Quandoquidem tanta est int subā et quantā similitudo. Vt sicut ex oi subā corpā nralī sequitur quantāt, ita ex oi quantē nralī subā corporea Quare cum duo in alimento sint Altrum ut eo sustentatur corpea subā, q̄ phi vocant nutrimentum Altrum ut augeatur quantāt subā corpea. q̄ vocant augmentum Ex q̄ quidem non sequitur addā, sed ex addā nralī sequitur ea. quibus dicit. pt. q̄ phi non difficulter ualeant nutriendi hoīes diuersis cibo adhibitis extremis, q̄ ꝑ accidā eueniunt quod de augmentone et mutone sentiendū ē. Dicendū nīl. ꝑ diuinam potam sepatā ab subā uehitur. Et ꝑ hoc operatio nā suæ conformē et subā cui inhærebant Quemadmodū ea. quæ uere non sunt Dices. Quomō ipse ex his accidentibus aliqua subā gnari Rndeō Hæc hoc nralī quidē fieri posse, ꝑ diuinā tm uirtutem fieri, pt nō q̄ oā creauit ex nihilo nec accidentibus alterabilē aliq̄ subam facile ꝑducere. Quartum genus obiectionū ex pribus. Diuus Thomas obiciunt eōs, eorumq; anthē ꝑcipuē mituntur. Alter est Gallasius, q̄ in lib. de duabus nrat̄dis Cōn Eutichianos ita loquitur Certe Sacramenta q̄ nimis diuina nō sunt, ꝑterea q̄ efficiuntur diuinā consortiōnā, et tm non desinunt ēe subā sine quā. panis et uini Et certē imago et similitudo Corpis et sanguinis in actione misteriorū celebratur Alter est Theodoreto.

cuius hæc verba sunt Dialogo 3°. Christus Symbola et signa q̃ videntur, appellone corpis et sanguinis honorauit, non nãm q̃ mutans, sed nè gram adyciens Rnde 3° Etiam si duo isti prec, ita ut aduersy uolunt sentirent, nil tñ ipsorum opinio veritati p̃dicauit, quãq̃ reliq precẽ ut sup docuimꝰ conviuium asseuerent Addo q̃ vultheũ isti sunt obscuri. Gelasiꝰ n̄ iste, non ẽ ille papa celebris, sed Epꝰ. q̃ Cesariẽ, cuius mentio fit apud Hieronimũ, de uiris illustribꝰ in lib. Hunc citat Theodoretus in Dialogis Quod aut non fuerit Gelasiꝰ papa, patet Melosior. Cornũ in lib. 9 de locis Theologicis Cap. vltimo 3° Qui Gelasiꝰ papa scripsit de hoc argũ libros q̃nq̃, quorũ meminit Ioannes Tritaminus, hi aut libri q̃ circumferuntur est vulgus scũ. Rndeo Autor iste Grecũ sequẽ indicat, Nam pollicetur se uelle tradere Sniã eiũ veterũ de incarnone, et tñ Grecorũ solum Sentiã affert quindecim minimũ, Latinorum tñ duorũ Ambrosy et Damasy. Cum tñ de hac mã aly scripserunt, ut Aug. innocentiꝰ S. Leo. et alyi Quod aut ad Theodoretũ attinet p̃ Addo Eusebiũ Cesariẽ hr. veliẽ, quem tñ Gelasiꝰ papa in dis. 23. Sancta Romana q. nat ut hæreticũ. Fuit et is hæreticus q̃natus in consilio Ephesino in mã de incarnone. Clerici ẽ ep postea recipiũt, hoc tñ lle Euchã ex Gelasio sumptũ videtur. Rndeo 2do Ex hist authoribꝰ nil chi nob ꝓbari 3° q̃ Gelasiꝰ ante verba citata dixit de pane et uino in hanc diuinam, transeunt spũ sctõ pficient substiã Et Theodoretꝰ ad verba citatã Colebat inqt Christus eos, qui sunt diuinorũ mysteriorũ participes non attendere. Nam cor q̃ uidentur. Sed ꝓpter nominũ ꝑmutem mutoni q̃ sit, ex grã accedere et Dialog. 2. Ego Dominꝰ altaris inqt Orthodoxus Cibũ et potũ, ut ex sua ẽ nã iudico Errdamistes Sed quid facta Sanctificone reputas? Orthodoxus. Corpus et sanguinem Christi.

Rndeo

Rndeō Hō cum Petro Michaēl in Dial. 2 de Eucha et Io. anne Hesels in lib. de vera penitā pag. 166. Hō illos pred dixisse manere subam panis, et vinū, non xpm̄ hoīm sed xpm̄ glorificatū, qm̄ subā q̄ Consumpitur ē eius q̄ cibus cum corpe copsit est in utrumq; q̄ quoad genus alimenti q̄ Commestibile, seu Unico verbo Corpo Unde Aules. de Ecclesia et anima, Similimodo loq̄ndi utitur, et Gelasius hoc voluisse patet, q̄ dicit c. Sacramenta transire in diuinam substam, dū ver dicit manere substam panis De subā loquitur xpm̄ genus, quō Adam et Abel dicimus eiusdē subē, tametsi caro Adae, non illa ipsa sit q̄ Abelis, ita et caro xi specie substata et panis, Cuius nunc supsunt accidā et proprietē, eiusdē sunt nā, qm̄ utrumq; corpalē alimentū est Hz cō explicari vel pres possunt, ut noīe subē intellexerint, subē proprietē, sicut et apud hos, proprias passiones intelligūt dicitur. Plures obiectiones ex hac pte affert hereticus, quas et Soluit Claudio de Sanctis in repetitione 7 de Eucha Et Ioan. Hesels, quas hic pū pteo.

Vna superest obiectio ex scriptura

quam oblitione pterij, Artopei, Caluinē et Martyris Accepit Jesus panem, benedixit, fregit et dedit. Ubi ex Videtis inquit Artopeus 4 illa verba, accepit, non regnū mysticum actum panem. dedit ergo xps Verū panem Rndeo Nos accipiare q̄ Artopeo dicit C benedixit D vegeta. etm̄ panem, quamuis Caluinianī negant, et fatemur xm̄ panem proprie dictū in manus accepisse Verū non credimus Deinde illam benedictionem fuisse, Sed panem in corpo mutasse, pius fregit et dedit, non iam panem, sed id q̄ iam in Corpus suum verterat. Sicut dicit Accipite hoc est Corpus meum et non, hic est panis meus Aut hic panis ē Corpo

meum Et in sensu Evangelij. Accepit benedixit dicens Hoc
est Corpus meum est fregit ac dedit eis, ut sit verborum Ordo Cōmutatus
Qui benedixit fregit, et dedit, interim & indicaret, frangeret
et daret dicendo Hoc est Corpus meum Confirmatur Cū
Luc. 9 Quo multiplicaret panes et pisces, quos sic Matth habet
discipuli dederunt turbis, et commederunt ecce, et saturati sunt
Peto ab adversis An ecce ex duabus piscibus, et quinq;
panib. comederint Rndet affirmē Rursus peto An
quinq; panes et duo pisces potuerint tot millibus hominum sufficere
Rndet Cum multiplicatos benedictione potuisse, ita et ego
rndeo Xm sumpsisse eosdem panem, sed cū benedictione mutasse, ..
dei eū non iam panem, sed id in q̄ verratur fuit, Corpus Vel sui
dedisse et demonstrasse non iam panem, sed id in quod mutatus fuit
mutatus Quemadmodū si similē de Moyse dicamus Accepit Virgam
quam piecit in terram. et dixit hoc est Serpens, duc reces
accepit, piecit cuius ipse accum Virgam. et tn non uiuga sed Ve
ui animal demonstratur Scipe una ro Ex nā sacra-
menti de sumpta, Si uō sit substā panis et uini in Eucha. tolli.
tur totum Sacramū, quia ē ut Commestio panis et uini cor.
palis sect manducum spualem Rndeo Apte.
Primo. Ut ad esum et usum Sacramenti, satis ēēt ut sit institu-
tum. in ipso rebus, q̄ sciunt refectionem spualem, in pane Sect
et uino, quamuis post consecrōm reans non sciunt, nisi quatte
sqm̄ species remanent Rndeo 2dō Quod quamuis
panis et uinū intrent in species sumptum, p quas Corpus xi in
Sacramō nutritur pinde ut panis ipse et uinū Rndeo
3ō Cum Ioanne Ecolā Quum ēē Sacramum sui ipsi
eius q̄ Corpus ēē id, q̄ sciat palimentū Corpale, q̄ facit
spualē Sicut xus quando tangebat Corpus sectum &
prēs sanabat spūs et puls posterius sciabat
Rndeo

Rndeo 4o Non èè necessm ad alimentū spuale designand. ut alimentū sit corpale Ignis ñ q ardebat in rubo scabat S. Virginem igne concupiscēd non debetre consumi, ut multi exponunt, et tū non erat verus ignis, lingue etiam igned, non erant vera igned et tñ id q lingue igned possent scabat Atq; hec de pntiā corpis xi in eucha cōtra Caluinianos et Zuinglia. nos vet de transubstantiatione cōtra Luteranos Nunc aduer. sus Vbiquitarios disseramus.

DE EVCHA CONTRA BRENCIANOS SEU VBIQTARIOS.

Brencianorū seu Vbiqtariorū opinio è, xm qq èè in Eucha, ita tñ vt sit etiam vbiq; non vere quam ipsa deus. Quā opinionē ex ipso Luthero hauserunt Eam in plurimis locis docet, ut Luterani ipsi confitentur. et Caluinista Hellibergen in admonitione ad librū Concordia ondunt Ad hanc aut transubstantiationē, non potuerunt satis expedite se defendē Contra eos q. nisi xm vbiq; èè fateretur. Fundum aut istor in hoc consistit, dicunt humanam nàm xi verbo diuino hypostatice vnitam èè, hoc ipso, q eis plenitudo, et energia diuinita. tis verbi, sic illi è realr coniuncta, vt xs etiam q̄m humanitatem, atq; adeo quatuor hō verissime dicatur. vt sit primo subsistentia, seu pcha diuina verbi Ie Deus for Omnipotens, infinitus, eternus, vbiq; pns ū 4o. Mundi rector, et conseruator. Istam quattuor, asseuerant, in humanam nam xi transfusa, nempe diuinam pcham, diuinam nàm diuina attributa hāc, diuinas demiq; operones Hinc docent vnionem hypostaticam a posteriori posse describi, ut sit facies realis idiomatū ad inuicem, diuina nàe cum xo hoc, in hac qua

illa 4. q̃ recensuimus vere affirmantur de ipso xpō hūanitem
Hoc volunt cū aiunt a subiecto eam enunciationū, illa quibus
diuina de hoc xō affirmantur, minime excludi debere hūanitem
Itaq; cū demonstrato chrō dicimus hic homo ē pōna diuina
Vel hic homo ē Deus ops, aeternus, tibiq; pns ū Negant
sensū īmlicē debere, pōna hoc q̃ sustentat nām diuinā. humana
est diuina pōna Deus ops. Vbiq; rpus ū Sed nolunt insup vern
ēē ep pōnsa xi, etiam xpō assumptam nām hūām uere
et realr ste, et dicatur ocalista Hanc cū mente ēē illud etiā
am declarat, ep vbiq; inculcent humanitem xi, p hanc vniom
et coiconē cū diuinis exaltatam ēē ad dignalitem maie
statis gl̃ę, et potē cū diuino verbo, ita ut non modo illa huma
nitas, iam sit potens. Sed, ut inqt. Melanchthon in pronc 234. re
pectionis Wittembergēn. etiam ops. Et aut hoc fundm, in
telligatur, vitiosum prsus ēēt primū dicemo, q̃ in eo nobis
pbū. q̃d reprobū Hilarius Argis id ipsum commendemo, ita q̃ q̃
rad pbū affert, Nullus doctorū Orthodoxorū negauit vnq;
plenitudinem diuinitis Verbi realr assumptę nāe humanitatem
negq; ep ipsi affirmant, ne ipsa Coicatio cēlli nā, q̃ eqd ēē vel
bi dicit, nos ita reuimus, quabi negat illi cognitionē alq; Ve
ra sentia subēē, Tatemur in Coicatam subsistam diuini
tatis, oemq; verbi pfectionē humanā nām uno quodmō inexq;
reali, non q̃ ut ipsa ullo mō sit ista, sed ut in pōna Verbi
subsistat, primario quidq; p ipsam Verbi subsistam Sine pōn
nalitem. Secundario etiam, p diuinitem ipsam. et pfectionib;
eius, q̃ ab eaq; subsistentia vr non differt hanc eam uim. Et
et ita intelligūt, hic q̃ Orthodoxi aiunt, a diuinitē quoq;
ipsa, fuisse nām humanam assumptā Porro etiam si p hanc
crationem illam. xpō xpī humanā nām est pōna diuina De
us ops. ū non aliter ego intelligerem, quā xpm humanitem
ēē

cc, id ep ht Sibi Coicatam Subsistam, sine ꝑsonalitem diuinam. ipsamq; plenitudem diuinitatis, non at xpm humanitem Sit hec diuina, sed ut xpm humanitem, p hec diuina subsistat. Hic verbis inepte, et con receptas loq̃ndi Consuetudines abuterentur. Quod uo ad rem attinet, et sentam, quam ipse tunc intelligeret a. uero non aberrarunt. Cerm n est ut fundimt humanitem Xi illa diuina habere. non ut illa sit, sed ut p illa subsistat, atq; eatenꝰ hoc ipsi cc Coicata realr, sed adnersm non hoc tantm Volunt, ut ex fundam illoꝝ liqt, et clarius postea patebit

Cappo Con Vbiqtarios Sit con ipsoꝝ fundamm

Hoc fundm e hereticum, qm nos Vniomꝰ nre humane, cu diuina. ponit pugnante prsus cu fide Cathola Trebr lo. Qm pugnat cu Synodo Calcedonen relationer. in za Confessione fidei, q̃ peritus ex Concilio Niceno lo Constantinopolitano et Ephesino lo Haec aut definit Con Eutichiseten xm in duabꝰ naturis, inconfusibilr, inconuertibilr, indiuisibilr, inseparabilr. agnoscendꝰ. Nulla nrarum diffa sublata ppter Vnionem, sed salua magis Vtriusq; nre ppietate Vere hoc fundm admittit proneꝰ oo et ppie Conditiones, arcana et ineffabili modo fieri Verbi esse cum humanitate: Sunt Christus xpm humanitem e Deus opo, infinitus et potenta eaq; rone subiecti e Xi xm humanitem et predicati Dei Omnipotentis, Infiniti, et atq; etiam copulet Christ Verbi e ut set denotet Vnitem et identitatem, duaꝝ ipsi arbitrantur inseparabili modo, hic existere int predicatum et subiectum. Certissima tri e has propones negari ab illis non posse Christus xpm est non e Deus. non e opo. sed alia aliq; Vs. ab eo xus scripturali testimo. q bus de nt Nestorium. Deo inferiorem faßo est. quale est illud. Pr ior me e. Inhis aut e hesitat Con dictio, ut pote ing b. in q prsus affirmetur et negetur de eoq. Ex quo falsissimo fundamo sequuntur absurdissima et plane hereticа ut pote in Xo tneq; humanam nam, neq; diuinam ce, sunt ubiq; fuisse De divina

3 1 2
ꝓbr, qꝺ vnumest et iq Cum humā nā, non ē verē nā diuina. nā
diuina nā est ꝓsus aliud et diuersū, a quacunq; nā creata, neq;
est ullo arcano et ineffabili mō, ut ipsi loquuntur. Cū vē creata
vnū et iq existere mihi amittat suū ēē Iq etiam de humā
nā sentit Nam qꝺ ē vnū et iq cū nā diuina, non ē verē nāā
humā, sed opinionī istor ineffabilr factū ē, ut xus zqm nām
assumptam, sit unū et iq Cum nā diuina, factū ē iqꝺ ineffabilr
ut illa nā assumpta, non sit verē nā humā Iclm ab.
Surq. Xm zqm humanitem suā authē extitisse ꝙ humā
nitatis, qm ipsorū indicio xus ꝓ humanitem sua dō coicat
eibus attributa, et operemb, diuisē nā ꝓprios Exhis aut
operembo una fuit illa effectio humanitatis, qua Deo author
illis existit Caturar Item qm ꝓ id xus fuit autor suæ hu
manitatis, qꝺ est opꝰ sive vnū et iq cū omnipotā Seu ꝙpote
quattus opꝰ ē Quicqd ū dō fit, ꝓficiscitur ab omnipote et omn
potā ath; adeō ab eo, qꝺ iq et ineffabilr, et vē ipsa cū omnipota
At xus ē opꝰ zqm istor Ergo et cetera ⁊ ergo et ab
ipso ēū humanitē sua humanitas ꝓficiscitur. Dō xm zqm hu
manitem suā spr exstitisse, affirmant ⁊ cū zqm humanitem fuis
se eternā Id aut qꝺ eternū ē nunq non ē Christi aut humani
tas initiū habuit ex B. Virgine in tpe fuit ergo antequā
ēēt, qm falsa ē vt ipsi aiunt. 4o Negatur xm zqm
humanitem neq; pati neq; mori potuisse atq; adeō neq; pascha
neq; mortuū fuisse Nō ē qm licet Vbigtam Concedant huma
nitem fuisse ꝓhysicē et nrali mortalem et passibilem ⁊ concē
dant xm zqm humanitem, bñficio et gra vnionis fuisse
ineffabilr immortalem, et impassibilem. Nunq ergo passus ē
aut mortuus ē Qm licet Concedunt humanitem illam fu
isse, inertalem ꝓhysicē et nrali ⁊ et illud largiuntur
xm zqm humanitem bñficio et gra vnionis fuisse ineffabilr
immortem

immortalem et impassibilem, et q̃ eaq̃ ipsa in immortalitẽ et impassibilitẽ diuina. Rndent Vbigtary, in respectione Vitembergẽ ꝓnõe 108, Pro. Tol. 192, et seqntibo xm̃ a nomẽto incarnatoq̃ fuisse pditũ immortalitẽ, et alijs diuinis attributis. Sed cor ciomaꝫ resurrectionẽ non usurpasse. imo nõ posse et texisse formam serui nisi mori et pati potuisset.

Rnsic̃ ẽ absurdissima. Nam quamuis hoc q̃ dicit ut cunq̃ intelligi possit, de quibusq̃ attributis diuinis quorum quorũ usu ab eorunq̃ vonẽ, et distinguere. Cuigmõ ẽ diuina nota, de quibus tñ inoptissime dr̃. Nam quorunq̃ attributorum diuinorũ ꝓpria, non in quoq̃ quasi usu, et tanquam actu Scẽ. do consistit. Cuigmõ ẽ ois nota omniscientia Obiecti ñ pntem, actus et usus ẽ quodmõ immensitatis. Omniscientia aũt intelligentia diuina. Alia sunt attributa, in quib. etiamsi ẽt utrumq̃ di. stinguere. tñ ita eorunq̃ usus eõ vonẽ. Coniunctus ẽ. ut si q̃ separet, utrumq̃ tollat, et ad conditionẽ tanq̃ deueniat. Dicere ñ possumꝰ rem immortalitatis ẽ̃ non posse, impassibilitatem non posse pati. Tsi aũt immortalitẽ non mori impassibilitatis non pati. Ceterũ si usus alicuius attributi spectetur, ꝑ naturaq̃ res aliqua, et passa et mortua fuisse, necesse sequitur. eam non fuisse immortalem et impassibilem. q̃ si passa et mortua ẽ. Ergo et pati et mori potuit. Et impassibilis et immortalis non fuit, aliterq̃ si simul ea immortalem et impassibilẽ fuisse concedas, contradictorias hasce duas ꝓpones simul concedes. Rus hunc in nata sua neq̃ pati, neq̃ mori potuit. Et pati tanq̃ et mori potuit. Recte pro tanta Vbigtary. res consulisse xm̃ neq̃ passũ neq̃ mortuũ. Si impassibilis et immortalis fuit qm̃ ab impassibilitate et immortalitate vonẽ ut iam patet. ille separari neq̃uit. Sed forta ssis rn̄ ẽ. bunt alij Vbigtary. Adhuc oã Argũ tot absurda

q attuliimg negande sua sentam recte explicari istaq; ppone. Christū secm̄ humanitē, q̄ Deus opat, attribuo ei. Non eam habere sentiam quam sup exipos verbis habere, ipos opinionē conniciisse nos abhorramus, vt sit xps secm̄ humanitē sit plane deus, qd q. etrig ineffabilē ei diuinis attributis, sed vt xps secm̄ humanitē habet solū dicatur ea illa diuina, ita vt sine vlla unitate et identitate etiam ineffabili p illa tm̄ modū quasi extinsece pficiatur humanitas, atq; subsistat in verbi persona. Si hunc tm̄ sensū hi aduersi tenuerit, et alterū in horum necessitē seq̄tur, vt nihil commiscantur. quem non intelligant ex quo ipm̄ vbiquitatem concludere non possūt, nec recte intelligere queunt, sed etiam recte concludere. Hi siquidē hunc sensum tenuerunt inuanum laborarunt. Cum tam operose hactenus in vnione hypostatica, q̄ sicut pdidit vbiquitatis, deū in hoc etiam zdo sensu vbiquitatem nullomodo habuit. xps n secm̄ hunc sensū diuinā ei potestatem non recepit tm̄ humanitē, ita vt vbiq; sit nus, sed vt p hanc pfectionē diuina quattus ei subā verbi non differt, subsistat et pficiatur secundario, sicut supra notabamus, qm̄admodū neq; eternitē diuinā, aut infinitatem. xps in eo sensu ht vt ipse secm̄ humanitē ita sit eternus, et infinitus, sed vt p eas pfectiones quales ipsa iq sunt. cū subsistā verbi hypostatice consistat, etiā humana talium secundario. et sic minus consequitur quā humanitē xi possunt eē equalem, aut eiq maiestatis cū verbo diuino vt ipsi contendunt, habebit in toto verbi pfectionē, tm̄ vt p illā quasi extinsece pficiatur. et compleatur hypostatice, q non ē satis, vt ipsa humanitas sit et in seq; aut equalis cum verbi pfectionē, aliq; in intinsece pficeretur. seu potius iq cū ipso verbo redderetur. Preterea et corpus cum anime pfectionē quodmodo ht, sed q̄ eam tantum ht vt p eam extinsece pficiatur, et quasi compleatur, a deo constituenq; vnā suba, scilicet, non pptea equat ei, aut eius pfectionis cum ipsa anima. Quocirca igit̄ dicunt vbiquitarii

tari deprehendi: hereat. Nam si priorem sensu sequantur. tollunt veritatem utriusq; nãt, vt supra demonstrauimus, et prius non obtinent xpm Dm humanã naãm, cõ vbiq; quando q3 efficiant, ut ne ipsa q3 humana nãa sit, sive posteriorem nihilominus vbiquitatem nãe humanæ vel equalitem etc, cum verbo ponere possint. Quarto refutatur ipsor error. Cum fuit et dnatus in multis Concilijs ẽdẽ, ipsa phrasis istorũ vindicatur pr̃sus veteris hereticum. Vnde ẽ inde ẽ in hoc verbo scripsit Hieronymus in exposõe fidei ad Damasũ. Illorũ exceramur etiam blasphemiam, qui nouo sensu asserere conantur à tpe susceptæ carnis oẽ q3 erant diuinitatis in homẽ commigrasse et turpia q3 erant humanitatis in Deũ cõ transfusa, vtrumlibet vnq; hereticũ dicere causa cõ vindicatur. Hac in confusione exinanita est vtraq; substãa ita vt et humanitatis, et à proprio statu in aliud commutata. Et in 2a Synodo Cap. 4 Anathema dr illis, qui vnionẽ verbi, ad hominem factam affirmat, Dni equalitẽ honoris, et affectus. Et in Synodo Ephesina in Epistã ad Nestorii dnatur eas hereses, q3 fingebat Celestinus, ut equalitem nãe assumptæ cũ diuina. et in ea vnoq; synodo Act. 4. 8 etc. reprobatur Monotelitarũ error. non Sed q3 dicerent et q vnã voluntatem in Deo ponebant) non fuisse aliquam humanitatis xi operoẽ creatã pter diuinã, sed qm confuse ponebant operoẽ diuinã fuisse, quoq; operem humanam, et humanã q3 nãe, non tm ut instrti diuinitatis, sed etiam ut formã. a qua inseparabiliter effici debebatur. Dicimus in Concilio Basilien. sess. 22. dnatæ sunt plurimæ propõnes Cuiusq; Angli de Roma, q hereticam vbiquitariam plane sapiunt, inter quas ista erat humana nãe assumpta ex vnione personali, et vere et realiter Deo naali. Et hæc nãe assumpta, et equalis maiestatis cum verbo. Atq; hæc olim dinamita sunt vt cõ Eccliæ mã repugnantia, q sentiam eiusmodi errores de vnione hypostatica talis est nempe naãm humanam

hoc cõ ppie verbo divino hypostatuv vnitã, q̃ sit p illiꝰ subsi-
stentiam, tangã p trnum q̃q substantialem, à quo trangã sui quo-
dam Complemento dependet reddita incommunicabiles, atq; la
Dee vltimi subalti Completa Sic Concilii Constantinopolitanum
Zi Cap. 4 et Ephesinũ in Epla ad Nestorin. Porro ex
hiemõ vnione Constat illã eandẽ dici posse deũ et hoem immortale
et mortalem. ita tñ ut non ẽ hm eandẽ naam, vel divinã vel hu-
manã, vtriq; q̃ suis attributa de ipso affirmentur. Sed Zi vi-
nam et eandẽ pnã. Cui et divinat q̃ vere divine nãe, et re-
ne humane nãe sit conveniunt Atq; hec attributor, Coinci-
dit apud prãs Grecos hypostaticor, Idiomatũ Latinos com-
municatio vel idiomatũ Atq; hec regula a patrib. tradita
est et recepta. ab Aug. lib. 1 de Trinit. Cap. 7. 11, et 13. Gregorio
Nazianzeno in orone de filio Athanasio lib. 4. Con Arianos
Ambrosio in lib. 2 de fide ad Gratianũ Cap. 4 s. Leone
in Epist. 83. Venerabili Beda in Cap. 15. Ia ad Corinth. Damas-
scenũ lib. 3. de fide Orthodoxa Cap. 4. et a Concilio
Hippalanse 2° q̃ eandẽ regulam et clarissime statuit, et ex
plurib. pribus Colligit

Obiectiones Vbigtariorum.

Prima ex Scriptuis
dr ad Coloss. 2 in xõ habitare cõ plenitudo divinitatis cor-
poralr Et Ioan. 3. Xm̃ accepisse spũm dr non secundm men-
suram ad Philip. 2. Deum donasse illi nom̃ q̃ ẽ supra
oe nomen Et Actor 2. Dnum eum et xm̃ fecisse Deum
Math. 28 Data ẽ mi in gt xõ vis potestas in cãlo et in tra
Rndeo hec oia loca non alio spectare, quã ut agnosca-
mus pnã divinã, et divinitem nãe humane assumpte, attribu-
tã hoi, non ut ipsa nãa assumpta, vel chrs Zi eandẽ q̃ illi ve-
ram asseuerant sit divina pona aut plenitudo divinitatis, sed

nb

ut p illam hypostaticē subsistat. Et hoc verū ē siue quām et maiestatem divinitatis accipiamus Cum Damasceno lib. 1 de symbolo Cap. 7. de fide orthodoxa, Cap. 2 p excellē quaq. uel Cum Augu. libr 1 de symbolo Cap. 7. Pro ptate xi regali et iudiciali pō. mana cū beatitudine diuinitatis aūt datam xō, eo modo post mortē et resurrectionē sera sacra scat, non q tunc tam illam acceperit cām humanitatem, sed qz manifesta ē, tuc tunc clario hoibō manifestari cōpit, q antea in in sarmonē acceperat. et hoc scām visitatam scē phrasim. qz tunc reō fieri pr Cū inquiunt Quod vō ad locū ad Coloss. 2, alii et Pres intelligunt in xō habitare divinitatem Corpalem qm non fuit in eo divinitaq sicut in coeteris hoibō scis Sed corporlr et substalr qz fuit divinae pōne nāe humanā vnita Ita Athanasius oroē 4. in Arianos. Cyrillus Alexandrinus. lib. de Incarnatione Cap. 4 et lib. 3. ad Trā. simunq. Cap. 5. Leonē Ioannis 3 intellgr zām Cyrillū et Theophilactū, ita ut datus fuerit xō spō, non zām mensurā Roē thi divinitis Alii tñ exponunt, Vt dicatur non datus zām mensurā ad scanq excelldm aliq spum. et longe pstantiore eo, q hoibō a deo Coicari Solet. Ad alia aūt duo loca in q duo de xō o cū ptatem dari, et nom pō oē nomen Consequam. Rndeo etiam zām divinitem intelligi. Si aūt obiciant aduersi Pres sopē explicasse zām humanitem Rndemus occm hoteresim et hoc nomen Cum exceptione intelligenq. quam doctrinā ab ipso Paulo deducimus ipse in 1ō ad Corinth. 15. O ā subiecit sub pedib. eius q sine exponunt sine dubio p eū q ei subiecit oīa primo et Paul. de se ipso dic ad Rom. 8. O ā possū in eo q me Confortat, q tñ accomodate intelligenq ē. Ad 4ā Obiectio ex pribō Pres humanitē xō in abstracto divinitatis ppriet tribuunt Athanasio lib. de Arianos et Catholica confess.. S. Gregorio

Nicænus lib. de anima aiunt Verbum Carni et aiã xi tradidisse
diuinitat. virtẽ S. Leo in Epist. 83. et Damas. lib. 3. de fide
Orthodoxa Cap. 7 et 18. aiunt diuina nãm, ppriãb excellão et
glorificãoe Carni Colcaße. S. Cyrillo Cũ Ephesio Ephesina
Anathemathismo 11 Carnem xi appllat vnitiã, eo q sit ppria fa-
cta Verbi Aug. in Sen. 98 et Sen. 78. dic Verbũ Carnẽ Et
Theodoretus in Cap. 1 Epist ad Ephesios et in Psal. 21 Scribunt
Carnem xi eiusq adorem Cũ diuinitẽ factã participant Hoc
Argũ ex schola Eutychianor pfatũ e. q ex similib. authori-
tatib. Ol pbarunt diuinas ppietes Entialem et realem humani-
tẽ transfusas Ad hũ Argũ Rndeo. Pe prod itur
.cutos eo ipsum fuerunt nimiũ anxy. in ponderandis Verbis, ut
patet. Constat n eßentientib. authorib. libri Concordiæ pres de pe
Abstracta p Concretis et Coñ. Concreta p abstractis vsurpasse
Itaq; quoties isti pbant diuinitẽ pprietes vt diuinitem transisse
q obiectari prõt respuunt Ita D. Paul. apte Scripsit. Dei
Virtẽ et Sapiam Crucifixam 1ª ad Corint. 2. Quod et recte dic.
S. Fulgentius vsionẽ 2dã ad Feranq scribit Sic S. Leo in
Epla 10 Suscoptam a maiestate humilitẽ Aug. in Epist.
57 et in lib. Coñ Felicianũ diuinitẽ factã participem immorta-
litatis S. Vigilius in lib. coñ Eutychẽ, aut diuinitẽ clauis
affixam Rndeo 2dõ Pres intelligi malle non de maie-
state diuinitatis, sed de excellentib. dotib. tam vnitiõe quam
spualib, q. anima xi oẽ creaturã superabat Praterea
recte dici Carnem xi in celsitudinem Dei ppam erectam, ado-
randam et diuificam vonẽ pconalis vnionis Demiq, patres
diuinitatis pprietes Carni attribuerunt eo, q filio Dei Ver-
bum, opes multas p carnẽ xi, tanquã ppriũ instrũm exercuerit

Secunda ppõ con Assertiõm aduersarum.

Arti.

Christus ergo humanam naturam non est ubique. Probatur ex Scriptura quę sanctis indicabant, quam etiam post resurrectionem plurimis locis ab. fuisse Marci 16. Surrexit non est hic precedet vos in Galileam. Ioan. 14. Vado parare vobis locum Et si abiero iterum veniam et Ioan. 20. Venit Ihesus ianuis clausis. et stetit in medio eorum et Matth. 28. Accedens Iesus dixit Pax vobis Luc. 24. Et intravit cum eis, et cum benedicere, eis recessit ab illis Actor 1° Et videntibus illis elevatus est. et ibi Angeli dixerunt. Sic veniet quemadmodum vidistis eum euntem in celum. Ergo probatur. Quę haec assertio tollit articulum de resurrectione, de ascensione, et de sessione ad dexteram Aduersarii fingunt eum ascendisse usque ad nubes postea aut disparuisse dexteram aut prę intuentium locum Hunc aut errorem Aug. Epist. 93. ad Dardanum expresse repellit. Obiciunt sibi aduersarii. Si humana subsistit in persona Verbi diuini Ergo ubicunque est persona verbi. ibi est humanitas. Respondeo Consequam est falsam Haec ut humanitas intelligatur subsistere in verbo diuino, Satis est si verbum diuinum sit ubi est illa humanitas. neque non oportet humanitatem esse ubicunque est verbum diuinum Humanitatem in uno loco abunde satis est ut a puncto sibi verbo diuino subsum accipiat, quamquam ut manus subsistat in anima, Satis est illi ut ubi ipsa est ibi quoque sit anima, neque necesse est, ut manus ubicunque ad sit inuenitur in capite, aut in pectore. Ad cuius nos, ut nos sustentemur virtute diuina, satis est ut ubicunque summe, ibi quoque virtus diuina sit prout non autem necessum est, ut ubicunque virtus diuina inuenitur. ibi quoque et nos inueniamur. Obiciunt Ergo. Filius Dei ubique est homo Ergo ubique est eius humanitas Respondeo Consequam esse falsum Solum si sequatur Filius Dei ubique sit ita quod sustentat naturam humanam hypostatice quę habere humanitatem, tamen etiam hoc non mortalitatem ubi existat Et certe urgent rationes Si ad istam

Deus non est ubique

232

ptis (Dextra inquit Dei est cipotã et immensitas. Sed omnipotã Dei et immensitas Dei est vbiq; Ergo humãs xi. in dextra sedens e vbiq; Rndeo hoc Argũ nil valere. Nam ut mxẽ ip dexteram Dei potentiam et immensitatem intelligimus sup doctriã, quã ad eius dexterã sedeat xus, et quatus diuinã maiestatem obtineat, non utiq; quã nrãam humanam, tñ sit opus eterno, aut vbiq, sed ut p plenitudinẽ diuinitati subsistat Adde qp p dexterã Dei Coiter intelligunt suma qdã dignitas, quã xus in cẽlo apud pr̃em hr. Obyciunt 4o. Xum non posse oã nra furta nisi sit vbiq; Rndemus falsũ ẽe, ut ñ pãsciat, falsũ ẽ qp Deũ in quo oẽs sunt pfectissime intueatur. Obycit vltimo Smidlinus: Nos hac re plus xo non tribuere, quã Machometus in Alcorano Rndeo falsũ affirmã Smidlinũ Nam Machometus non solũ xum Deo, sed et sibi postponit. Nos aut vere humanitatis (Deo postposimus non aut Machometo

DE EVCHÆ SACRAMO

Con Buceranos

An sit Sacramum Eucha extra usũ et sumptionem.

Lutherani usq; ad annũ 1536. de hac qstione recte sentiebant Eucham minime extra usum ẽe Sacramum, et in eo xum contineri: Eo aut anno Martinus Bucero Apostata bemit Witembergam ad Luther. ut illum ad Sentam Zuingli anorũ pertraheret, aut saltem ad aliquã Concordiam adduceret, qui non tñ pertraxit postea tñ obtinuit, multa dando de Sacramentor proprietate et Analogia effecit, ut Luther aliquando xum tantũ in Eucha ẽe dum dog xiani adoraturi, atq; hoc postea constanter dixit. et oẽs Lutherani et Caluiniani hodie defendunt

Hoc

Nob ant Conciam statuimus assertionem. Enchaam minime ext vsu Sacramm ee Probatur ho Quia si in usu Consisteret, oporteret no prio pferre verba Sacramentalia, qua sumeretur ut in alijs Sacramtis q vsu et actione absolumtur. Cuntingit. Sed hoc absurdu. Nam xns pferit verba, anaq Enchaam declaret. et non solu Catholici, sed et iam Sectarij verba ao vsum enunciant. Si igr xns an vsum dixe ee Corpus suu fuit ergo an vsu. ant xo falso imponunt et sibi Contradicunt. Z do Si aduersarior opinio vera ee oporteret tripliciter verba xi Corrumpere. Nam low Celsd evit, et p Corpo Corpis Sacramtum Substitui debere. Demiq absoluta vero lini. sta conditionata transiret si verbis vbi. Hoc erit Corpo meum, Nam si ocs Lutherani ex loco Cend aufugerent, Sacramtum minime Consecretur Ho xns non dixit Capna e Corpo meum, ne vsu et actionem demonstrare putaretur et eiu adiunxit verba Accipite Commedite pcas se tradere factum Sacramtum, et de Calice ad. dixit Dividite inter vos Exiqne dicendi verbo, Cum olim Paulo Samosatenus Heretikus inferret Sanguinem xi, Corpi. bibilem passibilem q ee in Sacrame, illi cum vndet Dionisio. Alexandrino non negat dicendited de Sanguine dictu, Sed ait dividi Singulos integrum et inconsumptu Vide Franciscu Turrianu lib. 4o de Cannonib. Apostorum Cap. 1o. 4o Qo et eba Sacrami Encha non Coalescit ex ministri et Suscipientis actione Quandoq nec actio, nec verba ministri, nec mandatu sint signa Sacramentalia aut Corpis xi d se ex ipsis verbis Consecrabo. Preterea Sacrum illud e q effectu Sacramti Corporis, vnunciat. Quia effectus ent Corpo xi totum hoem ab immortalitem alatq. Iquem effectu actio ministri non potest hoc ipsa Encha Constare dnab. verb. ad alinoniam id enicio. Cum. to p se. Ex alterna opinione sequitur, post oa gesta a ministro Sacrum minime Confectum ee, si Suscipiens deficeret, aut repente

mereretur. qd est absurdissimū, et testaretur Sacrā non ex efficacia verborū Xi, sed ex hoīm beneplacito aut caeu pendere!

Sexto Ctus fecit xūb in hoc Sacrō, quā in baptismo, alt etiam locatus ē, in baptismo non accepit aquā, non eiq benedixit, nec demāq verba ista plnit Hic ē spō meus, quem baptizauit scat. Et hoc ideō qd aqua non sit sacramum baptismi sed ablutio q non ē rei pmanens, sed actio transiens. Non colligitur baptismū solū ēē sacramum dum fit. Ct in Eucha longe alr se gessit, et pnunciauit ēē Corpo suu, anteq sumeret

Septimo Eucha est cibus non actio. Cibus aut dē ōt anteq sumatur et paratus p necessitē incidente.

CAPVT ZDM ARGOT

quae hanc opiniom refellunt sumitur ex ptibus qui contrium prsus affirmauit.

S. Cyrillus Alexandrinus in Epla ad Calosyrium. Cap. 2. respondit in articulo quosdam. hunc errorem porro etiam alios ēē audio inquit, qui misticam benedictionem. mīl ad sanctificom pficere. dicant sli q ex ea fit aliqui in alium diem insaniunt dō, q hanc asserunt, neq in alteratur xūs in hoc sanctū eius Corpo immutatur. Sed uis benedictionis ac facultas vivificans ac grā ppetuo in ipso existit S. Gregorio Nicenus in oroē Cathechistica, pauō hic inquit ut ait Apostata, p verbū Dei et oroīm Scatur. non qe cōmeditur eo pgitur, ut verbi corpo cuadat, sed statim p verbū in Corpo mutatur. Vt dictū ē in Verbo. Hoc ē Corpo meū S. Clemens Alexandrinus lb. 1. Strom. dicit prius Eucham confectū, et tunc dictū a xō vt cōmedamo ex ea S. Justinus Martyr. Apologia 2ā, ad

Antoīm

Antonii imperatorem post consecrationem scribit. Diaconis dare sacra-
mum pntibus vel absentibus deferre. Quod aut ipsum Sacramum Diaco-
ni defuant, ex eo patet, q nullam consecrandi in Eccla vnq habuere
ptatem. Preterea 28 in pro, ex quod alijs capitibus ipt hic ad-
uersarios Error refutari. Pm sumitur ex sacrificio et oblone
Eucha an vsum Zelum ex Adorone Dm ex asseruone 4 m.
Ex declone ad infirmos aut privatos ofdos. Et q Eucham p aegro-
tis et fuisse seruatam Constat ex S. Gregorio Nazianzeno in orone
de se t cum etiamis, et in orone de obitu sororis Suae Gorgoniae S.
Chrisostomus in epla ad Innocentium Papam dic milites irrupti-
onem in templum facta Sacri Sanguinem effudisse magno Sabbatho
ad vesperam Seraphin apud Eusebium lib. 6. hist Cap. 34.
et 44. Sumpto Sacramto q ei presbiter miserat. cum ipse obed-
ritudinem hemire non posset, obtulit Diacon Calicem Circumfere-
bant etiam volentibus accidere in ipsa Eccla cum parrigen. vt
S. Gregorius ait lib. 2 offr. Et S. Cyprianus Serm. de
lapsis De asseruone etiam habetur testimonium Concily Ily-
Cdni Canon 14. et 15. vbi dic. post Diaconos dispensat. Cor-
pus et Sanguinem dni, in absentia presbiteri, ipsos tn pntes mini-
strare. Dein extant testimonia, q edunt et seruatam Eucham ad
Coingii privatam et domesticam, q antequ proferamus iuvabit aliq
tpe persecutionis Xianis, non semp licitum fuisse Ecclas adire, et p.
inde p Commoditate, uti licebat Coicabant. Tertul. in lib. de o.
rone et ad uxorem in lib. 2 meminit huius Coionis. Cypr. serm.
de lapsis. S. Hieronimus in Apologia, p libris suis Con Iouri-
niani Venerabilis Beda lib. 4. hist Anglor Cap. 24. Re-
seruatz etiam ab heremitis solitarijs q longe aberant ab vrbibus et
Eccliis, vt testatur S. Basilius in epla ad Caesariam patri-
ciam. Seruabatur etiam ad defensionem et tutamen in itineribus
Atq hoc modo Satyrus fr S. Ambrosij, ex naufragio eua-
sit de Eucha, quam in Orario gerebat Et Tarsicio Martyri
apud Venerabilem Bedam in Martyrologio 15 Augusti iam.

mortui uicinus sacramum q̃ secũ habebat sumpsit Preterea ad fi
delium Coiom̃ Certis q̃bnq̃ ieiuniorũ diebus quib. ex more Eccl̃e
sacrificiũ minimè p̃agebatur. Eucha seruari solebat Hinc Grẽci
in Quadragesima non consecrabant, nisi duob. dieb. in hebdomada
Dominica uid̃et et Sabbatho, reliq̃s aũt dieb. sumebant de p̃sancti.
ficatis, et tal Coiõ applabatur Χειτουργιον προηγιασμενον
q̃ etiam in Eccl̃a latina nunc obseruatur in hebdomada Sancta Vi.
de Canonem 7z Concilij Constantinopolitani Hierosolimitani
quoq; teste Leone 9 in Epl̃a ad Michaelem Imperatorem Con.
stantinopolitanũ Si quid subsit suffuerat, reseruabat in pixide, ad
seq̃ntis uidelicet Coionem. Latine quoq; Eccl̃a teste Innocentio, sic in
Epl̃a ad Epũm Eugubinũ tom. 1. Conciliorũ canũ habebant conspectũ si.
nem Preterea ut scribit Eusebio lib. 5. hist. Cap. 24 Eucha
Conseruabatur Rom̃, ut in symbolũ pacis et Coiõis Eccl̃iasticæ Solenni.
ter transmitteret, exterior Epis et p̃sbiteris Catholicis ad urbem
uenientib. Assertiõ Eucha compbatur p̃terea ex Ciborio
q̃ uocũ apud Grecos fit mentio, q̃ in Eccl̃a Constantinopolitana tpe
Justiniani imperatoris ex Eccl̃a uiua Confracta scribit Sextinus
in Justiniani, Et colligitur iã ex nouella Constitutione Justiniani
115. Ciborij etiam mentio fit in Vita Symachi Papæ in Pontifica.
li Romano Ex superuiuo Theolosanno Epũs ut refert S. Hieronimus
in Epl̃a ad Rusticũ, sanguinem in uitro Conseruabat Synodus Turo.
nẽsis apud Bucard statuit ut p̃sbiteri habeant pixid, ubi Eucha
recondant Idq; ex Concilio Laterano et Toletano 2o Capon
sup̃aipit, ut in altari seruatur non in almario S. Gregorio Turo. an 600 annos
nẽsi in lib. de gl̃a Martyrũ Cap. 85. refert suo tpe in turricula
seruatũ Et in S. Synodo Can. 12, 14 et 64. Legimus Eu.
charistiã in Columba aurea, q̃ sup altare pendebat reposita. S.
Hieronimus in Epl̃a ad Rusticum scribit Exuperium Tholosanum
uasa Eccl̃æ pauperibus distribuisse, Eucharistiã aũt in canistro uimi.
neo et uitreo reseruasse Probatur hæc ueritas testimo

et

Confessione aduersariorū Refert Lindanus in Apologia thomo 2° ex Ioan. Lizentricio Fuldensi decano Caspari Cruciger. et Tridentio Nyconium Vitembergæ Anno 59 feliæ 22 Iunij in publica disputone a Melchiore Rudelio Vicario Milneno, fateri coactos Euchas p usu infirmorū posse ad tres dies reservare, Sicut ad Triduū Eū non in solo usu est in Euchā Tum etiam, Cur non et ad quadriduū, et non quamdiu poposcerint necessitas. Demnicio in examine sessionis tertiæ Concilij Tridentin. Cap 4 et 5. Concedit in Euchā Corpus Xi ad absentes et infirmos Ex quo non sit Arguendū Si adest ibi defertur. Ergo manet extra usū Io Et manet p multos dies et menses si uel ægrotus aliq mensium in itinere adsit

Respondet Demnicius. Tum Euchas ee in usu qd defertur ne distribuatur accipiatur. Respondemus versū et nos Eas qnq Euchas ee in usu, dum seruantur in Templo, Seruantur n ut distribuantur accipiantur. Ideo, peripatet, quamuis et alij fines adiuncti sunt Ex his sequitur Euchas iam consecratas, nullū certū tpus habere quo pmaneant sed ut Catholici affirmant, tam diu existere quam diu spes ipsa panis et uini perdurarent. Demq Calvinus lib. 4. Instit Cap. 17 paragr. 32 reprehendit Catholicos, qd Sacramentū ad infirmos deferent addit tū hæc verba Esto habeant veteres Ecclesiæ exemplum, quib. verbis nram priscā fuisse Consuetudinem Confitentur. Probat et vene multiplici Patrum ex Scripturis desumpta si in solo usu esset, efficeretur p Missū qd aduersarij Concedunt, at hoc ee absurdū. Probat notis Quia Xps e qui Sacrum Conficit Missam etiam Ioan. 1 dicitur Ipse e qui baptisat Præterea oes pres Confitentur. Euchas fieri Virtute Verborum Christi a Sacerdote ut instituit Christus Refert S. Dionisius lib. 3 Ecclesiasticæ Hierarchiæ part. 2 et 3. Thelesphorus Pontifex Epist. 1. Justinus Martyr. Apologia 2 Irenæus lib. 4. Cap. 34. Item lib. 5. Tertullianus lib. 4. Cōtra Martionem. Origenes lib. 8 Cōtra Celsum. Cyprian. lib. 1.

Epist. ult. Cyrillus Hierosolimitano Catechesi 4ª, 3ª et 4ª. Gre-
gorius Nicenus in orone Catechistica Ambr. lib. 4. de sacram.
Cap. 4. et 5º. Theophilus Alexandrinus lib. 1. Paschali. Ba-
silius in Liturgia. Chrisosto. Homil. de traditione Eucha. et homil.
60 ad populu et lib. 3 de Sacerdotio. Hieronimus in Epla ad
Heliodoru et Eugeniu Et in cap. 2 Epist. ad Titu. Aug. Epla
57º et lib. 3 de Trinit Cap. 4 lib. 20 Con Faustu. Manicheu Cap. 13.
lib. 1º Con Donatistas. Cap. 20 et lib. 3 Cap. 18. Eusebius Emisenus
homil. 1º de Paschate. Cyrillus Alexandrinus lib. 11 in Joan. Cap.
22. Theodoretus Dial. 2 Hesichius lib. 2 in Leviticu Cap. 8 et 9 et
lib. 6 Cap. 22 Gregorio Dial. 4. Cap. 58. Damascenus lib. 4
de fide Orthodoxa Cap. 14. Beda in Cap. 1m Joannis The-
ophilactus in Cap. 14. Moral Bernad. de cena dni Ex dictis
Christus affirmat sanguinem in calice eè nouu testamenu, ut Luc.
et Paulo memorant, illi aut q dicunt sanguinem in usu tm ee
affirmant Con xm non eè testamenu, sed fel, si a fide elib. verba
tuer, ita ut si nolunt bibere, nec tenetur sit nec Sanguis Hoc
aut è absurd. Ergo. Tertia Rõ. Si hoc Sacrum in usu
Consistit, seqtur verba eo ipso tpe pferri debere. quo Sacrum è inu.
Sumi q ptergitur. Cabsq; n verbis non conficitur. ut fatentur. Sed
Lutherani verba non pferunt, dum singulis porrigunt, Ergo nil porri-
gunt pt panem, ipsi in post plata verba, p multas horas distribu-
unt Sui panem. Ex dictis Scqlla tionis. Nam q Sacramti
Baptismi essentia Consistit in usu, eo ipso tpe verba pferuntur. a deo
ut si q aqua simpliciter tingeret, et post tres horas diceret. Ego
te baptizo nil efficeret, ac sumi hoc ccat. dubr sqm istam
sentiam Anxi corpo accepisent Nam Ci ipsi dicant in usu
Solo manere, qd tm in Scriptuis sanctis ipsoru mundo clarius non
primitur, possent sepenumo ambigere. Cum ad certu tpe pntia
vestinga altur, nim hoc tpe, aut illo ex sacro Corpo Xi abierit

Dicta sunt aduersor obiectiones

Apud.

Kemnicium in ex aïs sessionib3 Concilij Tridentini Cap. 4. et 5. â ex verbis institutionis de sacrio indicand. ê Ch̃ institutio x̃i vnam actionẽ continet, in qua plures comprehenduntur. Accepit panem et uinũ bñdixit fregit, dedit, illi acceperunt manducauerunt, biberunt, et hoc dicit xp̃s cũ Corpus suũ, q̃ bñdicitur accipitur manducatur, Nndũ continet qq. in una actione x̃i totali, plures actiones, earũ ẽ magnã diffam. Nam qq accipẽ set panem et uinũ bñdicere dicere, Hoc ẽ Corpus meũ, ptinent ad Consecrationẽ seu confectionẽ sacrmi Alia uõ ut porrigere, distribuere, accipere, manducare, ad sacrãmi confecti usũ et perceptionẽ, p priores substã sacrti fuit p posteriores monstratur. in quem sit usũ. ut set sit cibus. Cum igr certũ sit, rem sacrãmi tũ usũ ut effectũ, ita se habẽ ut possit, abstrahi eo effectu existente ppetuũ ẽ ẽ Eucham verum sacrãmũ, etiam si ab usu separetur. Quod patet ex ritibus Liturgiæ, in q̃b. p. lixæ p̃cos sunt ãt Consecrationẽ, tum post Consecrationẽ. et qq ad̃. ipsam Euchãm, et tum demũ sequitur sumptio, ita ut sensus verborũ sit x̃i. Accipite et manducate, Corpus uel iam confectũ. Ndm Argm Kemnicy Sicut in baptismo aqua non ht rem sacrũ sed ipsa ablutio. Vñ ad Tit. 3. Baptismus lauacri regenerationis, ita etiam erit in Euchã, ut uel pan̄s rem sacrũ non habeat, nisi q̃ sumitur. Rndẽmus inanem ẽ obiectionẽ, et imprimis astuciam Kemnicy, in eo apparere, q̃ aquã dicat, in usu rem sacrãmi habẽ, cum certũ sit aquã nunq̃ sacrãmi rem habẽ sed mãt solũ sacrãmi existere. Ad ipsam aũt obiectionem dicimus. Esse longe diuersam rem baptismi et Euchã. Nam baptismus ut certũ dicebat, ablutio ẽ, et pñt̃ totus in actione consistit, nec extra usũ, ulla rem ẽ ht. Euchã aũt actio non ẽ. sed fatigẽ p x̃i actionis et p x̃i verborũ placitam effectũ. Hinc s. Ireneus lib. 2. Cõi Valentinianos Euchan dicit verb. affirmat constare Terrena et Cœlestia. Hinc etiam et Apls dicit ad Cor. 11 Euchan rem actionem, sed cibum facit Atq; hac de ista qstione.

Vtrum Eucha sit venerandu seu adoranda.

Sententia Caluinianorum, Eucham minime venerand ee q̃ ab eaq̃ corpꝰ xi abſit. Lutheranorum aũt, q̃n nullum p̃cptũ exiſtat de adoraõe in Eucha, negi etiam xpm ibi ſit ut adoretur ſed ut manducetur Sunt tñ ex Lutheranis pluuimi, ut poſt uidebimo q̃ui Corpꝰ xi in Eucha adorand cenſent Secunda ſenta eſt Catholoꝝ xm in Eucha adorand eſſe. Probatur primo Cm Corpꝰ xi in Eucha ut aduersi Concedunt à p̃ona uerbi ~ affi. lio Dei hypoſtatice ſuſtentatur. et p̃ſ deus ſe in Sacro Deus aũt oi in loco adorandus Probatur Gened. 12 Abraham in loco ubi Deus apparuit, Altare abſq; alio p̃cepto erexit, et nomen domini ibiq; inuocauit, adeo q̃ Bethel à domꝰ Dei nunc uocat De loco Iacob et Moyſes Gen. 28. 31 Moyſes Exod. 34 cum p̃ illis Deus apparuit, abſq; alio p̃cepto in tram p̃ſtrauerunt, populo Exod 33. ado. rãdi. quotiesq; Columna arcee, in q̃ dicto nubis, ita etiam et Deus ipse adorãdi exegit, in loco in quo apparuit. Iosue 5 Exod. 3 Solue Calciamenta pedũ tuoꝝ, tra in qua ſtas ſancta eſt Et D. Paulus Volo inquit uiros orare in oi loco, q̃ oõ D. Basilius in oõe ac baptizatos et pœnitẽ pauca uerbis elegant. Complexus eſt. non locus inquit ad orandũ requiritur. Deum n Moyſes in medio Mari exoranit Iob in ſtercoliniꝰ Ezechias in lecto. Hieremias in lu to, Daniel in lacu, pueri in Camino, latro in cruce. Petrus et Paulus in carcere dgũ ingte, et in ubiq; Deũ adora. Probatur 2do Smã Catholoꝝ ex adoraõe xi psal. 21 Adorabunt in conſpectu eius uniuerſe familie gentiũ psal. 71. Adorabunt eum oẽs gentes tra philip. 2 In noĩ Iesu oe genu flectatur, celeſtiũ terreſtriũ, et infernoꝝ. Et in nouo teſtamto adoratꝰ è à Ioan ne q̃ dũ in utero. à Magis in ſtabulo. à leproſo in uia, à cæco nato Hieroſolimis. Ab Apliis in Galilea. Et hoc ꝛõe ondatur

q̃m

qui Corpo Xi subsistit in hipostasi verbi Hinc plurimi prec exisse
Carnem Xi adorant docent, et ex scris habent. Athanasius in orde
v. in Arianos, et in lib. de Incarnat S. Epiphanius in Ancorato. O.
rigenes Homil. 2. in Esaiam. Aug. in psal. 98 Et Ser. 38. de verb
domini et lib. 2 de Trinit S. Leo Serm. 2. de Epiphania. Eusebio
Cesarien lib. 8. de mensurand Euangelica. Cap. 1 Ambr. lib. 3. de
spu scto Cap. 21 Dices Patres prec tribuisse adorem Carni
Xi in misterio incarnatio Qui qui eis Coniuncta erat diuinitas hic
aut Coniuncta non uidetur. Dic hoc Corpo meu, atq; si ab anima
et diuinitate Care erat separata. Sed hoc refellitur Is. Na
diuinitas Xi Coepit citius Xianorum sui, nunq; Xi humanu nam deve.
liquit, no tunc q. quando in passione aia fuit, a Corpe separata. Et
preterea non possunt aduersi dicere, ubi humana Xi nia, hec Coepit a diui
na psona subsistentiam, posit in rei natu subsistere sine propria hypostasi
Preterea si talis erat separatio falso Xus dicit Hoc e Corpo meu. Xi
filius Dei. Denique hec opinio rex D. Joanne in Ioan. 4. refellitur.
Cui inquit Spus q Soluit Jesu. ex Nestorianis est, et hic e antichs
Denique decretu extat in Alexandrina Synodi Epla ad Nestoriu.
et apud D. Hilariu lib. 8 de Trinit. et Nicobaru Metoneasi Cuius
liber extat in liturgijs Grecor. Panem igit et uinu reb. assumptis
arrabonem uitae eternae fieri uolumus Sua diuinitate Coniunxit dicens.
Hoc e Corpo meu, propterea ei cardines offerimus. Probatur 8o.
ex scris. q dicunt Corpo Xi in Euchia adorant. psal. 98. Adorate
scabellu pedu eius, ubi scabellu Zami D. Augnus in explicatione hu.
ius psalmi et D. Ambrosius lib. 3 de spu scto est carnem Xi, et q
Put in Euchia Continetur Et D. Paul. 1 ad Cor. 11 Probet igit se
ipsu homo, et sic de pane illo edat et a bibat, ut cu reuerentia acce.
dat. Hucusq spectant illa non diiudicans Corpo dni. Cui Chrisostomo
non diiudicans Corpo dni, ita exponit non Considerans magnitudine p
positoru et ait Nam dicitur dignus q sit propositu. et cu se exhi.
bet, alteriu non indigebit Et Cypr. Ser. de Cena. Ideo aut dixit

id Caplo ut cum timore et tremore Eucham sumamus Quinto pbe.
Ex Patrib. S. Dionisius Areopagita in Ecclica Hierarchia Cap. 3. Eu.
chan inuocat, q in adoronē ptipuū est. O diuinū ingt p omitteq sctm
mysterium ē Lucis tuae fulgore nos imple. Origenes homil. 5
in diuersos Euangelij locos Quando manducas Corpo et bibis San.
guinem dni, tm dnūd sub tectū tuū ingditur. et tu cogis humiliā amic
temet ipm, imitare Centuriom et dicito. Dne non sum dignus. ē. Et homil
13 in Exod. dicit xianos ei cautella et uenerone Cauere ne quid de dm
Corpe in tram decidat Eusebius Emisenus homil 5. de Pascha
te. Necessum erat, ut nobis in hac die Sacramm Corpis Sui et San.
guinis Consecraret, et velocitur ingiter. q mysterium, q semel obla.
tum est in pcm. S. Cyrillus Hierosolymitanus Post Coiom Ca.
teches 5. Mystagoica post Coionem Corpis xi Accede ad Calicem
Sanguinis, non extendas manus, sed pinus adoronis in nos et uenerone
dicens Amen. S. Basilius. in Liturgia sua frequenter. Eucham
adorat et adorandā docet. S. Gregorius Nazianzenus in droe
de obitu Gorgoniae. Desperatis enim aliis auxilijs ad immortalē
eius medicū Confugit, ad altare cum fide pcumbit, eumq qui Sup
illud collitur, cum magno Clamore Contettans, rem, caput altari admo
uet. S. Augu. in Epist. 120 Adducti sunt ad mensā xi
et accipiunt de Corpe et Sanguine eius. sed adorant tm, non etiam
Saluantur. Et de Consecrone dist. 2. Can. Nos aut Nos in spē
panis et uini quam uidemus nos inuisibilia. ē Carnem et sanguinem
honoramus Et in psal. 27. Coctione la Manducauer pCorpis.
humilitatis dni sui, etiam diuites tuā, non sicut panpes Saturati sunt
usq ad imitom sed tui adoranerunt. Et in psal 98. Tin illa Verba. A-
dorat Scabellū pedū eius, q Scabellū exponit Carnem xi in Eucha
et ait. Nemo illam manducet nisi prius honorabit adorabit, Deq
etiam mō et loqtur et exponit S. Ambrosio in lib. 3 de spū S. Chri.
Sestemius Homil. 18 de verbis Isaiae Vidi dnum, q fit ut non ex
horrescas? non cogitas hic ipm invisibilē adēe altari, q vmo cuiq
trem hē non cogitas q augetur hinc stupendo. assistant meritis Cum

venera

A

A

Homil. 86 in ad Cor.

venerã illam circumuallant Et post pauca Tu igr cũ illud horrend. tpũ tremiße, et aiõ Commoneare, priq̃ uella deducta uideo Et homil. de Eucenijs. Seraphini et incorporeæ uirtũ, q̃te cum sacerdote intrendũt Et infra Stemo Ergo tremẽ, et sic Deo Cælesti ataq; vegi astemus sicut q̃ terreno assistunt Et sic homil 71 ad Antiochenũ. Cogitemo q̃ illũ sursũ sedẽ, q ab Angelis adoratur. hunc deghstemus. Con. sidera q̃ mensa regalis sit apposita. Angeli ministrañ. Ac pura Sunt Tuigr adora et Coicã et lib. 6 de Sacerdotio Refert gñs Socrem explañ inuisiene uidisse, & mysteria pagerentur. Angelos inclinan, ut milites Coram regẽ solent. et homil. 24. in Iñ ad Cor. Hoc C Corpo D de Eucha loqtur. in psepe Irenerit Sunt Magi et barbari longo itinere Confecte cum timore et tremore magno adoranerunt. Imitemur. Saltim barbaros, illi in psepi, tu mare non in psepi, sed in altari. Ataq; hæc ex Verbis pnũ. Ex alijs aũt ritibꝫ et Consuetudinibꝫ non mino clare ondituꝛ, uetevis Eccla Silentã Ps ex religiosa sumptione, qua non solebant Sacrum accipẽ nisi redijui ut ait Chrisost. in Epla ã. quæ ad Cyriacũ. Idõ ex religiosa Contrectatione de qua D. Aug. in lib. 3o homiliari homil. 20. et Ser. 27 T Certio Ex religiosa Custodia ab infidelibus, de qua S. Chrisost. in Epla ãd ad Innocentiũ S. Dionisio Areopagita. in Cap. 7 Ecclica Hierarchia par 3ã Beda lib. 2. hist. Cap. 1. Q Quarto ex religiosa Custpdia à Catechumenis Vñ Aug. tract. 11 in Io annem. dicit. Corpus xi dicit ee Manna absconditũ à Catechumenis q̃ IESVS non q̃ se illis credidit Quinto Ex religiosa Conservanẽ et cũ pmittebatur ut fideles Euchas domi deportarent ob psecutiõ gentilium. et templorũ occupationẽ. dabatur opã, ut tã tetiam religiosissimi Conseruaretur. ut ex Catecheſi 5ta S. Cyrilli et ex Aug homil 6 1o homil. Constat Postea tñ cũ abut suo q̃ ee capisset, et Eccla libertẽ fruebatur, Consuetudo illa adiorent Euchas Veneroñ, Publata ẽ, decretis Concilij Cesaũ. Augustani Toletani in hispania 1i Bracanũ 3 Romani Moguntini Sexto Ex Veneroñ altarium et Consecroñe vestium

Calicem ꝰ ppt Eucham, quā inquit S. Hieronimus ad Theophilum
Alexandrinum ppt Consortium Corpis et sanguinis dñi nrā Vene-
rone colunt. Vide Optatus lib. 2 et 6 cō Donatistas
Victor Tonen. in libris tribus de psecutione Vandalica S.
Ambrosio in lib. 2 de offis Cap. 2 et 3 S. Gregorio Turonen in
passione S. Policarpi S. Chrisost in Epla ad Innocēū. Aurelio
pcedentino in lib. hymnor. Περὶ στεφάνων in hymno Obi pfe-
ctō expbrat S. Laurentio chrianū sacra

Argenteis Ciphis ferunt Sumatq sacrū sanguinem
Aureoq nocturni sacris astare fixos cereos

Septimo Ex ministrorum cum scitis cōstat vsqq mandata cashimonia de
qua S. Cyricius in Epist. ad Imerium Cap. 7. et Hieronimus Cōtra Jouini-
anū Ambrosio in Cap. 3. Epla ad Timoth. Chrisost. in lib. de
Sacerdotio, omnes denigq presbi qui usqꝫ dignitatis sacerdotum men-
tionē faciunt Ultimo probatur ex ipsis hereticis Zinzerinus in
Apologia Cōfessionis Lutheri cum 4r Quod simos do-
minicum panem nrale corpus Xti credimus illud certe cum papistis fi-
deliū quoq essemus adoraturi. Item Guilielmus Chlebicius
in tractatu de ruina papatus Saxonia Argē Joachimus Vest-
phalus Cōtra Joannem à Yasko pag. 92. Non idolum inquit adoramus
non panem colimus, sed xm ipm putem adoramus Brencius quoq
in Apologia Confessionis Witemberg Bucerus in actis Colloqij
Ratisbonēsis, Confessio Saxonia. Et Emmicius in pē 2ā examinis
Cap. 9. Fatentur xm ubicunq sit adorandū, imo et Lutherus ipse
idem Concedit in Cap 47 Geneseos et Cōtra antichristum Lovaniēsem Et in
lib. de verbis Hoc est Corpus meum thomas in formula missa tom 2
et in lib. ad Gualdeū de adoratiōe Eucha Qui non credit inquit
Corpus xi in Eucha esse, nec Corpi nec spūi adorat, sed q credit
non ps Corpi et sanguini xi sine pcto suā redemptionem denegare
Cuius hoc negat Lutherus, ut videre est in admonitione ad
libros Concordiae Cap. 6 et apud Fabium in Antinomijs Lu-
theri, ut etiam plerosqꝫ Lutheranos.

Obiecto

Obiectio 1ª. Siue Cauillus Lo. Lutheranoꝝ
Christus non præcepit, ut ipsum in Eucha adoremo. Ergo non e adorandus
Rõ Pª Cum sera aliquid imque præcipit ut concedit, non ee expe.
ctand aliud nouũ præceptũ in particulaꝝ. ut ei extet præceptũ de honora.
dis parentibꝫ, non grauio præceptũ particule, quo dicatur Petrũ aut Ioannẽ
debere parentes honorari. Sed præcepto Vniuersali eer ad hunc honorem
Cogi dicimus. Jam võ Deus præcepit Xi adorem, vt iam pbauimus. non
ergo aliud præceptũ expectamus. Rõ 2dõ Nec magos habuisse præ.
ceptũ Xi adorandi instabulo, nec Pastores in uia, nec cæci nati hierosoly.
mis. Sed instant aduersꝝ. Xus non e in Eucha ut adoretur.
Rndeo 1õ Negatiue Rõ patet ex dictis imo Eusebio Emise.
no Homil. 2ª de Pascha dicit Eucham institutam à Xo, ut in
ea iugiter colatur. Rndeõ 2dõ Negi Xum reclinatũ fuisse
in præsepio, nec suspensum in cruce, ut adoraretur, et tñ adoratus fuit
à fidelibus 3dã obiectio. Apli non adorauerunt Euchã
in cena, ipsi in mensa accumbebant, non flectebant genua, aut in
terram prumbebant Rndeõ Aliqm ee inepti ssimũ, qm ex
eo q Apli accubuerint Colligi non posse eos Eucham non adora
uisse, non st q ppiam et accumbens honorari, et prumbens in ter.
ram illũ ignominiæ illudere. Dicimus ergo Aplos adorauisse
sedendo, ut nõ infimi iacendo, imo vt Xum dicimus Aplos ado.
rasse, Eucham latria, Credidderunt n in ea Corpus ee Xi, et pi.
in ea Spũ sũa Collocaut. Hanc dute Summa adoratio Chri.
stiana Apli digne pumpserunt Eucham, ut q Aug. scribit
in Psal. 98. Nemo manducat nisi prius adorauerit, ex patet etiã
ex illis verbis, manducauerunt et adorauerunt Rndeõ 3õ
Di Aliqm aliquid valeret, seq dimitt, nec Xm ipm esse adorand.
Nam Apli non negant Xum in mensa accumbentem non adorasse.
4ã obiectio In Eucha sunt spes Sacramentales Eu
charis Creaturæ, periculum igr videatur fore idolatriæ, si Eucha
adoraretur. Rndeõ Nec Sacrorũ ritum non terminari ad ipsas
spes Sacramentales, sed ad Xum sub ipsis pritem, quamuis et ipsæ
Spes q corpus Continent Xi aliq quoq; Cultu digne Sunt

Quarta Obiectio. Caro xi est pura creatura Crpo non est ho
norandā Rndeō falsum ēē ita purā ēē creaturā vt diuinitē de
stituatur Vnde ā Concilio Ephesino in Epla ad Nestorium, et ā
ppribus sepē vocatur caro verbi. Dices Diuinitas erat con
iuncta q& carni xi, dum in tris versaretur, et iam etiam ē, qm tot
xūs existat At in Eucha solum ē Corpo, et sanguis, nec ulla mēn
tio fit aiaē aut diuinitatis. Rndeō primo Excepto
Chro amplius non movi, et piū Corpo cum aiā et diuinitē ēē Con
iunctū Preterea istoc Solvere Iesū, qui sepant diuinitem
ab anima et ā Corpe Rndeo 2do Damnatū ēē istum
errorem ā Concilio Ephesi in Epla ad Nestoriū ā S. Gregorio
Nazianzeno in Epla ad Cledonium S. Hilarium lib. 8 de Trini.
tē. Nicolaū Iuditonē. Cuius liber extat cum liturgia Grēca
ā Synodo Tvlana A Cyrillo lib. 4. in Ioan Cap 1o. Ambr.
lib. de misteriis Cap 9. Rndeō Tertio Hanc opinionē
ēē absurdissimam Nam ni prius facit plures chros. Preterea
nec monstrare possunt eius assertores, quō aia et Corpo sepatā ā
diuinitē subsistant cum non habeant aliam subsistam, q̄ am ver
bi, Si aūt dicant habē ppriam subsistam, inferā nec ēē Corpo chri
nec animam chri, sed alicuius puri hoīs, Chrūd ñ non est purus hō
sed Deus et hō. Rndeo 4o Esse Corvium ipsius Xi ver
bis dixitū Hoc est Corpo meū, non sanē mortui, sed viventis,
Chrūd n tunc vnū Corpo habebat, diuinitē, quoq; Coniunctam.
Quinta obiectio Primi Xiani non leguntur in actibo
adorasse Eucham, cum fit mentio fractionis panis Rndeō
primo Argvm ab authē non valeo Rndeō 2do Non
ēē mirū, si in actib. non leguntur adorasse. Nam ritus Eucharē ibi
Sumendē et Conficiendē non describitur. Sed tantū p transenam
facta mentionem Coiunis. Sexta Obiectio Pericu.
li ēē idolatriē si Sacerdos non consecraret, q̄ Sanct contingere
posset Rndeō Nihil ēē periculi Nam etiam si non con
secraret, non ēēt idolatria, qm voluntas recta ē, et animo non
deserendi honorem panis sed Xō Proin non peccat q ita adorat

Non

non magis quam Iacob reus erat adulterij q Liam loco Rachelis
p ignoram habuit Unde Aug. in Cap 60 Ezechielis, qñ sensus
fallitur mentem nõ mouet, ai vera rectaq; sentã, quam q̃q vi-
tam fidelem gerat, nullum ẽ in religione periculũ, hic aũt mens recta
ẽ et pin non plus ẽ periculi, quam si olim & Xtũ. in tribũ ageret
quilibet, arbitratus Petrũ aut Joannem ẽẽ, Xtũ eor aliqm
aut Deũ adorauisset Septima Obiectio Sequetur et
Xtũ posse adorari in pectore hois imo et alijs, si Eucham sumeret
Rndet ẽẽ Talem adorationẽ non ẽẽ necessariam, qm nescimus an spẽs Sa
cramentales Panis Consumptæ, aut qñ sunt, aut non sunt, si tñ
Cui Constaret ita adorare Xtũ, non erraret Eccla tñ ob inecon-
tinentiam, et ne honor videatur hoi deleto, talem adorationẽ non Ch.
scribit. Obiectio postrema. Saltem ipse spes Sa-
cramentales non erunt venerandæ. Rndeo de speruin venerandis.
Variam fuisse Theologoũ sentiam Alij n dubitãt tñ venerandas
Censuerunt, q̃ para cõtinent creaturæ. Sectæ tñ affectæ. ppt Comunionẽ
cũ Corpe Et Sanguine dñi Alij vo Latria p̃bant adorari, non
qd̃ p̃dicant loquuntur, sed p accidens, quatenus venerio in Xtũ non
feruntur mihi p̃spes tanq̃ medium q̃q. Utrumq; dici pt, et neu-
tra opinio aliqd tribuit spẽbus, q̃ creaturæ Conuenire nõ possunt.

De Deportatione et Circ. Gestione Euchæ etiam cum Pompa. An licit sit licita

Adversarij oẽs Consentiunt, etiam q Eucham adorandã ẽẽ
Censent, non ẽẽ Circumgestionẽ, pegi cum honore deportandã. Ca.
tholã sentã Conria ẽ q̃ probatur. Primo ex Benevoni Euchã
quam ex scriis ondimus Haec n deportã, seu Circumgestio in processionib.

cum pompa, spēb q̄ veneranē et q̄ mxā ē. Si ergo venerari laudabile est, et multum venerare laudabile erit. Secundo pbr ex gestione archē, q̄ fuit figā, vel sacrūm vel ciborij, in quo Sacramen̄ continebāt. Hæc aūt sepius p populi necessitatibo in peegrinatione deportata fuit Josue vi, Reg. vi, II, et v Ez q̄ multomagis Sacramen̄ Eucha, q̄ non lignū ē sed corpo ipm xpi deportari pt. Dicos Aucha verbo dei deportata fuit p̄cipiente, sic ita de de Jerichentina Dauid tr̄ a basi, Ver. bo cum mxā pompa arcam deportauit. Rndeō Ido Et ex verbo dei deportanē Sat Eucha haberi, ex eo mirū ver. bo, quo venerō habenda Venerō i Bavia modio ficri potest quorū ullū inspē p̄cipi pt necessum non ē. Rndeor Tertio Cudant q̄ verbum dei habuerit iam in die Palmarū Chrm Sa cmi pompa Judei exceperunt. Tertio probatur. Ex deportanē reliquarū et cum pompa. S. Aug. in lib. xx Civit. Cap. 8. ita de reliquijs S. Steph̄i Nogtur. Memorate inqt Marti monia civq loci Lucillo Epō populo p̄cedente atq; scante portabat fistulam mulier molestiā iam idiu laborauerat illius pia sarcina Venerane. Ubi S. attigit reliquias repente sanata est explm Et ibiq refert Cecam mulierem orasse, ut duceretur ad Epm̄ por tante Sac̄ pignora Steph̄. Mart. cana flores quos ferebat dedisse, et ex ipsis quos receperat oculis admouisse, et plus uidisse, Sed de hoc honore reliquiarū cpimus in tractatu de re liquijs. In cham et Epi redditū ab exilio, mxā pompa excipi bantur ut patet ex S. Gregorio Nazianzeno Orone in Basilium Et eo somnior ubi Chrisost. reddit scribit Jam vo si reliquias Et circum ferre ad mala pellenda, vel bona accersenda quid m̄ et corpo chri liceat. Quarto pbr. Constat et Eucham deportatam ad exteros et q̄ in primitiua Eccla, absq; dubio non sine veneran Justinus Martir in apolog. 2 die Solitam fuisse Eccla Eucham mit tere ad rusticos Tertul. etiam in lib. ad Uxorem Et Gilpr. serm de lapsis meminerunt illius Consuetudinis, qua Xiani Eucha ad do

mi

domum suam deportabant. imo Cyp. miraculū refert, de quos, qui, explm
manib. sacrificio gentilium maculatis, Eucharistiam fovebat, eamq; in cinere ipse
versam. Beda etiam et Ado in Martirologia. Algerus quoq; lib.
2 de Eucha Cap. 1 et Guidmundus lib. 2 narrat hist. de Tarsi.
cio Mart. q a gentilibus deprehensus, cum Euchariam quam fovebat p de
ve nollet a gentilib. occisus est. Non cognoscebant igentiles Tarsicii
Euchariam ferre, nisi ex aliquo ornatu exteriori, in Ecclia tum usitato
Preterea Epis mittebatur obviam et refert Eusseb. lib. 6 hist. Cap.
24 Eusebius utitur vocabulo πεμπτικ. q satis insinuat fuisse mis-
sionem non sine pompa, hoc tunc scat apud Plat. in lib. 1 de Repub. p.
terea Constat ex Concilio Laodicaeno Cano 49. et Turonen Can 19
Sabbatis tm et Dnicis in Quadragesima sacrificare, alios aut dieb⁹
Cejom ex p'sctificatis fuisse, qua cum venerone pcumbente populo
adhibitis luminaribus. et suffitu. ut memorat Nicolaus Cabasilla 6
in Cap. 24 ex Sacrario deferebatur. Quod apud Latinos in Paras.
chene ab Aplis accepta Consuetudo teste Paschasio observatū est
Cum ob alias Cas tum potissimū, ut ait Balsamon in Canone 52. qui il.
li dies luctu sint. Sacrificium laut leticie. est signū quam Consuetudinem
fuisse tpe Augi Constat, ex S. Innocentio primo in Epla ad Huc
letiam spectat q ex Tertul. in Apologetico Cap. 30 ad Martyr
Sepulchra Stationes fiebant, et Soluta statione, sumebant Corpus dm
et partem domū deportabant. S. quoq; Greg. Turonen in lib. de
gl. Martyrū Cap. 86 refert in Remmagensi pag. 2. in die S. Jo.
Incardi lecta eius passione. Diaconū accepta thure in qua Cor.
pus Di habebatur. ferre cepisse ad obtū, ingressumq; templū ut eam altari
Supponeret, Sed mox elapsam de manu, et in aerem sublata. Credo
ingerit S. Gregorius, q Conscia pollutus erat Et Concilium Bracha.
nen Can. 6 74. vetat Epm sella gestatū portare in Solennita.
tibus Martyr Aucha dm Cum reliquiis, Sed ut, vel pedes inco.
dat, mandat uel Diacono, hoc munus relinquat Albbas Bo
nivalen in vita S. Bernardi, refert cum Cū Eucha obviam iuisset
duci ab Aquitania, eiq; q voluit pstitisse. Ex his patet falsū id
q Hevetici dicunt Chrysostomum teste, aut Urbanū 4m. an 360 annos
huic peccasse autores. Non illi autores fuerunt, ut patet sed
testis primi, q populi et Sacerdotū in curiam et labescentem devotionem

Cir Eucha venerom et incuriam incusarunt, et devotiom restauraverunt
quamuis no negabit hoc, inviorem pompa decenisse solita, q animad
certerent hereticos Eucha venerom lacessari. Hoc scias, q ingt
Honorius de celebrone Missaru, se districte mandare, q iam negligentius
fiebat, et finem apponit ut fidles et devotio augeatur. Cam etiam p
misit, ne Deo indigne pcedatur. ex remissa sedulite, ob repentem irreveren
tiam. Urbanus q festu Corpis Xi instituit an annos 1300 Cuio decreta
ea deve postea Concilium Vienen sub Clemente 5 Comprobavit Et
cu in hoc festo multa observanda recenseantur, nulla e pcessionis mentio vel
in dcto Concily, vel etiam apud D. Thomam in opusculo, qui ofm iussu ur
bani de festo Composuit, nec apud Guilelmu Durang in rationali divino
rum officiu. Processio aut forsan Urbani voluntate adhibita, est sed
non tanq nova, sed actus non tantu illo die, sed alios fieri dieb. solita
Ceterum si vera etiam processio cet, non ideo reprehendat. Nam q ad vita
tinent, pt Eccla huius tpis multa de novo Constituere, ut bl et po.
tuit, effecit. Hec in Eccla nunc minorem pt platem, quam primiti
va habuit. Utigit ol Eccha fidelib. in mag cet celebratur, ministrabo
tur, pavimtis circumsebatur, peregrinantibus, domi observabatur, an
nuente Eccla. Ita etiam ob istas cas, et peipue ob populi devotiom ad.
gens figit Eccla pcessiom instituere.

Obiectiones Hereticor. Pa obiectio. Christ non mi
minit deportomis. Ergo non e observ. Rndeo po. Nec memmit per
tahomios Eucha ad invisenda ad obsequ ad domos fideliu, q in fiebant
in vetori Eccla, institute Apostolorum, ut patet ex Justino et Tertuliano
in lib. adm. Rndeo Christus quodam no non memmisse deportomis
Tulit in christo annunciari mortem suam, ut D. Paul. 1 ad Cor. 11 scri
bit, hoc a lit tanto fit effectis, quanto utilius, ad divina glam, homum
Salutem proveniens fuit. Quod sane in pcessione Contingit, dum dni
mortem publicis Encomiis et pueris triumphamus.

Obiectio 2da. Tanta magnificentia et pompa caret verbu dei. Ergo c
Rndeo do grando de ab adversis, quod verbo dei Danis Solemne
pompam in arce delatione instituit, qua etiam verbo dei pueri hebreo
rum Xm tanta magnificentia receperunt. Rndeo 2do Illo ipso
verbo dei quo vult annunciari mortem suam, illo etiam ipso, quo venc

rando

veneranda docetur xpc et qd in sacramē, Hec ē tanta pompa ad maio.
rem facit venerom. Tertia obiectio Hec pompa pcessionis
videtur similis ceremonijs gentilium. quib. victime p plateas circumducebantur
Rndō Si pterea abrogari debeat pcessio aquā venerenq; a baptisme, pa.
nem et uinū ab Eucha, qū hic quoq; gentiles in sacris suis sacrilegijs vti
tebantur. Obiectio 2a Nullus apparet fructus in ista corpis xi
pcessione Rndetur Negō Pō qz confundimur hereticos et liberē et
pucte fiq maiorē pfitemur, cum ipsi Eucham priuate venerē conentur.
Zdō Populum excitamus ad tanti beneficij memoriam. Tertio
Ad decimum tanta ceremoniarū varietē et maiestate. Quarto Et
ipsa Eucha ita deportata loca, pq transitū sclificat, q; et facile intel.
ligere, sq D. Aug. in lib. zz de ciuit. Dei Cap. 8 hanc sanctificationē uim
reliquie etiam tribuatur. Quinta obiectio Pompa ista facere
videtur ad fastū et luxū Rdō obiectionē hanc similem ēē illi, quā
faciebat Judas pditor cū xpc pciosō unguento p funderetur. ceptē ut fere.
bat et nolebat pauperib. distribui Rndeo Zdō Cū Tertul in Apo.
logetico Cap. 30 dictum ēē pietē facere sumptū, et Cū D. Ambro
sio obijcimus triumphum, quem Helena clauis et crucis xi instruxit
ut merito dixerit Ambr. Non ē insolentia ista sed pietas Cū defert
redemptōi. Legendus Theophilacto in Cap. 26 Math et 14 Marc.
Ubi reprehendit eos q pretextu pauperū, pciosum corpus et sanguinem dñi di.
scipi ceu preciosis pdigioribus tabulis, in vasa minus honorata repsm.
Obiectio Sexta. Sacri Eucha honor diu fuerat, absq; illa circū.
gestione Et abolenda. Rdō Pō Negatiue Rdō Zdō Et etiā
fuisse absq; templis, doceantur Cete templa, Si circumgestō piū abro.
genda est, q; et inimici fuerit visitata. Septima obiectio
Hac pcessione datur hereticis obiectio maledicendi Rdō et alijs vocē
factis Dianam uocem dare, nec tñ pterea eam pterminamus. Illi aut qui
in Sordib. sunt, sordescant adhuc. Nos aut illorū grā ab auctis ceremo.
nijs non recedamus Ultima obiectio Festū sallim Corpis
xi absq; verbo Dei ē institutum. Rdō Pō potendo ab aduersarijs
quo verbo Dei festū institutū fuit, Victoria Holofernis, p liberatione pa. Nota
plij p Hester et Mardochei, festū item Encemiorū, p repurgatio

templo. imo Natiuitatis. Pentecostes. Rndeo 2dō Non decē verbū
Dei ac illud nimiū cē, quo debemur annūciare mortem dñi & eiꝰ memoria
celebrare, tum etiam et illud, quo xi venerō in Euchā p̄scribitur. et hoc
adeō verū ē, ut etiam Concilium Tridentinū in examine Concilij
stū Corpis xi adhibet quamuis pompam illam et triumphū non conce-
dat. tum etiā et Consiliarij Mauricij ducis Saxoniæ 1549. Cum
Conuenissent Torgæ iussu principis deliberaturi Interim statuerunt festum
Corpis xi retinendū. Atq; hæc de xo in Euchā pntia, et de pntia
modo de transubstantiatione. Vt et obiectarū, ac demiq; de venerene
dū, ut ad eius usū veniamus, qui dux est. Vnus in cōe sacrificio, aut
utriusq; specie, alter in sacrificio missæ.

Quæ præparatio necessaria sit ad sumendam Euchām.

Hæretici huius tpis solam fidē requirunt, persuasi in illam vniuer-
sam institutam Complendi. Catholici aūt plura requirunt, ex dictis
suis edocti, et receptā Eccliæ Consuetudē. Prima propositio
Sola fides non sufficit, vt quis digne hoc Sacrm accipiat. Probatur
pō. Qm in veteri testamō, vel ad ipsas Sacrmi figuras. et ty-
pos accipiendos pt rectam videri fidē, aliam pterea requirebantur. In
Exod. 800 habetur. q; octo Sacerdotes ad accessū ad Sacrificiū et
templū debuerint Cornu lauare. Et Leuit. 17. et 22 ad panes
Sacrificatos, mundicies q; requirebatur. 2. Reg. Cap. 21 ad Sacri-
ficiū requirebatur. Continentia ad tpo. tum etiam ad agnū Paschalem
Sanctificē. Demiq; 1. Reg. 21 legimus Eleazarū, Sanctificatū Se-
mei ad tuendā Custodiendq. Quanto igit magis, hæc atq; alia q; his
sequntur. pterea requruntur, et in primis mundicies intima. Cuius illa exte-
rior figa fuit. Lege Leuitici Cap. 22. Exod. 44. Malach.
et 3. Ad pbr. Ex facto xi. Qm ad historiam Euchæ. Japa-
uit pedes discipulorū Suos, addens se illis explm dedisse. p̄cul dubio
non ut ipsi quoq; pedes alioꝝ lauarent. Corpa illis. Sed pru-
uas adfectiones, vel Cupiditates resecarent eis petā abstergentes
ptatē edicimur. Concessa, ut Coitus nōn exponunt. Lectio
pbr.

ꝓbr Quia D. Paulus plura requirit ꝑ̃ quæ q̃liudicone, ut
dct venereꝰ quæ intra, et fide Corpi dispcernit, ab alio quocunq;
vulgari cibo diiudicare aut non ē sblum credere. Nam Corinth, q
malò sumebant Sacrũ recte credebant, ut ex Paulo satis colligit, qui
non ipsoꝝ fiq sed paruã Consuetudinem in Sacrario accipiendo reprehendit
q̃ minirũ illud rite quo recte sentiebant, a cibis vulgaribꝫ ipso facto nõ
diiscernebant Ideo Requirit memoriam tanti beneficij, et
mortis inprimis xi Mortem inquit dñi annunciabitis donec veniat
Certio ꝓbem exigit Paul. Probet inqt seipm hõ. ũ Probare aut
in tota Scra, nunq̃ iq̃ valet q̃ Credere, quare hactio præs Græci Chri.
sostomus. Theodoretus, Theophilacta, et Oecumenius. Latini
quoq; Ambro. Beda, Haigno, et alij in Commentario huius loci
ꝓbem discussiõ quanq; Conscã intelligunt Q Certo præs
Alia ꝓterea requrunt ꝓ fiq. S. Clemens in Epla, ad Jacobum
fratrẽ dñi splendorem publicitatis, Origenes in psal. 37 Et in
cap. 1 Joh. discussiõ Conscã. Basilius in q̃stionib. breuioribꝫ q̃st 122
timorem et tremorem Cypr. ser. de lapsis, pœnitam et Confessiõm
quamuis Apls scripserit Non pt Calicem dñi bibere et calicem
dæmoniorũ ad Cor. 10. Et q cunq; ederit panem, aut biberit Calicem
dñi indigne reus erit ũ Spretio tm hõis cibo atq; Contemptis, uis in.
fertur Corpi eius et Sanguini. Et plo mõ inclini manib. atq; ore
delinquunt, q̃ cum dum negauerunt dñ expiata delicta, aut exho.
nolosis facta, Crimini ad purgam Conscie, Sacrificio et manu sla.
Cordohis, ãd offensam placatã indignantis dñi, et minantis paccm pu.
tant ee, quã q̃ cibis fallacib vendicant. Et ibiq; eos reprehendit
qui suadent ut ipse loquitur, ut lamentatio Conquiescat, ut dolor
sileat, ut dilecti memoria evanescat, ut Comprimatur pectorũ gemitꝰ
nec dum qui offensus longa et plena pœnitã desperetur. Cum scriptũ
sit Apocalip. 2 Memento unde excidisti et fac pœnitam, et lib.
2 Eplarum Epla 4. Cum in minoribꝫ peccatis rogant peccatores
pœnitam iusto tpe, et q̃ disciplinæ doctrinã ad Chomologesin
veniant, et ꝓ manus impoñm Epi et Cleri uis Coicis accipiant

nunc cuiquo tpe ad Coeciõm admittuntur, non ꝙ pntiã acta, non ex χο
μολογεσω facta non ꝙ manu eiꝰ ab Epõ et clero imposita Eucha
ristia datur. Cum scriptũ sit Qui ederit panem aut calicem dñi in
digne reus erit. Item in Epla ad plebem, q petierat pacẽ
lapsis dari. Nam cum in minoribꝰ delictis, q non in Deũ committuntur, pe
nitã agatur iusto tpe, et exχομολογεσω fiat suspecta uita, cũm
q agit pntiam, nec ad Coeciõm uenire qõ possit, nisi prius illi manꝰ ab Epõ
et clero fuerit imposita, quantomagis in hoc gravissimo et extremo
delictio, caute odr et moderate ẓ̃m disciplinam χi observare a
debet, uide eum in lib. 3. Epla 16, in quibꝰ eis Cyprianus clarissime negat, illi digne ad Eucham accedere, q exhomologesin c̃ con
fessiõm delictorũ, et pnitiã non pegerit. Indigne ergo ẓ̃m Cyprianũ
accedunt, Lutherani, et Calumniati qui nonne ꝓbant quã vilꝫ hoc efficiant
D. etiam Aug. lib. 21 Cõ Faustũ Manichæum. Cap. 20 graviꝰ cũm reprehendit, qui Confessionis et pnitiæ negligit medicinã qua Correctus emergat. Et in Commentarib psal. 31 aliũ hortatur. Confessionem inquit medicã age pnitiam. Et in psal. 66 Damnaberis tacitus
qui nõ uis liberari Confessus. Et in lib. de pntiæ medicina, Qui nõ humiliter accipit, quo dẽ agere pntiam? Ne ne Calumnie et Lutherꝰ veniat in mentem, Satis ẽ occulte pœnitere sũ Augũ ingt ig. Nemo sibi dicat occulte ago pœnitiam, apud Deũ ago. Novit Deꝰ ex mihi ignoscit, qꝫ in corde ago. Ergo sine cã dictũ est, Quæcunq; solueris in terra, soluta erunt in coelo. Ergo sine cã data sunt claues Eccliæ Dei. Frustramus Euangelium Dei, frustramur uerba χi, pmittimus nobis quod ille negat. Denique Commentarius psal. 66 Et stat. Si non confessus ingt latco, non Confessus gnaberis. D. quoq; Basilius in
ẽgte. 288 in regulis breviorib. et 229 et Epla 3. ad Amphilochium explicãs uerbis Confessionẽ regrat. Quamq; fieri dicit, quib⁹ mysteriorũ Dei Commissa ẽ dispensõ. S. Cyrillo lib. 12 in Leviticum elicit Confessiõm fieri Sacerdoti, ut ipse peccatum eluendi det. Julianus dicit Consuetudinem suo tpe fuisse, ut ꝓbiteri absoluerentur

Confessio necessa

f

p exhomologesin peccevere. Eusebius etiam Rufino intpte re-
fert palcherrimū explm, de philippo atq; his verbis. De philip.
te traditum é nobis, q̄ xianus fuit, et in die Paschæ, ingressū ec-
clīā, cum intrāre voluisset, et communicare mysteriis, ab Epo loci, non pri-
us é admissus nisi confiteretur. peccā sua. et int pnitentes staret, nec ullo
modo copiam sibi misteriū futurā, nisi prius pnitā culpaē, q̄bus
febantur plurimas dilaisset, tenunt igit illum. cum, q̄ à sacerdote
imperatū fuerat tulisse. Ursū quoq; D. Augus in lib. de salutā.
ris. documentis cap. q̄ qui indignus manducat, et bibit, iudicū sibi man-
ducat et bibit, non discernens corpus dni. Qui illud accipere debemus
et actus nros curiosis discutere, et petā obnoxia, si in nobis ser-
vemus, cito festinemus p confessiōm, et veram pnitam abluere pe
cum Juda peditore, diabolū intus nos celantes parcamus. Et lib.
7o Homil. Cap. Adsit accusatrix Conscia, testis Conscientia
Carnificū timor. In q̄ sanguis animæ confitentis perfluat. Pro-
stremo ab ipsa mente talibus uiā pfatur, ut se indignū hō iudicet
participandū corpis et sanguinis dni, ut quis separari à regno cælo-
rum timet, p ultimam suam iudicio summi. Et autor libri de
Eccliis dogmatibus Cap. 73. quem mortalia crimina post baptismū
p̄munt, hortor prius peccā pnitā satisfaciat, et ita sacerdotis iu-
dicio reconciliatū Coitum soriare. Simon vult ad iugū et conjugū
Sumi Eucham. S. Prosper. de vita Contemplativa. Cap. 7. Qui ali-
q̄ occultis crimen admittunt, ipsi se vana pSuasione decipiunt, si eis
videtur pnā Caecare debere q̄ hoc occultōibus suis tribuunt. fal-
lunt. Atq; hæc cōtra Lutheranos et Calvinianos, pcipue tn
Con Calvinianos, qui eam confessionem vociunt. Luteram aliquā.
q̄ admittunt Confessā q̄ nullo sit momenti, sunt in talem quā
Hæretici Aubani habebant, qui ut scribit Theodoreto in lib. de
Hereticis fabulis Cap. Audigni confessionem exigebant à pcibus et
Confessis, remissionem peccatorum dabant, sed sinebant ingt Theodoretus p̄ci
pnas peccā solvere, et minora tn recipere. Hic quippe sit. Quale
nam peccatum sit q̄ nemo Eucham, in pcto mortali. Sed ut D. Paul. et
S. pcti sequuntur insigne. Nemini dubiū é, q̄ in nouum pctum mortiferū

explm

Commissatur, de grauitē sūm grītant Hanc scam et pēo ua
rie explicant D. Paul. 1 ad Corinth. 11 dic reū cē huiusmodi cor
pis et sanguinis dñi, ac si diceret peccat. Athi qui xm occi
derunt, non ꝙ ꝙ quoad eum grauitem peccati, sed quo ad qualem pecci
et nām. Ita Chrisostomus homil. 60 ad populū Antiochenum
et hom. 46. in 1 pann. et homil. de non Contemnendis mysteriis. Hic
in 1 Corinth. 11 et ibiq Theod. Theophil. et Oecomenius. Idē
pēo Compant peccū Judæ Iscariotis. Aug. tractat 63. in Joannem
Chrisost. lotis citis. Remigius in Matth. 26 Cap. Beda in
Marcū, et Luc 22. Tertio Compant peccū judeorū xni blas
phemantium Ambr. in Commentariis Capi 10 ad Hebreos. Hero
nimus in Malach 1 Chrisost. homil 24 in 1 ad Cor. Remigius
in Psal. 33. Gravitas latiam intelligū ex Paulo, qui dicit ppter hoc,
gnam sumptionem, multos cē infirmos, et multos dormire. i. mori.

Vtrum sit necessa abstinentia ad sumptionem Eucha

Luther⁹ in lib. de abroganda Missa priuata. Et in lib. Con Hen
ricum Regem Anglie. dic non cē necessam, neq; seruand. Primo
qx xm dedit Apli⁹ non ieiunio. Idē 1 Paul. 1 ad Cor. 11. conce.
dit et q non possent expectare Eucham, dom aliquid sumant. Tertio
Stomacho sit purior. Cathola sentia e Ecclia, et fere eam Luterani so
quuntur. Prima ppa. Qui sumunt Eucha Sacrum dnt cē ieiu
ni. patur. Ope ex quacq Congruitē Ethitici. Ze Præcipitur
Sacerdotib. ut cum ad altare accedunt ieiuni sint, q̄ tantomagis
illud observanq. in altari noui testamenti. Idē Ex usu Eccle
D. Math. apud Cabeliā, de ritib Apl⁹rum lib. 7. dixit Corniu cē
Con plateū Tertul. in lib ad Uxorem. Non sedas maritos. q dñ
oem libū sumas. Cypr. lib. 2 Epla 3. dic ppt eam hanc hier
Sacrificii ēcipiē magis celebrari. Aug. ex professo hoc Augustin⁹
etat in Epla 118. ad Januariū cap. 6. de hac etiam Nazianzeni crone
in S. Lauacri. Chrisost. homil. 27. in 1ā ad Corinth. respondit

non

nonicimos. Sedulius in 1 ad Corint. Isidorus lib. 2 de offic. Cap. 28. Beda in Luc 22 Cap. Paschalius lib. de Eucha Capi. Anselmus in 1 ad Cor. II Tertio probatur ex Concilijs. Concilium Cartaginen 3tiu Can. 24. hoc dicimit, excipit tñ diem cene domini. tu. it tñ hoc decretu abrogatum in Concilio Laodicheno Can 50 Et Matisconen 2tiu Can. 6 Aliscodoren Can 9. in 6. Synodo Bracha nensi 1a et Brachanen 2 Can 10 Toletan 2 Can 7 Constan dist. 17. Quarto lex Pontificia. Clemens Epla 2 ad Jacobu. Eusebius Anno, apud Burchard lib. 1 Cap. 35. Quinto phibet rone Primo qz dine impedit ronē zdō, qz tpo matutinar aptio omni, cibi ant la pdē merito Deo offertur. Ecclā prohibet. Hieronimus in Eccla Romā incipit ā media nocte, cū post mediam noctē qui Comederit, non poterit Celebrare. Aū aūt mediā noctem Sigb Comedorit, ñ Communicare, etiam si totam noctem dormierit Hec Con Glos. Sam in Cap. de cōsecrt. de celebrenē Missiū. Sed obijcitur. Nam Cap. Si Confiterit dic accusatus, intdicitur Cuidā pbitero celebrē, q tota nocte vigilasset Rndeo illum vigilasse in taberna cū etiam pōu. mebatur, non tē ieiunium. Tertia pōs Hec abstinā, dt cēlic. iunium nō ē abstinentia ab oi re. Siue ptmoz cibi, siue potus D. Tho. mas in 3. pē qst. 80 ant 8. Hec tñ pōs intelligitur de illis q excipiunt Eucham circt extremam nēcessitem, in articulo ñ mortis scz, post tran. situm, post cenā, aut quocunq; tpe celebrare, qū pceptū ē divinum de celebrone Ita habetur in Cap. pbitero de Consecrone dist. 2. Animaduertendū tñ, q si aliquid dentib. adhereat an Eucham in stomachū deliberatur non tenens ieiunium n pōt sumi. Et ea q rē ē. Si illum os abluitur. quttula aliqua Caū ad in stomachū p gut. tur descenderet, qū hoc neq; pmoz cibi, neq; pmoz potus sumitur. Dan. da tñ opā ē, ne quo ad fieri possit horum nil contingeret.

Ad Acta aduersarie ita inclemus

Ad pmū Cum S. Cyprianus Hilarius. et Augē. Chrum pterea ait Comedisse, q implenda figa ēēt agni Paschalis. figura aūt figuratū precedere dt. Adde, q etiam si nulla

rem scirem⁹, cur ita fieret, non necesse nob incumberet
ut ipsum etiam in hac imitemur. Fuit nr aduersarij imitantur. Xus
i solenne, sacrahmum sumebat et administrabat Laicus non mi-
me, Xus uetu ordna celebrabat, ipsi uo manc. Christus in prima
to cubiculo, ipsi aut in locis puris Et in uniuersu, hec q adducere
nem am ptinent, et ritu, ab Eccla repellunt, et uarie uarios typos
ob cas ultimas sunt obseruata Ad 2dm. Varie sunt illius lo.
ci exponis Pauli, Paulu Corinth. reprehendte, non q uellet hic uerbis
eos mandducare, an eorum sed facere platem, ut sibi eorum lab edaci.
tatem sua expectare uolent, domum se recipiant 2do Aug. Qui
fatetur illos solitos fuisse Euchas cu cibis epulanis miscere: et propter a
D. Paulo fuisse reprehensos D. Thom. dixit in Tribus eos peccasse
Primo Quia faciebant conuiuia in Eccla 2do q eucharas post cibos
de cibos sumptos accipiebant 3o q ex cibis illi dabant pauperibus
Alij tn dicunt ista ipsorum conuiuia agapas fuisse, conuiuia quidq
religiosa. primo q bene instituta, postea in uersu abiisse Interim
Constat ex Tertul. in Apologetico Et S. Clemente Alexandri.
no in pedagogo agapas istas fuisse diu in Eccla retentas.
Tertium Argm negantus ad rem ee Quia si stomachus
sit purgatior interq ut plurimu, tn si passim concederetur cibi cibiorum
tanti Euchas non ita eligeret, ut omittam maiora incommoda q ex
hac cibi sumptione emergerent

Vtrum, Christus corpus suum sumpserit.

Lyranus in lib. de Sabbeganda Missa priuata affirmat non su
psse Et in eius opinione videntur ee, Sacramentarij Ree
ipsorum. quia nil hac de re in Euangelio habeatur. Opis Sancta
Conuiale Catholorum, quamuis nec priori negatio e, tn ita sen
sit S. Hilarius in Math. Debatur Secda Quis po
ex Luc. 22 Desiderio desideraui manducare hoc Pascha. Io.
bi scn q quamuis de agno Paschali, quia intelligunt Tertul.
tn

lib. 4 Con Martiam Et S. Eusebius Emisenus Homil. 2
de Pasche Et Theophilact in cap 22 Luc exponunt de Eu
cha et hoc recte quam illi. Primo ut ing Tertul. non tm xi
cha et hoc recte quam illi. Primo ut ing Tertul. non tm xi
fuisse desiderium, agnu Paschalem Immen, quem totu comedebant p
tipm et hic insigne g desiderium scatur de verbor reduplicone, Pre
terea Xps cum hec verba ipferret mensa accumbebat, ut ex Evange
lio colligi. agnus et Paschalis astantibo Comedebatur Edo
Math. 26 ingt. A modo non bibam de genimine vitis, donec illud bi
bam g verba pres et sacramentavit ipsi de Eucha intptantur.

Tertio Probr. Ex figuris Eucha Hoc erat Sacerdotib.
ut patet ex Levit 7 et 8. ut ipsi prius de sacrificio sumerent, quam po
pulo porrigerent. Christus aut Sacerdos fuit Sm ordinem Melch
chisedech. et vere ut pres testantur. Sacrificabat Preterea qd Vo
luit. Mel quod Samson degustabat, antequa alijs porrigeret Eucha
fuisse figuram. Quarto pbr ex pcibo Chrisost. Homil.
83. in Math. Hieron. in Epist ad Hesichius in Cap. 8 Levitici
S. Isidorus de Consecre distinctione 2da Cap nec Magor et alijs
Quinto ondit Rombus 3E Chrisost. Ne discipli sanguine
horrerent, pbabile e Xm degustasse, ut Chrisost. ait Edo quia
uerisimile videtur Xum ritum alioru Sacerdotu tenuisse. Ad
Nimadvertendu tm e Chrum non spualr sed solu Sacramentalr Co
municasse, nisi spualr Communicare illud dicamus qd e quasi aliqm
spualem percepit, pprie tm non materat, qa gra plenus erat, nec nova
pr ipm Sacramum accipi potuit

An Christus dederit corpus suum Ju
dae proditori

Sententa Sacramentaliu e Xm Judae Sacrum non pos
rexisse, q tm heretica non e Imo a bus, quamuis ut videtur imi
nub vtate S. Clementi in lib. 8. Constitonum Aplicarum tribua
tur. et alijs etiam a bus q Sententa e Catholicorum Mul
to probabilior Quod Xs apud S. Lucam, falsa id ipm insi
nuat, quamuis non Certo ex eo colligi possit, qm Marcus et

non eunq; ordinem Narremꝰ sequant. Iansonius tñ satis benè
pbat Lucam ordinem historiæ segui. Et ex Marco etiam col
ligitur. qui cum scripserit Cum Xo recubuisse, ad extrꝰ addi
dit, et biberunt ex eo omnes, scꝫ Vt Apli. Præterea præd hoc
ipsũ sentiunt Crisp. in Ser. de cœna Chrisost. homil 83. in Math
Hieronimus in Psal. 40 et 84 et lib 2 cõ Iouinianũ Aug.
tract 62 in Ioan. Et in Epla 162 Cyrillus Alexandrinus
lib. 9 in Ioan. Cap. 10 Theophilact. in 1 ad Corinth. 11. Bernard.
in Serm. de cœna

An indigni et pctores uerè accipiant corpus christi.

Hæc qstio magni momenti cõ Sacramentarios, si ñ onsum fuerit Corpus Xi uerè ab indignis accipi, pbatur ig fuerit corpus Xi in Eucha existere q̃ ñ accipiunt nec tñ p fig. q̃m zq̃m Catholici manus ea destituuntur. Prima sententia Lutheranorũ q̃ distinguunt duplices indignos, quorũq; q̃ nihil credunt de Sacramto Eucha. quales sunt Pagani et Hæretici, quosq; qui Sacramum Sui mpunt, licet fig illam veram, quam ipsi iustificantem vocant Alios verò indignos consent nihil accipere, q̃ Sacramum institutum p illos non fuit, posteriores aũt accipere existimant Hæc sententia Caluini. Indignos à peccatores etiam Xianos, non accipere corpus Xi, sed ipsa tñ symbola, q̃ fidei ad Sacramenti Suptiam ñ necessaria cohærent Ita Caluinus in Commentario 1 ad Corinth 11 et in lib. 4 de instituti. Cap 17. Q̃m tñ Conradus Argos Catholicorum et victoria Paul euidentiam finxit, alios indignos qui accedunt q̃ Sacramum cum fide, sed non tanta fidei fœnore, et reuerentia ut par ipsio, tñ hoc quale cunq; peccatum non imputari ad culpam sed ad pœnam tpalem, de q̃ dixit Paulus Propterea inter nos sunt multi infirmi, et dormiunt multi Hoc aũt affirmat Euchã accipere quamuis indignos Contra sma Catholicorum, Hæreticos, Paganos, et quosuis etiam impiissimos

Xianos

Xianos Corpo Xi in Eucha accipere. Prima ppō Con Lu
theranos Prout in suis animad. Corpe Xi post Consecrom in
Sacramō cē etiam dm Servato. Dice. Accipit Corpe. reuera ac.
cipit qm nusq; ex Xum deserere presentib. spebo Adrem
aut eius Andr. Nec baptismi fuisse institutū ppagamō q pa.
cam pmanent ipsum tm Sacramum ab ipsis posse uiolare, Rom. xiii Lu.
Et certū illud solū abare ipsos non sumere cum fructu. Sumūt tm qm
Cena iam Consecta ht a verbis Consecrom, ut pmaneat etiam
in loco, nē intereant. Confu. ex. Paulo qui fatetur nos
Cunq; indigne sumo reos cē Corpis et Sanguinis dm. Ex pb. quod ut
ibi gl habetur miscebant, mensam demmi, cum mensa dnomoru, ex
quo colligi non cē pfectos fuisse Xianos. Zdo ppō Con
Calvinum. Oes Xiani pcatores Corpe Xi accipiunt. Probr
Primo ex verbis Xi. Coibo aquales dixit, accipite et manducate, quamuis desiderauit, vt oes digne manducarent. Zdo qm
Zqui prod. ut iam pbatū ē Judas pditor Dnum accepit. Tertio
Hoc docet Paul. expe. I ad Corint. II. Probet se ipm ho, et sic de
pane ille. edat, et de calice bibat, quicunq; manducauerit panē et
biberit Calicem dm indigne reus erit. Isti corpo Xi accipie.
bant, alioqui nec diceretur rei, nec diceretur non eiiu dicasse
Quod aut Calvinus Comminiscitur de Zdo gne indignorum, q sei
ferunt fidei carent, et reuerentia figmentū ē. Nam Paul. de Coibo
dic. Qui indigne accipiunt, iudiciam sibi manducant et bibunt, et
reos dic. Corpis et Sanguinis dm. Cū Comenti quoq; cēt petum
illis non fuisse imputatum. et pena tpali punire. Quod aut Paul. dic
multos cēt infirmos ppter indignam Coiam, debere indigne agere quos
Deus hac pena ex pua mia ad pnitam, et digna Coiam excitat.
Quod aut dic quosq; dormire dicitq; indigne legitur. quos Deus ob
indignitatem mxam, et ad exemplum aliorū morte punivit, absq;
dubio nullū peccum veniale sed mortale gravissimū. Demū re
pellitur Calvinus. et eo, q Paul. toto Capite reprehendit eos, q men
sam dm cum mensa idolorum miscebant. hos aut nullis dubitat mor
tali peccasse. Quarto pbr Milanna in lucerno testamo

ocs etiam indigne manducabant ut Paul. 1 ad Corint 10. dic
Ocs Cana eam manducauerunt et Gen. 24. qm Confirmatur
testm. Sanctis sup ocs ostendebat. Hae aut figa erant Euche Et
Euchaim ocs etiam Communi. Vt signati figura videant. Quinto
Prel ocs docent indignos ocs recepa Xm accipe. Origen in Psal 37.
Hilarius in 127. Hieronimus Malach hat lib. Cyp. de cena Dn.
Cyprianus Ser. de cena Arnobio in Psal 74. Ezechiae lib. Leuit
Cap 26. Chrisost Ser. in Epla ad Ephes. Homil de Juda pditor
et Homil. 24 1 ad Corinth. Aug. lib 1. Con Grammaticu Cap 17
Cap 23 et lib. 3. Con Donatu. de Bapt lib 3 et in Epla 122. Cyrill
lib 10 in Joan. Cap 29 S. Gregor. in 1 Regu Cap 1. Bernard Serm.
de cena dni, et certum, si aut pces ita intg leg videantur ac si indigni cor-
pus Xi non acceperit, quamuis Sacrm dentib. terrant ut Aug 23 etc
in Joan. Dictum ita accipiendi sunt vt dicerq Scin dolnevit, qm non
accipe spualr, et cil functu. Quod ex Aug. locis Citatis Colligr vbi
dicr pctores non transire in corpus Xi. Conu Supe Communior vetustum
apud Paul. Petores reos dici Corpis et sanguinis dnmi, quar uis
non accipiant, qm spernunt Corpus dni, sed vanu e, qm Paulo dicit
manducare, in qm sibi inquit manducant et bibunt.

Finis

BIBLIOTECA

Rkps. Nr 368.
R: 247. 8/11.

Skanowanie i opracowanie graficzne na CD-ROM :

ul. Krzemowa 1
62-002 Suchy Las
www.digital-center.pl
biuro@digital-center.pl
tel./fax (0-61) 665 82 72
tel./fax (0-61) 665 82 82

Wszelkie prawa producenta i właściciela zastrzeżone.
Kopiowanie, wypożyczenie, oraz publiczne odtwarzanie w całości lub we fragmentach zabronione.

All rights reserved. Unauthorized copying, reproduction, lending, public performance and broadcasting of the whole or fragments prohibited.